Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Sefer Halakhot ḳetanot

Ḥagiz, Yaʿaḳov Ben Shemu'el
זיגח, בקעי וב שמואל

Poh Ṿiniziʾah, 464 [1703 oder 1704]

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9379

Visual Library

37

ספר

חלכות קטנות

חלק ראשון ושני משאלות ותשובות בנויות לתלפיות

בדעת ובמועצות

חפר חקר והכין מידו סבת בסבתו בוסס המעט להמשיך חל לחהל מועד

מסכן העדות בית המדרש הגדול מדרש בית יעקב חפר היח

בירושלם עיר החלמיש כלה תוב"ב חובר

על יד הרב המובהק מחרי מתניתין ורים מתיבתא בנן סל קדושים

חרחלים ותרסומים כמוה"ר

יעקב בכמוה"ר **שמואל חאניז**

זלה"ה

B. 11.

חובח חל בית הדפוס על יד בנו הנעים

סועל בן חרי הוח

משה חאניז

נר"ו

פה **וניזיאה** יע"ח סנת כי **קד"ש הנ"ה** לפק

Appresso il N. H. s. Alvise Bragadin.
Con Licenza de' Superiori.

EPHRAIMSCHE LEHRANSTALT
BETH-HA-MIDRASCH

אמר הצעיר תולעת יעקב בן לה"ה כמוה"ר שמואל בן כמוה"ר יעקב כמוה"ר שמואל בכמוה"ר יעקב
חהנ"י בכמוה"ר וכו' זכ"ל מזרע המלוכה ומן הפרחמים גלות ירושלם תאר בספרד תאר נורמו מעם
והם ידעו רחמוכה לעיר גרולה על חכמים ומל סופרים ס"ם וע"ה ומזרעת דחהרן קדושת קהתיכה הוא חבר זקנתי
הרבנית מהלומבה הנברת תנכ"בה ה"ה הרב הגדול כמוה"ר יחודה הכהן זלה"ה מזקני קסטולית וחכמיה הנה הוא
תאר מבית וקורא בשמו לפעמים חבה מחרי זלה"ה בספריו מורי זקני ה"ה כמוה"רדיך זלה"ה: זאת היתה לי כי
פקודיך נברתי זכות חבותי הקדושים מפויעני לעקוד בדלתי הלימוד רחה רחיתי לכתוב מקנת מעהלות מנחלו

בית יעקב בבית מדרשנו המדרש הגדול מדי מבת בשבתו ולהות בלתי ספר להחריך בכל ה' כרשוני
חכתוב מה מעלה במחשבה בקבור כמרן בדרך חספר מרכין חספר מעתי חספר והסתדלתי
לכותבם בקיצור חלמון היותר חספרי ודרך רמז לב' סיבות ה' כמו שעומין רז"ל מחמיכין הדין הו הדרשה מלהם
לפקוק כדי מיעלה זברו בקרחו בפעמ"ק ב' לחהבת הקיצור. ג' לחדד לתלמידים סיבקשו מקור הדין וחתיותו בדברי

הלכות קטנות ולכן קרחתי חותם בשם כשם כן הם להיות יפחו מקטן הערך כמוני ועוד מהוא קטן
דומה לאזן כהיות דעשה חזכים לתורה כנ"ל ומפני הקנאה והתאוה והכבוד מלא יהיו
קנאין פוגעין בו וחיידי דזוטר מורכם ומלא להרבות בהוספה ויהיה המעט מחזיק את המורבה וה' יעזרנו ע"ד כבוד
שמו חכי"רח.

וזאת היא הקדמתו לחלק שני

אמר העבד ישראל חהנ"י ס"ט ה"ה יעקב כמוה"ר שמואל זלה"ה בן בנו של חרופים חאר ב"ה
חחרי חאר זכות חבותי כויעני ויעלני מבור שחון ויקם על פלגי רגלי כוכן חפוני ויתן בפי ש"ח ת"ל: ורב
רבים ויורחו ובטחו בה' כי הוא הנותן ליעף כח וכעדכו על ערם הוי כחאר עשה לי הקטון וכעור: כי חחרי חם
עברו עלי גרות רבות ורעות ביגון על ובזכי החחרון הכביר והוא חולי רע ומר הגיעני עד שפרי מות: וגרביס היו עמי
להתפלל בעדי והסבכו את שמו ויקשב ה' ויסמע ולא בזה את תפלתם ויעמדני על עמדי. חמרתי במה חקדם
ובביתי ין לחס וחין פעלה: ואקח ממה שחכנני לפלס תודות לשמו הגדול חאר הפליח חסדו לי זעיר שם זעיר
מעט ממה שנפחל מידי מבת בשבתו בבית מדרשנו זה כקרח בית יעקב ומקבת ממה שכתחרם חפלי מידי עברי וכו
יום: ונמכתיו חלק מכי להלכות קטנות מחברתי בחלק חרחשון והורפתי כחמה כי דברי חלה קטנים הן בערכם
להיות ויהו מקטן הערך כמוני: ועוד פלא בהו בפלחות כדרך כותבי תשובות לפחלות שבוים שפי היו כפחלות
והוים קצר לעיין כל הצורך: וחס לה יועילו להלכה: יהיו לעורר לב הצעירים חאר כמוני ולב התלמידים לחדוק
בעלמה: דחס לה כן מה יש בידי לפלס תודות וחס מעט הוא הרי כחמר במכחת נדבה חאר ריח ניחוח לפמד מה
המרבה וה' המקעיל ישראל: ויש בקובץ זה פי' ד' סיפכים כנגד מי שחמר לעולמו די הוא יחמר די לברותו ולברות
עמו בית ישראל ומחול עוונותיכו ויטע בלבכו לחהבתו ויראתו לעשות רצונו ולעבדו בלבב פלס חכי"רח.

כתב חבה מחרי זכרונו לחיי הע"הב בהקדמת ספרו הגדול גבי והלכת בדרכיו כמו שמחדות הב"ה להועיל
לעולם כתו מברחה כן רוצי לכל מי שהגיע לו מהפלחות שיחתדל להפיק ממנה ולתקן מה שחשער להדחות
בזה לבורא יתברך כפי היכולת וע"כ חין רוצי לה' מן הפלחים שינכמו על הכתבנו בזה ולטעון על דבריכו בפיבת
הניסות או מחמת הקנאה המצויה כי זה חולי ויהיה כיבה פלא יבין מדבריכו מה שרצינו בהם וחס לה עלה בידכו על
הסתדלותנו בעכייכי התורה הלא הסתדלות בלבר דיכו וחס לה ועיל לברולים שמכו ועיל לחאר יהיו בערכנו ע"כ
ועיין מ"ם הרמ"בם ז"ל בסוף פירושו על המשנה הבחתי לפוכו בעץ החיים התפלות פלא חולי ומצח בדבריו הב
מחוכו: הוא מטעם הוחתו מטורף במפעות הדרך וכו' כ"פ מחין לבכות לבני וירושלם תו"בב המסובלים בינוכות
וחכחות וכהתוה רחאר הי קרחתן כיכה לה תכחי וכ"ז עוסקין בתורה ויחם ולילה: ועוד כתב הרמ"בם ז"ל ומי שיחפלא
בו טעות הו כתבחר לו בפי הלכה מן ההלכות פי' טוב חאר פירשתיו ועורר על זה ויכבח חותי וחין רחוי לבכות
בתשיפתו חבל מוסכר מן ה' על זה יהוב חכלי לפי מהות תלחכת ה' ע"כ בם חכי הצעיר זכות חבותי סיעכי להוות
מחוהבי החמת וחיכי חופם בעפמי לומר טעותי כחאר ועורו כל בכי המדרש וכ"ו ומי לכו גדול מרבח וחזר ודרש
דבריס מחמרתי בפניכם טעות הס בידי בם חכי חומר לתופם סיתפום חותי להחבת החמת קורח חכי עלו מיכי ומיכן
תקחיים מחעתח כי לה ובבר מחתוך התעוררות מלי ומלן לה תתחדם ח זו הלכה וכהתוה רחכת בלתי לך חבפח וכו
לחלה בכי חל וחכבי ויסיימכי מחוהבי עמו חמן.

הקדמת

1734
UNIVERSITÄT POTSDAM
Universitäts-Bibliothek

יודע המחשבות ובוחן הלבבות

יחיד הבורא המפקיד על הנפתר ועל הנגלה
הפר חין תמם מדינו· וחין קץ למלכותו· ועין כל
תלוי מפברת·

דוא הודע. כי לא לכבודו ולא לכבוד בית חב ח. חלו נטכל לעסק זה· ונחמן עלי הדיון· כי כל מחשבותי ומהלכי·
כאפר חשבתי דרכי· ועלתה על לבי מעודי עד היום הזה· לא היה ח"ו להתייהר ולהתגדל· ולכפר בעיון
ממי ותהלתי· או לקנות לי שם במקום גדולים מחקרי לב אפר הנגדם לרחמי עטרת תפארתי·

ולעולם לא זאת בקשתי· ולא חנכי מבקש. יען ידעתי בם ורעתי· ערכי עלי כערך הדיוט הקל· ומקומי
כפיעור ית ש כפל קומתי· ופל קורתי הקטנה בחכמה· אפר ממני נעדרת·

היום כעפר פטים· אפר עזותי התעו אותי מבית חבי ומארץ מולדתי· ונרפונו מהקתפח היום. בנחלת ה'·
חדמת קרם· היה עיר המנוחה לעם היעפ בה נפוח עון· בחיים ובמות ההולכים בתוכה ד"ח· ע ונוקם מכפרת·

יעקב לרון עולמים יזקו· מרומי הברכה העליונה· גולת הכותרת· הוא עטרת תכארת·

ישראל אפר במותם לא ויתפרדו כל עצמותם· בכפר בלבול מהולות· אם אם לו חק ומפטו ומפמרת·

שם יחכו ומם יכעו· הגופים הנורחים· החכמים החלהיים המה הגבורים· ומיומים מהוכמים· מפמם בורחם
עבדים מתמודים· להתענג בפיפור כבוד תורתו· בחיים ובמות· מבלי לחות ועמל· החון להם מן הטוב הכפון· סיעור רחב
ידיו· כוד ה' המובה· ויחזו חת השלום· ויחלו ויפבעו ויותירו כדבר ה'· לומדים ומלמדים תורה מתוך הדחק
עזמדים בבית ה' בלילות· לוחמים מלחמות ה' בעפתרות קרנים· כי מכין תכה תורה ודבר ח' תורופלם· המה נפלחו
ממני בפלחי מעמיהם וגבורתם· ולהם יחות ההדר והחדרת·

לא לי נעיר זבובים· קנין כנפים· מקום בפלח מעוך בכבול חלום ההרכבה· רפה המזג נתר הקפרים· אפר ודעתי
מעט ערבי· וקיבר המבתי· גום עפר רמה ותולעה· נבער מדעת ונפפו מהו דיורעת בפבתי הביית מעט· גם פה
לא עפותי מהומה· במועצות ודעת כאפר עין רוחה וחן מומפת· ובכל החרן מודעת· כי עודני בחבי כלו ימי ומנותי
ופרקתי עול הלימוד והמקידה בפע"ר הגדול· אפר לוחת חבכם בבו ועזר· ותפח בעיני כי כלו ביגון זה חיי· והלי
חני כבן פלפים מנה· ממך חע"פי פחימו כרחם· ומחגה לי כלבוח· ולבי מר כפלים לתופיה· כי נדחה ממני עד לב
המימים· כלפיד יבער· כי חנכי מדעת נבער· וחפילו המעט מבער· פלמדתי בקטנותי· לא עלה בידי לקוימו בבחרותי
ותקפה עלי מפכתי· כי ג ליתי ולא כדרך הגולים ופלא במקום תורה נתהרך נלותי· ולף כי רחם לבי דבר טוב· בערב
במלון· להיות חוזר על התיה גרפה דינקותה ותתחפק לכתוב לימה דבר על הכיור ועל הדפתרת על דרך חפורי מפפרת
והבי קתני· חנן חבות נזיקין מתניון לה· כי פפר על פפר יחדיו ודובקי· והיו לבפר אחד· לימודי הוא קרעים וקרעי
קרעים· וזו רעיה חולם כי זכירתי גם היא נחכחה ותפוב לחור· הרחק הנחק מטחוי קפת· בחופן פחינו עולה בידי
ממנו· לא פלים ולא רבוע כי הבפר המלוח· פולט ולינו קולט והלוח זורה ומפזרת·

יגון יומי ותכחה לולי· כי לחרי סובי נחמתי· ולמקום לבותי לא הנפתי בהוותי פלנו בביתי תומל בכל פביות
החמדה והמתנתי ונתרפלתי עד כי חן פמים נלחמו הכבדים ולא הבלחוני בקנוטים· והפירו חת עדי
מעל רחפי טועי חלופי ומודעי· הוא הרב המופלח מ"ה מ"ז אל כדר ממני· ואני כפרחתי לבדי בבר חומל לרחות יגון
ועמל בלא זבות לעמלה כל תורה· כי לם ג הבער והמערה כאפר זה דרכם על כוכבי נקף בערב יום יפפילו מטה
העלוונים· ומהו גבהות תרזים עד חפר ופלורוס כקנקנוס רקנוס מוטים על בדם· והם מכלין מלחן והחזיבים ועלוס
עדי רוס המעונים לפר גם בזה· היתה בעטל יד הזמן בלחי נחתן נכמן ונטתן לפר כצב במצב כקצב לזבוח
לטבוח וערוף וטרוף בחפו ובחמתו ורדוף· והדוף לא יפויב יד· ומבלע קולע פולע אל ירך לנפי הם ויחם חוהב כל בני
נבל בלי פם ומוחם בהנפי פם חרץ כתנה בוד רפע ועפור כל מזימותי· והובל עול תורה· על זאת ופקומם לבי יבהל
לא יחר חורו כי תרחם פמי המחפבות פבות ורעות ובל חדע מה העפה· הם לחרופ והחפה· כרעב ונקפה הו תמויחה
במר נפפי ותחמה להמעיב· במרום קולי קול ענות חלונפי מתפמע בה קול הברה לך עתה הלחני כלכל כי רחיתי
חמם וריב בעיר ותרחה כי חלת יד ובמקום חפרי העם המחזיקים בוד לומדי התורה· לוחה ועם זהב המתות והרכון
מנטורי הלי קרתא החריבו קרתא קדישא· והחפוכו המחורות· וקלקלו הכמורת· והכבו לוחם לבורות כמבדים חפר לא
יכולו המים· והפכו כל המוס הפר בוח"ר לד"ם דם יחפב לחם החוה· חים הדמוס וחים הבליעל דם מפך לא
ותבה ה' קלוח לו· כל לן ולהם הממוכים זה לזה· ומפכו מקולוח דלא מבע דמת· ודמוס בדמיוס ינפו· כי רבים דמוס מפכו·
קכלת ה' מבחות תעפה זאת חפר עצמותי הוא מרקבת ומפררת· והכפ"ר הזה מגור בפגור לבבי הוא לבדו הפעיר·
את רוחי כי בלמוני לדבר ותעפה מכגרת ולוחת תורה בבבי ממררת·

אחרי רחותי כי בחרחים חזוים נפלה לומת ורחת בלהבת· ופחר הרפעים בעופרם ומופרם וחין לורם וחין
מבקע

מבקש וחפץ כה וכה וח רח כי אין לחם • עזר ומועדי להקים ירושות המעבן וחהל העדות ולחזק דגל התורה
לעבר מתלעות מע ול וחומץ • המתלחים גרונם על ת"ח חומץ מס יעמה החזוב לחר כמוני • בעמבו בעצבו • ובוז
כיבו • אחרי מבקשך מחיבו • ברוש המזל והמון גלוי • לחר חקיף עלי • והקמיני לו למטרה : וחבני המבוכים • בי ורם
זרה • הב יהם בכלויתי מבתי ברחי ומבתי גווחי • ולהרע לי קם כנחר • ולך לטוב תנעותיו מתוכים • לחת היח על כן
חמרתי • דחגה בלבי חמיחכה • ותרווח לי • ויהי מה • רציתי לגלות טפח נסתר וגבלה • לח רחו זה כרחי זה: הנר המוח
סבהם סי לח ידעתי ספודות • ובדרן על כתובים • סובל על כרחי • עד תוס בחי • מסתלה מחרים • מתעבב לעבר •
ב בהל להזום • ירח לעתיד • ובל חרע מה תעמה • ולחן חפנה לעזרה • להסולני מרעתי • ומחבוכות רבות הבוערות
בי כהם חוכלת בעצמותי • יקר ויקוד • כסריפת בני להרן כמהה נגוף קיים רוחה וחיכו ברחה: רק נדחה מפני המעמה:
גרופה וקטומה • פסחה המכפחת • כהם להב • בפופה • ואין מכבה • ומים מי התורה • אין לעתות כי כל מה
מהודרן עופה לסבעים סנה • אין בו כדי גמיעה • והחם בלבי בוערת:

על דח ורחו וזהו קל בכוכח עיני בוכיה פלגי מים • ואוזים נהרים נחלי וריס • כי זכר כל המעמים חסר לח יעמו
עלה בלבי ועצבי וכחבי בעברי סכיך חבערה • ולח רחיתי מנחס עד הנה • ועדיין המחלוקת במקומה עומדת •
לח תמים • כסור החלמים • לח נעו לחות סיפיה • וקומות חומות חרמכותיה • בבהו מחר מחר • עד חבי המים • והנה
סמון ומפחה נכו לקולה והלכתה סובבת הגויה • במחובה שהית מתוחרת • מחלוקת דבדמי תבדה • הם להבת פלהבת
המחבבת רהב • תפול מן המים • להחריד ולהפריד • פריד מעיר • לחלק תנח הבערה • והכלה המים חסר בתעלה •
מה לחולה • לביתי • במקום גילה • פס תהח מעוף נוקה וחפילה • קוממת ומרוממת • גם כי חלבין וחשוע ימים על פנה
כי היה גווכח ער כי ה' ושמע מפמים ויתמו חטחוים מן הארץ כי חכיתי לה' המסתיר פניו וכו' קוויתי לו ויטב לחריתי
מרחפותי • ומן מסך לי חבי לחת בידלותי • תשמור לי בבלותי ויחיר עיני בתורתך • בזקנותי ובשבתי להקים פס
חבהתי • ויחזיק מועט לת המרובה • לחסר חפצתי תחבתי וחפקתי • להסכיל ולהטיב • לי ולבני גילי לחסר כערכי •
במיפה הרחויה להתכבד • בזכות הרבים ומוף כל קוף לח תהיה החמת כעדרת •

ובשם ה' לחקרח חלי עזר • מלך עוזר ביום צרה • גוזר ומקיים • לו לחוחל יהיה לי למזרה • ומובבני ועזרני וחזרני
חיל • חלך לי חל הר המור ומחר סהתחלתי • והורתי ולדתי • בקרומת הארץ • לבמור ולחוך ומים • תהיה
פס מנוחתי • וחחת משחתי מחת ה' לותה לבקם • בחויס ובמות • והיו לחחדים בידי • וחחבר לת החהל להיות לחר
בלב ג': תסכיס וחעריב • להבין מתורתו פפלחות • ולמוני החלל תהיה נומרת:

לשם שהו יעקב לבי • לחסר עד כה עזרני • הערני והדריכני • למדני והבינחני • עד הלוס • וכד רעיוני הוו סליקו
על מסבבי בלילות • ורוח עוברת על פני • ותדד מנתי מעיני והמחסבה לח הניחה לי ליפון • זלי מעוררת •

ואומרת עד מתי ה' שהו הסבחות • קן התלחות • העולות וויורדות • עמי עד לחוי • ומכמולי הזמן המונעים •
ויופבים ממולי לדוקים בי • לחסר בהם חין לעתי מתקררת •

ושלח מלחך טוב ופרקליט • המלמדני להועיל • ויוכיחני על פני • בטובה מרדות לחת • ויורני ויחמר לי • בבתב
הטוב חתה מחביך הרחמון • בחיר מבחבות • כי לף מקדמה לו ההבטחה • לחזו פלבות • ורח עמח יגרום החטח וכו'
ותתה לח כן הסיבות לבך לחורבות • וזה עבר מניס גורפת מהמתפח בבחלת ה' • ולבמות לך בית בחרן החויס •
לבטוע עמים • ולויכך חרץ • לחסר לח תוהו ברחה כי חם לעבת וכרה • ותומיה נרחה ממך • עמה זחת חיפה והזרח •
על כל מה מתפלוט • וכל לחסר תמנח ורך לעמות בבחך עמה • לח ומנעה ממך מפפטי הבובבים הנבובים • ומערכתם
כי חם חולם הרעיון • ועבלות הוידים • ורע כח ורחה • כי הלהים נתנך עליון • על כל המולחות הבחוריות • בחור בטוב •
ומחום ברע • וחת הטוב תקבל • מחת הלהים • ולילה כיום יחיר לך • בע"ה • מעין הע"ב • וחם תחבה ממוע חלי •
בעור כפתך רעננה • ולחסר כח בך • לרוץ ג' המערכה • קום עלה רץ • כחחד הנבחים • להסוג ולהבזל מן הדוס • ורוח

שהוס מרחפת על פני המוס • מומה מל תורה • הוח הדרך דרך עֵץ הַחַיִּים הנטחים וְתחוללת חָכְמָה • הוח לך
לְאוֹרֵךְ יְשׁוּר • כְּמוֹ דְּ פְּתִיל תְּכֵלֶת וקדם עמך בְּקֶדֶשׁ יִשְׂרָאֵל כי פחרך • וג תפמע פמיעה גמה על
רחמי עם קדם • הליכותיך יהיו הֲלִיכוֹתַיִךְ קְטַנּוֹת כהלכות שי מלכי בקדם • לחסר בזה בחיים ובמות תמות נפמך
מוֹת יְשָׁרִים • והלכה והיתה בְּצְרוֹר הַחַיִּים לְחַיֵּי עוֹלָם לחסר נטע בתוכינו • ותן תודה בְּזִבְחֵי תוֹדָה •
בְּקִרְבֵּן מִנְחָה וְחַגִּיגָה • והעמן תחת העץ • ותחכל מפריו • פְּרִי חָדָשׁ • ותעבע ותותר מִלֵּחֶם הַפָּנִים
והיה כל מְבַקֵּשׁ ה' • יבח ג' חהל מועד • ולח ימוטו מפיך ומפי זרעך מעתה ועד עולם • ותתה והיה בן ב"ח לעמוד

בהוב

בחוכל מלך ' וז ובטחך ובדך ' כי ים עדן ועדנים ' להרע ולהטיב ' בי נא נח ורחם ' כי רבים חללי היהום ' ועצלות
ידים ' וכל אמר תתרפל על הטוב מעשותו ' בלחותו למחרתו ' תוסיף כחה ' וגר ממך הדרך ' הוסר ' כי השחים נפה
כתיב ' ויתן ויהי בנות אחדם ובמיתון ויהיו חיו מרה למען אמר לה ובור מלחדיון וכל אמר תאחר לבמחפנה '
אמנה ' תמנה בחולת ' כי מי יודע ' מחר התעוגנו ' שה הדברים ודומהן הן הנקנים בחמורה לכל חכמי לב וכל
הדלכים בחם ' קת מקנת אביך יעקב ישראל כבא . ומשה רבן ' תבינו רועינו רעות מהימנה תמוך
ואחוז בחם ' ומהם ל תנה ידך ' וקום נח מבחה פה ' כבח רב ' והקריבם נח לפחתיך ' כי זה המחירים למפעותם
ברכה ' לחריך ' חיים עד העולם זכרם מקור מים חיים ' לח ופוף מזרעם ' לרצון להם לפני ה ' לדורות חוזרת '
ובשמעי ' את מוסר לב ' הב בחכמה ' אמר בח לו להזכיר לת עוני ' עתדתי מרעיד ' ועצמה נפשי עלי כי דברי
טובים וכוחים ' ושמע הן להם ' ולו חוכל לעשות לת הדבר הזה ' אמר ועיד עלי הבורח כי בו חפצתי '
ונפתי ומפחתי דלתות העזרה ' סגורות לבני ' וכל הבקף מטה ' וכל החכמה מטה מטה ' אמר לזחת חבלי וולדה בחו
לי ' בחמה המבברת '
עם כל זה נערתי חפני ' ואמרתי זו היא לת לעשות ה' שחים לחת ' ועזור לי ובטחתי ומפחתי ' הערתי בבחו על
זה ' כי דין רפם מבי חבח לחוז כמחני ' במדת הבטחן ' ומלח להרחיר לחד מדותיו לת ' כי ברוך ואמר
קום ' ואחנם לחכי חטחתי ' ויפלחני ביד פעמי ' כי השחים עמה מוריחו מלפנינו ואחני פניתי הבית ' מבית ומחוץ '
וחפפתי חיפום מחיפום ' ואורח כי ערום לחכי ' מתורה ומצות דמגנו עלי ' לף בעודנה הלח עמיקנה בהו ' ונוף כל
כוף לקחתי מכל אמר נמצח לתי ' בחמתחת בלותי ' מנחלת לבותי ואוכל מכל ולח כל אמר הייתי יכול לחכול מחמר
טפחו וידבו בזחת התורה אמר עם משה הגיד דבריו ליעקב ומפיו ממעתי מחמר נמר זרועה וקבורה ושחוטה אמר
זרע וקבר וטחן ולם אלא זל חיבורו הגדול על הב"י ומ"ע וקרח לו בעם לחם הפנים הלך לו לעיר המהוללה רבתי
בדעות מרתי במדינות קושטנדינה יע"ח להדפיסו בדפוס אמר היה עם ברחשונה ובעונותי עם ה"קל קול יעקב '
וחיתה עם מנוחתו ' ומ"ת מהיה פמו נגנז עם ' וכן קרהו ביתר ומחר כתיבותיו לח ידענו מה היה להם בי לח
מלחו בתוך המחתרת '
ומתורת משה למדנו ועיכי דודי ותלמידיו רבני גולה העומדים על בפח החורחה בע"ק עיר השחים מלה ה"י ודעי
טובה כמה גדול כחו בתורה מבכתב ובע"פ וכבר נתפרסמו קצת מתוקף פסקיו והורחותיו המחירים ומהירים
במחר הגדול הוח הגחון הכחן הגדול בעל מחר חפרים זל ועוד לו במחר ת רבים אמר הכין וחקר והדריך וחרך לרבים
בדרכי נועם אמר להגחון מוהרם הלוי זל וכשה רבות מתעובותיו ומחתריו הנעימים נתפעטו בחייו בע"פ
ובכתב ים ולתמו על לחת כמה וכמה מן החידושים אמר היה מלחף לתו בקולמוסו בחותה מעה קלה מהיה פנוי
מעסקי עול הרבים אמר היה על כוחרו ' ובלומדו מפר עם ת"ח אמר היו מקטיבים לקולו לז היותה עלין יד ה' והיה
דורשה כותבה ומגיה והיתה לו לאות ולמזכרת '
אדעתא להכינה בחורך ימים בימינה מל תורה ולמים חותה על הכפר היפר ולמדרש ל כל בני ומרש ע"י המחלות
ההדפסה כי הדברים הם דברים שיש לרבים זכות בהן . ובעונותי עודיבו בן כרז מנה עלה מעה למרוס
ואיכנו כי לקח חותו שחים באך לשבט החמט חור לול המעי בם' וז מעה חמר עלה ז ה' לחעות
תחת כנפיו ולהתענג מזיו כבודו ' ואותכו עזב לחכחות והמליך הדברים לחריו ולח בחו ק"ו הדמחים בעצמן ויתנו
בערבונית כי הנה הוח ועבד ממולי בנן שחים בחרץ החיים הנבחרת '
אבן עתה מעופי המבונו והעירוכי להתחיל ולמים למקנת מן הדברים מחרית בחרץ ורחמון רחמון מעלה בודי
מנחלת בות חבי הן המה הלבות קטנות שו ח"ח ומלי אמר מנחתים מוכנות מחתו להפיכם בחמר בעת על
לבבי חם יגזור הי"ת ויען רחיתים בחות הלכות בבוקות קטנות הכמות והבות החיכות מהמעיין בהם חם יעמיק עין
עיונו ודרדק בחותות דברי המלה. והתעובה ומנלה בזו במספר במנין נכון חין בהם כפתל ועקש והמעט מחזיק
מרובה ובעון ידו מספט חחת מעערת :
ולדיוות כי חבה לבבי חבה חלה בר חמרת ואיכי רחוי להקריב מדילי כלום לפני הפחתים מלכי חרץ רבנן ותלמידהון
חמר לי לבבי להקריב בקרב הלכות שו קצת דברים מהליקוטים שלקטתי לעצמי מידי יום יום בעם הע"ב
מלל המלקט משה בן יעקב חלב"ן ומן ויחפרני סופר ורוחה בהזכירי מקצת דברים שלה בעם לומרן כחולו ח"ו לבני
עוסק בהן שלה לשמן. לבי מנבל לת עצמי כי חלילה לזרעה רחבה לסותתן ולהעליתן ונת הידוע הוח שכל דברי הם המה
דברי רבותי החיים והכוחי עדן ויתענגו בזוב שלום וחלן דמן וחורוייתי דמן כי מיחיהם פתיתי הם לח רובם מקצתן
ובהח עדיפנה מהברי לקח חזוכה לרבי מחיר מחחוריה ולף כי לח ממעתי כל ברכי לפניו הן עוד הזום גדול כל ימי חיי
פעלין חזכירה ומימי מפריו ירוו ממי ויהיו לרחפי עטרת נבחרת ומחר מלופרת '
ויען כי ליורם קמתי למפחח בית חדוכתי לחמי ת"ם מלבד בחלת מספחת בית לבבי לחמר נם לה נפחרתי רק לכבי
לבבי

לברי וקרינה עלי כי בן הייתי לאבי רך ויחיד לבוית לחמ"רחיתי מחובה היתה מוטלת עלי להקים שם אבי אחת ביפרעל
ולזכות לרבים במעט קט כפי יכולתי וכתי מקונטרסיו הנחמדים. והן כפת עלה בידי כפה זה של פלם רג"ים דיכול
לעמוד לפני מלכים: בליתיבב לפני חכמים " ויקרא ז מפה מלא בלמון ממלאכי השרת מפתפין בו והקול הולך
ונגוע לאזניו וכל ישראל לו שומעין ביחור דיבור העמוקים במפה ומתן חמיתי בחמיתותה של תורה אשר להיות כי
רובו ככולו סייך לפלם רגלים אשר בהם נפטרו ונתחייבו בקרבן ראויה זה קורת הדורות מרחם שם בפי לקרוא לו
בשם קרבן חגיגה וכוונתי גם לזה להיות שבח בחשבון שוה חגיגה פעולה כביכול האגין להיות פלכי היותי
המקריב בעדו" ועיוד עלי הבורא כמה תלב לתי לפרסם לרבים את דיבי תורתו אשר בכתב וב"עפ השפיע והופיע
רוח הקדש בבית מדרשו לבל מה לעשה כי כהיום הזה היודע כי ין לב ידי לף לזות ועם כל זה לא אמנב לחור יד
ומוני וכלמה מאוכל להבליע בתוך הקונטרים הנכבר והמורח הזה תנכי לערבבו מידי תבקשני והן כעת נדחקתי
והכנסתי בתוכו קונטרים קטן ממה מהיה לו בבחורוי על פ' מפטרים ומעכתיו חשר להיות כי הימים הלא נזכרים
ונעשים מידי שנה בשנה בשילוי נשמתי ביפיבה של מעלה בקשתי לעוררן ביפיבה של מטה כי היכי דלימרו מעיתתא
מפמיה ומומיה ומפתותיו רחוקי מרחמן והשהים יענמו בקול לו קול שיו והם יעלו לרצון לפני ה' והיו ללחם לאזכרה
חמה לה' על המערכת והיו לך למפמרת "

ואם יזכני הבורא להוכיח מהשבתי זאת מן הכח ל הפועל ויפתח לי ברחמיו את תוגרו הטוב עוד תרחה לרבים
מלאכה אחרת יפה ומהודרת.

ובזה' שהי ושלמי תבותי לשבח ותפארת ויהיו עלי מהשפעת טובו וחסדו להוכיח כעת ג"כ חיבור מלאכה אחת קטנה על
ממי בפני עצמה ותקרא בשם לקט הקמח כשמה כן היא ותיתה דעתי בה להקף ולקבץ וללקט כל אשר
אחת בעתרים כתוב בספרים מחדושי דיניים כדי להקל מעלי ומעל כיוצא בו טרחת תופתו ומובאת על הדבר החדש
ההוא כי להיות שבעונותי תמיד היתי כעור ממשם בהרים מתנהל לאחי ובעטי הפבתי לי כיוצים מתקום למקום
אחת הנה ואחת הנה ואחי די דזוטרי מרכבי ובפרט בשלטול מלחי כמצא בו לא כל העתים שוה לפני לחכוה דבר חפץ
בעת מלחי צריך לו לכן אחרתי להעלותם לפני על הספר ובדוא ואם דקות ודלות הנה ולית מדילי כלום אשרי משכיל ל
דל ולון בפקן כי ישאר לי זכות השפתח לבד ובטחתי בקוני ימצא בהם הקורא מרגוע נפש ונחת רוח מאחר כי לית
מדילי כלום והדברים ינאו מכבשונו של עולם ע"פ עבדיו הנביאים רבותינו ז"ל אשר לעומם דברי נבואות מדברת:
ולרחוק המשולם זה הכי אקרא שמו שם כולל בשם מגן אבות לרמוז בו הבטחתי בשם בורא עולם ה' מהוה מגן
אבות בדברו מחוה מתוס במאמרו ויחויבו מוחוים ויגן בערי וכך הק"מח מבוחתי לא תכלה ונפחת המים מימה
על תורה לא תשכח מאחינו בזכות שה הדברים המובאים והם יובאים מפני אבות מפפחתי מבד אב והם ישחני ידריכני
בשבילי פרק בני עדני מקום בית מקדשינו ותפארתינו שהים יכוננה עד עולם זגלותינו על עומותינו תהי מכפרת.
ובעתות לא כפשר לו כי אם לפיום בבו טוב דבר תורה לחוד מחדשתי בזכות ח"ח ומ"ה מ"ז זל בהתעסקי במלאכת
הפתקת ההלכות קטמת רחיתי הטעם פכתן ח"ח זל בקריאתן שם החלק שני זבח תודה אמרתי לעשה לף
אבי חלקי עוון בקרבן חגיגה ס"ב כמה שאמרו במדרש רבה פרשת בו על פסוק זבח תודה יכבדנני זובח חטאת
זובח אשם מין כתיב כאן וכו' ש"ל בעניו כוונת המדרש הזה שרצונו לומר ממי שזובח חטאת הוי כאילו זובח את
עצמו זה תחת זה שם פהיה רגיל להעשות בו עושים בזאת הבהמה וכמ"ש אדם כי יקריב מכם קרבן ויקריב את עצמו
וא"כ שם היה אומר זובח חטאת יכבדנני אז היה פורק תיבת יכבדנני בשני כבודים והיה הוה ותמורתו אבל בתיבתי
תודה בית ה' בשמחה יביאו את קרבנם קול שמחה וקול שמחה א"כ אין תודה בו לומר תיבת יכבדנני: ותירץ החטאת
היכה בחה שלא על חטא ומצא שכבודו בקנה מבן המזבח בקנה חיוב בבוקר והטעם שמום שהורחתו בשני ב' שביומו
היומו הבוקר העיקרי כמ"ש המפרש' ופירשנו על פ' התחת זאת לו ומת וגו' לזה אמר החטאת בחה על חטא לכן אין
כאן כבוד שאדרבה מזכרת עון אבל מביאי תודה מכבדים אותו בשני כבודים בבוד אחר בבוד החזר הוא בהבאת
הקרבן שאחרתי ונעשה רצונו והכבוד הב' שבשחות' לשם הבחת זה הקרבן מזכיר נפלאות של הנם שנעשה לו והוא
להפך אין המביא חטאת שוה מזכיר החטאת וזה הזובח תודה מזכיר הנם. הוא ברחמיו ית' ועשה עמנו נם לטובה
ורחמו מתורתו נפלאות ואין בפיו נחזה ורופלם מים שלנו גולת הכותרת. ונחלנו המאורת הנפשיי אין התעורר בעבורו
ובעורה התעוקשת ומעורת "לאוהביו ולשומרי מצוותיו ועופי ישמרת למשמרת " ובהעלותי לרחות את פני ה' בבחות
אשר פתים תכן בזרת " לקרוא לשהים עליון לבל בוטר עלי והוא רחום יכפר עון ולשפע וחטאה " ויטהר משגבי. לבי
ורעיוני " רמון ועטירבי ודעה ורעני ויזכני להתחיל ולגמור למוד תורתו בחשבה ובטהרת הרץ ישראל מיזכני למען
רחמיו לעשה שוה פמח וטוב לב ויתן לי בה כח לעבדו ולירחה את שמו הגדול לעשות רצונו כרצונו ונזכה ונחיה ונירש
טובה וברכה לחיי העה"ב כה מעתיר העבד המחוי קידה קמי רבנן ותלמידיהון תלמיד עלוב נבזה תולעת
המקופה דרוכה ונבער מכל דעת הוא משה בכמו"ה הרני יעקב האג"ו זלה"ה:

חותם פה ליורנו בש' ויבא תפה ל תהל העדות והיה פרח מטה להרן וגו' פרת מי ו'תן תפו ויכתבון מלי לפ"ק:

הסכמת

הסכמת מעלת חכמי רבני ק"ק ליוורנו ה"י

פרי נדיק ע"ץ מ"ס זה **משה** החיים כח לכבוד תלמודי היום כשם שכבש תורת לנדיק כשר ללמוד בעומקה להלכתה ולידע פסק ליוורנו יע"ל מתעסק תמיד בקדשים קלים והמוריס לזכות את עצמו ואת תלמידיו עמו ואת מעשה תכונתו הקדושים כידו תאר לשתא מעכב תכונתו את שמעכו את שמעש כתורתם וחסידותם הגדול • וכך סוכת שלום למורתם עיכי רחיתי להרב המופלא מר חכיו יעקב כעל הלכות קשבות אן הן גדולי הערך דברים הרחוין למי שירין ליחור כתורתה דקדושה • ועתה עיכי רחקר את פרין פרי עץ הדר זה משך שנים ירידי תחוכי תחי ורחם חלון תאיר ותרגלית תחכם הסלם כמוה"ר משה נר"ן לעד לא יכבה • תאר הירחו לו דמזרעה דחדרן קק אתי ולכן תזר כנבר תלבין לברית ולכהן כמשך סגולים כבחוכה גדולה וקדוש קדכות כשיתי העדף שם שתה רבני וגחוכי סגולה מעלת הרב מר חכיו ז"ל ומעלת הגאון מר זקנו כמוה"ר משה נכח"ר יהוקאן נשכתי ז"ל ושוכח קק מזיכה הכח שבשלת יחוסין ותורת חזרת על תכסיות שלה כנגע ותוטר חיתם ומעלה לת נופל זה שנים משך מחכותין כי הוא עטרת זקנים מתזיר העטרה ליושבה וכתור שכלו שפת ומתוחכמת הוציא לאור קנת תליקוטיו שנכתבים תזר כל רואתם יכירום ויתבוכום לשבח "קי" תשרי תכוח יעשה זאת וכן תדם יחזיק כיד תחכם הסלם ידיהיכו להיות לן לעזר ולסגיר סנון ורחוי לבי ככוד התורה תזר מסכן עצמו עליה כדי להוציא לאור חוט המשולש מסבירים אן תזר לת כתורה יפתק לטוב לו כל הימים ויעש כרכה תחת מנן תכות כרכתו ושלמה תדיה מסכוותו • הלוח כה דברי צעירתו דמן תכבייתו

תחותם פה ליוורנו ואח"ת תם תכי לרוחי ודודי לי שנת **מכת"ב** שדים הוא לפ"ק עפרת דקדתה (**שמואל קושטא** •)

המפורסמות תיכם פריכות רתיה גדול מעלת הרב המופלא כתורה וכחסידות כמוה"ר יעקב ישרא' חתן ז"ל תזר לקח נם מעץ החיים ותכל וזי לעולם סכולו טוב עב"ג • ותכבודי גדלבי כתב פה ליוורנו כהיותו מתעסק בהדפסת תכונו על הס"ם • וכתיב יניעות ינע כל יתין לזכות את הרכים בתכמת ודעת כתורתיו ותעותיו ומוסריו תיסד' משתת אלים ותכמים ותחד שעלה לתרן הקדושה כתעלה בהדיסה ובריסה כהיותו שם ים מתיכתת מרכין תורה כרבים עם סיעתת קדישה לתכרותת מעלייתת של תחיד הגדול תר תיו מודע שמו כשערים התצויים כהלכה הוא המופלא הרב המוסכת כמוה"ר משה נשטי' ז"ל • וזן עתה קם הכן תידיד לתריסים ויתלא את תקום תכותיו תרשים ותרשימים תורין וכך ת וריין התכם הסלם כמוה"ר משה תחנ"י נר"ן וכמ"ל • לול עלה משה למרום ונתי לזותה העדות כיזו מנן תכות כדכרו • וכתיב יזן התידושים מעולים הוסיף משה מלעתן והמכים הקב"ה עמו • ותחרי שרחה רחיתי זה הספר התמולם וכו קריתי מקנת מחוסיו ותליפותיו תשר שלמה ונדיל תופיע • תחרתי רחוי לכהוג כן כמור נדול על התורה ועל העכודה לסיות לו לעזרה • וכעת נרם תדיה לן סרוחה תחת כריכי עם שאי תכרתם כתכ הרחוים לת"ש תדיה לתכ • וזכות הרכים תלוי כתחזיק כידו ותסעדה ותענדה הרחמן הוא ידריככו כדרך ותחוכה תכ"ר נתם התורה פה ליוורנו שכעה ימים לחדש תשרי שנת תדם

יפיק **תב' ונה** לע"ק תכביר (**שמואל די פאס** סט •)

ראה תחיתי ספר כתכים ופסקים כראי תופק תזקים מלחים ירי וכונה תפיקים ותרחיתם ירונכו כתרקים ותתוכם כעין תסתל עולים • עכינים עתוקים • ודרושים לכל תפיסים תדכם ונופת צופים תתוקים • ותדכרים עתיקים • יפתו תפי תכלי תכרכי ס"ת תנתון כתוב"ת ותי תחנ"י ז"ל לתדם הגדול כפנקים • ותנתון כתוב"ת ותי נשטי' ז"ל תזר דגל התורה תקדוש תקים • כתיכים תתם כשתקים • ותזריתם התזיק תסכם תסלם כית לת תחנ"י כ"ן קנקן תדם תלת עתיקים • כגן ג"ק תלאים ותצוקים • נגין תכרעת תלכוחן תלוקים • וזוטיק תוסיפת תרוכה כעפם תלפולים ותקדוקים • תפליח עפה הגדיל תוסיף כים ותלמוד וכפוסקים • אף תפני תיראת ותשיב תפני תכבוד כפרק"ס • תז תאתיתי ללבי תי יתן ויהיו דכרי תספר זה תקוקים • כי לראת נכספה נפשי ועשתעותי תשתוקקים • יפנמו תעיוכתיו תוסף כלל קנוי תרן ויש רשוקים • על כן תחלי ע כריכי עתים • לכבוד התורה התזרת על תכסיות שלה סקיסת ירוו תריקים • לתוסכה ולסעדה לתעמוד ימים רכים • וכשכר זאת ימלטו תיל נד ותיל ערימים פדוים ופרקים • ויקיים כהם ותקם תדקים כה' שקיכם תיים כלכם תיום עץ תיים היא לתתזיקים היום זת תפרי שכת תתם"כ ליפיתם פה ליוורנו כם' ותת שכרכה תזר כרך תם"ס • כתם התשתחוה לפני ככון ותלמידיהון עד שחליותיו תפקדים • כצעיר • (**אליעזר כהן** •)

מודי ומשכח תכת לשתח רכת לזני שתים תכרך כי כרחמיו תתרך ימי ושכותי כזו היא זקכה זו היא סיכה ושניעני עד שלום לרחות כן לאותו נדיק כרב הגדול כעל עץ חיים תמולם תקום תכותיו ואת שרעת ואת התכוכה כל קכל דכת די רוח אלהין קדיישין תשוכה כתוי תרכה תרכן טעמו ובמוקו עתו גדול תרכן שמו כשם תכותיו כרוכות תידים שמאכותו לעזרה ולתעודת ועוד לקרת כיהודה תיכת תנ"ן תם יהיה ותם"ח כתרכעים שלף תיפרא תשם שפיר קתרת ויתתו לך ייפר כתך שמכרת ועל תנן תכות כשעת • ושכרתי ליהושע ס' כתרך העין יושיעך ויעזרך לעמוד ולעמד לשתור ולעשות ספרים תין קן ולזכות את הרכים ככל תות כפסק כשם כרכת תדושן ותתעכן על ס' ויתן לך תשלות לכך ועשת תוכ תוכך קופר ויתכם נעים לכניך כ תשר תנן תכות כעזרך תם שתה תכות תפיסים תלתכותים העומדים תיתיכך ותשתלך ונגן שלם כשעוך ותשתירון לכרכה תתריסם לשתור לעשות את כל התורה ת"ת לפרסם תורתם ולהרכיכה כרכים • תתלה כני כל קורא יעמוד כח לימין זה שתים תשם זרוע תפתריכו יכיח את תתכותיו השוכות לפועל כי רתי וחנון הוא ולא טופל ותכותיו יסי כיזת הודו ויח לו כלכבון לכוכת תלכתה ונכזי תורייתה כולם נגלו עליהי תשרעם התלמים הוא עוסק וגדול תמעשה לכנות לפכיו כשת • כתם תצעיר תותם פה ליוורנו סלים תחרון לקדם תשרי שנת **באו"תן** קשתו לפ"ק •

(**עמנואל** נכה"ר תזר תוד **פראנסיש** •)

הסכמת הגאון הגדול מופלא

ותפורסם כ"ו ע"ה פ"ה תכ"ר מ"ת ור"ת תו"ה דוד תוכנתיים נר"ן תכ"ד ד"ק כ"ם וכ"כל תדיכות תעתרין • וזנלו דנל תזכם פרוסם על תם תתיכות ק"ק פרחנ יע"ל הרתחן הוא יתריך ימיו ויתרסם כימי תשתים על התרן כם"ו •

הן היום הקריכו לכני קרכן תנינה תנינת הרוכ נעשה טנא כתטבעה שטבעו תכתים התנינה שכי כתב יוסר דכרי תזת תזת תפמו להתי נכרת רכת תשה שפיר קתר ותשה תיקן לכם תעבא היעכות ככל תקום שכתנו כן תכתים עיכיהם להקריב קרכן רחוי לרחות כתשבקלויה התתירה לתרן ולדרים דיתי קבע קבעו' כתשרות טעונים בשר תוהל העשוי כידי אדם • וכית שהוי תנבא על תרבע תחות של הלבה ותקום תשוב זריק על נכי תזבח ותי כהן תכיא התהל זריק קלישר כתי שהוכח תכתה עושה תכות ועושה עשיר לשתר לשם נידונין נרשם כשפו לתקות ויהי' העם כתתקריבתו ולקטו תלקט כהיטכה ושיעבה דשתעתתה וזריק לי כלישבה לשון תלכתה נדולות לשון של שהוי וזכון שו שלשה לשכות כתר תלפיות שהכל שין פוטיט דרך יתין דרך היתיר ודרך תכיכים בריכין לו ותולכין תשר תיוכה תשר תיוכה תכי ועשים כדי לבקען וכתי לתתען כתותם תתרכופין וכתותם התלמה תלמה קודם ותני קלה תיהי דתכיכה תפטבי כתשר שתעבו קול לו קול תלין תשה יהבר תתיהם כעיתה ס"ם תנתון התפורסם שלשתה דימוסף הרב תכולל תוה"ר **משה נאלנטי** זצ"ל תשר תיכר שבר **קרבן חנינה** ותשר תכבי רוחה כו שתי רחיות תכיה קרכן ותלמה דין לדין ויוכר על תס טוהר טיהרה של תזכה וכשם כשכים דרתתכה כשכים ללכוכו לכום תור ה"קר תול תזקק שכעתים ותכוריה כ"ל ותוסך תחר תפתילה פתיל תכלת ותרגמן וכנדי תצי ונקתה שפיר תלה תים זכים ותתוקים ורציבי תיה ניכור התקלת לכרכים ותעיין תינתה לרחות תרכים כתן של שש

ותן שתעדר

שאלה

שאלה א אם מותר לאכול הקיימ"ק
מלגויס: **ת** סובבה זה הקיימ"ק
הוא מעומין מן החלב מקורין בלעמן חיטלוח קר"ו די
לחטי וכפי חסר הונר מנותכין החלב בלולה תחת חויר
הרקיע ועולה כמין זיפה למעלה ומלקטין חותה מ"עב
החלב וחח"כ מקיפין בחלב ונקפלת החמאה וחחר
מקפיח' ועום' הגבינה עוד ע"י בישול מוציחי' מן הכמיכי
הכחרי' מה מקורין ריקוט"ח ומחר מי חלב יוציל לתרופה:
ונרחה זה עם מ"ם שבכל הדברים המורכבים יש ד'
יסודות וע"י הקי"מקה הפיגו כחי חדם להפריד ביניהם
בימה מהגבינה עם הקי"ריפה סוח יסוד שעפריי והמים
ויסוד המוס והחמאה יסוד חחויר ונס הקיימ"ק כנגד'
יסוד האש שעולה למעלה מכולם וחס לחז"ל שחלב
טחח חינו נקפה לח חמרו שחינו שעלה ניפס למעלה מזה
לומו נקרא הקפאה חלח עליית החלים שחוירים והחמיים
מעצמם ולפי זה היה מקום להסתפק בו • חם לח שנחמר
שמעצם שחלב טחח חינו נקפה להפריד היסודות הנכחזים
זה מזה ב"כ חומו שהפריד החמיי והחוריי מחחר יסודות
ח"כ חופס במקום שנהגו בו היתר חין לי כח לחסור • חבל
הבח ליחחל חפשר שלח הייתי מתיר לו כי חין להקל
בחיסורין בלח רחיה ברורה •

אמר המנ"ח רחיתי למוהריק"ם ז"ל
שכתב ז"ל הקשה ה"שנקרחת
בלעז קיימחק של גוים חסורים ובפרט כשיש לחה שהחלב
כרחה לעין בתוכה ומרבותי ז"ל קבלתי לחיסור לפי שחי
חפשר ליזהר שתהיה יבשה עכ"ל • והנרחה שום לנדר
להקל כי גם בחמחה יש נחנותי חלב וכ"ע חכלי לא בלח
בישול וכנה הטעם שבוחר דבוק שנשוי רוצה להקפיה
החלב למס יערב חלב טחח בכדי כוון שחינו עומד
ונקפה • ורבותי ורבני ע"ק ירושלם ת"ו הס מחמירין
דקיימחק כמו בריקוט"ח ולח היו מבניס היתר חלח
לוקח כחמחה וכשחר היו חוסרין יהיו מעניסין בדין חת
המקיל כין בקיימ"ק בין בריקוטה ומבריזין בכ"ה
והמבין יבין טעמיהו דהמחמירין ודברי המקילין עיין
בהרח"ש ז"ל פ"ב כי' כ' שכתב שפרש"י ז"ל לח חתיר שלח
בחמחה שהיח בקפית כמו הגבינה שבל במקפה זו שחינה
קפיחה בחורה חלח נומח לן שהתירה שכ"ל ע"ם יחפילו
למקיל בקיימ"ק רחיתי מחמיר בריקוטה • וחופן עשיית
הקיימחק הוי שמעתי בזה שחופן דקיומו שמרת יחין החלב
על החור ולוקחים הקפיחה שעולה על פני החלב ומניחים
חותו בקערה וחורים ומניחים חותו על פיתית ויעשה
הקפיחה ושמן חותה בקערה וכשזה על שנתמלחת
ומניחין חותה לילה ל' תחת חויר שרקיע ומוכרין חותה
למחר בשוק והרי"קוטח היח ממש שכשחר מחר מעומים
הגבינה שנקרא נשיבי דשלבח מריחיין חותו מעט עד
שנקפה חבל לח בישבם חלח כשחר לח עד שכמעט נרחה

כמו החמחה שלח שחינה מקושרת יפה כחמחה ויפה ליזהר
כשנרב לי מפי מגידי חחת שסריקוטה מקפיחין חותה
עי' עזר' הקיבה וכחבה ולכן חין להקל כה כלל ודלח
כשרב פר"ח ממחירים •

שאלה ב העוקר כר הכוכש ממקומה לו היו
כמו שבבחה: **ת** סובבה חפשר דלח
יצח כמו ידי חובתו דהרוחה חו' לכרמו הוח דחדלקה
מקחילה וח"ת לחחר שעבר ומנה דחוחר להסחמם לחורה
ב"כ ויחחר לנכרו הדלוקס מחחילס ליחה דלחחר זמנה חין
שס חשש רוחין • ולפי זה חס עבר ונסחמם לחורס בחוך
זמנה ל"ל כן •

שאלת ב' עוד חס הדליק נר רחמון ולח כרך
חס יש לו לנברך על הנחר וחס כבת'
הרחמ' מהו • **ת** חפשר שכל זמן שעומק בהידור מצוה
יש לו לנברך • ממעתי מיוחד טוב לנברך להדליק נר מנוכה
ולח של ע"פי הפוד כח"ל •

שאלה ד' בחור שבח מח"ל ללמוד תורה בחי •
ויש לו שם בחים מבעיה חס יש לו
לעשות שני ש"ב • **ת** חפשר דעלמו בחמר חין כית חלח
חשש דסו"ל בית זו חשה וכל מקום שהולך שם בימו עימו
ועיין מנהגדבז ז"ל בסודפשות סי ע"ב •

א' המנ"ח הוחיל ונחתה לידי רחיתי ופיתון
של לכי לחבר חל חהל העדות חפשר
בשבח כחמחתי • למען ברר החמת ושלח יכשלו תורי
שהורחה שבזמנינו זה והכחים יחריהם לבטל הורחת
ומנהג הרחשונים דבני ונחוני ע"ק ת"ו בעינן בחור מ"של
שעולה לח"ל לחוג חת חג השבות וכיוצח יהמבליט כמנהג
הידוע שקורים חל"ם חיזיחרה חס יש לו לנהוג ה"ט שבני
ש"ב חו יש לו לנהוג כבני מ"ז ושלח לעשות כי חס ה"ת ש'
בשעבה ונחתה דע לך כי זכורני בפיוחי תיבוק מורבעל
פיפיו של מרי הרב השחור הגדול מר זקני הרב המופלג
בשם"ר משה בחלבוי ז"ל בית חלכו הדברים בין גדולי הדור
ער"ז והוח ז"ל היה חוכך להחמיר הן משעם דשפשט
הפשוטה דפרק שקום שבנבו וש"ק דחולין ליכח לשחמיע
יחידי דשחמיע לחשמרו כל שדעתו לחזור כותבים עליו ח"ת
פיכח שפם שדינה וח"ת שהלך לשם שפני המחלוקת וכל
שחין דעתו לחזור כ"ע ח"ת שהלך לשם שריכה וח"ת פיכח
וכ"ו כמו שכת' סרל"כ ז"ל בי' הכ"ל נס שש"ם עוד בשי'
רל"ח בשחם נער שעדיין לח נשה חשה עיש דשם חיחת
להחי שבחנה דהוסבם עכ"י וחיקין הרחשונים נוחי עדן
עדיף הוח והוה ליה לחשמועינן דכל נער לף שדעתו
לחזור חיל הרי הוח כחנשי שקום שהלך לשם שפוס
שהשוכות והטעמים חשר חשמע שחחריך שמשכו למנהג
והורחה זו • נס שבהיח רבת' ה"רן ז"ל בחשובת י"ח היה
שתקשה בדבר שבנהג זה והיה חל חס לחפשר זה נס
לחפשר פיפח חוחה בחש וחש"כ יכריח חת לחשתו להוליכה

עמו למקומו וכדחיתא בתוס' פרבית ה"ן עין עליו. וז"ו פיתנה עמה להוליכה למקומו בפי'. גם מהחיה תסוכת הרב בעל סי למורת כי' מ"ח הוה קפיד ליה עובדא דאם חלני נחמד דכל פהוא בחור חסכינן ליה כמי פתין דעתו לחזור כדי פינהוג כאנשי המקום שהלך לפס להקל ולהחמ' מסיבא תיתי לחויב מן הדין לנער ההוא לפרוע מם עמפס והרי קנס מקומו בת"ת ואם יזדמן לו אמה וקנס דירתו ובזה לא היה פורך לכל המהו שעתי דכת' לפאטרו לפי שהרי ההלכתא לא יצא פס לעולם.

ולבסקנא דמלתא הוא מרגלא בפומים שהיה מנלה שפת מקברתו ומכסה טפחים למיבת פסוף כל כוף היה מזכיר להביא מוהלו דבר מכך קבל מרבותיו וגם נתדבר לו מהנהג העיר הוא מכל רווק מח"ל יעשה יהי' יום ח' דוקא ותו לא ומהנהג זה היה קדוש ומתוקן מנהוני עולם ומלא היה רמחי לבעלו וכן זכורני כמה פעמים בימיבת הב"ה פוא אל בחברת הרבנים המובהקים נדולים ועצומים כמהרם חלנזו כמה"ר חיימו וכמה"רם נחרמיזתן זללה"ה ואף בבית המדרש בחברת רבני ההסנר כולם פה ח' עלתה הסכמ' פלא ועשה בחור מח"ל כי אם יום ח' כדי פלא לבטל המנ' יען כלל מוסכם הוא דהיכא מנהגו במידי דרבנן אזלי' כתר מנהנה כ"ם ק"ו בנדון זה כי אפילקא דדינא פרבה מה שהיו עומדין בזמן בית מני"ט היה יזן הם לפי פלא היו יודעין אם נתקדם המדם וכ"ו ולדידן הסתא דבקיאין בקיבועא דירחא י"ם מני ודאי חול הוא כמו שבת' הריבב אל בתשובותיו פעם ופתים עין עליו דלא נהנו בזאת משום דפלאו מתם הזהרו במנהג אבותיכם וכו' והרי זה מנהג מבטל מנהג דאטיקרא דדינא הוא דחוי מטיקרו מאי חזית דהאי מנהג קומק טפי ממנהג זה אל עמיית הבחורים העולים לחג' יום טוב ח' כלבד לא כי זה קומק טפי ובפרט לפי מ"ם הר"ם אל פריך מקום שנהגו ל"ה ולא מבעיא כי היכא דאחרת פיש לו להנוג כח"ם שהלך לפס ולא יקל מפני המחלוקת אלא לפי ההולך ממקום שמחמירים למקום שמקילים ואפי' דעתו לחזור יום לו לנהוג כקולי המקום שהלך לפס ואל יחמיר כמנהג מקומו בדבר שניכר בו שעשי מפני המחלוקת וכו' עי"ם הרי לך כדיוק שמותר לעשות לימור כדיום בקום שעשה מפני המחלוקת ובלבד פלא ינע בלימור תורם וכן כתב מוהריק ז"ל בשורש ט' דאפי' אם יום כמנהג פר לימור אין לזוז ממקומו יום לילך לחבירו עי"ם ולא קשיא תוס' דיק דורים לדיר' למ"ם בשרשו פשום רבוק דאפי' כמוהו' כ ריך להיות למנהג דאזה מן התורה דמאני ההוא דשורש' דהתיקון הוא יותר נדול מן המצוות הנעשה כאשר יראה הרואה בנרון ההוא דשורש ט' וכמו שכתבו הראשונים על עניו תענית חלום בשבת ובאוכן כזה דשבר ח' כתקון תיקון נדול יותר בערך מן האיסור שיעשה בגר שהלבה

חז ודאי שמנהג מבטל הלבה ואם על עבירה לשמה אחרי דנדולה היא ממנה אלא לשמה כ"ם. וקו' בנרון זה דשנית הבחור שבא לפ' להשתטח י"ט ח' לבד שוא מנהג ותיקון להחזיר הדבר לכמו שהיה רחוי להיות לכל מאחר דלבן בקיאוכן בקיבועא דירחא ולולי מה שאחרו הזהרו במנהג אבותי' וכו' היו נקראים עוברי' על דת ונפסלים בברכות לבעלה ובטול התפלה כאשר נפחר ואם כן ודאי דתיקון זה בהקבית והשוחת המנהג להברי תורה היא מצוה יותר נדולה מעבר מה שנראה בעיני ההמון שמחבריס דקא מזלזל במוערות וכמו שכת' מוהלאי סי' מ"ב דרחוי ונכון להקדים היטיב אם מכל לשמוע כל המהנים לל"ת כמו נ"ד דשמי חומרת דאתי לידי קולא וכמו שזה פשוט פאם מתפלל י"ם והזביר פל י"ע לא במנה שקדן בתפלתו ויצא י"ח דאפי' בשבת אם התפלל י"ח יצא אבל אם מתפלל שבע כמנה שקדן בתפלתו שאומר אתה י"ט מ"ק הזה ומושיבנו וה"ע לכת' והרשבה בתשובה דח"ם נקרא י"ט כיום כי ט"ו כי ט"ם אחרון אחי חיכה למימר וכו' ופור דלא יצא י"ח בשבע וכו' יע"ש אם כן דין מכל הני מילי מעליותא שבתבנו שאין לשחוק כלל להבריכו י"ם שני נגד כל נאוני עולם אשר קבעו המנהג משום דהוי חומרת דאתי לידי קולא וכל דין שאתה דן תחלתו להחמי' שמעו לקל חיכו דין ולכן בנדון כזה שיהיה בתור העולם לחזירם והוא ברשות עצמו דוקא יעשה יום ח' אבל אם הוא מומך על דעת אחרים כאב ואם אף שהיה מקום לו' דכיון דיש מרבותינו שסקלו דמצות דירת חו"ל רבה היא לדחות את מצות ככוד אב" לפי שמניחים חייבים בם אף"ה אין להקל כלל וזוכר אני שהרב מהר"ם אל היה מחמיר ולעולם התמידה ההלכה למעשה בדורות אשר בהו אחרינו לנהוג כן דשבחור שנוהג ברשות עצמו הבא לזי יאחרה מח"ל לשפי שדעתו לחזור לאחרנו הרי הוא כקבוע לעצות י"ט כבכי מ"ה לפי שאפשר שאם יזדמן לו אשה בתוכר ומצן יפחר בהי' והרי הוא כאילו נשא אשה דכל הרואי לבילה אין בילה מעכבת אותו וכל בחור שדעתו בוטבת לאחרים לחזור יעשה כ' יומים טובים וכן הוקבעה הלכה למורות שפי נדולי הדור ואין לנו לזלזל בכבודם ולהוסיף לעז של הרשעים כי הלא תראה בעם נדול כאם עד שאומרו בהקומץ רבה אם יבא אליהו אין עומדין לו שכבר נתנו העם ולעשוב קנוח עו עם הסיוף דפק' דר"ה נבי נתנו העם בחרובין כר' נחמיה וכו' ככר הוריכו למעניתם האפרסים הרשעים שלהלה בספרתם שקוקים בעט ברזל ועופרת ומ"ת כי יתדמם דברי הם מחלקו בין כשהמנהג הוא בביטול מצוה מן התורה כאשר הי"ה ובין כשאינו איסור תורה אלא מדרש חכמי כאליף מנצל ומכר דבבי האי נוונא ווי אלו אין בתר מנהג ובין שניתקיו המנהג בקיום פלא היו עומדין לפיהו לי"ל ועיין בירושלמי מנהג מבטל

הלכה עיין בהם כי ימתק לחכך. עוד מצאתי מופתק לכלי
פסק אחד אמר העתקתיו מכתובות הרב המובהק כמה"ר
חכ"ח זלה"ה אחד ד' חזמיר ע"ה כאמר היתה הלמתו בסכונתי
אמר הוה זלה"ה מעיד שהעתיקו מכ"ת מל הרב המופלא המק'
הלהי כמה"ר ישראל בנימין הזקן זלה"ה שהיה כמעיב
להרב המובהק מוהרר שמואל נ' מיר אב"ד דמגריש יע"א
זלה"ה על פסק אחד לרע"ה מה מנהג ע"ק יח"ק בעניני הקורחים
העולים לרגלות נ"ם ב סנה והעיב לו זה לעומו תשובה
למהי דברי ק לן מר לפי מחין מברכין לגדול זאת לעיב
רוחיתי לחרי רוחי בילדותי ובזקנותי בינותי בספרי ומה
שהעלתה מסדרתי ולעתי הפעוטה והפחותה הוא כי כל
הבא מח"ל לארץ כל זמן שחיכם עשרה ב"ב זלה"ה יתפללו
ט"ו חלה בשבעה וכ"ם מחין להם להוציא ס"ת וללמוד בו
בעי ויכח דיומא עד סיפרפו לעשרה ז' חו ב' מבני העיר
ועל זה וכיוצא בו מביאו במאמרותיו זלה"ה ושמה חלם מפני
המחלוקת לפי מחין לך פרהסיה גדולה מזאת ואם תרצה
שכוהנין בהפך מזה חיכו מנהג קבוע ע"פי חכמים חלה
מפני הכבוד ודוחק השעה ועניות בני ח"ק כי רבה היא
גרע להם לקבול מנהג חלה כדין שעה ושתים וכשאר קבוע
עד היום ודוקא עשרה בעלי בתים אבל אם היו כולם או
מקצתם בחורים ממעתי משם הרב ר' שיעזר ן' ירחק מרחם
לרבני ספת ע"שהיו מורים להם להכוב ט"ו ח"ו בלבר כתוב
ח"ו חע"פי מרעתם לחזור משאר משם ומצאו להם מיסודין
חנוני וקבעו דורת בה"ו אבל אם אם ב"ב או יותר הרי
הם קהל ועדה ויכולים לעשות מנהג מקומם בשלימות
בכל פרטיו בפרהסיה ואין בזו משום ולא יפה מפני
המחלוקת דהתם ביחיד מיורי והכי דהיום ליכא דכולה
מתניתין ודיוקא כמי דקתני אדם חלה הילך מלת חדם חלה
לדיוקא דאי היו קהל ועדה אין כאן מחלוקת. נם אין בזה
משום לא תתגודדו לא תעשו חגורות חגודות דמחזי כפתי
תורות דהא אסיק רבא בסוף פ"ק דיבמות דקרא ב"ד ח'
פלג מורין כב"ם ופלג מזרין כב"ה הוא לא תתגודדו אבל
פתי בתי דוכים בעיר ח' כנון בית אחי וב"ה אחלו
אוכרין ואלו מתירים לית לן בה. וזהו שמביאו שהבאים
מקר מין ליום הכניסה פי' מבני הבפרים קורים בעיירות
ביום הכניסה דהיינו בשבי וב"ה לעפי' שהוא יום י"ב או
י"ג ובני העיר עצמם אין קורין אלא ב"ד ובני הבפרים
קורין ביום הכניסה לפני בני העיר ואף אם אלחו
מנות וחלקו מעות ומתנות לאביונים בו ביום ינאו וזהו
הוא בעצמו כ"ד דכל קהל וקהל חשוב ב"ד בפני עצמו וכל
מה שבתבנו מוכח לדעת הרי"ף והר"ם ואפי' לדברי
הר"מב זל שפסק כאחבי דכ"בתי דוכים בעיר ח' עוברין
משום לא תתגודדו ום לאלף דהתם דוקא שהעתי בתי
דוכים דירתם קבועה בעיר ח' וב"ד ח' נוהג הכך שחבורו
הוי לא תתגודדו אבל בב"ד שבני ח"ל הבאים לא"י שרעתן
לחזור ולפי"ך נוהגין חומרי מקום שיצאו משם הוו בעיר ח'

בפני עצמה ודמי לאחי בד"ב בשתי עיירות דלית בהו משום
לא תתגודדו לכ"ע. ומשתי הון לו מתירוצא קמא שכתב
הרשם זל בסוף פ"ק דיבמות וזל ובמגלה אע"פי שקורין
בני העיר בי"ד ומקדימין לבני הכפרים והוי כמו ב"ד ח'
בעיר א' פלג מורין כב"ם ופלג כב"ה לא קרינן בהו לא
תתגודדו כיון דלא עברי הכי משום פלוגתא אלא
שהמקום גורם ואם היה בן מקום זה הולך למקום אחר
היה עושה כמותם הלכך לא מחזי כפתי תורות ואע"פי
כן כל הקשה לרי ממגלה ר"ל לא משם להסיב לו משום דלא
חשיב ליה כפתי תורות מטעמא דפרישית. ומ"ם מקדימין
לבני הכפרים כוונתו שבני עיירות עצמן הוו מקריב
המגילה לבני הכפרים ביום הכנוסה כדמוכח שם ועי"ש
ומשם בתורה ומתך ברור למ"ם וה' וטלמו מסגיחות
ישראל בנימין. אלו דברי חות בחות תיבה בתיבה אחר
המורם ואם בענין הבחורים אלא הדבר בחפלי דברבי
נחוני כפת זל אחר כך היו מוריס הלכה למעשה אלא
ועצו כי אם ט"ו ח' בלבר אף אדעתם לחזור. ח"כ מי הוא
זה ואי זה הוא המורה שבזמננו זה שימלמנו לבו לחלוק
ולהורות הפך ממה שהיו מוריס בחוכי כפת והוקבעה
הלכה כהוראתם ולית דין בדיך בשם כי כל מורי הוראות
שבזמנינו ידעי טובא דקטנים על הגחונים הנו עבה
מתניתין ולא ידעו ולא ראו הגדר כי מה ידעו ולא אתם
היה ודוק. ומענין לענין בחותו ענין רחיתי להודיעך
ג"כ את אשר קרה לי פה ליוורנו ומה שעמדתי בו הלכה
למעשה בש"ת ח"ם יוסף מני על חג השבועות קרחו אותי
לעלות לקרות בתורה ולהיות דהוי דבר פרהסיה עליתי
ואמרתי להם שמחחר שהם נוהגין דלא כהרמבם זל
דמתיר להזסיף על מנין הקרואים כאשר הובאה בברתו גם
בהגהות הרמ"ח זל גם שם תשו' מהר"ם וה"בי דהוה
פשיטא לי דשעו להעמיד אותי בקריאת פרשת הרגל
פלהם להעלים למנין וזכר ורחיה לדבר דומה בדומה
ההיא דכתב מוהר"יקו זל ס"ט והבואו לפבין הלכה מרן
מוהר"יקו ז"ל סי' תק"מ ומלבן היה רחוי להם להוכיח
עוד ח' מבני העיר דחל עליהו חובת פרשת היום ואין
סומע ואין מעיב אחר ופרחת בה' נמצחתי עם הרב הכולל
בחכמות ובדעות כמה"ר חנניה קיום כר"ו מפיורנטינא
יע"ה והגדתיו לו כי על דבר כזה עמדתי בהיותי ברשיר
עם הרב הגדול הד"ן והרחה לי תשובה ז' אשר הובאה לו
מועתקת מכתב מכ"ת מל הרב המובהק מחרי דתלמודא
כמ"הר בנבריז חופטירחנסא זל אשר אעתיק אותה לך
פה בקיום דברי ואחרו דברו עיני הקורא וה' חק הכל
דומה כ"ל להחוא דהלבו אבל כו' ת"ח קרחו את האבל
לעלות לתורה בשתף דבריך לעלות וכו' ע"ש גם מעשה
רב דרת"ו וכו' ולזה אמר דכיון דהתם חייב לעלות משום
שהוא חומו ובול להמנע מפני שהוא דבר מבפרהסיה
ודבר ש"ם חומן נוהג בשבת אוף הכא כיון דחויב הבן

ח"ל בימולי דפרסויא ועלה לתכין הקרואים. ואני הסברתי לו מבחולה מכבודו החשוב עלי מתין הנהון דומה לרחים ומאני התם דאחי גופא בר חיובא הוא בקריאה זו מכן כתב לכל לחזור הפרשה כיון שחייב לחדם להפליג פרשיותיו עם הציבור הוי כקורא את שמע ותותר כמצא מלהות תרתי טעמי תלמיד חדש שהוא חייב בפ' המצוע זאת ועוד דהוי דבר ש"פ משום הכי חייבוהו לעלות מאחר שקראו אותו לעלות לכל בכ"ד דלאו בני חיובא מיכהו בני לו בקריאת פ' בני גולה מי זה חמר ותהי מיקרואוהו לעלות כדי לחייבו מיעלה משעם שהוא דבר ש"פ והסיב חרם לי על העומדים על הפקודים כי נמשתי בתחלה מה' מהם המיוחד מה היה מנהג ע"ק והסברתי לו מה שהייתי זוכר בחמת מרבני ע"ק היו מתירים מהם ב"ט שם"ב לעלות בתורה לפי שמנהגים בכברת הרמבם אל הכ"ל מקום מתקיפין הדעת נותן מתכל להיות הבן חי' מן המנפיס והרי הוא כקורא בתורה ולא יותקרי ברכה לבטלה לגבידידיה וגם לבני גולה הרי לוכח הני חמשה גברי דבני חיובא ניהו דעלים לקרות בתורה ולמבקשת דמילתא דהוה נרחה לע"ד דהבן חי' אם קריאו לעלות ב"ט שם"ב מעמוד בכור בקריאת דודים דחייב לעלות מעמוד דהוי דבר ש"פ לכל שלא יברך ויברך החזן במקומו כמה"ט שמי הוא ביום הג"ד לכל אם הוא ביום ב"ה וכל הוא לברך ומכך היה מקובל לכלי מרבני ספת לא היו מתקפים בזה ומהיו חומרים דיכול להיות מן המנפים ולברך בלי בפק מאחר דיום זה יום הוא מכל ומרחל בני חיובא ניהו בעמיעת קריאת התורה עפ"י תקנת עזרא וכיון מכן מה לי בבדרה דומיא מ"ל במקום אחר מן התורה וכל זה היה דוקא לפי מעמיעים לכל בלא היו סעמיא מה להם ולבן חי' לחייבו מיעלה והרי לך פסק המלך גברי"ל הכ"ל כאשר נדרתי.

שאלה בן חי' שהולך לא"ל אם מותר לעלות לקריאת בתור' ב"ט שם"ב ולהפלי' למנין הקרואים כיון שהוא חיוב מצווה בקריאת התורה מבחותו ום. תשובה כלע"ד דאינו דמאי ל עמות כן דהוי מברך ברכה לבטלה כיון שהוא חיוב מחוייב כנ"ל. ושוד רחים לזה מ"ם מוהר"ין מכהן מלא התענה בת"ב לא יפתח את פיו ולא לעלות לקרות בתורה דכיון שהוא חיוב מחוייב בקריאת התורה כיון מלא התענה ע"פ שהציבור נתחיי' לית לן בה וכפתעמיין בדבר תמצא סק"ו הם הדברים מה שהם מחוייב בדבר וחל עליו חובת תענית שהרי דר הוא בחותה העיר אפה כיון מלא התענה חיוב רמאי לקרות בתורה כ"ם בנ"ל שמעולם לא חל עליו חובת קריאת התורה מבחותו ום שהרי הוא מ"י שמעורין לבד זה מפחתי לכתורה והביא תשובה זו מל מוהר"ין מרכה ר"ב"י וכן פסק בש"ע כי' תקס"ו. עוד נרחה לי להביא רחים לדין זה מפס הר"ן בפ"ב ל מגילה גבי מם"ומ

ומאי דאמ' תו בין להחמיר ללמדנו דלא תימא דוקא בעלה לעשות מלאכה מרי דכימה בטלני ליכא במוקא לבל תומרנו לחבריתי אפי' בכנעה לא קמ"ל בין להקל בין להחמיר נוהג כמקומו בכינעה וק"ל ומוהליקם ז"ל פירש דריסת חיורי בפתס"ל כ' דריסת חיורי לענין מלאכה דאפי' בפרהבוי' ליכא מחלוקת והכא חיורי לאחר דברים דדוקא בכנעה עיין עלון. וז"ל הרד"ב פ"ע מ"ב מי סיכה מהעיר ודעתו לחזור מיד נוהג קולי מקום סיכה אפי' בכנעה אבל אם דעתו לחזור לאחר זמן כגון אבא ליפא ולירתן ולהרויח אפי' אלא עקר דירתו ליכא נוהג קולי המקום סיכה אפי' בכנעה אבל נוהג חומרותיו כל אלא עקר דירתו אבל אם עקר דירתו אפי' דעתו לחזור ליכא נוהג אחת סיכה אפי' בכנעה אבל נוהג חומרותיו כל אלא עקר דירתו ואבול הוי בכנעה אבלום הוי פרהבוי' ע"ם ע"כ ואכי בעניי מסתפק בדעת הרב ז"ל על מי שעקר דירתו ודעתו לחזור מיד מה דינו כי לא פורש בדבריו וק"ל.

ש' ה' הקונה כובע או אבנט אדם אם יברך כמו בבקר. **ת'** אפשר יברך בכובע עוטר ומרחל. ובאבנט חוזר ומרחל. **אמר** המכוח כ"ל דמתיהן בלא שם ומלכות.

ש' ו' מי שאפשר שפרו על חברו אם מותר ללמוד בו עי' הרהור. **ת'** קול מרחה ורוח חון בהם מאום מעולה אבל חומרה חוכה וחמרו אלא יזהו עיכו' מבית קדם הקדמים. למ"ד ויתור מותר המודר הנאה אם אינו כונע בו יוכל ללמוד. (**אמר** המכוח בתוכו למחלוקת אי הרהור כדבור דמי או לא.)

נמצא ז' בכתבי הרי' בוטון ז"ל שהכשרה אמה יכול לומר שהחיינו וכשאלו את פי הרב חור מרגח ז"ל אמר ה"ל לשאול אם יאמר דיון החמת.

ש' ח' מי שאי' בשעת המכחה קונם עלי כל מאכל למחר אי שבועה אלא אוכל למחר אי הוי קבלת תעניות בכך. **ת'** קבלה היא ומתפלל עכשיו.

ש' ט' כיצד מברכין על הקלוי. **ת'** הקלוי אינו כאכל כשהוא אי אלא קולין אותו והוא רחוי לאכילה וכשרכין אותו שבלו במים ורחוי הוא לברך עליו שהכ"ה אלא דעתא דבר לברך שהכל ומה שנשאל אם מקדמין עליו לא שהכמה דאין לקדם אלא על אחר שרוכה דמרוי ומשכר לומא דיון. ומה שנשאלו אם יש בה מאום ביטולי גוים. אינו מחמיר על עצמו ומ"ם אחי הרב נרו דאכור לשתות אותה בקאבאנים מאום אחנות במחי' שכבודו אלא מידי דמשכר הוא אבל מאום מועט ליכא אכא. אחר שהגי"ח עיין בבאר שבע שבעה טעמים להתירה מאום ב"ג) ומה שמתפקי על ברכה שהרוכה זה נ"ל והוא נראה להביא ראיה לבר לשברכים דיש אי' דשיעור

דוקא בפסחים המפסחת הזאת בעור בשרם ועל הרוסים
הרה ר"ו מחין מותן בידי עוברי עבירה מבלי הפגיחה
והוא אל כמעט הטוח ב' עבירות אלו לא' עבירות חמור'
מבטל ויכו ליהרג ואל לעבור דוק ותשכח דחיית בהו
מטוס לתת דע"ז וג"ע ומ"ד אסר אם יזכו הית' תעלה את
דבריו על הס' ובדיו העומד וכעת הרוסה ליזהר במה
שהית הזהירותינו יש רי והותר בספרי' ובפרט בס"
הזכרונות הכ"ל דאסרו לאדם ההונה בו ומקיים את
דבריו ועלו תכ"ט. **אנב** רחוי להתפק בהלו
מנותנין היין בכלוחית על זכוכית ומותנין מעט מעט
עפ"י הכלוחית שהוא על היין כדי שלא יתקלקל ויעמוד
ימים רבים אם נגע הגוי בשתן מה דינו אל יין שבכלי'
וא"א כתב שאפשר שים לחוש למשנת ד' ס"ב דטיבול
יום ונגע טיבולים בשתן לא פסל אלא את השתן חוץ
הכא חוששין הט נתי וכ"ע. גם בשתפקתי אם השתן
הזה יעלה לאוסרם א' להיותו על פי הכלוחית ואפשר
שאם היה מלאה עולה לאוסרם א' דלא ברע מיתה מנהגו
במצרים לשים פרוסת פת ע"פ הכלוחית ומוסרין אותה
ביד הגוי. **עוד** דקדקתי בזה בי' קכ"ג הגווה
הרדיוכטו אל גוים מדקאמר אל גוים נראה אפי' היתר
לנגע גוי בחג"ה הרדיוכטו אל ישראל מנגע בו גוי
משום דקוף כל קוף הרי הוא זועה והכי נהגו העולם
להקל בזה ואפי' אם א"א נראה דיש להחמיר. **ואגב**
ראיתי להודיע מבהיותי פה ליוורנו ודעתי מה אלא הייתי
יודע וא"א ויכס ירעיס לכאי מקומם מדר ואופן עשיית
החגו"ה הרדיוכטו אל קראי לה אל גוים אחנו מהגין בה
היתר משום חברון ידיעת אופן עשייתה והוא משורין
אותה תחלה ביין עד שיבלע היין בקנזלה ואח"כ מבלים
אותה ומוציאים ממנה תמצית כחה עי' סימר כרך
הם כר וכיון שכן ודאי דצריך להזהר בה לאכור ופוק חזי
מה שכתב הרי"בא ז"ל סי' רכ"ה דאסר אותה לרפואה אפי'
לחולה שיש בו סכנה ואפי' שהיה בפקוח נפש.

ש' יא חטין שטוחנין ברחים של יה- אם צריך
להמתין יום או יומים קודם שיפה.

ת' כפי הנרגש ואין שם חיוש כלל אבל טוב
להחמיר.

ש' יב הא דאמרינן מתוך שאינו וכול להשבע
משלם אי הוי דרבנן או דאורייתא. **ת'**
בקונטרים האריכתי להורות שהוא מדרבנן ועיין
במוהר"ך.

שאלה יג' שבועת הוסת מיבעיא אי לא טעין
אי טעינן ליה **תשובה** נראה לאחמי ההגר וכ"ו
דטעינן ולדידי לא אתברר:

שאלה יד' הא דאמרינן במגילה אחבר רובא
אי הוי רובא בהותות או בתיבות
או בפסוקים. **תשובה** מאתברר דבפסוקים

קטנות

הוא דבהותות אבל לא בקיאינן בחברות ותיבות
כראיתא פ"ק דקידושין וכן תיבות בגון אותם אותה הכי
ואותה הכי.

שאלה טו מיפתן ידו על גמר' שבדפסה ע'
גוי ואמר בזאת התורה אבך
הוא האמת מהו. **תשובה** הוכח שבדפסה בידי
ישראל לא קמיבעיא לן דכיון שפסק היתר הכתיבה
בתורה שבע"פ אסור עת לעשות להאי דאיתא שהקב"ה
הכניס בדבר אבל נדפסה בידי גוי מבעיא. ונריך לידע
אחיום מקרי תורה הדברים כשכתבם בלא קדושם והרי
הם כגוף בלא נשמה ולכן אמרו חזל הקורא בתורה
במקומות המיוכפים עליה הוא אומר ובם אכבי כתתי
להם חוקים לא טובים בחופן שהקורא פ' בראשית ד"ת
בשם תורת מרשה ובמקום שהוא קורא קורא בתורה ואם
לאו נקרא כאומר דברים בטלים אחין בהם ממש הו
כשרי העובדים שהוא דבור כאחם ולכן ס"ת שכתבו גוי
ובא אחין בו קדושה ואין אסור לקורא בו! ובן בזמן
שיכור כתיבת תורה שבע"פ הקורא אותה מתוך הכתב
אין לו אסור כמו שהבאתי מן הירושלמי בהקדמת זרעים
הא למה זה דומה לבהן שבא על האנוסה והטיל טפת זרע
הקדש במקום שאינו ראוי שבתחלת אותו זרע כך הוא
מי שהלבים רוחניות התורה שבע"פ בלבוש נכרי
כתחלה וכאלו הוא וכמו כ"ג שעשה בבגדי כהן
הדיוט שחלל עבודתו ולכן אותם ספרים שמדפיסין
הגוים לעצמם ת"ך בחותיות ובלעזן הקרם או אותם
שבלעזן אחר הכי חוסם ללמוד בהם אבל שמדפיסים
לדעת ישראל וע"י לטעון שיש בהם קדושה **אמר**
המ"ל וא"א נראה דדעת רבינו ירוחם וכיון שהשבע
קבול עליה הגמר המודפסת לתורה הרי הוא כאלו נשבע
ב"פ ותבורכי דאיתא לשלה זו בפוסקים אחרונים
ומסכימים דעלתה לו שבועה שם זכרוכי הוא לו מכזיב
כשהגו ועיין מ"ש הב"י בסי' נ"ז והובא בהגה ס"ו וראה
שפם בידי כתב אשורית ואפולו מחבשה חיבוכית אי
ח"ב וכ"ו דהוי שבועה ועיין מ"ש הב"י שם בשם הרא"ש
בשם רב האי ע"ש. ועיין ס' מפתח בנימין סי' כ"ט ועיין
שם מבוכי חרן סי' רפ"ד.

טז מה שאומר ס"ץ בקדיש ואחרו אחין מה ענייכו
ולמה הוכו אומר כן בתפלה. **ת'** בתפלה
שמדבר בפני המלך לכבה אין ראוי לעות עם בני אדם
ולזה אפשר שהיה להם טעם הכנסת שהיה מזהיר מיעכו
אחין וכשהיה דלגבהדיוט שהוא מנופין בעורין.
ובכל הפודרים ראיתי ואחרו אחין בשלם בא"י אשר
יצרנו ויהי שלחה ע"ם! לבר בא שבדפסם בחתשרדם
שבשלם כתוב וא"א לבר בשופה שלום שבתוב אחין בלא
ואחרו. ואפשר שהם להיה השעוה אחין אחר ברכותיו
וכ"ו לכך מזהיר לאחרים שיעכו והוא הוכו עוכה אבל

בשופה

בעומה שלוש שהוא בשיום ברכותיו הוא ג"כ עונה אמן · ומן הראוי שלא יאמר קדיש אם אין שם עונים שלא יהא אדם להקל מטעם שמתוך ההגה בע"ע שבזמן הזה אין לחוש בשביל הכוונה ובבר פטרונו חזל עם פ' ומכורת ולא תיון ·

שאלה יז מי שאמר הריני מקבל עלי לחת הענוות לצפרת עונותי עד כמה מתענה וחזל · **תשובה** יש לצדד שמתענה והולך כל ימיו חבל מחוורתא עד שיאמר לו לך כתכונתי ·

שאלה יח כהן שיש בו נגע צרעת והרופאו לחכם ושראל וטהר אחו שיוכל לכהן עצמו לומר טהור · **תשובה** בפרק טבול יום מרים מי הכגדים ח"ת להרן להרן קרוב הוא ואינו רואה את הנגעים וזה שליבא דר"מ חבל לרבנן דאמרי להקרוב תנינו רואה נגעי עצמו לפי שהוא קרוב חבל עצמו ואין אדם דן את עצמו אחין אדם רואה לעצמו חובה חבל להוציא מפיו אחו שה"ל החכם ברואה לפצר דמותר להוציא מפיו ·

שאלה יט כשהזקקו ב"ד על פחות משוה פרוטה אם נשבעין עליה · **ת'** לטרוחי בי דינא לא מטרחינן בכדי ואם תאמר הדיינים חייב מוציאין ממנו דוסיבת הדיינים לחשביה ממון ח"כ ממון שחייב צריך ליפצע ליפטר ממנו ·

שאלה כ' מוהל שכתובים דם המילה בידיו כיצד יטול ידיו לאכילה · **תשובה** גרסינן בזבחים פצח הוא לבני אהרן שיהיו מהלכים ארכובות ברם הא אין פצח הוא למוהל שיהיו ידיו בצועות ברם מילה וחיידי דחביב אינו מקפיד עליו ואינו חוכן ·

שאלה כא אחן שהיה בבה"כ כשהתפללו הצבור ובשעה שהגיעו לומר התחנונים וכ"ש ויצא לו מבה"כ מי אזלינן בתר התחלה · **תשובה** נראה משפטים וכתבים כי פ' דרגילין החתנים לצאת כדי שיאמרו · וקשה דהרי אם יצאו ולא נשארו עשרה בבה"כ גומרים קדיש תתקבל משמע דבתר התחלה במרינן ·

שאלה כב כשמעטפין החתן והכלה בטלית מצוצת אם יש לברך · **ת'** כל שהוא עיקר ועמו טפלה מברך על העיקר ה"ה שהוא עיקר בלובש הטלית וקורם כשפו עליה רמז למ"ש ופרשת כנפך על אמתך ·

שאלה כג מי שקנו ממנו שלא יקח אשה על אחתו · **תשובה** אפשר דמשעבד בכך הבמקנה דבר שלא בא לעולם כריך לגרש משעבד גופו לפי שהוא מקנה כלום אבל כשקנו ממנו שלא ליקח אשה הוי כאומר בבי' משעבד גופו

לאשה זו ולא לאחרת · דע דהי עבד עברי אין נקנה בחליפין לא משעבד חיוים גופיה אלא בכסף או בשטר ·

אמר המכ"ח עמדתי בחה שכתבו התו' ריש פ"ח דכתו' בדיבור ה' דקנין דברים לא שייך למי קנין דברים אלא כגון דקנו מיניה לחלוק חבר אחין בו דין חלוקה אבל חה משעבד גופו להתחייב בדבר זה ע"ד ולא הוי קנין דברים · ומשמע דאי הוי חבר שום בו דין חלוקה לא הוי קנין דברים ואפי' אלא משעבד גופו אפי' אבי לא הוי קנין דברים · וכ"ל אלעזין דבר אלא בח לעולם אחרינן אחי משעבד נפשיה ס"ד אע"ג דהוי דבש"ל משום דגופו הוי דבר שבח לעולם משמע הא לאו אבי לא ולא אחרינן דמבחתא הוי כאילו משעבד נפשיה ואחתי הא גבי מלוה אע"ג דלא משעבד גופו הוי כאילו משעבד וכדכתב מרכת הב"י בבי' בו' על בעי כ"ג משם ר"ת דשני משעבדים יש למלוה על הלוה משעבוד גופו אל לוה שהוא מחוייב לפרוע והוא עיקר השעבוד ומשעבוד על נכסיו אם לא יפרע מדין ערב וכו' ולכאוף רא"י דדבר פשוט אחו דשאני התם דכבר יש חיוב דהויא ההלוה וממילא עיקר החיוב הוא הגוף אבל הכא משיקרא חיוב ליכא דהוי דבר שלא בא לעולם ואיכא נמי דהגוף ממילא נשתעבד ודברי ר"ח נראין משום דבעל חשבינן ליה כלוה מן החשה ובשעת ההלוה התנה עמו שלא ישא אשה אחר עליה ובקנין כל דהו כבי להוות עיקרו השעבד גופו לה וכל תנאי שבממון תנאו קיים כשאינו לשעבר ער"ת ·

ש' ב'ד על מה שאמרו אין דנין ד"ת אד"ם ולא דברי כופרים מדברי תורה · **תשון** עיון בפ"ג דיומא ומצינו בשמה מקומות שדנין זה אזה ושם בפ"ק דרש לגמור עמון ומואבית הן בשביעי שבבל ומצרים והיה נראה לומר דשאני התם לגזור גזירה אין היו למדים ממה שגזרו הראשונים לו' כשם שהראשונים גזרו בדבר זה מטעם זה כך יש לנו לגזור כך מטעם זה אבל כשלא באו לגזור אלא היו רוצים ללמוד דבר מדבר ולומר כשם שגזרו שגזרו הראשונים בדבר זה כך יש לנו לומר שגזרו בדבר זה אין ללמוד דבר מדבר והכי דייק דקאמר נמנו וגמרו עמון ומואב מעשרין וכו' מחיתה גזרה שחדשו והחיו דוחים שניות הוא שהיו רוצין לומר שכשם שגזרו הראשונים בזה כך בזה ·

ש' ב"ה יהוד המתענה שהתפלל עבורו ובא ליאחל מהו להתיר לו' הכא עיקר נדר מעיקרו אבל היכו עיקר תפלת בקר ממקומה · ומטעם זה אני מניח מלומר התפלה המתוקנת לקבלת התענית · ואני מקבל תעניות בדברים האלו הריני בתעניות יחיד למחר עד שתאכלו ס' פלוגי : ובזה אף אם התפלל עבורו לא נקרא בקרן שהוא חיבה לת"ר מתעמין לתעניות · וא"ת ה"כ ליבא התפלה שקר בשחזו בולמוס ליתא דהתם חדעתא דכוליה יומא נחית אבל הכא לא נחית אלא חדעתא

דמעי"ת ·

דמעות • ואם מבטיר הרבה ואכל פחות מכשיעור כמו
בי"ה ולא יגרע מזיתא לעכי ז•

ש' ב'ן מי שמצטנע מלא לאכול בשר ומלא
לפתות יין בעי"ת מהו• **ת'** לדידי
חזי לי דאין חיוכר להתענות בערב י"ה הדרבה מכלל
עשרת ימי תשובה הוא ויש מתירים להתענות לפי' ברה"
ונשבת בתוכם ב"ם ע"ה אלא שכנגלו היו נוהגים
להרבות בו ממתק והמון חושבו לעיכוי כדאמרינן כל
האוכל ושותה בע"ה כאילו התענה תשיעי ועשירי•

ש' כ'ז מעורי חלב כגון ממים או ג' ומתה
מעורים בהם בתרה או במסקל• **ת'**
תנן התם המנה מסובח ומהורד מסובח היתכו והמוקל
מסובח מכלם' וכן תמצה מהכריכו בבצים ממים וג'
על היותר מכני אחי לפשר למכמס וה"ה למאר מרות
מע"ה במסקל אחין כמותו• ודע ממה שכללנו מן
החיבור הוא הטעם אחין בו ממש• כל מדות חכמים הין
בתרה לחבל מסקל מסובח וכ"ע בפוסקים•

אמר המניח בן נסגו רבותי בע"קתו
ואני בעיני עיניתי בספרים הכהן
ורואה זה חדש מצאתי בספר הגדול מער לפרים הכהן
ז"ל ס"ג מקיל וטרי היכי מעשרינן ומסיק בעיון ובקושיות
רב דמעשרינן במדה ולא במסקל עיון שם בתורך בי הוא
ז"ל מחל לחברין הגאונים ומהם הסכימו לדעתו ובן דעתי
מוטה למדה•

ש' כ'ח מהו לכבד לפת החב במקום דאיכא
קפידא דהם• ת' אם אמו כפוחה לאבין
ויוה כבוד אמו ויעסוק בכבוד לפת חבין מהוא כבוד
חבין ואם אמו מגורפת ועסוק בכבוד אמו קודם:

ש' כ'ט מתן דהו אם יש מחלם לאכם בקדושין•
ועל דא מילתא לפקוה להאי גוונא
מדבכן מבי מדרשא כהאיא דב"ב דאפקוה לר' ירמיה
מפוס דאטרית לרבנן דבעי מלתא דפשוטה • וה"כ מה
עניו מחלה אכל קדושין דוכתב לה אמר רחמנא בכתובה
מתגרשת ואינה מתגרשת בכפף כ"ם בפשוט• ועוד אין לך
ממזר בישראל ביותר הקדושין ואכם עוקר למפרע ולא
היתה לפת אים מעולם אלא ליקח רשות לבא לתת טעם
לדבריו עמדו חכמי ההסבר למכן ויצא ע"פ אדבע
המעות מיבב בתוך ידבר ולא יבכם לפנים• בא ויפב
לו על פתח בית המדרש ועמד ואמר תורה היא וללמוד
אבי צריך וכל כי האי ליתא אוכים קמי רביה ולאו
טרחא אלא ליודעתו רבינו דאכר לה אכ"ע כהקדם דבל
דבר שבאמר על ידי דיבור ויוצא מרשות לרשות מיקרי
הקדם כגון תרומה וחלה והקדם והפרק מלאור למפקיר
ומחלל לאכם• ובתוספות כ"ק דקדושין דף ז"ל אלכך
דקדק רש"י ופי' דאמת מקודשת בלשון הקדם קאמר לה
וכדאתריכן בפ"ב דאכר לה אכ"ע כהקדם מאדם עושה

קטנות

אותם כהקדם לפיכך יש לה לאשות דיוט בהקדם אבל אם
היה אומר מאורסת את אהבהו ליסני דלעיל ע"ז לא
היה מקפה ובפשטו קדושין בטלה ע"כ• ואם מהקשו
עלי דבכתיבה מתגרשת אני לא אמרתי לשחול בדי
מתוך מגורשת אלא שהיה כמי שלא נתקדשה לעולם
ותהיה מותרת לבהן• והא דלא יש מחזרים ביפרחל וכי
אחריות מחזרים עליהו ועוד בכל הבדרים לא יהיה שם מי
סיתיר נדרו• ועל דא תעיולוה אמרו תורה מבחוץ•

שאה ל' אם האב יבול להסמיך סבן בפחיטה•

תשובה מההיא דפ"ק דקהדרין
אין דאוה קבילנה רשותא מאבא אחרי דהא קאחר התם
בשילתא בעלמא הוא דאוקים להו• ועוד דאפשר
דאחרים הוו בהדיה והא דלא אחיב להו משום כבודו•
אבל אין מקום למאלה זו דבדבר אשור אכל נאמנים
אפי' אדם על עצמו וה"ת ההא דכל מבויים אבל פחיטה
מומחין בעינן דמיעולים הו אוקמה קמן מיהו להעיד אכל
נאמנים ואין צריך אקישה דכל מקום שהעידה תורה עד
אחד אפילו אשה אפי' קרובים ועד אחד נאמן באשורים:

שאה ל'א המקשה ולד וקרעו בטנה ולא
הוציאו העובר מבעיא אי חשוב
בילוד וכמאן דאמנה בכר לעפין ורומס ולאבלו' וכיוצא בהן•

תשובה מדאמרינן בעלמא מעיקא לאויר העולם
ולא אמרו מפרשה העולם הוא ברשה מצריך טיפה מקום
מהוא• אבל אין הדבר כן אלא מצנגלו אלו מעורי תוך
יצא מוקרו•

שאה ל'ב ביטין מסולחין ממקום למקום אי
מפיר טפי לפתוב ואשם לא אמרי
בודאי מן שמי מכי מטא ביטה דמה לודך ולעלם במקום
מכותבין מן יומא דכן•

תשובה מפיר טפי מה
מכותבין דשם כלול אלא ואלא אלם לבטלו קודם
סוגיא גט לודם דכשהגיע גט לודם מי מוחה•

שאה ל'ג אם חל לג' לעומר להיות ביום ח'
והיה בו תולה מיבעיא אם אותר
בעל הברית לגלח מעמ"•

תשובה הוי בעיא
לדידן דאוקמו אלא מגלחין אלא בל"ר לעומר ולאו ק"ו אם
לאשכנזים כשחל לג' ביום ח' מגלחין מ"ש כשחל תולה
לא כ"ם• ומכום לאום שמא ימות התינוק ואת בכך
מנסב בטל בעלמא ואם בשבת שחל ט"ב מותרים מ"ש
ובחמשי ב"ם אבלות ושבת בזו אחין לה טורם•

שאה ל'ד ביפה שמכו רחמים כדין או תדין
שמאחת בלול של תרנגולים מהו•

תשובה חשם נדול הוא זה וכבר בא לידי אותם
פעמים אלא מהבחורים הפשו ומדדו ומשו שהיה הבד
הא' חד מן האחר בחוט השערה• אמרתי כל מדות
חכמים כן הוא•

שאה ל'ה המוציא דבר חיסור דרך נחירות אם

חויב דהרי מהנה נרוכו בכוונת · **תשובה** כל מצוות שבתורה בין עשה בין ל"ת אם עשה בעשיתם לא עשה כלום להתחויב מן התורה כגון ליתרוג מיפר פלא כדרך גדולתן ומוכיח בפיו בשבת אף פשט עכו"ם ונתן ל"בה אף נטל מתוכה · ואמרינן התם לכל כחבי זית והקיאו וחזר ואכל אותו חבי זית עצמו חויב ופטרו הרמב"ם ז"ל · ואם בהעברת החוכל בגרון פלא כדרך העברתו חויב למה לי חזר ואכלו · הנכנס למקדש פלא כדרך בריאה פטור וכן למעברות ·

שאלה ן מי שהלבים את חבירו בלחים ולא הפסיקו מיבעיא אם לוקה ואם יש חילוק בין עומד למהלך · **תשובה** לפשר דמשום דמכי קרי ואמר לא ועלה עליך ולא כתיב לא תעלה לחייבו אפי' שחיכו עומד מעשה כאלו עבר בדיעבד דהא בתוך כתיב לא תזרע כלאים וכתיב לית בכלאים מעשה לא ועלה עליך ו"ו מוסיף על עניין ראשון ומה התם לוקה אף הכא מי לוקה אע"ג דלא עבד מעשה ·

אמר המניח הכא אין חילוק · ואיכא דמייך להכתפוקי לי מהלך כעומד דמי אלא לאו · ביאורתי בפרים וקא חזינא בהו דהוו פלגי תא דקמאי ובתראי כתב ה"ן דברייתא דרב אשם פסיק בבן עזאי דמהלך כעומד דמי וה"ן פסיק כתיב דמהלך לאו כעומד דמי וכן דעת הרמב"ם והר"ם ז"ל פלטי הגבורים אם הרי"ף פ"ק דשבת דיף כ"ט ת"ר המוכיח מחבות לפלטיה דרך בטיו חויב ובן עזאי פוטר דקבבר מהלך כעומד דמי ופרשה הר"ן אם פ"ה ת"ר המוכיח מחבות וכו' עיש ועיין בס"ע ח"מ סי' קמ"ז דמוכח מפשט דרכוב כמהלך דרכוב כעומד דרכוב כיעוש ·

שאלה ז הלוחם על המכה מהו מיחיר ב' תיבות מן הפכוין · **תשובה** אם מתכוין לדברי תורה ולעשות מהם לחם בגון נגע צרעת אפי' בתיבה ה' לכוך ואם דרך הלוכו לדבר דבריו נזדמנו לו ב' תיבות לפשר רחין אם בית מיחום · וכן יש לומר בהיות דגיטין דפלגה הין כותבין בלא סיר טוט דדוקא כשבח לדחום הפכוך פלוקחו ע"ם דברי תורה בני אדם הבאים מפש לכאן אם קיימו בעצמם ויתנו את הילד בזוגם סדרם לתם הפכוך שבח לדחפה זו לבל אם יצטרך לכתוב לחבירו ד"מ דבר אל תחזרן לחוך מעשה דבר זה לפשר אחין לחום ·

שאלה ח זיקין וזוועות ורוחות במה יהא בויהם ויהזר ויברך ·

תשובה לפשר דרינן מזה לברקים ורעמים וטעמא דלא אחרו מ"ל יום כ"ל יום כמו בשחר חודשים דהלו דברים אחין לחם פיעור ולא ידע ברכם בארץ ולא דרך טבע הלא להבהיל את העולם (כי הבאים עשה מירחו מלפניו) כל מעשה (מהם בחים) יש

לברך עליהם כגון מי שכיכול מן הארי וברך וחזר ובא עליו או הדוב וכיכול שחזר ומברך וכן מן הנחש וכו' ·

שאלה ל תוקע שמת וכנם לחר במקומו וכשגדל בנו רצה לירש זכות הבית · גם מוחט שהיה מוסכר לרבים ובא לחר ונתן מעות לקהל כדי ליכנס למקומו · **תשובה** לרחשונה יש לדון דכיון דלחדתי חירתי דומיא דמת הרד"ב סי' כ"ט והכא כבר כנסם לחר במקומו והוה מת כבר וכן יש לדון שאם בא בני הרחשון ובני הב' מיכתן לבן הבני · ועי"ל המוחט חומכות בעלמא הוא ומתן דהלים גבר **אמר המניח** ולע"ד הוה לפשר נ"ב לדמות ענין הרחשון להחיוב דהר"ם בא ז"ל בי' ם' והריבב סי' קפו ומה ר"מט ח"ב סי' ק"ק והרב בעל מפעט סדר ח"ח בי' ע"ח דכל שהבן רחוי הוא קודם · ולענין שני נ"ב לפשר דהוא נכנם תחת סוב המחזר לחר עני המחפך בחרדה ויש בו משום הכנת גבול ·

שאלה מ חורש מבופל שלא נתעצך כיצד מברכין עליו · **תשובה** ברכתו הרחויה כפי מסקנת הרוב היא בא"א והתברך עליו שהכל כדברי החפא לא שכר ולא הפשר · ואם בירך לחרינו על המחיה ויצא כיון דמכשר בעיד ואם שלא תקינו לכתחילה מעין שלש הוא כדי שלא להפוותו בכלל למינין שנשתבחה שהם ל"ע עיין כ"י ר"ח כטור

שאלה מא מי שטוען על חשתו שנשבעה שקנת כיכו והיא חומרת שבנבים בהו

לה תשובה טענה גדולה היא זו לו לה אם נבנים בהו לך הלא נבנו דים ולא יפחידו עוללות · בעלמא חיכא פלוגתא הי מסבירין על כה"ג הי חשבינן ליה כ ודאי · והכא כ"ע מודו דהוי כאשה הנופלת בתוך הבית ואולי דשלומי כמי משלמא דחזקה היא נבנתם כדאמרינן התם באשה שמשמשות יכן ושהר הנופלין בתוך הבית ישבעו לאשה ויפטרו אלא דאשר דאין מוכיחין ממון על החזקה הי לא נברת רבה כה"ג אם ל"ל דליכפיה ולודי ·

שאלה מב מי שהיה חולה וקיה כדור בדבר מכוה והלה וכשבור אחין יכול לעבור על נדרו אלא בהתרת חכם והלך וכשאל ואח"כ ת"ל למה לך התרה תנוח הוית והשיב אם כך הייתי יודע לא הוי אתי נשאל מעולם · **תשובה** הביא הב"י ס"ו ריכ הריב"ם בתשובה דאם הקרו בהונם חיכו כלום אף אנו נומר דהתרה בטעות חיכה כלום · ובר מן דין דברים אלו בחומר אשמר אלא בדבר מידות נדרים ·

שאלה מג ת' הוה חויב שבועה לחבירו ות"ל הרי אני כאלו נשבעתי מי הוית שבועה תשובה מהיות דהתם הרי אני כאלו נתקבלתי אין רחוים שתהא שבועה דהתם לא קבל כלום אלא שמחזיק

טובה וכולן קבל חבל חומר כולן לה הוי נסבב ממם

שאה מר עדים מהעידו וחזרו והעידו מבעיא
לי מפסלי מכלן ולסבה: **תשו'**
כיון סהם לפנינו חק סהרי סהם עדי פקר ולה לחמרינן
ליו לחם מסום עסמו רפע בסה סנרחה חלה דיכולין
לומר ליו לכו רוצים לחוב ברמו סל זה כיצד סהכוה מסם
הר"ן וזהו דוקה בחותו ב"ד סמחר סבחין לעסות
מעסה על פיהם ליך יפסלו חותם ומסה תרתי דסתרן
חבל הולכין ומעידים עליהם בב"ד חחר ומלקין חותם
ופוסלין חותם כסהיה דנסבע להכחים חת העד"

אמר המכ"ח להיותי לומר כעת בענין זה דחיתי
בהה דחמרו בגמ' דכתובות פ"ב עד ב' חומר תנחי ועד
ב' חומר היכו תנחי סמומעים לעד סחמר תנחי לדעת
הרמ"בם ז"ל נרחה דמפרש לה הכי דסיינו דוקה בסחין
כתב ודם יוכה מסקום לחר והוה ליה כחולו מסקיר
הסתה ולה נמר עדותו וכיון סדבריו סחחרונים חינם
סותרים לגמרי הרחבונים מהני חבל לם בתב ודם יוכה
מ"ת הרי סחקירם עדותם ושוב חינם יכולים לחזור
ולהגיד כן כתב לה בפ"ג מה"ל עדות לחמרו על תנחי הזה
סטר זה לם היה כתב ודם יוכה מת"ח חינם נחמנים עלם
וכן רחיתי מכתבו הפוסקים החחרונים ומסחתי מכוונתי
ודלה כרב הלי ומחר נחוני עולם ז"ל דסבדי דחפי כמכתב
ודם ימ"ח דיכולים לומר תנחי היו לדבריהם עיין ח"מ סור
סי' כט' וכפי' פ"ב רחיתי עוד בהלי כללה דחוקי חד
לגבי חד מלם ער ח' חומר תנחי היה ועד ח' מכחיש חו
מחינן לפנינו כיון דבמטר לה הוזכר דמז התנחי נרחה
דחמרינן חוקי חד לגבי חד דמכחפי זה לזה ומטר חין
כחן וכריך ליסבע היכת דתנחי היה ומיסטר בדרב נחמן
דמחייב מבועה עיין סי' פ"ב בחמור

שאה מד החומר לחמה הרי (לת)מקודסת
לי ונתן לה הכסף ולה חמר בזה
תשובה הלי מלתה תליה בבעיה דלה חפסיטה
לי בעינן נדין חו לה בעינן מיהו מם ח"ל בטבעתי חפסר
דחע"ג דלה חמר לה זו דמקודסת דנרולה מכירת טבעת
שאה מה מם מותר לטלטל בהמה חיה ועוף
לתיומן לסחק בו בסבת
תשובה מדברי התום' במביעה נרחה דקרי ליה
לסור כלי דכל משומן בו חיזה דבר ומיוחר לכך כלי
מיקרי והה דמדרין נבלים וביחין מדירין חין מבביחין
לה מסום דלחו לכורך גופו ומקומו הוה חלה לכורך עבמו
על חיסור
שאה מו מי מברך המוציה ומזכר סלה ברך
ע"י מהו **תשובה** יכול הוה
מיברך ואין זה הסבק: ח"כ יטעום בחות מכמיעור
וחח"כ יברך ע"י:
שאה מז (חמר המכ"ח להיות כי ם' מז' נטעט'
מעיקרה מתני יד למלחת מהמעט סלי) מה מפסק הם"ע
בסי' קם"ח ח"חדין ד' סרחו' לנהוג כדעת הרחסן חי
הוי ח ומרה דחתי לידי קולה: **תש** לה הוי חומרה דחתי
לקולה חם יטול מרבועית בלבד ונמבה מוסיף על מיעור
נטו לה דהרי חמרו מכמים מי רביעית נוטלין לח' וחפי'
לבנים ודהו דאין זה התוספת יותר מכיעור נטולת ילי
מנים: ובב"ב כתוב וז"ל וכבן להתנות ולומר במוכו מקב"
זה בתורת חובה כדי סהם לה יזדמנו כ"ב מים לח ונטרך
להחמיר במנחנו עכ"ל ולע"ד דאין כוונת הב"י לומר דהם
יחמיר ליטול עד קנה סל זרוע יבטרך ליטול יותר מרבועית
דזה ליתה מטעמת דכתיבנה לעיל חלה הכוונה הם יהיה
עת הדוחק ויבטרכו מנים ליטול מרבועית לח ויבטרכו
להחמיר: הלמבם ולי והרח"בד ז"ל חולקים עליו דאפי'
בפחות מרביעית לכל חו"ח וה"בי פסק להקל מדרבנן:
שאה מח מי מברך והפריש חלה והופרך
ליפול עליה מה ענין הברכה
מברך: **תשובה** אין כאן ברכה לבטלה מאחר
סחל עם חלה עליה לפי סעה חח"כ הוי כמו מנפרשה
ויקרוב אני לומר מתועיל הברכה מיברך למה מיפרים
שאה מט המל את בנו חיזה עדיף לברך
בעל או בלמ"ד: **תשובה**
כמבה לידי קיימתי דברי הרמ"בם ז"ל והוא הנרחה
מפסיטות המנינה: וחח"כ חזרתי בי מיהם מדקדקתי
מהנהות מיי' פ"ג דמילה ז"ל לבל לה ידענו מה טיבה על
ברכה זו על להכני' וכי לה קבי ליה בהה מעלומו המוהל
מברך על המילה: ובן מי מעחטו לו פעם מריך לברך
לעח וט את הפעם ומעה כיון דמוהל בלה חבי הבן מייך
במבות הולד כדחמרינן בפ"ק דקדושין וכו' עד הילכך
תקינו ליה ברכה לחרת לעבמו וכו' עד הם מלו חבי
הבן וברך להבניסו קבי ליה דהכי כיון דתקינו למוהל
לברך על המילה לה יפטר מן המטבע ומברך פתיס וכו'
ע"כ משמע דברכת להבניסו הוא על חיוב החב על הבן
וברכת על המילה הוא לחורת החיוב כללי בים על כל
ישרחל וח"כ כשחבי הבן מל את במ מברך להבניסו על
חיוב פרטי בים עליו יותר מעל כל ישרחל וברכת על המי'
להורות החיוב הכללי חשר עליו ובכלל כל ישר' וח"כ הם
יברך להבניסו וברכ' למול את הבן לין לם סחר דמה
ענין לברך ב' ברכ' המורות החיוב הפרטי ובן ים לדקד'
מהגהת ם"ע ז"ל מיהו הם ביכך למול לו מבויכך ברכת
להבניסו לחוך ויבח:
שאה נ כוונים לנהוג במימי החלב: **תש'**
דעת החוכר אין לה אחר שהוא חומר
מאין לתמוה מיהת החלב מותר והוכח ממנו חסור
מהרי דם מפירים חכור והבאר עם דמה מותר לאוכלו
חי: ומי יתן ידעתי ומפחהו מה נבול ים בזה שהם
תאחר מהדם הוא החלב לא מהתורים התירתי ובכברם

תמור ח"כ בפירוש הרמבן מפורש החתחה מן החלב
יהא המחר תמור ואיך יתכן הגבוהה וח"ת תה"כ
והגבוהה תמר תלכל היה כמלה קדש הפרשת החתחה
ח"כ למה מתיר הריקו"ט והוא הנסיובי מקודש הנכוי'
קדש הברל הגבו' ואין לו' מתם מפיר' לחרון לכל דבר
הוא דם מפירם ואחר המימי חלב אין מם עוד פירסה לף
אתה אמור לוכי מי הגיד מלה נמחר במימי החלב עוד
דבר מחם היו יודעין בני אדם היו מפרישין כי אי
אפשר מלה נמחר מחרי ים בו בעכירות: ועוד ים להשיב
כי מאחר שעיקר החלב הוא דם ים לנו לומר מהמובחר
המורם ממנו הוא מורמו וטובו ח"כ היה לנו לאסור
החתחה והגבוהה מהם הטובים והמיס הנשפכים
מותרים כל זה אלו אי אפשר להלכה אבל המחתיר בחמורים
נאסרו ידי חכל תע"ב:

שאלה נא הלם לאסם מכה ונמחר מחימון
וח"כ חשב לעשותה לגוי מהו:

תשובה ח"ע דאיכא למאר ע"ד הרמבה
אזיל ואתי מ"ת כיון מהמית דעתו ממנה ים להחמיר:

שאלה נב בוחי כלה מחומרים בע"מ אי הוה
קבלה: **תשובה** כך נראין
הדבריס מע"מ כך מתאספים וחומרים ובתוך אמונם
מגולה בחי כלה מבת מלכתה ורחיתי בתיקונים
ממרינך עפרה לקבלת מבת וטוב הדבר אם לאסר ונם
מבאתי ממך מחומרים בחי כלה וברכת חתנים
בעפרה ואזל כנסת ויפרחל יהיה בן זוגך

שאלה נג מי מפתח ולבם תפלין מל ראש
קודם למל יד אי ערוך טפי להחזירם

ולחזור וללבסם כדרכם או ילבם מל יד: **תשובה**
ממעתי מנהגו בפתתו דכשפגע בשל ראש תחלה הוה
לובשו ומברך עליו וחוזר ופושטו ואח"כ לובשם כדרכן
ויטב הדבר בעיני והכי אמי אם אורע לו כך ויסיר מל
ראש וחוזר למצוותו אבל אם היה לבוש תפלה מל ראש
מלא היה לו מל יד למה יסירנה: **אמר** המלית
ראיתי בבז מי' כ"ה ועמד' בהאי כלל' דאין מעבי' מל
המצות רמ"ל היכא דעדיין לא אתפל במצו' כלל לא דחית'
לפניו אי אפיך בזה אחום אין מעבירין ע"ה והחיה דכי'
תע"ב ס"ד הכא היכא למדחי דכיון דכבר הזמינם ונם
עתה הוא לפניו כאתפל הוו: ומיהו מהאי דלולב לא
מברכינן תע"ב דאיתא קמן אלא ח"כ נטל ליה בידיה
וכדמוקי הכי' מתפלין דאין מברכין עליהם אלא
מפני שיש על הקבורת אפשר דמה שהוא לפניו והזמינו
לאו אחום הכי מיקרי אתפל במצוה כל שיכנה לפנות
יש בה אחום אין מע"ה אבל מהאי דהרי מהיה הולך
לאחוז את אכחו ולגול את בנו וכו' אין ראיה דהתם
ה"ו פורך המצוה ואתעסק במצוה קיימן ביה אע"ג
כאהו מזומנים לפניו. אבל בפי מ"ם הכי' בהא דאמרך

אפשר אסתחיל להניחם וכו' ולפי זה אם רצה לברך
קודם הכחת' אינו אלא מהמצוה מזומנת לפניו לעשותה
הרשות בידו וכו' ע"כ אפשר דאפשר אהיה מזומנת
לפניו לחתפל במצוה מיקרי והנה כעת לע"ד לא אכרעת
כ"כ דאיכא למימר דלפיכך קאי לקודם קאמרה ואחר
הנחה הוא אם קודם דקודם והדבר ברור ימוב:
והוכיח רבאה מצוה לגדו ואינו עומה אותה אי דעד
אמתקן האחרת אע"פי אם עומה אותה אבאה לגדו אחלה
עומה אותה קודם האחרת ת"ח איכא אמוס אין מע"ה
בחם אמתקן האחרת אע"פי אאינו עומה אותה האחרת
תחלה ועיין בב"י אי' המ' דכת' ום כוהנין לתקן תפלה
אל יד וכו'. עוד ראיתי אם דרך כלל דהוכיח דהמצוה
האחת היא חובת בגרת אבל המצוה האחרת אינה
חוב' בגרת לית בהאי אאיכא חובת בגרת אמוס אין
מעבירין ע"ה. עוד דרך כלל אותק ומומק כעוכה אבל
לא הוי המתיקה הפסק לאיכתרך לברך ברכה אחרת
עי"ם על ההיא דולא ופסיק בינייהס לדבר אחר' לענות
אמן. ואגב דיקדקתי בחם"ם וזל וכת' התום' אתוך פי'
אמעמע דאם אח ובירך ארי וליכא אינורא אלא לדברה
מצוה ואבר ברכה ואין כן דעת כל הפוסקים אלא אבבל
ענין אסור לדבר אפי' חוזר ומברך ע"כ. מדקאמר
ארי אמעמע דארי לכתחילה אבל ממאי דקאמר מצוה
ואבר ברכה ליכא למעמע אינה דמצוה למימר מצות
תפלין ואבר ברכה מבירך מצוס דאח דיעבד אבל
לכתחילה לא יפיח וממאי דקאמר ואין כן דעת כל הפוס'
וכו' ליכא למעמע אינה דאסור להפיח עצמו לגדי כך
דהיינו ברכה אינה דאסור דקאמר למימר ולרחוני
דהיינו ומצוס דבלאו הכי אסור להפיח וכדמוקי הכ"
בתר הכי אכתבי מהר' ויפרחל אי' קת' לבמ"ק וכו' עכ':
ומיהו מהאי דמהדר ויפרחל אעעמע דאסור להפיח עצמו
לגדי ברכה אינה ברורה: ואין לומר דדוקא כה"ג
דהמצוה מוטלת עליו ומבי אפטר בברכה דמצוה אחריתי
אבל כי אין מוטלת עליו לעשותה ואי בעי עביד לה ואי
בעי לא עביד לה יכול להפיח ולהכיא עצמו לגדי ברכה
אינה ברורה: דאי סעמא הוא אמוס אינה מ"ם לבטלה
מה לי הכי ומה לי הכי:

שאלה נד אי עדיף טפי לברך אתיס על התפלין:

תשובה אמחה היתה לי אם הייתי
אמפחת אמבזיס והייתי אברך אתיס דהכי אעעמע
יותר אפשר ובתחומא פ' בא ח"ם בא בפירוס כן אבל מה
אעשה אאין לי לעמות אאבתי אבותי: אבר המבי"ט
דאיתי להרב בעל כ"הב אבתב בבי' כ"ת דטלית ותפלין
אצות ניטית קודמת לפי אפקולה היא ככל המצות
ונתקשתי דגם אצות תפלין הוקשה כלהתורה לתפלין
כדכתב ארן ז"ל ס"ל לז"בעם הרי"ם: ואולי אאי ניטית
דאתי לידי זכירה ועכ"ל לא אתיא תבת דעתי לזה ובפרט

דמצות תפלין מיכה למצות ק"ש ותפלה ובה מקבל עול מלכות שמים עליהם מש"כ בציצית ושם גם מהם מצת הגוף עם"ל ויזהו פוסעי ערל בגופן קריקתא דלא מנח תפלין ואמרינן בהתכלת כל מי שהיו מניח תפלין עובר ב"ח וכל מי שאין לו ציצית עובר בחמש ודעתי כי שערי הרחמים לא ננעלו אבל לענין הדין הוה דבר תמוה: ומשה מכתב הטור בשי' ס"ו גם כן נרמזה דתפלין עדיפי מציצית כאשר עם לבבי:

שאלה נ"ה ס"ן שכשים מנן לכריהם והתחיל מיד אחת גבור אם יש לענות עוד אמן אחריו: **תשובה** היה נראה דכיון דשלם דאמת כאחד שכיבי דשפיר דמי לענות אמן אע"פי שהתחיל באחרית אבל יותר נראה לחלק שאם המתין ס"ן כדרכו ולא ענו אחריו והתחיל אחת גבור אז אין להם עוד לענות דהויא כאלו אבל אם פשע ס"ל ולא המתין והתחיל מיד אחת גבור לאו כל כמיניה שיאבד אמן מפי הגיבור: **אמר** המ"מ גבי חגב זה רחוקי חילוק בין דבר שבריכין הגיבור לענות אחר הש"ץ להוכיח דאין בריכין לענות אחריו ונפקא מינה לי בעיקר דוב דמתחילבי בהודו לו לי שבי בחד כיון דהוי שיהא לוכח עשרה עיין כת"ר לכ"ח סי' וכתרומה לי דגם מוהריט ח"א גבי ברכות השחר דמהגיס לאומרם כל לו"ח והשחר עונים אחריו אמן ע"ש ועיין ס"ע סי' ו' ס"ד:

שאלה נ"ן אם מותר ללום בשקנוסם בחלב: **תשובה** נראה דלא מיקרי זה בעין תוארו והוי כשחר פת כיון שעושין תרויד מהם (לא אתי לאיצרוך:)

שאלה נ"ז רומז בעיניו מורה בשבעותיו לי הוי הפסק בין תפילה של יד לשל ראש: **תשובה** אין ענין לכאן לי דיבור כהיהור דמי דאפי' לא והיה כדיבור שח בין תפילה לתפילה לאו דוקא דבור אלא כל שהשח דעתו מהם מבדך עתים:

שאלה נ"ח אחאי לא התקינו לומר הטוב והמטיב במקום שהחיינו ברגלים: **תשו'** במקום הטוב והמטיב התקינו התפילות ובקיומם אתה בחרתנו וכו' ואין לך הטבה גדולה מזו אבל כל יחיד ויחיד יש לו לברך שהחיינו על המצוה שנזדמנה לו כמו שמברך על כל מצוה שנזדמנה לכל יחיד ולא חולקו בין מצוה כוללת בזמן אחת לו פרטית:

שאלה נ"ט המוצא תגרת פתוחה בשוק וכתוב עליה ופג"ן דרג"מ אם מותר לקרותה ואם חייב להחזיר: **תשובה** נהי דלגבי המקבל תוכיח למי' כיון דנפל לו תרע ולא חש לה אבל מולח שמא אין רוצה מידעו בעקיו ולפי זה אם היה אחומה כ"ש שאין לגעת בה וחייב להחזיר' דמכתמת אין לומר שהבליכה קודם שיקרחה:

שאלה ס' מי שברך שהחיינו על שני מיני פירות וא"ח רואה פרי מורכב שמניחים מהו שיחזור ויברך שהחיינו: **תשובה** אם המורכב הוא אין במינו שעושה דלא ויברך לאין כאן פנים חדשות ואם הוא אין במינו אינו אפשר דאין לברך עליו שכל דבר שעשו בני אדם נגד רצון הבורא אין יאמר שהחיינו לרוחות דבר זה וא"ע דמותרים בתכילה גזירת הכתוב הוא לברך על הראיה לא משתברר:

שאלה ס"א הגוזב מן הגבב כלי לשטו ותו אם מותר: **תשובה** אע"ג דאמרינן בתר גבב גזוב וטעמא טעים דאסור לגזוב ממנו הכא למעט בתפילה שפיר דמי ושלם ליורשיו: ומה שטענו אם נופו מורידין ולא מעלים כ"ש מאוכו: דבריס שאין בהם ממש:

שאלה ס"ב מי שברך שהוציאו החזנים בשבת אם יש לחוש שמא שאין להתפלל בו: **תשובה** אין להתפלל ע"ד שהוא כורך הוסף כגון חולה שאין בו סכנה אבל דבר שהוא להבא אין בכך כלום ה"ב אין לאכול במים של רפואה דוקא כשאים בית מיחוש אבל בלא זה מותר ואפי' אין מתפללין ז"ח מפני טורח כבוד: ח"ב אי אפשר שלא יהא שם דבר שהוא כורך הוסף כגון פרנסה בכל יום הוא כריך אבל שברך כללי אין לחוש:

שאלה ס"ג אבטיחין שחוקקין (וגורדין) בתוכו והוה למיס כיצד מברכין עליו ועד אותם שם מברכים שהם מים שתחילת בריותן: **תשובה** אם המים שלוליס שירד העבור למטה מברך על הפרי שהרי ל' זיעה בעלמא וכן יש להכין שהוא דמי רמונים:

שאלה ס"ד כהן הקורא ק"ש אם יפשוט את כפיו: **תשובה** הוה נראה שאם יש שם כהנים אחרים ויכול לחזן כשיגיע ש"ץ לרצה ואם אין שם אלא הוא בבור הבבור (הוא) אלא ויכול והוי כמעביר מפני הכבוד: כמצא בהרד"ב סי' רכ"ב כהן העומד בתפלה והגיע ש"ץ לעבודה שאם אין שם כהן אחר פוסק ועולה ומברך וחוזר למקומו מברכת כהנים מן התורה ותפלה דרבנן ע"כ ואני ממעתי ולא הבין שאם אומרים לו עלה דאז עובר בעשה אפי' יש שם אחרים ואם לאו אפי' הוא יחיד: והוה נראה שאם הוא בהטוב ממך ועלה בין שהוא יחיד בין שיש אחרים ואם לאו יכול לחזן ההילוך הוא הפסק בתפלה: **אמר** המלח היה הלכה למעשה בא' שהיה עומד ומתפלל בב"ה ורואה התפלין על חבירו שהוא יחיד תיכוף והפילם תרפה וברחו' ככה הפסיק והפסיע לפניו להקים התפלין

התפלין ויך את הנער ויחזר לו למה תעשה כה לחבל בקדמיס ובה המעשה לעשות כדת מה יעשה האיש הלזה וכרחה לי להסיב הלוי מאחר שהפסיק ברבור מיחזור לרחם ומלה טוב עשה במה שדיבר ולה היה לו הלה להקיש התפלין ולחזור למקומו מפני דקה עבר על איסור לה תעשה במה שדבר דבורתי תפלין לה עדיפי מפ"ת שנתבטל וכפל לכרמלית שהוא איסור מדרבנן וה"פה שפק מר' כי' שב"ב דלה יקומנו ולה חש לזילות דסת"ל ה"כ הכה דבהפסק דבור זה שלה לצורך חיכה חיכו' לה תעשה דהרי הוה כריך לחזור לרחם ועליו כאמר ודבר שפתוס לך למחסור כי חרי הברכות מצריך הוו לבטלה ומה שפסק בהילוך יפה עשה דהילוך חיכו הפסק: אמנם דע כי רוב מכון ובכון מת"ח שבע"ק על מעשה שהיה כמכו וגמרו שלש והוה המכוחות הזה בחופן מהתפלל היה סגור בבית ובעד החלון הסקוף ורחה שכפלו התפלין וחיכו יפול לכתת לת רגליו כרי להקיפס שטוב לו שיסקוף ויחזר לחבירו הקס התפלין ולה יותר כי שמוס זילותה דתפלין חיכו כל כך רחוק דדיבור זה לה יקרה הפסק: ולה יחזור לרחם: וכמה נרקו החסדים ואכפי מעשה במה שתיקנו להתפלל בעיכוס סגורות לת להרי לך שם המתפלל הזה היו עיכיו סגורות לה היה רחוק ולה היה כצרך לכך וזה קריכה עליה עושם

עיכיו מרחות ברעה בריך שכתן לכו תורת חיים:

שאלה ס"ה מי שהיו בידו מעות של חבירו שם מותר לו לעשות בהם צדקות

או לת"ת: **תשובה** הה דאמרינן כיחה ליה לאיניש למעבד מצוה בממוניה היינו הוא בעצמו להוציי חבל חין חבירו רצוי לסלוח יד בממון חבירו והיינו דר"ע עם ר' טרפון ז"ל שהיה ברעת רע"ק לפרעם לו שם לה יתרכה ר"ט שהרי ר"עק עשיר היה:

שאלה ס"ו ח' לה היה לו פנאי ליטול ידיו ולקח מן המזוקים וברך עליהם ואחר מעשה שהית ויהה טפלה להם מהו: **תשו'** שפשר דאין זה בכלל כל שהוא עיקר ועמו טפלה דמברך על העיקר וה"ה דלאו בדידיה תלוי לעשות העיקר טפל והטפל עיקר ובטלה דעתו חבל כל שרש דמליה הוא דרך שהית טפלה לו ושם לה היה לפניו הפת והיה אוכל המזוקים שפשר הוא שיהא הפת הבא לאחריהם טפלה להם ה"כ אותו שעשה כן שפר לה טוב עשה ולפז"ז היה צריך שיברך לאחריו ברכת מזון: **ובזה** יתורץ לך מ"ש עוד שם הוו לפניו עבבים ולחמניות והיה בדעתו לאכול העבבים עיקר ולברך עליהם בפ"ה והלחמניות טפל ומי"ס בברכתו בת"מ כשרחה כך חשב תוך כדי דיבור לעשות עיקר מן הלחמניות מה דינו: **תשו'** ומה שרי לך לעיל דעתו בעיקר וטפל **אמר** המכיח שהיו כלה לבטלה דעתו חבל כל שרש רחיתי לעמוד שי לחמרינן שכי למקום שבללו שי בטלה דעתו חבל כל שאר מקומות ושי הוי פלוגתא עיין פרק המכניע דשבת דף כ"ב תוס' ד"ה ור"ת לאכפי הוכל וכו' והשי דחייתו הכא התוס' מפרק החבית דף קמ"ד כי להיות הענין הזה חריך ועמוק כמבע' ממנו כעת ושם יבזור ה' חעלה דברי בקונטרים קטן: **ובענין נמלך** שם יצטרך לברך ברחה לע"ד דהמלכה מפסיק אמה המלכה עיין פ' חלו דברים הרי"ף דף מ"ה ע"ב רבינו יונה פ"ה והאמם מברך: כלומר חע"ג שלה גמר בדעתו בודחי שלה לאכול עוד חלה שפק שם ואכל עוד שפק שם לה ואכל עוד שפ"ה מקרי נמלך וצריך לכי לעיין ריש פרק המכניע דאחר שבבי הכא כ"ע כגון שהכניעו ומכח למה הכניעו והעתה קא מפיק ליה מתמה מ"ד בטולי בטלה מחשבתו ק"מל כל העושה על דעת רחשונים הוא פושה עכ"ל: **ועיין** סי' קס"ח ס"ו הא דכתב מוהרשך ח"ח סי' קע"ג בפת הבא בכסמין שמתחלה היה בדעתו לאכול ממנו מעט וברך בת"מ ואח"כ נמלך לאכול יותר שם לה אכל בפעם הראשונה מיעור לקבוע עליו כי שם בצירוף אכילה ג' פעמים דאיכו חוזר ומברך לה המוציא ולה בת"מ אך שם נמלך לאכול לאפעם השניה מיעור שחרים קובעים בלי צירוף אכילה ג' מברך המוציא ע"ש:

שאלה ס"ז יש שמות בתורה שנפל בהם שפק שם קודם או חול ושם שדרשו בהם קודם וחול כגון אלהים לה תקלל כיבד יכתוב הסופר: **תשובה** יסוך בזה על מה שקדם כל השמות בתחלת הספר דשקבעות על כבור סכין מופכתם למה שהם: **שאלת** עוד שם ת"ל דה"כי שם נה מנחתי תן יקדם שפסק בשהים ל"ת מהו: **תשו'** שקולים הן ויבואו שניהם כאחד: **ומ"ש** עבר סופר ולה קדשו מהו שיקרה ו בו בבב ור: **תשובה** יסוך כאחד: **ושם** קדשו לחלטין מהו לקרות בשבור שהרי יש בו שד חולין דלה דמי לשקדם ב"ת למזבח דלה חלה קדושה: **תשובה** קורה אכי בזה שהים ל"ת: ושעות לה יוכל לתקן: **ושש** מי שמחק שהים ל"ת והתירו בו שמוס לה תעשה כן מהו: **תשובה** חולין וקדשים שעורבים ולוקה: **ומ"ש** על פ' הכופר שכך היה ושפת ושלה היה זוכר לקדם הסס חלה אחר שהיה כותב חות דאמרה מהו: **תשובה** שהשה דהיה שתכוין לכתוב חת ה' וכתב יהודה עושה שדל"ת הא וכו' חין דיוה חבל שהשה דכתב ח"ד שחלכות יש דיוה דפשטה קדושה למפרע: **ועוד** ע' שם שכח לקדם שקבת שמות שם יש שם ביטול: **תשובה** אפי' בלא לה בטול כדין כל השבחים: וכל כי האי שפשר דיודע הפוסקים ז"ל דיועל קידוש דאמרן: **אמר** המכיח

חגב רחיתי לעמוד בתפ"ע כי' פ"ט ח"ח על
פלוס דלב"ד תמתע לי מדברי הרי"ף פרק מי שמתו דף
ט ע"ח דאומו שמו על הק"בה דלא דמפוס דשמו על
הק"בה דהויכו **הויה** הוי פלוס לכל העולמות תפוס
הכי תסבירן לתיבת פלוס כחילו הוי שמו על הק"בה
ולא תתרירן ליה במרחץ ואל הרי"ף ז"ל המכוחה וכו' תכור
לחרם שיתן פלוס בבית המרחץ שכח ויקרא לו ה' פלוס
כלומר שמו על הק"בה פלחת הוי עכ"ל ע"ש ומדלא
קאתר הרי"ף שמו על הק"בה פלוס הוי וקאתר פלחת
הוי תמתע דלאו דתיבת פלוס עצמה הויא אם לאו דשמו
על הק"בה דשיכו ההויה הוי פלחת רבה בעלמא
וברכתי בכח ודמיא למאי דכתב הרי"ף בתר סכי הלהה
מהימנא ע"ש הפס יכפר בעדי חס שביתי ולישבטלו
ולהוו דברי קמיה מכוכתים כעפרא דארעא: וברחוס
חוכח פלובתא אי הוי פס שן כיכוי הרמ"בס ז"ל פ"ל פחוח
כיכוי ועל ידו החזיק רבינו ונכח ורבו וכתבו דהא הפדיק
מיקרי רחוס וחכון: והרא"ב ז"ל כתב דלא מכיכו בפוס
מקוס רחוס על הארס וכו' עיין הלכות הרי"ף פדק דף
ועמוד הכ' ס"ה תכל פס ג'פיה לא תיקרי וכו' ע"ש:

שאלה ס"ח חס יש לפתוך בת"ס הפ"ע בח"ה
או' כ' בפטר חכי זכר: **תשו'**
מה פקפה עליו דהא ק"ל דאין הבן יורש את אמו בקבר
להכחיל לאחוס מן האב ויש לחלק דאס את הבן קמייה
דידה פקע לו כאו אבל כפחתה אאס תחולה ורש כל
זכות אמו: והכי ן פהכל בכלל תנאי כתובה:

שאלה ס"ט מי פקבל עליו לקריות כמה
פבוקים פל תהלים בכל יום אס
יעלה לו למכפח מזמור לדוד וכן כל כיוצא כאלו:
תשובה מבתברא דלא עלה לו מן החפבון
מרחיבו תהלה לדוד תרומתך התחיל הלפח ביתא
בתרומתך ס"ב תהלה לדוד חיבו מכלל המזמור דמורה
מקום הוא לו:

שאלה ע' חיזה הפפק פל פבוקים בעפרת
דברות הוא הכתוב לענין תלתא פבוקי
ועוד אם ענין פני בקען ופתח ואחר פמויים
בדקדוק: **תשובה** מבתברא דלענין קריאת
ס"ת כל הפבוקים הם ג' עד הפיבוק הגדול: כמצא
דפבוק רחמון חכבי עד מבית עבדיס כפי המצא בפ'
מדוייק: לא והיה עד מפוחתי הפפק פני: לא תטע עד
לפוח: זכור עד ויקדמהו: כבד עד מתן לך: לא
תרצח עד פקר: לא תחמוד עד לרעך פבעה פבוקים
חבל בפרשיות נרחה דעולה בפטיל ג' גברי תלתא
קריאי כגון ויהי אחרי המבפה ויהי בני יעקב ומה
מהוכבך פבוק הגדול לפיבוקים קטנים תפטר תפפקים
עזרת מפני התינוקות: ועל דבר הנקודות פני ים תחת
הנון קמץ ופתח הקמץ מפני הפוף פבוק והפתח מפני

קטנות

הרבוע: ועשית כל יום בכף דגם ורפי הרפי מפני
המופר הולך פעומה חותו בגד כפת דמיוך ליהוח:
והדגם מפני הטרחת פהוא טעם מפסיק: וכן לא תרצח:
ל"ת: ל"ת: התחוון בדגם ורפי מטעם זה:

שאלה ע"א הדור פמכיחין בה החג"ה תלרויכטי
חס פריך טכולה: **תשובה**
המכפה והמגר שבו ונח פריך מדין כלי בעודה והדול
מין מעמוד:

שאלה ע"ב מי פאתר הרי עלי לקבל ב' תעניות
ואתר הריני בתעניות למחר ב' פעמים
מהי: **תשובה** כיון דאס כפחל על ג' חלה
הפניה הוי כקבל הב' תעניות פחת' ואפי' התענה למחר
וצא דיש כדר בתוך כדר מ"ל בפבועה פאס מכח
קבלת הפבועה כ"ל התענה יום ג' פריך פיתענה יום
אחר דאין פבועה בתוך פבועה:

שאלה ע"ג מי פלח פחל מטר בליל ג' במרחפון
חס פחזירין חותו: **תשובה**
מבתברא דכפס פבהזכרה היה מכריז הפ"ן כך
בפאה וא"כ לא חיכפת לן בלולה כראיתא בירופלתי
דבאורתא ליח תתן עתא:

שאלה ע"ד בני ח"ל הבאים לאי"ן (ודעתם
לחזור) כופד ויתהגו לענין פחלת
מטר: **תשובה** חס תומרותן טל ומטר אין פריך
לחזור בימות החמה לת"ר ולפי זה אם יש פיברך ברך
עליכו ואפי' לת"ר דלא ידה בזה דיש לו להתפלל
עם אחיו: **אמר המנ"ח** בני ח"ל חס יש
להס אמה ובית בא"י לע"פ פאין דעתו לחזור בזמן
הנפתיס פוצ כבני ח"ל פוהריק"ם ז"ל:

שאלה ע"ה חולה פבאו להתכילו ב"ה פעט
מעט ולא כמצא מאכל פיפפיק לו
אם לא יפחטו לו תרכובת תפוטפת פמזונה פרובה
מהו: **תשובה** לטעם פאתרו פאין מאכילין אותו
כבלה מפני פמניחין דעתו וכפפוקה באתכל חיפור גם
כאן יותר יתיצב דעתו פאוכו עובר על חיפור כרת:
והטור כתב הטעם פפבת לגבוה דידיה כחול הוא ובחול
לא הו פאכילין אותו כבלה: והלן יהיב טעמא תפוס
דאכל זית וזית עביד חיפור ואיפור פבת אד הוא
ולדידהו בב"ד אין פס היתר לפחוט פ"מ לדידן בקטיכן
כטעמא דפתיר דאין הולבין בכפפו' אחר הרוב כ"ם ל' פר
הותרה פבת דהרבה פוסקים כן:

שאלה עו פופר פגלדו דק ועשו לו חפוקים
פל ברזל מהו: **תשובה**
אפי' לת"ר אזלינן בתר תעמיד הכי תילי חיכח דהיכח
כבר ריצותא והופרך לתעמיד אבל הכח לאו פידי
עבוד:

שאלה ע"ז הגודס חס וטול לולב בפיטו:

תשובה כמדומה לי שמעתי בזכרוני שלין לקיחת חלה ביד שבת ויקחת בל תאחר לו מידו ח"עג דהתם דרים מרפותו ולו לפער שטעות הוא בידו: תבל ממה שכתבתי הרש"ב ז"ל בני חלף ר' בבי תטר יד ומיכו אם ישול בשמאל והשיב החטו בימין כתי' ה"ה שמאל והחליף בזה ולא הזכיר היות דעדיפא מיכה דבידית מחולפת בשיכוה דחטו וחלץ בידה כתיב ומדלא הזכיר זה חלה שיהיו לשמאל הולכך משמע דשפיטה ליה דיד בעיבן הוכח דכתיב לקיחה תבל לין קפידא בין ימין לשמאל:

שאלה ע"ח אם היה מתפלל בר"ח ובתוך התפלה נזכר שהוא ר"ח וכשהגיע בתפיק אם הזכיר אם לאו:

תשובה בשעה אחת ובהלוהו חלף דעיונות ודאי אלא הזכיר שאם אין תתה אחר כן גם בשבת בשבת לב"ח מזכר שהוא ר"ח ואין עולה לו: בדידי הוה עובדא שמכחתי להזכיר על ר"ח ולא זכרתי עד אחר קדושה וכתבתי דעתי לכוין לברכות שם ב' תחתה תוכן ואילך אחר שהגיעו חשבתי שמא כיון שלא היה דעתי לשאת בתחילת הברכות שמא לא עלתה לי ובתוך שהייתי מהשב בזה הגיע זמן מוסף והתפללתי עם הצבור ולא נראה לי לחזור ולפי דעתי אם עבר והתפלל מוסף יוצא ואין צריך לחזור ואף אם ויהיה הדבר בפק לחום לדעת מהר"מ ובפיקו זהו חדושו מ"מ בהכתרף הפפק החחר במה שלא כתבותי עם ה"פ מתחלת הברכות לא חזרתי:

אמר המ"ח מה שהורע לחבות תורע לבנים ואני ג"כ בגלותי זה כ"ח עשיתי בפפק זה אם הזכרתי מעין המאורע בר"ח או לא הזכרתי ולא היה בידי לחזור ולא לחזור וכוף כל מוף נפטרתי בתפלת המוסף כחמור ח"כ שלחתי להבית הם' הגדול מהגאון בעל כנסת הגדולה מחבל החושב והמונה בהלכות הגבור החכם כה"ר אברהם בר דוד דיל ריוו נר"ו ומצחתי בשוירי דמקיל וטרי לעניין דוכח בפ"ק זה בחבר עויבך תחזיבה מפרים ומקבלת דמולחת שם דכיון דחוכח פלוגתא יש מקום בדחם לומר שם ואל תעשה שחני ולא יחזור ויהיו הטוב והיטב הוא שיחזור ויתפלל בתורת נדבה לשר כדחית ליה ולשר כדחית ליה לשר חפי' פלא חידום ולשר בחידום ע"ם בתוך דבריו כי נעשו ובהם כילקתי חת עשתי מלעיון בדבר זה עד חבר ויוח ה' לי בחרץ הקדושה תו"בב:

שאלה ע"ט התוקע בשופרו של חבירו וכבדק בתקיעה מהו ואם יצא יח"ח:

תשובה כיון דניחח ליה לחיובים למעבר מצוה בתמוניה בשידי דלא שביח להתקלקל יורד בהשות מיקרי והו"ל כשתה מחשת מלחכה שם יוצא יח"

שאלה פ' המתן מתנה לחבירו ע"מ להחזיר חשת מחזירנה

תשובה הב' כי' רמ"ח הביח בשם הרש"ב שה שהביח ואיה נראה דזשמו של זה כאשר של שוש כשהיה דשואל ע"ת למוכר ביה פרדסי

שאה פ"א מהו לשחת בכים של מעות ע"ם עם חשיכה:

תשובה שהם חמרינן הדש עשוי לשמש בכיכו ב כל שעה והו"ל דומיא דתפלין מיהו ום לחלק דבתפילין חמרינן חכור להביח דעתו מהם וכשין זה נמצא בכתיבות שהלי די בוטן ז"ל.

שאה פב יבא שגילה דעתו בתחילה שהיה רוצה לוויבא לשם ממון וחח"כ חשר שח"ו שחין לו חשן חלה לשם מהו

תשובה חתת חמרת ובטש שרגא ובזה הכל תודו דשתחילת דבריו הדש' נתשש ונחן בהדי:

שאה פג וורדים שה דינם לעניין עירה ושעשרות וברכה

תשובה הדברים עתיקים ויש לשהוב בהם כל דין פרי ולחומרא ואני שברך על החבו"ה רוזחדה בורח מיני בשמים לשחת ידי כולם כי שה שדעתי שטה בהשת טוש לברך עליה נותן ריח טוב בפירות:

אמר המ"ח עיין ם"ת שוהרי"ט טיד בי' לר' דהוי פלוגתא דרבותא וב"ח שוחר בהלקתן בשם ע"ע בי' רמ"ד ס"ט וכתב עוד דהפ"י בה"ג דשפק ערלה לשור לא דחה שנזהר' בזה חפי' שרבולות לשותם בכל שנה ע"ם בחוך ושיין שהרש"ם בי' קנ"ח שמצא בס' החניר שם הרחב"ד שוש לברך על הורד הוט"ב ולזה הסכים הוח ז"ל ע"ם: **וד** ברוגיהם כתב ח"ח ז"ל הכש"ופ שוסר חותם והדד"בז חסרס בתחילה שמוש ערלה שחוכם שתקיומים ג"ם ופרשתי שהם דיזה זמן בלה נדר עד שמצחתי שבשחלה חחרת כשעלה לא כתדש לו טעם להיותר והתיר הלבן: והשחור הוי פלוגתא והטעם הוא שחין לך חיזן שמוציח הגרעין שלו פרי תוך שניתו הולכך ירק הוא ומיהו לעניין מעשה בה"ף ברוך לבדוק שם מוציח עלין שעיקרו ועיין זד בי' רנ"ו ובה"ח בי' רנ' טעם חלום הוא זה להתיר לוכור תורה כפי הפפק הרחמן שלו. וחכלי כתחדש טעם חחר להתיר דחיתא התם דגזרו על הגפנים שיהין גבוהין טפח שיהיו כורק שמוש בהם שפלוש ונרחין כורק ח"כ כל דבר שמינו שכל וקבר יש לדומו כהוא ורק ובטעמוש שו עם הפפק הרחמן שלו רחיתי בו שמש שחין העץ של הברוש נראין דומה לעץ הולנות בהלול שבפנוש ורחיתי דעתה דבר לבהוב בהם היתר חצי לחתרתי חין להום.

שאה פד" שם מותר לעבור כנגד המתפלל כשיש שקום גבוה עשרה ורחב חרבעה לפנינו:

תשובה חע"ג דמקום חכוב כזה הוי הכבק לכמה דברים הכא חין נראה שיהיה הפפק דשבונה חין לה הפפק כל זמן שהמתפלל רואה או שמוש שלא

יטרף: ואבל המתפלל הוא במקום כזה לפסר דמותר לעבור לפניו.

שאלה פ"ה מי מכזדין לו לענות אחן על מכי דבריס או מבי בחתן ח לכולם

תשובה מהמיה דאומרת אחן על הזה אחן על המבועה אין ראיה ואפשר מחתן ח' עולה לכאן ולכאן ואם יאמר אחן ואחן אין כאן אחן מאיזו כריך ומפיר דמי

שאלה פ"ו חולה מלקח כס המפלם והולך יותר מדאי ומבטער מבעוד אם יברך ע"כ פעם ופעם

תשובה הא למה זה דומה לחולה שאין לו להודות עד שיתרפא ואז יברך ברכה ח' ודיו. **אמר** המכ"ח מלה זו ותשובתה בבדה מויכח אפי' לבריאים מלוקחים המולבה מפלוסי רוזאדו וכיוצא דים ברעתם מתחלה לפנות הבני מעים עד שתכלה הזוהמה מהם דודאי הרי דעתו על כך ולא הפיח דעתו ולפיכך לע"ד לא יברך כי אם לאחר גמר ההוכחה. ואגב ראיתי להודיעך בהחיות לפסק מרנא בם"ע סי' ז' ס"ג בשי מהטיל מים והפיח דעתו מלהטיל עוד ואח"כ כמלך והטיל פעם אחרת דיברך ב"פ אמר יפר: דמעולם לא היה דעתי מה לזה והבאתי ראיה מדין כתלך שאינו מברך אלא ראשונה ואינו מברך שתי ברכות באחרונה: עיין בהלן דים פ' ע"פ כדבריהם והראיה מהבוא מרן הב"י מדין טעה ולא התפלל שתפלל ב"אינה ענין לזה כלל דהתם משום תדירין תקנום כאמור וכך זכיתי ומצאתי בבית חדש ושמעתי משם מוהריקש זלל דפסק הלא יברך אלא אחת משום טעמא דכתיבנא וכן עמא דבר נהגו. עוד ראיתי ונתון אל לבי לעיין פרק אלו דבריס הרי"ף דף ת"ם דים ע"ב ורבינו יונה פסק התחלת והשתם מברך דברהה דהמלכה משפק משה המלכה: כלומר אע"ג אלא נמר בדעתו בודאי אלא לאכול עוד אלא משק אם יאכל עוד משק אם לא יאכל עוד אפ"ה מקרי כמלך. וכ"אל דים פ' המביע אמר אבי הכא במאי עסיקין בגון שהביעו ושכח למה הביעו והשתא קא משיק ליה שתשא מ"ד בטולי בטלה מחשבתו קמ"ל כל העושה על דעת רשמונים הוא עושה ע"כל והדבריס עתיקין וכרבים ומוב דבעומת שעתא ליכא.

שאלה פ"ז אי עדיף טפי לומר ברכו או מברך ב"בא.

תשובה יותר טוב הים שיאמרו מברך אלא שהביו העם לומר כן ולא יכלו לשנות אלא שהזכיר המברך וכ"מ לעיר חדשה.

שאלה פ"ח הא דתנן האומר מע"ם שאני עתיד להפרים לאחר וכו' אם יועיל תנאי זה שתחלת הפנה

תשובה כל שה שמתנה האדם ועומד על דעתו אפי' ממאה פנה תנאו קיום.

שאלה פ"ט אם ים להעמיד דיין שאין לו בנים ונקן

תשובה ההיא בבבהדרין שאמר מדמין דיכי כשמות ואע"ג דאוכא לכדד דגם בדיכי מצוות משום דים לך אדם שחביב עליו מותנו מנשמ' מ"ת רשיכו אלא אשמו רשל על זה שהרי מצו כמה מדות ויהיו בבבהדרין ואל מצא שהקפדו עם בחצוות.

שאלה צ' אם ים לנהוג בזמן הזה כדר תעניות וכדר שמניו בשמניתיו

תשו' כפי מה שמעתי מפי זקנים שבשהשנה מעוברת אין להתחיל התעניות כב' המשנה ולעיקרא דמלתא אמינא דשלוחותיהו דקמאי קא עבדינן.

שאלה צ"א אם מותר להתענות לשמעות בשבתות ויש

תשובה כפי הא שהמתענה ומשלים בע"ם ברוך שמשמ דכל שם עיניו לשור בשבת ויש ואפי' תעניות שבשר ויין אע"פ שאין חיוב לאכלם.

שאלה צ"ב מה שנוהגין בויניציא שעה בשבת שים סורה שמוהין ב"בא עד אחר חצות אם ים הם עומין.

תשובה משתברת שלא אמרו לשור ליישב בתענית על שם שעות אלא כשאין עוסקין בתורה ובמצות אבל כשיושב או עוסק במצוה כמו"ש ה"קק שלומדים בש"ת ומתנדבין מעות לצדקה וכיוצא לפסר שאין בכך כלום: ומיהו קשיא שהשיא דרב שמת: ובזה נשאתי ונתתי עם שלופיגא המוסבל בתורה וירא"ת אחת הרב החשיב כמוה"ר שמואל שבוהב גלו בהיותי שם נהנה מחכימותו ותורתו יזכר לטובה והוא אמר הבי:

שאלה צ"ג המוכן לימו"ים ומחרבנאם מהו.

תשובה על המרחבנאם ים לברך ברכתם אבל על מין הלימים שהוא חמוץ הרבה לפסר שאין לברך כמו על החומץ דדוקא כשהוא מוב מברך וכבר כתבתי לעיל שעל כל מיץ הפירות שהוא כלול כמים מורד העבירות למטה דאף שחביב כזיעה ים לברך ברכת הפרי שכל זמן שלא נפלל ים שם טעמו וממשו אמר המכ"ח ואני בהיותי ברפוד עמדתי על כפק זה ובהסכמת הרב הד"בן כתבתי שאם אתה אוהב בפני עצמם שאינו מברך כלום דאזוקי מזקי ואם אתה אוהב ע"י תערובת מוך לחי וכיוצא יברך שהכל דהוה ליה מפקה היוצא מן הפרי דמרכה כפן דמברך עליו שהכל אבל על הכאב לחי נראה דמברך בורא פרי העץ שאם דנטעי להו אדעתא דהכי וה"ה בלימים ומחרבנאם מתוקים דאם אכלם כמות שאם מברך בורא פרי העץ שאם דנטעי להו אדעתא דהכי עיין פי' לקד.

שאלה צ"ד אם מותר להתפלל בבריכה.

תשובה כל כמה דכויף

חיובים בתפילה טפי מעלי הלה דמטעם דחין חדם רפחי
ליפול על פניו חה"כ מובטח לו מיעבה כיהוסף מטעם זה
חין להתיר הבריכה: וחין לומר דהכורע על ברכת
חין קרוי עומד דהה כיון דרוב גופו בעמידה יש
להחמיבו עומד חם נותן תרכובותיו בחרץ ומחר כל
הגוף עומד והה דעמוד על רגליך כל הרגל עד התרכוב'
נקרח רגל דהה בזבמה כתי' וחלבה נעלו מעל
רגלו ותכן מן התרכובה ולמטה חליפתה כסרה והה
דחמרו בזבמה סלה תהה יוסבת על ברכיה היינו
מהברכוס בחרץ והוח בומבת גופה ויוסבת עליהן
ודוק' וכן בסלמה הוח חומר ויקס מכרוע על ברכיו
וקרי לזה תפילה:

שאלה צ"ה הלוקח סומסמין מן הגוי בהל
ועופה מהן ממן מהו' **תשו'**
כדבר נ"ע מרה מלחכתו בזיל גוי דחין מפקה גמר מלחבה
חלה תירם ויכהר דוקה'

שאלה צ"ו הזמרת תן חמנך לגוי בפסח
ואתקדם חכו לך מהו' **תשו'**
מכה לפ' ואתקדם חכו לך מקודמת מדין ערב ומתן חיינו
תוכם דמיו כמכחת חסה זו ערבית ע"מ מהגוי חיוב
ליסרחל ומ"מ מקודמת וחכורת דעבד עבד' **אמר**
המכ"ח ועדיין הדבר בריך עיון ומיתן:

שאלה צ"ז הם בריך להלין מי גפמים
מנקלטו מן הסוור: **תשו'**
לפסר דבוורדים ביום בריכין הלמה דיומח כולה מפסח
חבל בלילה חף הם החרים ע"ג מן הים חפסר לפדר
דכיון סמתקדרין החרים ביבוד הסוור הקר ופם נקרפים
ונעשים מיש פנוס הרפות בהו לכתן' **אמר** המכ"ח
חבב רחיתי להוריעך משה מזכרתי כעת רפומה חבלי
פנשה בבית המדרש בחי מתין לו כי הם דוקח מי
מעיין ויון הי מיניהו ערוך לגום בו חת חמנה כדי
לנחת י"ח' **תשובה** ים לפדר ולומר דהיין ערוך
מתי מעיין לפי מה פנבך מרנה דחכור לכתחילה ללום
בחי מעיין ולה כתב שלח ים מתירין בפעת הדחק' ול"ל
פעדיפי מי מעיין דהרי מפיכו דבריך סיהבל לחם עוכי
פנילום בחים ובמנה עשירה היכו ויכח י"ח מהרי לוכלה
ע"פ קודם פעה עשירית ויהין לך פעת הדחק גדול מזה
סהוה במדבר בערב פבח ויהין לו פעת הביפר להלין
וה"כ הדעת נוטה פילום בחי מעיין ולה ביין ועיין בלפון
הבי' בי' תנ"ה ותמנה פעד להחי מברח בתרח וכן
הבכיתו:

שאלה צ"ח המפכיר בית בי"ר בחזקת
מריכו בדוק ומכהו בדוק מי הוי
מקח טעות דחמר בעינה למיעבד מכוה: **תשו'**
מי הגיד לו סהוה בדוקה דחפסר בניקה הבית מן הזבל
חבל לה כיון לבדוק ועדיין בידו לבדוק וחם יש עדיים

מברקו כמכותו חפ"ה חפסר מריכו מ"ט כיון דלה הוי
מוס בגוף המקח ויפלם לו מה מריבד מכותו ובזמן הזה
חין מנבין דברים חלו:

שאלה צ"ט הם נפלה טיפת מעוה על
חותיות הם"ת ונרחין החותיות
מהו' ועוד הם מותר לקרות בם"ת בבתי עיכום'

תשובה רחיה במורר הוח ע"י זכוכית כההוח
דעירוה בעפעית דחמור לקרות ק"ם כנגדה מעום לח
ורחה' וההוח דעפרות זהב על החותיות דחמור הויכו
מעום מתבטל כתב התחתון בבתב העליון דקי"ל
דהוי כתב'

שאלה ק' הם כתבו לתיכוק ח' להכיר בספר
חותיות מה חומר בכה וזה חו' בכה
חו חזלינן בתר רובא' **תשובה** חמרינן התם
דכל מקום מהחמיכה תורה עד חחר הלך חחר רוב
דעות' כתב מוהר"ט זל נבי הספיק ו"ו דיוהרוב
בנוקבת דהו חכיס הוח מבין סגידוק הוח כלפי מעלה
ים ללמוד מיבול להרחות לתיכוק כל הסורה וחין בריך
לכפות מחר החותיות ע"כ' נהי דמהה סמעינן מחין
בריך לכפות מחר חותיות דלקמיה דמחן חכיס להבחין
מן המחוחר חל הקודם ולהביד החותיות הבל ת"ח בריך
לכפות מה סקודם לו סיתחיל ללמוד מחותה תיבה העמוד
מחס ויתחיל מתחילת המקרח סרכיה נקט וחזיל

שאלה ק"א לבק הטלבק"ו סבערבי ק"ל
טוט"ן סמוחפין חותו בחוטס
וכותן לתוכו המוכר מעט כסף כוב להריח בו לוקח מהו'
תשובה חפסר דהה דחמרו מידי דלריחה עביד
חפי' בחלף לה בטיל לה חותמר הלה לנבי ליכורח חבל
לנבי ברכה בטל הוח בדוכו ולה מוקרי הלה ריח מחין
לו עיקר' **אמר** המכ"ח רחיתי לפסי מעשה סקודם
סהיו סוחפין חותו היו מחזרין לברך על ריזה ריח טוב
סחויב לברך ור"ח היו סוחפין חותו לנחת מידי כפקה
ומי סירפה לנהוג כן עי"כ' הוחיל וזכר הטוטן
בחבק הודיע לך מה סמהלו להרב הגדול כמהרי פינטו
זל והשובתו ככפי מה סרחיתי בחתימת ידו והכמת
ידי המלומים הרבנים כמה"ר נמח ור"מ הרי חבדהלו זל
מ"ל מרגיל לנסוף תמיד בחוטמו עשב הטו"טן הם והיה
חכור לנסוף בו ביום ס"ק מעום סהיקת במכום:

תשובה מותר נמור הוח מעום הה דעכיו
במעכה פ"ח מרבים חין חוכלים חזוב וין בשבת וכו' כל
החוכלים חוכל חרם לרפוחה וכו' ופולמי לפי סהיו
מחכל ברוחים ומובחת מלחת דלרפוחה עביד ליה הבל
חוכל הוח חת ועזר סהרבה חוכלים חותו כעהם
ברוחים' והרמ"בם זל בפי' המעכה כתב כל החו כלים
חוכל חרם לרפוחה עניכו כי כל דבר סהו כלים חותו
הברוחים ויזכו בו בה חותר להרם להוכלו ע"ד רפ"ה

כיון מהוה מזון לכל הרס ׳ והלכות שבת פ״ח כתב הוה אל תכור לברוז להתרפאות בשבת נזירה ממה ופתן הממנים ביוד לה ויתל דבריס מחוסם מתכל ברוז כגון חזוב ין וכו׳ תבל חוכל הדם חולין ומשקין מדרך הבריוים לחולין כגון הכשבר והחזוב וכו׳ מהם מרפוים ותבלן כדי להתרפחות מהם מותר הוחיל והם מתכל בריוים וכן ממנים מדרך הבריוים לשוך בהם מותר לשוך בהם בשבת ואע״פי שמתכוין לרפוה ע״כ וכפי זה הלו הסוחפים תמיד בכחוריהם עשב הטו״טון אע״פי שמכוונים בזה לבטל הנזילות כיון שהם בריוים ודרכם לשחוק חותו בבריוחתם מותר בשבת דלה מחכי לן בין סיכה מדרך הבריוים לשוך בהם דברי בשבת לשך מהוה לרפוה לשחיפה הזחת ׳ ועוד יש להתיר בזה כיון שמשחפים חותו הם בריוים במורים מחין להם חולי כלל דכל הני מילי דמתני׳ דתנן הין חוכלין חזוב ין וכו׳ לפי שחוכו מתכל בריוים מיוחי בהדם מחושם ואוכו נופל למשכב ולה חולה הלה מחושם והוה מתחזק והולך כבר ה תבל מי שהין לו מיחום כלל והוה בריה ליכה למיגזר בוה מידי משום מחוקת ממנין וזה מבואר בטור ח״ח סי׳ שכ״ח בשם מרכת מיהר״ק ז״ל כבר כתבתי שכל הדינים האלו בהדם מחושם ומתחזק והולך כבריה וכו׳ דכל מחוכו חולה כלל מותר לו לחכול ולשתות חוכלים ומשקים מחוכם מתכל בריוי׳ דכיון מחוכו חולה ליכה למיגזר מידי הילכך חפי׳ חוכו רעב וכמה מותר לחוכלן ולשתותם והה דיקט לרעבו ולכמהו לאו דוקה הלה חורמה דמלתה דיקט יכן נרחה מהמרדכי מותר לאכול מרפוים מתוקים ולגמוע ביוה חוה כדי להנעים חת הקול וחין בו משום רפוה כיון שחין לו מכה בגרונו ע״כ ות״ב בשם ר״ח כיון שחין לו מכה ולה מיחום הוי כגומע ביוה חוה ומרי ׳ ועוד מכוכו בחושם במתכוו ממותר לשוך ממן לבדו וחפי׳ ממן וורד במקום שהוא מבוי מדרך בני חדם לשוך בו חפי׳ בלה רפוה ות״ב חוך הכח בשחיפת עשב הטו״טון מדרך לשחוף חפי׳ בלה רפוה דמרי חף בשבת ׳ וכן מכוכו דרוחפים במי גרד ומי תמתן ובמי טבריה אע״פי שהם מלוחים קצת ואוכם רחוים כ״כ לרחיפה בעלמה הם לה לרפוה מ״מ כיון מדרך לרחון בהם לפעמים חפי׳ בחול לרחיפה בעלמה ולה לרפוה מותר לרחון ביום השבת דלה מוכחת מלתה דלרפוה עבוד נמצוו למדים דמכל הני תמע דאין שום חיסור בדבר לשחוף הטוטון בכחרת דלה מכח שהוא לרפוה כיון מרגילים לעשות כן חפ״ה הם בריוים ודבר זה הוה פשוט ודוק ׳

שאלה קב פירחום שמולגין מן העיסה בין האצבעות דקים כמו רחמי שבולת וקורס פיעור הלכת מיל מתיבשים כעץ יבש מה דינם בשבת ׳ **תשובה** לה בחלה דיבר הרי״בם ז״ל מחמר שהם חתן במור שחותם הם בשים ומיהה העיסה הרבה וגם מניחין חותם בשמש וחין כאן ח׳ מכל חלו ׳ ח״כ המקרם בהם חופסין לקרופין מיהו קריך לבערם משום שהנהו דהוי״בם וחין לטו להקל כלל כי חומרת דקידושין הוה דקה בעינה ולה קולה דחתן

שאלה קג ל׳מד רחתן חוור וניעור בשבת מיבעיה שם קרס וסילק חת החיסור קורס השבח הי מהריכן דטעמו חוזר וניעור ׳ **תשובה** כך עלתה השכמית רבים תע״ב דיש לדחות קצת מן הרחיות יש לחוש שהרבה חופסין לכשק טעמא דחוזר וניעור וחין חוכלים שתן זית ולה של שומשמין ׳ **אמר** המ״ח חין חוכלים כי חם שומן מהותך ומכניסין עצמן ולבניהם לחריוהם בתנור גדול בשבת רעבון בדת שם יעמו ׳ וזוכר לכי בשבת הת״מ לחר פטירת מרי הרב הגדול מר זקני ז״ל מקרוא ה׳ לרעב בחרץ ולה היו במצוים חטים שמורים משעת קבירה ולה שוחן בדי להשתמש בשבח והחכירים וחכמי מעשה לשר היו מהרים בזה משלו בבער עבוס ובפרט הרבנים המובחרים הרחשון שברחשון המלוך כמהר״ר יצחקי ומ״הרח חיון ומ״ה׳ מולכו ז״ל וכתבו שקקים על ככה שם היו יכולים להתיר וכדת שה לעשות ובשומתי חזדו שיכי מלתה ותעיקרה דדיכה לה יהכית הדעתין כיוד עלתה השכמ״למעשה בעבור מלה היותי מן הנזהרים הבו דלה להוסיף עלה ומי יתן והיה לאל ידי להכנס תחת סוג פרוק שה״ת היה מוחל לי בחמלתו שתוספות הללו דלה מצו חוכמי לתיקט בהו ובפרט כעת שלשו מעט וכרים בחרפות העתום ובר לי על חבדת התורה וביטולה כי יש בידי שם להשיב מולי דבר ברין דבריס המותרים שחרים כהנו בהן חיסור וידועתי שקולה היה וחינם מכרעת וברוך שכי לעיון הי דוקה היכה דהוה מנהג חית בית משום גזרה דהה שטו הה הוה דחמרינן הי חתה רשחי להתירם בפניהם חבל היכה דליכה גזרה דהה שטו הה לה דבמדרש רבה פ׳ ויגש פ״כ משמע דחפי׳ דליכה גזרה דהה שטו הה שפ״ה ח״ח רשחי להתירם ׳ וזל חשיו דטיטו׳ הוה כמגדלה והיו נוהגין בהם חיסור משום קדושה דחרון חתון ושחלן לר׳ מניכה חבריהן דרבנן ת״ל חל תשכו משכחב חבותיכם ע״כ ורוחק לומר דכיון דהוי הוה חרון הוה סייוך למגזר שטו חרון מר חיסור קריכן בית ׳ חבל הבי ה״ח כי׳ תר״ע ס״ל דדוקה היכה דליכה למגזר הה שטו הה וכתב דמדברי הטור משמע דחפי׳ דליכה לתגזר הה״ה ול״ע חין הכרח בדברי הטור דחפשר דס״ל כדברי הכי׳ ומיהו מדברי המרדם משמע דחפי׳ דליכה גזרה דהה ה״ה ומבירת הבי׳ חותה הרי״בם ז״ל כי׳ מ״ד **גם** יש לעיין היכה דהמנהג בה לו מכחלת חבותיו דהתם כגע בו חל תטום להיכה דבה

לו מכר עצמו דים מדדים לכאן ולכאן דוק ותפסח הרי זבח
מב"ט ומ"ע ד"ר ס"ם ריד וכמדומה לי סהרב בעל כ"ה
הבית מזה בשם גדולי' ומהיות רבני ביתן כרחה דאפי'
מהאב לא קיבל בפירוש אלא מנהג בעלמא נעשה נדר
תיברח דים לאלתר בין ויחי לרבים אבל לא תמצא הכי
קרח דשמע בני מבא בכתוב בלשון יחיד ובאחת הדבר
הזה ברוך גבר ובר גבר דאיך ועלה על דעת בן אדם
פחומרת הבן ובניו וב"ב תהיה יותר חמורה מהנודר
עצמו דאיהו הוה מצי להתיר ע"י פתח וחרטה והבנים לא
יוכלו להם תרופת התרת מהרי בנו בימין אלמר ואין לא
לשפר לן וכו' כאלמתי לא לפתח פי כי אין הפנוי מכניס
ולענין הכלום על מי מנוחגים התר למי מנוהגים
בו לחוש בחותו דבר נרחה דמרו לכתחילה
עיין יו"ד סי' ס"ד לבוש ס"ט וזכורני דדוקא בכי האי
גוונא דמדוכח מרי אלא להנוהגים לחוש בהגו מעוס
חומרא הוא דעיקון לבל במידי דלא שכיחא לן דוכא
ולוכא דוכתא דנהגו לחוש ולוכא דנהגו היתר בב"ה
לא מרו הכלום ולבב עכין זה ראיתי
בדין אבסנאי דכמהבעל הבית יורע
בחורה שנוהג לחוש בדבר
אחר נרחה דיכול החורה לאכול בביתו של בעל הבית ולא
חיישינן שמא הוא מחותו דבר שהב"ה כיהב קולא דכיון
דיודע בחורה שנוהג לחוש ודאי לא שפיר ליה לחורה מידי
דם"ל דאסור ואפי' דהאי מילתא לאו מעוס קבלה או
מנהג אפר ליה החורה אלא מסברא דנפשיה דס"ל
דאסור אם"ה לא חיישינן לשפי ליה מידי דם"ל להאי
דאסור עיין הגהות מרדכי דרים ובמות ומ"ע ד"ה מי
קי"ט מ"ז הגה ועיין הרב מוהר"ר מי' קב"ב בחורך
והרמבם פ"ו מהל' מאכלות אסורות ומיהו אי אותו
דבר נוכר שהוא מהדברים שאותו אחר לוקר מדעת
מרי להוסיף ולותן לו דכיון דנוכר ודאי לא אכיל אלא
ס"ב הדר ביה וכ"ל כי דוקא שלוקר מדעתו אבל מי
שלוקר (מעוס קבלה שקבל עליו) או מעוס מנהג
אבותיו אסור להוסיף לו ואפי' בשוגג דבלאו הכי ויהיב לה
הלה הוה שפי כיון לה דליב ח למימר אי אכיל הויגו
מעוס דהדר ביה דאח לא מצי הדר ביה מידי דהוה
לשומיט כום יין לנזיר דאפי' דלא קאי בתרי עברי
דנהרא אסור הבל עיין מהרלנ"ח חביב עם ולך כ"ל הוכח
דאיסורו מעוס קבלה דלבחורה לא סייך האי טעמא ואוקי
הכי מהרלבח"ה לא קאמר לעניו קבלה
ובאבסנאי בבית החסוד על האיסורין
ולאכול היתר עמו עיין פ"ק דשבת
הלכות הריף דף ק"ג ע"ח בשלטי הגבורים פי' ד'
התחיל לעון ר' ומעיה אחרון שלאכול עמו אפי' דברים שלו
אסור על האיסורין שלאכול עמו אפי' דברים שלו
היתר אמת ויהא רגיל לאכלו ויאכילנו דברים האסורים

עכ"ל ומשמע דאפי' דקאמר ונראה בעיני וכו' היינו
לאכול אפי' דברים שלו ודאי היתר אבל להיות רגיל
לאכול עמו בבחינת פעוטה דאסור ועיין ג"כ פשקה
דוכן לה ואכל אדם עם אשתו כדה וכו' עכ"ל עי"ש ובדין
הנודר איסור בדבר שיש מחלוקת נראה דאיני וכול
לנהוג אח"כ כדברי המתיר עיין בדברי ריבות כ"י כ"ב
מהלכות ח"ח כי' ע"ח ומוהר"ם לובלין סי' ו' ומוה"ר
איסרלאן סי' כ"ח ועיין מהרי"ל סי' ל"ח ומפסט בדק מ"ב
סי' מ"ז מהלבושים קכ"ט מ' ואיזהו עיוכך: **בראי**
דבתיובתא לעיל לחלק בין יחיד לרבים מרובת הקולמוס
וקלות דעתי העלה אותו בספר ובריו וחזיכה דלאו מילתא
זוטרתי הוא ואפשר דאם נחפש אחריו נחזקהו
במשמרים לא יאות לענין דיכח ולא יהיו דברי לבטלה
דם"ם לא יכחישנו לי המעיין דהאי קרא דשמע בני אינו
כי אם דרך אפשרות זוטרתי ולרבי אינו דוקא דהוכיח אומרו
לק"ו ולפי"ז וכן עזה כל מילי דרב' מפ' דשב אב' דהוא מ"ה
ל"ל ולפי ג"כ האי דבני בינן מיניה שא מעוס דהאי פ' רם'
בני הוא מדבר בא"ב ואם הפעוט כי דבריו על מלחה אם
דברי מוכר אב דעל דבר תורה לא בריכנא ליה דפעוטה
דאם מחוייבים וע"כ יפה כח הר"בם ז"ל דלאחר לומר
דחיוב הוא מהרי החמי' לבב"ם אע"ג דאח' אכן לא אפשר
לן וכיון אכן וכולי' אמנ"ו דדוק' עיר ח' או קהל ח' דרבים
אם וקבעו יחד במקום אחד המנהג ההוא ים להטיל ג"כ
חומרי אבות על בנים וכן משמע מריהטת לשון הר"בם
דהמקום בורס ומחלת בני בינן דנראה אלא ואם בני
עיר ח' אל עליהם חובת מקום ולהבי החמיר רי עליהם
מ"מ אבל ליחיד לא ובפרט לנהוג בו כל החומרות הללו
ויש לעיר לזה מההוא דיכח דההולך מ"מ דאם דעתו להזור
ינהוג כחומרי ואם אין ד"ל לא ינהוג חומרי מקומו הרי
לך מהיחיד קול טפי מפ"אב לע"ד אם קהלה אחת מעיר
ח' הלכה לה בחוכם ובדמון אל עיר אחרת ודוק לפי דוחק
המעשה עד אשר אור הי' את מאורנו במאור תורתו
ויבדיל תורה ויאדיר
שאלה קד החומר על נפשו לעשות זה מהו
תשובה אחת דבר שהוא
אל על הנפש הוי אומר זה קבלת דבריס ואפשר דלא
גרע מידות שבועה אבל אי נפשי הוי כמו בחוי דאמרי ב"ו
קללה ואין אם שבועה ואת מ"ם מאו' בשמים ובארץ
אעפ"י שכיון למי שבראם דלא הוי שבועה התם הויין
דיום שאוכם מוכיחות ודברים שבלב אינם דבריס
דבעינן מבטא אבל החומר על נפשו לעשות דבר זה הוי
כאומר הריני מקבל לעשותו שהנפש הוא העושה והריני
הנפש היא מדברת ובראשית חכמה מחמיר הרבה
שאלה קה חבס שא' מחול לך בלבד או אין
כאן נדר אתו **תשובה**
על אחו לך נאמר הוא אינו מיחל אבל האחרים מותרים לו

ובחין כהן נדר מבערת חמוכת דמהכי דחין לך עיקר הנדר מעיקרו גדול מזה. וחכ"ב מנהגו חתני החכם הפלא הדיין המצוין כמה"ר משה ן' חביב נלו ברומא למי ובפסקי הרא"ם ודיוקו מהרמ"ב סי פ"ג מנדרים.

שאלה קו כלב בן יפונה הקנוי כיפר היו כותבים בגט כדי שיהא נוכר לבן קנו כי נתגרל בביתו. **תשובה** לפשר דהם כתב בן קנו דחין לם פלו דה"ע דהר"ם פם פפל כמנכתב פ"ם חבי חבוי פ"ן פ' דהתיוקות קורין לחבי חביהן חבח. ים לחלק דהתם חיפלג דרש כההיח דהבוח תוספו' מירופלמי דהתם פנחם לגבי משה דמוחרת משום לפלג דרש וכיון שכן נפתקע סס חבי חבוי וכפקודת חותן ר' פ' ויחמו חין זה פ' לפל זה שגדל בביתו וקורהו קנו לפשר דלח מפפל בכך ודומיח לזה דהום ס"ר לשפור כפי החורגים הגדלים בבית משום דמיחלפי. ושם לכתחילה יכתוב כלב בן יפונה הקניזי ירחם לי דלח הפסיד כלום.

שאלה קז ר' פחמר לחומן הם תלמדני חומנתך חתן לך כך וכך לחר זמן ח"ל תן לי שכרי פרחיתיך מוכיח כלי למעשהו והלה טוענן קיים לי בגוחי מחיכי ודע ואתרמווי הוח דחתרמי לי. **תשובה** הם הודה לו פעשה כהוגן לפשר דמפלם דחין צריך בזה חזקה פכיון פלמר דרך החומנות זהכיח דבר כרחוי ים להחזיקו למומחה ושם טוען שמח לח הוכחתי כלום לחמתי והלה טוען גרחי לפשר פיכול להפכיע.

שאלה קח הכרות הללו פחמו מדליקין לחנוכח מחזירים ומהזירים בכל הבית ומפמם בטל לגבן מהו. **תשובה** מכתבת צריך כר לחר להפתפם לחורו היום במדליק דכפחתו צריך כר חים ובימו חבל במהדרים היה צריך כר כנגד כר כי היכי דניחוו זה וזה גורם ובדרבן התירו. ר"ל לענין זה לפשר דחין להחפיב התוספת בעיקר דחין הכל וכולם לתת פמשים כנגדם.

שאלה קט הם מותר לגבן בבית הגוים ביום חגם. **תשובה** הם לח משום חיבה מי ויתיר מ"ם חל תפתח ופרצ חל גיל כעמיס (**אמר המניח** ופתם עמיס לפור.)

שאלה קי מי פחמר הריני בתענית מחר הם לח תפנה פ' זה ואירע פלח במתכוין פנה חותה מפכתח מהו. **תשובה** חין ענין לכאן מצות פריכות כוונה חלח מפתברת דכפם דבעינן הדם בפועל כך להפטר ממנה צריך כוונה.

שאלה קיא המזמר מלאכול חורז בפסח הם מותר לכפלו ום פבועי פחל להיות ע"ם לצורך הפבת. **תשובה** מתה פרחינו

פהחמירו לבער החמץ מה פחין כן בפחר חיפורין מפום דלח ברילי חיכפי מיכים כולי פתח ים לחפור בזה. **אמר** המ"ח וכיוצה בזה נפתפקו בזמני ב"ע תו' הם ביום מוכחי חג הפסח פהוח ח' ם"ם לבני ח"ל הם לחר מחי וכול לעפות בביתו רימוו לחם חתץ כדי להחכיל בערב מיד לחותם החורחים פהם מח"ל ומתרי טעמי חית להפתפוקי הם מטעם החתץ פנתחתץ בפסח ועיקרו חינו עושה חותו חלח בפביל החורחים הכ"ז לזמנם. ותו מפני פטורח ב"ט פלהם מהי דחוכהו לה מצו למעבר ומרכה בפבילו ום לעיין מדין העושה ב' ו"ך ומקומות חחרים וזכורני פמרי הרב המובהק כמהר"ח ובחקי מר"ם היה מן המתמורים.

שאלה קיב מהו לחכול דר"ח פקורין בחוטלווית פורמינטון בפסח מחר פחין חכו בקיחון מהו כומפין ופיפון. **תשובה** דר"ח הוח מן קטניות ברפיטין עגולים וחין ודפים מה הוח. ום לומר בזה עם מ"פחל גלוי וידוע לם כי מי פר"ם פעופות טחחים מועטים לפי' מכחן כתבה פ"רוב הוח הטהור. וקפיפה לן עלה ר"ב חמתי לה חזליכן בחר רובח זל מפום דטחחון הוי מעופת דפכיח וזה לפי דעתי הוח מדרבנן דחחרי רבים להטות דחורייתה בכל מקום ר"ב כל מיפוטת דפכיח כגון מיני תבוחה ים לחום לכל המינין פלה ינברר מה טובם.

שאלה קיג הם בריך נערם בפרניפ ומי פחין לו מי פיגער בו כיפר יעפה. **תשובה** הפפר דלה ינחרינן נערם חלה בפער הפרחה תמיד חבל חין דרך להפתכל בדיפים דכותי לממחקים. ומי פחין לו מי פיגער בו לח דברים תורה בחתים לחו חברותה חו מיתותה ויפב עד פילבין רחמנ.

שאלה קיד מי פהיה קורח בפ"ע בליל ח' לח"כ וקרח פפ הים ח' חומר היום ח' ימים פהם פבוע ו' וים ו' **תשובה** הח דמפות חינן בריכות כוונה היינו בפתם חבל כפעקר הכוונה מן המצוה בדבר חחר לח עפה מצוה וכחן פהוח קורח בתורה כוונתו לקרות בתורה ותלמוד גדול ועיקר כוונת המצוה כהיות דרוש זבחים והוח רבדר ללכת על קברי הצדיקים וכזדמן לו פפ דרך פיכח ל"ח התפ מתכוון לזה ולזה:

שאלה קטו מי פהיו לפניו עופות הרבה לפחוט ובירך ובתוך כך בח ר' ולקח מחותם עופות ובירך הם ים לחום לברכה. **תשובה** הח לתה זה דומה למי פיש לפניו פירות ובירך עליהם ובח חבירו לחכול מהם פתברך:

שאלה קטז הם מקרשין לגדול וחם קרע לו וותר מדחי הם חייב למלם: **תשובה**

חיכו דומה מתבזה מעצמו או ע"י אחרים ויותר ויותר
לו עגמת נפש ע"י אחרים ואתריתי טעם לקריעה מכדי
שלא תטרף דעתו מרעה הגדולה דאדם בחול על מתו
הכיחו דעתו לר"ח כדי סיפוס דעתו בחיבור ממנו:
ולמכויה יש למהול אם שהל חלוק ליולך לבית החולה
וקרעו ויתר מדאי אם חייב למלם ואפשר דחיכו מעלם
דא"ל אין אדם מרקדק בשעת מיתה וע"מ כן המחילו ה"ב
מכי אחר ליה בהכי אחדתיך ולאו מילתא הוא דאחריכן
אחם היו חביו ואחו מזרקין עליו כלים מבוה להכיל
והכא ואחר אפי' רחוק בי אחחת הנער הויתי קורע
ויותר מדאי היה לך למוכעני:

שאלה קי"ז מה שבח בש"ע א"ח סי' ת"ם ס"ה
אחם קדם וברך זוקף כפופים
קולם שברך אחור לחורים לא יברכנה אם כ"ה הג עכשו:

תשובה אפשר שעכשיו אחין לומדים אות' כמו
שפירש בגמ' אלא שהדרס בב"ה אין קפידא ברישבר
ורחוי היה לגעור בהו שחפך הסדר והדפים בסרורים
כדי שלא יבא אחר ברחמי חיבות ושטות הוא: ואם
עדיין לא ברך אותה אם לאחם לשפוך ברכות ועוד אחין
להפוך בשדרי ברחמים ולשבות בשבחי המקום ויותר
טוב שלא יאמרנה אם לא לאחר זמן מהפוך בה:

שאלת קי"ח הנשבע על דבר ב' פעמים
וא"ל החכם מותרים לך אחו:

תשובה היה נראה דבדברים אחר ובשבועות
לחור אלא שנמלא בחאחרונים להפך ומלבר מ"מ אם יש
להביא עוד ראיין דקי"ל דא"ע אנ דאלא חל הנדר אם התורו
ברישבר אחר ה"ב הוי כבדישבר ואחר:

שאלה קי"ט קשה שהתלוע אם אחר ליתן
מיס רותחין עליו או לקלותה
בחמר: **תשובה** כשנוגעים חמים על התולעת
כבר תיקרי פירש חבל לקלותה בתבור חיבי אוכא בל
חיסור:

שאלה קכ"ד מי שקבל עליו קרוב או בעל
והלה חומר שאינו רוצה להעיד אם
עובר בזאם לא ויגיד: **תשובה** נראה דלאו כל
כמינייה להבשירו לזה להעבירו על דת וכיון שהחורה
בילקו מי שכעינו בחבר זה והוי דומיא דמי שאינו רוצה
לגבת לראות בדבר כדי שלא יצטרך להעידו: והכי
דייק לשון הטור כל מי שיודע עדות לחבירו ורחוי וכו'
ונקרא כמי דייק והוא עד או רחה שיהא רחוי להיות עד
מטעם רחוי:

שאלה קכ"א האומר לבן אי הוי קבלת
שבועה **תשובה** הרי
אמרו אין לבן שלא ב"ם שבא"ל לבן בשבעתי וכו' ואחי שבא
דיומין שבועה וכו' והרחם ז"ל כחב דלאו שבועה ממש
שלא ניחוס והיה נראה דלבן הוי על הבן וכן הוא שבנוסח

אחם כלומר על האחת כן יהיה וה"ל כידות שלא שבבר
הויה זקן

שאלה קכ"ב הבאים לא' אחר שברכו דיין
האחת על הקריעה אם יש
לברך שהחיינו **תשובה** אפשר שבכלל הגומל
הוא בכלל

שאלה קכ"ג לרבות אחין הגדול בגדול שמע
הוא הרחמן שכולן אחתיו
וביניהם עוים או כל הגדול שתבוריו קודם: **תשובה**
שתתברך גדול האחים שבכנם במקום האב שהוא לא
לבולם

שאלה קכ"ד מי שאכל העלוים על הקילרו
פקור' דרדר כשבאה קילרנו"פה
שהוא הפרי שלו אם יברך שהחיינו **תשובה**
כיון שטעם עבשו ופריו עוין למה יחזור ויברך

שאלה קכ"ה המלמדים שאכין לחלמידים
אם צריך לומר ואם עוברים
שעוש בן יוכף **תשובה** הכל לפי המבויים
והשתבויים יש שבשעה חוזרין למוטב ורחוי היה להועיב
בחי דיכין על כך שלא שעולם כשנהגו כוהב

שאלה קכ"ו הכותים שבזמן הזה שבאו
להתגייר אם שקבלים אותם
תשובה אפשר דאחר שעשו חזל כגרים
גמורים לכל דבריהם גזו שנתגייר כקטן שנולד דמי
ויפה כחב מן הקרחים שלפי הי"ח אין להם תקנה • ואם
יטבלו ויקיאו דם ברית יש לקבלם

שאלה קכ"ז חשבה שבתבו כלל בתוך הגט
שיהיו לבל ח"ו והיו העדים
חתומי' שהם כשרי' לא' ופסול' לא' אם יש ברירה **תשובה**
היכא דבאו עדים והעידו שבל בת ח' חתמו על גט ח'
דמויך לן או הן עבשו אומר' שעל דעת בן חתמו בל בת
ח' להעיד על גט ח' יש להבשיר בל הביטין הנעיר משה
ן' חביב

שאלה קכ"ח מ"ט אשבחן דתקון כשה מולי
בבטין ולא השו להוביח לעז
על ג"ר **תשובה** בל המכוף אומו בורע אבל
לשנות תינבה ח' יש לחום ח"ב ברחשונה היה הגט מבור
לבל אדם אבל עבשיו שנעשה ע"י מומחין אין לחום
אמר המכ"ח בל"ע בחוזה עניו חיישינן ללעז בעין
רחשונים ובחוזה עניו לא חיישינן ועבדינן לחומרא
מהני מטרחני ז"ל ברחשונות בי' פ"ו: הרי"בם פי' פ"ד:
תרומת הדשן בי' רל"ב

שאלה קכ"ט אמר לסופר לבתוב ולעדים
לחתום גט והם בתבו שתם מהו
תשובה עקרא דהאי מלתא תלוא בשנוי
קמיותא דזבחים ע"ש בישוב:

שאלה

שאלה ק"ל במקום שמחשבין לשבלונות מיבעיא לן יש לברך על הטבעת שנותן בעת כניסה לחופה

תשובה מ"ש הרא"ם וה"ן כי ברכת חתנים חיישן על הקדושין מ"ל היה נמי לברך קב"ו על הקדושין הלא תקנו לברך על קדושתן אל ישראל שקדשנו במצוותיו ליחד האשה והפרישנו מן הערוות וכו' ה"ל עדיף טפי לברך בעת כניסה לחופה

שאלה ק"לא מה בין רובה לחזקה דק"ל רובא עדיף

תשו' היו מולתין נפתח בקטנים וכפתויים בגדולים ולכתי לית לתברר מיהו לפום ריהטא היכא למימר דחזקה היינו בברא בעלמא דמסתמא ים להחזיק כך אבל רובא הוא שברואה בפני עצמו ויקיים להו לרבנן שרואו כל בני אדם או רובם נוהגים כן

שאלה ק"לב הני דאמרינן בפ' בתרא דקדושין גבי קטין גריס ליפלי דכתבו התוס' משום שרבות: והני אמרינן הלא קבלו ישראל ערבות גריס עליהם

תשובה נהי דלא קבלו עליהם ערבות אבל אם יעמדו הלא כדין למה לא יענשו אם לא יכוחום כשבודם לתחות

שאלה ק"לג אם יכול אבד' להוות פקול ומולכו אחר ג' רבועים או פנים מלועים

תשובה בסיגון עדה סופנת ועלה תכלת כלומר מחכה על מחכת דעות ודעת ה' נוטה ורחוה מהופך להעמיד ב"ד של כ"ג מגזרת הכתוב ולא סגי בכ"ג ולהשות על פי פנים בדוגי נפשות

שאלה ק"לד אם דנו בדיעבד ב"ד פקול אם דיניהם דין

תשו' בפק דקנסדרין ת"ר פנים שדנו דיניהם דין הלא מנקרח ב"ד חכוף ולא מעשה זה הלא דאמר בפרק המפזר עמיתך ואפי' יחיד ואח"ל פנים כי היכי דלהוו עליה כאחד ואחד יחידי עולה לשלשה כמו יחיד מומחה לפי שום בו דעת שלשה הוא הפרקלוט והקטיגור והדיין מחלק ס' עמו ביאה דעה והשכל לעמוד בתקוס ג' אבל כשברוך ויותר מא' לו לפשר בפחות מג' אחד מזכה וא' מחייב וא"ן לפי שמכריע בדיניהם ואם אין דיין בטל דינו

שאלה ק"לה במה יתכפרו הלווים בזה"ך

למ"ד תשו' בתום' פ"ק דשבועות דה"ל כולם קרוים ביתו כשתפק בזה והניח הדבר בספק: ולפשר הלא הוצרכו לכך לפי שכשורד משם בלוחות כמות שהיה ב"ז אתך ומשם נאמר לו בלשתי כדברך על מעשה העגל והלווים לא היו ברוכים בפרה על זה

שאלה ק"לו המתפלל בשנה שלישית חורבינית ובא לעשר ב' מעשרות מע"כ וברך **תשובה** יפה השמיט לפי דוב הרעות והשמה שיסכימו הרוב עליה וברך והשאר בכלל הברכה כמו שפסק דוד ט"ו.

שאלה ק"לז למה לא תקנו ברכת חשמי וכו' ובר לעופה ברכ"ו וכו'

תשובה דע כי כל מעשה הללו' עלו לן להוסיף כי הכא טוב מלוי לפי' מחשים ועקריבים הם לתועלת התרופות והשג ולות שום בהם ושם שום בהם מן הרע הו' כדי לחזק השפך כי כך הו' כריך כורך הברואה ד"מ כדי שיתחזק בבשר הנחש מגולת השדוקה מרו' לערב בה כ"כ כש המות כדי שיתחזק הטוב בהפכו ה"כ כל מ"ש דעבוד רחמנ' לטב עבוד הלא מכני הלרם הפשוט לרעה כגון ד"מ חס וטמון לרם כלום תחת כנפיו לן זה מעשה רע לבל חס יקח טליתו על חבירו ע"מ לגנבה ויתכ' תחת בגדיו זהו רע וכע"ז בכל דבר: חס בדרך הסבע לן חום המשום חרפ' לב"ח אלא מהנהוגו במקומות החמורים וכיון מרוב ביאות שבעולם הם בחיסור ובאפקירותא שפשר הלא רמו לתקן ברכה על זה: ה"ל משום שחוח מזיק לגוף כת"ם הר' משם ז"ל ולן מברכין על הקלקלה: ושפשר שחס יהוה בשעת רצון ושברוך לדבר ויטהר עצמו ויקח היטב במקום קדום שיברך ועת"ב:

אמר המכ"ח אחר שהל מתכי למה לן לכו מברכין קודם התשמיש מהרי היא תמות עצם דעוכתא לא יגרע והשבתי לו כפי מה שרחיתי בתשובות הרש"בא ז"ל מ"ש מתן טעם למה לן מברכין על החלוקה והיכוס מפני שעיקר הדבר משום פ"ו והיא היכא כשהי שבזה הטעם בר מחר השפק הזה לפי שהדבר רומה לפריעת חוב המוטל עלינו מלן מברכין ולמחי דכשתפק ה"ל זל מרחה לע"ל אם ברוך הוי ברכה לבטלה משני דלפי הפי' שפי' הב' מיפורות ברכה זו לא שייך כלן כלל דאיך ואמר שחס ושתם ת"ח ויעקב מיוסב פ"ד שכה והא הוא ע"ה לו הרי ה"כ איך ואמר שחס ום' חו ום' כיון שלין לו גבול: אך השפרה שבת' מיבעיא עצמו לידי כך דהיינו להשתנן אחר התשמיש ושהיות הבטן כמודע ליודעי חן כי הדברים פשוקין ונם להם על מה שיסמוכו אזי תפרק הברכה בהיותו מכוון גם על פתיחת ושתיחת שבולי הזרע שיתן הודאה לע"ת טוב מאד.

שאלה ק"לח אם תחיית השתים הוא מעשה נסים או ממדת הבורא ית' שתחולת הבריאה בטבע.

תשו' כבר הוכחתי בס' ברור החיים שלי בחלק מות ושרוש שום תחיה טבעית וכפיות לאחר ימות בעתו בתשובה ויוקבר כמו שיצרת טבעית (בגזרת הבורא) גם תחייתו טבעית (בגזרת הבורא) כי כשם שהיה מן העפר כך ישוב עפר שוב ובחזל מלי הלא הוה מלי דהוה לב"ם. והתחייה העתי היא לאותם שלא נתנו

לקבורה

לקבורה מבריך לעצות עמהם גם להחיותם (כדכתיב
לחיי ה' מבטן לחמיב וכו' מדרמזהו רז"ל על הנטבעים
בים ומחוכלים לותם חיות המדה) לותם ודאי ברוכין הם
לגם יותר (גדול) כמ"ם בספרי הנ' קחנו מעם כי טוב
הוא.

שאלה קל"ט מי מבמלל על המעבר
רחמון הם הוחר במי
במעבר מני ואם נמלא עובר בבל תלחר. **תשו'**
הפועע ושמע והחדל לאחר לא ושמע לקול מלחמיס:
מעבה מהיה כך היה מלקטו הפירות מן הגינה והניחו
לקט מכהה ופיאה ולחר המירוח ברכו להפרים ת"כ
ותרמו לח"כ ברכו להפרים מעבר רחמון ונתנהו ללוי
והלוי ברך להפרים תרומת מעבר ונתנו לכהן וה"כ
ברכו להפרים מעבר מני והרי הוח מחולל על חלק ר'
מחרבעים במ"ידי על כסף טבוע מים לי בביתי ואני
פורה חותו חלק במעט קימח מחלליך לחם וקודם מיפריסו
מעבר מני מבמורין חותו לפי מלין פורין מ"ם טהור
בירושלם: ואם הנמה מעבר ענני מה מחמרתי מהוח מ"ם
הרי הוח מעבר ענני ונותנו לעניו חו פודהו בממוני ונותן
לעני. הן עתה נמתפקו הבעלי תורה אם הלקט מכהה
ופיאה היו יותר מדאי ונמלא טבל וחולין מעורבין ולא
היו רוצין לטרוח להפיר מן הלקט מכל בר ובר ולא היה
אם טבל להפרים ממקום לחר הוכי ניעבד לחמרתי להם
הביאו לת המעבר אל בית ה' והביאו המעבר רחמון
ונמלאו עליו הבעלים וחזר לטבלו ולחמרו כל חלק מעבר
רחמון מים בלקט זה הרי הוח בטבל הזה ולהיות מיפעט
חלק המעבר הרחוי לכל בי חין בטבל כדי כל המעבר
חזר ולחר התרומה גדולה הרחויה לכל הרי היח בטבל
הזה וחלק מעבר רחמון המיוך ללוי מן הלקט הרי הוח
קבוע בכל מקום מהוח בבפנו חו בדרומו עם החלק
מנתמעט מן הטבל בהוכלת תרומת מעבר ולא היה
לפעבר להביח כל הפירות מכבר נחכלו: עתה נבח
למלתנו אם לדם ר' הפרים לת מתיהן הותרה ר' הותר
הכל ואם מנים לה הותר המעבר מני ולא עבר בבל
תלחר בי מה מעמה עמוי בהיתר.

שאלה קמ"ם מי מברך על הפרי ולחר
מחכלו בתוך כדי דבור חסב
לפטור כל מה מיחכל בברכה מברך. **תשובה**
כפי מה מבח בהגה מדעתו על כל מה מיביחו לפניו
היה נרחה מבל מלח ברך לבבוך יבח בברכה רחמנה
ולחר כדי דבור חבל מפמע מלח חמרו כן חלח
במעודה חבל בחוכל פרי דרך ערמי לח מיהו הם הוח
תוך כדי דיבור לפפר דמהני.

שאל קמ"א הם מותר לפמוע דברי
החברים מקורין בלעז
פירקהבטים למיני החולים. **תשובה** מותר הוח

כי הכל הבל ומעפה תעתועים ובפני החולה להפיר
ממנו הרעיון ולין בהם ממם ומותר.

שאלה קמ"ב דהב"י כתב בי' קע"ח
דהיינו לדעת המובריס
כרב חברך דאינו ברוך ברכה למפרע דלדעת ה פוסק'
כרב מפת לא ובא בזה התיקון: והוח פסק הם כרב
מפת וא"כ לינך הבית דין זה בי' ק"כ: **תשובה**
כבר קדמני חדם ונמלא מהולליקם ז"ל נתקפה בזה
וכיוס בדבריו דהנכון לומ' מזה חוזר לדעת רי והלחם
ז"ל. **אמר** המב"ח לא נתברר מבתובת יד ח"ח ז"ל
מהו הבי' החחרון מהביח לפתירת דברי הב' דוחיה
לחדודיה וכ"ל במוהריק"ם ומה מזכורני דקותר הוח דין ר'
מבי' ק"ע עם דין ב' מב"י קפ"ב והיורה מקום על הרב
בעל ההגה מבי' רע"ב הם לא מנמלט מקן קולמוסו הפ"ה
ובמקום קפ"ב כתב ק"ב ולהיות מחין בידי בעת לא
הב' ולא מוהריק"ם הוברחה העתקה להעתות כמו מהיח
בכתב ידו.

שאלה קמ"ג בפק הם בירך ברכה מעין
ג' חו לא מהו לחזור:
תשובה יחזור ויברך דברכה מחונה ברוכה
הוח דרבנן וברכה מעין ג' בפק הם הית דחורייתה
ולתי בפק דחורייתה ודאי ודאי דרבנן. **אמר** המלח
עיין בי' לט ס"ג' ברכה רביעית על ברכת המזון הית
מחלוקת ולכן נרחה פלא ויאמר חותה וברכם ר' מעין
פלם הוח מחלוקת ורבנו ה"בי מ"ב פסק כהרמבם ז"ל דפי'
דס"ל דהית דרבנן: ואהם' חיון ז"ל בבי מ"ב פסק כדעת
הטור דהוח מדחורייתה עיש: והנם דדברי רבינו הם
כהלכה למעם מביני כ"מ בחיזק חופן הוח הפסק
והמבחה ואם בפק קרוב לודאי וכיוצא לאחה בד נוטה
דעתו וזכירתו ולתי לינכו רחוק דיחזור במו בפבק ח"ח
ז"ל.

שאלה קמ"ד חלה מבחה לודי כהן חי
מני למיולי עלה: **תשו'**
לא ירפה הכהן לבל אם ירפה מתירין לו לכהן דמחונו
הוח: ואם דבר הנדור מנהבל יום לו התירה ב"ם זה עיין
בהלחם רף כ"ט עח"ב הנודר מן הירק

שאלה קמ"ה כיצד יודע מיעור עיבול
הפירות: **תשובה**
מה מבתב הלבוש בל זמן מהוח תלב לחותם פירות
חדום הוח מחדמו ולא נמלא כמוהו והרופחים חומרים
מפיעור עיבול ביבוני הוח אם אעות ולא חולקו והבי
מבתברת דאין חילוק כאתתן הרבה בשר בקדרה
לפיעור מועט לענין ביעול מיהו לפשר מחום התבוחת"כ
בדבר מועט ועבלמו מהר. **אמר** המלח והעקר נרחה
מהוח אם אעות ולבן פשק מרכת הב' יר' מי' פ"ט דחפי'
מלבל בשר חיה ועוף דהיה נרחה מביעולם ועיבולם בל

תפ"ה לח ויחל בבוקה לחרוץ ער סיפחה עם מעות
דנרחה סהוה זל ודועתו מכרעת לרעת הרופחים סמיעור
עיכול ס"ם ולכן לח חילק מבפר סור לבפר בדי חו חיה
ושוף וחרבה פי' ונחר חפי' סל חיה ושוף ודוק מכן הוח
החמת גם לענין ברכה ועיין פי' קפ"ד:

שאלה קמ"ו חס מחלוקת הפוקקים חמיד בפק: **תשובה**
הפו פקים לחרוכים לחזו מער ועופן ממנו בפק והכי
מפחברח: ומה מפחת עוד חי בעיכן מתהפך **תשו'**
כבר רפמתי בגמ' סלי והחרכתי במקומו בס' לחס
הפנים חפר לי דו והותר ומכחת כי תדרפנו חס וגזור
ס' סיכח לרפום: ודע כי התום' עופן ס"ם סחיכו מתהפך
וגם בהגהת ס"ע מכחתי:

שאלה קמ"ז חי דיחזור למקומו ויברך
כפחין לו מעט לחכול במקומו
כ תב הלחס חפודות דחפי' פחות מכזית: ול"נ דפחות
מכזית לח חפיבה לכילה כלל:

שאלה קמ"ח יש מקומות סנותנין מבר
למופר כך וכך לכל דף חס
מותר לעפות ח ותיות גדולות: **תשובה** פפוט
הוח דבעיכן כתיבה בינונית חלח סהס עופן כרפוס
וגזל הוח בידם בלי פפק ולח ניתן ליתבע לדיין ממרבה
מבר למופרין:

שאלה קמ"ט חי דפלוח בר" נחמן כבי
תרי חי הוי קבוע: **תשו'**
הכי מפחברח כרחמרינן התם ודוקח מפרי דדוכי כרב
נחמן דחית להו חומתא והחומה הוח סלח ופלוכס חופה
חבל חוכים בעלמא לח:

שאלה קנ"א חפה מבפחת לעני זקנים חו
ג"נ: **תשובה** חפפר דלח
הוי קטלנית מההיח דדבר וכן כמבח במוהר"ן זל:

שאלה קנ"ב כיצד יפנר מן המיתה עי" דבור:
תשובה מי סהוכיח כזית
תרומה בפבת לר"ה וכחו הבעלים ונפחלו עליה פחזרה
לטבלה וטבל לח חזי למילי: וחין לומר דמנו דהס יפרים
עליו מתק"ם לחר דלח חמרינן מנו להוכיח כמיתו:

שאלה קנ"ג חפה פמת בעלה רחמון ונפחת
לחחר פהיה נפו חפה חחרת
ומת חי הוח קטלנית: **תשובה** חברח דיש
לנדר פהוחזקה רהח ליתרע חזקת' ולח דמי לזקן דהתם
הרעותח בהיש:

שאלה קנ"ג פתי כמיס פרות פניפחו לב'
חכמיס חו לב' מהו: **תשו'**
חפפר דפתיהן יחד לח ונפחו לח' חבל כל ח' בפני
עלמה תתלה הקלקלה בחברתה כדין מכי מבולין: וחין
לומר דהס ליתח דהויתה זכות לח' מהן לח היה מת חלח

ודחי מתיהם קטלניות הח ליתח דהפה חוכה כותבת חיוב
לעופיה וחמותי ממיתה:

שאלה קנ"ד חי בעיכן למיקס מקמי מבתח'
תשובה מפחברח
דחין חיוב חלח בהפת חבר מיהו כמכח בפ' החפודים
להפך: **שע"ש** חי בעיכן למיקס מקמי מבח דליחני
ביקריה חו דילמח חע"נ דחיהו לח חזי: **תשובה**
בימי חרפי עמדתי על זה ובפחתי וההיח דחבוי דהוה
קחו כי הוה חזי חודניה וכו' רבו מהני דחיכח מורח
ומפחברח דבעיכן הדור לפנים הרוחות כדכתי' ולח
ירחו פכי: **ומשע"ת** היפן וכעור ומכח זקן ויפה
כבנדו מהו: **תשובה** חפפר דחויב
לעמוד על רחויות פנים מיהו כ"ע עם ההיח דרוכב
כיופב דמי:

שאלה קנ"ה פכי ת"ח דפלינגי בבמה מולי
דחורייתח חס יותר להתחכפן
זה חכל זה: **תשובה** חיזהו מחלוקת סהוח בס"ם
מחלוקת הלל ופמחי ורחינו פלח כמבחו זה מזה הח לחו
הכי חקור דן מיכה לב"ד ועיין בס' חיי עולם פפיותי לי
ופם תרחה קדר וחופן לימור הת"ח וכדר מחלוקתם
לם"ם לך קחכו מפם כי הוה ביחור כחמר מחפף לכל דברי
רזל בפי' הת"ח מעלות פהתורה נקנית בהם והדרך ובכו
בה הת"ח כדי לזכות לחיי העולם הבח:

שאלה קנ"ו בימים מפטמקין בחמין חם
מותר לחכלם בכותח: **ת'**
חם נתנם ע"ג הבימו פמוטח בבועתח בכותחח כי קח
מיבעיח לן כפהיתה בתוך הקדרה והיה נרחה פהקליפה
מפקפת כההיח דחלוחלת (ומיבעיח לומר מפוס נותן
טעם בר כ"ט) מיהו כמכח בהרפ"בח זל פהקליפה
מנוקבת בנקבים דקים פנקרחים פור"ם וכל הד בריח
יש להם פור"ם ולטעמיה חזיל דמתיר למלוח הרגל פלמ"ד
חבל בשכי ופלח ההיח דמלוחת הרגלים דפער מיפרק
מריק ולמה לח ימלחו הרחם פלם פגם בה יש נקבים
פור"ם ולמה לח ימלחו החלחולת הפוכה ומלתת דח
כרוכה דקדוקח ופלפולח עיין בלחם הפנים פלי:

שאלה קנ"ז חבל עכו פיש לו כלים פחוכס
כיכרים חם מותר לחחרים בלח
ידועתו להפכורם: **תשובה** חין לך מפוב
חבדה גדול מזה ולח דמי לפותפין דהתם מקומו
כיכר:

שאלה קנ"ח כיצד יחתוס חלעזר ן' לחרן:
תשובה חם הוח כפר
יחת' עכמו שע' הכהן ן' לחרן וחם הוח חלק יחת' שע'
בן לחרן הכהן וחין למדין מן הכתוב: וכן לענין בוטין
(במקומות פנהגו:) ור"מ רמז זה פם בקדושין גבי
בן לוי חמר כל לוי קרוי בן לוי כלומר חי הכפר ללוי

להיות

להיות חלל וכיון שהוא בן לוי הוא ג"כ לוי לחפוקי בן כהן ורחוק מן הפסוק ליתא דמקרא כדרכם לפניו ולפני פניו ועוד דהתם לאו לשעבר הכהונה שהוא כמותה כיוהו.

שאלה קנ"ט דבור שבלעזן ר' הוא ממול ובמקום אחר אין בו דופי

תשובה ואמרו הראשונים אמור דבור מותר ובכלל נבלות הפה ודבור המקום הוא כי ר"ח בהזכירו מפיו מלא יבא לידי הרהור.

שאלה קס מה ענין כל מי שבעגם חבירו על ידו

תשובה נראה דהיינו דוקא כשבקש על הדבר שמסר דיבו אבל אם מחל לו ואחרכא אמר שהרי ליה מחריה ולא בקיט ליה בלבויי דהראשונים כדבור דמי נראה דאין בעגם עליו וק"ל הוא דתבע בעלבוניה.

שאלה קס"א אם קנה ראובן קרקע ממעון וחזר ומכרה לו בפך חמשים גרושים ובכירותו הוא סוף אלף חמשים מהו

תשובה אם מכרה בשורה הוא מה יש בזה וכפי הנראה מתחתים תעמוד הבהרת והערמת רבינו תוכיח הכי ור"ל הדבר ודאי סיום לבטל הדבריים החלו בכל כח החפצר דאחרינן התם במקום שתקנו בין הגוים יש לומר אפי' בשכר אלהם ולא אחרכא בעלמא רוקיחה ופולין אלא בשבועת הרבית שומר כיוצי.

שאלה קס"ב הה דמלוה אדם לחבירו מנה על תנאי מיתעסק בו לאחוז המלוה עד שיהא שני מנים ויהיו בחזקת המלוה עד שיחזיר זמן וכו' מבעיא אם אחר עבור יום או יומים ויוכל המלוה לתבוע מיד בשני מיקנה החזרה' אלא אם יוכל המלוה לתבוע מיד בשני מיקנה החזרה' במקום המלוה: **תשובה** מאחר שיש לו הכחה אחר שיהיו ב' מנים אם מקבל עליו אחריות שעירה כמי שמשכנו ליה כמלוה ואמור • ועל התלוי וכו' פשוטה דמרי • **אמר** המכיר הוחיל ואתה לידן דין זה דאיתי להעתיק לך מה שמצאתי כתוב בהיותי בדמשק מ"כי הרב הכולל כמה"ר אבן חיים זלה"ה בד' דחזמיר מנדולי תרומה של ע"ק חברון ת"ו ארץ גדלה מעשועיה אשר מצא בחזמיר מכתובת ידו של הרב הגדול בעל כנסת הגדולה בחתימת ידו על פסק"ו מענין רבית היכא דקבל עליו כל האחריות דאפי' לרעת הרב מרכז ב"בי סי' קעז דין ו' שבת' שרבינו ומעיה זלה"ה לוכר בקצץ דבר ולוע אפי' אם קבל עליו האחריות כבר כתב דהיינו דוקא ברבית דאורייתא דאם לא קבל עליו האחריות הוי רבית דאורייתא אבל היכא דאפילו לא קיבל עליו אחריות לא אסור אלא מדרבנן ום להקל ולפיכך כ"ת ואם קבל עליו כל האחריות מותר וכמ"ש שם הרב בעל

התפה זלה"ה וכ"ם למ"ם מוהריב"ל בח"מ סי' כ"ח על תשובת מהרלם זלה"ה דלא חזי אלא אבק רבית וכתב שם ובב"ד בלאו הכי כיון דהוי דרך מקח וממכר לא הוי אלא דרבנן וכ"ם למ"ם הרב בעל ב"ד הכי דאפילו ברבית דאורייתא מרי כשקבל עליו כל האחריות זם וכתב הרב מהרלם זלה"ה מעשה שעשה והתיר מהטעמים הנ"ל ופירק טעם אחר דכיון שהוא מנהג כוחרים וכתבו מגדולי האחרונים דרבנן שריכן מפני מנהג סוחרים וכתב שהכניסו עמו הרבנים המובהקים אבי אבות אחר כמו"ח יהונתן נלנטי זלה"ה וכמוה"ר ברוך ברזילי זלה"ה

שיך זל סי' קע"ז ס"ו ובספק אבק רבית התיר לכתחילה הרב מוהרי"ט זל סי' ת' עיש על כהן ת"ך: ומתעסק בענין זה רחיתי לענין

שבירות מעות דהיינו להסכיר מעיתי לענין רבית דום ללמוד דברי ולוכח מסוס רבית מהמה דהבות הס"ע חס"ת סי' ע"ג בעי' בב"ד דמסבעין על הכחסת הזמן ואי אית הה קי"ל דאין מסבעין אלא על דבר דאית דררא דממונא וכעין רחוק ז מיותי ה"בו זל

סי' ק"ם מהזות דמכות ודאה אותה עיש: ובענין

הרווחת זמן לאיכור: אי בעת הרווחה חשיב כשעת הלואה לענין איסור ולענין תיקון עיון בם"ע זל סי' קם"ו ס"ב וענין בחה"מ סי' ע"ג ס"ב הכת"ע פ"ז: ולענין

איסורא מתמוכת מקו' אי אפשה כ"ל: והיכא דאיכורא ותמוכה כאחד אזכה עיקרא דמלתא במאי תלי אי תלי באיכורא אזלינן בתר איכורא ואי תלי בדיוקא אזלינן בתר דיוקא ועיון ה"ה סי' פ"ה דף ק"ו הב"ע ע"א דאי ע"ג דפלוגתא היא הכא לענין איסורא מיהו דעיקר פלוגתייהו בדיוקא תלי וכו': ועיון הרב מהרי"ם ט טיר סי' מ' דהאריך הרב בזה ואיתיה ההוא דאתי"ם סי' כ"ז דמסיטה וכ"ל בח"א למהרי"ט סי' פ': ולענין

מוחזק בענייכי רבית נם בזה אחרינן המוכיח מע"ה והם ללוה בה להוכיח מסכומו אע"ג מלה ברע עדיין אם מכבר ברע בכל אלו מיקרי הלוה מוכיח והמלוה פטור בלא שבועה וכל זה דוקא בטוען לקחתי אבל בהיתר לקחתי אבל אם טוען מעולם לא לקחתי או אינו יודע אם לקחתי מכבעינן ליה למלוה כמו מאחר טענות הלבוש סי' קכ"ח קכ"ט סעיף כ"ה: ועיין סי' קעז סי"ח: ומיהו נלע"ד דמכי לתרוצי דבוריה דלא לקחתי אלא אינו יודע אם לקחתי דקאחר היינו ברבית אבל לעולם דיודעת לקחתי וכאחן בלא שבועה כך כ"ל: ואם אין מסכון והמלוה בה להוכיח אם אין פטר על החוב והלה טוען פרע רבית הלוה נשבע ופטור ואם אם פטר המלוה נשבע ונוטל עיין כי' קכ"ט ס' כ"ה הגה ומי' ק"ם ומי' קע"ז **ובתערמת** רבית אי מוכיחין מלוה למלוה או לא הוי פלוגתא עיין ה"ה פ"ה מהל' מלוה ולוה ועיין הריב"ש סי' ס"לה:

שאלה

שאלה קס"ג מי שבא לברוך בעל ג' מי מוטב שיעשה שם מותר: **תשו'** אפי' מלא דאקדמתי מצותא מקדמיון: **אמר** המכ"ת וכ"ל שכדי לקיים מצוה כהלכתה ויהיה קריך לחזור ולברוך בעל ג' ומהבוטל לא יועיל לו כי שם ביאר כת"ם בשו"ע בי' תל"ב ס"ח: וכי' תת"ר דין ג' ע"ם ולא ידעתי מאין שם לו לבטל ברכת הגומר:

שאלה קס"ד מי שאחר בט זה בטל לו בט זה חרם מהו: **תשובה** חוכו כאחרם הנשבר ופקע מגורסת: **אמר** המכ"ת עיין לקמן בקונטרים הבט שעיקר כ"ח מש"ם:

שאלה קס"ה המלוה את חבירו כסר והחזירו לו בשעה תמעות מהו: **תשובה** מש שמלוה לו לא החזירו ויש מחזירו לא הלוה לו הוא הלוהו דבר שבולה והוא החזיר לו הנאה פנים חדשות בחו לכאן:

שאלה קס"ו על כמה פנים יתכן להתיר כ"ם: **תשובה** הרבה פתחים למקום: ג' שם לא תחכיר כל הכי' המובחקים מבמכתה לכל השמות בלבד לא ושלל: ב' בתומר הריבי בשמעון חוכו כלום הריבי כזיר בשמעון מועיל וי"ל דאפי' לומר הריבי כזיר בשמעון' מנות חוכו כלום וי"ל אפי' לומר הריבי בשמעון בלבד כזיר וי"ל הוכח דאפקיה בלשון שבועה לאו כלום הוא: גם כשאמרו בלשון לשכועת גם כשאמרו בשבם גם מבריפין לשכיף התודעת שעומי' מרחם השבה וכזירות זה לחדותו הע"ה החלוחים דשביחי וכל שם היו בחיים חלי ומעולם לא כזקקתי להם והייתי סולח לותם לרב החשבמי' כ"ע ותתירם מיד חבל על דאבדין וחבל על דמם זכחין ולא ידעתי למה לא פסד רש"י כי תשבע שבועה גם את המודרים דבעינן דאדם בשבועה: לומר המ"ת להיות שמקנוע שם נהוג הרבה בארצות תוברמה מחמת הע"ה כמו שבת' ח"ח ל' רחיתי להעתיק בסוף הספר הזה הלכות מחדות לפר לי מועתקות מהרב מוהר"ק ז"ל עם קבת לקוטים לפר לקטתי לעצמי מספרי הפוקים למען יקל מעל המורים טורח החיפוש שם מעט ושם הרבה לפפר ויהיו לרפון לכל המורים ולל כח תהיי פה דרכנו לזרה כי כן רחיכו לרז"ל בכמה דוכתי מילתא חגב חורחא קת"ל ועוד לפרי הגיחל ולתא לירן נומא בוה מילתא עיון פ"ח דשבת דף פ"ו וביבמות פ"ב דף כ"ב ובשלר דוכתין בתלמודא לכן דקא חכיגם לפניך הקורא:

שאלה קס"ז ספר שום בו ללקט פ"ה חותיות מפס חלקים לחרים ופרעה ועשלק מהו להשולו מפני הדליקה בשבת: **תשו'** מסתברא כיון דבטל העיקר בטלה הטפילה הל רומה

קטנות

לתמור פרוכב עלי' המלך: נפחכי בני ולא הורו לי הבחורים מהחיה דתתכע היתה פלבם והדין עמהם:

שאלה קס"ח אם יש לברך על טלית פל פפקן: **תשובה** עד פתחה שנולני שם מברכים עלין פחלני שם יש ללובשו: עיין בסוקום:

שאלה קס"ט המוכר חפץ לחבירו וקבל התשות ועדיין לא מפך הלוקח שם מותר למוכר להפתים בחותם תעות: **תשו'** מי פפרע מדור המכול יפרע ממי פחוכו עומד בדבורו. ופחר ית ויפרחל לה ויעמד עולה ולא יחפא בפיהם ל"ת:

שאלה קע כיצד הוא נוקח בט קטנה התגברת לרעת חבית:

תשובה אי לרבי הוו פיותי היו כותבין הרי בתך מגורש ממכי ופבקית ותריכית ודן דן ליהוי לה מוכי וכו' וחוזר ואומר וכך אמר לם פ"ן פ' לאחתיה הרי את מותרת לכל אדם ודן דן הוי ליכי ובזה אין פריך לפכי גיטין דיש לחוש לב' גיטין כתו שבא בפקיס וכתבום:

אמר המכ"ת עיין מ"ם סוף הספר בנוסח בט קט כיצד **שאלה קע"א** קבב ישראל פלוקח בפר אין הגוי ומפכר הפפר פחת טרפות ברחם אם חויב לפלם: **תשובה** אם הוא טרפות ודאי אין מקום לפחלה ואם הוא ספק יש לפטרו פהטרפות הדעות: אבל מפתברא דיכול לומר לא קניתי אלא דבר חתור ולא דבר שיש בו ספק

שכפפי קלת:

שאלה קע"ב הישן את חבירו תעותיו ואומר פאין לו והלה טוען אני רחיתים עכשיו פהכחתם תוך כיכך מהו:

תשובה אין רואה שבועת ה' תב"ש הא יש רואה אין שבועה עביד חוכים ריבא לכפשיה ותבלה חרפתו בקהל להוציא בולנו מפיו: ואם יטען על אחרים אין הדי הוחזק כפרן לאותו חתון:

שאלה קע"ג המולח כתב ביד חבירו חתום בפנ"ן דרב"ח והלה חופם שם בתוכו דבר המזיק (כיוצא מהחיה דכ תב דוד לאוריה) מהו: **תשובה** נבוך הוא זה אם יפתחנה מועל בחרם אם ולוכנה שמא כתוב עליו דבר מה להחזירה לבעליו ושלחנה ביד אחר: אין לו תקנה אלא פורר וזורק לרוח או מטיל לים:

שאלה קע"ד דיין שהוא רחוי להורחה ובבח פלפולו הברוח כדברי היחוד אם וכול לטעון קים לי: **תשובה** הוא ואחר מבטרפין לפוטרו וכי מפני שפפר כתב חוש ר"כ ויפה כחו: ואני עבדו לא הבכתי מאי דקאמר וכי וכו':

שאלה קע"ה המוחעים המגילה בב"ה בחותו

בהותו בלבול הס וכה: **תשובה** לח חתת
בזה חידי דחביבה ליה וחוב דעתיה וגם לכי חומר
דלח הכמירו עמרה קודין מעוס חביבותה חלח בממע
ומבין בלמון לחבל קול הברה בעלמה לח יכה:

שאלה קעו מתי חתיכות מחין בכל חו"ח
להתכבד ומניהם יחד רחוין
להתכבד מהו: **תשובה** לעלים ולרביע לח
ממעו וחין כבוד לחכחין ורגלי החוז מהילך בהם
המ"ה לח עמם לכבדה וכבודו במקומו מונח כי גדול
הוח בומרהל:

שאלה קעז מהו סיכנם כהן בהלוי יחרה
על הבדיקים: **תשובה**
קבר חין לו טהרה עולמית וחלילה ליה לזרעה דלהכן
קדימה כוותי לימרי בהחי חלחה חלח מהרבה בחבדו
והרבה מפקרין זולת בידועים מקדם בהם ים לנהוג
קדושה:

שאלה קעח סופר מהתחיל לכתוב ס"ת
ואמר הריני כותב ס' ברחמית
לשמה מהו: **תשובה** כל דבר מבקדושה פעמים
בבוליה מההיח דס"ק דקדושין אמר המכיח עיין מוה"ם
אבוהב ס"ע ו

שאלה קעט נבי מנקבה מרה מלו מהו:
תשובה הניח מעותיו
על ק"ה כפי היח: ולרודי אין נקב פובל חלח בחלל ופומת
ה בידין כחלל דמי והקדרה חלולה היח:

שאלה קפ חולה מבריך ל תרנגולת ח' ובימל
ב" מהו: **תשובה** לימורית
דעבד עבד:

שאלה קפא המודרין בנבור לחיי הקהל
לחי מיקרי ע"ד רבים: **ת**
לפי דעתו יהולל חים כפי הדין: ונעזה לב יהיה לבוח
פרומה חת בני חרס:

שאלה קפב לס הנין בירושלם תו' קוס
לו: **תשובה** קוס לו
בנחוי פחוכי דן כזה דח"כ בטלת כל הח"מ מן העול' ומ
טענות הרבה כנגדו והכ ליה לזרעה דלבה ע"פ פוסח
מפי גדולים וקור לכי בזה עד מתי לחתה מכל' ממומס על
ימרהל ונוקן יד לפומעים ולחמכנים וחומפני מברוב
הומים יבחו לבטל כל דיני הגמרח בחומרם קוס לו
כהחי תנח חו החי חמורח בטענה מהיח בלבי גלויה
ומלבח לפומה לח גליח: **אבר** המ"ה כך מקובלני
מ"מה מר זקני זל כי בכל תחום מ"ו חין לומר קוס לו
כנד הרמ"בם ומוהר"ק ועל רחמם פ' רמ' זל הסר הם
המה לחבר קבלו עליהם ועל זרעם החריהם לבותיכו
ות"ח גם בכל ערי בימתן ועל כולם יהיה כל רוב וכל
נגע וכל חר מיניהו הפי' בשם לח בטול ולקבלת בברת

הרמ"בם ים רמז בברך הבית ע"ם ומפיו מעתי מבחמנו
חזרו בחוכי כפת תו' בחברת בחובי ע"ק תו' וחידמו
תוקף הכבמה זו וקבלתה דלח יחמר חדם לחבירו קוס
לי כנד פוס ה' מה"כ וכן היה נוהר ומהיר ודבר זה
בלוי ומפורם לרבים חלח מבעומתינו כמרבו בעלי
ההורחה בנפש רחבת ידים פמו להו טובת המרוים
כסברת היחיד מהפוקף החחרונים כיון מהובח בדפום
כי בחמת עונמיה מכתויה הס ובטל דברי חחד מעמורי
ההורחה הנ' עפ"י סברת היחיד הס לח מהיחור הזה
יהיה מפורכם בהחלטיו ודבריו מכל חכמי הדור
יבכיומו כמ"ת מחמת עומק פלפולו ורחמתו כי הוכי
דומני ל יה מוכח מכמורח:

שאלה קפג פותה מוחלט ממכור בעצמו
מיכול להתפלל ולדבר בפני
המלך מהו: **תשובה** עד מיעידו עליו חבריו:

שאלה קפד מהו לברך ברכת המזון ליתף
כח: **תשובה** כוד ה'
לירחון ואני בבחי לכאן מבחתי מהנהיגו לחומרה גם
אני בחחד מהם

שאלה קפה לס יש לומר בחי" והולבנו
קוממיות בחרבנו בבית
תשובה כך מהנים לחומרה ואם היו חומרים
לחרבנו לח הפבידו כי אין מקומו על כל חרס מיבר:

שאלה קפו לס בבית שבי היו מפנים מן
הנוכח: **תשובה** הכל
היו חומרים והיו מפכים מלך המפיח וקבון בלוית
ומלכות בית דוד ונענעו בבי חממוהי על פלח ההזורו
העטרה ליוכנה:

שאלה קפז מפני מה יד מחל היח הפת
כח: **תשובה** כמהלך
חלכפרוב למלכות ח' ח"ל פרחוי לחלוק כבוד לבד פבו
מפכן הלב ולבך נחפב להם יד מחל מן הימוכן היה
נרחה פתהה המחל מיומן ובהקדמה · כי הק"ב
לנגדנו ואנו כדמות מרחה למכונה כי' וזהו בעפה חרס
בפלמנו כדמותנו פיהיה מתדמה כבודו בנו ולכן בעובה
פלוס נותנין פלוס תהולה לבד מחחל וכיון כאנו כמרחה
הרי נפטויר בנו הלב על מעלה כי". (לחתן יחי ודעי
לל תחמוהו בריע) לב חכם ליחומו כמוס הבנים לכנוס
שהוח דבר כלח מתרחה בבוחת הבנים במוס וכתרחה
כנים בפנים מהיה נרחה חלח ירחה כחלו פורתו לנגדו
ממם כי ההורם בפחוקקין בו ירחה להכך ולהפכר מתעם
בח יד מחל מפוס לימת מכונה פוחתי ה' לנגדי תמיד:

שאלה קפח למה מיר הכורוס חיכו כתוב
כפיהה חריח ע"ב לבונה ·

חשובה כל הכירוס קדם ומיר הכורוס ק"ק
ממפר בו מההבת ה' חת עמו ומלח להכריד בינהם

נעוץ מופו בתחילתו ולהורות הדבקות רוח לה ובה
בוטיהם לכך לה בה ברוחה דלובני:

שאלה קפ"ט החם מלהבת מיוחד בין ההרים מה טיבו. **תשו'** לומר' הטבעיים מניחין מן המתם נבער במוכה הנופרית ומפם החם ונחה. וקשה על זה מלתה לוכו הולך ומבעיר ער התהום. ים לומר מהנפרית רבה ומחכילו כדי מובעו כמתן המכפיק לפתילה גם המים החמים בחמי טבריה ע"ובריס דרך פם ומתחממים. ורז"ל לחמרו דחלפי לפתחת דגהינם והיה הוה דנפרית ומלח מרפה כל תרפה. **אבל** מה מקשה בזה הוה לומה המבעל בחמי טבריה פטור דהה תולדת החור על גהינם הם **תשובה** לפפר דחום הנפרית הוה וחוכו החם ממם ולפי ת"ם מניחין מן המתם נבער בנפרית לפפ' מהתבעל פם לה מחייב דתולדת חמה הוה וחין לך חם מחייבים עליו חלה על החם הטב עי היסודי הדבק למטה עי' יסוד החור מתלהב לפר ע"כ החם ממתה וה מן החבן מכח ההכחה מהוך קליטת החור המקיף זה החם וקודי הוה וכל תולדותיו להתחייב עליו. חבל המתהוה ע' הזכוכית ממתבעל מניחין המתם ונבער הוה תולדת חמה וכן היוצה מן העפעמית להפטר המבעל בו בפבת. וה"ת כיון מחין מבות במקדם למה לה היו מבעלים מעיר על יוה"ך בהמלחה זו גם מלחת ו להם דרך לחדת לפים חבל לחרוך כפועור יום רחמו ה' דלוק וה' כרוך על העפים ויתכו הבפר בדוד וחם לה ופימו וכפיגיע הלילה יבעירו העפים. הבחורים כפתפקו בזה חם מחבר החבל המערכה בחם ולה הוחר מבות במקדם חלה ברבר מהוה מורך קרבן וכמה מבותים היו פם בהנהו דפוף עירובין

שאלה ק"צ מי ומי יברכו על הנפמים. **תשובה** חומרים בני ח"ל פהם חוכם מריכין לנפמים וה"ב למה מוחלים מטר לפפר לומר פירד לברכה ולה לקלקול וכבר הייתי במכוחה מהו מתפללים על רבוי הנפמים ובה"י מריך לברך בכל פנה וכ"כ הלדבז פמברכין במפרים בכל פנה כפגדל היחור. וטעם לעפירה בה"י לבר בה בברור החיים פלי.

שאלה ק"א מהו מפירד חתן לקרות כלה. **תשובה** חיתה ב"ק דתעניות מיטרח בעלה דחרעא וחמרינן תו דחון טפח יורד מלמעלה עד פמעלה התהום טפחים וחר"ח רבועה דחמונה כדי פתרר בקרקע טפח ומפמע דחון התהום מתעורר לעלות עד פירד טפח דה"ל הו"ל כנגד מה פיורד מלמעלה עולה כפלים ח"כ כפירדו בעומק טפח היכו חתן לקרות כלה דמים עליהם זברים ותחתונים נקבות כדחיתה בירושלמי דהרוחה עוד פם חמר ר' זעירה רחה זול בה לעולם וכו'.

שאלה ק"ב ב"ע כיצד יתנהגו בברכת ההודחה. **תשובה** מ"ם ר' יוחנן עד ויברכו חת פמך לחו דוקה פחם רובה להפלים ער ומעולם ועד עולם חתה חל וה"חב ומוים ברוב ההודחות. וכן לכי כוהב ומתחיל מנפמת כל חי וחו' מזמור ס"ה לך דומיה תהלה והללויה כי טוב זמרה ובפוב ה' חת פיבת כיון וקדיש בקהל רב. **אמר** המכי"ח וכן היה מהג מרי הרב מ"ז זלה"ה.

שאלה ק"ג ב"ע מה פבה בפ"עפי' רכ"ח חע"פי פלה ירדו עדיון כדי רביעה הם דברי ה"רן ומדחה דהיכו היכח פלה נתפזרו העבים ונטהר הרקיע דחו לפפר פפקו ומריכין פור רחמים כדי פיתקפרו העבים פעם חחרת. וכתב הרי"צב דה"ה חם היו מריכין למי בורות כיון פירדו כפיעור זה מברכין עליהם. ומדחה דיש לחלק דגבי מדות כיון פיכלו פתן ל"כ הרי נתחלחל הקרקע ורחוי קפת חבל גבי בורות לה.

שאלה ק"ד ב"ע למה תקנו רוב ההודחות: **תשובה** מפוס מפריך על כל טופה וטופה ויהיה רוב לפון רבוי. ומה מלכי חו' הוה חל רוב ההודחות מרובה בהודחות והוה היותר נכון מבכל הדעות ו חין פריך מלכות פיש בה.

שאלה ק"ה ב"ע היכי דמי פורתה ההיח להרוחה. **תשו'** חתן לקרחת כלה קרי ליה פורתה מחם בירך מודים בתחלה כפהתחילו ויברך חח"כ כפתרבו הטוב והמטיב לליפנח קמח וללויפנח בתרח חפילו חתו טובה היכח דלית ליה חרעא לה מברך הטוב והיכח דחית ליה חרעא בפותפות מפיכח חתן חו' מודים וכדחתו טובה חו' הטוב והמטיב. ולל תימה חיך יברך ב' ברכו' ע"ד ח' פהרי לית"ר על רוב יין מברך הטוב חעפ"פ מברך כבר בפ"הג וחפי' לית"ד על פיכוי יין ה"ב המים יורדים בפיכוי תועלות לפמחים לחולכות בפ"כ.

שאלה ק"ו נרחה דלה כבי בפותפות חפתו וכבוי נבי נפמים מהפדה היח פלו וכל הטובה היה לו לברו חלה פחי"כ מחכיל בבי ביתו ולה דמי ליין מהטובה לכולן בבת ח' וים לרקיק כן מכי' ר"ב נבי מת חבוי דלה רקחר בנמרה חלה היכח דחית ליה חחי ול"ק חפה ובכים.

קצ"ז הח דחון לו פותף בפרהו מבעך מהחיוכו כן כתבו הרי"ף והי"מב והרפב"ח והרפ"ם כתבו דלה בהורח דבריך מיהח פותף עמו כיון פים מיתוף לעולם בטובת הנפמים מהמטר יורד בפדות חחרות חף הוה מבעך הטוב והמטיב לבך נרחה בברכת

המפרים וכו' וברוח דמפיל לרודהו חיכה דאין יהודים לחרוס בחותה מדינה סורדוגמי' פיס להס סדות חלה הוא דלה יברך הטוב אבל על בשמי בורות היכא דמסתפקין מהן ודאי יברך הטוב דה"ה דלה מכר יפרע חהר בית וכור וקרי בהנה בסותפות ורפי' פי' כהרמבה והרא"ש ז"ל.

קנ"ח הרמב"ם ז"ל בסוטת הרוחה חלה לודי וחודי דחזא מיחזא וכו' כוונתו דלעיסנה מציעא דמסבי חלה דחזא מיחזא הוה כ"ד מדקאמר חלה דחזר בו תלוסנה קמה מכל וכל וברכת בשמים תלוי ברוחה אבל מציעה לה חסיבה כמו סהר בסורות טובות ובפרט בימה שפלגי דמעא מיסמע סביסרהו סבהו בשמים בלילה וזה כמו רחיה הוא ולא דמי לבסורות טובות דבקי ומסוטה טובה מחרץ מרחץ אבל בבי בשמים אין הדבר תלוי חלה דאתו הו טובה מ"ם כמתפק הרמב"ם והכריח דמ"מ מדפריך בפשיטות לעיל בשמים כמי הויכו בסורות טובות לה חזר בו מהאי חלה יש חילוק בין פורתה בין טובה ואי סמע מי דאתו טובה מברך הטוב והמטיב וב אבל לתירוסה בתרה דאי בעית חימה אין כאן קסק בין סמיעה לרחיה דכל עצמו לה כאית חלה להשמין עמו קבבו על דבר בין חיכה סותפו לאין סותפות.

שאלה קצ"ט אמאי נקט סמועות טובות וסבורות לעון רבים ת' אפשר דאפי' בהו לו הרמב בבת ג' או בזה אחר זה בבי בברכה אחת.

שאלה ר' אי בעיכן סימנה דבר חסוב כדי לברך: **תשובה** דיכו כמתכה והס הרוח בעקבו כדאה דמברך אם הוא ריוח הרבה (ולא בגזל) וכן אם הפסיד בעקבו חומר דיכן אחת.

שאלה ר"א אם סמע מחון לעיר שכולר לו בן ובדאי הטוב כסיבה וירחה הולר מברך מהחיכו **תשובה** פניס חדסות בהו לברך:

שאלה ר"ב מתה אפתו ורחתה הולר שעה ג' מהו מברך: **תשובה** אפשר דמברך הטוב דהרי נחנית ברחוקה מעכה ידוה:

שאלה ר"ג היכא דאיכא אחי ממעטין בחלקו למה יאמר הטוב:

תשו' חלו היה הוא יחידי בעולם היה ויתר טוב:

שאלה ר"ד אם היה בעיר אחרת כשמת אחיו אם יברך **תשו'** חומי בשרה שכבר ידע שאחיו לה ועבור על ד"ת להנחיל לאחרים:

שאלה ר"ה אחו מברך תחלה הטוב או דיין: **תשובה** על מה שכתבתי דאפשר דאפשר מברך דאפשר אם ג"ל מת אחיו והניח מעות אומר דיין וא"כ הטוב וכן להפך ואם מכני

בני אדם יקדים הטוב דאקדומי פורעניותא ל"ש:

שאלה ר"ו קנה וחזר וקנה מהו' **תשו'** מברך בלא שם:

שאלה ר"ז מחלוף כלים מהו: **תשובה** שניהם יברכו הטוב והמטיב אבל מוכר עבד ולוקח שמח:

שאלה ר"ח קנה כלים חדשים ולא נשתמש בהם ומכרם וחזר וקנאם מהו:

תשובה מברך דומיא דאחרנה: וכ"ע אם צריך ברכת שהחיינו בשעת קנין ובשמשתמש הטוב והמטיב דומיא דמלבוש. וכ"ע אם כשלובש הקל"פ מברך שעטני מעיל כרב יהודה. וכמה תפל אותו טעם שמביא ההגה דאבלה תחדש וכי על אחיטת בהמה הוא דוחג הכוף בהמה לשחיטה ואם מברך הטוב על מיתת אביו חוץ לא יאמר אבלה.

שאלה ר"ט אמאי אין מברכין נותן אחך אפים על אחת ולבנה אם יפב בבית אפל ל' יום. **תשובה** ואבר עולמו שפכי הפוטים ועוד אין בה הפיכת גדי אחרם. בתבתי בחדושי ה"שע דדייק לשון סנשקדה ע"ז שבאו מלכים כלאחתו ונשקו בחוזק יד ובאחרפה.

שאלה ר"י אם יש לברך אשם הדשן על ג'.

תשובה אם כתבתי דאדאתי בעיכן דאיכא שיכוי פרטופות ודעות והפלגת אכילה ושם לפדר דאם לא היו יודעין דבר זה שום לברך אשם הדשן והוא גולה להם ולפיכך העמיסוהו שנשם שורה אלכה בפני רבו ולאו דוקא רבו אלא גדול הדור ואם נאמר דאין בזמן הזה דשן אלא אפר אין לו ביאה אאין הדיוטות אכן.

די"א כתוב עוד שם דבפסיקתא אומ' אלף שבני שהם אלף אלוה שמ על אלף עמהם. עוד כתוב שם שבשאומר פיון שדבר היתה אז' ברוך ה"א אמ"ה דיין האמת וקורע. ע"ש דאדאתי בעיכן למאמר ברוך נותן אדך אפים ובית נאוס.

די"ב ה"ג בגמ' הרואה קברי ישראל אומר ברוך אשר יצר אתכם בדין וזן אתכם בדין וכלכל אתכם בדין והלך אתכם בדין ועתיד להקימכם בדין שמשמיה דרב כאמן ויודע מספר כולכם והוא עתיד להחזיותכם ולהקים אתכם והם אמרה (שבשפך) וכנגד ע"כ אתה נוצר. **שי"ן** על כמה קברות צריך לברך והולכים על קברי הצדיקים אמאי אין מברכין.

תשובה היה שמע דמוירי בקברות שהם מזמן קדמון שאי אפשר לעמוד על מספרם ואפשר היה לו' דבקברי כותים שאומר בוסה אאכם והוא הכתוב על האוכלוסיא דאין בו פחות מששים רובא אלא שכבר נהוג. וא"ש אלא כתקנה על יחיד דשמא לא הגיע זמנו

זהו דומיא דמריס מגדלה וחיבו בדין והרי"ב כתב דעל קבר ר' כמי מברך • וקמה תיבת לתכס למכח •

אם רחה קברות ובתוך פלטיס רחה אחרות מברך

ואם רחה קבר אבין אחר ל' יום חוזר ומברך דיין החתת דומיא דבתי ומרחל באחרבן •

שאלה ריב חבירו מחביב עליו יותר ומתמ ברחיותו ולא כתבה להזכיר דעל הרחמנים מצטערים אם בא לו כתב מחברו וכתבתר מטוב מכאן • תפסר מיתמיע לחזכיר וביבך הטוב והמטיב • אם בא תרחיק להמתנח על קבר אבין תפסר מיברך מהחיינו ודיין החמת • הא דכת' הרמ"ב ז"ל דאין חילוק בין זכריס לנקבות זהו בבתו ואחותו ואמו ואשתו אבל בנמים אחרות מצוה לצטוחי •

שאלה ריד הא דהרי"ב ב"ע דמוסף עצמו ואחר עמו מהו • **תשובה** גם רמ' בפ' גיד הנשה פי' לא תאכל הנפש היונו אבר מן החי ולא עם הבשר היונו בשר מן החי וזה כמו מקרא כתרם לפניו ולאחרי אחריו כמו לפניו ולבני פניו •

שאלה רטו מהו זה שכ"ר ויהוסף בבתרה בדין הוא שנגזור על עצמינו

מלא ליטח אמה לית דוכא ולית דויכא • **תשובה** בפ' השולח תמימר אחר המפקיר עבדו אין לו תקנה לא בבת חורין ולא בשפחה דממונא הוא דהכקיר ואיכורא איכא עליה ה"כ מאחר שגוזרין עליו גזירות ברחה כאלו הפקירונו ח"ו •

שאלה ריו מהו קלף דוכסוסטוס וגויל • **תשובה** אתן לך בימין

מלא תטעה הכי אמרו גויל הוא כל העור מלא וכותבין בו בכל מער ומן העור מלא חולקים אותו לשנים הכר היכון נקרא קלף והשניתי דוכסוסטוס וכותבין בו מבל חוץ ובקלף בשר מבלפי בשר ומימנך הניתנין בחוץ בשנים והניתנים בשנים בחוץ •

דין סומא פטור מכל המצות דכתי' ולמדתם ועשיתם ותפסר דדרים הכי כל מיטמו בלמידה ומנו בעשיה וכל שחוכו וכו' וסומא חוכו בלמידה דדברים מבבתב ח"ו רמאו לאחרים על פה וכן הכתוב אומר והיתה עמו וקרית בו כל ימי חייו למען ילמד

שאלה ריח אם מותר למלוח הקרבן בתכוק אחר **תשובה**

התכוק אחר הוא מלא גמור מתמיד הדברים זמן רב ואל תתמה מהוא מתוק מבל הדברים ים כיוצא בזה תהתה ברמונים מתוקים וחמוצים ולימונים וכחרובים ומרימים וגידולים גם ים מלח מתוק ומלוח סוף דבר המעמיד נקרא מלח ברית עולם וקיומו מבעלי הקיומין אומרים מבבל ים בהם מלח ובקנה התוק אחר מתביחים מתברים קרוב לסורתו הוא מלוח וכן ברחתו והתמצי

מלא: וכן אומרי' מהתם ברחתו ובזכתו הוא תרפוי והגוף טוב לרפואה ולתאכל חטוב וכן הקטורין והדלועים: ות"ת היתך ימלחו הקרבן בפו"קחר והתורה תאמרי כי כל סחור וכל דבש ל"ת מ"ל כי קח מבעיה היכא דאין סם מלח או אתי עשה דבמלח תמלח ודחי ל"ת דכל דבש: פטות הוא להקטות דהחומץ ב"כ מעמיד דכל דבר חמוץ ים בו רבוי מלח אבל הוא עצמו אינו מלח ורחיה כי ודוכ תולעים והפוקחר בופו סל מלח:

שאלה ריט המהלך ע"ב הזרוע מדוחקו ומוכנו מלכמות בשעתו מהו

תשובה כל הדוחק את השעה שעה דוחקתו ואם מתכוין חייב:

שאלח רך חבירו מרחהו והלך מן העיר ובתוך פלטיס קבל ממנו כתב אם ותת' מהחיינו כשיבא וכן תהיה המתים: אין כשיבאו אנשים מהודיעוהו מעלומו: **תשובה** תפסר דמחי' מתיס לא יאמר דאין כאן כשבחתי כ"מ אבל מהחיינו מהוא על רחיית הפנים יאמר •

רבא נתקבל ערות עד אפי עד על פלוני ואח"כ בא אוהד' ואת' כשעברתי דרך אם מהיה העד הרחמן הוא אבי הנערה ה"ל כאתלך אתן פיטורי בתי אכבר לקחתי הנט ממנו מלא רצה ליתנו ברצונו ולקחתיו בעל כרחו ואת אבי החמה והניח דלומקמא ובתוכה ג' כתבים וכשבא המובל נתן הכתבים ונמצא בתוכם קבלת עדות מאנשים רקים מאין בו ממש על המת וכגרשה לכאורה מכותר דברי העד הרחמן ואינו כן דעדות הרחמן קיים ואבי החמה היה עם האדן דאוריתא וכשקבל העדות ההוא חשב מזהו העיקר לפטור את בתו ולא החשיב הדברים מאחר לעד הרחמן בהשבו מהוא נער ובעי פושכח אותם או מלא יביע למקום החמה ומ"ם מלקחתי הנט בעל כרחו בתחילה קרחו פיטור מול טו"רה וזהו הכתב מלח מקרחו נט כשמא מהעדות הרחמן אינו בטל ואמר מלא רצה ליתנו מדעתו מכן הוא אומר מהלך לו מן העיר ולא כתב נוטה כפי ההכמה והוא לקחו בעל כרחו אמת וקבל עדות זה מלפי דעתו זה מהירה כבר הוכחתי בכתבים מכל מ"מ מהתירו הלל מהלך כתבו לך מן התורה הנטבע בחזקת אמת והם אמרו ואח"כ אומרי דרחמן עד אפי עד וכו' וכן חזקת כל מי שנחזקע שמו מהוא אמת ואמתו מיתרת מן התורה והם אמרו תורו והתירו בעדות כל מהוא ע"כ כל המתמיר בדבר אינו אלא מן המתמיהים

אמר המ"ן אם הער ריק ופוחז הוא אם העדותו בעדות זה אלא ואמנה הרם להתיר ע"פ עדותו כי ז"ל מו"ה ז"ל בכן כתב מוהריקם וכשבא והבין ב"ר קבלת עדות כדי לדון כ"פ היינו נזהרין בלא ליתן בידי החמה אלו בידי

קרובים

קרובים אם לא שיש בו כדי להתירה בו בפעם
אחת דחיישינן שמא תלך התאנה לבית במקום שאינה
בעלי דעה ותבוא להכשל בחשבם שכיון שנעשתה ע"י כ"ד
שכל הכתוב אם די בו והותר להשליה אחת לא כן לא
היו כותבין אותו כ"ד עיין בהר"ם סי' תק"ח ואם
כתב דיש למי לכתוב קבלת עדות ה' לף כי אין בו דבר
המפיק להתיר את התאנה כדי שיהיה שלמו אחת יבוא
עדות אחר ויטרף עם זה להתירה ע"פ ועיין בתוספת
ובמרים סי' ע"ח שהקשה דהוי חצי דבר מכל עד ואין
קיימת לן דבר ולא חצי דבר ותירץ הוא ז"ל שני תירוצים
אחת ומה דאמרה דמעיקרא זה המקבל ה"ב עדיות על
פיהם נעשתה הוא עד אלם ועל פיו על זה המקבל אינו
מוכיח להתירה: זאת ועוד דהכא לא הוי אלא גילוי
מלתא בעלמא ע"פ ועיין בהרב בעל פרי מגדים ח"ח סי"ג
ומה שהוצרך לתירוץ שני מדאמרה בתירוץ הא'
דכ"מ כאלו היה המקבל ב"ד דכ"ח חצאי' ליה הו אלא היה
ה' ממש אלא מקבלו האחד עדיות שונות דאז הוי ג"כ
חצי דבר ולא דבר אלא מאי דלא אמכינן עליה ולכך
הוצרך גם את האחד ודוק והבן: אם שני ומראליס הן
מרבריס הן מוחלים זה לזה הו לגוי ה' מה נעשה אפ'
גוי אחר עמ דבריהם ויבא גם הוא בתוכם והעיד
מכלי שמחלוה ודבר אע"פי שכתבון להסיר הספק ואפי'
אחל במה אתם מרבריס אפשר מפיח ל"ת ועיין ריב"ם סי'
ס"ף ומהליק דיבי מ"ת סי' יב ומהליקם כתב אלא
הדבר ברור לא אלוב ריבון בין גוי מכור בית ויהודית
ויודע שפיחוה ע"פ בין מי שחיבו מכור: אפקר מ"ת
אחלין לחומרא: גוי שבח לקחל ואפר התורע יש
להתפקק אם הוי מ"ת עיין מוהריב"ל ח"ג סי' ב': כתב
ריב"ל ח"ח סי' דדוקא בערים הולכים להקל משום עגון
ולא מקילינן בגופו של עדות וכן כתב ח"ג סי' פ"ט וכן
דעת הרשם סי' ל"ו והר"ר חולק על זה סי' קכ"ט היכא
דאחר נהרג אתמא: כי היכי דאמרינן דכי לא שוליה
להאי גוי שפיחה חציב מ"ת אם כמי כי שוליה על ה'
והשיב להם הגוי על יהודי אחר בכלל דברים חשיב מ"ת
גבי יהודי אפשי אע"פי שבשקל על הא' כן דעת מוהריזקם
עיין ריב"ל ס"ב והרשם ס"פ: נראה מהפוסקים אחין
צריך להזכיר שם עירו ולא שום שכר שהוא מעיר פ' אחר
שהזכיר שם אביו עיין הר"ם שם כלל כ"ח ס"ב מייך לכי' ז"ל
בש"ע סי"ח: ועיין דין כ"ב ות שובת הר"ם שלפקחר סי'
סז ועיין מוהריק שורש קט"ו:

שאלה רכ"ב מה טיבם של ברכה שפטרני
מעכשו על זה: **תשו'**
כתב זם כיון שאם את פטור האב מעכשו ושעם זה יש
בו ריח לכל היל לברך ג"כ כשגדלה הבת שבניו
ובנותיו מתוס כאחם קטנים בעונו: ולטעם הרשקון
שכעכשם האב לפי שלא למדו אפשר שכיון שהבת שתגדלת

עם אמה חוכה מוטלת עלת ללמדה מ"מ קשיא דתברך
האם ועוד ק' לטעם הר' דמי פטרו מלהוכיחו ומ"ת
אחיהו יכול להכותו משום שכה בנו הגדול ליתא דגדול
לגבי הכא היינו בן כ"ב שנה וכן ס"ו ויבוא שעברו עליו
יב שנה וויברו למשפט כל ג' חדשים

שאלה רכ"ג מה הן המצוות שחדש דם
בעקביו **תשובה**
טועין הם האומרים שהעקב הוא תחתית הרגל אלא מה
שאחריו הוא דוק ותבכה עוד דע שאכבעות הרגל הם
הרגל והפשוטות עשוי כמין כף קרוי כף הרגל וכן ביד
האצבעות הם היד והפשוט הוא כף היד והפרק שבין
היד לקנ"בו הוא שיעור הרגל שאם מהלך החדש על
חרבע יהיה שיעור היד כשיעור הרגל ולא ילך בהלכתן
ומדרון ברוך שברא את החדש בחכמה והולך אותו
קומתיות להבדילו משאר בעלי חיים והיה רצוי להכנים
שבח זה בכלל ההבדלות וכבן שיברכו אותו הכותים
ופי' שחדש דם בעקביו בשפקים וכתבים תשאלהו אם
העתיקו אותו התלמידים שהכוונה שעברי בבר כשהולך
לדבר מצוה שמחשבים לו כרחמינן שכר פציעות
היכא ומש"ל למה לא נברלו כנפים לחדש וחזל אחרו
שלעתיד לבוא הקב"ה עושה כנפים לצדיקים **תשו'**
כדי שלא יהא קל לדבר עבירה ויהיה לו שכר פציעות
ובעוד שהולך לחטא רגלו ועכבוהו ויחזור ויבא בערי
חומו ותעלוכהו עפתו גם בדרך כשהשכל הולך

שאלה רכ"ד מהו לברך ברכה שלא הוזכרה
בגמ' **תשובה** ברכת
ה' הוא תעשור הרא"ש פ"ק דקדושין גבי ברכת
הכבוד אשר קדש עובר בחצי לחם לא מצינו שמברכין
שום ברכה שלא הוזכרה בשעתה אלא בתוכפתא תנ בגמ'
כי לחרי סילור רב לחמי ורביבא לא מצינו שנתחדשה
ברכה וב"פק דבתובות בברכת אשר צר לחנוך הבית
בשם ה"ג וכתב דברכה זו תיקנוה הגאונים ומכתבר
לברכה (תרתי) יל שעשו דברכי ה"ג הן דברי קבלה
ח"כ יהיב טעמא לבני חשבא ולית לא סברא ליה וטוב
לברך בלא מלכות עלה ברעתי לו שלא הזכירו ברכה
אלוה ברוכה שלא כשלא נזדמן לפנינו ע"מ שהוא מברך
דברכה דשעות דברים לבטלה אבל אם הוא לפנינו יברך
וספיר דמי ובנין אב לכולם דלעת חדשה ודעת האומר
דשפיר ברכות להקל הוא שיאמרם על הסדר דהוי בפרק
דרבנן וכל המרבה לספר בשבחו של מקום הרי משובח

שאלה רכ"ה דיוק דמלכותה דשמיה היוך
החדש נידון בכל יום ויש
מחריך ברעתו **תשובה** מי יוכל להשיב כתרי
בורחינו ית' אם הבלעות לנו הן הן הנכתבות לכתרי
הוצר בעוה מי יגיע עכ"ל לסכך את החתן ולהתיסב
ברעתנו שלא לפקפק חלילה אשפר לו' מים דין כללי

לכל הדברים הוא יום הדין הגדול ויום לדברים פרטיים
ד"מ בלה ושבו לדין על מצות ביצית ולח ודומו על מחר
מצות ובכל יום ע"מ תפילין ובכל דגע על הדהורים דעים
ובעזה. מצל למלך מהיה לו מנגן והרב את הפעם את'
לח ועשו לו מלומה כי יש לו צורך בו כולה ניתח בידו
וחתכה הרופא כוח המלך להרוג המנגן. **אמר**
המכ"ח דע כי יש חופן גזרה למיתה מלחו דוקא פיומות
חלח מתפללק ממנו ההשגחה האלהית לכך ויפחר
מעותך חל מקרי הזמן כבהמות המדה ובחופן זה
מפללקה הפגת הרי"ב זל מהשוב על רבינו זל בפ"ג
מה"ל הקובה שבת' וזל ר"ח לח כמו שהוח כובר שבשחל'
רפעים כחתיכין לחלתר למיתה פמיד מתים וחינו כן כי יש
רפעים חיים הרבה חלה כחתיכין לחלתר מלח ומלחו
ימיהם שני הדור מגזרה עליו ועיקר דבר זה כיבמות
עכ"ל. מחין לחנו פרוכים לזה כי רבינו זל בהיותו חכם
ומלומף חללהי וטבעי לח יוכל להכחים שהית מעמיד את
ברוחיו על פר הטבע ולח על קו הדין הנמור דח"כ לח
מבקש חיי לכל בריה חבל על החופן החמור ופרק חוקו
ית' שלחרם פעיותיו מרובין על זכיותיו מיד הוא מת
רפה בזה פיומת על החופן החמור דהיינו שתפללק
מחנו ההשגחה חלהית ויפחר חל הטבע דהוא מקרה
הזמן שלח יפגע בו הלרי ויחלנו ושם ויחל דבר המזיק
פיזיקנו ושם חין שלוש בעלמו ובר"י יסודותיו פיומת שה
מחין כן לירחי ה' ולחופבי שמו דבהם כתי' רגלי חסדיו
ישמור ויודע ה' ימי תמימים כעם שהם תמימים כך
שמותיהם תמימים וכו' וכמו הם רבים חסר חין כורך
להחריך ו"קל. וחבב רחיתי לבלות לך דעתי בהבכמה
לפי הנמצח כתוב בם' בשברת רבנן ור"מ ורבי יהודה
דס"ל דכל חדם נחתם דיניו ביו"ך התכוויס חקו לפי
התחת וכברת ר' ויחכן דהוח בר פלוגתייהו הוח היותם
נכתבים לחלתר הבדיקים והרשעים. וכרי פועלה
זיווגם יפה כ"ל רשרך לחקור מכירת הפתקין חימתי
הוח ובפי המרחה דכרי רבנן ורי"ו פדקו יחד כי הבדיקים
והרשעים נגמר דינם לחלתר ביום ר"ה ונכתבים
ונחתמים בו ביום חבל חינו נמסר הפתק שלהם עד יוה"ך
וזה שחמרו רבנן דכל חדם נחתם נ"ד ביו"ך דהיינו
החתימה החמיתית ומפורסמת שהוח מכירת הפתקין
שהוח מתעכבת עד יו"ך ושתי חתימות שנו כחן כי
בחירים דמיון למלכותה דרקיעה כשין מלכותה דחרעה
ועינינו הרוחות במלכות חדום חשר ים להם תכסים
תלכות ומשפט שלח די שהשופט וה"בד וגזרו גזרתם
ויחתמוה כי כל עוד שלח כתפרסמה במכירת הפיתקין
ליד בעלי המשפט וגזרתם דולי ויהו נחשבת כחולי חוכה
וחשר שהוח פמכרת חין הפתקין חוזרים ריקם עד
שתתקיים פסוק גזרתם מבגזרה. חוף הכח בב"ד
הגדול על מעלה בבדיקים וברשעים חף מכבתבים

ונחתמים לחלתר בר"ה מכי דינם עלוה חין הפתקין
מפרסים עד יו"ך והבינונים נפתרים תלויין ועומדין
חולי וחזרו בהם בי"ת עד יוה"ך וג"ר נכתב ונחתם בו
ביום הכפורים שהוח יום מכירת הפתקין של הבדיק
והרשע ולפיכך חמרו בכל חדם נחתם נ"ד בו"ך לבדיק
ולרשע נקרחת החתימה מכירת הפתקין ולבינונים
הכתיבה והחתימה רחמונה חשר היח מתקיימת
במסורה יום הושענח רבה כמחמרם ז"ל על ענין חיבום
הערבה ום בתך לזה בזוהר פ' פקודי ל"ה תח חזי בומה
דר"ה עלמח תתדן ובו דינח קדישח קבה יתיב וכו' עיש
ובזה החופן דוק ותשבח כי כמלחו דבריהם מכוונים
של בנגון ר' ולח תפסיקן פלוגתח בהדייהו דרבנן ור"ת
והבן לחר כתיבה לחמר לו חד מרבנן דכבר נמנח כתוב
בספרים ועל שם ושמר.

שאלה רבן כמחן מבלוכן החירנח זה שיום
תחילת מעשיך כמחן כר"ח ומי
חוכח שפקח קמיה דמחוח וכן כמחן מבלוכן
חמריעי וקבורי וכו'. **תשובה** התורה חמרה
שלל לחביך ויגדך לח תסור לפי ישמרו לך על ימין
שהוח שמחל ובמקומו של ר"ח היו כשמעים חלו נגד כל
חכמי ומרחל וכורחים עשוי לעשות פחמים לעשות בלי
ברזל למילה. ושם זמות ורלפח.

שאלה רבין דיין שהחתימוהו חבריו ואחר
כ הדיין הלל. דפי' לחרי
רבים להטות מהו. **תשובה** הולך רכיל מגלה
סוד ולף שם יתרץ דברין וגילה דעתו ברבים דשלח
מדעתו חתם לח מפול ויחזור ויחתום פתם.

שאלה רבח שם בירך על הבוסר שהחיינו
שם יברך על העגבים.

תשובה דבר זה נשחל להרמ"בח והבחיל לשולל
דיחין לברך חלח על גמר פרי ויש לדקדק דהשחל שחל
שם ברך על הבוסר שם ום לחזור לברך על העגבים ושם
השיב לו שם חין חתה הולך חחר גמר הפרי וברך על
הגן וכו' כלומר לברך על כל פיומו חלח ודחי שחין לברך
חלח פעם ח' לבסוף. ושיך מכריח סיברך בבוף מטעם
דשם לח כן ישתדך לברך ע"כ פיומו חי משום הח יברך
בתחלה שם זוח החידום הח' וסוף דבריו ים בהם מן הקושי
נ"כ שכתב וברבות חלו של רשות הן ולפי' די שם יברך
על גמר הפרי ע"כ שמעת דמשום רשות כתי בגמר פרי
דשם היו חובה היל לברך בתחלה בשעת הכן ושיך
ישתלקו דברי הכל שם יברך על הכן ישתדך לברך על
הבוסר וח"ש על העגבים. ועוד דשם הכל יש בזה
תחחר שחינו פיומו בברכות ההנחה שער שלח
הגיע כשיל שברך בפ"ה חח"כ העץ ועל התירום בפ"הב
דעל פירות חדשות הולך ושברך דשחתינו למעלוי חת
כם חטים חו' פ"ה בקיום שהכל שלקו ע"ב בש"מ עשחו

פת המוכיח: ויש להליץ בעדו דהתם מיכוי ברכות לבל
ברכה ח' על פרי ח' כמה פעמים הין רחוי: (ולהו ק"ו
הוא:)

שאלה רכ"ט מניח מלוהבים זה את זה
קמה כמות שהבה ונגזרה
מיתה על ח' מהם ובא חבירו ומקרי במקומו חייב מהם

ערוך: **תשובה** לא היה רחוי להמיבך עד שבל
מחבר מפיבו בהוריות כפנפחלו י"ב דבריה מהמיבו
ע"ד בורות לא תפיבך ריקם עד שתחר ענה כפיל וכו':
רב יהודה כי הוה בריחת דעתיה חי פיולי תימה חלמו על
עולם הוה קאמר להו והיכל הזקן ע"ה עם הפבה לא
כמבע מעשות כן: מתוך דבריך מיכר מחתה פחמי חם
קריית לא מניח חי פוטה מבעולם קמה כמות שהבה מי
כתלה בחי סוי חומר קטן כתלה בגדול: הלא תעבה
מהכמבר חוהב את גופו ויותר מחבירו מהניחו בבער בא
מעלי:

שאלה ר"ל מי שאכל הפרי ולא ברך עליו
שהחיינו חם ויברך בהכולה

ממיה: **תשובה** חין לך בו חלא חדושו שלא שהנו
לברך חלא בשעת הכילה וכיון דאדעתי אדעתי:

שאלה רל"א חם ברך על הגינדחם
שהחיינו חוזר ומברך על

הפר"חם: **תשובה** זה הביאו הב"י בשם ת"ה
וים להקשות עליו דההיא דענבים שחורות חו לבנות לא
משום דקרי מיכי נגעו בה חלא שחותם על היתר מיכרות
הם וחיך יעלו את החומר ור' שבר מתו שיכול
לטחנם ולערב': וההיא דפועלי' נמי לא משום קרי מיכי
חלא דלא הוי ממה שאתה נותן לכלי של כ"ה ובגמ' היה
עושה בגדן זה לא יאכל בגדן אחר: ועד שאכו למדין
מכאן כלמוד מכלהים דתנן כל מין שטים ח' כל מין תאכים
וגרוגרות ח' ותורם מזה עד וזה גרוה לכותר למה
שפסק דחם ברך על הענבים לא יברך על היין וכ"ם
הוא ומה יין וענבים דהאי שמח לחוד והאי ש"ל וכל ח'
קו בא ברכה לעצמו כתב שהין לו' שהחיינו ב' פעמים
שחורות ולבנות דאחד שמח ואחד ברכה לכ"ם והמיר יוחם
הכל ברכה ח' ומין ח' חלא מזה שאוכל וזה חמוץ ועיין
לעיל כי' ריח ורכ"ח:

שאלה רל"ב חם יברך שהחיינו על יין
חדש. **תשובה** הביאו

הב"י בשם הגור שמה' מולן שכתפק ליהי הו' דלא
שבקינן פשוטותיהו דרבנן משום ספיקיה דמהר"י מולן
ועוד מכתבר טעמויהו כיון לחומתנו למעלותא ובפיר
ומשמח וקבע ברכה לעצמו גם על חדושו וברך דפנים
חדשות ב"ל: תיובתא (פילוסופיא ומוסקין סירוסי ולחם
ורמונים) ותאנים וענבים ורכ"ב מין ח': ומש"ל חם
ים לברך שהחיינו על פת חדש מש"ם גבי יין יתבאר לך

שאלה רלג פרי המתחדש מעבה לעבה
מהו. **תשובה** ההגה

הביאו דין זה משם ה"בי לפשוט וה"בי נסתפק בו
ואפשר דע"כ לא נסתפק הב"י חלא לברך בכל פעם אבל
בפעם הא' פשיטא ליה ומשום הכי לא הזכיר הם"ג
שיברך ב"פ. ומה שהביאו ההגה בשם ה"ר מנוח לא כן
הוא שלא כתב הר' מנוח שהאחב"ה אין לה זמן קבוע
לגדולו שזמן ועת יש לכל הבריות ומה שיוכלין פרישים
חוץ לזמנם מחמת הגבנים הוא שמבריחין את האדם
להוציא דבר שלא בעתו ות"ם מהין חומרים עליה
שהחיינו הוא משני שמקיימין אותה בארץ בלחותה ואין
שם היכר בין חדשה לישנה. ולו שפשר משני שהיו אוכלים
אותה במקומה כמו במקומות אלו. לפי זה יתרוצ
שהוא דר שאולמו מעבה לעבה אין לברך עליו שהחיינו
ואין ללמוד משאין מברך על כל מיני ירקות

שאלה רלד חם מותר לאחוס הדברים
שטועים בני חדש ומשתמעי

לתרי אנפי. **תשובה** חם לאחדודי לתלמידים
הוא דעבד שפיר דמי להבין משל ומליצה דח"ו ואי
להטעות בהם בני אדם ולהטרוחם עון גדר בבל תוכו רוז
הוכחת דברים דאוכח בנבחת דעת.

שאלה רלה הם מותר לבתוב תשובה
קודם שעיין בה. **תשו'**

ליתא לדרב שפי מדרב נחמן דלמוחזי כשיקרא לא
חיישינן

שאלה רלו חיבעיא להו ברכת הפרי
ושהחיינו חיזה מהם קודם.

תשובה מדיש הוה לאוכח לעדיף טפי להקדים
שהחיינו לברכת הפרי כיון דאפילו עכשיו חם ברך
שהחיינו על הריחות בלבד לא הפסיד ומוטב שלא
להפסיק בין ברכת הפרי לאכילה. שבתי ורחה דיש
להקדים ברכת הפרי כמו שמשמע בלולב וחכובה דלמו
מברכין תחלה ברכת המצוה וה"הכ שהחיינו והכי עדיף
שפי דעולה לכאן ולכאן.

שאלה רלז חם יש לומר סיר של חול בלח.

תשובה משהיא
דמתקלקלו הלויים בשיר הין רחיה דאפשר שהקלקול
הוא שלא לאמרו שירה שלו"ט.

שאלה רלח מי שברך על הגפנה בורא
פ"ה מהו. **תשובה**

חו אפשר דיפה דח"ב היה להם לתקנה לכתחילה שהיא
ברכה ויותר פרטית.

שאלה רלט למה לא הרגישו לחיו על
ריחובמדין ן' כח שבח על פלגש

לחבו. **תשובה** עד שאחר ויפתע ויפרעל ולחזל
שלישראל כיתנה תורת יפר' ולעיכך דמוהו בדין יפר'

מפטיר מבטיע בבית דין של ע"ר וזה ויהיו בני יעקב
ב"ב פ"ק לה היה נוהג בדין ע"ר לה היו חלה זה: וס"ת
תורה כוה לנו מסה מורשה קהלת יעקב מהתורה כבר
כיתנה ליעקב ולפיכך יחי ראובן ואל ימות וח"ת ולמה
לה מתפרקם כתוכחה עד הנה כדי שתתן ברוב עם
הדרת מלך ויהי בישורון מלך וגומר:

שאלה ר"ב הה דרוזה כופי מברך מהו:

תשובה נרזה דהויכו
ג' שנולד כופי וחבוי ואחו לבנים חבל על בני כופים
נרזה דאין לברך על הרחמים אלו מפטיר חבל אח"כ
מהנהו על עולם הוא דכופי ויליד כופי: ואם הם כופים
וילדו לבן כהוזה מלך הערב אפשר לו' ברוך הטוב:
עוד ב' פ' הרוזה ר"ל הרוזה את הברקנים וכו'
מתיבי וכו' ים לדקדק דהא דמותיב לר"ל תיקשי ליה
מאי שנא רישא ומ"ם כיפה ל"ל דכ"ד דמקשה דטעמא
דרישא משום דהוי מכוער וכיפה משום כיעור ואיכא
כמי חברון אבר או בשר ואו' מפטיר הברזות ודיין החתת
כמי ופתוי הרחם יש חברון מערות וכיעור ומיכוי ולא
דמי לקרח מאין שם כיעור ואינר הרי מהלכו מפונה
והוי כמחוסר אבר ומכוער במהלכו ומוכה שחין הרי
בשרו כבשר המת וכאלו חסר ומחום ובחקנים חסר
מבשרו במקום המכוער כשרשים אבל לר"ל קשה
דאמאי לא קאמר דמברך ד"ה כמי ומשני דהוה חיישי
ממעי אמו ובריתא (חל"ר) והו"ל כבודי חרם ואין לברך
מפני הברזות אלא כשתנה מתחלה בריותו.

שאלה ר"א אבא בר מרתא דהוה אבא
בר מניומי כיפד ויכתבו
בגט. **תשובה** כבר כתבתי שהשם המפורסם
יותר ויכתבו רחמן וכן מה שקורין פ' בעל פלונית שם
הוא ניכר וכן מר קשישא ומר ינוקא ודע עוד שהפרש
היכא דאמר דמתקרי הוא דהוה דמתקרי הוא שם שאומו
ניכר והוא ניכר:

שאלה ר"מב מה ענין אנא פ' דמתקרי
שם הוא מדבר בעדו
הו"ל דמתקריכא **תשובה** דע שקודם הרחם
היו כותבין בלמען עדיים חוץ פ' מגרש וכו' והרחם שבלו
ולדרך הרחמן כשאר דמתקרי ולא חשו לה לשפר משום
הא דכודה אנא הוכי בר יהודה דהוה ליכון בשלושל:
ואפשר לפרש דמתקרי כמו כל הנקרא בשמו קרוי
שהוא שם הנקרא בלעז לויתא"רו ולא קי מי לויתה
שהוא שלא לנוכח.

שאלה ר"מג מי שמלח מעותיו ביד שליח
ומולם לבעל חובו ולא לקח
ממנו וכתחויב השליח למלם שהב"ח אמר כשטראי כיונהו
מיבעיא אם ובב המשלח שחייבו לב"ח כדי לפטול
מן השליח. ת' שפשר שע"כ אמר אין חרם נשבע ונוטל.

שאלה ר"מד ב"ד שכתבו מעות יתומים
קרוב לשבר והגדילו היתומים
ועדיין המעות אם מותר ועוד אם בוטל המתעכב כיצד
מה דינו **תשובה** יתמי דאחכלי דלאו דידהו ליזלו
בתר מבקייהו. ולמניה לפשר דאין לו עליו שה תרעומת
ולכאורה ידי שמים יצאו.

ר"מה זוברני שרשיתי במדינות הוטליא
גוי ה' כבן כ"ה שנים שנולד
דבוק עם תאומו עד הטבור חזה בנגד חזה ושם נדבקו
והוא היה הולך ושלם כשאר בני אדם ורחם הקטן מוטם
לגד ה' ורגליו תלויות ומג עות עד הרכובותיו על גדול
ולא היה בו הרגשה כלל אלא כאבר שבתבטל חשבו
ונתקייב כך כמה שנים עם תאומו. נכתפקו הסורגי
מאי ואם מלין אותו ומהיכן הוא מתקיים מה שמתקיים
כ"ל שטבורו דבוק עם של תאומו והכבר של אחיו שולח
דם דרך עריון לכבד שלו ושפע ניזון כמו במעי אמו:
ואפשר לדמו כדין גופם ומלין אותו ומעבט חלק ירושה
ולכל דבר דינו כגופם ואם יברך שהנה הברזות כתבתי
בפי' הש"ע דעל הגדול אין לברך ועל הקטן או' דיין החתת
כי רוב גופים למיתה ומברך על הגופם אפשר דיכא
והיינו דקורע תוך כדי דיבור לא פליגא אפשר דלא מיירי
בגופם ושם נאמר דעל בעל חטוטרת יברך ג"כ שם ה'
דרוקא ע"מ שהוא מפטיר כתב ב"י דק' מפיל וקוף שאינו
מפטיר וזה לא קשה דלא אמר הרחב"ד דלא יברך אלא
דיין החתת אבל שנשנה הברזות יברך.

שאלה ר"מו מי שנפל בנעימים אבלו
עשרת אלפים דינרים שיצא
בהם אחר עשר ואם ירצה למכרם עכשיו ויתנו לו חמשה
אלפים ובעלי השם שני הוא והעשיר שיכרם ושלם כפי
ערכו ויתכבר זכות והוא לו' שעני הוא: **תשובה**
דיוכי דמגוזתא הכי דיוכי דזה נהנה וזה חבר זו תדת
כרוס וכפיגוע זמנו ופדע בשבול עשרת אלפים ושכפיו
לא יפרע אלא בשבול ה' אלפים ויכפידו.

שאלה ר"מז כמה שיעור השתן שיתן בתד
של שבת כדי לברך להדלין
ואם כבה בתוך זמנו אם מותר בהנאה. **תשובה**
דבר שמצותו בלילה כל הלילה תצותו ואם חים שני הוא
יכבה בחפלתו ולפחות יקח כשעור בעורה ולשבי"ו וכי כר
קדושה יש בו.

שאלה ר"מח ישי' העם ולקטו שתי
תיכוקות העומדים ליטול שם
יש להם דין קדושה. **תשובה** אחה שנולד ראשון
כיטול ראשון.

שאלה ר"מט בוירונה היו מרחין ב"
הפרוחים שהיו דבוקים זה
הגד כגרשה שהיו ב" הלחוניות והוה לה כ ב" רחשים ו"ב
מחרוזים

בוחרים וד' רגלים והוכלים הפני רחמים מהו' תשו' ברוית היו מפסת ימי ברחמים ולמ"ד דחדש נברח כן תפסר פכל הבריות ג"כ נברחו כן חס ושלום יב חדש ומחוט פני רחמים כאחר פלח יבח לידי פהייה

שאלה רן מי פבחה לו פמועה ורפה להחמיר ונהג חבלות חח"כ

תשובה המתקפה הודיעוהו פקרובה היו מה ו. על המת ויותר מדאי על מת אחר הוו בוכה ויתאבל בתחילה פלח ובכה ע"מ אחר.

שאלה רנא העומדים בירושלם תו' חס יאחרו והבריחו לירושלם עיר קדשך.

תשובה זו היו בימה ריקנית ועל אחיכו ג"כ אלו מבקשים.

שאלה רנב מי מאחר הרוצי בתעניות עד מחשבה פ' זה ובדק על חוכלים והכנסן תכרי את כדמ' שהן מיפלוט ושפה פרקו פהיה דחרומות בחוכלים דאחוכי תוכ עיה לן.

תשובה יקלקה לפ' ושפה לו ובלע פחות מכשי עור.

שאלה ר עיון תפסה להסוכי בשם פרב קיון טמא יבש פקרקעין מלכלכין:

פיקלקוך מקקוך מהו. תשובה הכי אמרו כל דבר פאין בו עכש אינו מיקלקל יב חדש מכלל דהוא שים לו מתקום ואין ראוי פהמרי יין. ולאותו חולי חומרים שמי השלוגית מקורין מיל ואתוי בערבי טובה לו ולשפה לפתות קערה מהם במלח וטוב לו להוציא ע"י הלל את"ביקו כי הדברים יבשים לגוף ומה מיבש הגוף לברר החוכל מתוך פעולת טוב מיתג ע בדוד וחם היו כל החוכלים מוציאים כך היה טוב לחדם חלח מחך חוכל יטעם.

שאלה רנד החומר לפועל לך והבח לו שים לו עפר מהו שים לו דין מוכר לו פועל. תשובה מההוא מעכרו ללקט מצוחות מעמע שים לו דין פועל מיהו שם לרחות דחם אחר מהם וכול לחזור בו מאחר שכעפה ממונו על פועל דין מוכר שם לו כי' לדבר המוכר את הפועל לעשות בשלו.

שאלה רנה מלחתי פיביחו לו אותו דג פקורים פחקקוך אחרתי מה רבו מעשיך ה' הכי הוא חרוך כלטחה עם זנב ורחשו כדג פקורין ג'יפחלו שם לו חוט המדדה וקפקפוס ירוס ורגלים כחדש בג' פרקים וחשם חכבות עם פרקיהם וכמין כפרנים בפוף: אחרתי פוד ה' לורחיו פקבלו כל השהור בוס טמא ביבשה חי ושוע לפורך ושר כל הבריחים: כפק גדול כמתפקתי בחותו דג אחר שהתרתי אותו אחרתי ה' מה היה לו ושמן ה' דג להטעות אותי למה תעשה כה לעבדך ליעקב ואחר ה'

לחג לבלוע את ווכה ויתפלל ממעי הדגה חלולה וחם ליה לזרעה דאהרן קדישה לטהר את הפרץ: והפפק הוא זה כי המעכה אחרה פכשיר פהוא פורח בהם מעמע פיהוה כמין כנף הפורח ובזה חייתי מיפב מהו ובדיל תורה וכי יבואו דבריה מיותרים להגדיל הפ"ת בקובץ: בתחילה אחרתי שים ברון שחם יברחו דגים בחבית ושם קפקפת בה' מהם מותר דכל שים לו קפק' ים לו כשיר ושם יבח לפנינו דג שלם פכשכה בו קפקפת ואין לו כשיר ים לחום שמא נדבקה לו קפקפת ממקום אחר לפיכך כתבה תורה כשיר דשם אין לו ים לחום וזהו ובדיל תורה שלמדנו דין מחודש ובזה שלפנינו אחרתי דלכך כתבה תורה כשיר לומר כשהוח פורח בהם דוקא אבל אלו ודים ורגלים הם להלך בהם על החרץ ואפשר שפרץ זה ווכה ליבשה דלכך נברחו לו שלכ כדי לשוט לה היה צריך חתוך לפבעות שהכשיר היה קשורה ועשויה כוולן כדי לחתוך ולקרוע בשים אבל חיתוך לפבעות וכף היד וכף הרגל הוא הכשה להלוך על החרץ כשכה שפרץ זה ים בו שוט ערץ השוט והפרץ העורץ על החרץ לשלם תודות לבורחי שהחזיר עוני בתורתו כן יגולגי שכל טעות ושגיחה: ואפשר שבטעה זו היה חותו תלמיד שטהר את הפרץ.

שאלה רנו מי שכתפק בברכה כיצד יעשה: תשובה יקח תינוק דלה חכוש ולה טפש ולה שהוה דתפילין דיולע להבחין בין ויהרוג לויהרג ח"ו אלה תינוק שתחול לדבר וקור' עמו תיבה בתיבה ואם אין עמו תינוק יתעטה כל ויהו.

שאלה רנז בנות ערוקים בזמן שנהגו ללכת בדרכי ה'. משם שמעתי שהיו מפחין בדיני יפרחל ובודחי שהיו שפחין משם ובדעתי להתיר בשתיהם ולשחת ידי כל שפק שיכשמיכהו דניודי ולה והה שם חשש כלל: ואשר שם שיקבל דברי חברות את במותיכו נתן לו ורחות ברורות על התר שחין להסיב תודעה בזשכם דבדרכן עברינן עובדה ובתר מותבינן תיובתה. (להלכה ולה למעשה)

שאלת רנח ממני למה אני שתפלל ערבית עם טלית ותפילין.

תשובה מעד גדול יש לו ובתחילה אני טוען כל הקורח ק"ם בלה תפילין כאלו מעיד עדות שקר בעצמו שי התיר זה בק"ם על ערבית הלה תעשה שחין שקב לין עדות בלילה אחר בם"ש שכיש כרות דלוקים מעידים (וכבר כתבתי בשפק' ערב אלשם פ' ח"ם כתב להיפך) והה דהלכה ואין מורין כן היינו לאיחם לכתחילה בלילה אבל אם הם עליו והוא מעכבם עד אחר שיתפלל מפוה קעביד ועיין בפ' הקומן גבי ועד אתי מיהן ותמצא כדברי. עוד דאה זה מכאתי כי' לרב נטרונאי ומבשתם

ומ"מ אלתא תפילין לאחר מקיעת החמה רבותי הכי
עבדי כך רגילו מהם מתחילין תחלה קודם מקיעת
החמה ומתפללין בהם מנחה וגם עם ערב מעריב
לעמרם וכו' הוי מתפללין בהם:

שאלה רנ"ט מה מהבוה ב"י דף' קדם וכי
יבואך עומין קלף דק היה מרחה
מעריך להניחה: **תשובה** לון מורך דקרי לף'
כי ובואך תרוכה לפי מהיה דחוקה בחמעא לבל והוה חם
מעוע ע"פי מהיה תרוכה ויותר כיון מהיה מבחוץ ירחין
לחוץ:

שאלה ר"ס הה דהבוה הב"י דמרחמרוכן
חם הברזל בפתוחם ופא
הוציא הב"י דכל הטועה ומזכיר מחורע מאר ומוס
בתפילה אלא בזמנה לא הוי הפסקה וקשה דהתם הלילה
רחוה להבדיל בה ומה רחוה למי מזכיר ד"מ ברוס
חול את יום השבת הזה או את חג המצות: **תשו'**
בם' הלבוש מלבים זה דלא דמי לזה התפלל ע"ח מכחה
מתפלל ערבית פתים ומזכיר לח בפתיהן דהתם כל
היום רחוי להזכיר לח וכו' ע"ש ואלבתי לא הוסף דכהי
דלמי מהתפלל והבדיל תון רחוי להתפלל הלילה עוד
ולהבדיל אבל כל הלילה כאר למי אלא הבדיל לבל
חדש: ומה מאר קשם בעיני ככך זה דמי מכמצא מקרן
בתפילתו מתעלה לו וזה כרחה הפך הג מרח דר"ב למה
בטלו תפלת עכו מפוס אמת ומצא מקרן בתפלתו ומצא
ומה בכך ואני לא הייתי סומך על הורחה זו דדברי
יחוד הן והייתי חוזר ומתפלל בלא תוספת דאין לך
תוספת גדול מקומיתי:

שאלה ר"א ב"י גבי מרבה בפבחיו אל
מקום דנעקר מ"ה וכי חתם
דה"ה כפרו ולא אבן חיו לבל בזיה לפבח כפי כחו:
תשובה דעתי הוא דכמתרבר למוכח תון
להרבות ויותר ממה אבא בפתוחים אחם המינו הפבחים
כללים מרחו לפבח בהם הבורת ית' אבל תון הדיוטות
תון ואין למ כח לדבר בפני המלך אבל בינותנו ביכני
אלא לכבח מותר וכן הוא תון' כורח תהלות עושה פלא
היותו כורח תהלות בבלל הפלאים הוא ורחוה מיותך
זהב רוחח בפיו אל תותו דשם הא לאו הכי מותר:

שאלה ר"ב לדעת החומרים דכתהזכיר
טל ומטר תון בריך לחזור אי
הוי דוקא בהזברה: **תשובה** מתבדית דאף
בתלה דפבחא בעלמא הוא מזכיר טל ובפם בעוכתו:

שאלה ר"ג מה מדיתו ההיא דהזברה
תפעים פפעים לקורב
נביחותיו: **תשובה** מעיקרא תון הלבה כן
כתו מפסק הרמ"ם בס"ת ונם הב"י הביא מהלחם היה
נוהג דעתו לזה: ובי' היה נוהג הוא אלמא חלקים

רביע מפך לחומר וחלק ג' להתיל דהכוא כ"ז מי' רמ"ה
מדקחמ' מי' היה תומר רחוב בו ג"כ היה הוא מפך ג'
נוהג הוא מפך אבי היה נוהג הוא רביע המלבו ע"כ
נרחה מתון לתוך בזה:

שאלה ר"ד מקום אלא נהגו לברך הרב
את הבנו אם ברך אי הוי
ברכה לבטלה: **תשובה** לרעתי ברכות הפבח
תון אם ברכה לבטלה ורחוה דב"ז אינו רשות (ולא דמי
לקרא) אבל לדברי המובריס להיפך אפשר דהוי
דומיא דדוד ותרע:

שאלה ר"ה הרוחה פרדה נחה אם ובדך
מכבה לו בעולמ: **תשו'**
ממה מכתבתי לעיל דתון לברך מהחוכו על כלחוס
דמחוסי ה"ם בפרדה והא דגוו לא קשוח דבפי' הם"ע
הוכחתי דחוכו מברך מכבה לו אלא מה רבו מ"ה וא"ת
דמברך הרי תמרו מעבה ירי טבועין בוס ואת תומרים
פוירה דכולם יפוכו ובקשו את ה':

שאלה ר"ו מהי מבח דבמבעל ואופה
בעיבן מואפה כמיעור בפבת
והזורע מפהפליכם ע"ג קרקע מיחויב: **תשובה**
מפתברית דבמבעל ואופה עריון במרו בורדי אדם מעריך
להבים בקדרה ולחתות בגחלים אבל בזורע הכל בורדי
עמים:

שאלה ר"ז חובעית להו חיטין הזרופין
בקרקע אלא המריבו אי
כמוכחין בכרח דמו תן בטילי לגבי קרקע לעבין חוכחה
תו לוסבע עליהן וכו': **תשובה** כפי מ"ם לעיל
ומה שאבתוב דבל המחובר לקרקע מעריך לקרקע
תלובא דב"ע ה"ם כקרקע והרי הוא כעובר במעי אמו
ובזה יש לומר ג"כ טעם להא דלעיל דחסה בתוך העפר
כעובר דהוי ירך אמו אבל הבער בתוך המים בקדרה
אומו כלום אם לא ע"י החור ות"ת עובר במעי אמו מי
אם לא ע"י חום טבעי ולחות מרבי המונח בכדה דמי:
לא אמרת כלום אלמא שהטיפה יש בה כל הכחות הב"ל וכן
החטה הוא כמו הטיפה והארץ כמו הרחם:

שאלה ר"ח מי אמר ברוך אתה ה'
אלהינו ולא הזכיר מלכות
מהו: **תשו'** מלכות אלמא הוא כמו אמע ושמע:

שאלה ר"ט המוכר את הפועל לעשות
מלאכתו ונתן לו מלאכה
קלה היתכה מהו: **תשובה** בפלו הוא רשאי:
ופרעה גזר על הזברים מלאכת הבמים. תוכלומי
דמתו זה על ע"ה.

שאלה ע"ר הה היבן עולה למבין עשרה
נרחה אהוינו כפשטו מגולים
רחוה מצוחה בעשרות.

שאלה

שאלה רע"א הי דבעי לאנדויי בחנפי עמרה ותרי רבנן אם הוי עולה לחסבון **תשובה** מאי שנא דאתניתו

שאלה רע"ב הרופה לערב סמונה חלפים מבר ח' אם מותר: **תשו'** מיה שבח בפירום המצנה להרמ"כם בעירובין הטעך בזה ואין נראה כן

שאלה רע"ג בני מעיון דקיוס ובמיס כמין חוטין של גידין מהו ליתפור בהם תו"ם **תשובה** כל הבני מעיוס מורכבים מ"ב מיני גידין מהם לאורך ולרוחב ולחלבנון וכולם גידין גמוריס הן וכן הטווי על העור:

שאלה רע"ד הרוחה פני זקן בעפרית מהו **תשובה** רחיה מעלויתא הוי. והא דרוחה בעפרות בכיקוי תלת רחמנא לפפר מפוס דכיון שהוי מכוסה מפתמא אין לה ריח של עיקר אבל לכל דבר רחיה לפפר דרחיה מיקריה והרחיה ורחיה אית ה' ע"י הפפקלריא אמר המכי"ח וצ"ל בר"ה דף כ"ח.

שאלה ער"ה אם גזרו טומאה על ידיו של תינוק **תשובה** מפוכח לאוור העולם ה"ה כאחת מהם

שאלה רע"ו מה מהנהגין לכתוב ע"ג החברות ובפ"ק אם יש בו ממש **ת'** בללו חכי נראה מזם לישור לבקש ולאחם מפתוריו של חבירו ומה לי לא אבל רבינו לאחרים או לעצמו

שאלה רע"ז כופר שבח לאטור גבה של ה"ח או של אחר לותיות מהו. **תשובה** רבו להוכיח דאין כאן קפידא מהאיזי דאטרי לגבה של חית או ח"טטרי דבא בפופקים דבא לאחת מ"ח עומה כדברי מניהם. ולי אכתי לא אתברר דיכון דאית הו"ל כמי זיוכן במה מצרפין באחבע כל דאזוז בגי אבל ד"מ דלית מיעמו לה אטוטרת מן האטוטרת ולאוץ אין אם כלום. ס"ע מאי הוי דאתלו לברעיה דהוי לאתחולה אוך היה כיכר בין ה"ח לאית. **תשובה** ראיתי בספרי ספרד מרגל אחאל של הה"ח היא דבוקה בקבת אקומות למעלה בגב הדלת בקון דק עד אחד אבל רגל אחאל של אחית הוא דבוק למעלה בחטר עב כמו רגל ימין.

שאלה רע"ח הי דכולר מן הבפר מותר ברוטב היכו מדין נדר אבל מפוס בחור לא אם ל פפירם.

שאלה רע"ט בהבנת תום' פ"ק דקדושין דף ד' ד"ה אמה העבריה תוביח וכו' **תשובה** נראה בפי' דבריהם דאי לא כתב אלא ובעל הוה מוקמינן ליה למעוטי אמה דלאמה לא אטורין וה"א למה לי ומאבי אי לא כתיב אלא ובעל הוה אמינא כי יקח בכסף וא"ח ובעל (וא"ת למה לי פפוטי הוה אמינא קמ"ל בזו סיין בויה כגון אחר מקדם בכסף אבל באמה העבריה לא סיין בעל) ואכתי לא אמינא לן דאמה אקניה בביאה אלא אק"ו וכי עבדת ק"ו אוכח לאמר אמה העבריה תוכיח ואיפריך ק"ו ולא תיקום בביאה גרועה להכי אטריך הא דובעלה לומר אנקנית בביאה ורוק.

שאלה ר"פ נר אנוכה אהניאה בדלת והוי רפוה אתנועעת אהו. **תשו'** לפפר דלק בזה הרוחה לומר לברכו הוי דאלכה אע אחר אחין הדלת קבועה:

שאלה רפ"א הנטבע בים אמצא אחריו גט כתוב בפוסול דרבנן אהו **ת'** הוי גופה גזרה ואין כיוסו ונבזוי ג"ל אין התורה הנטבע לאתן"אותרת דרוב טבועים לאיתה וכ"ע עדיין

שאלה רפ"ב אהו עכין האן ואיך הוה נבלע בחברים והוי טועמים אכל טעם ופי' לאם אמלאכים ניזונין בו. **תשובה** בכל הארץ אם הבורח ית' כח וקבולה להופיח פרי לאיכו וכאמאלאל אמלאכי היה יודע אחיזה אקום מוצח הפלפלין וכן כל אין ואין והוה נוטע בירושלם עץ כל פרי. עוד החודים העולים אן הארץ הם האקיים את כל פני החדמה וא"כ נזר האמית' פיעלו חודים אכל כחות החדמה אכל העולם כולו אכולו בעביל בנו ומחלל ובבקר היתה אכבת הטל החדים הנכברים ובכן יהיו בהם כל איכו אטעמים והוי אם אכנים טובות ואריבליות. ואה אהיה נבלע בחברים דע כי כל הדברים הרוחניים הם בע"ז אולבאים בגוף עפריו ואו אידע להפריד העפר והאים אן הפירות אה איפחר חוץ ויהיה נבלע בחברים ולא יצטרך ליציאה לחוץ כי הזבל והעיפום האתהוים אן הוסדות הכברים כפוסרו ויובדלו ע"י אלאכה כאו הקזיעה וכיוצא בה לא יצטרך לעוס דבר והאלאכ' כיוצ"ב אן האין הוא להם כאו הקטרת.

אמר המכ"ח אשר נדרתי בבי' קס"ו להעתיק הלכות מזרות למהר"ם קיימים וכדי להשלים המ"ת למכון. **רצ"ה** זכר למחאר דח"בע לפיכך אחכר אל האחל קבת ם' פרטיות שכתבתי אללי והסבתי עליהן ממה שלמדתי מרבותי החיים עד סכה חורך ימים בימיכם סלה והנותו עדן סם ומוחו ויתעכבו עד כי ובא סילה יקיצו וירננו בהרים בימיהו אמן למען כדקם ובדול תורם

שאלה רפ"ג נשאלתי להוות דעי בעכין טלטול השולחן שעליו הכר בגיל ם"ק או סרי או אקיר כדעת מרן מוהר"קק סי' רעז ס"ג והוסיף. **תשובתי** דאיכא למשמע לה מדהוי הפ' כירה הלכות הליוף כוף דף קיז וריש דף ק"ח הר"ן אל פסקו התחלת וקשיא לן ההוא דברכות בפ' כל הכלים וכו' כדכתבי וכו' דכל שעיקר טלטולו משום דבר המותר ודבר המותר הוי משלטל אלא שהי לשפר לו לטלטל אותו דבר המותר אף"כ וטלטל עמו דבר האסור בטלטול מן הסד בב"ב סג סרי וכו' וסיומו ההוא דכנה שטמנה וכו' והיומו כמי דתנן בפ' ב"ט בב"ז סמר ואין מטלטלין אותן כיצד הוא עושה מוטל את הכיסוי והם נופלות ותנן וכו' אבל כשעיקר טלטולו בשביל דבר האיסור אפי' משלטל אותו מן הסד וכו' אסור וכו' עכ"ל והשתא אי עיקר טלטולו משום השולחן וכבון כדי להקריב אלינו השולחן או לרחקם הוי עיקר טלטולו משום דבר המותר וסרי: ואי עיקר טלטולו הוי כדי לקרב אלינו הכר או לרחקם מעלינו הוי עיקר טלטולו משום דבר האיסור וחסיר: ואין לומ' דכי עיקר טלטולו משום שולחן כמי ליתכר דהא שולחן הוי בשום לדבר האיסור דהיומו הכר הא ליתא אחא דהוי בשום לדבר האיסור והמותר דהיומו המשלכל וכ"ג סרי וכדכתב הר"ן דף זה ע"ב בבי כיומח פ"ה ומפקי' למשעשתא הכי אלא אף וכו' עיש: ורחיתי בעין הזכירה אם תיכנו לו כמכזב כמנהגו בעומתי דמרכת הב"י מויתי מפמויהו דרבוותא חילוק בין אם הכר קולם בשולחן לאם המלכל קודם ובעת לא רחיתיה כי תוכנו אחי ושאלת ספרים לא מכיח כי אם בשעטוים ועוד מכיון למאר דלשולם שולחן לא הוי בשום לבר מידי דהוי אההוא דתנן בפ' ב"ט ומיותי לה הכא הלן בפ' כירה ריש דף קיח נוטל את הכיסוי והם נופלות ופירש עלה הלן שם פב"ט ריש דק"ך נוטל את הכיסוי של הקדירה שיש תורת כלי עליה ואע"פי שהן עליה לא חיכפת לן מידי דלא נעשית בשביל להן אחין הקדירה וכיסויה בשביל להטמנה ולכיסוי ותמיש להם ואדרבה הם תשמישם לקדירה וכו' עכ"ל: והשתא כי היכי דהתם הקדירה תשמיש לאוכל והטמנה וכיסוי תשמיש לאוכל שבקדירה דהיומו לשמור שם התבשיל ולא קיימן לקדירה תשמיש להטמנה וכיסוי הכא כמי

השולחן תשמיש לאוכל דהיומו לשים בו האוכל והכר תשמיש לאוכל שבשולחן דהיומו לרחות האוכל ולאכול לאורו ולא משולחן תשמיש לכר ואפי' תימח דכר לשמירת שבת הוי מכוה וחשיב עונג שבת מ"ה ליכח לאחשובי הכא עיקר דליהוי שולחן תשמיש לכר דח"כ ההוא דבמה טומנין כמי להוי קדרה תשמיש להטמנה דהא עונג שבת לאוכל האוכל חס חלה לאו ל"ם ומיהו זוכרני דמרכת הב"י מחלק בבי כר משום ע"ם דהוי עיקר וכמרומה מויתי לה בשם הר"בם ומיהו אפי' תימח דהוי כר עיקר מ"מ לא הוי עיקר טפי מהאוכל עצמו משום עיקר כפ ודה וכיון דהאוכל הוי כמי עיקר הדרן לטעמא קמויתא דהשולחן הוי בשביל לדבר האיסור ול"ם וסרי כל היכא דעיקר הטלטול משום השולחן ולא בכר שלא עשיקין וכדכתבי וה' ואור עיומו בתוך תורתו: ואי דאתריכן מבי דאתקשו לבין השמשות אתקשו לטולה ומח היומו בין סיהם האיסור מהמת יום מעבר בין סיהם מחמת יום מבשם: ומהו יום מעבר דיקח סיהם ודאי אסור אבל אי יום מעבר בשביל אינו אלא ספק אסור לא אתריכן בב"ב שם ומבי דאתקשו לבה"ש ויומח דבתרוים ע' לילה ועבדה זעיר בי' תר"ם וכ"ל הוי הדן מודים הזה ודוק ועיון:

שאלה רפ"ד אם מותר לעשות תן הפרוכת בשבו לבויה דום מי שהורה לאיסור: והנלע"ד דאם שהורה מוחדה הוא לעשות מפרכת האחרון כיסוי לתיבה אחר שהשלים לה ודע מאי קאמר דהן אמת דהאחרון עשמו הוא ויתר קדם תן התיבה מפני שהם"ת מונח בתוכו בקביעות אם"כ התיבה מאין הם"ת מונח עליה בקביעות כי אם דוקא בשעת קריאה אבל הכיסוי של התיבה לדעתי הוא ויתר קדום תן הפרוכת כי הרי הפרוכת הוא תשמיש של האחרון שמונח בו הם"ת ואומו מונע כלל בם"ת ולא משמש אותו בשום דבר אם"כ הכיסוי שעל התיבה משבשת קריאת התורה הם"ת מונח על הכיסוי והוא מיוחד לכך ומשאת הבימה תשמיש לכיסוי ולא הכיסוי וקרא תשמיש לבימה מאחר שאין הם"ת מונע כלל בתיבה ואין מניחים לעולם על התיבה כשהוא ערומה הם"ת אלא דוקא כשהוא עם הכיסוי ומאחר שכן קדושת התיבה בא אליה מצד הכיסוי ולא מצד אחר וכיון שכן אין מקדושה רבתי לשבחה בהדין כשותא ולולי דמשתמיכא הוה אמינא דאיסור לעשות תן הכיסוי הזה פרוכת להיכל כי לדעתי ירידה היא מאחר דאין הפרוכת מונע בם"ת לשמשו כמו שהוא הכיסוי הזה שהוא עשוי דוקא לתשמיש הם"ת דבלאו הכי לא מ"ח הם"ת על הבימה כשהוא ערומה ומשאת תשמיש קדושה הם"ת גמור אם"כ הפרוכת שהוא תשמיש דתשמיש ואינו דוקא אלא לכבוד ולתפאר לעיני כל העם אלא יעשו בארון: לך תאחר שאי רוחה

דברי הרמב"ם ז"ל פכ"ו, וז"ל פרוכת בעל החרון שמניחין בו הספרים כמטפחת ספר תורה וכו' ע"ש לפי שהיו יכולים לפרש דברי הדוקא כשמניחין בו הספרים הפרוכת קאי הן לשון עכשיו בתגר זה מלאכת בחין בם ח' מן הרחטוים שמדבר בזה ולא יהיה חלה דוקא שנשתו הכרוכת לכיסוי והכיסוי לפרוכת די לשון ל"ד דשקולין הם בקדושתן ויבואו שניהם כדי שיוכלו לעשות בלי ס' מה פרוכת כיסוי לתיבה כדפרשנו וה' יקדשנו בקדושת תורתו

שאלה רפ"ה חדש ח' שחורע לו שמת בנו ושח"כ מתה אמו בתוך שבעת ימי אבלו של מי שמת ביום ח' של חג ונערו בו בתוך הרגל מהו שיהיה מותר לגלח בחה"מ: **תשובה** נראה שהוא מותר לפי שהוא דומה למי שהת ירו לו בתוך ימי הרגל שמותר לגלח כן הדבר הזה כיון שלא היה יכול לגלח בערב הרגל מותר לגלח ברגל: ואין להקשות על זה ממה שחמ' פ' חלו מגלחין רק יז' תכף הכהן והחבל מותרין בגילוח היו חבל הכי דמי וכו' אמאי לא תוקמה ב"ש שהגיע ימי הנערה בתוך ימי הרגל • דמהא לא תברה דאין זה נקרא חבל ובבריותא אמרו הכהן והחבל דברה שהוא חבל ממש לכן תוקמה בחל ז' שלו בשבת שהוא ערב הרגל ולא יהיה הדבר חלה בכך כיון שח"ה היינו חלה מדבריהם כל שאי דמכתפך לן חלונן לקולא כמו שכתב הרב המגיד בפ' שביעי ורבינו פוסק להקל בשל דבריהם • חלה דקשה לזה ההיא דחומן שחבדה לו חבדה ערב הרגל שהיה בעוית בגמ' ומפיק בתיקו אמאי לא פכק הרמ"בם לקולא וכבר נתעורר בזה מרנא הב"י בסי' תק"ל וכ"ל דהתם חוכא תרי ליעבי בגמ' לליעבא קמא שהוא ליעבא דתלמודא קאמר בעי ר' זירא חבדה לו חבדה ע"ה אמ' חבדו ואמר כל המיקלין אבו' כריקי בויתוב מוקרין וכו' מביא להיכורא רב אבי מתני בעי ר"ז חומן שחבד' לו חבדה ע"ה מהו וכו' תיקו וכיון דליעבא דגמר' מפקינן וליעבא בתרא מספקא ליה לא שבקינן אמאי דשמוט לן ונקטינן דכפך • ממה דהרוינן לכללין דכל ס' בכל מידי שב חה"מ נקטינן לקולא ועוד דלד' עתי הקדרם אין כפך חלה מותר גמור ודוק •

שאלה ר"פן מי שלא קרח את המגילה בלילה וקרחה כשעלה עמוד השחר לא ידע אי כמו דקיל"ל בק"ש חולה- **תשו'** זוכרני שבשנת התנ"ח נכתבק בזה מרי הרב המובהק כמהר"י נר"ו בהברת שחר הרבנים חברו"ש וש"ש זכרונו לברכה לי מכתוב נראה לי דעלתה הכמתם דלא יצא ומהני ק"ש דתלויה קרא בשכבך ובקומך ואית לימני דגבו בההוא שעתא שב ש"מ כריך לילה ויום וה"ג דעתו כשת וכריך עוד עיון בהרחם • וש"ש נזדמן לו מגילה כשעלה עה"ש לחיבו ויכול לברך וש"ש רוצה לקרות ויקרא בלא ברכה כקורא בתורה ותו לא ומידי חובת מ"מ לא ידע בפשוט (ואגב הודיעך עוד שבשנה הנזכרת •)

ר"פן נכתפקו ביעיבת הרב הכולל כמה"ר חליפה עוברים נר"ו שהיתה בבית חמיו המעולה כהה"ר חיונם נר"ו אשר היה דר בבית השמוך לת"ת שהות בית הכנסת ויש לבית חלונות פתוחות על בה"כ מהו שיהא מותר לקרות את המגילה בביתו עם הציבור ובפרט אם יסגיר מן החלונות בעת קריאתה משום דקיל"ל לעניין קדיש דברחויית פנים שגי הו אמרינן הכא נמי דכוותה הו דלמא הכא לא ופרכומי מיכא שחני יום"ט שהוא דהיו רוצים לומר דודאי יבא מכח שהיה דשניהם היה עובר לחורי בה" ושמע קול סופר או קול מגילה ויבא עיון הדבר בשורש והכת החולקת שהוא גם היא שברתי כהיום הזה דלא ידא מש"ם פ"ק דמגילה ה"ר מגילה בזמנה ביחוד שלא בזמ' בעשר ורב אמי אמר בין בין בעשרה עיון שם פי' רשו' ודברי התום" שהוא מחלוקת גדול בין הפוסקים ומה שלא פשט מרנא הב"י הלכתא כמאן מפני המחלוקת וכבר מויתי דחש רב להה דרב אבי בחופן שלא לפסק הלכה מאחר דאפשר דהה דהם רב הוא מידת הכידות ואוכא תלתא דעות עיון בב"י ואחר ההכמה דעתו מחויב להכריעו ללכת לבה" ואומו ויבא מידי פרכוס במצניח מן החלונות ואין צורך להאריך כי במה שכתב' די לך לגלות עיקר ופורם הדבר ואם באנו להאריך תתרבה ההוכחה בדבר הפשוט הן אמת כי נפתר לו לעיון מה הענה למה שמ"ך מכ"ת הגאון מז"ל בכו' תרפ"ט ס"ה וזה לשונו זה הדין הוא מש"ח והוא נמשך אחר מ"ש רבינו בהלכות חנוכה פ"ג תר"עז כפיף ג' דכיון שהוא במקום שהן והודים ולא יש מנין חייב כל אי"ח לקרות אם יודעים לפרכומי מיכא כשם שבח נוכה החמירו שלפי' במקום שמן הדין הוא כטור עכ"ל להיות שהוא מקום גוים חייבי כ"ח גם הכא ה"ה והוא הטעם ומה נכון סדין זה ודהתם הוא מש"ח ודוק מש"כ בעיר שיש ירושלים וקרוים בשבור הי"ו לקרות ח' ומוציא חבירו הפי' מיודע והפי' שבהותו הבית הן מנין כיון שבעיר היה כבר פרכומי מיכא ודוק עכ"ד ז"ל והחולק פשוט הכם ותמצא שעל הכל שהן השכל מחייב שומע עכמו לכתחילה שלכתרף בהדי עשרה לם לא בחופן כההוא דכת' מרי הרב מז"ל •

ר"פה בבואו לתחום שבת מצרים רחיתי פרי ובא בחולני הת"מ הזכרים והוא כעין כפות ונקרא' בל' ערבי ג'מחר ולא ידעתי מהו לענין הברכה והפשתי בדבו לדחות שם הוא הפלחמיטו שהביא מהרן בבי' ר"ד ומשתי להרב בע"הג דף ז' ע"ד וז"ל כפנות ו נכחי דקרחו להו כופרי מברכינן עליהו בפ"ה דכיון דלא עבדי פירי אחריני היינו כרויהו וכו' עיש: שוב רחיתי

רחיתי הרב בעל הערוך בערך נקן דהביאה התוי דבה"ג
ופס התירוך במורמי התלמוד עיין פ' בכל מערכין דכ"ח
ע"ב קוביות הבמ' ולרמ"ז דקתמר התם דקתני מטמאות
ברכבתכי דקליס זכריס מעומים כפטות וחוכס נעמים
תמריס לעולס וכפנוית הוה בתר פריס ולוקטין חותס
בכוסן והכהו תוכלת כוכהו וכו' עיש נרחה מפס ומפתע
דהן הן הגומ"ר מתני דן עלו ומתחר מזהו פריס
וחוכלת כוכהו לענין עיכוד מברכין עליהו בפסוט
בפה"ע ולח כמו מעלה בדפתי מעיקרת לברך בפ"ה
ורציתי לדמותו לבוסר דכיון מלח הגיע לפול הלבן
מברכין עליה בפה"ח דהתם מתני מכופו להיות גדל
ולהעמות פרי תבל הכי תין גדליס יותר וזהו פריס ולח
עיד כיון מכן ליכת בפקת דברכתיהו בפה"ע עיין פ'
כיכד מברכין ד"לו ולבקיאות רחמון דנרחה דסותר קבת
מתני דמקמי להו תלוענר זעירת וקתמר והח הוו תמרי
מוכרחים תכו לומר דהתי כופרת דמתל עליה זעירת הוה
על כופרת דנקבה דוחתי סופו להיות תמרי תבל כופרת
דזכרי דלח הוו תמרי לעולם הוה הוה פרויהו עיין
בערוך ערך כפר כמכת דתיכו הפלחמ"טו מהביאה מרן
ותותו פלחמיטו הוה מתם רחם החולן דנתוסף מפכה
לפנה ולהיות חדם הוה דך ויפה לתכילה תבל תיכו פרי
ולבן ברכתו מהכל ועל הכופרת דהנקבות עדיין לבי
נוקבי מה נברך תם נרמי תותו לבוסר תו נתמר פסק
מרכת דכת' ומתר תולכות מפיוקיתו פרי מברכין עליו
בפה"ע תו נתמר מהכל.

ר"פט הלכה למעשה תבל מהוה בעל ברית מותר
בנעילת הסנדל ופטור מעיטוף הרחם וגם
לח נתמרו כירוק הדין מ"ט הוה לו כדכ' מוהרי"ל ז"ל הביאו
הו"ה וקיבק בי"ד סי' ת' וכת' עוד ממותר ללבוש בגדי
שבת עד תחר בה"כ ובורמי מתז היו מוהלין בב"ה
כמנהג ע"ק ירושלם תו' תבל כשהמילה בבית תז מותר
עד תחר המילה וקרוב בעיני סיקרתו לם"ת תם תורע
בשני תו בחמשי ותע"פי שבת' הטור בסי' שפ"ט תם
הכהן הבל ויתן כהן תחר בב"ה מותר לקרתתו תבל בעינן
לתר לח ותכור היינו ד וקח בתבל ותיכו בעל ברית תבל
בתבל מהוה בעל ברית בורמי כהוה מותר מתר מ"ט
מלו הוה: ועוד נרחה לי דבזמן הזה שנהגו לקרות לתבי
הבן ום"ק לם"ת שמותר לקרתתו בשבת ג"כ דהוי דברים
של פרהסיה כהסוא דל"ת אל מהיו קורתין חותו בכל פעם
ג' בם"ת ותורע בו תבלות ולח קרתו החזן ועלה הוה
מעמתו ותין להחמיר כ"כ בד"ת מהרי רי' התיר כמו
שכת' מרכת כי' הכז' ותע"ג שפכק הרב דלח כרי' מ"ת
כביהיה לנו תחת שפק רחוי לתפוס דברי רי' שכתה
הדבריס פשוטין שיכולים לקרת לתבל בשבת מתר
שנהגו עתה לקרתתו בשבת ובתול כשהוה בעל ברית
וזה נרחה פשוט כפי החמת וכפי הרשום בזכרוני עיין

בהרב בעל כ"ה הל' בשיחות כפיס דכ"ל דמשמע ונותי
בדבר הזה ותוכי זוכר בחמת משקנתו.

שאלה ר"צ חלב בהמה טמאה תכור מן
התורה כתשר מבותר בפי'
פת' ט"ד מהו שיתרפת בו מי שיש לו חולי דמ"ל לה תזמה
מעורב בחולי זה עוד תחר שנקרת תפריטתמ"טו דמ"
פיג'ו מבלשון ערבי קורין חותי דיקוט נפ"ת שהוא מחומרי'
קבת תנשים שע"ד שנולה כתרפתו בהותם שותין חלב
לתתן משפר ושים. **תשובה** תנת ודעכת מחומר
והשמועה שמעתי משר חמי הח' הש' כמה"ר מלכי
מחולי זה יש בו סכנה ותם לת הוש למחר והרי זה
נקרת טריפה מחיים וסופו למות מחולי זה ועוד עתה
בשעת מעשה שאלתי תת פי הרופחים ותמרו שיש
סכנה בדבר ושמעתי שם הרפואות טבעי ת תרופה זו
גם למי שמוריק דם מפיו ושכתרפתו מהם ע"י ולהכי
קרתתיה תרופה דתתמחית בחזקה שפי רופחים ושפי
ספריסם ולכן התרתי לשתות חלב זה לבעל החולי הזה
תשר שהל ושיעתם כשהשר הרופחים בלי התערבות
כלל ושמכתי תתה שחורה תבי התעודה הרמ"בם ז"ל
פ"ם שהלכות ושודי התודה דין ח' ע"ש ושדין דין תחת
ועכ"ז תמרתי לו שתם לת יפסיד לרפואה שכדי לשתת תידי
ס' תי בעינן שהחולי ויהיה שכוכן לזמן קרוב ונרחה
תו נישה דדי לנו שיהיה החולי שכוכן תע"פי שתיכו
נרחה לפי שהוה לזמן רחוק והנה הוה שתהלך בחוץ על
שפעת רגליו שיערב דבר שר שחזי תין תומר. בתוך
זמן שתית החלב הנז' שהוה מ"תם חל ט"ב להיו' בתוכס
ושהל שהל החיש תס ותעכה ת"ל שה ס' יש ושסיב שתם
היה שפסיק שכין ותי השתיה שהיה שריך לחזור ולשנות
עוד ושים לחרים ושן כי הישים הרחשונים ישלו תחי
תמרתי לו שיוחכי עד שתתיישב בדבר ותחר היסוב
התרתי לו שלח ותעכה כי תמרתו תס תתם שחשיר לו
כשהת שכשולו לעתיד בהיסור שן התורה ושן הוה
שוכרח בשעשו לשוב ולשנות עוד ותי השתיה שחדש
ולכן יותר טוב להתיר לו שלח ותעכה ולח שיתבטלו עי'
כך הישים שעברו וכשכתי עוד בזה על הורחת שרכת
שהרי"ק ז"ל שפס' בח"ח כי' שכ"ח כי' ח"י ס"ם תס כן דין
שיכה לנ"ד בשכ"ם הוחיל וכבר כת' דהוה חולי שכוכן
ושה גם בהצטרף והשחשיר חישו חלח שן השתכשים והחל
ושלמו שעניותת.

שאלה ר"צא טחול שנשלה בלח שיקור שהו
תשובה כך כתוב
בהגה שערי דורח שעשה היה בטחול שנשלה בלח שיקור
והתיר הר' שמואל וחבריו לשיערוהו דהטחול והחלב
הכשר שבו הוי ס' כנגד חלב החיסור עכ"ל הן תמת כי
רחיתי להרב בעל שרי חדש דכתב דחין לשמוך עז בכתם
טחול שלח כל הטחולים שוין וכו' ונחת לת ידעכת שלי

קרתר

דקאמר דאם קבלה מרבותיו נקבל ואם לאו אם תמובה דאין הכי נמי דלא כל הטחולים פוין דיש פתן ויש כחום אבל כל ר' בפני עצמו לפי רוב חלבו הוא רוב פומן וגודל הכשר הכשר מבו ודאי יהיה פעיס ואם רב חלב החכור למה לה ירבה חלב הכשר ואם מעט הוא חלב החיכור מעט ג"כ יהיה חלב הכשר וכך פיפר הר' מפולם וחבירו בכל פתם טחול דוק בדבריו ותמצא כי אין לפמוך בזה על הרב בפ"ח ובמדה פחדש מודר וכו' ויש ויש לפמוך על מעפה פל הרב בעל ס"ד זל מהוך ממם כ"ד והיא ואיר עיפיו בתורתו:

שאלה רצ"ב במעפה שהיה כך היה פפחט המוחט בחבירו פמה עופות לא"ח והיה החיש בלבתו לביתו כפל לו' ולא הרגיש עד אחר הגיע לביתו חזי חזר לחבורו מחזר על אבדת העוף וילך פובב עד מבוי אחר המוחט ומצא פס עוף ר' פחוט פאבי הנהלה לו הוא העוף פנפל לו אבל אין לו בו טביעות עין פה דינו: **תשובה** לכאורה היה נראה כי פתח ההתיר פתוחה לפניו הואיל ונמצא בתבוי המוחט ורגלים לדבר שי לאבד זי' פצא ופחוטת המינים כראוי והמוחט ג"כ פמעיד אלא יבאת נבלה פתחת ידו: אבל כד דייקת פפיר אגיבא דהליף והרת"פם זל דאזלי כאבירת רב הוא פפוט פהעוף הזה אאור בהכולה פטעם דנעלם פן העין ואחין לו בו ט"ע עיין בבי' פ"ב וכי' ח' דין דלת ועיין בדיעפה ובפ"ך ב"ט ועיין בטור חפ"מ בי' רכ"ט דין ו' ועיין בפמ"ע לעופב הדינים כי לכאורה נראין דפתרי להדדי ותיפוהם בהפקפה ה' ואם תרצה להקל פעליך עיין בפ"ח בי בחמת הוא פאכף לכל המחבות ותאכל פפרין ולא כל:

שאלה רצ"ג להודיעך כוונתי בדין ב"ב ג"ב דף בפה בכת' והוא בפבר העצם החיבון לא והא בוועקץ פאם היה בו עוקץ תבדק הריאה: **תשובה** את זה פצאתי בתוב בפלי הנראה פאם חזר הפבר ונקבר פע"פ ויחדיו ידובקו דבבר וכן נראה פדברי פוהריק פורם לז"ע וטעמא דפכתבר הוא דאע"ג דטרפות דהכא פפוש בקיבת הריאה נגעו בה פ"פ ל' לעצם הגף לנקוב הריאה אי"כ ויצא העצם חוץ לעור וניקב בין הבלעות ונכנס תוך חלל הגוף וניקב הריאה ולכך באחזר הפבר ונקבר יחדיו הוי הוכחה רבתי דלא יצא עצם הגף חוץ פקום הפבורה דהלז ויצא לחוץ לא היה פתרפא ופתקבר יפה יפה בבין זה בנגד זה ובין פתגלה דפעיקרא לא יצא לחוץ פפולא פתברר דלא הגיע לנקוב הריאה והרי דין זה דומה פפם לדין דלקמן כ"ה כ' יב לפי' פבת' ולא דפי כלל לדין דבוף ס"ב דפאבר במקום ב"ה דפטריף אפי' אזר ונקבר יחדיו דהתם חוכח לפוחם לפבוקת הגידין טרם יבואת העצם לחוץ וכדבת' הבי' גם פוהריק

בחורך ע"פ ולכך אין ראוי פהקבר לומר דלא כפסק הגיד דאוכח לפיפר דהא דאזר ונקבר הוא פפוש דלא יצא לחוץ ולא התנועע פפקופו אבל הגיד כפסק טרם ובואתו לחוץ ודלא כהרב בפ"ך ופה פצריך לברוק הריאה נראה פהוא שפילו אם פהתה ב' חדם ואין לא פהני פהניות הי' חדם אלא דוקא לדרוסה ונפולה אבל לפבורת הגף כפוך לאבור הגוף לא פהני ב' חדם ב' פעפוש כי אין זה פובוא אותנו פידי ס' נקובת הריאה פזהו פיבת הטרפות דאכתי אוכח לפוחם פפה תוך הי' חדם האחרונים העוקץ פהוא פפוך לגוף הנקיב הריאה וחף בולדה וכולם אנו לו' פאחר פתעברה נתאב הקוץ והנקיב הריאה ולכן לא קבלו לה פיעור זה והבריכוה בדיקה ולהוות פאין אנו בקיאין בבדיקת' פיעורו חכפים כפיעור הנ"ל דאזי אפרינן פאחר דאוק פהוא דאוק פן הגוף ליכא למיחם לנקיבת הריאה: פוב ראיתי בספרו פל הרב פוהריק זל פי ס"ה ס"ב הנ"ל בכפק להתיר בקולית אפי' פפוכבים זה על זה פכח ס"ם ובאחפצי פלא במקום כיה התיר נפי פכח ס"ם: בהיותי בדפוד אצל הרב הל"בן פ"ך בפי' ג' פי' הנזל בפבירת הים אום' עד פיבדוק כ"ה: וזל והיכא דפצינן לידע בדוקת הגידין כגון בבהפה דלא ידעינן אם יצא לחוץ ראותי כתיבת הרב בפהרשנ זל דפיה בחזיר בפק פ"כי הרב פוהר"ם זל דפפ' להתיר בין פהגידין קיימים ולכאורה בהו דיעותא וזה פכח ב"ב ס' אם יצא לי' ח"ל ודאי ס' ולי' הלכתא כהפ' דהיה בבדה החרונה הכתובה בפי' כ"ה ס"ח ול הלכה כהר"פבה פהיה הפבדים הראשונים הנ"ל בפי' הנ"ל ואפי' דפבפקא לן אי הוי פבר על פבר או פבר עם פבר פכק להתיר פכח ס"ם ופכן הפבים עפו הרב פוהר"ם אל קלעי זל ואין לתפוה על הרב בפפה דכיון דפבק לעיל בי' כ"ה בבירת רפי' ח"כ היכי בתב' הכא דלדידן דלא בקיאינן בבדיקת עוף טרפה דפפפע דהא בבהפה כפירה להכא תוכרי כפתקבר יפה דלאכא למיחם אלא לכ"ה וק"ל

ומה ששיע לודיעך היאי רוחב הנבע דפפערינן בזה פהו: **תשו'** פלם דעות בדבר הי' כפפוט הנבע פפם: ויש פוסרים פרוחב הנבע החפור בכל פקום הוא גודל ואבוא ראיה לדבריו פפם' הרפב"ם בבוף הל' נפיחות כפיס: ויש פן החחרונים דבבדי דלפחות בעי רוחב אחי הנבעות ולכן פחפירים ופוסרים דיותר נכון לפער פחבי עצם החפצעי ולפעלה פעצם ודאי לא יש ב"ה ויש לפפוך עד בין בעוף בין בבהפה: ופה שהיה נהוג פ"ה פז זל היה רוחב גודל והוה פרגלא בפוסיה פבעינן כזה הכל לפי ראות עיני הדיין בחופן האבירה אם עור ובשר חל' או אם חזר ונקבר פע"פ וכיוצא בהפך הכל לפראה עיניו ופפוט כי דו לפו פחל בטה ויתן ופתחל פורינת

טעמי וכללי המפסיקים בטרפות דחזי לאו תמה כרוכלה
לכויר בספרים כל חופני המבורות מיכולים להיות
וכין מהחכם עיניו ברחמו ומרחם טריפה לעמתו בודעת
טעמי הרופים יוכל להתיר לו לחסור הכל כפי המחורע:
והוחיל ואמו בעמק זה תורעך מפ"ק מרבותי הלכה
למעשה בטור יד כל היכא דכתם מרמה הב"י להכפיד
והח"כ יש חוכרין הלכה רווחת לפסוק כיש חוכרין
בהפר מועט: אבל בפעת הדחק כגון בעורת חתניט
או ביום פ"ק מחין לו מ"ו או דחיכא הפר מרובה מכיכן
לחתמת דמרמה הב"י ז"ל ואזלינן לקולה: **ודה** לך בנין
אב לכולם בעמד החמצעי מהוא עמד פ"ה רחה תרחה
דכתם מרמה בב"י ס"ה ין ר' ז"ל בעמד החמצעי אם נחתך
מלא בפ"ה כפירה ואם נחתך בפ"ה טריפה ולא נחפרה
מפני מהיות התוכת הרגל ממקום זה אלא מפני מנחתכו
הגידין: לפי' אם נפר העמד בפ"ה ויכא לחוץ ואין
עור ונפר חת"ר ובדק בפ"ה ומצאו קיומים כפירה זהו
כתמו על מרן וכת' עוד ויש חוכרי' בנחתך עמד החמצעי
בכל מקום לפי' מלא בפ"ה ולדעתם אם נפר העמד
במקום פ"ה ויכא לחוץ ואין עור ונפר חופין את דובו
לעפי' מבדק בפ"ה ומצאו קיומי' טריפה. מעום רנפרי
דהטרפות הוא מפר העמד בלי טענת פ"ה וכין אחונו
דבק יחד הנפר לפי' מלא בפ"ה טריפה וכת' הרב המגיה
דכל חנפרת ונרפת נהגו כקבורה החחרונה ואין לענות
עליהם בדין זה וכדומים לו היו עומדים מעמים בכל יום
כהלכה ומורין כן במקום הנפר מרובה ומעת הדחק
הנפרת רחמונה בתמית עיקר וכמהנפר מוכח ז"ע בז"
היו מעוררין כחמור ואם נמצה סועור מכפורין. וכמלא
היה מעת הדחק ולא הנפר מרובה והנפר מוכח ז"ע בז"
לפי' מלא במקום פ"ה המנהג היה להטריף בקבורת
היח. **עוד** ראיתי מבחכות מחוכרין הנפר רבו
לקרות הנפר מרובה מוק"ם אחד מלא ובפרט
לעניין כל הנפר המכור והמכר דיש ג"כ היתר ס"ם
מתהפך ומכו המוהטים המומחים ובקיאין בפתחו של
מרכח והפנימי בסועור הידוע. עיין מי' כ"ו בדין ט"
ההגה כי כריבים אנו לחוקמת במקום הנפר מרובה
דאי לא תימא הכי קשות דוחיות אחידות כי' כ"ה עם כ"ו
ולפחובם לנפר לו' דמיירי דוקא כנהמכה בנפר פ"ה
ולכן מעעריכן ברוחב אבבע ואחרינן דכיון דאיכא רוחב
לאו מקום פ"ה הוא וכפר אבל אם יש נפר בעמד
והוא הנפר מועט מטריפכן לה מפר העמד בקבורת אנפי'
אפילו רוחב ב' אבבעו' ומדמוכן לזה לעמד הקולית
דבכל גוונא טריפה ודוק. **עוד** חודיעך דרך
כלל מקבלתי מרבותי בודעת דעת חפוסק
בכחובת דין אחד עם מקילין ומחמירין והוא כות' דעת
המחמירין בלעון זה עם מחת רין וכו' מלא בתב ועם
חוכרין נרחה מדעת הפוסק שהוא נוטה עם המת רין

ועוש עיניך להפרש זה כי הוא אחיותי. **עוף** ר' מלא
נמלא בעופות הדבה מפיר קרוכן ליה הנפר' מועט ונרפ
ודוק. **עוד** זוכר אחי מחורע מעמד בע"ק בחכוחת
מכורת הנפר מחכחו עמד הקולית מכור מכר
על מכר והוא חורך הזה מעורב בעחר הנפר המכר
עם בחופן מלא היה כוכר בנפר הנוף על הורך הזה
והחירו אח כל הנפר מכח ס"ם המתהפך ולקולא ס' אם
יכא לחוץ אז לא ואח"ל ובא מי זה אחר מחכי הוא הלוקח
מנפר נ"ק הורך הזה ותולה הפרכות בחכורו וחכורו
תולה בו וא"ל מחכי הוא בודאי הלוקח מזה הנ"ק ס'
ובא אז לי' והורך המליכוהו חופה. ודוק ובכנם ר'
נעמד מעמד והטריפו אח כולו ולא מחכו על ס' ממא ובא
ובמקום הפנר מועט ודאי הכי הוא ודוק.

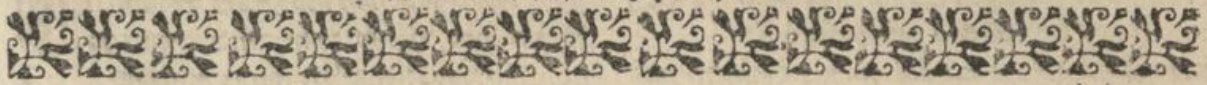
שאלה רצד בועה בחיפולי ונחבדה
קודם מתברך מהו"ת **ראשון**
כך מ"ך בבדיקות המיוחסות לרבני עם ה' מבקנ ונקי
ועה דכפירה מרין ס"ם ומכן הכיום הר"מ דרם אחנם
הרב המוהריט ז"ל ד"ח אומר ע"ם הטעם עוד ראיתי
עם בקי"ג ס"ב מ"ם אם בירכה תלוה ונאה מן הבועה
טריפה כתוב עם וכן בירכה תלוה ביתרת פחותה
מטרפה דלקח: ואפי' היתה בחוכה לא אחרינן דדופק
מנין עליה כיון דלא נפרכה בו עיין מהריב"ל ח"ב ס"י ק"נ
דכת' דלא נהוב כן ואפי' לדעת זה דוקא כשום מובלא
לבל לא בבועה קפה בירכה היופלת מן בועה מחיתוך
לחיתוך טריפה לפי אחונם מוכבות זו על זו כדרך עם
כשום בירכה זו פקב לאוד בלא בועה מוהריק עיין
את' מוהריב"ל ח"ב ס"י ס"ב ועם מבואר דאפי' כל הבירכה
בחוכה בירכה לל הדופן בר כיון דאיכא בועה טריפה
לפי מנהב קוסטנדינה כשום אומה מבכנת כולם בגומא
פתחתיה שום בריאה מאיזות כזה הוא כפר חובה דין
זה במה"ר ריק עיין לבל לאם למעלה מהאוכם הזאת יש
בירכה מן הקבה לל הקבה ועוברת כולה על האוכם
הזאת הכבכת בגומא כפכופחין את הריאה אם נעמית
הבירכה קבה זו אפי' במקום נעמית אוה טריפה מעום
דאחרי מעי' ניכוח הריאה ממרפחת קדור ללב תתפרק
וכיון מכן טריפה ואם הבירכה היא רחבה מאד באוכם
כזה כפירה מעום דליכא למיחש שמא תתפרק דהרי
היא רחבה מאד ע"כ מ"ך בכתבו ח"א ז"ל על כיור חלק
ובי"ד ס"י ל"ה דין דלת בהגה בדין כשום גומא תחת
הפיכול דכת' הרב המגיה דכפירה מעום דאוכו עתיד
להתפרק כתב ח"א ז"ל וזל כיון דטרפות זה הוזכר
בגמרא אין לנו להכפירו בטעמים מן הרחם כמו שכתב
הרב בעל ההגה דמי הגיד לנו דטעם אינרת הוא מפני
בעתיד להתפרק וזה אומו עתיד ואין לך בטרפות חלא
מ"ם חכמים בין להקל בין להחמיר עכ"ד וכ"ל דהא דכת'
הוא הומרת נ"ע אחה לנהגה דגוי אבל לבהמת ישר'

בעזרה ורחוי הוה הרב המגיה למחך עליו כי רוב חכמתו ושלמות לימודו בכל החכמות ידוע ומפורסם ממעשיו וזה מוכרח לכו לומר כי היכי דלא תיקשי דידיה לדידיה ולא יחמרו לו ולדידך מי כיחא מ"ם בהא דאם ום פרכת מן הקצה אל הקצה ודוק.

שאלה רצ"ה מלת ממני לתרגיע דעתי בבתי החזקות שם ליהודים בבתי הגוים מהיהודי מקדיש לו מעות בפכורות ומוכר בהם פועלים תחת ידו לבנות ובמביל כך מוחל בביה הגוי חס מותר מיבנו בשבת. **תשובה** דעתי

בזה מלפני' מהיה דין קרקע בחזקת כיון דאוכח יד גוי בחתצע הכל יודעין לכבל גוי הוה בונה ואלעתא דדידיה עביד ולאו אלעתא דיסראל ולאו מליחותיה דיסראל קעביד. אבל מה לעשות ולא כך קבלתי ורחוקי מעשים בכל יום בע"ק ירושלם תו' סרבותו ודבני העיר הוו מחמירין בדבר ומונעים ליסראל בעל החזקה מלחזק דהוו רואין מהגוי בעל החכר ועשה כל מה שיחמר לו יסראל ובפרט אם ירצה לותו במתן בסתר לא יקרב דבר ואין בידי כח לעמות לך הפך מזה כי טעמא דמלת' הוה להרחיק לזות שפתי' דלאו כולהו עלמא דיוכא גמורי ורחוקה היא מכת.

תמו ה"ק ח"ל בפי' רבה הק"בה לזכות את ישראל וכו' הוה ברחמיו יתרבה למען שמו חלי לתת את חלקי מחובבי שמו ותוריתו ויטע בלבי להבינה וירחמו וירחמי אותו ואת מוחו שמח וטוב לב כנ"ו

הא לך הלכות נזירות להרב הגדול מוהרי קש טרו

שלהם כאשר נדרתי וחלקתים לשעיפים כדי להקל על הקורא.

א' הנזיר לשון בדברים המפורשים בתורה בתגלחת ולהטמא למתים ולאכול דברים שאסרן הכתוב מבפן היין כל ימי נזרו.

ב האומר לא אפטר מן העול"ש מלהי' נזיר הז"ל נזיר מיד אמת ימות עתה ואם חיחר בנזירותו עובר בבל תאחר.

ג אין אומרים בנזירות עד שיוכיח בשפתיו דברים שבעוכם מיהיה נזיר אע"פי שהן עכיכות רחוקות ואע"פ שאין בשמעון לשון נזירות הרי הוא נזיר: כיצד הרי שהיה נזיר עובר לפכוא ואמר לחביה הז"ל נזיר הוא ולבו היה שיהיה כמו זה ואע"פי שלא פירש ואמ' לחביה כמו זה: וכן אם אמר בשערו ואמר לחביה כזה או שהיה מכלכל או שהיה מכלכל או שאחר הריכי מכלכל הרי אלו בשלח פרע הז"ל נזיר והוא שיגמור בלבו להזיר. ונראה לי שאין מתרצין לשונו כי אם במתכוין לקבל הנזילו אבל מי שאומר כן דרך קנס אם לעשה דבר פ' או אם לא לעשה לא מתרצין לשטניה כיון שאינו גומר בלבו לקבל הנזירות והדרבה אין לו חפץ בו וכן נראה מדברי התחרוכים ז"ל וכל שכן אם הוציאו בלשון שבועה שגם בנזירות שמם שהוציאו בלשון שבועה היכא שלוגתא ועיין ר"בל ס"ת ור"שדם ס"ק ע"ד.

ד אמר הרי עלי כפורים אע"פי שהיה נזיר עובר לפכוא ואע"פי שהיה בלבו להזיר חיכו נזיר והז"ל כיצו שלא הוציא בשפתיו כלל כלום.

ה' כל כיצו נזירות כיצד מקומות העלגיים שמשנים הדיבור ואמ' שם הריכי נזיר נזיר נזיר

הרי זה נזיר והוא שלא אמר אותו מקום קורין כן לנזירות

ו האומר הריכי נזיר מן החרכנים בלבד או מן הזגים בלבד או' הריכי נזיר מן התגלת או הריכי נזיר מן הטומאה בלבד הז"ל נזיר גמור וכל דקדוקי נזירות עליו ואע"פי שלא היה בלבו להזיר שלא אמר זה הוא שבלבל ודבר שבלשון אמרו אמור על הנזירים הז"ל גמור אבל האומר הריכי נזיר מן הגרוגרות או מן הדבילה וכיוצא בהם הז"ל אמור בהם והוכו נזיר

ז מזגו לו כוס של יין ונתנו לו לשתות ואמ' ה"ל ממנו הז"ל אמור בחותו כוס בלבד והוכו חייב בנזירות שלא נתכוין זה אלא שלא ישברו אותו ויתר מדאי ואם סגיע לשברותו של לוט יין דברי כלום והוכו חייב על כל עבירה שיעשה משסגיע לשברותו ש"ל הוכו בן חיוב.

ח' האומר הריכי נזיר ע"מ שאהיה שותה יין או מטמא למתים או מגלח שער הז"ל ואמור בכולם משני שהתנה על מ"ש בתורה וכל המתנה עמ"ב הנאו בטל:

ט' נדר בנזיר ואמ' לו הייתי יודע שהנזיר אסור בין או בטומאה או בתגלחת ואלו הייתי יודע לא הייתי נודר הז"ל והייב בכולם שהרי הוא היה יודע שאסר עצמו בא' מג' מיכן וכבר נתבאר שאפי' שלא נדר אלא בא' משם אסור בכולם והז"ל פתח לנדרו אם אמר שלא היה יודע שאסור בכולם לא היה נודר ומתחרט בכך על נדרו אמר יודע הרי שהנזיר אסור בכולם אבל היה דעתי שמותר אני לעשות יין משני שאוני וכול לחזות בלא יין או משני שאני קובר מתים הז"ל הוכו נזיר משני שאלו אם בכלל נדרי עכות שאין נדיכין שאלה לאסר ונ"ל בהוכו דזקא בעוגב בכל הנדר שאסב בזה ותר לו כל הנזירות אבל אם אסב שבזה יהיו לו ל' שתויות יין לבד או ק"ת ויהיה אסור בשאר הוי כדין נדר מל' משם שאסור בכולם:

ו׳ אמר הרי עלי נזירה הרי עלי נזירה לא אמר כלום הרי עלי נזירה הרי כאלו נזירה הוא זה הכלל כל לאבר שאם יגעל מן החי ימות אם אמר ה״ה הרי נזיר:

י״א החומר ה״ה כשהיה לו בן גדול לו ן׳ זכר הוא אבל אם נולדה לו בת או טומטום או אנדרוגינוס הרי הוא נזיר:

י״ב אמר ה״ה כשהיה לו ולד שפי׳ נולדה לו בת או טומטום או אנדרוגינוס הוא הפילה שאמה הוא נזיר חזקה וכאלו ראה הוא:

י״ג הנודר בנזיר בשוגג או בטעות או בהכרח או סבור לזרז חבירו או דרך הבאי הוי פטור כשאר נדרים ומי שנדר בנזיר ויחס על נדרו הוי כאלו לחכם ומתיר לו נזירותו כדרך שמתירין שאר הנדרים:

י״ד המתעים בנזירות הוי נזיר:

ט״ו היה נזיר עובר לפניו ואמר כזה הוי נזיר:

י״ן נדר חבירו בנזיר ואמר הוא פי כפיו מיין הוי שאל׳ שערי כשערו מלהגזז הוי נזיר:

י״ז וכן הנודר בנזירות ושמע חבירו וי׳ ואני בתוך כדי דיבור וכן המלמי בתוך כ״ד של שני ואמר׳ ק׳ כולם נזירים הותר הראשון הותרו כולם הותר האחרון האחרון מותר וכולם לאסורים:

י״ח החומר ה״ה כשהיה לו בן ואמ׳ חבירו ואני הרי חבירו נזיר מיד ויש חומרים שאינו נזיר כי אם כשהיה בן לתשעים: ונראה לי שהוא יכול לפרש כוונת ובין שמובל ב׳ החלוקות:

י״ט החומר לחבירו ה״ה כשהיה לו בן ושמע חבירו ואמ׳ ואני אין זה נזיר אלא נתכוון זה הלא לומר אני חושב בתוך ופסק נזירות להקל: וכן ברין זה כ״ל דאלו כתר כוונתו מאחר שיש כן במשמעות מה שהוציא מפיו:

כ׳ שנים שהיו מהלכין בדרך וראו חיה או ע׳ בא כנגדן ואמ׳ ע׳ מה״ב זה ההולך כנגדינו שמעון הוא ואמ׳ חבירו ראובן ואמ׳ זה ה״ה אם יהיה ראובן ואמ׳ הן ה״ה אם הוא שמעון לא הגיע אליהם אלא חזר לאחוריו ולא ידעו מי הוא אין ע׳ מהם נזיר:

כ״א וכן החומר ה״ה אם יש בברי הזה מהם כור והלך למדרו מאחו שנגנב או שאבד הוי נזיר וכן כל כיוצא בזה שפסק נזירות להקל:

כ״ב היו מהלכין בדרך וראו את האנדרוגינוס מרחוק ואמ׳ ע׳ מהם ה״ה אם אמר הוי ה״ה מזה אמה כולם נזירים לפי שאם באנדרוגינוס דרכים שוה לאיש ואם בה׳ דרכי׳ שוה בהם לאיש ולאשה אם בן דרכים מאיזו שוה בהם לא לאיש ולא לאשה וכל הדרכים הללו בעניני המצות ולא בטבעו ובתולדותיו משמע בלובן כשאסים ומשמע בחורם כנשים ואינו נמכר לעבד עברי לא כשאסים ולא כנשים וההורגו נהרג עליו כשאסים וכנשים:

כ״ג וכן אם ראו שאסים בחוש כנגדם מהם פקחים ואחד סומין ואמ׳ ע׳ מהם ה״ה שלשה סומין ואמ׳ הן׳ הריני נזיר שלשה פקחין וסומין ואמ׳ הן׳ הריני נזיר שלשה פקחין ולא סומין הרי כולם נזירים וכן כל כיוצא בזה: ונראה לי דוקא כשלא היתה מחשבתם מכוונת למה שהוציאו בפיהם אבל אם היתה מחשבתם מכוונת למה שהוציאו בפיהם חוכם נזירים ואע״ג דלא בעינן בנזירות שיוציא בשפתיו כל מה שבלבו מ״מ בעינן שלא תהיה מחשבתו מכוונת למה שהוציא בשפתיו:

כ״ד קטן שהגיע לעונת נדרים ונדר בנזיר הוי שעי׳ שערין לא הביא שתי שערות כשאר נדרים כמו שיתבאר פי׳ רל״ד:

כ״ה החושש מרוב את בנו קטן בנזיר אע״פ שלא בא לעונת נדרים: כיצד החשש שאמ׳ לבנו הקטן הרי אתה נזיר או שאמ׳ בני פ׳ נזיר או הרי זה נזיר ואתם הבן הזה וחייב החשש להשגיח בו כל דקדוקי נזירות כשאר נזירים הגדולים:

כ״ו לא רצה הבן ואיחה בדבר זה מיד שמע או שמיחו קרובין בנזירות הוי נזיר: לא מיחו הוא או שהם מיד אין מחשתם כלום אחר שהתחיל הנזירות ועד שתי ים לו להודיעו עד שיגדל ויעשה הים:

כ״ז הגוים אין להם נזירות כשאים ועבדים אם להם נזירות והאב או האבל מיפר נזירו החשש אם רצה כשאר נדרים אבל העבד אם לרצו לכוף אותו לעשות ולהטמא למתים ואם לא כפה אותו נוהג נזירות לפי שאמרה תורה ואמרת להם לרבות את העבדים:

כ״ח נדר העבד שאר נדרים שים בהם עיכוי כשם או מעכבים את המלאכה או שהעריך אין רבו צריך לכופו שפי׳ אין נפשו קצויה לו ולא יחול ע״ו הנדר למדר לשאר פירות אחרים עליהם אבל אם אין שם עיכוי ולא דבר שמעכב את המלאכה הוי יכול לכופו:

כ״ט עבד שנשבע אין רבו צריך לכפותו והרי הוא אחר שנשבע שנשבע לפי שאין גופו קנוי לו כדי שתחול עליו שבועתו ומשה זה כמו שנשבע על ובפי אחר לשבועה הוא מיפר נבדל: ולא דגם בשבועות העבד צריך שתהיה על עיכוי כשם:

ל׳ נדר עבדו בנזירות ואמר לו מופר לך וכן לחירות וחייב להשלים נזירות שהעבד כופין אותו ואין מפירין לו ואם הופר וכן לחירות

ל״א נזירות נוהג בשני הבית ואלו בשני הבית לפיכך מי שנדר בנזיר בזמן הזה חפי׳ פירש שעה א׳ הזה עולם שאין לכו בית שיביא בו קרבנותיו בשלמת ימי נזרו

ל׳ב יון הנזירות מהגת הלה בה״י ומי מנזר בח״ל קונסין אותו ומחויבין אותו לעלות לארץ ולהיות נזיר בה״י כמנין הימים שנזר לפיכך מי שנזר בזמן הזה בח״ל כופין אותו לעלות לארץ ולהיות נזיר גם נזירות עד מיתת או עד שיבנה ב״ה ויביא קרבנותיו במלאת ימי נזירותו וכל הזמן שהוא בח״ל אסור לשתות יין ולהטמא למתים ולגלח וכל דקדוקי נזירות עליו ואעפי שיין ימים הלו שוין לו ואע״פי שכלנו טמאי מתים בזמן הזה קנס הוא שקנסוהו לעלות לה״י משום שנזר בח״ל •

ל׳ג שמשלוש נזיר עולם הוא׳ ממון לה היה נזיר גמור מהרי לה נדר שנזיר הלה המלך הפריעו וכיוצ היה אסור בזיון ובתגלחת ומותר להטמא למתים ודבר זה הלכה משה ואפשר לי לומר דמשום הכי חשיב לנזירות ממון דבר הנדור לחיוב המתשים כמתני דמסכתי׳ לפי שלה היה יכולה מן התורה כי אם משה הקבלה עי׳ המלך וכהג בו וקבלו על עצמו •

ל״ד לפיכך מי שאמר ה״ר שמשון הזקן מן התגלחת ומן היין לעולם ומותר להטמא למתים • ואם אמר לה נתכוונתי הלה לחים אחר ממנו ממנון יהיו נזי״ר • **וד״ע** שמחלקו חכמי הדורות שלפנינו ברין כ״מ יש מהם חולקין שאם אמר הריני כשמשון ב״מ ולה הזכיר נזירות כלל מן הסתם כיון למשמון הנזיר כל שלה אמר מכון לאחר ואם אמר הריני כשמשון לבד ולה הזכיר בן מנוח ולה סוס תחר מתוארין אם כיון למשמון הנזיר הוי נזיר ומן הסתם לה : **ויש** מפרשין שכי תוארים עם השם שיאמר כשמשון ב״מ ב״ד ונראה להחמיר : **ויש** מפרשין אפי׳ כשאמר שיאמר תוחר ר׳ כשמשון ב״מ או כשמשון ב״ד ונראה להחמיר •

ל״ה אמר ה״ר כשמשון כיון שהזכיר נזירות אם לה פירש שכיון לאחר מן הסתם שלו כיון וכ״ש אם אמר שכתכון לו • **ויש** מקילין אפילו הזכיר נזירות אם לה הזכיר כי אם תוחר ר׳ לבד עם השם שמשון ותוחר ר׳ לשעת הדוחק יון מועיל לו לפרש דבריו שכתכון לאחר ויש להקל בזה •

ל״ן אמר ה״ר שמשון דינו כאומר נזיר כשמשון • (**אמר** המגיה עיין הלמכס פ״ג מה״ח עיין בשו״ת חכמות שלמה אחר מגדולי תשכנז״י שכתב בשם חות יאיר ס׳ טו׳ והכן בדבריו שם כי בחמת עמקו מחשבותיו וכדי שלה להאריך פה בבות שאינה שלו לה שכתוב לך תמצית דבריו ומה שדיוק בזה נרגש בקצת מהם יעמר אם יגזור ה׳ שעתיקם לקמן אם יזכרני המעתיק •

ל״ן אמר אהה כ״ם שכל תנאיו נראה לו שרוצו כמזכיר נזירות ושם ותוחר שכתנאיו דינו שתנאיו ר״ל תנאי ודינו נזירות שיהה מטמא למתים ומגלח לבד בתגלחת ובזיון לעולם ולפי זה תוחר הוא לו שלה היה אחר כמוהו שכך ותוחר אחר שיהה הוי כאילו אמ׳ בעל דלילה אם ב״מ עם השם • **ויש** שד להקל בשקוס מצוה כיון שלה הזכיר בנזירה תוחר שכל תנאיו וכ״ש אם אמ׳ שאינו יודע בשאר שכל תנאיו מה הוא •

ל״ח לסברת כל הרשאונים אם הזכיר שמשון לבד לה אמרינן דמן השתא כיון לשמשון המזיר • וכן נראה שפשט דברי הרמב״ם ז״ל שאמ׳ הריני כשמשון ב״מ כב״ד כתי שעקר דלתות שערי עזה • כמי שנקרו פ׳ שע הרי׳ זה נזיר כנזירות שמשון ואע״פ שלפשר שכשעו שעשים הלו לאחם אחר •

ל״ט שמואל הרמתי נזיר עולם היה לפיכך האומ׳ נזיר כשמואל הרמתי כבן חנה כבן הלקנה כמי שמיקף חגב בבגדו וכוונה בהלו הוא עולם ואין אומרים שמא לאיש אחר שמעתי׳ כהלה שתכוון ע״כ **הרי״** גם בשמואל ע״ה הצריך לומר כשמואל הרמתי שמא חו ר׳ שמעה׳ תוחריהם כשמשון כבעל דלילה וכו׳ ובשמואל כתב כבן חנה וכו׳ כולם ב״כ ללמד דלה חו קתני כשמשון במקוס בן מנוח וכשמואל במקוס בן הרמתי כיון שלה הזכיר נזירות זה נראה שפשט דברית ולה כדברי מי שכתב להחמיר בשמשון לבד •

ולענין מעשה בכל החלוקות הלו שם הוצרך המזירות בלשון שבוע׳ ים לשמוך על המקיל כיון שגם בנזירות שהוצרך בלשון שבועה חיכא מ״ד דלה כלום

מ׳ כפי המקובל ים הכשמה קדושה בחומרת שלה לקיים סוס דבר בנזירות שמשון מזהרים שם קל״ד •

מ״א אמר המודר שלה ידע מה הוא כ״ם הלה שכוונתו היתה לשבועה חזקה שם הוא ע״ה שנראוס דברי אמת גם נוכח נדרו נראה כן נאמן והנדר בטל ועל הרוב יפטרך היתר מדרבנן מוהר״ל פ״ק •

מ״ב אמר הריני לוקח נזירות שמשון לוסנה מעלייה הוא ר״בל פ״ק מ״ב •

מ״ג כתב ר״בל פ״ק דחפילו הוי נזירות מיסר גברא כיון שתלה הנזירות בתנאי שעטה שהיה לו לומר ה״ר שם לקח את בת פלוני היה כשב ע בפירוש בשם שלה שתתיון היה צריך לומר שם לקח וזה שאמר הריני מקבל נזירות שלה לקח גרע מיד וגרע מקוסס שאינו חוכל ומ״מ לה היקל כדאיכא תריתי לטיבותא דלה אמר שמשון ב״מ ב״ד וגם שפיקוה בלשון שבועה ושיון מוהר״ם פרס ז״ר פ״ז ע״ה •

וקשה

וקשה לי דלעולם נזירות בלמען שבועה היינו בלא תגלח כגון שלא' הריני שלא לשתות יין וכיוצא בזה מדיני הנזירות ואין נראה כן מדבריהם ז"ל וכ"ע תשובת מהרי"ל סי' כ"ז.

מד אמר לחבירו הריני נזיר שלא תכנס לביתי או שלא תאכל כיון שאלה הפועל בחבר נראה לי דקיל מהנך דר"ב דבעית שכנס חבירו ליתיה בודיים כי חשב שלא יכנס והאחר הוא שמעבירו בעל כרחו ועיין ב"י רלט' דין י"ז ועיין במהרי"ב ח"ח סי' מ"ב בסוף התשובה ובמבי"ט ח"ג סי' קל"ט.

נם אפי' בשבע שלא יפתה היה נראה לומר אם תכנס וכו' וכיון דאיכא תרתי המיקל לא הפסיד ומ"מ פותחין לו ממקום אחר שלא להקל בנדרים כנ"ל.

מ"ה אמר לאשתו הריני מקבל כ"ם ב"מ ב"ל וכו' שלא לשמש עמך אפי' לת"ד דמסכי נזירות בלא שבועה הרא יומו כלום מתרי טעמי ח' מ"ם בסם ר"ב דאפי' שבע שלא לשתות יין היה כ"ל אם לשמש עמך דאפי' הוי מיפר גברא יומו כלום כיון דמשעבד ליה ועיין הלכות נדרים סי' רל"ד על דין ק"ח ובאחרונה שם.

מ"ו בפק נזירות להקל ואפי' בפק כ"ם זהו דעת כל חבירי דורות הראשונים ז"ל ורי"ב ח"ב סי' ע"ז ורשרש ז"ל סי' קל"ח בפק ו' בפק כ"ם להחמיר ולראשונים ז"ל מומעין וכן נראה דעת הר' מבס ז"ל בפ"ת מתניתין דפ"ד דשהרות מדפ"ת וכתב בפק נזירות להקל.

ונ"ל דהר' מבס ז"ל כותב על דברי רבה דאזלה סוגיית דתלמודא כוותיה בפ"ב בית שמאי בשם' נזיר ועיין שם בדברי התוס' ז"ל ובסוגיא דכי מתרץ רבה אי תניא תניא בנדרים פ"ב ה"ק הדעת נותנת דלא מפלגינן בדין נזירות כיון דבפ"ק נזירות בפק חמור מודאי לא מעיל בזה לומר להקל אפי' הנודר בשמעון ומשום הכי פסקו ז"ל כשתמא דתלמודא דשם' נזיר דאפי' בפק נזירות שמעון להקל והכי פסיק ותני הרמ"ב ז"ל בפק נזירות וכו'.

מ"ז בפק בלוגתא דרבנותא לא אזלינן בה לקולא ריב"ל שם: וכ"ל דבנדרים לא יומר הכי דמ"מ קדושה בורו אדם הוא מצר הנודר:

ב"ח כתב הרד"ב ז"ל סי' תכ"ה דאפי' במידי דרבנן לא אזלינן בבלוגתא דרבוותא לקולא וכ"ע דקי"ל בעל סופרי הלך אחר המיקל:

מ"ט מעשה בא לידי אים שאל' לאשתו הריני מקבל נזירות שמעון ב"מ ב"ר ב"ת ע"ר כל חכמי ישראל וע"ר הכ"ב שלא לא תלבי היום לביתי פלוני לא אדבר עמך כל ימי עולם ולא הלכה לביתי פ' ואמרתי להתיר לו משום דהוי נדרי זירוז כ"ע היתה כוונתו אם להכריחה ללכת ועור שהוכיחו בלשון שבועה עוד שלשות ימים כאן שני תנאים בלשון לא שלא תלכי וכו' וא"כ אמרו לי שהעמיד הבעל דבריו הרבה בחופן שלא היה נדרי זירוז וחזרתי ואמ' שלא היה אפשר לו להעמיד עצמו שלדבר עמה בחופן שהיה צריך לגרשה ולא היה בידו לפרוע לה כתובתה והיא לא היתה רוצה להתגרש בלא כתובה אפי' ירצה הוא לא אמרתי שהוא נדר שהוא כאומר ואסרו פירות עולם עלי אם לא אעשה דבר פ' דלרעת לית הוי נדר שהוא ולפי דעתי גם לפמ"ג לא הוי נדר כיון שאין בידו שלא לדבר עמה גם ההליכה בידה היא ולא בידו ועם זה הוי כלשון שבועה וכפתי שלושות כמו שכתבתי ולכן התרתי לו בכוונתו לעשות שלום בין איש לאשתו והרחתי לו שהיה נדר תמור ומצריך התרה ועיין סי' רל"ב דין ה':

נ מי שנדר נזיר כשמעון אומו וכול להמשל על נדרו שכ"ם לעולם היתה מפי המלאך אבל נזיר עולם יפמו בהשאלה כשאר הנדרים ביטול הנדרים והשבועות נזירות שמעון בכלל ריב"ל סי' מ"ב ועיין לפנים סי' זה:

נא מי שאמר הריני נזיר יום אחד לפני מיתתי הרי זה אסור לשתות יין ולהטמא ולגלח לעולם:

נב האומר ה"ב ביום שבן דוד בא בו אם בחול נדר הוא אסור לעולם ואם בשבת או בי"ט נדר אותה שבת או אותו י"ט מותר מכאן ואילך אסור לעולם שהדבר שפק אם ובא בשבת או בי"ט או לא ובא והוא והוא שפק ביום שנדר לא חלה עליו נזירות שפק נזירות להקל מכאן ואילך חלה עליו נזירות ושבת הבאה שהוא שפק הוא שפקת נזירות שחלה עליו:

נג כל ב"ד שמורעין להלו שמלמלין בנדרים שאין חייבים מן התורה או שיורו להם להקל או שפתחו להם פתח מדרין אותו ב"ד ההדיוט:

נד מדברי סופרים אסור לנזיר לעמוד במושב שותי יין ויתרחק הרבה שהרי מכשול לפניו וכך אמרו חכמים אחור אחור לכרמא לא תקרב:

נה נזיר שוקף בשעת ריחו וחוכך בשפורניו ואם נפל שער אומו חוסם שהרי אין כוונתו לששיר ואפשר שלא יניר לבל לא יכרוך ולא יחוף בחרמה שפני שמשיר את השער ולפיכך רשאי לגזוז שלא יכרוך זקנו שפני קוף שיחות הרחם שקוס שהלחי התחתון יוצא ומתפרד שם כדאיתא בכי' קפ"ח דין ט' וקי"ל נזיר שתלם שערה ה' לוקה עיין הרמ"ב שם פ"ה מהל' נזירות:

נו הנזיר שותר בטוחלת את שנזה ואסור ביין שנזה כיון שרשות כיוצא שי שנשבע שיתה הוא שהרי שנזה עליו לשתות ואח"כ נדר בנזיר חלה הנזירות על השבועה ואסור ביין קדום והבדלה שהוא מד"ם

נז וכיוצא שותר בטוחלת את שנזה היה שהלך בדרך ונשבע בשת שיין שם שי יקברנו הא שטמא לו ויקברו ודברים אלו קבלה הם נזיר וכהן שנשבעו בשת

עצמו וטמא כזיר ע"פי שהותר הוא מיום הרחמנים ואל
וטמא כהן אשה קדושתו קדושת עולם
והכהן קדושתו קדושת עולם

נ"ח כגון בו ביני נזירים אחר כזיר לזמן לי' ואחד
כזיר יום אחד וטמא כזיר שלשים יום היה
כזיר אחד כזיר לזמן קצוב וזה כזיר עולם וטמא הכזיר
לזמן קצוב מנזירות עולם קדושתו חמורה מזה

נ"ט עד שתאמר לו בפני נדרת נזירות שם הכתוב
היכן חייב קלוח ואם לא הכתוב כתב נזירותו
על פיו. תלמי' אחר לפנים רחיתי ר' מכס מכזר והיכי
יודע מי הוא הנזיל והיכן מכתיבין לותו כתבנין נזירות
על פיו.

ס' נתב נזירות על פי עד ר' ואתה יין לו טמא
והתרו בו לוקה תעפ"י מעיקר הכזירות בעד ר'

ס"א התומר ה"ב אם לעשה כך או אם לא תעשה
כך וכיוצא בזה הז"ל רמב"ם.

ס"ב בזמן הזה אין לנדור בכזיר אפי' דרך קדושה
וכ"ם בה"ל לפי שאין שם בית המקדש להביא
קרבנותיו ועוד שהכל טמאי מתים להיות נדריהם שלו
נדרי רשעים שמא הרחמנים להזהירם שלא לקיים שום
דבר שיש בו שום שכתב לעיל בשם מהרש"ם ז"ל
והדברים נכונים וטיומק עמם.

ס"ג המקבל נזירות שמשון שם יקרב שלו זונתו
בודאי משועבד לה ולאו כל כמיניה לאסור
עליה תשמישו. ולומר שיקרב לה ויהיה כזיר שמשון
לאו אדעתא דהכי נדרי שגגות כי הענין שוכיח
שלא היתה כוונתו לאסור קריבתו לה ואינו וכול
לגרשה כי קשים גרושין לפני המקום וכ"ש שם
בכתובתה שבועה שלא לגרשה וכ"כ הרש"ם ז"ל טור יו"ד
סי' ק"ל בנזירות ע"ש ומהיין הנדר כלוט עיש.

תמן הלכות

נזירות למוהר"ק ז"ל ואעתיק ג"כ עתה מה שמדרתי
מהלקט שלי המיוך לדיונים שלו ופעמים תבוא שלוך בדרך
לרוכה וקצרה פעם בגלה ופעם בסתר הכל לפי הזמן
והפנאי שהיה לי בהעלותי המזכרת הזו על הכתב
בבתי ובדין עירובה והא שרי לן לעיולי ולמפוקי מבית
דין זה לבית דין הקדוש הלוי וה' תלהים תמת יעזרנו
עד"כ פם"ו.

א (התרה) (נזירות שמשון) (ושאלה) (וכשהיה
ע"ד קנם עיין כי יט"ך וכ"ח בשהרי"מ וב"ח
כי' ד' כתב טעמא מפש המפרשי דשאני בשאלה
הוא שמוש רחי לשפר לעוקרו מעיקרו כשאר נדרים
דאכש עיקר הנדר מעיקרו דהא אין לו עיקר שלא בא
ע"י נדר אלא שקרשוהו שמים ועיקרו לא בא ע"י עצמו
זהו כלל כוונתו ושיים בה וכן מוכיח לשון הרמב"ם
שכתב ומי שנדר כ"ש חיי וכול ליפחל על נדרו שכ"ש
לעולם היתה ע"כ כלומר אלא היה לו שעת הכושר וכו'
ע"ש וכן פירש הרב המגיד ח"ה כי' קע"ד ועיין במוהרי"ט
כי' כ"ד דף ל' ע"ח סייכי לי"ד ולע"ד ע"כ לפרש הכי
דברי הרמב"ם דהיי משום דכ"ש היה לעולם אלא הוי הא
כי כיון כנדר כ"ש ל' יום אע"ג דקאמר ל' יהיה בשאלה
ושריכו ליה קודם ל' ה"כ אע"כ דקאמר לעולם היינו
בשאלה ומשום הכי פי' מהרי"ט ז"ל דכוונתו דהרמב"ם
משום דלא היה לו שעת שעתוק"ם הרמב"ם לעולם היינו
דאפי' היה אתי למיחל לא הוו שרו ליה משום דלא
היה לו שעת הכושר. ומיהו אי משום הא לא תריוח
דלעולם הרחבם לא נשע בה אלא משום דהיה לעולם
כמשמעו דהיינו עד יום מותו וחשיר מתפיים בכ"ש
מנדר נזירות לעולם דההוא אתיא בשאלה וכדכתי'
דומיא דנדר נזירות לי' אבל הכא באתפיים בנזירות
שמשון אפי' ושויר דהוה לשמשון התרה כיון שמת
בנזירותו ולא שייך כל דאתפיים בנזירותו דעתיה עד
יום מותו בשעה ואלא יחיל כמו אלא שייך שמשון
ז"ל בנ"מ לענין מתפיים אי בעיקרו מתפיים או
בדהשתא. ומיהו לה טור י"ד סי' רט"ו וה"כי שם
ועור י"ד יום סי' רל"ד הבי' והיא מפק"ן דנדרים ורים פ"כ
דשבועות. ונא"ל דשאלה לא"ד בעיקרו לא מתפיים
אי אוקי' דשמשון אי הוה שייך על נדריה ה"ל התרה
ח"כ המתפיים בשמשון אף דשמשון אתרויה אלא שייך
אית ליה התרה להאי דאתפיים משום בעיקרו מתפיים
אבל מ"ד דבהשתא מתפיים אפי' תיתי לשמשון אי
שייך ה"ל התרה מ"מ כיון דכוף כוף לי' שלל והוי
כזיר עד יום מותו בהשתא מתפיים ושלא ושלל כדרך
שלא שלל שמשון. והא ליתא אחרא דהרמב"ם כ"ל
דבמעיקרא מתפיים. ועוד לא חשיר אחי מנשבע או
נדר ע"ד ח' ונשבע דלא ושלל על נדרו דאתיירין לו
הנויה ואח"כ הא כדכתב יו"ד סי' רכ"ט.

ב (נדר בלשון שבועה) (וכן לדעת הרמב"ן
הרש"ם י"ד דף לז ע"ח) הרש"ם ס"ל דהשתא
כיון דמרגליותו דאומני בהכי אין להקל. והרש"ם
תלק בין הוכח דמשתמעי תרוויהו כנדר ושבועה שויכי
י"ד כי' ע"ה. ומיהו מדברותא דנדר בלשון שבועה
לאו כלום הוא הרש"ם סי' הנ"ל כתב לרמוז לקמן.

ג (נזירות בלשון שבועה) וכ"ל בשאי דעת דהאומר
הריני נזיר בלא אלא תדבר עם פ' והוי כאומר
ה"כ שאין זה פ' ולע"ד ליתא דאדרבה אי דמיא להא
דמיא לאומר הריני נדר אלא אוכל דכתב הרש"ם
דהוי משתמע תרתי דהריני נדר הוי נדר ואלא אוכל
הוי שבועה וה"כ הריני נזיר הוי נדר ואלא אדבר הוי
שבועה וכיון דהר"ם מבן ס"ל בהריני נדר אלא

אוכל

לוכל דהוי יד ובפרט בזמן הזה דמרגלייהו לחוכמי
בהכי ס"ב הלי כמי דכוותה והיינו דהריני נזיר מאין זה
פ' דאתריכן דאם תומו פ' דהוי נזיר היכו טעמא מפוס
דמאין זה פ' לא מכוין לפרושי למען מבועה דמבועה
הוא תיכור גברא דאבר כפפיה מן תפפה וכמאחר מאין
זה פ"ל לא אבר כפפיה מיכוה ואפי' להרמ"ם כפי מאי
לפירפה הר"מרם דף לז ע"ח ד"ה על דמבועה תיכא
תיכור תפפה ותיכור גברא הפי' כמאחר מאין זה פ'
ליכא לא תיכור גברא ולא תיכור תפפה וא"כ כוליה חד
נזירות הוי כלומר דה"כ אם אין זה פ' מפ"כ
בהריני נזיר מלא אדבר: והא דאי לאו מילתא היא
דמאין זה פ' כמי הוי מבועה ומייכא למבועת מוה
זכרת' הרמב"ם פ"ח מהל' מבועה: ולא מידה דמאני
הריני כודר ולא פירש ממה כדך ומפוס הכי אמר
דכוותה היא לכדור האכילה עליו ולא דאפיקוה בלמען
מבועה אבל הריני נזיר הא הו לא מר ך לפרושי דמתמה
ודוע הוא דנזיר היכו מכל אסר ומה מבפן היין וא"כ כי
קאמר מאין זה פ' ל"ל ס ויהיה נזיר כמאין זה פ' מפ"כ
הריני כ ודר מלא תוכל דאין לומר דאם לא יאכל ויהיה
כודר דממה בדר אבל הכי נזיר בתמו מאסר ומה מבפן
היין ה"כ כי קאמר בתר הכי מאין זה פ' היכו דתולה
נזירותו באם אין זה פ' וה"כ ה"מ מלא אדבר היכו תולה
נזירותו באם לא אדבר אסם לא ידבר ויהיה נזיר ומתמה
ים לדאות דמאני הריני נזיר מאין זה פ' דלא סייך
לפרושי דמאין זה פי' לא לאיסור גברא ולא לאיסור
הפפה וע"כ מאין זה פ' לא הוי איסורא כלל אבל מלא
אדבר סויך לפרושי מידי דאיסורא ומפוס הכי מפרמי'
אם אדבר ודאוק • וקרוב לזה אם דברי הרמ"ם דלקמן
וכ"כ מהר"ם ח"א סי' כ"ג דף ס"ג עמוד ח"ב: ומיהו
לע"ד יש לדאות דהמון העם כמקבלין כ"ם מלא לעשות
דבר פ' כוונתם דמכח הנזירות אסר להם לעשות
אותו דבר כמו קונם דבר פ' עלי ומפוס הכי מקלי וטרי
בה קאמר ז"ל לענין נדר דאפקיה בלמען מבועה אבל
הא"כ דלפי הלמון היכו מלא תנאי והלוה וכ"ל מהר"ם אבל
ח"ב סי' פ"ז ומתברר אם • ומהרשם ז"ל כתב סי' קכ"ד
דהריני נזיר מלא אדבר ר"ל אם אדבר אסם הרמ"בא
(ומהר"ם) אסיב ליה נדר בלמען מבועה ולאו כלום הוא
סי' קס"ו ומיהו כתב מלא אתיר הלא בהצטרפות תרתי
לטיבותא) וכתב עוד דלא שייך הכא דאפקיה
בלמען מבועה דהנזירות ממילא נאסר בחיכורין ומ"ם
ח"ח מלא תאכב וכו' הוי תנאה אכן מאחי דמייתי
בתר הכי מהר"ם אבל הלא אתיר הלא דלא אמ' אום אל
מן הכיכויים ודאפיקוה בלמען מבועה מאמע דלא ברירא
ליה למהר"ם אבל הוי אסבינן ליה נדר דאפיקוה בלמען
מבועה: ובמי' מ"ב מהרי"ח כתב כור כדכת' בסי'
ק"ם ומיהו לענין כאאתר ה"כ כמאמן אם אעשה כך

ולא אזכור כמויים דלא הוו ידיעם מיכוחות ועיים וכן כי
אפיקוה בלמען מבועה דלאו כלום הוא ומיהו לא אתיך על
אחד אלא בהצטרפות שניהם דאפיקוה בלמען מבועה
ודלא אזכור כיכויים אסם אהליט:

ד' כ"ם מלא אזכור כיכויים (הריני כאמאן)
(הריני נזיר כאמאן) (הריני נזיר כאמאן בר
מכוח) פלוגתא להרי' בי רב חיין בסוס אחד אהלו ה"ב
כלום עד אזכיר"ן ר' אהב' כיכויים: ומיהו למעשה לא
אתיך על סברתו להקל אפי' באומר הריני כאמאן:
ולהלי"ן חביב אפי' לא אמר אלא הריני כאמאן לבר
הוי נזיר אלא אאם אמר לשמאן אחר כתכוונתי כאתן
לבל באומר כאמאן ב"מ ב"דאע"פי אמר לאיש אחר
כתכוונתי אמאן ב"מ ב"דלא אהיכן עיין הרב מרגל
כ"מ פ"ג אהל' נזירות:

ה' (תפיסה: מבועה: נדר) (אתפיס במבועה
אחורו) (אתפיס בנדר אחורו) לענין אתפיס
במבועה אחורו עיין"ד סי' רל"ט ולפי זה אם אמע
אחורו אכאסבע ואמר אני כמותך וכו' ע"כ ומה אכתבתי
אההיא דריש נדרים ורים פ"ג דמבועות ומייתי לה טור
יו"ד סי' רט"ו ורים סי' רד הב"ד ועיין מהרי"מט ח"ח סי'
כ"ג ומייך קצת נמי אהרי"מט כי' ק' (אתפיס במבועת
עכמן י"ד סי' רל"ט) (אתפיס בנדר אחורו י"ד הב"י סוף
סי' ר"ד) (אתפיס בנדר עכמן י"ד סי' ל"ה:)

ו' (חיכור אפפה) (נדר דהוי חיכור גברא ומיקרי
חיכור אפפה) כגון קונס פי אדבר עמך וכיוצא
דאפפה הוי כאפפה דהוי אאוכר כל גופו אלא אבר
מיוחד ואות ו אבר מיקרי אפפה: עיין מוהריט ז"ל ח"ח
סי' כ"ד אמהרי' בסאן ז"ל:

ז' (נזירות נדר) לאו הנזירות הוי כנדר פלוגתא הריף
והרמ"בא ס"ל דהוי כנדר והלאם ס"ל דלא הוי
כנדר: אהרי"ב ח"ח סי' מ' ואברבו' אמקלים ומי' מ"ב
מ"ח:

ח' (פלוגתא דרבוותא ס' בידי שמים אוקרי)
(אפקי נזירות להחמיר: להקל) אהרי"ב ח"ח
מ' מ"ח מ"ב דס' בידי שמים להחמיר אבל ס' הבא בידי
חרם להקל דלא מעיל נפשיה לפעך: ותרי פלוגתא
דרבוותא בפפק ס' להקל:

ט' (פפק בפיקח נזירות להקל) אהרי"ב ח"ב סי' נ'
ז' נפי' כ"ב ו"ח סי' מ"ז ועיין אם כוף סי' מ': ולחב סי' פ"ז:

י' (נזירות דאפקיה בלמען מבועה) פלוגתא הרמ"בם
והרמבן להחמיר • ר"ח והר' ן' מי בחם והרם"בא
והרא"ם להקל ואברבו אמקלין אהרי"ב ח"ח סי' מ' וכי'
מ"ח מ"ב:

יא' (נזירות על תנאי דאפקיה בלמען מבועה
כלומר דהתנאי עשה חיוב וכגון דאמר הריני נזיר
מלא אעשה דבר פ':) להלבה כ"ל אהרי"ב ל"ל להקל אבל

לח

לה למעשה ה"ל תיכף תרתי לטיבותא חדא הך ועוד דלא אמר ממעון בר ממח ב"ד חלק ח' סי' מ': וכ"נ במהרי"בל ח"ג סי' ד' ומי"כ בכל הכינו תירוצי דהתוס' והר"ן והרמ"בן גבי המוח דפ' מבועות מתים דף כ' ע"ב גמר בלבו להוסיף פת חטים והוסיף פת שעה דמהתם מפשיט היו דהתכוי עשה בלמון חיוב ועיין עוד מהר"יבל בקוף סי' ת"ב מ"ב.

יב נזירות בבתב ולא הוסיף בשפתיו: יון בתקיעתו כלום משמע מהר"מבס פו" מה' נדרים ומיושתי לה מוהר"יבל ח"ח רים סי' מ"ח ועיין יד ס"ל בס"ע סעיף ב' הגה בסופה וחה"מ סי' ע"ב סי' המ"ע סעי"ו וסי' ל"ז ס"ע סעי"ט הגה והמ"ע ס"כ ד' כ"ה ועיין הי"בבם סי' ספ"ז ותרומת הדשן סי' סב"ו ומהר"ם מפרונשה סי' כ"ו וכ"ל בהכהו דוכתיה דמש' ברכות ועוד בדוכתיה טובא דמקיל וטרי לי' הרהור כדבור דמי לי' לא וכ"ל מוהר"יבל ח"ב סי' ד' בהוסיף דחמ"ס תדבר עוד על בית זה ועיין הרמ"בס פ' הנ"ז ומוהר"יבל ח"ח סי' הנ"ז דמשמע דכתיבה תוכה בכלל דיבור ודיבור תוכה בכלל כתיבה.

יג (נזירות תתלה כהודלה בב"ד וכתב ד' נתקייס) תפילו כתב בכתב ידו הנזירות ותפ"ז דלא כ"ס הורה בב"ד ותתקייס ה"פה מסני תתלה לומר עלה הוסיף נזירות תפיו עיין מהר"יבל ח"ח סי' מ"ח ועי"ש וסם כתוב מנזר בפועל משמע מה"מ סי' ע"ב על פ"ו סי' ז' דלא מהימן לומר עלה נזר ומ"מ כ"ל סי' לא תתדת תשמ"ע אלא דוקא כגון ההוא גווכא דממון מהוא חב לחרים אבל סי' לא חב לחרים מהימן ועיין מה מכתבתי לעיל בעי' י"ב והמקומות מרמתי.

יד (ידוס מוכיחות וכווכת לבו להכי ספור דמי) היכא דקאמר למאי דמוכח מהתוא דבור משעה לפי' דמהדבור לחוד לא מוכח אלא בהצטרפות אלתא לאחריתי אפ"ה פש ולבו פוון קרוב בוה וכגון החומר אלא והוה נזיר עובר לפניו ריש נזיר דף ב' ע"ב ועיין מהר"בל ח"ב סי' כ"ב דף מ"ז ריש ע"ד לענין ידוס מוכיחות ומהרשם פליג עליה.

טו ידוס מוכיחות. וידוס מהין מוכיחות: ידוס מוכיחות ומין מוכיחות: בקמייתא ובבתרייתא הוו וידוס בין בקדומין בין בנזירות ובאמצעיתא לא הוו וידוס ריש נזיר דף ב' ע"ב דמי' על כל הוה מקלא וטרוף דהחומר אלא הרי נזיר ועיין מוהר"יבל ח"ב סי' כ"ב לענין ידוס מהין מוכיחות דחיכא פלוג בין הר"ם ורב ח'

טז הרוני לוקח נזירות אם אומר מתכוון לנזירות מפיר דמי. עיין מוהר"יבל סי' מ"ב

יז מלה בנזירות. נזיר פולס. נזיר ממעון. נזיר מחולל הרמתי עיין מוהר"יבל ח"ח דף קל"ב כמתדקדק בכבוס הדפוס.

מבועה לאו כלום הוא ואיכא מאן דמליג דיד מיהא הוי וכתב מהרם"ס דוקא היכא דמסתמעי תרתי נדר ומבועה כגון שאמרו פירות עלי במבועה או מודרני ממך פלוני אוכל או הריני נזיר פלוני אוכל וע"ם לקמן עי"ב

ועיין הרמ"כס פ"כ מ"ה בדרים ו"ד בי' לו ור"ט

כ"ה מבועה דחפקיה בלשון נדר. הרם"ס יד' בי' ע"ה דלאו כלום הוא הרמב"ם פ"ב מ"ה מדרים ועיין לעיל ערך נדר דחפקיה בלשון מבועה

כ"ו נזירות אי הוי נדר או אי הוי מבועה. הרם"ס בי' הנ"ל כתב להלכה ולא למעשה אם לא בהסכמת מורי הוראה דהוי נדר וכ"כ שם

כ"ז מתפיס בנדר שפיר דמי. מתפיס במבועה לאו כלום הוא: (בכל זה איכא פלוגתא כדמפורש בה הלמדם ע"ם) חילוק ביניהם וטעמיהו דבנדר הוי התפסה ובמבועה לית דבנדר כיון דחפסה לפיר כמאמר זה כזה מיך שפיר אבל במבועה דאין החפץ נאסר כמאמר זה כזה לית מיך ליאסר דהא הרשעון כמי לאו לפיר הוא אלא גברא הוא דאסור מיניה הלמדם בי' הנ"ל מפס רביעו ורוחס ומפס הרש"ם ריש מבועות ועיין יד' ריש בי' רל"ט ובי' רו' (ומא"ל תיכף כמאמר זה כזה אבל כמאמר אלא לאכול זה וזה שפיר דמי:)

כ"ח וכן מתפיס במבועת חבירו הוי מבועה הרם"ס שם מפס הטור וע"ם דאיכא פלוגתא:

כ"ט מתפיס בנזיר הוי כדר הרמדס בי' ע"ה מפס הרשם:

ל' נדר שלון בו ממש: דבור: הלוך שיכה תמימים המטה הרמ"בס פ"ג מ"ה נדרים

ל"א חוכם לשכוד חמה: והתפיסה בדבר האסור מתפיס בדבר האסור בחוכם יון כריך שלה יד בי' לה הב"י.

ל"ב מבועה הוי איסור גברא הרמדס בי' ע"ה והרש"ם פ"ל דאיכא איסור גברא ואיכא איסור חפצא

ל"ג נזירות בלשון קונם ושלתו הרם"דס בי' ע"ה דף לז ע"ב דאין לו שלה

ל"ד נזירות שמשון ושפק) ספק כ"ם להחמיר אפ"ג דספק נזירות פתח דיעו להקל הרם"דס יד בי' ע' ודף ל"ח ע"ד וכ"ל ועיין ודוק מהרש"ל בי' כ"ז ומוהריט ח"ח כ"ט וכ"ח

ל"ה חוכם על כ"ם כדי לבלקו ממריבה לית הוי חוכם. ח"ה הב"י עלה ק"ע הרם"דס בי' ע"ו דף ל"ט ע"ב ועיין מהרש"ל בי' פ"ז.

ל"ו כ"ם בטעות חיבו חל הרם"דס בי' ע"ח בי"ד

ל"ז כ"ם אי הוי נדר או אי הוי מבועה עיין הרש"ם בי' קי"ד

ל"ח נדר דחפקיה בלשון מבועה אי הוי יד עיין הרש"ם שם.

ל"ט פיו ולבו שוין בנדר בנזיר דוקא היכא דאמתך לגבוה לפומיה אבל היכא דלית כתיר אלית דמחזקי דבור שפיר פיו ולבו שוים מהרש"ל בי' ת"ח זד בי' רי"ז ועיין הרש"ם בי' קי"ד וכתב"ל אי כן דעת מהרי"ט ח"א בי' ב' ועיין ריב"ל ח"ב בי' רכ"ב קי"ז עיין בעיף י"ח ערך פיו ולבו שוין והמקומות שרמזתי.

מ' כ"ם דרך קנס ושלה. אפי' על דרך קנס ליתיה בשלה מהרי"ח בי' ת"ח ועיין מוהרי"ט ח"ח בי' י"ט ך' וכ"ח ועיין מ"ם בעיף ח'

מ"א ואי איכא חוכם אימא בשלה. מהר"ך ח"ב בי' מ"ה מהרי"ט בי' כ' וכ"ח ו"ט ועיין מהרי"ח בי' סז'

מ"ב נדרי זרזין דאין למדין מהלכה זו שלה שם מזכר בגמ' מפרים ומוהרי"ט ח"ח בי' ב' נדר זרזין ופירושו עי"ש

מ"ג מודעה. תלויה וזבון. חוכם מפוה. הוי כמכר. אי איכא קיום מפוה בחוכם אפשר כתלויה וזבון ולא כתלויה והיכא מפוה דקיום אמפוה מיחסב כקבלת דמים ומפוה אכשר מר ומקשה מהרי"ח בי' כז' וטור ח"ה בי' קכ"ד הרם"דס יד בי' ע' ו ע"ב מ"ה דף ק"ע.

מ"ד כ"ם לית הוי דבר הכדור ואפ"ה מהני והוי דאורייתא מהרי"ט ח"ח בי' ט' כ' וכ"ח ומהרם"ם יד בי' ע"ה.

מ"ה חוכמים בפבועה. חוכמים קטנים. אי מכטרפים כאלו הוא חוכם גדול עיין מהר"ך ח"ב בי' מ"ם.

מ"ו יש לפרד ולחקור אם הנזירות מחמת כעס דאפשר טובא בעונותינו ום לומר לבית אכפיה אכיון שבא לכלל כעס בא לכלל טעות וכל כי האי לית ביה חוכא ולית לב חוכא ושמעתי מן מגדולי המורים הוא הרב המובהק כמהר"ן חביב נר"ו שהרב הגדול כמה"ר זרחיה בוטח ז"ל אפשר להתיר מטעם זה היות הכ"ם עי' כעס ומטעם דליכא כוון הלב.

מ"ז אחכם רחיתי להרב בפמ"ח בי' לז' דכתב עלה שלבו מהפס להקל מהך טעמא לבד. אף כי בם' תוספת יפרים רמזה לזו בפס יש מי שמסבר וכו' עד אחכם אף כי שמחל דוחה ויש מקרבת טעם זה וכו' ע"ש.

מ"ח ושוב החיתי להרב מוהר"ט ח"ב י"ל בי' ז' וקרוב הדבר לומר שנדר כזה אין כריך התרת חכם כל שהוא חוש שאפי' בחוחה שעה לית בחר בלבו שלא ליפפ או להיות נזיר אלא להכעים את חבירו מכני שקנטרו וכו' כחדס שמקלל עצמו מתוך כעס או

כמו מחבל בעצמו או מעבר כלו בחמתו כדי להרחות כעסו לחבירו בעבור הרעימו דבנדרים ומבועות פיו ולבו מוין בשוכן וליכא וכו' מהרי מר' נדרים מהתירו חכמים נדרי זרוזין וכו':

מ"ט הבי' כתב בשם ר' ירוחם בשם המפרשים דאין ללמוד מנדרי זרוזין לעלמא דאין לך אלא מה שעשו בתקנו' עכ"ל כמ"ש מ"מ ערך נדרי זרוזין ומשום הכי לפשר דאין לפרוך להקל כשהיו המציאות שהכוונה הוא ונדע מ' וודאי שהיו דהיינו וכולם לו' דכיון דידע דלפשר להזיר בזמן הזה ומה שנזר לא היה בלבו אלא בפיו להפחיד את שכנגד לברו מיחמין שבחמת קבל וכזה הוא קובר שיודה לו במה שהוא ר וכה ומפיר הוה קריכן למציאות כזה נדרי זרוזין ומ"ש מדברי ר"י בשם המפרשי' משיב אחור ימין המורים: אם לא בהצטרפות ריעות אחרות השם שריתיו למהר"ש שכתב וז"ל ואפ' שאחרו אין לחרוש משם למקום אחר הוא עדיפא שהדברים שאח' מעולם לא נזר בלבו רק להקניט את חבירו ועוד שהם אין אלו מבטלים דבריו לגמרי וכו" אבל כאן מעולם לא היה בלבו לגרש את אשתו כי מה שאמר לו לא נתכוון אלא להקניט את חבירו וכבר שיתעבדה מחשבתו בנדר זה אשר דבר לעשות עכ"ל ע"ש כי גדול בדור האחרונים הוא וכמו שכת' בהצטרף טעם זה לפניך תעלה ההתיר לרמון

נ' ורציתי להרב בפ"ת בתשובה הנ"ל אם מטעם שמהרי"ט ומוהריח שמכנה וז"ל פניך אחר שפסקו ע"פי שברית הנהות מרדכי דסוף מציעא שום דין שמכתת בנדרים ובשבועות והולידו שכל נזיר נת שהוא על תנאי אם לעשה כך או לא לעשה כך אלו נזירותו חל עליו ולא הוי נזיר כי אם בימי שקבל עליו כ"ש בהחלט בלי שום תנאי ע"כ תוכף דבריהם ודעתם הרחבה כאשר הובאו גם בתשובת מוהריט ז"ל סי' כ"ה ד"ל ועיין בפ"ת הרי"ם סי' קכ"ד ע"ש:

נ"א עוד רציתי להרב בפ"ת שהביא שני בנפוש מחום לוקחו הוא הרב מוהריט ז"ל מהם הביאו בח"ש ע"ד הרב חבוי "התכ"ט דכ"ל דנזירות ניתר ע"י פתח דדוקא ע"י תרטה הוא דלויתיה בשחלה והרב בכו כשתתם בפניך זה כשהכ"מ לא קיבלו מבד עצמו אלא כדי להרחיק את עצמו מהדבר ההוא שנדר עליו דרך קנם וז קול טפי ומצי למשלפיה ע"י פתח ע"ש: ובטור י"ד אשר לו הביא סניף אחר לנדון דילים מכח שברית ריבן תלמודו על רבי' דשמעת מדברית דדוקא בכ"ש ומי שכמותו דוקא דנזירותו הוא עי' מלתך הוא דאמרו דלויתיה בשחלה וכו' ועיין שם מ"ש בכוונת ר"י בן לתרץ מה שהקשו עליו דלק בשתים בשמשון דברינו לשמשון דשמשון תלה עצמו ע"ד המלך שהדיר לשמשון והוא לויה כמו שנשבע ע"ד רבים עי"ש ועל כן הוליד מזה דלרי"ב בן

חם ההתרה הוא לדבר מצוה דאותיות בשחלה עי"ש: ועוד כתב שם דלדעת ר"ב בן שמעתו לפשר שהשתפים בשמשון לא תלה עצמו בדעת המלך אלא בנוף הנזירות ונפקא מינה למי שנדר נזיר בהחלט לאכל בתולה נזירותו ע"ת בדבר שהוא קשה לו וחל"ש ימצא פתח פתוח לדבר ההוא כל כי האי ודאי אין למלך עסק בו ואפ' לדבר הרשות לפשר שום לו התירה ע"כ תורף דבריו כמו שתעיין עליו והאריך בזה הרב בפ"ת בתשו' הנ"ל עי"ש:

נ"ב עוד יש לפרוך מכוח אחר אם תהיה התרת הנזירות להחבת המלוש כי יקרא דבר מצוה בלי ספק וכמו שמכינו שהתורו קמאי דקשאי להתיר בשביל טעם זה השבועה העשויה ע"ד רבים בלא דעת רבים שנדר בשבולם ולדעתם וכמו שכתב מוהרש"ל וז"ל להקל מעלין הטורת: ואחרי שהשלוש תלוי בכך ד"פ הוא על דבר מצוה לעשות שלוש וכו' יש התירה בל דעת רבים שנדר לדעתם כשהוא מקרי דרדקי: וכן כתב הרמ"בם ז"ל פ' ומה' שבועות אם רוב הדיוטים שהתר שבועה גורם למצוה ולשלוש ושקיוש שבועה זו גורם לעבירה וקטטה פותחין לו וכו' ולהיות מעלת השלוש כ"כ גדולה כשאמרם ז"ל גדול השלוש וכו' וכן התקינו עומה שלוש וברוח את הכל וכו' וכבר ידעת מה שכת' הרי"ם פ' מקום שנהגו וז"ל ולא שבעות כי הוא דאותיות שום לו לנהוג כאומרי המקום שהלך לשם ולא יקל מפני המחלוקת אלא אפ' ההולך ממקום שמחמי' למקום שמקלים ואפ' דעתו לחזור ים לו לנהוג כקולי המקום שהלך לשם וחל ויחזור כשנהג מקומו ברבר שניכר בו שינוי מנהג מפני המחלוק' הרי לך שמותר לעשות חיסור בקום עשה מפני המחלוקת ובלבר אלא וגע בחיסור תורה ח"כ חוף הכא בנזירות יש להקל אם ויהיה בהתרה שלוש בין חדש לחבירו ובין שום לחשתו:

נ"ג עוד יש לפרוך אם ויהיה בחדש שאנו חומדין אותו אלא ווכל לעשור בריבורו ולקיום נזירותו ויבא לירי שכשול כי אין לך מצוה גדולה מהסיר מכשול מדרך עמי וכן כת' הרי"בם פ' תם"ח ע"ע שבועה ע"ד רבים יע"ש ורחוק לזה שהרי בגדולה מזאת כתוב בתשוב' מיימוני' שם' הפלוחה על בחור ח' שנדר ער"ר ואחר ויתברו כל פירות שבעולם עלי חוץ מחטוס אם שאחוק בקוביות לא בגימ ולא בגין אחרים ויעבור ויבחק לו בעבור אחרים כי הסיקתהו רוחו ועתה בא לשאול אם יש תרופה למחלתו והשיב בתורך וכתב ומזה הטעם יש למצוא תקנה להיות לו הפרה לנדרו כמו לדבר מצוה כי ידוע וברור הוא למו שהי אפשר לו לעמוד כל ימיו ואי אפשר אלא ובכל כמה פעמים וזה הדבר מצוה כדי אלא יבא לידי מכשול עון ואם החריך על נפש זה הנדר ניחא להו לרבים להתירו לגמרי מאחר שים מצוה הרי לך אפ' שהנדר הוה עדיף לאפרו אפי' מאיסורא

ומ"מ חסב ויתר בפלגם מחזקי מספטו הנדר דדבר מצוה ואפרושי מאיסורא חשיב ההתרה ויתר מקו ומה כדי פלגא ובא לידי מכשול עון ונתיר לו לכתחילה וכ"כ הגהות מרדכי דמבועות בשם רת' הביאו הרב המגיה בה' כדרכים ריש סי' רכ"ח:

נ"ד עוד יש לברך להתיר בנדרים ושבועות ובכ"מ והוא מהביטול מתבטל בערב יוה"ך או בזמן אחר וכבר במכו מגדולי האחרונים להתיר מטעם זה ואפי' הרב מהרי"ב ז"ל המחמיר בכל כפריו ואומנ סומך דין על תרתי הנה הוא סומך על הטעם הזה וכ"מ אם ויהוה בנזירות סוס רעותא וכן פסקו רובה דרובה דגדולי האחרונים ז"ל וכתב מהר"מ חלפיך דהאי טעמא לאו כבני להתיר עיש סי':

נ"ה עוד יש לברך אהאי דקא חזינא למהרהכ בה' תים עמוקים פלו סי' כ"ט וז"ל עוד חזינא למצוא היתר לנדר זה מתוך טעם אחר מבוארים ויתר מדרך בנדון זה והוא מתוך מה שמכינו בפ' ב' דמזיר ונדע אם מהנזיר לקבר בין לכבל מבור הייתי מחכמים מתירים לי אף"ה לי לחוות בלא יין או אחלי קובר מתים הוי מותר ור"ם חוכר ובנמ' מוקי פלוגתייהו דבנדרי חוכם קא מפלגי התנן ד' כדרים התירו חכמים כדרי חוכמים וכו' וכתב למדנו מכאן לפי לשון שני פל רמ' ז"ל שכל שהיה טועה ומבור מחכמים יתירו לו מתוות יין וקבורת מתים הרי הוא מותר מעתה כל שהנדר תפרם מעולם לא עלה על דעתו כלל שיהיה נזיר אלא שהיה חושב שהיה יכול להפקיע עצמו מעבודים והיה טועה בדין או שכחך וכו' או שהיה תמהול וכו' ומש"ה נדר בנזירות כדי לקיים תכאו לבל שם היה יודע שא"א לו שם לא שיתייחד עמה ותחול עליו הנזירות לא היה נודר ה"כ הז"א מותר דומיא דהיתיה מבור מחכמים יתירו לי וא"ע דלא דמי לגמרי דשתם היה טועה בעיקר הנדר מחכמים הוי ויכולים להתיר לו אבל תמור מחמת נדרו לבל הכא לא טעה בעיקר הנדר אלא בתנאי שהיה חושב שהיה יכול לקיים את תנאי לבלתי התייחד עמה מ"מ לא שכח ובינה בזה בנדרי ם בגנות דכבורת דחשיב שבנה אף בשגג בתנאי כגון האי' ככר זה קונם עלי שם אוכל זה דבין שגג בשגג פטור וכו' ע"ש כי הלריך בזה: עיין הרמ"בס פ"ו מה' נזירות שהביא הא דפ"ב דנזיר לפסק הלכה ועיין מה שתמה עליו רבינו בב"מ למה כתב בזה בכלל שגגות ובנמ' לאחרו שהוא בכלל נדרי חוכמים ומה שתירץ ברעת רבינו הרס במ"ל עד ה"ל את לבך אנכך ע"ש ונראה שבזמן הזה דשכיחי חכמים להרע שתין לפתוך בתה שתתר שבור הייתי שחכמים ויתירו לי דלאו כל שמינה אך ורק שם המור חורע לו זאת ועוד אחרת

מנדר כ"ם ולפי הסיבות והריעותות שריאו החכמים המומחים בלמון הכ"ם היתירו לו והן עתה חזר ונדר פעם אחר' כגון שה נר' דשתח שתות שכח ואפ' שתה שנזר לא היה כי אם דוקא בחומבו שחכמים ז"ל כשעתה הרחמנן ואתן בהכי בהכי דשתה דעתו על כך והוה ליה כדרי שגגות ואוכמין שחוכם מריכין שלת חכם לבל אם לא נדר והוא טוען טענת שבור הייתי מ"ל אכא לא שהשמיכה ליה אם לא שבלתו הכי והיה הנזירות רעוע שעיקרו שחז נדרא שתא הוא"ל וכבר שם' אותו גדולי

הפוסקים.

נ"ו עוד יש לבדר אם הנזירות יהיה בלמון הזה אהא כ"ם בכל תנאיו אם לעשה דבר פ' אינה לשתר דכיון שלא אמר כי אם כ"ם בלי שיומנים יש להקל עיון בהרב בפ"ת סי' לז"ע שעשה שמיה לבדון דידיה הלי רעותא • ובהאי שלתא (כבר כתבתי לשל עיון שעיר) לפלוגו בה קמאי ובבר בשוחר"בל ח"ה כלל ו' דהאריך בשלם תשובות בשכין זה ע"ש ונש התשור הגדול שלשלת ויחוסיהו חביבו הזקן מבר האם ת"ם הרב השומתך כשהר"ם בחלכטי ז"ל בתשובותיו כי ש"ת האריך בזה ע"ש ובפי' ק"ב כתב וז"ל מורי רשתי לפלוגו בשיכה בזמנים שעברו ע"ש רחמ' בנמ' פ"ק לשור אחר הריבי בשמעון בבן מ' כ"בר כשר"ע כמי שפ"אע הז נזיר שמעון והנם שכל אחד והלה היה נזירה ח' והם ח' כבעל ד' הו כמי שעקר וכו' אז כמי שקרו וכו' הזב אבל ח"ח בשמעון ב"ש לא אמ' כלום עד שיאמ' בר"ה או אל שהסני המובקים וכתי הרח"ם ז"ל כלל העולה שכולם שככימים שאם ח' הרבי כם' בר שמוח לא אמ' כלום עד שיאמר ב' ד' או ד' ע' או נקרו ח' ע': ומ"ב בב"ד לא ח' כי אם כ"ם בלי שום סי' אחרים אין בדבריו כלום לבברת פוסקים אלו: ואל ירע לך שא' בכל תנאיו שפירום בכל תנאיו אינו פיומנים כי אם תנאי להיו בנזירות שלא לעתות ושלא לגלח ושלא יטל וכיוצא דבריה שום בנזירות ולמען זה הזכירו בכי אדם שפיהם שחדש (וכ"ל) כי זה שוכם ושפורש בספרי הפום' וכן פסק הרי"ף ז"ל להלכה גם בתשובות הר"ם בי' כ"ח והביאו כיוצא רחוות (ועיש) בחופן שלרעת פוסקים אלו אין נזירותו כזי וכן פסק שהר"י בי רב ז"ל וכו' שיברוך שהר"ם ושהרי"ן חביב ורבנים אחרים וכו' שפלוגו עליהו והשיבו שאי דא' בנמ' עד שיאמר כב"ד היינו דשעין ואמ' לשמעון אחריכא כתבותי אבל אם הוא לא שעין אבן לא שעניכן ליה כ"ם אם יאמר הכלור שבין לשמעון הנזיר אל והוי נזיר ח"י: ועיש כת שלפי ומביעין להכי דברבי דאמתי בריך שיאמ' דלולה היינו בשלא הזבור נזיר אלא שאמר הרינו כשמעון אבל אם אמר ה"ב כשמעון לאו כל כיוצא לי' לם' אחר שתכוונתי וכו' עכ' ע"ש בפי' ק"ב

בחוכן

בחופן סיום בפרט זה תוספות ותוספות ומי יכוים
דחכו בין ההרים הגדולים וכו' ומה גם דחכי נתקשתי
במה מפני מחפי' מהזכיר בכל תנחו מצוכח ליה לפרושי
בכל תנחו הריכים וכו' דקשה דחם על הדיכין כיון
דלא בכל דקדוקי הנזירות כמ"ש במשנה וכל דקדוקי
הכ"ו עליו ועוד דחם לא כיון בדיבור בכל תנחו רק
לעכין דיכי הנזיר לחתו לחטריך למיתר הכי לפי' לחר
ה"כ כתם כל דקדוקי נזירות עליו ובדולה מזחת כתב
הרמ"בם מחפי' מי מפירם הריכי נזיר יש התנלחת
ח"פי מלה פי' חלה תנלחת לחטר בכולם וח"כ לחר
מהזכיר נזירות כתם למה הוכרך להחריך ולו בכל תנחו
לעכין הדין דהלכה כר"מ דחין חדם מוציח דבריו
לבטלה חלא ודחי בכל תנחו דקחמ' לרבות כל הדברים
מהיו בממשון קח' : וכך הוכח ברשיד יע"ח הרשתי
דבריס קמים חלו להרב הד"בן ויכר לטובה ומשם
על ככון דבמלמח לו החי בכל תנחו היו תיקון חצל
היה מוכרח לו' מפירום בכל תנחו היינו בעל דלילה
וכל הכי' מדשני מלשון המשנה חבל החי ליעשה חיכו
חלא לשון מהופיחו בני חדם מפיהם מחדם כמ"ש
לעיל משם הפום' ח"כ לא משמע להו לחפשי בדקדוקי
דלשון חכמים לחוד ולשון ב"ח לחוד : ולזחת
ועוד החחרת תירץ דחפי' נימח דבהריכי נזיר
כתם כל דקדוקי נזירות עליו לאו כל עלמח דוכח
בשירי דבהריכי נזיר כתם חשור בכל : ולמ"ש
דחין חדם מוציח דבריו לבטלה הכי חיתר דהרי
משנו בגמ' לחתכי' דהחומר הריכי ב' בשמשון
בר מנוח בעל דלילה כמי מעקר דלתות עזה וכו'
עבור לה כריכותה דחי חת' בשמשון הוה חמיכח
לחכים לחריכח נתכוון וכו' והרי התם לו הוה
חיכים לחריכח דעלמח הוו דברים לבטלה דמחי
כפקח לן מיכה להיותו כחותו בשמשון כיון דחיכו
הנזיר הרי דלמעשים חדם מד"ל ה"כ לא עכח דת'
בכל תנחו חלו דבריו ויזכר לטובה (ורחכי
היח פכוי בשמתה כי הוח לי כחב וכל ימי
היותי עם לא זז מחבבני בכל יום ויום החכלכי
והמקני מלחמו לחמה של תורה) וכיון שכן חיכי
לן למרף סברת המתוכים כשהיו עוד רשותות
לחרות מהכי דכתיבנח מחתר דהח חיכח כתה
לשלי דבריו דשמקו דחפי' חמר הריכי נזיר בשמשון
בר מנוח לח חמר כלום וחיכו נזיר עד שיחמר
חחד מהנ' כימוים לחריש דהם כי' מובהקים
ודוק :

נ"ן דע כי כל רשותה בפני עצמה לח
תשפיק לבטל נזירות זולתי בהנטרפות
חם ישכבון שניהם יש להקל מטעם שפקח וכמו
שכתבו כן הרוכל ומוהר"ם והרב חדרבי שבי'

שב"ב וזל בתוך התשובה ועש ב' הקדמות חלו
חומר לע"ד שיון כחן חיסור נזירות משום דחיכח
תרי שפקי חי חשקיה בלשון נדר וחת"ל וכו' בשק
חי הלכתח כתני תרי גחוני עולם דשם' משם לח
הזכור ר' שן הכיכוים חין כחן נזירות וש"ם זה
מתהפך בשק חי הלכתח וכו' וחת"ל דלית הלכתח
כוותייהו שפק חי חשקיה בלשון נדר חו בלשון
שבועה דחין בדבריו כלום והח קיימח לן דבמקום
דחיכח שפק שפקח חפי' בדחורייתח חזלינן לקולח
בחופן שיון בנדר זה כר חיסור נזירות : ות"ת
להקל מהטעם בנדון כי הלי זכורני שבתמנתי
עם לחד מיוחד מגדולי חכמי שלוניקי והתרכו
לו נדרו שכ"ל : וגרולה מזו שפחתי בדברי מהרי'
חדרבי דחפי' הוו התרי רשותות שפק דרבוותח
חש"ה חמרינן ש"ם לקולח שבת' בשי' ק"ם וזל
נדחה לע"ד דחין שמש בנדר זה חלח משום
דחשקיה בלשון שבועה וכו' וחף חם נרשה לחוש
לדברי הרמ"בן זל שכתב דנדר דחשקיה בלשון
ש' שיון יד שהכי ב"ד ליכח למיחש משום דחית
ביה רשותח לחריתי והוח דחפי' חשקיה בלשון נדר
חיכח כמה וכמה חשלי דבדבי דשקח דחפי' חמר
הריכי כשמשון בר מנוח שין בדבריו כלש עד
שיחמר ר' שהב"ג כיכויש לחריש וכו' כ"ש בב"ד שלח
חמר חלח כשמשון לבד ולכן שהכי תרי טעמי שין
בנדר זה שמש וכו' ולהיות עכין זה ברור שפי שפרים
חיכי שחריך עכ"ל : הרי לך דשתשובה זו למדכו
דחפי' דהוו התרי רשותות כל חחת פלוגתח דרבוותח
חמרינן בהו שפק שפקח ולרולח : ומה שהפרכתי לזה
להיות כי בהיותי ברשיד עם הרב המובהק כשהר
דוד גרשון נר"ו כושא ונותן ושתלמד ממנו להלכה
ולמעשה ח"ל דיש ללמוד ממאי דחיתח בשהר"ב בל
ח"ב שי' פ"ז דבב"ם בש"ם דפלוגתח דרבוותח לח
חזלינן להקל לחבל כשום בהדי פלוגתח דרבוות'
ס' ר' שהשיחות בעצמו לח חזלינן לקולח ושבזה
היה הדוחה יכול לומר שכל חלו הרשותות שרשתי
לך לעשות שהם ש"ם ויחשבו כחדח לפי שהם
פלוגתח דרבוותח חלו דבריו והן לעת עתה בי'מותי'
בתשובה הכ"ו ושיכי רוחה חפי' רשז לזה וזל שי
רחובן חת' בהיותו בשקום פ' הריכי שקבל על
כ"ש ב"ח ב"ד שד"ע וכו' חם חלך לקושטחד וכה
שלח לשבת שם שלש שכים וכו' ועי"ש חלו דבריו
תוך התשובה וכיון דכן זכינו לדין דהוה פלוגתח
דרבו' ושפק' חם חל הנזיר' חם לחו ושתך טעמח
היה נרחה לכחורה להקל דהח חמרינן בפ"ב דנדרים
דשפק נזירות להקל והרמ"בם בפרק ח' שהלכות
נזירות כת' להלכה ס' נזירות להקל וכו' ע"ש וכד שעיינין

פפיר המכתן דלהו מלתא היא דלאו בכל מ' תמרוכן מ'
נזיר' להקל אלא דוקא כגון ההיא דהריתיע לחזורו וכו'
אבל בם דפלוגתא דרב וי' לא תמרוכן מ' נזיר להקל וכו'
וכך מעיכוכן המכחוכן דלהו מלתא היא ואין הכרע דומה
לרחוה דבפ"ב דנדרים על ההיא דמתם נדרים להחמיר
וכו' מקמוכן והא תכן מ' נזיר' להקל ותריפכא הא דא'
הא רבכן ומתכי' דם נזירו' לא היא דאמר וכו' ותו הקם נ
בבת' מם' בכורות דאמרין בגיזה ועבודה ותירצו
דמקמי קדום הבהמה מלויה לקדום' הבהמה בידי חרם
ופי' הכ"ן דבקדומה הבהמה בידי חרם הוא דאיכא למימר
דהאי גברא לא גמר לעיולי נפשיה ומתוטיה למפקא
אבל בקדום' הבהמה בידי מ' ליכא למימר הכי דאמר
דידיה היא ומלתא דפשיטא היא דם' פלוגתא דרבות'
לא דמי לקדומה הבהמה בידי חרם אלא לק' הבהמה ב"מ
ולא אזלינן לקולא וכ"ש למאי דאמרי' וכו' הא קמן דאפי'
היכו מדמין מ' פלוגת' דרבות' למאי דאמרי' לעפר נפקי
דברי וכו' מ"מ בם' כ"ש מאין נפקו חמור מודאו לא
אזלינן בזה לקולא ח"כ זכיכו לדין דהוי פפיקא דכ"ש
כמאי ק' דאמרי' ואין להקל בו כלל אפוס הוי דתכן מ'
נזיר להקל אע"ג דהלכתא היא מהמעמים מכתב' ע"ש
מהרי"ב כוונת דברי' ז"ל בא לומר דבהמה כ"ר דאפקיה
בלמון מבועה והוי פלוגת' דרבות' דלא כמעי ואמר
דהוי כם' דדיכא והוי מ' נזיר' ולהקל לזה אזלי דלא דמי
מ' דדיכא לם' דפלוג' דרב וכמו מהכרי' מהב' דאף דנימא
מ' נזיר' להקל אפוס דאיכא למימר לא גמר אומים לעיולי
נפשיה לם' ולא כדר כלל אבל בקדומה הבהמה בידי מ'
לאו בידיה והוי מ' דאורית' ואין להקל בו כלל אפוס הוי דתכן מ'
נזיר' להקל אע"ג דהלכתא היא מהמעמים מכתב' ע"ש
מהרי"ב כוונת דברי' ז"ל בא לומר דבהמה כ"ר דאפקיה
בלמון מבועה והוי פלוגת' דרבות' דלא כמעי ואמר
דהוי כם' דדיכא והוי מ' נזיר' ולהקל לזה אזלי דלא דמי
מ' דדיכא לם' דפלוג' דרב וכמו מהכרי' מהב' דאף דנימא
מ' נזיר' להקל אפוס דאיכא למימר לא גמר אומים לעיולי
נפשיה לם' ולא כדר כלל אבל בקדומה הבהמה בידי מ'
לאו בידיה והוי מ' דאורית' ולחומרא זהו כפי מאי דאוקי
מתכתי' דם' מזר' ר"ח ואח"כ האוקמת כר"י דאף
בקדומה הבהמה בידי חרם כל מאין נפקו חמור מודאו
מעיול אומים נפשיה בם' והפתח כל מ' בכ"ם בין מ'
דמכוחות בין דפלוגת' דרבות' אזלינן לחומרא זהו
כוונת הר"ב אבל לעולם כמאי תרי פלוגת' דרבות'
בהאי לא אזדי הר"ב וכל אפשיה מוין לכלל ח' אבת'
לעיל דכתבי מ' בין דאיכא בין דפלוגת' אזלינן בהו
לקולא וכן מוכח מהר"ב עכמ"ב מי' כ"ב בתוך
התמוכה וגל והכלל העולה הוא כיון דאיכא פלוגת'
דרבות' אי אפקיה לבר בלמון מבועה וכו' וכיון
דאיכא הך פלוגת' ח"כ הוי חדם מ' ואע"ג דקאמר בכל
תכאו לא אמר כלום דהוי כאלו קאמר כל התכאים
בפי' נהו דמהכוחא לב"מ בעל דלילה אבל לא מסתבר'
דמהכוחא לעוויי ליה כאלו אפקיה בלמון כדר כיון דבפי'
אפקיה בלמון מבועה וכיון דאיכא הך ספיק' ואיכא כמי
מ' אחריתי אי מהכוחא מאי דקאמר בכל תכאו כאלו
קאמר בפירום ב"מ ב"ד ח"כ הוי מ"ם ואפי' מכתבתי
בם' הפפקים דבם' ומחלוקת מהפוסקים לא אמרינן מ'
נזיר' להקל בם"ם ודאי דאמרינן כי היכי דאמרינן

בעלמא ס"ם אפי' דבאורית' לקולא עיש עכ"ל ומאי
דכתב הרי"בל דבם' ומחלוקת מהפוסק' לא אמרינן מ'
נזיר' להקל מילי מילי קתני אז מ' אז מחלוקת כמו
מהמכתכו ממ"ם בח"כ מי' פ"ז ועכ"ז בם"ם אזלינן לקולא
ואפי' דהוי התרי ספיקי בפלוגת' דרבות' וזה פשוט
וכן בהמות כרון דח"ב מי' כ"ב עבור ס"ם בתרוייהו
מחלוקת דפוס' כמו שכראה שם מכל החמור כראה בפי'
דלא קאמר מהרי"בל אלא בחדא ספיקא דפלוגתא
דרבות' אבל בתרי ספקי דרבותא אמרינן ס"ם ולקולא
וכמו שכתב מהרי' אדרבי כן בהדיא וכראמרינן לעיל
ורוק:

נ"ח שמעתי מפי הרב המובהק כמהר"מ ן' חביב
כלו' מעם הרב ן' מיגש ז"ל דהא דאמרינן
נזירו' אין לו להתרה היינו דוקא דכבר התחיל
לכהוב בעצמו דין נזירות ובא לפחול מב"ד מיבקאו לו
פתח כדי שיתירו לו אז נזירות אין לו התרה אבל בנדון
שבא לפחול אם יהיה כותב נזירותו או לא ועדיין לא
התחיל לכהוב בעצמו דין נזיר' אז כשאנו מוכחים לו
פתח מפתחי ההתרה כאמור מתירין לו ומאח"כ הוא
מצא אז במפרשי הפוסקים ז"ל ועוד שמעתי ממכו בשם
מ"ה מז ז"ל דהא דאמרינן למהר"י אדרבי שבת' בב'
מקומות כי"ק ופב"ב שרחה מעמה לרבני עירו ובאת
עמהם להתיר לו כדי להקל מעליו ואמאנו הרופאים
למחלתו ח"ו כי"ב דמפיק דיותר טוב שלא להתיר
משום דכפיק מיניה חורבא דאתו למימר דכ"ש אותיה
בשלמא: הוא ז"ל הוה מייתב להו הכי הא דהרי' אדרבי
דלא אמר כן אלא כשנדר כ"ש לאוד ולא הזכיר כל
הכינויים דייק בלישניה בשני המקומות הנ"ז דבת' בנדון
כי היכי דמשמע דוקא בנדון כהוא דלא הזכיר הכינויים
והיינו טעמא דכיון דלא הזכיר הכינויים
הנזכרים ס"ל דלאו בכ"ם דליתיה בשאלה נדר אלא
בשמעון אחר ומהיה יאמר בכלל דבריו בם' פ"מ ח"ב כי'
בעל מדה יהוסע אפר הוצאתו דבריו בם' פ"מ ח"ב כי'
לא נחית להאי חלוקא אלא מלפי דעתו היה נראה ברור
אחד וניחא טפי למאר הכי ולא לאפוקי פלוגתא ועכ"ז
הרב הנ"ז עשה פפר דבר וכתב להתיר לו בשעה בשני
ב' מהגדולים ולא ימצא פם זולתם עיש אלו דבריו סת"ך
מילדותי למזכרת:

נ"ט זכורני הלכה למעשה בע"ק בשנת התנ"ח
ליצירה בשאלה שאלה מאחד מן הפריוסים
החכם וכו' אפפר נזר בכ"ם בכל תכאו אלא יקרב אל
ביתו כי אם מלוני שבת ללילי שבת מלבד ליל טבילתה
ואשם יקריב יחול עליו הכ"ם בכל תכאו וכך אמר בלשונו
אשם יבא עליה וכו' ועור שמעתי מח"כ ס"ח על הנז ויקר
מקרה הוא בלילי טהור דלשמיה ובריה בימי החול מתוך
שכרות ושמחת היין קרב אל ביתו והערה בה ותכף

ומיד

ומיד נזכר ופרם הן עתה בפתקו לה בהערתה זו אל
עליו הנזיר ואם ת"ל מחל לה אם יש לו תקנה להפטר ממנו
לו לה' והנה הרב כמהלכו הכ"ז העלה תרופה למחלתו
בהכמת הת"ח וכת' דהנם דלכתורה היה נרחה דחל
עליו מהרי בכל הערוות בהערה לחוד מחויב חוץ
מפתחה חרופה ממוש דאפקה קרח וח"כ דון מיכה ואוקי
בחתרין דמכוין מהערה בה חל עליו הנזיר' לף מלה
גמר בויחתו לאמכם זה לפוכו ואחר ההפקפה והחקירה לה
חל עליו מהת דאמרינן פ"ק דקידושין לבעיה להו תחילת
ביאה קונה או כוף ביאה קונה ואקיקנא דכל הבועל ע"ד
לגמור ופי' בעל ההלכות דכל דת' התקדשי לי בביאה
דעתו על גמר ביאה חלה ח"כ פירש בתחילת ביאה דף
מקודשת בתחילת ביאה כיון מפי' לבל בתמה לה וכן
פסק הרמ"בם ומע"פ פיש חולקים בדבר מ"מ בכ"ד
כ"ע מורו דבתר דעת המודר אזלינן מלה כיון זה חלה
לדבר המרגילו לבל לאסתו והערתה ודאי לין מרגילו
ממוש דאוכח בערה דגוכח טובה ת"כ ודאי מלה כיון
לזה וכ"ש לדעת ההלכות והר"מבם דפתם לפון בני לדם
וכתם דעת בני לדם בויחה בתמית היינו גמר ביאה
וכמ"ש לדעתם אם הערה בה ופר' לויכה מקודשת כיון
דאת' ביאה בתמית ות"כ הכא כמי בתמה קאמר • ואם
לאחך לדם לום' דהיינו דוקא לענין קדושין דהתם הוא
דבעינן גמר ביאה אף אתה אמור לו דהא ודאי ליתא
דהא בפירש דבריו ואת' בתחילת ביאה כבתי כ"ע
דמקודשת בתחילת ביאה אלא ודאי היינו טעמא ממוש
דקאמר בתמ' ובתם דעת בני לדם ולפון בני לדם
לגמר ביאה חיבת דאזכינן דעדיין ים לו לדוחה לרחות
ולה עמיד סברתו ולומר הדוקא בבני קידושין אמור רבנן
דבתם דעת ב"ח אגמר ביאה כי היכי דתמטו ליה המלה
גמורה ובהכי מקדשה ליה לבל בתם לפון בני לדם
ביאה היינו כל דהו ולפ"ז אם אמר ביאה בתם והעדה
ופירש ואת' בשאמרתי ביאה דעתי היה על תחלת ביאה
ודאי מקודשת בם לדעת ההלכות והר"מבם כיון דבתם
דבתם לפון ב"ח היינו ביאה כל דהו העפ"י שבתם דעת
ב"ח לגמר ביאה הכא אלו מפירש דעתו לבל אם אמר
דבתם לפון בני לדם היינו גמר ביאה אע"פ כפירש
דעתו אח"כ לא מהימן אלא מלבי מהבם דאף לדעת
ההלכות והר"מבם דבגמר ביאה דוקא מקודשת
אם הערה וכיון התם תהיה בפק מקודשת אע"פי
מלה פירש הוא דעתו דכיון דפי' בהערה גילה דעתו
וכמו הוכיח על תחלתו מלבך כתבנו: ת"מ בכ"ד בתר
דעת הנודר אזלינן מלה כיון אלא לדבר המרגילו ויש

לזה ראיות רחוות בשם' נדרים וכיון שכן כ"ל דאף אל
הנזירות ואין צריך להאריך בפרטי פרטיהן: ולענין אם
יש לו התרה היה ב"ל לומר דכיון דנזירות על תנאי הוא
צריך שיהיה בו כל שפעטי התנאים וכאן לא כפל
תנאו ומכוין שכן תנאי בטל ומעשה קיים ואל עליו
הנזיר' בהאלט והוחיל וכן הוא הוה ליה כמדי שבועת
אחין פריכין שאלת חכם דודאי אלו היה יודע שאל עליו
הנזיר' בהאלט לא היה נודר: אלא שראיתי להרב
בפ"מ ח"ה כ"ו דדחה בברה זו בטוב טעם ודעת וכן
בח"ב סי' ק"ב כתב שאף להקה' אחרוני זמנינו הרבנים
נוחי נפש שכל המדונים שלהם הם בכ"ם על תנאי
ושקלי וטרו להקל ואין נם אחד שהקל מטעם הנ"ל ועל
כן דחה טעם זה ע"ש אמנם יש לעדד בכ"ד להקל מ"ב
טעמי' הא' משם הרב בפ"מ כי' ק"ב בשם מהרי
טויטאשק זל דכל שתולה נדרו בדבר ה' בטל משום
השמכתא ואע"פי שרבים חולקים עליו מידי בכוף ום'
אחד לא יצא עיש (ועיין מוהריקש כי יש בעד לדבריו)
ועוד טעם אני מש"ם בפ"מ כי' לז' בשם תומת ושריש
יש מי שסובר וכו' דאף הוי כי אם נדרי זירוזין דמה לי
לזרז עצמו מה לי לזרז אחרים ואע"פי שמהר"ם דחאה
מידי שפיקא לה שפקא: ועוד יש טעם ג' והוא העיקרי
והוא שהאיש הזה חשב שמפאת מזונות וכול לכוף ויברו
ולהיות מן הפרושים אבל לה לשלם עם אשתו ולהניחה
מוהב נזירו' ובודאי האדעתא דהכי לה נדר וה"ל כנדרי
שגגות בודאי דהיינו שגגב בעיקר הנדר דלעולם לה
עלתה על דעתו לבטל בנזיר' אלא למגדר מלתא הוא
דעבד וכיון שכן כיון שרואה עתה שאינו וכול להעמיד
עצמו כי לה ל עולם הוסן לכפות ויברו ולפרום בחבר אחת
וחושם בעצמו כן ויבטל בגמר ביאה ח"כ ודאי הו"ל
טועה בעיקר הנדר וחין צריך שאלת חכם וכן כ"ת הרח"ם
כי' קכ"ד והרב בפ"מ במקומות הנ"ל בפי' כ"ח: ולענין
התרה עיין ח"ב סי' ק"ד ובנדון דידן לכי כל הכתוב
דלה חל הנזיר' יתירו לו שבועתו אחר שיעשה מה שלבו
חפץ ותהיה התרה בשעה ולא בכומבי והיינו טעמא
דלה יתירו לו הנזירות עד אחר שיעשה מעשה לפי
אחין מתירין הנדר עד שיחול והיינו טעמא דבשעה כי
היכי דלה ליתו עלמא לאוכוחי ולמימר דכ"ם יש לו
התרה עכ"ד ועוד הוכיחו מניף אחר בפרט הזה והות
כי' מעיקרא הוים מחויב ומשועבד לאשתו לפוקדה
בכל עת שהיה תרצה וכיון שכן הרי הוא מושבע ועומד
ולא חל הנזיר' ולא השבועה גם מהטעם הלא עיין
מוהר"יקש ס"ב ופשוט הוא ודוק:

תמו לקוטי הקמ"ח בפרט הזה ולי בזה לפי המכוון ישמע חכם ויחכם עוד:

חלק שני משנת הלכות קטנות לך אזבח

זבח תודה

ובשם ר' אקרא

עיין בהקדמת ח"ל מהורפמה בח"ח הכי קרח ממו ויעקב ישראל אמר
הוסב ממו בחולו וכתן תודה להלהיכו ית' ו"ת על כל
הטובות מגמל חותנו כן יגמול תמיד
נם"ו:

א מחלה מי מברך הגומל בקהל עם וחזר והלך לבית הכנסת אחר מהו: תשובה אפשר דכל כי האי ליזיל ולברך וכי היכי דחייב להודיע בעדו לרבים כ"ש דחייב להודיע מבחו על מקום לרבים ולברכו וכדאיכא פנים אחרות וכהאיך דנזדמן לו בגורן אחריכא וכיון דברכה לבטלה הויא מדרבנן כמ"ש הר"ן ובתום' קפ"ט) גם הזכחתי בלחם הפנים הוא פירוש הם"ע והכי' פלי דלהרמב"ח לאו דוקא ברכת מהחיים דעות אלא ה"ה כל ברכת הודיות כמ"ש ואין לחוש כ"כ: ועוד היה אומרים ברוך ה' אלהי ישראל ואמרינן התם דשמע ישראל מלכות ולרב אלא בעי מלכות הא אמרינן

בח"י למדני חוקיך זעיין תם"ל כי' ח' אלא מים לרחות דבקור כקור' בתור' אין קפידא בבי קדום דיוקר ודקדר' ומ"ם מיהו ום קפת מיך מהחיא דקורא מכאן ואילך לא הפקיד כא'הקורא בתור': ועודים להביא ראיה מהחיא דבריך רחמנא דיהבך לן ות"ל פטרתן הרי מתפלוהו חברי' אחר' ובטרם יקרב שיהם יבך תאמר מהיא ברכה לבטלה ח"כ היה מריך להכריז בבה"כ עבור אמרו עליו בריך: מולד מזה מבמם מאחרים מברכים עליו כל מרוחו ה"כ יכול לברך בפני אחרים: ועוד הרוחה את חבירו אחר לי מתברך מהחיינו אפי אלף רוחים אותו כל ח' מברך דפנים חדמות בהו לכאן דומיא דברכת אתה:

מחלה

שאלה ב' למה חלקו הטומאה מתחלין ולא ופרדו:

תשובה נבו ההוא דאין מרחמין על בהמה טמאה מולדה בשבת כדי שתקרב ולדה לאמרי' גמירי דלא מרחקא ואי מרחקא לא מקרבה: והכותבה מקשר דשעים מריבי להתחזק זה עם זה שלא יתרחקו אין מי שיקרבם לבל מצד הקדושה לף אם יתרחקו לשעה יש מי שרוצה בקדושתם ע"ד בא לטהר וכו' ולכן הזהירה תורה ולא תקוץ אתכם הארץ בטמאכם אותה כאשר קאה את הגוי שמתמלאת באתם ומחמת טומאתם קאתה אותם ומוב לא היה להם תקנה דגמירי דטמאה כיון דמרחקא מוב לא תקרבה ולפי חשר עשה הקב"ה עם ישראל מהקדים ב' סגים לוכוסתם שלא ידחו מחמת טומאה ושכח שמוב ח"ו לא היה להם תקנה **ונושנתם** בגימ' **טומאה ישנה** במילוי אותיות כמשמרתניתן ליחשב בקטרת אחרת:

ג' כוונת עז כאשר: קל כשבי: רץ כשבי: וגבור בארי: תשובה גבול ושה"ר הוא הד' וסודות דרך משל: כשגובר יסוד החם ומתלהב בחדש ובלפי שמוח ומלל וירץ לדבר עבירה מורח בי עשרם: כשגובר יסוד הרוח ושוב מחשבות רעות והרהורי עבירה מוסכי העון בחבלי המוח כשגובר יסוד השפר וירדף אחר התאוות לעבן את בשרו: וכשגובר יסוד המים ותגבה על בני אדם ויעת פחים כנגדם ויהרוג ויפלול אין מפיל כדכתי' מים עזים וכתי' המים האדומים: וכנגד הרבע חלון ים תקון בתורתינו הקדושה כשאלה לאחם את דת למו הלא כה דברי כאש" למים לשפר אין ד"ת מתקיימים אלא במי שפש עצמו בשפר וכל פרישים פרשה לשם כהר והסירותי את לב האבן וכפשים ופוצץ כלע את הכל התורה מתקנת: לרוח רוחה' דבר בו: כשגובר בו יסוד המים לפי הוא עז: השפר וכוי הרוח: האדמי וכוי החם: הכבי דע כי הוא גם וכבד בשר הרבה אלא שה"בה" דחק את בשרו בתוך עורו עד שאר פחחת כך הוא"ן רץ והוצרך לו זה לפי שהוא גדל בהרים ובמדברות ואם לפי כובד בשרו היה מהלך לא היה מגיע למקומות הפרוסים לו להתפרנס ולברוח מפני החיות ומאחר שפאחר בשרו דחוק בתוך עורו אין מוכח ממנו המרוצה לכך אמרו אל כבי אין עורו מחזיק את בשרו הרי לך שהכבי לגובר בשרו הוא כנגד יסוד השפר וכנגד ד' וקודות אמר שירגילם לעשות רצון חבירו שבשמים.

שאלה ד' מי שים לו עבדים עבריים או שפחות כנעניות שיעשו מלאכתו ב"ב בבוקר כיצד ועשה שלום במה נחשב חוץ: **תשו'** יזהר מב ערב שבת הזכו ויברכו שחשכה ויבוא ואחר חברכם ויקדשו ש"ק על שמע עד ובשעריך וילמדם לקבל

עליהם עמ"ם ליחד שם שלהיהו ומכולנו בדולים וקטנים משעבדים לשלהותו"ת כי משבוח כבד' פיכות העולם וחב"ח לכולנו: וחח"כ יבו עליהם במצוע עד שיתפללו כי לא חפיס ארץ ויפתחו לו'

שאלה ה' ע"ד שותו ארץ השים שהיו בו קשקשים שהשרתי שותו בח"ח מי' רב"ה לפי שלא היה לו כנפיר והיו לו ידיים ורגלים כבני אדם נשתקעו שם היו לו כנפירין שהו.

תשובה שם כתבתי דאשפר דשותר ואשפר שגם בזה לא בחר ה' שחחר שהוא דג חלוט וכיוצא כל שפיש טהור חוץ שבלב השום שפני שהוא בורח ליבשה ועוד רחיה דשלך יש לו קשקשים וכנפיים ושם בשים ואינו דג. לשם שרשתי שה דתנן כל שיש לו קשקשת יש לו כנפיר ואמרי' שי הכי לכתוב רחשנה קשקשת ולא בעי כנפיר ושפני ובדיל תורה ויאדיר וקשה וכי שפוש זה ושלא תורתו קשקשים וכתבתי שם דאשפר דלרבות אחת תורה לנו דכל שים לו קש' יש לו כנפיר להפוקי היכא דאין שם כנפיר דלא וזה אין לו כנפיר דידיים ורגלים כבני אדם יש לו ולהלך בהם על האדץ ואפי' והוו לו כנפיר ונצא שכלל דג טהא מהיות דפ"ו דכלים דעור הדג טהור ועוד שלכלב השום טהא שפני שכשרופין לעודו בורח ליבשה כ"ש זה שגבראו לו כלים שפחכמת הבורא ית"ש כשרו לשום דג לפי שהינו צריך להם שכלל שזה ונצא ליבשה וא"ת לחתי לא השיב זה בהדי כלב אלא דרך דעתו שהוא ועוד כיון שדרכו לנהות תמיד: שהיו זכורני בהוטליות הרחולי כלב הים והוו חומרים עליו שדרכו היה לנהות ולהחחית בכרשים: אל אין למדין שן הכללות לפי שהקום נבוה בהם שן.

שאלה ו' מה שמכנין השום בשובר שיוחי מהו.

תשו' פעשים שהוא שתהכך ויותר היה רחוי לשהותן שבלי כינון זה כי קודם כינון ספק פרשו ש' לא שהשו לבל כשכינון כדבקו בבנד והם שתהכך נוכלים למשה וצריך לעשות שכה לשכב ת"ל ויתהכך

שאלה ז' המלעיג על דברי חכמים מה דינו

תשו' כל הקודם לה ורגו זכה והרי הוא בכלל המיכון שמורידין ולא שעלין

שאלה ח' המוכל למשכב מהו שיברך.

תשובה אומר דין החחת בשם ומלכות וכן על כל מה שהוא שפטר עליו לבל לא רחיתי שהגין כן גם יש לברך שן הדין על הנכנס לבות החשורין לבל יש ומדבר דשדעתו לא שם לא שהוא שוכרח כשי להבוא טרף לביתו וכשהוא דש' החשולים הי' שם וכרח לוסר שלא שלא היתה הגוכה לו שפני דוחקו שמברך ב'שוב על השמון ודיון שמת של הלקח הבר שלוכו הבון ושכהן רחוה לש"ם בפי' ח' ועיין בי' לבני.

ט' דהרי לך בהדיא ובמה מגיליתי לך חזון בחלק ר' דברכות ההודיה ואין קפידא לברך וכל ר' לפי תבונתו ותכונת לבו למבח את ה' ומלו לברך מהרי התקין ברכת דיין האמת לחותו נוסח לפה מה מלא הזכר בגמ' ופשטא דלקרא הדדת רם ות לאו דוקא חלא כל מיני מבח במשמע: וקרוב לזה ום להוסיף מדברי למבח והם לומרו הלוחי מיתפלל לרם כל היום כולו מיהו מדברי הר' מבם משמע דבעי טעמא כל דהו

שאלה ו' מכה על חלל מלחזל לי הוי דוקא מכה. **תשובה** כל כלב חזק כגון קלבנא מקורין קוליקא וכן כלב חזק מבבלים מקורין דולור די חוג'לדה מכוון הרופאים מימרו הכחות כדי מרוב הכלב והמער לא יפלר החולה בידים ותפרח נפשתו כל זה בכלל מכה על חלל היה לבל מי חוסים בעלמא לא מיקרו מע"ח כמ"ש הלן

שאלה י"א הה דקפדי דכהנת לא תבעת ליסרהל לם ום בו מזרע כהן מהו **תשובה** היה מקום לומר דמי מלכל מום וריחו מרף ויחזור ויאכל מום לחר: ול"ל דמבח מין לת מינו: מיהו מההוא דר' לא משמע הכי דלועבק ליה לבריה בדר' חייה ולא עלה יפה מזה היה מן הלב מדוד וזה מן הלם

שאלה י"ב מהו הגבול שנבלו הרלמנים ליומי הלבל. **תשובה** יום ר' חוכן ג' לבבי ז' להכפד בלמים לגיהוץ ולתכפורת ויב חדם למינו משתה לפי מלובד המת המעות והימים והמבוצות החלמים והמנים לחינות ז"ה לא מפר לו להתקיי לפי שעה ר' ולח"כ יום ב' בל בבי כנגד היומים דביום ג' מקבת יום ככולו: כנגד המבוצות מבעה להכפד: בלמים במכפר ורחים: ויב תדם כנגד המנים:

שאלה י"ג הה דקלחר התם פ' מי שמת ס"ת ן' עזלי ת"ח לר"עק הוה מגלן **תשובה** לפם פי' רשב"ם משום דקל"ל מבלית לחלוק עליהו לת המוץ ולא קלחר ליה דקלחר מר ירבה לרמותה להיות דפ' תפילת השחר ר' ירמיה ל"ל לרב מי ברלת ורויקין הם מדלה ל"ל מיבריל מר ס"ת תלמיד חבר הוה: ובמחילה חלף כעמים בלא נמצא בבל המצנה מודבר התלמיד בתנחום כן לחת מקודם מודבר לבניו היה חות' לו תרשמי לו' דבר ממה בלמדתני לבל לא הוברך לא במצנה ולא בבריותא לפרש דרך דבורו מהיה מדבר עם רבו כי ידוע היה לבל הכוונה דל"ל על הרלמנים לאו מבטערים חלא מבחת כלום' בחת לעולם להרב ות לבו לת המחלוקת ולין דרך לדבר כך בפני רבו:

שאלה י"ד למה לאחר הכתוב מעשה מזבח הקטרת לחר כל המעשים

קטנות

השובה מ"ח הרב המובהק מוהר"מ נחלבטי כ"ו תירץ דלאחת בזבחים בלם נעקר מזבח החיצון ממקומו לין לעשות הקרבנות לבל המזבח הפנימי לין ועכב (ולתכו הקטרת במחקה דומיא דלפני לפנים בי"הב) לפי' נעקר ממקומו לומר מלאנו מעכב והר"מבם פסק דין זה

טו ולכפר לומר דלחזל דזר דלהרן כנגד כתר תורם ובמולחן כנגד מלכות ובמזבח פנימי כנגד כהונה והכהן מכפר ומומך כפרה לכפרה לך במך מזבח מרומז לכהונה לקטרת. **אמר** המכ"ח עיין בם' קרבן מנחה לפר לו דכתב זה בם ס' כ"ב:

יו עוד דתנן בהתכלת מהין מחכיון לת מזבח הזהב חלא בקטרת הלמים לכך בשעת חינוך להזכיר עבודת מזבח מקטר קטרת חלא ותכנינו בדמים חלא בקטרת ולם חלא להזכיר עבודת ממרה ושולחן בשעת חינוך משום דשלחן חינו רלוי חלא ללחם הפנים ומנורה חינה חלא לנרות משמ"כ במזבח הקטרת מרלוי ג"כ לדמים עוד ממעתי משם ת"ח ח' שמו הר"ף מהא דתנן בהתכלת חין מחכיון לת המזבח חלא בקטרת התמיד שלל בין הערבים בזה ותורץ יפה דלזה לחר מהזכיר עבודת תמיד שלל בין הערבים להזכיר עבודת מזבח מקטר הקטרת לומר שתחלת חינוכו בקטרת שלל בין הערבים:

שאלה יז הכותב לחבירו ולא כתב לו וכ"ו חו מיחיה וכו' מהו: **תשובה** דבר זה נתעורר ממה שבח בתשו' הרי' מוכץ ז"ל שלותו רב משמע שנדהו לאותו לם חלא כתב לו פ' מיחיה לבל זה לפער דדוקא במקום קפידא כההוא וכן בכל מקום שים נרכוד עברה ועשם והדבר מכור ללב ואין לב"ד עשק בזה:

שאלה יח איך היו מברכים ע"ר רזל לקב"ו: **תשובה** לאברה דהוה חזי לברוכי לפר קדמנו לשמוע דברי זקנינו כההיא דירושלמי ת"ק לשמור חוקיו שהיה ברכם כללית ולא תקנו ת"ק להסיר תפילין כי היכי דבכתובים (ועיין לקמן) נהי דהיכא לא תכור ומכות ועשית ע"פ הדבר לבל למה פרט לקב"ו להדליק כ"ח: ונתיעב לבלי במה מרלויתי בוניפיות כשלניח לחד מן הערכאות מכרית חיזה דבר חומר מעלת הדוכם מודיע לתכם שלא תעשו כן והוא לא ידע תשובה הלא מלחר שהערכאות הושמו ע"פ רשותו מכריזין הדבר בשמו והיה דלשמור חוקיו הזכירתי בלשם הפנים דדוקא כשחולפם בלילה לת"ר לילה לאן לת לו לת"ד מהדבנן שלא יפיח בהם וברכת לשמור חוקיו קשה ת"ת דלמה לא התקינו להלוץ תפילין לזה ול משנה דמחזי כמבדך לבטל לת התכלה וק' למה לא התקינו כן למותר כובתו:

שאלה יט איך ולמה היה מוכח לבן את יוכחו וירכו ויאמר להמיודס:

תשובה דבק היה בעז מלו ובקש לעקור מתוכו כל טרם דבת כמצח בו מרמומו מל מברהם מעבר את ה' וזהו ע"ד מאומרים מיורד דבר קדוש למקום מאוכו לעזרבקו בו הכיוכות מל קדושה כך מבר להפך מיבה מזרעו מל מברהם ויקט כל כיוכח בו מכאחר במפחתו וחכ"ב ויעקרם לבן ויאחר הוח לגלהי ו:

שאלה כ בשבת רוחצים פניהם ידיהם וקניהם במי הוורד מהו:

תשובה קורת חכי עליהם ובם את הזקן תפפה דהרמ"בם הל' דעות פסק דמערו ככסותו דמי וכסם דבכסותו חסור משום חולודי ריחח כדחמרינן בביכה לח ליחחוף חיכוים כסח בם בשערו חוכח חולודי ריחח:

שאלה כא חומרים מבשרופים לזרוע הדלועים מורין הזרעוכים עם

תשובה מומין כדי שיצמחו במהרה מהו: בימי חרפי נסתפקתי בכיוכח בזה מכמח בספרי הרפוחות שהרופה לעשות היין שיהיה בו כח החרקה חו בפת ושקה במקום הפרשים במי הקולוקינ"טידח ויעלה לו כך: והיה נרחה מהחיח דכוטע לרס קשות ודלעת לתוך ג ומח ר' דלח חשו חכמים ליזוקה כל שלח כזרעו יחד דמותר וממה שבח בעץ החיים גבי כל שלה שים בו רובע ממין ר' ימעט: וההיח דחין תוחבין זמורה של גפן לתוך החבטיח שתהח זורקת מימיה לתוכו הוס ב" מיכין זרועים יחד:

שאלה כב הח דח"ר זירח בכות ישרחל החמירו על עצמן שלשי רוחות טפת דם כחרדל ושבות עליו ז' נקיים מהי היח:

תשובה חיברח דחי במרגשת מדחורייתא הוח וחי בחיכה מרגשת כתם הזח וחדרבה עד שתרחה כגרים מחיכן לה לם תשב ושם להורות למה שהחמירו עתה ליחשב כזבה בזמרה בכל זמן שרוחות וליכב ז' נקיים מה ענין כחרדל פשיטא: וחפשר להורות בח שלשי במרגשת ורוחה בתוך ימי כדות דם"ר דוקא כשרוחה בשוכע שרוך זבות שבח הרבה כמעין הזב והמ בע היה רחוי לחום לבל תרתי בתוך ימי כדות ודבר מוכח בחרבל קמ"ל דשפיר עבדי:

שאלה כג מה שכתבה בבט שמתחילין שבקות ופטרות וכו' וחכ"ב ופטרות ושב"ק וכו' וחכ"ב ותרוכית ושבקות: **תשו'** חשפר לדרשה שתי ושימיך **שפת פשת תשף** כלומ' שפת שמקומיך לשון דשף שדוכתיה שכתן בדרשתו לברשה לפי שפשה שמקומה ולח שתכהגה בדת משה ויהודית ולח חזרה בה חלח

פשת שמפשחת לכך תשו"ף ושטלך שמכי ושקון סופרים הוח זה:

שאלה כד ברך על עבי בשמים עשבי שהו: **תשובה** חיכו דומה שברך על פרי החולין פרי החדשה דלמ"ד וכח דהשם הוי טעמח דעיקר חולין לרעת הוח חבל שה ענין עשבים חבל חולמות: כ"ע בשה שפירש רש' שרשה החרץ דשה שחין לומר דשה פ' שרשה הוח לבושת החרץ כשהוח שתלבשת בדשחין חבל כל שין ושין נקרח עשב פ' ולפי זה קשה למה חר' יהודה דעל שיכי ירקות חומ' שיכי דשחין דברשחין חין סייך רבוי שהוח בעשו הוח הרבוי כמו שיש שמיש ה"ל ב"ש עשבים: חיברח דחשכחן שיש רבים לפי שחלוקות בעולם ולפ"ז יחיי שפור:

שאלה כה הח דפ"ק דבתרח בודקין לכבות ושין בודקין למזוזות עני הבח לפניהו בקרח בלילה ועד שיבדוק חחריו ויטעה שהו: **תשובה** וכפכו שלו שיד וחס בדק ולח שבח ושיח בבדו חפלו שבח"כ במזוזות שחין לו לברוק חפי' לחר ניסוכ:

שאלה כו שהו לפרום שרין בפני הגר לשמם בשבת: **תשובה** בשפ"ב דביכה שתיר ודוע שחין בין ט' לשבת חחכ"ב הח לשחר מילי חפי' בשבוקין סוה: ועיין ב"י ס"ם שט"ו דדייק כל שחיכה שחיכה לשטעות שלח להתיר וכו' שכלל שלם עיקרה לכיכעות חשפי שים בה היתר מותר: וכן הביחו הרי"ף וב"י הח דחשמר בשחיכה חע"ב דהרחם הממיטו לח שבקיכן בירשת כל הבש' שלו ופרשי וברשת הרי"ף משום הימתמיטותיה דהרחם וכ"ל דלח שמיבח שחיכה השרת כל שעיקר עשייתה משום כיכעות והח דחשור לשמם לחור הכר כיכעות' הוח וכל כי הח' מותר כשהוח דשמוחל: וכפי' חו' שם שפ"ב דביכה חין לו בית חחר ושעבי ועשה שחיכה:

שאלה כז בית שים בו חור היום ובשק ס חפל יש שם כר שהו לקרות לחורו: **תשובה** ר' ישמעחל קרח והטה שעבח שהוח שבת כ"ם הדיוט ושה ויעיל חור במקום עברה וה"ה היכח דיש כר שותר וכר חשור שלח יקרח לחור החם ור:

שאלה כח הח דח"ר ויהודה דנפיק ביומי דכיפן וחזי חולני דקח שלבלבי חו' ברוך שלח חיסר בעולמו כלום וכו' חי הוי פרח חו פין: **תשו'** בפי' הם"ע הוכחתי דבכלל לבלוב הוי הפרחים דהיינו העופים וגם הניצנים שהם כמו לולבי גפנים ושם מוכח דחין לברך שלח על חולני שבכל: ושחמרו יונח ביומי ניסן שמעש דעל פרחי

המקדים ממחרים הרבה קודם ניסן אין לברך בם אין לברך הלח על ריבוי הלבנת ודייק אם מדברי הרמ"בם הוכח לעדות ולבנות: עוד דייק אם דמשבלו הפירות אין מקום לברכה זו:

שאלה כ"ט מהי דקאמר אם נאחר בכל מאחר ל"ב בכל בפסח וכו' דאם

תשובה התכת עצמו מפורש מם"ה נכתב: המקשה הוא מפרש בכל מאחר בכל מדה ומרה מהוא מורד לך הוי מודה לו ופם נכנם ב"כ בטולת בפמה ולהבי פריך מהי נפסך ומאחר: עד מבואר לו דמאחר היינו מתוך שיש לך אדם וכו':

שאלה ל' מי חיכת בתי שמשה הבכור לפטור מעשו תעבורי אחכמתא:

תשובה אפשר דכיון דאומעיט חלק בכורה מרין ורופה מחיוב מטל בפבח ולא ברחוי כבמוחזק דמתנה קרוית רחמנא דחיובו בכלל זה:

שאלה לא פועל פעלת שלוחו לתבוע שכרו מב"ה אי עובר עליו

ועוד אם זכהו בה ע"י אחר אי עבר תו:

תשובה אפשר דלאו כל כמיניה לפטור עלית לחובתה לזה ואין זה בכלל שלוחו כמותו וכעין רחיה ההיא דהמקבל מה ומבור לי פועלים אין ח' מהן עובר זה לפי שלא שכרן וזה לפי שחיכן שלו ואפשר כמעט הוי בכלל אין שלוח לדבר עבירה:

ל'ב ולעניין אם זכהו ע"י אחר מהו ום מדין בזה ומתברה שכל שביד הפועל לילך וליקח מוב אינו עובר בין כתרבה פועל בין לא כתרבה דהא ליכא לא תלין אתך:

שאלה ל'ג מי שברך ונתן אוכלין לתוך פיו קודם שהניח ידעם לאכול מהו שיוכל לברך בתר שעכין שעודם

תשו' מהיות דמעמת אינה כריכה אין רחיה דהתם ל"ד אפי' בבולעת עד רבעית וטעמא דלאו לאכילה מיכוונה אבל בשתכוין לאכול ונתן אוכלין לתוך פיו תחלת אכילה היא ומוב אין אם אפם דאינה דאמרי דאין להפסיק בין ברכה לתחילת האכילה:

שאלה ל"ד אם מותר לערב כיור עם כמר:

תשובה כיור שבה בנת' הוא על מני עשבים וכיור שלנו הוא ממניחין בלאי פעתן עד שמתעפש קנת וכותשים אותם מוכין ובדפוכין שים לזה נעשה הכיור: מכאתי בילקוט הביא מפרקי ר"א שוא רמז ל"ה שקין הביא זרע פעתן והבל נתן שלא כגון אלו אמר הב"ה ח' לא יתערבו מכאת קין והבל לעולם אפי' בתרובת בגד אבל לא תלבש שעטנז ואפי' היא מרוקבת לא תעלה עליך אבל ובגד כלאים ש"מ: ונראה אפי' אין למדין מן התורות מיהם מיהא חיישינן

כ"ם שום לומר דלא ברע מלבדין ואפשר דם"ל לפר"ח דאפי' לאחרוב כמר ופעתין אסור דלא כם"ם שלנו ואולי דיוק לה מצמר ופשתים יחדיו מ"מ אפי' בתרובה: ומ"ם אפי' מרוקבת אחכו ה"ה הדיוק כמהר"ם ן' אבוב נר"ו אחר דדיוק לה מדכתי' לא יעלה ולא כתיב לא תלבש משמע שהוא בחופן אע"ג בדרך לבישה אלא בהעלאה וכבון שהוא מרוקב: ואולי לזה מוטריקין דרים מעשנע כמשמ"ל שוע טוי וכוץ • וזוכה מעשנע עטן שכתיבת הזתים בכלי נקרא מעטן כדי שירקבו קרוי עוטן

שאלה ל"ה אם מותרות התכבזיות ליכתב ב' לפפרדי ר'

תשובה אפשר כשה שלא הזהירו כשרות ליכתב לפשולים ה"ב ותקנת רב"ה לקרקפתא דבבבי אבא אמוש תיקנו דוקא דהכל אשה בכל דהוא כיחא לה ולתקנו אחי ר"ב ולא לעוותי וכן הוראת הרב אור שרגא ב"ע והלכה רווחת

וחין פוכה פה אע"פי שום לפקפק •

ל'ן על עניין מה בין זורע למבשל שכתבתי בח"ה ולא כתבתי ופה החילוק הוא שכן הוא המבשל זרעים בארץ כאדם הזורה אז לתוך מעיה של אשה מבמרה מלאכת הזריעה אבל כותן בשר ע"ג גחלים לא הוה שם אש שום שיכוי על אתכלה ודוק. ב"ע אותם בעניות דהזהב חטין שלא הפריחו אי כמוכחין בכרת מיהו בח"ב מה"ק שלי הוכחתי דמשמע דאין הזורע חייב עד שיזרע דבר שיפריח או יכן בו ביום •

שאלה ל"ז ההורג חרם ומוטה מהו

תשו' מהיות לפניעתן רעה אין רחיה דהתם לעניין חבלה דין הוא שיעלם מה שהזיק דממונם הוא ליורשיהם ומכיון בחותם ממורידים ולא מעליה דממונם יש בו שום גזל אבל ההורגן כיון דאוכן בני מכות פטור ולא יהיה יפה כחן מטריפה דההורגו פטור ברובי הרס ור"ע דהמזיק טריפה פטור שיעלם לו החמשה דברים עיין סי' כ"ב ואפשר לנותן דמיו כדין עוברים ושאר שלא הזכירו כן בטריפה •

ל"ח עוברשאל אם מחללין עליהם את השבת

תשובה כפי מה שכתבתי בספרי החשוב ברור-החיים שמו לתרץ ב' המחמרים חד אמ' חלל עליו שבת א' כדי שיעסוק ע"ה וחד א' נפקח שוכה לחיי שעה ואמרתי כפי רז"ל שהע"ה בב נקרא עולם שכולו שבת וכפי דעת המקובלים שמו שלא השלים ימיו ורגעיו כריך שיתגלגל' חדשים בבטן האשה לבא לחוור העה"ז שלבושם בגוף להשלים חוקו אפי' שעה א' ובתוך כך מאבר כל שבתות שה"ב הנקרא כולו שבת א"כ בכל גוונא מחללין אפי' על הרם ושוטה • אבל לא מצני מלכו מדמין ומטעמין הדברים ברומים נשמה מעשה לעניין דוכח אע"כ יש להתפלל שלא יחלה א' מהם בשבת כי יתרשל כל אדם ואינו כשאר פיקוח נפש

דהשתא

דהמגיל מגונה דהתם גברא בר חיובא הוא אבל הכא
מי הכניסו · בפ' מי שהחשיך גבי כותן כיסו לגו: תימר:
וחפ"ו: מכיון ע"ב תימר הכי אדם פורעני ויש במיכו
מחויב במצות ואתי לאחלופי והאי טעמא לא שייך אלא
לחרש ושוטה דקטן אע"ג דמשום סיום במיכו אלא דאיכא
גופיה אתי לכלל מצות כדאמרינן בבמה דוכתי אלא ז"ל
דהאי טעמא לא שייך אלא לח"ס ומשמע דאין נקראין
אדם אלא משום דאתי לאחלופי כלום' בעורת אדם כמו
היקף ומטעם זה יש לו' דאין מחללין ע"ש ומדברי ר"פי
יש לחלק בין חרש לשוטה דלית ליה דעת כלל אבל חרש
דעתה קליטתה אית ליה כדאיתה ביבמות ע"כ וכפי
הנודע החרש אין לו גרעון אלא חוש השמע ומפני שאינו
שומע אינו לומד מבני אדם ומפיהם אדם עד
מאד וכאן היה חרש ר' כהן הוה קיים גדול שבעיר והיה
נוקף פיזור בשעת התפילה והיו רומזים לו ויודע ובקי
בו ועומד בשעת התפילה ונופח כפיו והיה נקל ללמדו
לזה כגון שיכתבו לו אלף ב' וח"כ יביאו לו לחם ויורו
לו הלמ"ד והחי"ת והמ"ם וכעין זה הדבר למה נחשב
כבהמה דאטו משום דעתה קליטתה לא יקרא אדם
ומאי קנה מהאי שחטו בו רוב סימן · ונראה דכל
שחכר ר' יהן החושים החשובים רוחניים כמו השומע
החשיבוהו ללא אדם כמו שחשבנו כבהמה
וכתי' ועיניו הכבד וחזיון השע ולפי' חוכח לת"ד דשומע
קטור מן המצות כמו חרש וכראה דזה תלוי לי דרשונן
וראיתם אותו פרט לכעות ללא אבל שומע חייב כפי
זה חייב השומע מדאורייתא בכל המצות דבנין אב
הוא: ולת"ד וראיתם אותו פרט לכעות שומע פטור מן
התורה ואפשר דחרש כמי ליכו כשומע דשומע חכר לו
חוש הראות שאינו יכול לעשות בתורה שבכתב אלא
בלשון הרגוש (או בלשון אחר) כמו רב יוסף ה"ל חרש
חכר לו חוש השמע שאינו יכול לשמוע ד"ת אבל כבר
אמרתי מיכול הוא ללמוד ולעיין בלבו דהראוי כדבור
דמי כהנהו תלמידי דבי ר' כמו שהוכחתי ולעיל ח"כ
דין חרש כדין שומע דתלוי בשלוקת ומכתפינא למימר
הכי דבכל מקום חש"ו שכויים יחד ולפחות קשה למה
לא חייבוהו חכמים כמו לת"ד שומע פטור מדאורייתא
כתבו בתוספ' דשם דבר חייב והדבר צל"ע.

שאלה לט המיתן בפורים לעני ר' מיעור
ד' מתנות אם יוצא · **תשו'**
מהאי דקיימתא בש"ס ומתנות לאביונים דפרך ליה
לטעמא דעבדא תילתא משמע קצת דיצא דהוה בה מיעור
כמה מתנות אע"ג דכתי' ומתנות לאביונים ה"ל לפשוטי
ונתן לכהן הזרוע וגו' ואם נותן לכמה כהנים וצא אף
אלו נאמר דאם כתן מיעור ד' מתנות לאביון ר' וצא אלא
מלכתחילה טוב שישתה הרבה ולא יהיה כאחוז דמשנה
מתנותיו לכהן ר' דאע"ג דיצא לא טוב עשה ודויק לשון

ד' פי' דקאמר דיו לכל ר' ור' מתנה ר'.

שאלה מ ת"ח שיודע בדבר אחר מותר
אם יוכל להקל על עצמו שברור
לו אלא ובא לטעות ולהקל על אחרים · **תשובה**
להפך מצינו מחמירין על עצמן ומקילין לכל ישראל
בס"פ הנזקין גבי ההולכין לבית האבל ולבית המשתה
אם נמצאם להם בחזקת טהרה בלשון דילמא חיכחו או קא
מחמרי אנפשייהו מבואר רש"י ליישב אחרונה שרצו לפרש
מקילי אנפשייהו ומחמרי לאחרים כתב שם וחלילה לעשות
כן ע"כ: ואפשר דהיינו הוכיח דיוכל לבא לידי חיסור
כההוא דנידה מכוער הדבר שיקל לעצמו ויחמיר לאחרים
אבל בדבר הפשוט לו אחין אם חשש אלא שצריך להודיעו
לאחרים אלא יקלו באיסורים אז בוכו לבין עצמו מותר ·

שאלה מא עבד שנכתב בידו גט כתובת
קעקע ויפה לילה בשבת מהו
תשובה אם יפה כדי ליתן לה וכההוא דתנן
וכותב על היד על עבד ונותן לה את העבד חייב
דאחשבה ליד' ואם לאו הוא לה הוכחה שאינה ברוכה
לגופה ופטור ואם כבר ניתן לה פטור לכ"ע דאבד אבד
ירא עיין סוף מקוואות אך שהוא תחוב באדם בזמן
שהוא נראה חופף ה"כ הכותב נראה אלא דמי למוכיח
שלהבת דפטור דשלהבת רוחנית

שאלה מב ת' הניח תפלה של יד וכשבאה
להניח של ראש קודם שתגיע
הקיפה בשער אחר שהגיעה לאויר הראש הפסיק
בדבור מבעיא לי אמרינן הכא כיון דכוכו לנוח כמוכח
דמי או לא · עיין אם שייך בכ"מ קלוטה כמי שהוכחה:
ועיין פ' הזורק ופ"ק דשבת ובגטין פ' הזורק כיון שהגיע
הגט לאויר הגג הז' מגורמת ובפ"ב דזבחים דף כ"ה
אויר כלי כשלי דמי ואם אויר שפופו לנוח כמוכח דמי
ובדף כו' אויר פנים כפנים דמי ואם ס"ק דף טו'
בעיא דניקטעה וד' כהן קורס שהגיע דם לאויר המזבח
ואם דף י"ט ע"ח אם נכנסה לו רוח בבגדו והבדלתו
מבשרו בשעת עבודה מהו והיינו מעבר עבודה קודם
מנח הבגד ועיין חילוק דבר שבעתיד והוא באויר דבהא
הוכח למימר שאינו לנוח אבל כשהוא בידו וכגון בכ"ד
אין דלא אמרינן בכה"ג שכופו לנוח

שאלה מג כיצד עי' מחלת חכם ויפטר
ממלכות ומיתתה · **תשו'**
ממלכות הוא פשוט הנודר מדבר ונשאל עליו קודם
שמיחתו על העמוד וכן האוכל פיגול והביאוהו ללקות
ונשאל בעל הקרבן עליו כשהוא חולין בעזרה דלמ"ד הוי
דרבן ואפי' למ"ד דאוריתא אפשר דאין לוקין עליו ·
אבל לפטרו ממיתה ע"י מחלה אמרתי בימי הרפי שמי
שהוציא בשבת כזית תרומה דאחזיה לכהן חייב מקילה
ואם נשאל עליה אחרת לטבלה ואמרי' בגמ' טבל למחי

חזי כמצה אלא הוצרך דבר רחב למידי ופטור וכ"ע דקרי
ליה לטבל רחוי דפ' כירה הוחיל ואם עבר ותיקנו לו
תמרוכן מתוך לקלקלה ונראה דלא תמרוכן להחמיר

שאלה מד אם מועיל אלא בקדומין

תשו לכאורה מסתמע מהך
לה דגלוים אבל כי מעיונית ספיר תמצא סורס דבר במה
דתמרוכן בגמ' דאסר לה ה"ע כהקדם ובמה שכתבו
התוס' לפי גבי המקדש חצי אשה דמדמה לקדום
דבהמה ואם תחלקון בין כאומר לה בלשון הרי את
לקוחתי או נשואתי לאומ' בלשון הקדם הרי את מקודשת
ע"ם ומ"ם בכתיבה מתברשת וכו' הויכו כאלא אמר לה
בלשון הקדם ר"ל אלא מצא פתח להתיר למפרע דאז
מיבז ניח מכאן ולהבא ונקרעת גרושה ותקורה לכהן
אבל כאן אל בלשון הקדם ומצא פתח ועקר והתיר
למפרע או מהיו רחוקה מצא לך וכ"ל דאיתיא בח"מ

שאלה מה חרם סמדבר ואיכו סומע אלא
ע"י שעושה כלי לאזמו כמין

חצוצרות אלו: **תשובה** נראה פשוט מחויב
במופר וכי אפכי מכבדיה אזכו מסמוע יפטר וחרם
שפטור היכו מאבד מאכו חוש השמע מכל וכל והרי אמרו
לקיחה ע"י דבר אחר אמה לקיחה לא אלו אאמר שמועה
ע"י דבר אחר אמה שמועה:

שאלה מו הא דא"ר אחילת שעורים
אזלוכן ויאמר רבה והאליכמו

בח"ם על מתי: **תשובה** משמעות דעד כדי
שיתעבל המזון שאכל בשבת דאיכו ברין שאם יבא
לאכול כל הלילה ויום שלאחריו או יומים שיזכור בב"ה
את יום השבת הזה דמיאזי כאובא ואיטלולא ואין ענין
הבדלה לכך וכיון שבאכו למדה זו אין לך חילוק גדול
מזה וכ"ז הביא דמזכיר על שבת עד שיתפלל תפלה
של חול

מז ואי לאו דשמשתפוכא אמיכא דלא
אמרו בתר אחילת שעורים

אע"כ שאחר רבה והאליכמו וכו' השבת הגדול והקדום
ולא שיאמר הזה כי אם ענין ההבדלה שבאמצו לשעות אן
החול קדם והא דכלי של שבת בע"ם (ובעי אי בדלת)
אין בברכת אתה קדשת תיבת הזה אלא הבאה על שבת
שאשבר היה לאומרו בכל שעה: וא"כ הוא שלא יזכיר
תיבת הזה אפי' אחר יום או יומים שבמשך בשעורים היה
לשבר לאמרו והדבר צריך הכרע:

שאלה מח לשעמים אומ' גו"ל קדוש
ביחד וא' מקדים לחבירו כיצד

ועכה אחריהם **תשובה** אם באים כל א' תוך
כדי דיבור של חבירו ועכה עם הראשון ועלה לכולם או
ואתין עד האחרון ואם יש השבק ביניהם נראה שעכה
אחר כל אח"כ:

שאלה מט שעשה בתפילין שכתבו בהם
קידוש והיה חושר בין תיבה

לתיבה שעור שעה או שבעה אותיות מהו **תשו**
מצינו בשוכה שהושר שסול חשור משכך שסול דאיכו פוסל
אלא בארבעה וחושר פוסל בג' והכא שאם היה שם קלף
היה שסול בג' אותיות כגון אשר או ט' וודין שסוס ש'
אתיות כ"ם שבקף שסול בז' אותיות

שאלה נ שוכה שלשכותיה עשויות שתרוכין
דקין שהיתה הרוח מזיזה אותם

אלא שהיה כתובה בחצר שוקף שחיצות בבוהות מהו
תשובה שהיה דשוכה העשויה בית בוי דבעיכן
שם ארבעה ואם כתובה בחצר אין צריך הוא שאמר
דכשרה וכ"ע עם שהיה העשויה בעשתרות קרנים דל'
עשתרות קרנים וכ"ל

שאלה נא אם מותר ליקח מן השכך
למלאות בו הפנות ואם מותר

להסיך מה שלמעלה למטה ברפועה של יד ולעשות
השער שבר של משה דכיון דעלה עוב לא יזיד **תשו**
אם להשבעיר הדעות שראה דאין קפידא דכולא חדא
מצוה היא וכפיק מקרא דשכוכות בשבת ולעכין
הרפועה דאיתיא מקפידים לשים סימן בשלית שלא
יהפך את שלמעלה למטה ואפשר שלאלו ום קפידא אבל
לעכין דוכא כל שהוא בוף ח' מה למעלה מה למטה כל
שאין דרך גדולתו בכך כגון שופר ולולב

שאלה נב מאי שנא חרסו דמותן לו דמי
כולו משמאי **תשובה**

אם הדברים כפשוטן הוא משמע דכ"ע משאו משתי עובי
דכותן לו דמי כולו דהא סומא חייבא לת"ר פטור מ
המצוות ובחרם לא פליגי אבל מה שהוא עולה ברעת
לומר דחרמו הויכו שעשאו כחרם שדברו בו חכמים בכל
מקום שהוא דומיא דשוטה ובו אמרו כותן לו דמי כולו
וכן אם השטחו עיין פי' לג'

שאלה נג מ"ם לדיעכין אתרוכן רובו של ח'
כמוהו כמו בשחוטת קיבי' ובמקו'

אחרים לא אתרוכן **תשובה** דבר שיש לו
שיעור או מדה או שקול או מכין אין אומ' רובו כמוהו
ודי ברובו והרחיק בארבעים שאה הוא טובל בארבעים
אשר ח' לוכו וכול לטבול: אם לא שעשה ביטול כגון ט'
בתין שחובין דאזלוכן בתר רובא כמו בשחדרין אבל
שעשה רובו כמוהו אין אם כלל אלא בשיכים שהרי
שגמריה רחמכא שחוט רובא אבל כגון שיעור לולב ר'
טפחוס הלם ג' שופר טפח שלוא טפח לא ויש בעכין
שיריים אם שאתייר רובו שלם וכ"ע גבי רובו של כום
או רוב רבעית שבו ואם יש בדרומין בלולב ואחר מוכין
כמו בשכלית ובאזוב ועיין בההוא דהוה מטבל
בתרוג

שאלה נ"ד הה דבן ג' ויום ח' וכן בת ב' ויום ח' אם יש לומר שם מקצת היום ככולו **תשובה** מהמיל דאמרינן ברים ר"ה מ"ך מעתה בכ"ט בחדר וכו' מוכן לזה ולזה משמע דבכל ענין אמרינן מקצת היום ככולו. וס"פ יוצא דופן משמע דיום ח' מאחרו היינו לומ' מיהו הוב והג"ג וכו' מלמים מעת לעת. ובענין בל תאחר שם פ"ק דר"ה לא אמרינן מקצת היום ככולו גבי שחוטם בתוך הרגל משמע דזימנין אין מקצת היום ככולו כמו זבה וזימנין בתחילה ולא בסוף כגרה ולפעמים בתחילה ובסוף כאחד. וגבי שבועית יום מלמים עולה לכאן ולכאן

שאלה נ"ה מה שמכוימים בה' על הארץ ועל מחייתה (ועל כלכלתה) וכן על הארץ ועל פרי גפנה הו שפיר עבדי. **תשו'** צריך לרחות שברכת מזון מכוימין על הארץ ועל המזון ולמה ה"ל ועל מזונה: והיה נראה שפשה חי' בשבעה מינין הלו לפי שהם מזון וחור ומשחין את העולם לפי שברוב מקומות אין נמצאין כולם ביחד ום אילקי' שחינו מוציא חטים ום שחין בו תמרים ום שחין בו גפנים וזתים ומכלל שבחי. הי' דמלבד כל שאר פירות שרועים בעולם לו השבעה שהם ראשים וטובים מן הכל שמשים יחד ולכן ום לשבח על הארץ ועל כל פירותיה יחד אבל גפנה הו על מחייתה שהם דברים פרטיים אין בהם שבח כל כך ולפי זה על היין ויתר טוב פיחתום ועל פרותיה כמו שפסק בש"ע כי' ל"ח ולענין על מחייתה אין לשנות מנהג האשונים דאע"ג דהם בדיעבד אינם על הפירות במקום על המחיה נראי' דאפשר דיצא מ"מ לכתחילה לא ידענא. וכ"ע בש"ע דין ח' עם דין ב' כי' ל"ח ומש"ב בבי' משם רמב"ם שחינו בנוסח שלנו.

שאלה נ"ו מט' אין מברכין על הבשמים ט' שחל אחר השבת **תשו'** אין לי עסק בנכתבו' אבל מה שבא במדרכי בקצור ה' פכח הוא שמא וקטוס הדם ב"ט ול' מזהו הטעם גם שאין בשמים במוצאי י"ה כיון שחל בשבת שהוא מצטער בתענוי ומ' קור' שתפסך לבשמי וקטוס כדי להבדיל מיד שחינו יכול לאכול עד שיבדיל (וה"ת כר שמי זרעים כיון שאין לברך הלא על כר שבשבת הוא היכי רא) והרי מצינו שהתירו לקנב ורק שבערב כדי שיאכל הכל מוכן ואין לומר ח"כ וקטוס הירק מן המוכר זה הוא דכל שהוא צריך אכילה דרך להכינו מתחלה.

שאלה נ"ז אם מותר לדבר בעסוית שבת במקומות שאין נקוים כנון כלך ומקנה לולב טוב וכיוצא בזה להרחיק היזק יעבה בוכה נאה וטלית נאה וכו' **תשובה** עד שאתה מוצא אם מותר להרחיב בהם משני אם מותר לעשותם במקום שאינו נקי שמכינו מוחטין ובודקין בבית המטבחים ושם אין שפשר שלא להרחיב בד"ת שלא לשהות ושלא לדרוש וכשבודק הריחה אי זה ב' מיזדמן שריך להעלות בזכרונו זה הלובה דפ' כשר ולפ' פשוט ולפ' גם שכנסים בשוקות לבה"כ ולפי זה נאמר דגם וטול אם לולב ויתקע אם אפשר שתתחה ברועבר לא שקאמינא אלא הוכח דהוי כבדי עבד שאין אם מקום שלא הוא מיוחד לבל לשתחילה ולאי אמור שלא יהיו מצוות בזויות עלינו שהחוח דלא יכשלו בדבר. ודבור לכור במקום שאינו נקי בל מקום מיוחד לידי הרחור ולהשוב בשיעור חורך ורוחב אלא הכשר המצוה בפי התורה והשוחט ובודק במלאכתו הוא עוסק וכבר הוא בקי בה ואינו מעלה בדעתו שום דבר הלכה אלא כיוצא וטול מלמולי הבשר אבל כשיזדמן לו בפק שריך הרחור יצא לחוץ ודבר והשיחות מכשין אותם

שאלה נ"ח הה דתנן לא ועורר חדם על מתו לי' קודם לרגל שם נכנס בזה מה שנוהגות בשן הנשים בכל שנה לעורר ביום שמת להם מת וכוסדות ומקוות ונשים בחות לעשות לחריסים. **תשובה** כפי פרפי' מזה שמת לו מת חדש או ב' חדשים קודם הרגל שאין לעורר עליו אבל זה שעושות בכל שנה שעות הוא והרי הרגל כל המתאבל על מתו י"מ עת"ה הוא בוכה אלא ג' לבכי ז' להספד וכו' ובפרט מי שיש לה בנים או אחים ומת מ' משם (ועברו הי'הודם) למה לה לולך להשתתף עם המקוננות להביא עליה קינה חדשה.

שאלה נ"ט אוכל מלוח בתפלה וכת עמו מברך על העיקר וכשר את הטפילה שם אכל מן הכת כדי כביצה מהו. **תשו'** אפשר דהוה ליה כהיוח דהתחיל לאכול את הבהמה בביכנן וחש"ב מילא כרשו משם מברך ברכת מזון דמה שהתירו לך מכשים משלך נתנו לך כדתנן בבוף עירובין ולכך לא הויגו בלא מצוות אלא כשלא אכל שיעור שחייב מן התורה שהוא בדי שבועה וה"ג בזוחה ורחיה דמוקי' בש' ההוא בחוכל פירות גמור שאכל שהם והם שתיקים ודרך לאכול שהם הרבה והש"ב שבילין מלוח ופת ואחר שסבע מן הפירות אין בפת בדי שבועה.

שאלה ס' ישראל וגוי שבאו לפניך לדין ונתחייב הגוי שבועה בין ברוני ישראל בין ברוניהם מהו **תשובה** הכשר שגם בזה נאמר מתוך שאינו יכול ליפטר משלם שאין לדיין להשבועו בעד כלי שום לא תזכירו: ושם ובת אפי' בקנת ליד חילול השם ח"ו ישבר ברוניהם:

שאלה ס"א שהו לשבר הפול דוקרו ב' פעמים: **תשובה** אף פתי הפלות הוי ח' לשמה ולאחרן כשהוו הולכין בשלוחות שלא וכנסו בהם המכרזים או פרעה בכניסתם

בכניסתם לפניו וח"כ הכלת העם מתחת ידם מהם היו המחזיקים בם ברחצם מהורידו ותו ב"ח: ח"כ מתחת יד מבריס הוא הסר על מעלה ודרך הלבוי ומוד פרעה מהוא הסר הכיל לת העם בתחילה מתחת יד מבריס עד מהורידוהו. זה סיוך בם' פרי חדש ופלטו קולמוס כאן:

שאלה ס"ב אם נתעכלה העטרה או החבר ונשארה הערלה אם חייב למול. ומוהל מלה ברוך על המילה ואחר ערלה ועטרה יחר אם יברך אח"כ.

תשובה כיון דמחופה היא הערלה וחזל קרוהו עוקץ וגומי ומוס היא נדחה מחייב למול ולברך לאחר מלברכי הכל בטעם המילה הוא כדי לתקן החבר ולמעט הנאתו היכא מנתעכל כל החבר נראה דאין אם חיוב כלל לחבל בעטרה בלבד מעריין דאוי לביאה אלא מחוגו מוליד לשאר סימול ויברך ומכאן נפשטה גם הב'.

ס"ג בתשובות הרדב"ז ח"ק עת הביא מר' מעדיה פ' בא כשיתעטף בציצית צריך שיסלק ד' כנפות על כדמיתל לא יהיה בהם כלום ע"כ ויש לתקן לת היב"ר דכתי' ולא תתורו ות"ם דמיחזי כאבל אם הוא עוטה על שפם ודאי דמיחזי כאבל בשבת אבל אם מתעטף למטה מגרונו ס"ד וכו' ור' יוסף ט"ע כתב שכותן ציצית ה' מלבניו מימין וכן משמע וכ"כ התום' בסוף ערכין. ואני מצאתי במדרש סוף דבר על פ' כל עצמותי בשורי עטיפת ציצית בחזה אני משים הציצית כנגד הלב כל זמן שאני קורא ק"ש שנא' על לבבך מלפני ומלאחרי אני משליך ב' כנפים על שלית כשאני עומד בתפלה:

ס"ד ת"ש דבשבת מיחזי כאבל מכלל דבחול ש"ר זש לדקדק אם יוצא בשבת למה יתעטף בחול כאבל ואם ברית כאותה לשפתים אשפר גם לעומה משמה ודרכיה דרכי נועם כתיב כת"ש בשמה דוכתי בשת' עוד כתיב פקודי ה' ישרים מ"ל ואולי דכיון דלהכעיס הוא בא וכל במידי דכיוף טפי מעלי אשפר שבשבת יתעטף כך אבל בראש יתעטף תחת שנטרו ודו"ק אין לבוש של שער המלך ב"ש:

שאלה ס"ה קטנה שאין לה אב אם מותרת לבהן גדול אם קדשה בי עבד.

תשובה מדכתי' וקח משמע מיהו לו בה קדושין וקטנה שאין לה אב אלא מספיחין אותה אמה הוא אחיה אין קדושין תופסין בה מד"ת כי אם מד"כ ויבולה הוא שתמלין בו וח"כ אין כאן קיחה ובזו נבא לבאר יותו ק"ו שהביאו משם ב' כריתות משם ירושלמי זל:

ס"ו ומה שאתי שאני מותר בה אבור בבתה זו שאני אבור בה הוא דין שאחה אבור בבתה ומשום שם פרנס לו כ"ג ואני אפרנס כל העולם כי אלא תמצא

אמה לכב' שהרי אמה בעולם ואבורה לו כתב מהרם דזה הק"ו מתר אותו מכברה וכו' ונראה דאין זה סברה אלא כלומר כ"ב ויכיח אמ"ע עליו ליקח אמה וח"ח בלא שתהא אמה אבורה עליו אף אני לבוא וכו':

ס"ז עוד כתב מהרם בשמי חרפי הקשיתי מיובל כ"ב להתפרנס כשנתעברה אמו מאחבטו ויצא דרך דופן וזה הכל מיבטרך שגם זו היה נהיותה ככה גם אם אמה ע"ם כל הדורות למעלה דאם לא כן תהא אבורה וכ"ם הבת ע"כ. ואני אמעתי ולא אבין דאמ שהפיע שנתעברה אם באחבטו גם מיבחת דרך דופן כלום, אלא תהא בעולה או בלא בתולים דאמכת עץ אבורה לכ"ב כדיך שהוציאוה דרך דופן וכשארו בתולים קיימין ודאי זה מיבטרך שיהיו כך לעולם ואני מוצא גדולה מזה דתניא לת"ד קטנה שנתעברת וילדת אלא לת"ד שאינה מגעת לכלל לידה אלא גדולה ח"כ כבר כלו בתולים וחזר הדין דאמה אבורה ואפי' לת"ד קטנה יולדת כפי מה שבא בשאלה דכ"ב אין יכול ליעשו קטנה שאין לה אב מפני שאין לו בה קדושין כדיך שיתעתן עד שתהא נערה ואז כבר כלו הבתולים אלא אמה וחזר הק"ו למקומו דאמה אבורה לו וכ"ו לת"ד לא יצאת הבוגרת פ"ו דיבמות.

ס"ח בסוף כלאים עומה ירושלמי ק"ו דאבור לרכוב על הפרדה אם סמר ופסתים שמותרים בלא עירוב אבורים שניהם יחד וכו' לאמרתי דאי הוה בעי רחמנא דליתסר פרדה הו"ל לא תחרוש בשור ובחמור יחדיו שאתה יכול להוציא כלאים מביניהם וזה היה אבור הפרד ורחים אפ' מרובה כשאו, שה ועז מרבה כלאים שאתה יכול להוציא מביניהם וכשאו, שור ועם מוציא את הכלאים. ובתוספ' דאבולין דף ע"ח ד"ה אי לרבות את הכלאים אי"ת דאמטריך שור גבי לא תחרוש לג"ם דשור שור מבת הרי אינה חמור דהתם שמי עביד ג"ם מחמור חמור ומרכת' רחמנא שור וחמור דאין אתם יכול להוציא כלאים מביניהם אחיכם מוליד אין זה בזה ס"ת אין אבור בפרדה כלל.

ס"ט כז' דמזיר חובשת להו פדרה וגולגולת תכן ת"ם וכו' הא לרבנן עד דאינה פדרה וגולגולת ומאכי לה ע"כ ל"ם רבנן וכו' אבל הוכח דאינה דאיתיה בעזיה אפי' חדא מנהון ופסק הרמ"ם הכי הלכתא דם"ל דהא דקאמ' בגמ' לא ע"כ לא פליגי דהוי פסיקתא ולא דהויה. ואני בבעיא דלקמן גבי רובע עצמות תכן הפדרה וגולגולת אחי ת"ם שמואי אי וכו' ומאכי דלמא ע"כ לא פליגי וכו' ופסק רמ"ם הכי הוי כפק. מאחר מאום דקאמר הלמא. ובפ"ט דם' תרומות גבי מעובב נט מחזיר פסק דאינו חוכל בתרומה כתב כ"מ דבעיא הוי ולא אפשיטא וכראה דם"ל להרמ"ם דאפשיטא דקאמ' בגמ' אבל מעובב נט לאו קבין כספו הוי ולא

קאמ' דילמא • וכ"ע בהסותו דף ט"ל ע"ב ובפ"ק דמכות
אפס תלוי הדין מהכא' הרמב"ם לאחר זמן דהא ספק בכ"מ
מה שפירש בר"ש בב דלא כדמסתע בגמ' ותוס' •

שאלה ע' מה שתולין בני חרס הכותי לרבנו
הזקן ביבמי דגים מלוחים לעורר
תאות המאכל בתוך העבודה מהו• **תשובה** תע"נ
דחמורה שבכולה מאיסורא והחמירו אז לאכול דגים לאחר
בשר אז להפך משום שבכה הוי תיקנה כיון דדמו בה
דביש טריף למצוה להם היתר ולומר דביש לאו בכלל
דגים הם ועוד משום גמורות והו"ל כביעתה בכותח•

שאלה ע"א מה שרבינו הקדוש מהוה תכף
ולפעמים תשיב ליה לחומרא •

תשובה סוף התכלית ותחילת החומרים • וזה
כי בהיות מבזמן רבי נחו מקטו היהודים מן העבודה
הקשה ומן השמד' מהיו גוזרין עליהם הרומיים ומחמת
שנתגדל רבי עם לנטוניום כידוע מחמת גזרת המולה
היה ריוח והצלה ליהודים ורחו החכמים שבדורותו מעמד
מהיו חברים עם רשב"ג הנשיא חבירו לפדר הדיונין
והתלבות ולפתום לותם תלו הכל וקרוי ע"ש רבי לפי
שהיה בחור וכתלמיד ושב בפניו רבו מפני ב' טעמים
ר' להחזותו כמיא בבן מל נמילים ועוד כיון שבשבילו
ניצולו כולם • ורחוק שרבי היה תלמיד כשחוברה המשנ'
ברוב הנז' בה הם תלמי' ר"ע ר"מ ורי"ז ור' אושע"ם ור' ויוסי
ור' נחמיה והוא היה לומד הלכה' לתנחי' ואחר שלח זכה
לרחות את ר"מ ולא מחחרי• כמשנ שבות דיבו הנדרים הם
שבתחו והחמו הדברים וה"לפי שהוה לו היה מכוסים
לפעמים וכן תמצא בתמי' דלא כרבי •

ע"ב לאחרי שנתחמה המשנה ע"ש בד' הגדול
ונקראת ע"ש רבי להיותו נשוא כמו שאמרתי
וחמרי' מתן בתמיה למתכי' רבי ר"ל הוא ובד' הוי ב"ד
בלא הוא ועכ"ז בהיותם קיימין הוסיפו ברויתות
ותוספתות והיה עונה לותם ר' חייא ור' הושעיה וכל
תלו הדברים קיימו וקבלו היהודים עליהם ועל זרעם
שלא להוסיף ושלא לגרוע ע"מ שנעשה בחותו ב"ד שלא
לבתם הבריתם כל ה' כפי האר קבל מרבו ולפי עד לותו
זמן נקראו תנאים ר"ל סונים ומלמדים משם ואילך
נקראו אמוראים הכוונה כדאמרינן בעלמא לותי אמוראי
עליה פי' מתרגם ומפרש כך משעת התימת המשנות
והברייתות לא קם ב"ד עוד שיבטל דבריהם אלא שיפרש
לותם לכך נקראו אמוראים כלומר מתורגמנים • זולתי
ב' מקומו' שבבבלי שלא נקרא ג"כ ר' והוא הנשוא
וב"ד שהתירו בממן מתין הצובור וכולן לשמוד ולא
בשנה ובהיות ד"ר ומפי דבטון אם לא בהלתי וכו':

ע"ג ולפי רבי בעצמו שהיה בא לומר בהשך ממה
שכתב במשנה לא היו מומנין לו כדאותת
בירושלמי דתנן שם פ' ההיב אלא ס" הכשף יקונה את

חזהב ורצה רבי להחזירו לותם בבו שיטנה הזהב קונה
את הכשף ח"ל ר"ש בבו בולדותיך מנית לבו הכשף קונה
ועכשיו אתה אומר הזהב קונה חוכי חוזר בו: וזל
הירושלמי כך חילך עלך מנית לבו וכ"ו כלומר בשוד שהיו
שם אנשי המעמד ובית דינך שבו כך עכשיו אין בידך:
ובגמ' דידן אותת נמי הא דבולדותו שנה הכשף קונה
וכן בעז גבי יפר' שבטל עז שם נכרי שיהו מזקנותו
לילדותו ואי לא דאשכחו טעמא למה שנה בזקנותו לא
היו חוזרין כמ"ש ר"ש בבו כך חילך עלך:

ע"ד כשנה שלאחר חתימת המשנה והבריותא עפ"י
הזקנים שלאחר רבי ובניו ור' חייא ובניו בכלל
התלמי' החמורים אעפ"י שבו במשנה ובבריותא ר"ש
ברבי ור"ג בר רבי ור' חייא וכפ' הלו טריפות מוקי ב"
בתמות גבי כזית דכב' הא ר' חייא הא ר"ש ב"ר וכן הא
מני חזקיה הוא בבו של ר' חייא לפי שרחו הגדול'
את דבריהם וקבעום כמו העשה ובדקן' זכאי בעוקפי
תלמה דאותו זמן תלמיד יוסב בבני רבו היה וכן קבעו
דברי ריב"ל בסוף המשנה אעפ"י שהוא חמורא: ואעפ"י
שהם אפשר שהיו שהשבין עצמן לתנאי' הין אלו בוכרין
כמותן כשהולכין עם תנאים כדאחרי' שתניחה קמותבת
עליה דרב רב תנא ואפ"ה לגבי דידן הוכו נחשב
תנא: ועיין לקמן סו' ק"ח:

ע"ה תמצא דר' חייא לפעמים השיב ליה תנא וכתם
משנה כוותיה כמ"ש לעיל אלא טרפות
ולפעמים מביא דבריו בלשון אמורא והכי אותה בריש
שביעה גבי שם אותה לדר' חייא ובתום' ובפ"ב
דנדה דף כ"ו כתב בשם רבו' דר' חייא תנא ואמורא הוכח
דאחר שמיים השפעיה בלשון מיומא הוי שמעתא ה"ל
לשכחן גבי רבי שבא בבריותות ומעט במשנה וזימנין
מוקי ב"ש דבריו בלשון אמורא בפ"ד דעז' אותר רבי
ור' חייא ולא אמר בלשון תניא אלא ת"ר ובפ"ק דשבועות
דף י"ג גבי ואף רבי ס"ל להא דרב נחמן וכ"ו ואת' רב
יוסף כשלון אזלה הא שמעתא דר' וכ"ו וזה לשון השמעתא
הוא מיוחד לאמוראים כגון שב שמעתא דרים הלו
טרפות ודכולי ס": ובפ' הנזל בתרא דף קי"ו אותיבוה
רב לרבי ואין זה הלא אמורא לאמורא לקיים מה שאמר
שבשעה תמו הדברי התנאים ואתו הגדולים ונשאר רבי
ובני דורו ר' חייא ורב וכו' בערך האמוראים:

ע"ו וכן בחתימת הש"ס היה בבית דינו הגדול של
רב אשי ורבינא ועל פיהם הוו סותמין ומוכחין
ההלכות ואפ"ה רב אשי שהיה רחם שהיה שם אמר דבר
אשר לא ויוטב בעיני העופר הוו אומרים עליו הא דרב אשי
בדותא היא כלומ' חוץ מן ההלכות הלא שנקרא ע"ש
כ"ש במשנה עם רבינו הקדוש ואחר חתימת הש"ם הוו
רבנן בבורחי ליתן שברה ולהטעים הדברים:

אמר המניח עיון בשו"ת הגאונים שקחב בחו

מחר מן המיוחדים מבגחונו לסבכנו הי ויחריך ומיהם
והם נקראו בשם חוות יאיר ס' **צ"ד** ותמכת לחת
הקורא המסכיל מרגוע ומנוחה לנפשך בכללים
החתויים לעשר ייכר ובכה בקיצור כמרן כח כל תכת
דפקנו כוותיה בגר התכת החולק עליו ע"ם ויחורו
עיניך:

ע"ז כלל זה הניתן בפי המפיומים דלעתיק ולוכתוב
לא לתריכן כולר להם מדברי הרחם ומכחמו
בגמ' הפך זה ברים קדושין גבי ויכתה חנם חלו ומי
כערות לון כלף חלו ומי בגרות בפילפי כוף לעון דכי
כמי כתב רחמנא וכו' ובגמ' דובחים פ"ה דף ח' ע"ב
ככתוב בהחי ולא נכתב בהחי והו ליעתיק ולוכתוב
ובבר כתב' לתרץ בעדומהרחם דליעתיק ל"ל בפרקה ח'
ולי"ב אחר' כקשיה דעבר דמע' מפטיים לפ' רחה לון
לומר כך: וכ"ע ברפ"ז דכבורות דפרילוכתבינהו רחמנא
כולהו מימין בתר חד בחדם חו בבהמה והכך דליתכהו
בבהמה ליכתוב בבהמה והכך דליתנהו בחדם ליכתוב
בחדם וגרב ויליפת הכח והכח ויליפי מהדדי וכו' ע"ש:

ע"ח החתה מחין להתחמן ולהתעסק בקומיות חלו
חלה היכא דחסכתן בגמ' מחם בחמו להקסות
כל ח' ויוייר תיבות מחין להם מחר ויחמר ליעתיק
ולוכתוב כן וב"פ בתרת דיומח גבי הח דלח כתיב
תזהרם בעיומי משום דלח חפסר ליכתוב וכו' ליכתוב לח
תחכל לכ"ולה בכזית וחלן בעינן בכותבת וכי לח היה
חפסר לכתוב לח תחכל ככותבת חו כתמרה גדולה
וברים ובמות חיתח מדלח כתיב בהדיח פוע טוו וכוח
וכתב מעטח לדרשה חתח וכו':

שאה ע"ט הנפרך לקטנים הם מותר
להתפלל

תשובה הח
דחמריכן הנפרך לנקבו ומתפלל תפלתו תועבה
לובעית חומח קברה דוקח גדולים דמיומחוקי חבל
קטנים לח כיון דלח חפרה תורה חלח כנגד העמוד וכ"ם
בפנים דלח מיתחוקי ובהרח"ם רים פר' מי פסקיהוהו
גבי הח דמותר לכתת חון לר"ח הם הוסרך לנקבו כתב
רי' חלברכלומי בשם ר"ח דהחי הוסרך לנקבה הפתנת
מוס והופלת רעי וחלו לעניות דעתנו לח מתחזי לן
דהוי בכלל הנפרך לנקבו חלח הופלת רעי וכן הכפים
הרח"ם ע"כ וחולי דהויכו דוקח לענין עירוב ולענין לחזור
ולהתפלל חפסר דלח יחזור:

שאה פ' הם מותר ליפב כשם כ"ח זר התפילה
תשובה בפ' יה כ' חמרבר המדורי
הוה קחומנח קמים דמר שמואל והוה יהיב כי מטח
עליתח דכבורח לחבל חסחכו קם חכרעיה חמיכח ע"ח
עיקר ודויח הח הוה ולעיל מכח חמרינן דמ"ב חומרים
בחמצע התפילה ע"ח פהיה ויפב ויש לרחות דחולה חו
מטטער בתענית הוה ורחיתי בק"ק לפכמים בוורמיזא

קטנות

ויפביש ובקה"ק על פפרדים כולם מעומד בחצרה והבי
מפתברח:

שאה פ"א מח מכורעים העם כשם"ב חומר
והכהנים והעם הם יש טעם:

תשובה מכח דלחתרינן מחין לעמוד בקדושה
על יוכר משום דהוי כיפור למה מחומרים המלחכים וגם
בקדושה דקדרה ובולך לברך ח"ח ובוכבה העמים ל"ח
היה נרחה מחין נורך חלח משו' מבוח מכורעים וכן
נהגו וחין לפמות:

שאה פ"ב פרים מרחו עובר עבירה בתוך
לבבה והכירו הכל בפו' מהו: **תשובה** קבת
ים לברר זה מכהוח דקדום החדם מקבקה ברקיע
ומקבתה במום וכ"ו:

שאה פ"ג פתבל ומרחל מחפחה גוי הם יש
תיקון ע"י מיבטלנו **תשו'**
הע"ב רים ביפול חחר חפיוח חבל מכוין מבנמרה
מלחכת החפיוח ע"י גוי בלח בי וע ומרחל בבר נחבף
ומה יועיל ביפול:

שאה פ"ד בגר מחת בו כלחים דחמר
בכמה: **תשובה** נרחה
פלפחות יהיה כחוט מלח הפיש כדחתן פ"ב דערלה גבי
חורב וכו' וכן חורב בשבת בעי הכי:

שאה פ"ה גדול חניפול מהו מברך:
תשובה יברך הוח על
המילה ולרמ"בם ז"ל בו למול חת עצמו ומהחיינו כמו
מי שחחר מניח לן תפילין פיש לו לברך וכם"בן
כמצה ממברך ז"ל בו ליכנס בבריתו של ר"ח וב"ח גבי
המל חת בנו כתבתי מענין ב' ברכות חלו כיבר ויתהנ:

שאה פ"ו פנים מחתומים על הפטר ר' פם
והר' חינכו פה הם מפביעו
פבועה דחוריתח: **תשובה** מהניח דממח
ומבע זה ויכיח הלה חת הפקרון חפסר דלח ומבע וחם
פקח הוח ועליש פטרו ויתבענו בער חחר:

שאה פ"ז המדבק כלחים ברבן חם חקור
ל' רבשם דהמדבק **תשובה**
כיורות בשבת חייב משום תופר ה"ב גבי כלחים
ובמנחה מרמה דין כלחים ודין שבת גבי תופר ב'
תפירות דחוייב משום כלחים ושבת:

שאה פ"ח חלמנה נפתדכה לר' ודרך
מהמבודך פולח לה בגדים לבנים
לעמו ולעמה ותכר בגדי חלמנותה ולבשה בגדים חלו
חם יש לה עוד דין חלמנה לענין לח תחבול: **תשו'**
חפסר מחבינן שבתנה עיניה בחחר מרבדים עפתה לה
עם ותרגין לבושה פוב לח חם רחמנח עליה דעליה
דידיה קח במכה דשחרית ופר' ל"ע וג'

שאלה פ"ט חזן עתידים בדיקים להקרות בעמו על הקבה ס"ה בדקנו מהו מיהא מותר למוחקו: **תשובה** לא דמי לההוא דפ' מבופתעד דסמות ההויה דמוכה דמותר למוחקן וכן פסק רמ"בס דהתם הו"ל כמי שמלבנים כלב בלב ום מלכות אבל חותא בפ"ק דסוטה דף ה' אלהי ממטן ע"ם על הב"ה נקרא ס' כי שמם ומנן ה' אלהיכם אלא מעתה לא ויהיה אלא מעין שמו של הב"ה מה הב"ה מגן על כל העולם אף שמעון מגן בדורו: ה"ג ל"ל דמעין שמו ית' אלא דחוכח לפסוקי דמאחר שרומה הב"ה ביקרס הו"ל כיבויו לבום מלכות אשר לבם ב"ה כי ככה ועשה להם חב וזהו כשנקרעים בשם ההויה אבל לפי דעתי ס' בדקנו הוא כמו ויבן שם מזבח ויקרא לו אל אלהי ישראל דמתרגמינן ובלי פלוהי קדם וכו' ה"ל לפשר כי בדקנו הוא שם הבדיקים וזה לשר יקראו לו במאמר ה' שיקראו בדקנו: ומה שקשה על המאמר אלא מעתה לא ימחה וכי שם יקראו לבדיק חנן ורחום לא ימחה והרי אלו משמות הנמחקים וכ"ש ממש ומנן הכ"מ עיין שם בתוס':

צ' דבר טוב הוא מה שנהגו בפה ע"ק ירושלם תו' מכל שבת ום מדליק התורות בב"ה בדרכי כל ס' כפי כחו ואותו שבת הוא ט"ו ועולין מוהבין וקרובין לש"ת נרשה שלמדו כן מקרבן עצום:

שאלה צ"א ס' נמצא בתפילת שבת התחיל בתתה חוכן ושיש בברכת המינים ולא נזכר מהם שבת ונתן דעתו שהיה ימות החמה ושלל בעמים מהו: **תשובה** לון זה דומה למי שהזכיר מאורע שחר וימים ביום שניו שיך שלון בבך כלום (וכבר הקשיתי על זה) דהתם לא שייכו שיכים לותם ברכה אבל בשל חול שם התחיל חיובו לגמור שסוס דרשויה היתה תפילה של חול ליאמר בשבת וכו' ס"כ שאחר שהתחיל ברכת המינים כשנה כתקנה ושם טעה חזר עד שיאמר ברכת המינים כתקנה ושם"כ הולך לשל שבת:

שאלה צ"ב בהיות שיש בחוכן לטוודת גו"ם שלוכן עובדין את הצלמים אבל משתפין שם שמים עם דבר אחר ויש שמתכוין לבו לשלוח ידיה לעכו"ם שפקפק לן שם מותר לקבל מהן לפרוע חובות הגוים שמצרים ליפרעל ויש שכתב בדבר (עיין בדין שבעי' לעכין תרומה דשלכת) ואת"ל שאסור לקבל מן הגוים מ"מ אבל להיות שבעומות נגזר שמד בחותה מדינה והרבה מהם יש שנטמעו והוו להו כתינוק ס"ל הגוים ואית לן למימר דאותם הנודרים שמתמת הן מזרע יפר' (וכ"ע שדין קבוע כשחבה וכ"ו וכן שלו קופות דשבת שין את שלו): **תשובה** ס"ז שאלה כשה שכים בתר דעביד עובדא הצלים ולא שהלה כהוגן שאם הביע בה שיש שכנה בדבר אין

כתב אח"כ ואת"ל דאשור מ"מ שאם יש שכנה כיון שאין בזה אביזרא דעבו' למה יהא אשור לקבל לכתחילה: ולענין אם יש שכנה לפרוע לגוים אפשר דהוי כההוא דאמרי דשבור מלכא וכדאמרינן אריא אברחת מינאי ולשון דשתור לשחת ולתת אפי' ביום אידם בזמן הזה דשעמה אבותיהם בידיהם אפשר כמי שאין לחום כ"כ כ"ש אם יש שכנה עובדים עז כמו שבת בשלה: ושעכה שהיה שם שמד ול"ל שיפרעל הוא הכותן הוא שולחת תלוי בשלי דברבי אם יותם שנוסים שם שחת שעות אם שחכם יוצאין שחת שמן ואדרבה זה גרוע דאיכא מילי דשן הגוי שקבלין ושן השמור אין שקבלין אין כאן שקום לזה: סוף דבר אם עבר וקבל ישתן לגוים בעלי החובות ואין שם בית שיחום כלל:

שאלה צ"ג הא דאת' קול בשמה ערוה בשלי עשקינן **תשובה** פי' ויש שכין פורעי גבי ההוא דס"ל דב' שחן לרב ויהודה ליפדר ליה שר שלמה לילתא ס"ל הכי שאר שמוקל קול בשמה ערוה שכת' שמיעוטי את קולך ואם שמקל בשלומה תשובי: כתב ב"י שי' ע"ה וכתב הר"ם שאחי דאשרינן קול בשמה ערוה פי' לשמוע ולא לענין ק"ש ולכן השמיט רבינו קול בשמה שבל השרדכי כתב בשם רבינו החיי דכל הני לענין ק"ש פי' שני דאשרינן פ' שי שמתו טפח בשמה ערוה ושוק וקול וכו': ועוד הביא בז' שם שחרים דקול בשמה ערוה לק"ש הוא וס"ת בשעה שמנגנת וכו' ושמה להלוש זה שם שהוא דקדושין דהתם לאו זמן ק"ש הוא ועוד כשהותה שביה לא היה לה לגגן ושם לתרץ בזה דשח דאינו לשור לפי דעתם אלא קול של גגן בשעת ק"ש ותפילה היינו כשהאשה הוא שעשה ושעבת ושנגנת דאין שריך להשגע שלשמוע קולה שם לא בדבר של קדושה אבל לשחול שמנה ולתת לה שלוש ברכה שתשיב וזה שי שתחב לשמוע קולה שכן דרך דודים וזהו דכתי' השמיעיני את קולך אבל אכתי קשה דשמוחל קאשר למולתיה שם בפ' יו שתו נבי הנך דטכח ושער ולדעת הני רבוותא לענין ק"ש אותר ושנה ליה לרב ויהודה דשוירי בב"ה שם לא שנאשר דשכלל דברינו הוכיחו דכיון דקול בגגן הוי ערוה לענין ק"ש ה"ל השוחל ודורש בשלומה לשמוע קולה שיחזי כתחב לה ודומה לענבי' הוא ודבר ערוה הוא וכל שבזרתא אשור:

שאלה צ"ד מי שהיה בא בדרך ב' קרון ושכבה לו והוא יושב בתענית ואינו יכול לעמוד בקרון ולהתפלל ושטעער כי לא יניעו למלון עד ג' או ד' שעות כיוצא ושמה: **תשובה** יקרא ק"ש וברכותיה ויתפלל שיושב ויתפלל שעמוד וכשיגיע למלון יחזור ויתפלל שעומד כשהוא דרך הכי ואע"ג דלא אשר התם שהוא חולה וש להתיר במקום שער ולאו מטעם תפילת נדבה דאין נדבה בלילה

שאלה צה הנכנס לבית ב' ל' ורופס ליתן מזוזה בפתח תוך ל' מהו

מיבדך: **תשובה** ע"ג דאיכא למימר דהוי דומיא דטלית ותפילין וכו' מיהו לברך קודם סיגיע זמנם מיהו איכא למימר כמי התם הוי דלב"ע לא חצי לברוכי הכא לב"ע זמן מזוזה הוי ובפסחים דף ס"ט משמע חילוק זה ועי"ש דף ע"ב גבי כיתנה מבת לורחות לבל תוכוקות:

שאלה צו האומר לחבירו להלוות לו חלף זוז ע"מ שכל פעם שיחזיר לו חלף לו כך וכך והפי' אם יחזיר לו בחותו רגע עצמו אם יש בזה משום רבית: **תשובה** ע"פי שכתבו גבי הוי דפ"ו דכתובות דאין רבית במה שמוסיף הבעל מלוה על כתפים כיון שאם הוה מברם תיר הוה צריך להוסיף לה דמי דהכא אין כאן שיכוך כותן יותר אלא בשביל שתתנה דבשביל רבע כמוחרים למה יתן דבר אבל התם משום כבוד אפי' על זמן מועט דרך להוסיף ועוד שפעם ותחוקם אלא ובוחו לידי גבוי מעולסורין אם אם הלוחה אלא דרך מקח ומתכר:

שאה צז אם מותר ליקח תרופת מרה בשם התענית: **תשובה** כיון דאוכל דבר מר ומחומו מאכל בני אדם פטור בי"כ אפשר דמותר משום רפואה בשאר תעניות וב"כ אם מיהא מותר בשבת משום רפואה גם בי"כ:

שאלה צח ההורג נפש ע"י אם חו כיוצא מהו: **תשובה** אפשר דכיון דבדבורו עביד מעשה הו"ל דומיא דמיתר וכזורק חץ להורגו ועליהם נאמר חץ מחוט לשונם:

שאלה צט אם נתרפא הנתבע מיקבלו עדות אלא בפניו מהו:

תשובה בדיני ממונות אין תיבעי לן דאמרינן ג"ז ת"ק בדיני נפשות הא כמו חיוב ערוכה לשטום דכי הוכי דאין מחויבין לאדם על פיו וגם אין בידו להאמין עליו ולקבל קרוב או פסול לחעניעו ולחויבו ה"נ לאו בדידיה תלוי מילחא מיקבלו עדות אלא בפניו כי קא מובעית לן בדיני נפשות וכן אם קבל עליו קרוב ופסול ובאו והעידו עליו שנגב ואח"כ הודה (בזה אפי' העידו בפניו מיבעיא) ואפשר דכיון דבעינן מומחין וע לחמות נפשות לגמרי ואין בידו להפסיד הפסולים וכן אלא בפניו:

שאלה ק האוכל בא' מד' מיחות כמה ואכל כדי להלקותו: **ת'** תקנת נביאים הם ויש לומר דכיון דאוריימא תקיל ואין מלקין אלא מדדות האוכל בהם אלא עד שיאכל כל ותנת הגסה ב"כ וא' דמ"ה ה"ה למטעמת מתטעם עד דכוותי' ולא דכוותית בכלל דמסתם דאכו מיעור אין בו עוסם:

קא הרא"ם בהלכות קטנות דיוק מדה"ל אפי' בלא ו' ומקשה אפי' בזו מסתע דתרתי משמע אחת לרבוי והבית מפ' טרף בקלפי אחרי עולה מניתותו עומה להן מערכה ומודרן ואפי' בשבת דמדקאמר ואפילו תרתי משמעון ע"כ: ודרכיהו לדקדק בתום כשכותבין קמה בלא ו' או תיתח ולפעמים חומשים וקמה ותיתח בו' לחפש אחר קושיא אחרת מבחוץ ומכאן כי תדרשנו: **אבל** המניח החילוק שום בין **אפילו לואפילו** הז דכשהוא אפילו לל אותו דבר הפשוט שבו ועוד מה מחדש בהדיא החפילו אבל כשהוא אומר ואפי' לל מלבר הדבר מחדש בהדיא החפילו אוכל עוד אחריתי המרבה לה הוא לל ואפי' למחוי כמוש לית ומייתי לה מפרק התכלת אחוים בהל' הרוף היש לל' טעית דף פ"ד ע"ל הלחם פ"ם פרט לכשות לילה: והודיעך עוד מה שקבלתי חילוק בין **אף** ובין **אפילו** ובין **אעפ**: לף אחרינן כשהחלוקה הרשכוכה הו החומר הרשכון הוא בהדיא לת אחרינן על השניה לף ז כרשכוכה וכן לף בלוכי כשלוכי: אפילו לת אחרינן אלא כשהשתי חלוקות מחודשות דהויכו חלוקת הלא מבעיא וחלוקת החפילו ובתרוייהו אתת לחמועיכן מה הלא הוה מסעיכן עד השתא דאי חלוקת הלא מבעיא הוי בהדיא לא הוה ליה למימר אפי' אלא לף דהויכו לף ז כזו סהוי בהדיא מדקאמר אפילו ממש דבר מהסוי דהוי בהדיא אתת לחמועיכן תרתי דהויכו הלא מבעיא והחפילו: וכבי ממש ר"ח סי' תק"כב סיף הפי' דף מע"ט סוף ע"ל הבי כתב רב סר סלוס ט"ב מחל להיות ביוס ח' או בשבת ובדחה ליוס ו' ס"ד למוכל בשרה ולמשתי ויו אבל אכו אין אכו רגילין כך אפילו בשבת אין אכו מוכלוס בשר ומותן ויו בשעודה המפסקת וליושכ דאפילו דנקט וכו' לא מבעיא כשחל להיות בחד בשבת דהשתא התעניות קבוע בזמנו ואחיר טובא אלא אפילו כשחל להיותו בשבת ובדחה וכו' לא אחיר כולי האי דביוס השבת שהוא זמן חיוב חל כלל אפילו הכי אין מוכלוס וכו' ואפשר דהאי ואפילו אינו אר ווין והוי כאלו כתב וגם בשבת אין אכו מוכלוס וכו' ע"כ הרי דבתרוכא קתני הלא מבעיא והחפילו הוו מחודשים ובתרוכא בתרת משום דלא ניחא ליה תירוכא קתני לאחר דאחיר כשחל ביוס ו' מכשחל ביוס שבת ובדחה קאחר דאפילו אינו מדוייק והוי כאילו כתב וגם ואחתיכהו לכשחל ביוס ו' וכשחל ביוס שבת ובדחה בחרא מחתא וקאחר דכשחל מעודם השפ' בשבת או משום ויוחא או משום לחיה גם אלו דיכוחו כמו בחול הרי משום דקאי לכשחל בחול דהויא מלתא דפשיטא קא עקר לה מלישנא דאפי' וקאי לה בלישנא דגם: **אעפ** מייך בטעמא דמלתא או בגמרא דמילתא

דמילתא ולא לחמריכן בה לא מבעיא וכן לא שייך למימר
לקמן זו כזו לו זה כזה כמו לעיל דסר"ח מסוס טעמא דאית
בהסוס מלתא הוה לחוכא דדוכא הכי קמ"ל דאע"ג
דאוכא ההוא טעמא מ"מ דוכא לאו הכי ועיין ח"ח סי'
תרפ"ז הב"י וכתב מהטלין מעבודתן ובחין לעמוע
מקרא מגילה אע"פי סוס מהות בוסו וכו' ומיהו דוקא
כסוסים ולוים לחם"כ להסלוס העבודה וכו' ע"כ עיש: והוחיל
כי היר כותבת הקולמוס פולטת להודיע לך עוד
פרפרחות חלו דחות **מאי טעמא** מלל הוכי
מסמע מנהדרין פ' נגמר הדין דף מ"ו
ואית מאי טעמא מלל בחתה עכין פ' וחלו מגלחין דף
ל"ט: ואית **מאי קמ"ל** מלל פסוטה ואית מאי
קמ"ל מלל דלא סמעינן מידי דמאי
אוכמת לן בזו הילפותא דמ"בס ל"ה מאי קמ"ל בתרת
דף כ"ח ע"ח: תסכחן **מאי טעמא** דהוינו
מה רובה לומר פ"ק דכתובות גבי פהוח
דמפני מה תקבעותיו מל לחרס רומות ליתדות וכו' מאי
טעמא לו ליתא דמחלקן וכו': אותה הכי מבוי לוכח
דאמרי דלא כליב ואין מחלוקת של בנוסח המתרת כן
הגוה הרב המגיד הל' ברכות פ"ב וז"ל הני תרי ליפני
חדא טעמא אית להו ואין לפס חלוקה אלא במיבוי
המתרת בלבד ויש מקומות בגמ' כזה דמקפיד על נוסח
המוסרת הוא היתה אע"פי פאין ביניהס הפרש וחל"ל
מכאתיו לכלל הזה בין כללי המחרות ופף כלל עפורי:
מכי קופיות ותירץ לחת וכתבו התוס' דלא חיים לפנויי
הקוסיה החחרת פ"ק דפבת דף י"ע"ח ד"ה טריחותא
למוכר: התוס' מהגיס לדקדק מדאמרוכן אמר רבא
ולא אמריכן רבא אמר אלמא לאו לאלבובי אתא עיין
מוהר"יוט ח"ב בח"מ דף פ"ו ע"ב סוס עויך להאי דלקמן
הלכתא דדינא הוכא דסויך בפכי
מפאים חיזה מהס מקרי הלכתא דדוכא **דא** דקוימא
לן הוכא דאוכא הרי מפנית או ברוחות או מתרות
דפתרן אהדדי דנקוטינן כההוא דמתניא גבי הלכתא
דדוכא דוכא דפני המקומות מויכי להההוא דוכא הי
דוכתא מנויהו קרינן הלכתא דדוכא וכגון ההוא דקו'
תרפ"ז פ"ד כל דברי חבלות מהגיס בחנוכה ופורים
ואילו בי"ד בוף סי' ת"ח כתב אין חבלות כוהג בו והמתא
דיכי חבלות המבינן הלכתא דדוכא הו דיכי פורים
המבינן הלכתא דדוכא: ל"ל דמתא דיכי חבלות המבינן
הלכתא דדוכא מידי דהוה אהחיא דפ' אלו דברים
הלכות הרי"ף דף מ"ב ע"ב דביכו וכמ פ"ה לא פנו אלא
בין תבשיל לתבשיל אבל בין תבשיל לגבינה חובה
הרי"ף ז"ל פסק הלכה במסכת חולין פאחר פאכל בשר
חיכו לוכל גבינה וכו' אלא כריך למהות פ"ם ומקשים
עליו מהא וכו' ותירץ וכו' ומה אלא דקדקו בלשון ולא
אמר בין גבינה לתבשיל מפני פאין לו אית מדבר אלא

בשנין הנטולה ומפני אלא מדבר בהפרש סוס בין
גבינה לבשר או בין בשר לגבינה לא חשפו אבל בתם'
חולין כשהוה אומר הדין סוס בין בשר לגבינה וכו'
דקדקו בלשון וכשהוה ל"ל בין גבינה וחל"ל בשר לא
היה אומר אלא בין גבינה לתבשיל עכ"ל והרי התס
דבתם' חולין הוי הלכתא דדוכא ובתם' ברכות נמי
הלכתא דדוכא לענין נטילה וחשוב לתם' חולין הלכתא
דדוכא טפי ממסכת ברכות מפוס עיקר הנוסח הכא נמי
חבולות עיקר הנוסח וחשבוכן ליה טפי הלכתא דדוכא
חוברת דאוכא לפלובי אלא אמי לאהוה דפאכלי התס
אלא אית אתמר בהדיא בין תבשיל ואחר גבינה חובה: ח"כ
לא אתמר בין תבשיל לגבינה ובין גבינה לתבשיל
חובה דאילו הוה תני תרוויהו ה"ל כאילו תני בהדיא
תבשיל ואח"כ גבינה וכל כה"ג לעולם דחשוב פפיר גבי
נטולת ודוס נמי הלכתא דדוכא דהא אתא לאשמועינן
אוזה דבר כריך נטילה אבל לא אתמר בהדיא אלא
מדיוקא דבל ורח דלישנא דקאתר בין תבשיל לגבינה הוא
דבעינן למשמע דאחר פאכל בשר וכול לאכול גבינה
וכל כה"ג כיון דכבר מפורש בדוכתא אחריתי דאחר
פאכל בשר אסור לאכול גבינה אלא דוקא אחר פאכל
גבינה הוא דיכול לאכול בשר ח"כ הכא כי אתא
לאשמועינן דיכי נטילת ידים כי לא קפיד אכדרא דלישנא
לית לן בה ולא דק כיון דמעיקרא גבינה אחר בשר לא
מתאכיל כדאתברר בתם' חולין מהוכא תיתי ליה נטילה
ומסוס הכי לא דק במדרא דלישנא ותכי בין תבשיל
לגבינה מש"ב חילו הוה תני בהדיא תבשיל ואח"כ
גבינה או אי הוה תני בין תבשיל לגבינה או בין גבינה
לתבשיל וכדאתיבנא והכא נבי חבלות בפורים בין
בח"ח בין ב"ל מתמיה בהדיא ואד אתר אחידך: וכפי
מה אמצאתי מוגה בשולחן הטהור פל ת"ה מ"ז זלה"ה
יחידו חובדו חבר ואין נכתר וזה לשונו בח"ח סי' תרפ"ו
ס"ד כל דברי חבלות אסגיעה מהגיס בחנוכה ופורים
וחייב לשלוח מנות ע"כ דאתי' כההוא דל"ד סי' ת"ח סל"ו
אסת' ומ"מ אין חבלות נוהג בו לא ב"ד ולא בט"ו אלא
דברים שבגיעה מוהג וחייב לשלוח מנות ואע"פי שאינו
מתאבל בהם עושים לו למנין השבעה כמו שבת: ודין
חנוכה ופורים מפני להדדי וילוף אחד מהבריה ודוק:
הדרן לכללין: דע כי לפעמים מבוא הגמרא פסוק א'
אע"ג דלא נפקא מהתם מפני שהוא פשוט מגילה דף כ'
ד"ה דכתיב ובים השמיני ועיין מוער קטן דף ח' ד"ה
נפקא לי מכנגד מרחה לי ועיין בחוכה דף ל' ד"ה כי

ויקריב מכס

שאלה קב רב ולוי הלכה כמתן
תשובה כתב ס"כ
דרב ור' חנינא הלכה כרב ולוי היה כפוף לר' חנינא
כדמוכח פ' המפלח דף כ"ג דאתא לוי ויתיב גבייה ור'

חכינה לחתר דהוי מפתיחת תורה מהדרינה לה מפלפולי
והכ"ת רבי רחם יסובה במקומו ואם הלכה כרב לגבי
רבי חכינה כ"ם לגבי לוי וכעין זה תיכא בפוסקים ועיין
תהלה ן' חביב סי' ל"ח ובפ' החזב נבי במה קומין בכלי
מל קוכה וכו' חוש' בתום' דהלכה כרב נגד לוי עיין
לקמן סי' ק"ד

קנ"ב אבל הר"ף והרא"ם כשבחו לפסוק בהחיא
דקמן הלכה כרב כתבו חדא מסוס דרב לחתי
כת"ק ולוי כר' יהודה ועור דמסקנא דמעמא כרב
פלקא וכשבחו לפסוק כרב כחתן נגד רב פעמ דאין
קוכין בפיחת כתבו חדא דהלכתא כרב בדומי (וכרב
פעמ בחיפורי) ועוד דמסקנא כרב מחתן ומדלא כתבו
נבי רב ולוי חדא דרב ולוי הלכה כרב ועוד וכו' מעמא
דלא בריהא להו מילתא:

קנ"ד ובתום' כת' מעמא דהלכה כרב מדקא' לחסוקי
דלוי ועוד דרב מחתן בפ' המולח ס"ל כרב
ולא תיותי בתום' כהר"ף והרא"ם מסוס דרב כת"ק ולוי
כר' יהודה וע להבתפק בדעת התום' אם מוברים
בעלמא רב ולוי הלכה כלוי ולפיכך אפי' לחתי רב כת"ק
הלכה כלוי כמו שאם היה לחבי כת"ק ורבא כר' יהודה
דהלכה כרבא כפי רוב הפוסקים · ועיין ב"י א"ח סי'
תק"ם נבי עטרות חתנים דפסק כלוי נגד רב ושמואל
ועיין מ"ש:

קנ"ה ס"ע בהר"ף ס"ע פסחים נבי חין מפטירין
לחר מכה אפיקומן פסק כליפכא קמא מסוס
דהוי סתמא דתלמידא ומביא מר זוטרא דחוירי בשם
ובפ"ק דשבת נבי לא יצב לפני הכפר פסק כרב לחת
בר יעקב ומביא ליפכא קמא דהוה סתם גמ' וחי מסוס
דרב לחת בתרתי מר זוטרא הוה בתרא טפי דהוה בזמן
רב חפי ורב לחת בי לא חיפקר מפורקיה דרב הוכא:

קנ"ו ברים הלומנן ת"ם כל המפכה וכ"ו בבלמא כל
המפכה לחסוקי וכ"ו הקפו בלא מה מפרין לו
לפרש כל המפכה דחין לו להבחי בלא מה מפרין לו
דבבלמא בברויתא פרין לתקנה ולתרכה קודם סיקפה
בלא וחמרו מפבתא היא לכל מפכה חיכא נרוכה
תיקון דחיכי מוקמה לכפכה: וחמרתי דזה שכוהגין לומר
פחין המקפה מביא בלא מה מפרין לקוסייתו היינו וחיד
נגד וחיד לכל פתם תלמודא דרך להסמיענו לבב
חורתין וכן כתבתי נבי כפתבות ת"ם הרבה וכפתבות
הפך זה מזה רוכה לחוקיתו בעיא דתכחי:

קנ"ז בפ"ה דבתרא דף ע"ט מתני' וחודה ר' נתן
קחתר לה ע"ם דם"כ דפסק כמתני' מסוס
הא היבמות דפתם במפכה ומחלוקת בברויתא הלכה
כפתם מפכה וכו' ואיה נרחה דההיא חתיא כר' ויחכן
דחתרתי כוכהו חלוביה דהלכה כפתם מפכה לבל מחר
חתרתי לה ק"ל הכי:

שאלה קח

חם יש לעשות ס"ם מכתות הפוסקים ·

תשובה

כמצא בחחרונים שעומין כן וחע"ב דחוה"כ בל בחקום
ח' דחסה זה כיון דבמקומות חחרים כמצא להפך ולא
ידעינן חי דקחויתא חיכא לחתר דע"כן דהכי מפתברא
דבגמרא חיכא כמי שפקא היכא דלא חתתר הלכתא לא
כתר ולא כתר דהו"ל שפקא ח"כ בדעות הפוסקים כתי
חיכא לחתר הכי וכן הכהיבו החחרונים לעשות ס"ם
תע"ם בחיכו מתחכך · חתר התניח דחיתי להרחיב
לך הדיבור חתה מכחצא דשוס חשר לא יזיק לקורח לזכור
חיתו (פלוגתא דרב ושתא) היכא דליכא חזקה לשום חד
מיכויהו והיכא דחיכא חזקה לחד מיכויהו ולא חיתתר
הלכתא לא כתר ולא כתר · חי חיו מלתא דליכא חזקה
לשום חד מיכויהו חתרינן כל דחלוש גבר עיין פ' הנזקין
דף ס"ע"ח הר' הוכא בר תחליפא המתא דלא חתתר
הלכתא לא כתר ולא כתר כל דחלוש גבר · ועי"ש מיבים
מחעינן דבתודי דחיכא חזקה לחר חוקמינן לחזקתיה
והיכא דחיכא חזקת חתריה קתא והלה תפום עיין
חילוקין פ' חזקת דף ל"ב ע"ב הלכתא כותיה דרבא
בחרעא דשב"ם ל"ם הלכתא כותיה דרבא וכו' ותום'
ד"ה והלכתא כותיה וכו' ע"ב ומיהו התוספות התם
כליבו עליה דרש"בם וכ"ל דהחוא דהתם לאו משום
פפקא הוא חלא משום דהלכתא הכי אבל הא מיהא
מעמא דם"ל דהיכא דהוי פפקא דלא ידעינן הלכתא
כמאן דאז מוקמינן לחתן דתתם ומאי דתירצו עליה
דרש"בם ודעת רש"בם עיין לקמן (ק"ל פסק הלכה)
ומיהו לרש"בם ולתום' פרק חזקת רוקא דלא מפתבר
טעמא דאר מאן דפליג מאידך אבל אי מפתבר טעמא
דאר מיכויהו פסקינן כותיה וכן מעמא מדברי התום'
פ' הנזקין דף ס"ע"ב ד"ה והפתא דלא חתתר וכו' ע"כ
הכא מפתבר טעמא דרב וכו' ע"כ והאי דלא פסקינן
התם כרב אע"ג דמפתבר טעמיה היינו משום דק"ל
הלכתא כשמואל בדיני ומפסקא לן אי היינו אפי' היכא
דמפתבר טעמיה דרב אי לא ומשום הכי אתר כל דחלוש
גבר ודיוחיה קפת להחיא דפ"ק דיבמות דף י"ד ס"ח ה"מ
היכא דבי הדדי מיכהו הכא ב"ם מחדדי טפי ע"כ אבל
בפחר תרי רבוחתא לעולם דחזקינן בתר ההוא דמפתבר
טעמיה ואפי' דאמרינן הפתא ק"ל כפלוגי משום דלריכא
בדורות הללו אי מיובל להכריע וכדרכתב מוהריב"ל כלל
ל"ב סי' ע"ג דף ל"ד ע"ב · (מוחזק מוציא) (תפיסה
(פפק מחתת חברון וריעה) (חזקת מתריה קמא
מתריה בתרא) (קרקע מטלטל) פפקא דריכא פלוגתא
דרבוחתא לרש"בם חוקמינן אחזק דתפיס אפי' קרקע
בין דהפתא אכן מפסקא לן היכי הוי דיכא בהאי מלתא
בין דאיכא פלוגתא ומפסקא לן הלכתא כאחן ופעמא
דמלתא דאפי' אחזק דתפיס למיתר משום דאחתן לא

ידעיתו מודן לי דלא ידעיתו היכי הוי דיכא בעיתו תפוקי
מנהו וכ"ה הוא ריה כו' כ"ג דריפה וכו' כז עיין עלו
בחין כחן מקומו מה שחין כן בפקא דתרי ותרי דאמרינן
חוקי תרי לבהדי תרי וחוקי ממונא בחזקת מארי קמא
דהתם לחו מקום חברון ידיעת ב"ד הוא דלא פפקינן
לדוניה חלא מקום דחין לחוקא רחיה דחי לדוניה חות
בהדי למוכר כמי חות בהדי ומחי חזות דכמכת תהכי
במוך תהכי והוה להו בהדי דהחי והדהחי כחילו ליתכהו
וכחילו לא הוה ליה בהדי לא למוכר ולא לחוקא וכין
דלמוכר חות ליה חזקתיה דהויכו מחריה קמא על הלוקח
הרחיה דאטו חי מעיקרא לא הוו מויתי כהדי לא למוכר
ולא לחוקא מו לא אמרינן לחוקא חויתי רחיה דאחרא
בחזקת מארי קיימא הסתא כמי דכוותיה דהא כולהו
בהדי מקבינן להו כחילו ליתכהו אבל בפקא דריכא
דמקום חברון ידיעתינו חין להוכיח הממון ממאן דתפים:
לפויך לזה הלמבא בית ד' מער ח' ד"ף ק"ב ע"ח וזל
ומ"ש כפהתר והחוסר בכנינו ואי אפשר לעמוד על
מיקר הע"פ מהנה מחוסרין על דבריהם אבור והולכין
בו לפחמיר מהרי כחל מדרבנן ור"פה אמרו דבדיניה
מעמרינן מקום דמאי דכפיף מיכים לה ידיעין) ועיין יד
ס"ו כ"ב בדריפה דכת' דחברון ידועה דלא בקיאין חיכו
מזיק לכ"ם ורמז סי' כ"ו ודכוותה חיכא לאמר בב"ד ואע"ג
דפתם לה אתמר הלא לענין ס"ם מ"מ מפעינן מיכה
דחברון ידיעתינו קולה ומקום הכי מכי הוי מאן דתפים
לאיתר לה מפיקנא ממונא מתוניתין ידי אפומיכו דהא
אתון לה ידיעותו דיכא היכי הוי זה כ"ל דעת הקום על
פירוש הרמב"ם פ' חזקת דף ל"ב ע"ב ד"ה והלכתא כוותיה
דרבא בחרעא: ומיהו התום' לא פכי להו בין בפיקא
דיכא לפ' דתרי ותרי בכל נוכח אוקימנן בידה מאן
דתפים ואפי' במקרקעי ומפמע דם"ל דההוא דבר פטוח
חיורי דאכתי לא כבכנו לקוחות לתוך הקרקעות וק"ל
דהתם פ"ב דכתובות דף כ"ח תוכ' ד"ה וחוקי ממונא
בחזקת בר פטוח דוקא בקרקע הוא דאמרינן הכי אבל
במטלטלי אמרינן דהוו בחזקת המוחזק מפמע דם"ל
דהאי דב"פם כבר ידהו הלקוחות לקרקעות ואפ"ה
מוקמינן בחזקת בר פטוח • (תרי ותרי ויכיא חזקה
לחובתה) בפקא דתרי ותרי מדאוריימא אמרינן ליה
בזהאי ואיב אמרת מקום דאוקמינן אחזקתיה פ"ב
דכתובות דף כ"ב ע"ב תום' פרק אחבע' אחין דף ל"ח)
(בפק בפקא בממון פלונתא דרב ושמ) (רוב) ב"ם
דפלונתא דרבותא עדיף מריבא דאע"ג דבממון לא
אזלינן בתר רובא לאפוקי ממונא מקום ס"ם מפקינן
כן הסבים מהאי קלעי וכל ה'אחרונים: וכתב דאע"ג
דמוהר"יבל פתרן דברינו אהדדי הכי נקטינן: וכ"ם ח"ל
ז"ל: ולע"ד טעמא דמילתא דרבא לא סוי גריעותא
לאיתך גיכא דבפוקא חלא חלימותא להך גיכא טפי
מאידך אבל ס"ם בפיקא בתרא הוי גריעותא לאידך
גיכא דבפק' קמייתא וגרע ההוא גיכא בנפשיה מב"כ
רובא דלא גרע ההוא גיכא בנפשיה ואפי' בס"ם דלא
מיתהפך למ"ל דאפשר בפיר ס"ם פייך כמי ההי טעמא
דההוא גיכא גרע בנפשיה כיון דעיקרו על דבר גרע
דכהי דלא מיתהפך אבל הא מיהא בעיקרו דיכא בפיקא
ודמיא למאי דמחלקינן בין היכא דעיקרו על דבר תורה
להיכא דעיקרו דרבנן ה"ג ס"ם הע"ב דלא מיתהפך הא
מיהא גרע עיקרו על דבר ומוכיח דכתובות דפתח
פתוח דף ט' אמתע דלא בענין ס"ם מיתהפך מאי
דמספקא ליה למהר"יבל ז"ל אי ס"ם דפלונתא דרבותא אי
אפשבון ליה ס"ם או לא וטעמיה מהאי דפ"ק דכתובות
דף ט' ע"א תוב' ד"ה ואב"א בחמת ומרמל וכו' דמקום
חוכם חד הוא ולע"ד מאי ההיא דכבכם בפקא בתרייתא
דפיתוי קטנה בכלל פס דפפקא קמייתא דחוכם ומקום
דפס חוכם חד הוא אבל הכא בין אס אתה בן ס"ם
בממיהן דרבותא בין אס אתה בן בקבריתויהו לא
מכוית לאפלוגי חר בפיקא בממיה דאיכא חד הוא היכו
להר"יבל דס"ם דאיכא פוס ס' דאיכא חד הוא היכו
להפבם דס"ל דמקום אפרן ידיעתינו לא מפקינן מידה
דמאן דתפים ומקום הכי מ"ל בפקא אחרא מה ליב בפיקי
כולא הוא אבקרן ידיעתינו ועיין מ"ם לעיל בס' דאיכא
בדר"ב וכו' דבת' דבדי דפב"ס ר"פ חזקת דף ל"ב ע"ב
והלכתא כוותיה דרבא בחרעא: בפקא דאיכא ופלונתא
דרבות' אי אפשב בטוען טענת ברוח אי אי אפשב בטוען
טענת ממה הוי פלונתא ומייתי לה מהר"ח פפון בס"ב
דף לט' ע"ש: ובערך מוחזק מוסיף: (תפיסה דמהני
אחר סוכחת מידו) אפכחן דאפילו וכחת מידו הוי כאילו
הוית בידו עיין ח"מ סי' קה' על ב"ו ע"ב סו' במ"ע כ"ה
וכ"ב דקא לענין דלאוי מוחזק כאילו היה עדיין תפום
אבל לא לענין כאמנות במינו כיון דלויתיה הסתא תותיה
ידים ועיין מ"מ סי' ק"לב והרא"ש כלל ק"ו ס"ב: תפיסה
מנכסי יתומים קטנים להר"פדם מהני התפיסה היכא
דלא בחו ליד היתומים עיין ח"מ סי' יד בהסבותיו:
תפיסה לאחר פמולד הפפק וטענת ברוח הוי פלונתא
מייתי לה מהר"ח פפון סי' כ"ג דף ל"ט ריש עב: תפיסה
לאחר פמולד הפפק וטענת פתח אין מועילין מיד התפום
עיין הר"ף ור"פ בר ברך ומפמע דאיכא למאן דפלוג
מייתי לה הר"ח פפון סי' ודף הכ"ף. תפיסה (מוחזק מועיל)
(מיבו חוץ לבר' לא מהני וכפבה לב"ד תו ליח ליה מיבו)
ורמבמי פ' האומר ומרדכי פ"ק דמציעא ופפר לבודה
פ"ק דמציעא חד בר נם קס עם חברים בפוקא ח"ל הב
לי קיתונא דאית לי בבך ח"ל הב לי דיכרא דאית לי בבך
ח"ל הב לי קיתונא וכב דוכרא לאתא עובדא קומי ר'
מוסא ח"ל לאת חודית ליה בדיכרא והוא לא חודי לך
בקיתונא זיל והב ליה דיכרא ע"כ ומייתי לה הדרב ז"ל
רע"ג:

רע"ב: וכ"ש היכי דמצי למיכל דלאו יכול לומר לתת חייב לו תוב לאחר דבהדיא אית ליה ח"מ ס' ע"ב סי' קל"ב דמהימן במיגו ואין לומר דהתם דהרד"ב חזרי דליכא מיגו וכגון דליכא עדי ידע ועדי ראיה דהתם מסוס מודים ולא מודה קא כגע וכן הדין דירושלמי דמייתי מסוס דעובדא דידים כמי ברלה לתודע הלא ע"פ הודאתם חזרי. והדין דירושלמי לדידן לא ק' ולא מידי דהדין חזרי כדקאמרן לחרדי בסוקא ומכיון דחודי בקיתונא חוץ לב"ד הן ליה מיגו וס"ע דבפעת דחודי בקיתונא חוץ דקיתונא קאתר כמי דאית ליה גבי דוכרא מ"מ לא מהכי מיגו הלא ב"ד ומכאן דהודה חוץ לב"ד קמי כהדי הן ליה מיגו וכפבא לב"ד: ואיתא להאי דוכא בהלחם כלל קו" ומייתי לה בטור בי' ח"מ סי' קל"ב וכפ"ע ס"ב: ומלשון המרדכי כמדומה דמסתע כדברי הרד"ב (מוחזק מוכיח) חוב וספק) בספק בורחי חייב לי מספק הספק מודי ורחי חוב חולק כזה עיין מוהר"ט ח"ד ס"מ בתשובתו ועיין ח"מ סי' ס"ו על ס' כ"ג. כל תקנה זו דרבנן אבא להוציא מדין תורה הבא להוציא מדין תורה מוקרי מוכיח עיין מוהר"ט שם. (לוקח גבי בעל הבית) הסכתן דלוקח מוחזק ובעל הבית מקרי מוכיח: וירושלמי דגטין פ' הנזקין גבי הזה דמקריקין הס הומרים הוה בידיעו לוקח והלקוחות חומרים לא הוה בידם לוקח הקרקע בחזקת הלקוחות מהמוכיח מהבירו עליו הרחוק ומייתי לה הלאבא כי' תל"קטו וכ"ש הדבר במיתון מסוס דחוכא למולף מוכח טובא ומהכהו כללי דלעיל ודוק:

קט מה שנהגין לדיוק בדברי ר"מ כמחוור פסוק הוא במקום פלוני כן מצאתי מדוקדק לפעמים בוש פלמיה של קמח גבי פסוק הוא בפ' מפלי. נס מהרי"ק קולון מדייק היכא מחוור הפ' לקמן מפרש וחזל הוא כדמפרש וחזל בעכין חוכא בניטין.

קי כלל גדול הוא מכל דבר שהובא בגמ' או בדברי הפוסקים ללמוד דבר מדבר ולא כחות לדבר אחר הלא נקטוה מגב גדרא או לפום ריהטא אלין ללמוד מאותו דבר דכדי נקבה וכן כתב הלבן הפ כל מעה גבי הכי כבוני דפכחת זל אבל רפ' כתב בפקבי הלכותיו אלין הסכון פרוך הלא הגעלה וכו' וזו שמעו פ"ק דחולין גבי שכין של בוש שלבבה בחור (שמעת מפריך ליבון) לא מצינו כפעה בדוכוחא דכבונין הלא דרך קדרה תפס פטהר אותו טהרת בחורה: ובמחלות מוהר"ך חיות אלין ללמוד מדברי הפוסק הלא שם שום בגמ' שכשאה דין שחורם חומרא בפירוש בלשון כ"ל:

קיא דע שום חילוק בין כשחומר תני בשם פ' או חומרא חומר משום פלוני התפח בלא תני וזה תשכחתו בהדיא בתום' פ' כערה שנתפתתה דף

קטנות

מ"ר וחזח מן הגמ' פ' הכותב גבי חבח שחול ברית דחתח מריש כשחתר שחשל משמו בלא שיחתר תני חין לו כח תבח וכשחומר תני בשם בשם חבח שחול וכו' הוח תבח:

קיב רפ"ב דתעניות גבי ובקבלה הוח חומר כתוב בתוך דברי רמ' בשם תוספות מלן דהו דכל דבור שלא דבר הנביח בשם ה' הלא מעשמו לח קרי דברי קבלה וחיזה ת למיד כתב זה דהה ברים קמח דבעי למילף מכניחה בקרן מבדקיה בן כעשה וכ"ת ר"ת מדברי קבלה לח ולפיכן הרי דקרי דברי קבלה שם שבח בכתבי הקדש אע"פי שלא דברו ה' כי בזרון דברו הנביח:

קיג בפרק המעלים תנן הוכל שעל קמות חפי' בדיעד ר"ח וכו וחכמים מתירים ופריך בגמרא חכמים היינו ת"ק לוכח ביניהו מלמדין ופסקו כחכמים מטעמא ולי נרחה דהיינו טעמא דום לפסוק כחכמים משום דקי"ל בשם מתניתין ר"מ וכיון דלא חוחברר הני חכמים מלן כוותהו לוכח למימר כל חכמי ופרהל הם מלבד ר"מ דכתמח כוותיה ור"ח שהוכר בפירום דכתן דלא לשכחן ואיד דאות ליה הוה שברת דחכמים דנומשה מלן חכמים ר' פלוני כדאמרינן בפרק כיכוי הדם ואותו ואת בנו רחה ר' דבריו של ר"פ ומכלן בלשון חכמים התם משום דאשכחן בהם ר"מ רפ"ל שחיטה שחוכה דחויה לאו אמה שחיטה לבל מכתמח חכמים הוו כ"ע דאשו תכאי שקלת מעלמח:

קיד טור ח"מ כוף כי' ע"ב כשחלק הר"ח שם חדיוה בין השלות והפסק' חזלינן בתר הפסקים דהוו בתרהו: וקשה עלה דהה גבי דבי שמה בולדותו הכתף קוכה וכו' ובזקנות להפך לוכח מ"ד כולדותיה מכתברח ר"כ היה לומר דחזלינן בתר השברח או להחמיב דעת הולדות לאחר והשחרות לאחד ולכרפו עם אחריות

שאלה קטן ירקות מרחויים לאכול ויש בהן היח כופר מברכין על הירוח.

תשובה מאחר שמברך על אכילתם בפה"א היה נרחה שום לברך על הירוח הנותן ר"ם בפירות כגון המינחת שקורין בערבי נענ"ע הוא מין ירק שאוכלין אותו כשהוא חי לעורר חאות האוכל ויש לו ריוח טוב ולא ראיתי שמברכין עליו אלא עשבי בשדות ולא ודעתי למה מיהו אם ירק שאוכלו כאכל כמות שהוא חי מריח בו חי יש להסתפק אם וברך בורא פרי הגפן ד"ב.

קיו בי' כוף כי' ט' גבי טלית של פשתן אחר שהפסיד החלוקת כתב הלא אפשר ליה מוטב שיעשה טלית של פשתן ויברך עליו שהחיבטל וכו' ובפ"ם תרמ"ט גבי לולב יבש מחמת שלא החלוקת בשק שיטלנו בלא ברכה ס"ע ס"ם ועיין ס"כ ל"ג גבי

בשקה

כפסקה דמועה לי מהניח תפירת מהניח הרבר בפסק
ומטוב להכניסם מלהתבטל חס ושבת:

קי"ז כתב בי' נבי הטול כוסית על כוסית
ולענין הלכה נראה דלע"ג דהלחם מפ'
כפולמי כיון דרס"י מפרש הוא ולא כפסקן ה"ו ל"ל הרמ"בם
והר"ש חד לגבי חד והלכה כוותיה דהרמ"בם
דמסתברא טעמיה ועוד מדברי רב נפח מפרשי טפי
לוותיה וכו' כלל זה הוא נראה כלל מדברי רס"ג לקוחות
מרבותיו הגדולים במה"ר ן' ויקר וכו' וכמעט מניעות
הדברים לרב"ח ואם חזר בבר וקבול כפסק ההלכה
כך למה יגרע מעתר פוסקים ולענין תפילין חמבוכן
ליה וכן לענין כבלוכות ולכמה דברים וכן ראוי:

שאלה קי"ח מי שכפסקו לו חוטי הגדיל
וחין לו חוטים לחרוס כיצד
יעשה: **תשובה** לפסר פיתיר ג' חולות עם
ג' קטריס העליונים ויניח קצר התחתון עם חולייתו
כדי שיהא פתיל וגדיל עד שימצא לחרים וחין בזה משום
תעשה ולא מן העשוי כיון שנעשה בכשרות: ועוד ליש
מכשירין לפי שפסק הגדיל כל שמתייר כדי עשיה:

שאלה קי"ט מי שהניח תפילין של יד וכרך
ג' כריכות העליונות ולא כרך
ושח בינתים מהן: **תשובה** כיון דברכות חוכן
מעכבות מפיר מיקרי שח בין תפילה לתפילה ומברך
מתיס:

שאלה ק"כ לאחר הניח תפילה של יד
וכשבה להניח של ראש
כפסקה הרבועה והוצרך להביח רבועה לאחרת חס ושבת
מתיס: **תשובה** לפסר דאין צריך לברך ולא
דמי להחיוה דכפיב תרחוכה ונכל מידיה דאמר ומברך
דהתם חזל ליה לגמרי לבל הכא הקפידה הוא העיקר
ואמוס דבטלה הטפלה לא בטל העיקר:

שאלה קכ"א מה שהניח הבי' ע"ד
בפס הר"י שלא החדס
מחבק גופו בזרועותיו דיוכיון ליה כהפסקה דבני והא
ק"ל דמין במינו חוכן: **תשובה** לא עת
לרחוק מחבק מפוס דאי טעמא דפ' ג' דזבחים בבי
המקריב קדשים ותמוריהם בחוץ חייב פרכינן והתוכח
מפיפה דבפר בין הלם לתמוריהם לחר ממוקל בפהיפכן
ור' יוחנן לחר וכו' הא מני ר"ם היא דאמר לחר מין במינו
הוכן חוכן וכתבו בתוס' דהא דאמר לעיל רפ"ב על גבי
דגלי חבירו פפל מפוס דאין הרך פירות בבך ע"כ
והפתח מני הר"י למי מר דכיון דר' יוחנן לא ניחא
טעמא מפוס מין ומים ממש דלריבה הוכן וק"ל בר'
יוחנן לגבי דרב: וקשיא לן עלה אחד דמרמיותי נמ'
דברי רב לבבוק חוכא למימר מפוס דמסתבר טעמיה
ואמי' תימא לר' יוחנן ומשמל הא דלא תשיב לבבר

וחימורים מין במינו מפוס דבבר חוכן ראוי להקריבה
וחימורים בני הקריבה ניכהו אבל רגל' ע"ג דגלי חבירו
לאו מפוס חשיבה אלא כמ"ש בתוס' מפוס דאין דרך
מירות בבך ואפי' אית"ל דמפוס חשיבה נעשו בה ה"מ
רגלי חבירו אבל הוא בעצמו אינו חוכן דאין לך חשיבה
גדולה מן החזה שהלב נתון בתוכו ואינו חוכן ובזה
אתי שפיר מה שהביא הבי' בפס חל"ו ות"ה דאם נתן
ידיו על ראשו לא מיקרי כוכוי אבל יד חבירו השיב
שפיר כוכוי:

שאלה קכ"ב מה שמתפללין על הבו"פ
אם יש חשש בדבר **תשו'**
אלו המיטות עשויות מעץ או מאבן החולקות את חצי
הבית כמין הכטבה וקבועות בקרקע ובכותל נראה
דכקרקע דמו ואין דוכס במושה לעניין שלא להניח
תחתיהם חוכלין וכן לעניין אבל שלא יפב אלא בקרקע
ע"ג מטוי זה נראה דמותר אחכם כשמתקבלים לבית
להתפלל וכולם או רובם למטה נראה דלאו מפיר עבדי
היחידים העומדים למעלה אם לא במקום דאי אפשר:

שאלה קכ"ג ס"ל מטעה במקום שמחזירין
אותו ולא נזברו עד אחר
שנתפזרו רוב לדרכו מיבעיא אי מחייבינן להו
להובמוי ואם עבר זמנה של אותה תפלה אם יש
תשלומין לעבור **תשו'** מהא דתנן בפ' התפלה אם
הקריבו כבש בבקר וקריבו בין הערבים משמע דאם לא
התפללו שחרית ושלחו בין הערבים אבל לא אם שהתפללו
שחרית אוב אין תקנה דכיון דאין עבור שהתפלל נרב'
קרינן ביה עבר וחזו בטל קרבנו אבל יחיד כיון דמפוס
רחמים נינהו בה והל ואי שהתפלל אדם בכל יום שמחו
עליו מאם לא שהתפלל שחרית ותפלל ערבית שחרית
ולענין אי מטרחינן להו להתקבץ פעם שניה לפפר דכיון
דהוו טרחת יתירה לחמרינן בכ"ב הני תפלת מנחה
לעניו מיפלס כי הוכי דאמרינן הוכח דטעה ר"ח
בשחרית שהרי תפלת המוספים לעניו:

שאלה קכ"ד חזו נוקחת היה הוצרה
בדברי הר"מבם בענין חזרת
שב"ב בלחם: **תשובה** מפחת הטור כי' ק"כו
מחוורתא דלעולם אינו חוזר ומה לי ג' רחמנות אי
אחרונות כי מה שמתפלל בלחש הוא להסדור תפילתו
ולהתפלל עם הצבור ולמה יטריח הצבור על לא דבר
ואפפר כוונת הר"מבם שטעה בג' רחמנות ונזכר תיר
דבדי חזרת ב' ברכות דבר מועט הוא ולוכח טרחת:

שאלה קכ"ה בהן שמתה יין בתוך הצנורה
אם נוסחת את כפיו: **תשו'**
ח"ב דאחרינן בפע"פ דיין שבתוך הצנורה אינו מפגר
אין למדין ממנו לענין ברכת כהנים דאינו מפגר
דקאמר התם הוינן דאינו טורדו כ"ב אלא יוכל לומר את

ההלל לאבל לא יבער מחין דעתו בלולה ואע"פ לא חמעו והרי הוא מותה ב' כוסות חליבה ריקנה כל אחד מ"בויעית ח"כ כפהלפר הרבעית היינו מפוס פבום מעט ונעמת דמילתא דהכנים לעבוד לפני ה' בעי דעת בלולה לגמרי:

שאלה קכ"ו הכוטל ידיו ולא כיון לכעודה מזו: **תשובה** בפירוש הבית זה הבי' כו' קכ"ח לגבי בפס פבולי הלקט הלא מהכי ולהוכח למפרי ביה נרגא מהחית דבפ"ב דחגיגה גבי טבל ולא החזק כחלו לא טבל בגמרא פס דלחולין חין צריך כוונה ולפון הר"מבם פ"ג מה' חבות הטומחות וכן הכוטל ידיו או הטבולן צריך כוונה אפי' למעפר מעמע לחולין לא - ומה מהבית בפי' קכ"ט דחיה מדחמר רב נוטל חרס ידיו מחרית ומתנה עליהן כל היום וקחמר דהחית בפמוימר ידיו חין מפס דחיה דהתם כפלא פיירן הויין פתם ידים עפקניות וחיפוינן פמא בגעו במקום טומחה חבל נוטל ע"מ לנקות ידיו ומיד כתן בדעתו ע"מ לחכול או פהיה חרס חחר עומד עלו ורוחה פלא נטמחו ידיו מכלן דלא מהני:

קכ"ז ומה מהבית מפס הר"פבח דבעינן כוונת מותן או נוטל לו יהי כדבריו לאו מפוס דחולין בעו כוונה חלא דכפלא נטלן ע"מ לאכול אינה למיחש פמא לא נטלן ופה חבל אם ים דוחה חון פהוא זכור מוד כגון ההיא דתנן' במכפירין פירות פכפלו לתוך חמת המוס פפט מי פהיו ידיו טמחות ונטלן ידיו טהורות ודוחק הוא מה פרחה הרמ"בח לענין מגע חיתמר ומה פהעלה הבי' דכיון פהפוקיס לא כתבו בפי' אינה צריך כוונה כלל כקטוכן כדברי הרמ"בח תימה הוא דאטו דין כזה לא היה להם לפרפו ובפרט הר"מ במלל פהבחקו לעיל דלמעפר צריך כוונה למה לא כתב כן לחולין והרי פתמו כפירופו ועוד דהבי' עפמו הבית דברי פבולי הלקט דבין נתכוון בין לא נתכוון ופא לחולין: חלא פפ"ע דברים פי' ק"ח הבית לגבי בפס פבולי הלקט דבעי כוונה וכמ"ם פי' דלעיל וצריך לחלק כמו פכתבתי דמ"ם לגבי מעמו היינו פנטל ידיו ואינו זכור אם נטלן ופה אבל אם ידוע פנטלן ועה חלא פלא נתכוון טהורות ועיין לקמן פי' ק"ל:

שאלה קכ"ח הפותה בידיו אם צריך נטילה: **תשובה** מע"ם הר"ן פע"ם דפותה בכום אין צריך נטילה דלא עביד דנגע במקין מעמע הא אם נגע צריך וברחה דכיון דלא פכית לה גזרו בה ח"כ הו"ל כדבר פטיבולו במקה פנוטל בלא ברכה ואם פותה בידו פי' פי מיטבלת:

שאלה קכ"ט הפפקות פטהרו חכמים בתים כגון קפן נעפה בהם

מלחכה וכו' אם ים לברך עליהן. **תשובה** נרחה דכיון דחכפרימהו רבנן בהדיח ע"מ פיברך הוה לאבל בפקות דיין כההיא דדבר פטיבולו במקין וטול בלא ברכה: ועיין כלל פהבית בי' פי' קכ"ח בפס תה"ד כל הכוכח דחוכח פלונתא דרבוותא דהו"ל כפחר בפק בטהרת ידים דטהור:

קל מ"ם הטור פי' ק"ם בפק נטל ידיו טהור והוא מדברי הרמ"בם פ"ו הל' ברכות קפם דחיפוק לי דהו"ל הוכח הדעת ופתם ידים עפקניות: ים להקפות עוד מהא דמוטל ידיו פחרית פת' פצריך לפומרם כ"ם כם לא כודע פנטלן ומ"ם בי' פזהו פירום למפא ולא מפא לא מיחוור במחולה חלא חפצר לפרם דמיורי פהבחו לפניו לוטול ופכח אם נטל והוו ידיו כרוכו' בפורי' פת"ח לו פוטמחו ועיין לעיל פי' ק"כ ווקבץ:

שאלה קל"א ח' היה לו מכה על חבבעו וכרך עליה פרטוט ונטל כדינו ובתוך הבעודה נפל הפרטוט מהו. **תשו'** לעיקרה דדינה קפוה לן על דברי הר"אם פהבית הטור פי' קם"ב פרטיה פעל מכתו חוכה חופבת וחכן חיפכה תנן רפ"ט דמקוחות וגלר פחוץ למכה ורטיה פעליה והבי"ה הטור פי' קם"ח ובית הדם תירץ לזה דהכא פיורי ברטיה פעל בפרו בפחין פס מכה חלא קפת פיחום דים לחום פמכורו ויגע בחוכלין וכו' ולכחורה דהכ' ודיוק פהטור העתיק דתנן רטיה פע"נ בפרו וכו' ול"ל דהוו נרפי במכה הכי ח"כ וגלד ורטיה פחוץ למכה ודוחק הוא כי לא כמכח כן בפוס נופחו ועוד דבינים דעה כתב בפי' רטיה פע"נ החכה חופבת.

קל"ב אשר ע"כ היה נרחה דכפוס לו מכה חוכו פקפיד וכפחין לו פקפיד ח"כ לעולם פיורי במכה ים פקפיד ים פחיכו פקפיד ודקפיד קפדין ליה וכחיכו פקפיד הוה ליה כצבע פירי בבועות פחם נטל עליהן חע"פי פינטל הצבע ידיו טהורות ומעתה נפצטה פחלתיכו פכיון פחין הרטיה חופבת למין דלא קפיד כל היד נפחרה טהודה ואע"פי פנפלה הרטיה חין פס טומחה כלל פחם חין חתה חומר כן נמצחו ידים בוטלות לחכחים ובפ"ב דניטין חמריכן דחין נוטלות לחכחים:

קל"ג רבע עפיך פנפלה הרטיה אם תחמר פמה פתחתיה טמא חין לך לומר פיטמח חת המחר דחפי' הוי פטמח חת חבריה דיין פני עופה פני כדתנן בידים כמצח הפי יד טהרה וקפיה טמחה וכפם פחין היר פיטהרת לחפחין כך חיכה פיטמחה חלא ודחי אם ים לומר פטהר מקבת היד טהרה כולה דיה פתחת הרטיה טהר ב"כ כיון פחין חוכן בפחיכו פקפיד ודברי הר"אם הבי' פכריק כל הבפר כל"ע:

שאלה קל"ד בפר מתוכלת מעברו עליה ב' יתוס שם מותר עט"ב :

תשובה מהיות דפסק ב"י כי' ק"ג פשם סמו תכלין בקדרה מעוות ליה למבח נרשה דאסור (אבל המלח בלבר מיבם הבפר והו"ל כעץ בעלמא) ואפשר דבן סורר נמי נהרג על אכילתו דטעמא דבעי כפלמוס מפוס דמיממיך והאי נמי מימסיך ואזית ביה פשם :

שאלה קל"ה שם אימא פוס לתא דמבוה לאכול מעורה המפסקת

עט"ב : ושם מבח מלברך ברכת המזון עד שיבבה שם ויאמר נחס : **תשובה** הבית הב"י ירוס' (רי' בר אלעזי) רב מן דהוה אכיל כל ברכיה הוה בבע פיסתיה אקיטמא כלומר היה מטבל פת בשפר וכו' זו בעורת ט"ב לקיום מ"ם ויברם בחבץ מיכיו וכתבו ה"רמבן וה"מ וכו' מפמע דאיכא קצת מפוס להקרים בעורה מרה על הבילות ובין תמור וכיריס דרך הברהה פעופין לאכול ועוד דאיקרי מועד והפבנו הב"ה ל"ט וכפס פנותנין אבר מקלה על הרשם זכר לאבל ובמקומה לפוס לאבלי ניון פאר תחת אפר כך כיון שה"ר לאכול בט"ב יש לאכול בבניפתו מאכל אבלים מה שהיה רגיל לעפות בט"ב עצמו שם לא היה מפני התענית ותחתיה תעמוד בעורה על לויתן העתידה בזמן גאולתינו במהרה בימינו אכ"ר ויש להביא ממך מדתמרינן כל האוכל ומותה בתפעי מע"ה כאלו התענה טו' שההכנה הנעפית לדבר גדול תאמר גם היא לבדקה לפיכך ליום אלור ונורא כ"ה ברוך לקבלו בשמחה רבה מה שהיו רגילו מתעפה בעצם היום כי יום כפורים הוא ולוין לנו שמחה גדולה כמו היותנו נקיים בפני ה' ולפיכך בשהעלומו בית המקדש ומזבח כפרה אכלו ושמחו ביה"כ כי כבר נתכפרו בבנויו ובהקריב עליו וכן ביה"כ מורד מרע"ה התורה ורגו אלא שתענו כי מי הגיד להם ולא יד קודש לפי שבו ביום א"ל הק"בה אלחתי כדבריך ור"ל הני עמוין כנגד מי (ובספרי החשוב אלבי ברור החיים כתבתי טעם טוב מברהה שהוכרח מרע"ה להתעכב מ' יום לשתדבק ותתעבר התורה שבשתחתונו בעה"ז כעצמים כבטן האלה קאמו משם כי אלחתי להדפיסו לזוכי רבים ועי"ש ומשום הכי לא פטרו הקב"ה לשמה מיד כשראה שהיו רוצין לעשות העגל) וכן גבי תפעה בחב שהוא יום עגות אדם נפשו ולהתאבל על חורבן בית מקדשנו וא"א להתקיים בלא פיאכל אחדש ואם לא היו גוזרין תענית בט"ב האכילה בו היה רגיל לאכול תמרורין וכיון שגזרין להתענות בו ואין היכולת לקבלו בלא אכילה רגיל הוא פיעבה כמו שהיה רגיל לעשות בט"ב עצמו והו"ל כאלו התחבל חו"ט :

קל"ו ולעניין שם ואמר שמחבבה נחם גם עגמו נרשה פיאמר דומיה

דההוא שבתב הטור סי' רע"ו ונס הרא"ם שם בשר בעודתו שבעל וקדם עליו היום חזכיר על שבת חורי דה וה אחי שלא התפלל בע"ש שנחה שתפלל שתים שם על שבת כ"ם הבא דכתו שהוכחנו היא שעודה הבאה לעם ט"ב : ומטעם זה כ"ע שם בעט"ב עצמו יאמר נחם וכן כשחל ט"ו באדר בשבת לדהן שם יש לומר על הניסים בשמונה ושם ה' :

שאלה קל"ו בפי' דברי הרמ"ם שמוכו לא אכלתי אפי' תבשיל שלם עדשים בעט"ב אע"ג בא בשבת : **תשובה** כשמעתו משבת היה אוכל תבשיל שלם כל דבר ושאר ימים לא היה אוכל אפילו עדשים ושם שפירשו משבת היה אוכל עדשים משום שהם שתירי לשלות כריסו בשר ויין שלא לעורר אבל בשבת כ"ם שאין לאכול שאכל אבלים . ואע"פי שבשר ויין רשות אם רגיל בהם ונשנע שפום אבל לאו שפיר עבד וכש"ם הטור ויכולה היא שבת שתחזירנו לקדמותנו כאוכל שלשלה שמרו יסרחל שבת ה' וכו' :

קל"ח יש בש"ע בפי' תקנ"ט בתחה שפתחות שתתחילין שם אל ט"ב בשבת אין אומרים נדקתך בתותות גפות כשבורים העם שהיו שברת שהרי קאמו ואוכחה אלא דעת שהר"ש ובכתב דק שלא הגה כתוב בש"ע שלי דפום הכי וה כי כן דעתו בר"ה וב"יהב שחל להיות בשבת ובש"ם תק"נב כתבו ג"כ ההגה אבל דעת הש"ע להפך כש"ם שם ועיין מ"ם ב"י בשם הר"ן בזהב שהוא יום שימוי וכ"ם בט"ב שחל בשבת ואי אילימא מועד שם ר"ה ויהב אילימא מועדי ה' ואין תלוי בשה שאין כופלין ע"פ דבר"ה ויהב נמי אין כופלין ואכו אומרים נדקתך :

שאלה קל"ט שה טיבן של אילה קיבות שאומרים בט"ב **תשו'** ים שהן רשויות לאומר ושעודרין בכי והשפר ויש שהן שאי נכון לאות' כגון הגשול הזה קיבו נרשה בקורת תגר וכשתרעם על מדותיו ושה בשול היום לש לשפות אחרי אשר הרעבו את שעשיבו ואולי שבדיו שהפליגו עשבו אף חיים בלשונו עוונותיו שם אותם של אליבם ע"ק שאשל שכם שאלות אותם שאלות יש לשאלם לתיבוקות כשו בלול שפח ואל לפני קהל וע"ק שבדי להשיבם שה שפתבה ההש"ם שדר דברים שפלום שבלי טעם שה הוקשה לו שמה שאנו עושים בלול שפח לאיל ט"ב הלא כבבי כוסיים שנחבו בזה ובזה עד שרחשבו עושבו אלא שלרשות שאנו שתחים בשבות עושין הכבות רשז לגאולה העתידה שבל בשה שאנו בו כל כך גולין אנו בשפח כשו בט"ב ולבן יש נותנין ביצה קשה בשל של שבוה לרשות לט"ב ולעתיד לבא בע"ה ויתר נהיה שתחים בט"ב שבשפח ושש"ם עתה לא שכללהתפלל

צריך להגיה לפי דרכו לה נוכל להלל ואין בו ממש: קיצה
היא וקוצנות: והרוצה לתקן מלה לאחר המועט יאמר
להפך בני הגמול הזה קויתי הלה' תגמלו זאת ויפרחל
מעוביש מה נעמה ממחור מבעיקה מעכב וגוים
מבאחרו ביומו המה הממונו ורוב טובה מכתת לי חור לי
כי מריתי כי במקום מהיה לי להחזיק טובה להב"ה
כהפכתי וכו' וכעזה: **טעם** לומר ואתה קדום בלול
ט"ב חמר לי הח"ר ונקף מולבו כ"ע מקום
דאחמרו רז"ל עולם מתקיים לקדושה דברכה והיא במקום
תורה מלקורה: ואלי המלאך מאתי מבמו הרב הבולל
החכיר מורינו כמהרי"ע מולבו נלו מהוא רמז לגאולה
כדי מלה ותוחלתו העם ובפרט לרמוז לידת המשיח וכיוצא
כמלאת בתקנה על נכון: **וטעם** מלה חל במ"ם
חין חומרים ויהי נועם הוא מקום דעל
הקמת המבכן בתקן ועתה חרב בעוונינו:

מה מז זל היה חוכך להחמיר ולאסור
לעמני בה"כ מלה יכירו בעבת
אחר המנחה המפללו' והתיבה כדי לפרום המחבלות
כיון דקי"ל דאפי' כלי מלחכתו להיתר אחו כוסל אלה
לעורך גופו או מקומו או מלה ובגב ומרף לך עתה
מחינו להבר ר' מחלו מ"ל דמרי ועוד נראה דום לאסור
מטעם טרחת דאפי' בקופות של תבן ואפי' לעורך חפצו
להיותו דמתם לעורך מבת גופיה דכל לעורך חול חין
להתיר והא דהוה דחין מקבלין את המלי ואת הטלית
במנחה בשבת מפני מהוא עורך חול ועיין בטור בז"ח
ומ"ח ורחוי היה לשנות הדבר לגוים מע"ם כדי שיעשו
אותו ולא מהמתנים עצמן זריזין הם לעשותו ה"ת:

הוא זל היה נוהג לשים תפילין בבית בלא
ברכה וקורא בהם ק"ש ותח"כ מבורין
והולך לו לב"ה: ותח"כ מכאתי מנהג זה בכתיבות
הקרם להה"ג זל: **מאחר** דבסוף בבי' תק"ח
מז' דאסור לתקן מנעלים חדשים אפי' לאחו דבר חשוב
מבן חין אנו מברכין ברכת מהחיינו ה"ג יש להסתפק
על המנעלים של בגד הנקראים ג'אפיזים אם עשאם
חדשים מבגד הדם אם מותר לחנכם ולובשם הפ"ת
בט"ב: ואפשר מכיון מהוא זכר לחבלות בלבד שיהיה
מותר וטוב הדבר לחנכם בי"ה והמחמיר תע"בט:

ולטיבן על הקוצות רחיתי לחני המ"ח מכתיבתו
על פי הקדמת זו דיודע ומפורסם הוא
מלף מהברות והרעות הבאות על האדם או לאפשר בלי
קירבתם האדם ויטעה עליהם עכ"ז אם ואתה מקט
ומלמן מאחר רעה בבוא עליו כל מין ברה אפי' קטנה
תחשב לו לגדולה וכ"ש אם היא גדולה ורעה רבה
והטעם ידוע כי הוא דרך טבע ההפכי' מורגשו בעצמם
כפיפוגשו זה בזה וכיו"ב אם תשים במכה דבר הפכיי
לה מורגיש המכה כאב גדול כדמותו בבלתו בבוא

אבל המתענה מפני תשובה על עבירות שבינו לחבירו ונודע לרבים טוב הוא שיודיעם לפני תשובתו (כדי שלא יחשדוהו שעודנו מחזיק ברשעתו וכדי שימנו וירחץ ויתלבד לעשות המריבים לתשובה)

שאלה קמ"ג כיצד נוהגו בענין תרומות ומעשרות בירושלם ת"ו: **ת'** מה שהנהגתי הוא כדי שיותר בטוח לברך שק"ב להפרים תרומות ומעשרות ולהרים בתחילה התרומה גדולה כל שהוא ואח"כ נוטל ח' מק' מכל מה שיש שם וזומר זה החלק ממה שהפרשתי עם ט' חלקים אחרים שברשם הכר הרי הוא מעשר ראשון וזה שבידי הוא תרומת מעשר (והוא עם ת"ב שנשכח במקום נקי) ואח"כ מכשיר את השאר שם הוא דבר ובשם שאין פורין מ"ם טהור בירושלם (ואומר) הרי מעשר שני בשמו והוא מחולל על שוה פרוטה ממה שיש לי תוך כיסי) ובו אני לוקח מעט לוכל ומורפו או קוברו וזה החולל אין צריך שיהיה בו שוה פרוטה דבשלמא בתחילה דכתיב בזה ונתת הכסף צריך שיהיה ס"פ שבל בכל תשוה בשעה שי"פ שמוה כל דהו מטעם דאין לוקחה להקדש ובזמן הזה אין קפידא כדשמואל: וזה מן היין שנעשה מן העכבים הלקוחות מן הגוי שבארץ ע"מ לירדף שבל מן הגדל בגויה קטנה שיש לי אני מברך שק"ב להפרים ת"ב ונותנה לכהן והוא קוברה במקום טהור ואח"כ עם תרומת מעשר ואח"כ אני נותן מעשר א' ללוי והוא מברך שק"ב להפרים תרו' מעשר אח"כ שק"ב להפרים מעשר שני וכו':

קמ"ד וצריך זה בלקוח מן הגוי יותר ככזן שאם יטול תרומה ותרומת מעשר כא' שפטר שלא יוכיח הסיעור וכשהוא נפטר מת"ב ויקח א' מק' ואח"כ ט' חלקים שברשם הרחוקים להיות מעשר א' שבין זה שבידו ובין מה שקרוב שם וכיון שיהיה שם כל מעשר א' הרחוק לכל ואח"כ יומר מזה שבידו ויהיה תרומת מעשר וכיון שאם אין בשה שבידו כדי סיעור תרומת מעשר שמה שיש למעלה ע"ם הכר ושאים ואם חוזר שאין בשה שבידו כבר קרוב שם ב"כ למה שע"פי הכד ואפי' ושאר שם ויפתחנו הוא ל' שפק מדומע ובטל ברוב הרבה מא' ומאה ואחריך: ובכל שנה אני מתנה ואם השנה מעשר עני מה שאמרתי שהוא מ"ב הרי הוא מ"ע ופודה אותו בשווי לעניים:

קמ"ה ואם הוא שדה ושרצל צריך ליתן המעשר ראשון ללוי משלם והבא לנחת ידי כפק ויקנה ללוי כל חלק המעשר שלו ויקרא לו שם במקום ידוע והלוי יפרים תרומת מעשר ממקומו הראשון ואם בחולי נפתייר מעט וכיון כדלעיל:

קמ"ו נראה לזה שהבית הב"י סי **קפ"ה** ראשם צריך בלבו ובא

מי שיש בידו שפק ברכה דמספקא לה יברך ויש לו להרהר בלבו לנחת כפי הילה ולא יפחר בכפק ברכה ואפשר דבזה מוכל לתקן לעותה מפקין בתוך הסעודה דיברך בלבו ורוו מפוש שפק ראשם צריך ברכה או לא ואת"ל צריך ברכה שפק אי הלכה כמ"ד שם צריך בלבו ובא והוא מתהפך: **ויש** לתקן בזה ג"כ שפק מגולד לי שם מה שמחזירין אותו כשנתפק שם צריך ברכת מזון אי הוי כשאכל פיצורת דאוריית: ואין לומר דגם ברכה בלב מהניא כרוכה הוא לבטלה דלא תשמע כמו ובל תשא את שמות על שפתי וה"רן פרק בתרא דר"ה גבי אין מעכבין את התיוקות מלתקוע פי' בהדיא דברכה שהניא כרוכה הוא מדרבנן משמע דאין חיסור דאת ה' אלהיך תירא ולא תשא לא במזכיר שם מן השמות ללא צורך: ועיין מש"ל סי' קכ"ט דמשמע דהרהור כדבור:

שאלה קמ"ז מי שאכל אכי זית וחזר ואכל אכי זית אחר בתוך אכילת פרס ולא היה בדעתו כשברך על הראשון מהו: **תשובה** אפשר ללמדה מהניא דתנן פ"ג דכריתות שאם אכל אכי זית וחזר ואכל אכי זית שמין אחד חייב משני מיני פטור ע"ש ובגמרא ואפשר דכאן שום שיעור אכילה במעיו יברך בהחרונה:

קמ"ח מה שהניא הב"י סי' קכ"ה בשם הר' יונה שאם רשות הרבים מפקקת בניהם נראה דאין מפטרפין במקום ענין **צ"ע** במכות ומניח מחלוקת מניח רואין אותו מחלוקת לענין עדות זה מפטרפין:

שאלה קמ"ט אם ברך על היין בפ"ע מהו **תשו'** דבר זה נפתח בגדולים ובמחלוקת שנויה בתשו' הרי"ף ואוברא דבדברי הכי משמע ומדיוק דברי הרמ' שהניא שהוכפו' שם לי לברך עוד לומר דלא יצא ולא שטעמיה דהוא קאמר דברכת בפ"ה לא שייך ביין שה ליתא דיין ובמי פרי וכפשם שפייך בפ"ה בשמן כך שייך ביין אלא נראה דטעמא דמילתא דכיון דכל מין ומין יש לו ברכתו הכללית כגון לפירות האדמה בפ"ה ולעץ בפ"ה וצא לחם ויין ללמוד בדבר שדם דהויגו שקבעו להם ברכה לעצמן שפני הסיבותם לו אתה יכול להחזירם לכלל אחר פירות דשקיל שפנה שטבע שטבעו חכמים בפרט והוציאום שן הכלל זולת בשהכל שאמרו בפירות דבדיעבד יצא ושכין כשעבר ג"כ אם ברך בורא פ"ה על הפת דלא יצא.

קן הביא הב"י סי' ר"ב מר' יהוסף בפי' מובלות מהוה מין פרי ולא נגמר ניסולו מהכל וכתב עליו הב"י ולא דק מהרי חמרו בגמרא דכובלות היינו בוסלי תמרה ופר"י כמו פרופי חמה מבפלם ומרפס החוס ויבמו ותמרים הם עכ"ל ור"ל הוא ענין למלה בניתרו ביסולם פרין עכ"ד הב"י ועדיפא מינה הי"ל להקשות עליו וכי מפוס פלה בגמר בוסלם מברך מהכל לא יהיה חלה מההוכיחו פרי ים לברך בפה"ע כמו במאר חולבות חוץ מבובר וכו' חלה מכוונת ר"י למה שפירש רש"י בחולות פוכות פחחית פלה בגמר בוסלו הטבעי ובא הטעם ועזרנו וזהו דרך טבע כאדם בקדוח עליו אם הקדחת אם לא ויפה לחות פרפי מיסבול חומו ויפרף מעב והוא לפון

שאלה קנ"א מ"ם הרי"ם דמים מפבפלים לחולה מברך עליהם מהכל קפה ומהו מכח ממוע דכולהו פילקי ועוד הו מיע דפלקי הוי כבוש כמבושל לענין זה **תשובה** לפפר ד כיון שהם קפים הין מוציאין כל תמציתם כמיע דפלקי: ולענין הו כבוש כמבושל יש להסתפק מפוס דמיפו פלוק דהוה יותר ממבושל ויש פלוק כל דהו והו מיע דפלקי הוי הרבה ממבושל לא חמרו כבוש כפלוק מיהו מסתברא דכבוש כמי הוי כפלקי וכן הרופחוס קורין לכבוש חוכפוזין ויפה לפעמים יותר תמצית הן הבישול:

קנ"ב אוכל דבר לוקור מפני הסכנה אם מברך: הבוח הב"י סי' ר"ך בש"ר יהוסף דלא ובדך והבוח להפך מדברי הרי"ם פכתב דאוכל ביה"כ מברך ובראה דאין זה נג"ד דבריו דהתם הוה אוכל היתר ביום לוקור אבל אוכל לוקור בפעו קפה דומיא דפוחטין לחולה בפבת כההוא דהמלכיל לת פועליו תרומה ותה מהבוח ג"כ מפוקן קל"ו דהרי"ב בר והי"ם בפרי דאוכל טבל מברך לפפר דהתם מיירי פאוכלו במיד וטעמא טעים ועוד קוף קוף טבל תאכל אל יפרפל הוא מיבה לכלל היתר אבל אוכל לוקור מחמת מהוה לכוש קל בו ואינו טועם בו דבר מהנפם כהנה ממנו:

שאלה קנ"ג מי פנטל טלית ע"מ להניחו ובדך עליו וקודם פמיוס הברכה נאבד מ ודי אם לא ום ל ו תקנה: **תשובה** לפפר פימפוך בברכה ולך לתקוס טלית אז תפילין ויפוים לקב"ו להניח תפילין אז מיבית ועיין מ"ם גבי אם לאחר בפה"ע ותוך כדי דיבור פיום בפה"ב:

שאה קנ"ד למה ברכת פלם לוכס פוטרת מעין ג' וכ"ת דאין ברכה מסובה פוטרת לפחות הרי הבוח הטור מ"ר"ת מפס הרי"ם דאם בירך על העבבוים בפ"הג יצא מודי דהוה פאם

ברך על פרי העץ בפה"ח יצא ועוד ברכת מזון פוטרת תמרים ויין דמיין זיוני ועוד מ"ט לא התקינו לפועלים מעין ג' דהא כתב הר"מבפ דפלם ברכות תפתיחת דיפן התורה בברכה א' פגי וכפס פקדמו התפילה בהבינו וברכה מעין פבע למה לא קדמו ברכת המזון ת"ש ואימאי לא תהני תוספתא החיא דברכת פלם להר"ם דהא חזינן דברכה תפובה פתיקנה על דבר גדול יש לומרה על דבר קטן וה"ל כמברך ברכת מזון על תאכי ועבבים ורמונים: מיהו הוכח לומיר לדעת הר"ם דהתם לא פויבח ברכה דמזון על הלווהו ל' כמי פבירך מוהן ר"ט בפירות על פרי פחיבו מרים מיהו קפה מהחיל דתמרים ויין וכי הכי זיוכי טפי מלהתכוות:

ועל המחיה הכי חום' דכיון דברכת מזון מן התורה על כל פעם פהוא חוכל לא רצו לקדפה ודי בזה פהקילו להם מפלפס חבל תפילה בכל יום חיבו מן התורה ומפוס טירדא דחורתא קפרים:

ולראשונה ל"ל דאם היתה פוטרת ברכת פלם למעין פלם הרוחה חומר דפת גמור הוא ובבא לאכול פת בלא נטילת ידים:

מדי עברי בהלכות ניסית מבאתי להר"ם פס פמבוא דעת ר"ת דכיון דהותרים ניסית בכלאים מותר בין בוסס בין בלילה בין לאים בין לאפה מדברי למדנו דהותרה מבת ולא דחויה דכולן מטותאה בבבור למדנו בפפחים והפרוץ על המדה דבפוברין היינו דאפי' לת"ד הותרה היינו דוקא כל פהוא לצורך החולה כגון פאין בריך חלה לגרונית ר' ובבוא פניס אבל לא פהותרה לגמרי ולדברינו דמתיר תכלת בלילה ולאפה הא דאמרינן גזרה שמא ירבה בפבילו אחוה כמ"ד דחנוה הוא"ל מבת הל"מד הותרה כי היכי דכיון דהותר בגר זה לאים בוס הותר גם בלילה ולאפה אע"ג דאפבוכן לה בפרק במה אפה פעוס עם בפני עצמם: ה"ג ניחא מגו דהותרה מבת זו בפבול חולה הותרת כל ופרחל דכולן חייבים לרפואתו וק"ו הדבריס ומה אפה דלא פויבח בניסית ועם בפני עצמה היא כיון פהותר לוקור הותר כאי בפבילה כל ופרחל דפויבי לחולה הינו דין פמבת זו הותרה להם ואי לפפר פלא יהא אי זה חולה במדינת הים ח"כ הותרת מבת וה"ל דהבערה תוכיח פלא הותרה אלא במקדש מדכתיב ל"ת בכל מושבותיכם לף אלו חבוא חולה פלא הותר אלא לו בפעתו דכי פרכת נולף מינה חוכח לאיתר מה לפבת פכן כרת תאמר כלאים פהם בלאו • מ"מ קפה הדבר לפמעו וכבר הקשיתי על רחות פלו בלחם הפני פלו ע"ם:

ולדברין ג"ל דיפרחל מאכל מליקת העוף והא פטור מפוס נבלה כיון דהותרה לכתן ובפוף פ"ז דזבחים תנן דאין מליקתה מטהרת את

טריפתה

סריפתה מטומאתה ח"כ חין למליקה דין מחוסה וה"ם דלח פקע מס נבילה מיכח מיהו ל"ל דמחכי כלחוס דלח כמתיר לחוסרה עליה חבל מליקת העוף דחכתי לסור מסוס קדמים לזר לח פקע לחוסר נבילה מיניה:

הנה הר"מבם בפר דחויה היח מבת וכ"ע היכי מיירי ההיח דלח יעמה על ידי קטנים וכ"ו דההיח על כריחין לחיח כמ"ד הותרה מבת דח"כ היכי מרו רבנן מטע' ממצרפין לרעת לחרת לחלל מבת בקום עמה חבל למ"ד הותרה מבת לחי מפיר כדי שלח תהח מבת קלה בעיניהם כמ"ש הר"מבם מיהו לטעמת דשלח לחמרו מחין לחלל מבת על חולה סיש בו ככנה חלח ע"י חלו וכמיבה לורם ולח ימלח גוים חו קטנים לח יתעסקו בו ישרחל חפ"י תיומ דחויה היח מבת לחי מפיר לסוף סוף מכי למיתי לידי סכנה נפשות וחנן ביומח בפלה עלו מפולת בפק הוח מס ומ"ל חינו מס כ' נכרי ס' ישרחל דכל ס' ובפקי בפקות מחללין עליהם וכ"ע בהר"מבם: וחל הר"מבח פ"ו תר"פט וכמדומה בהלכה כמ"ד מבת דחויה היח ולח הותרה מ"מ כל מחין מס נבילה חמרינן לגוי לטחוט כיון שהיח דחויה חלמו ותדע לך שהרי סכינו בברייתח חין עומין דברים חלו לח ע"י גוים וכו' והכי לימח בפתי נוכחות דפוסקים פלכני: וקשה לנוסחח זו דהיכי מיירי רחויה מברייתח שחומרים לגוי דמדקחמ' חין עומין ע"י גוים מכלל דחיתנהו תמן ולכסחת ב"י דסעתיק חין חומרים לגוי קשיח דמה טיבם הוח כיון שהיח דחויה חלמו חדרבה מסוס הכי הוה לן"ל לעמות ע"י גוי: ועוד דע"כ מריכין חנו בביחור ממצרפין לרעת להרת בבי קטנים וגוי כדי פלח ישחרו חין גדול מהלל מבת במקום ככנה וחיכח לחת דפקות נפש וח"כ לחמרו יסבורן ליס נבלה הח כמו שחמרו חולה סיש בו ככנה חין מחללין עלו מבת חלח הס יש פס נבלה ישכל והס לחו ישמת ושפסר בזה דפסיש פס נבלה ישמרו לחו מסוס מחין מחללין חלח מכני שהיח מזומנת והטרוחו בכדי לח טרחי חבל מהוסרך לחלל ומכוחין הבדול מסוס הכך יש להום ומיעור דברי הר' מבח כך כיון דמכח' ההיח בזרה דברייתח דחויה חלמו חין לעמות ע"י גוי וכ"ו:

ול"ענין מעמה נרחה כל דבר דחיכח למיהם לטרוף דעת ההולה הס חין ע"מין לו כל כרכו עומין: מיהו ולקיום דברי רבותינו ז"ל היה נרחה סיטפל הגדול בדבר שהוח מסוס מבות כגון סיולין המחתה שהבעיר הגוי חו יקח כר בידו חו יכור הקדירה מן החור וכיוצח בזה והמהר' גיוס ע"י קטנים דכיון שרוחין הוחו שמחלל חין מבחוכין בין דבר קטן לגדול דחבח להפסר למעט בתורפ ולח יהח שם בית מיחום דנפשות חכי' חחר חלף בקרות עומין · מעמה בהשה ח' בשכוחתו שהיתה שקשה לילד ונשים שקטנות

חותה בדברים שחין בהם ממש ולח מהיתי בהן שלח תטרף דעתה:

זה לשון הרמ"בם רפ"ב בשעומין דברים הללו חין עומין לח ע"י כותים ולח ע"י קטנים ולח ע"י עבדים ולח ע"י נשים נרחה דהכי הוה גרים בברייתח וחין להניח גוים במקום כותים דבשעה ובברייתח היכח דמיירי בכותים הויכו קודם שגזרו עליהם והרמ"בם כגרסי אחר גרסתו בברייתא ונרחה דנקט כשדר דכותים גרועי מקטנים חשר לח מזרע ישרחל הם: וקטנים לח בחו לכלל מצוות ועבד הע"פ שהיכו מזרע כשר כיון שמחוייב במ"ע כנשים ובשמירת שבת והוח נתון תחת ישרחל וחין רבו מנוח לו לעבור על המצוות ועדיף טפי מכותים דהמרינן בעלמח כל מצוה שהחזיקו בה כותים משמע דהיו פוקרין שבתר ועדיף מקטן דזה חייב במצות וזה חינו חייב ונשים עדיפי מעבדים דחייבות ומזרעו בקרושה · ולח מבעיח קשיח והשתח מתורץ מה שהקשה הכ"מ דטעמת דשלח תהח קלה לח סייך בכותים ולח בקטנים דבכותים מיירי קודם שגזרו וקטן דילמח הוה למכרך כשהיח דכום לתינוק ושפי' למחן דלח חיים שהם דשמנה לשנה ומזמן לזמן לחבל הכח לשבת הבח וחלל וכן לשבת חחרת כי חין זמן לשבתה:

עיב בגמ' מיירי דלם חין שם נכרי ויש שם חמור הש"ו לחחור מנח ליה לחש"ו ולח מנח הני לרש הוה לן לחו לרש חרש ושוטה לשוטה וקטן מחי ה"ד לחרש ויהיב וה"ד לקטן ויהיב והרמ"בם בש"ו לח הבית הולוקים הלו נרחה דלטעמיה הוזל כמ"ש לחת טעם לדבריו דלפ בקטן חיכח טעמת שלח תהח קלה מיהו חכתי קשה דהו"ל חרש ושוטה · שבתי ורחה דבפ' ך' מיירי לה וחזרני בי דטעמת שלח ת"ק לח קלו לקטן וה"כ בפיר צריך להניח גוי במקום כותי ודרך המדפיסין בהוטלוח לעשות כן חו הכי קשיח על הרמ"בם לחמי לח ויהיב טעמת לגוי וקטן וקשה הדבר לחומרו מהכית על פה הוה טעמת לחרינה דשלח ילמדו ועוד חו חיכח הוה טעמת דכולל לכולהו לחמי נקט פלגח:

נוכח הברייתח דנרים הרפ וחין עומין דברים הללו לח ע"י גוים ולח ע"י קטנים חלח ע"י גדולי ישרחל וחין חומרים לעמות דברים הלו לח כ"י נשים ולח כותים מכני ממצרפין לרעת והרמ"בם במקום כותים גרוע עבדים · ול"ל דהרמ"בם ז"ל מפרש טעמת דגוים וקטנים קטן מפום דחינו יודע לחתן ידיו לשמש חולה סיש בו ככנה ודחכנן הו ישרחל להביח לו חו וכיוכבו וגוים דחסודים על ש"ד כדחמרינן שלח יתלוה עמו בדרך ויבעט בו חו יפקנו כש המות ולח ידברו עלו כי כבר הוח מסוכן וחלו הטעמים שכל חחד

יבור בהם לה הוכרך הרמב"ם לה בטעם שהוא חוץ למכל
ח"כ דמשום מיעמעו לחולה כהוגן נשים ועבדים מ"ט לה
דרכן על הלו לעמע ומעני פלה תהה ק"ב ודוקה ליפנה
פניר דמתרי טעמי נגעו בה גם תיבות ואין אומרים
ודוק ומטעם זה תסור מיספלו גוים וקטנים ואפי' בחול
אפי' להביא לו הקערה וכריך פתירה לגוי והר"ף דברים
כותים אפשר דמפקפק ליה אי גרי אע"ג הוו אי גרי
תרות ולרידים אפשר מיעמעוהו עבדי מרגיל בהם
ויודעים ויקחו ואולי אם יעמעו אחר שיגיע יודע ויעם
ויקחכן ייתר והטור לה העתיק אלא קטנים גוים ונשים
מעמע דעבדים פרי:

ואם מיהו הר"מב בכותים בזמן הזה כשפטה
פחלתיכו אי ס"ל להר"מב דלכל דבר
עשוים כגוים דהכא מעמע דהא דעשוים כגוים היינו
להחמיר כמשומד לע"ז ומחלל שבתות וכן נוטין הדברים
מכתב ר"פ פג פחבלו ז"ל והכיתי מן הגוים שהביא מלך
תשור מכבל ומכותא ויושב אותם בערי שומרון ואת ה'
הוו יראים ואת אלהיהם היו עובדים אלא בתוך היושם
למדו התורה והיו שומרים תורה שבכתב וכל מצוה
שהחזיקו בה היו מדקדקין בה יותר מישראל והיו
מחמירין בהם וישראל בקצת מצות עד שבדקו אחריהן
ומצאו להם דמות יונה ברחם ה"ג שהיו עובדין ואע"
עשוים כגוים גמורים לכל דבריהם עכ"ל ומ"מ שבחורך
היושם למדו התורה והיו מחמירים בהם משמע
שכתבירו לגמרי אלא פאח"כ פקרו בדברי סופרים
ובקצת מצות פא"כ הילך היו מחמירין בהם בשומר
ויתר וכי גוי שומר קצת מצות כחמירתו וכיון שכן
כשחזרו ומצאו דמות יונה הו"ל כגר שחזר לשורו שאם
קדם קדושיו קדושין כרשותא בהחזק ובפ"ח שם כתב
שכל מה שמצר בשעת שחשכות שבותים לה נאמר זה
אלא קודם שחקרו עליהם אבל משחקרו ומצאו אשר
זכרנו עשוים פחותים מן הגוים וכ"ל דהאי פחותים מן
הגוים לעמין הא דאחמרינן גוים שבת"ל לאו ע"ז הם אלא
משום שבותיהם בדיהם והקלו בזה לענין לפני עורדין
ולאלו אחמירו כע"ז בתורים אבל לענין קדושין הניחום
כדין גר. ואם כאחר דבריו דפחותין מן הגוים לכל דבר
קאמר ונראני מגר שחזר לשורו מ"ם ל"ל דבמחלוקת
שנוהג לע"ד גרי תרות היו כיון אלא באו אלא משום
ירחה והאכיח קופן על תחילתן ל"ל דאע"ג דשבלו והחזיקו
יותר מישראל בחוזה מצות לרמות את ישראל היו עושין
ורחים שפקרו בר"ם ולא החזיקו בכל המצות ואם היו
גרי אמת היו מדקדקים יותר מישראל כמ"ש התוס' פר'
דקדושין בשם ר' שבריהם הגר: אבל גר שבא מעצמו
בלי הכרח ורחו גמר בדעתו להתיהד ואע"פ שחטא ופרע
הוא: **ולמ"ד** גרי אמת אסי"ל הוא לאם דין גוי
שחזר לשורו ומשני שהגר שפק הוא

עוברת ואחרכה בט' רב יהודאי ומר רב שמואל דוקא כלה
כמ"ש הטור מי' מ"ר מדקאמר ואחרכה מעמע משפק
דהרי מוכח בהותו מי' דהוכח דאיכא קדושין ודאי אי
הרי אלו קדושין גמורים: והר"מב אחר שכתב
בחב ורו כלל שהכותים כגוים נשורים לה הזכירם עוד
כלו' דין גוים יש להם לכל דבר עם הכלל: וכ"ל דהא
דנקט כותים בהאיש שרכה דברייתא נקט ולאו דוקא:

מנוסח הברייתא שהעתיק הר"מב נולד לבן
בפק דכיון דאיכא שדרבות במקום חולי
שחיכו של שבבה שבריך וישראל לחלל כדיכו בשבותין שם
יתן בהדרגה לאחד מאלו שם חין קטן ויתן לעבד כהאיש
דתי שהחמיך להר"מב לה תיבעי לן דטעמא שלה תהא
שבת קלה בעיכו דלה שכא (ושהו תיקשי ליה האיש
דהכותן כיכו לבכרי חין שם שכרי יתן לקטן) כי תבעי
לן למ"ד לה ניתק שבת לידחות אלל פיקוח נפש אלא ע"י
אלו וגרחה דה"ם דלאו כולהו ידעי שחין שבבה ואחרת
חין שבת נדחה אלל חולה וכן בכל דבר חיסור:

קנ"ה דקדקתי בכתבים דהא דחביב קודש חן
מוקדש בפסוק כשיעבד לפניו וחין קפידא
לאכול זה קודש זה אלל שם דרך אכילתם ע"פ הרפואה
אלו שמהנה בני אדם להקדוש זה לזה כגון לאכול פירות
ולשתות אחריהם חין שם דין קדושה וחמרתי זה לפי'
דברי הת"ח הר שהביא הב"י בי' רי"ח דאלת"ה קשיא:

קנ"ו שה שדחה בי' שם ריב דברי הכלבו
שכתבתי שה דעיקר פושך השפלה אלו הוי שמי
שברכה דלאחריו וכ"ה ל"ל לאחוי יותבי' פו' דכידה כל
השעון ברכה לאחריו טעון ברכה לפניו הרי בהדיא
שלין לברך לאחריה אלא ברך לפניו: ויש שם
בריעתא דתני ויש שעון ברכה לפניו ואינו טעון לאחריו
וקא טרח למשכח מידי לאתוי חוכל פחות
מכשיעור: וי"ל דבאורייתא לה קאמרי ועיין בבי' ש"ט:
ולדעת האומרים דלברכת בורא נפשות לה בעי שיעורא
אתי קשת שכור דלא שייכי ליה משום דלא שייכא ליה
לומר האוכל פחות מכשיעור דשה חיכא מילי דבעו
שיעורא ואיכא דלא בעי ולמ"ם דאוכל מלא ופת עמו
שם מבע יש השת שעון ברכה לאחריו אין להקשות
דהשתא הרי הוא שברך שהכל בשבעל מלא וחפי' אח"כ
דנפטר בברכת פירות שבתי שיקרי יש ברכה לפניו:

קנ"ז ירושלמי ר"פ הרואה רב אחר שריך
לומר אתה ומשל אחר
אין שריך ג' עיולי כללא דהלכה כרב בשיטורי אחריה כשי
בור שלמי ואין ראוי שהיית שבריך ראחכה וכ"ו דהשם
תורץ ואיכא לתרוצי דאחר שהי ואחכה רה
דאיתכאו שהי בירושלמי דכיון דאחו לוה דבקי בשיטורא
טפי משמשע אית לן למימר דבכל דוכתא הלכה כוותיה
ולא דמי לכת' שפכה רשב"ג במשכת' דהשם ברקו ומצאו
שחלה

שאה קנ"ח כלי מים לו ב' פיות או כמורת קטנות ח' נבוה מחבירו אם

מותר ליטול מן העליון ובכלי מניקב מחמרו מיטול מן הנקב ולמטה, וכך אפשר מיטול ולא יעברו המים מן הדופן מחוץ אסור כלי: **תשובה** כלי העשוי מתחילה לכך לא מיבעיא דאפי' דרך הפה העליון מותר ליטול דהא כיור הוא לו ב"ב דדיון ולמ"ד בידי אדם כמי שי אפשר לנמצא אפשר שהוא ח' למעלה מחברו ות"ת דהתם לא בעי כלי הרי הכלים מלמו מקורין:

אגוזה מאג"ל שים להם ברזא ואנו נוטלין מהם (והוי כהוא דפ"ר דכלים פולי קורפיות) אבל כלי מניקב יש לומר שאם יעלו המים על הרוסמות: מלמעלה מן הנקב ומסס יבואו לנקב דאין להכשיר אבל למקדד אגודי ליכא למיחש שאין לנמצא מיהים בכל הכלים המשמש מוה ואתהה אפה לפיו מביב מוה בעיבול:

שאה קנ"ט המומע ד"ת אם מברין לברך: **תשובה** נראה דמחחר דמומע כעונה יש לברך מידי דהוי אמומע מפר ומגילה ואפילו לדברי חבור דהבוח בי' מי' מז דהרהור לאו כדבור דמי ואאין לברך התם סוף דבוכה מומע ומשמיע כ"ש דאפשר דההוא לאו דבמכה הוא דלאו מר בר רב אסי חתים עלה דהרי אמרו אסור להרהר בד"ת במקום הטיופת ואנו מבר' לעבוק בד"ת וכי היושב כל היום עומד ומעיין ע"ד הרהור לא מיקרי עוסק בתורה ואחי ק"ם דבתי' ודברת בם ואפ"ה אם קרא ק"ם בלבו יצא כגון אם היה חנוס וכו': ובב' אחם הפנים ח"ח ב"י פ"ה הוכחתי הרבוה דס"ל דהרהור כדבור דמי כר' יהודה קאי דאמר הקורא ק"ם ולא המשמיע לאזנו יצא וקי"ל בוותיה ובמוניה אם מוכח בהדיא דלר' יהודה לאו דוקא שהוציא בשפתיו דה"ה עי' הרהור ע"ם והא הנקט הקורא מפוש ר' יוסי נקט ליה ומוניון דעלמא מומע כעוסה והכי משמע מי בירושלמי בהדיא דאם היה חנוס דהרהור כ"ד: ובהל' ט"ב סבוא אסם לגור ומהריל מאכור ללמוד ע"י הרהור ולא פליגי דהתם מקום שמחה ולכל הפירושי המברך לא הפסיד אבל היום תלה עליו חובת לימוד וברכת התורה אין ברוך ללמוד אחריה אור וכמ"ם בי' ע"ם:

שאה קס למה לא תקנו ברכה על שמיעת קול עור כמו שתקנו על הריח ועל שמיעת בשורות טובות: **תשובה** לא שמעתי לזה טעם מבואר ובכפר מנחה שמה כ"ל שום קבת טעם ואפשר לומר שכל ההנאות שאחר רוסם התועלת בגוף אף שמשבור זמן הפעולה אבל הטור שמעת בשורה ברוחני ומשבור לא יאחר תועלת בשמי והו"ל כדבר ש"ב שמ"ם. ריח שאין בו עיקר אין מבר עליו:

שאה קס"א אם אפשר שברך הגומל: **תשובה** למ"ר דעשרה זקרי רבים מעכב ח אפשר דאפשר לא מיחוייבא דכל כך ב"ש פנויה: ואפשר דשברך שהחיינו כשהיא דבריך רחמנא דיהבך לן דאסר על קניות כלי שרש אומרו על חרוש וקנין גופה לכ"ם ועוד קו" מרוחה אח חבירו: אלא מלהודות שבאו על מקום שברך ברכים ולהודות על חכרון מעשהו ושהקב"ה נמל עמו לא בצדקתו שקנו ברכים זו אבל אם אין שם עשרה מי שטרו מלשבח אח יוצרו שברכת שהחיינו ועיין בכי' ח'. **אמר** המכ"ת ועיין בב"י בי' ר"ט דאין לברך הגומל על הנלת אשתו או שאר קרובים החביבים עליו ואם ברוך גוערין בו שמא הוי ברכה לבטלה. ועיין מ"ש הרב בב"ם ובמיורי

קס"ב במירום שם"ע הוכחתי מלשון הש"ד דא"ל אח אבוי וואמו שברך כמי שטוב והמטיב הוא יודע בו מאחילה שהוא לו נכסים וגם רש"י ולבסוף הוא חוש' שטוב והמטיב על בשורות הוא שמה שמשתרש לו ירושה מאבוי שכן בוסרוהו אח אבוי וואמו כלומר הניח נכסים ע"כ. ומכי דוקא לשון הלמשב אח אבוי וואמו נראה דאם ידע שהוא לו נכסים אין לו לברך דמכתחה נכסיו שלו לאחר מותו דאין לאחם מיעבור ויבוא נכסיו לאחרים דאין רוח חבריש נוחה הימיבו ולשון רש"י כפול ומכופל.

שאה קסב המולח מעו' כשות וכלים בשביל אנשי אם יוכל למכרם מיד ולקנות לברך שעודים שהנו ודאקן אין בין מודר הנאה שחבירו למודר הימנו שאכל וכו' ורב אחרי שלח לרבה שנבולה ושלשלי דהנאה המבואה לידי שאכל כשאכל דמי:

קסר מצ"א דף פ"ח אר' שפח דא"ל שמור לי הוש וכ"ו שקנו דאמרי לאמרה רב כפא למולתיה תרי זמני אחד אמתני' ואחד אברייתא: וא"ת דאמרה אמתני' ושהתם ולפיכך לברוית הו"ל כדאמר ר"ם: וכראה דלבתר דאמר לקמייתא לימטרין לרב כפא לדבר על הברייתא בי הוכי דתהני דבר שמעתא:

קסה ברכות פ' כ"ש א"ר בר ירמיה שאומתי שברכין על הריח שמעתה תמרתו א"ל ר' זירא והא לא קאכל ולימעמיך המוציא לחם מן האדץ דשברך והא לא קאכל אלא הנאתיה למיכל ה"ב דעתיים לאורוחי קשה וכי לא דאה ר' זירא דבר זה דעל כל דבר יש לברך קודם אלא הנאת ר' זירא לאו כראה שכח לומר דאלו שפיר לברך קודם שריח קנת דלפעמים נכתם חיש הריח שחמת המולח ונמצא שברך לבטלה ואח"ש ר' זירא להשיב

לרבה בר רמיה מהו הוה בנו של ר' ירמיה היה קטן הרבה בפני ר' זירא מר' ירמיה חכים היה תלמידו ב"ה חיבה טובה דלא חם להסיב **ומ"ש** לעיל דברכות העבח חין מס מפוס ברכה מחוכה ברוכה הויכו בדחיכה טעכה קבת וכהחיה כומחת מבת' מפס הרמ"בס דספק ברך המוכיח דמברך והיל ומרה בעיכי

שאלה קס"ו המוכח תפילין מוכחין בגוויה מהו **תשובה** לכחורה חיכה לחית' דכיון דהמלבוש עים בהס חיזה פיסול כפחר הע"ב ממוכח חותם כמרים דממח לה בכתבו לממן הו ממח לה כעבד עורן למתן דהה חמרינן גבי פטר כיון דכפל חיתרע וחויסינן דילמה כתב ללות ולה לוה וכו' חפפות רחוקות מיהו חפפר דלה דמי דהתם חמרכן המוכיח מחבירו עלו הרחוים ויד בעל הפטר על התחתוכה חבל גבי חיסורה חין לחוש כל כך והס מפלן דרך היפוח בכיכן ליכה למיפס חבל הס הס מופלכין פס בלה רבועות ופיחוחות חפפר פחז"ם לחוש ועיין המוכח תפילין ומי פחברו לו יהרגוהו ומפלן פחוטין וכו' ומיהו יש לומר דלה דמו כלל לפטר מפוס דחדס זהור בפטרו ופמרו היטב ולחחר פפפרע חיכו פוה כלום חלה לפור ע"פ בליחוחו ולפי"ז לל פכפפרע המלוכו חבל דבר פהוח פוה חיזה מעות חין דרך להפליכו דחל"ת מוכח כלים בעוק חמתי וכרית

שאלה קס"ז חחד עכה קדום ק"ק ועדיין ע"ב היה חומר וקרח זה חז"

מהו **תשו'** יש לרמותם להחיות דמי שכתעלף קרובו וכפבור פמת קרע עליו וחזר בו ומת בתוך כדי דבור דהין פריך לקרוע פכית ובר מן דין מכוין פחתר ע"ב כקדיפך הס עכה מיד לפפר דיפח

שאלה קס"ח תיכוך פבולד כפהוח מהול כפטיוף ממכו הס פריך לבטל נפילת לפוס **תשובה** פמחה מיהח חיכח וחין לומר

קכ"ט כדר המילה טוב פרחיתי בירושלם ת"ו מביחות נפוס לתיכוך לבה"כ ומוברת חותו להביו והוח תופס חות ו וחומר בקול דס הס חפכחך ירושלם תי' ת"לל וג' פמע ישראל **יא"א** ה' מלך ה"ת הי' ל"ו לכח ה' הושיעה נח ב"פ לכח ה' הלליחה כח ב"פ ום מקדימין קודם הס לפכחך הטיבה ברכוך ח"כ תהי' לז תחפוץ זבח עולה וחי' עת"פ וכל הפסוקים הוח קורח והקהל עוכים חותם לחריו וחח"כ מברך בחי' חת"ה הקב"ו להכיכם בפח"ו והם ע"ב חומר לפרי תבחר ותקרב ישכון חצריך ועוכין כל הקהל כפבעה בטוב בק"ם: במקהלות ב"ח וג' בפרוע פרעות ביפרחל ומוכר התיכוך למוהל והוח נותנו על הכפה המוכן לחליהו ואומ' זה הכפה על חליהו הנבוחה זל וחח"כ נותנו

לכבדך ומל והחבי הבן חומר מהחיכו וע"ב מברך פל היין ופל הבפמים וכל הקהל מריחין מכבר חלק להם בעל הבריות ע"י הפמים בר פל הדם וחומר לפני קדם וחלהיכו קיים וכו' וקדים: גם מנהג טוב פכל הל לה פלימחר כעפית המילה לומדין ת"ח בבית החבי חבן: ומועד חותם פעורה פל מפוה בלילה ובי"ם לחר המילה

בבר כתבתי פכפמלתי בני ברכתי על המילה מהבחתי רחיה שים לברך על המילה: **אמר** המכ"ח עיון ע"ם מ"ם מחלק הרחפון וחפפר בכתר החזרת הוה דקחמר הכח:

שאלה קע הס יש לחוש למה מבח בתרגום מכי בפי' לחיים דמתרגם לועג עילוה ולועג תתלח · **תשובה** לח רחיתי מעפם בכחן כי הכל פודין חותם בשה מכותין פרוטות לכהן ומדתכן לחיהו הלחי מן הפרק פל לחי וכו' חין רחיה דלה הוכרך לתת קיפון חלה לחי התחתון גם מדכתיב לחיים חין רחיה מיהיה גם העליון לפי פהתחתון מורכב מבני עצמות כל ה' בפני עצמו מקרי לחי ויש קבת דקדוק מן המפכה לפתח בהזרוע והלחיים וחח"כ מפרש חוזה הלחי ולה חמר חלו הם לחיים מפמע לפעולם תירתי בעוכן והדבר בפפק חכלי ועיין בם' פרי חדם פפס הוכחתי פתרגום פמי הוה מיחם ליוכתן ב"ע והוה לה היה המתרגם שים בו הרבה תיבות מפומות מתרגום בבויים גם הערוך כפמבוח בשמו חומר בירושלמי תרגם וכפמבוח מן הכבויים חומר תרגם ויכתן· וכמדומה פרחיתי בדברי רפ' כפמבוח מתרגום פני פחומר ובתוספתח מפחתי: **אמר** המנ"ח עיין בהרב בעל יפה תומר במדרש רות פ' ובגם סי' ג'· חילוק בין תרגום פהוה הלכה למפה מכיכי למחיכו הלכה למפה· תרגום פל תורה ופל כבויים הוה הלכה למפה מכיכי: חבל תרגום פל כתובים חומו הל"מ חלה לפרש העיכוים כפי הכברה וכתובים לה תרגום יהוכתן ב"ע חלה רב יוכף: וכן עיקולם הגר ועקולם חיכו חקילום עי"ם:

שאלה קע"א מי פחתן לו יין לקדם בליל פבת ומתתון פיהיה לו למחר מהו: **תשובה** מפתברח דפחכי עיולי פב תח מחפוקי דחיכו בדן פוית עכה ליל ש' וחפי' ההוח דבת טות חוכח טובה דחמרי דמפום חומרח ועיין תוכפות דפ"ע פכחים גבי מתעקרח לכו מרגא:

קע"ב מצאתי פהכהיב הדב כתה"ר בביתן זל בפתוכיחין ספר פני קורח ח' וחומר קדים וחח"כ עולה המפטיר וזה בק"ק ת"ת פבע"ק ת"ו פחתי מתפלל בו ומצחתי לו כמך בתום' פ"ד דתעכיות והוה מנהג טוב: **ומה** פבימל מלומר והוה רחוס בפבת חכי הוכחתי פבריך להתודות בכל

יום ובכל רגע ורגע מוסיף חסדים דכתיב וחסדיו נגדי תמיד:

שאלה קע"ג המתענה יום שמת בו מלעיה בחזקת חדר יתענה ת'

מתברר דכיון דלא"ל מהק"ב ויסב ומלא מנותיהם על צדיקים מיום ליום ולאו משום הכניה מיתת בה מלעיה היתה מעוברת לא מת אלא בחדר מכי ואפי' אם הכניה מגולד בה היתה ג"כ מעוברת וגולד בחדר רחמנן ובירושלמי דרים מילתא נומר עלי ולא ידעתי בחזקה

סו"ת מברכין מחדם במדבר מזה

שאלה קע"ד חסה אלא בכרה וילדה תלומים ר' פטר רחמה בכ"ט

דחדר רחמן ור' בר"ח חדר מכי מזה מכאן לכלל מנות חדם ר' קודם חבורו לעניין ויבוס מהו: **תשובה** גזרת מלך היא בכ"ג דרב ועבוד מעור ולעניין כבר את לחיך וגו' לרבות לחיך הגדול הקודם ויכבר את המאוחר וכן לעניין ויבוס תע"ם מהרחמן בכור לכהן אבל אינו בדין והיה הבכור אשר תלד כי אין לנו אלא דברי רבותינו דבגדול החיוס הכתוב מדבר והבעיר הוא הגדול. ומי יודע אם לידת יעקב ועשו היתה כעין זה תע"ב דהיפלינוס לי בטיפן או בתמרי נולדו תאומות אף דעל תאומה ויכחק דוקא קאמרי(ועיין תוהר"מ ק"ד:)

שאלה קע"ה חסם יש לברך הטוב והמטיב על פיכוי יין בבית האבל.

תשובה אין להבית רחוה מחמרינן לו מת אביו ואמו דמברך הטוב והמטי' דהתם הוי כמי שמורה בבו בין המברכים דמשום דלא ויחיץ המצוה ואחר מהחיינו אבל להרבות בין כדי לברך אין רחוק וכן להבית לעניני מרי חדם לומר עליו מהחיינו ונרחה דאין ללמד מהחיה דמתני הבלונן בית המקדש דחמור לן וארי הרבה כמעשים בחותם הוחים מבחר ויין ובאבל יחוד לדרבה מרבים בהם משום ויין למרי כפם ונרחה דבין המברכים הנוהגים אלא לו' מהחיינו גם יש למנעם אלא ישמו בויין כדי אלא יברכו ברכת הטוב דבמקום מהחיינו הוא אלא מזה ליחוד וזה לרבים ובתום' דהם אין אחרים עמו בסיכוי יין לא יברך הטוב ע"כ ואפשר מיברך מהחיינו:

קע"ו כתב הב"י דכלים חדשים אלא כשתמם בהם אם חזר וקנאם חינו מברך

מהחיינו דכיון מהיו אלו מעם אחרת טוב אין דבר הירוע כמחזר וקנאם ע"כ. והרשב"ח הבית ורושלמי לא כוף דבר חדשים אלא אפי' מחקים חדשים הם לו וכתב הרי"ב דחדש"ם דוקא למעוטי מכרן וחזר וקנה אותם ר"ת (פ"ח דסוטה) בחמה הרמה למעוטי מחזיר גרושתו אחיו חוזר עליה מעורכי מלחמה ע"כ ואחר דמדמה דין קונה כלים לאחם היה לנו לומר דלא כדברי

הב"י דחדשים אלא כשתמם בהם מברך כמחזר וקונה אותם דהא אותה בירושלמי בפ"ק דמ"ק גבי הא דתנן אין נופחין כסיס במועד אבל מחזיר את גרופתו מפני שהיא ממחה לו הרא דאת אמר אין מניחין אבל אין החירומין אמור ופשקו ב"י כמכח דכאלא כשתמם ום סם ממחה בחזרה הכ"ל גבי כלים ומה אלא תילק הירושלמי גבי חזר מעורכי המלחמה אפשר דהוא הדין ר"ב מפני דהתם בעינן חירומין חדשים ממש דכתי' כי יקח איש אשה חדשה: ובפי' הע"ב החרכתי ולפם הוכחתי דעת החום' דהם כ' ממחות ר' בשעת קנין ור' כשתשתם ר"ב כאלא כשתמם בכלי וחזר וקנאו אפשר דחייב לברך ואפי' בישנים קשה הדבר אלא יברך דגדולה הממחה כשחזר וקנה את אלו שנטפר במכירתו כדאמרינן בעלמא מוכר עבד אמה ממחה בקניה אל לאחרים להכח תרתי ותתם חדא ועיין כו' ו':

קע"ז כתב הב"ח דהא דמברך שנתן לרך לפוס לעוברי דרכו היינו ברוחה

עז עשמה אבל על הבית אומר בית גאוס ע"כ ושם הוכחתי מלשון הרמ"ם לשפך דקאמר הרוחה מקום משובדים בו עז אומר ברוך שנתן וכו' ואפשר אפי' אלא יהיה בתוכו עז אלא שמתקבצים שם להמתחות לשמש ולורח או לשאר עז ולפי זה על העז עשמה אין לברך דלאו משום לרך אפוס הוא ויברך מניחה אלא כדי אלא לאבד עולמו מפני המוטים שאם בחתה לברך עליה היה לריך לברך על כל נבח שמעים ואין לחלק בין דבר שיש בו תפיסת יד לרם כי הוא ענין לכאן ואין ענין כותן ר"ח אלא בעוברים ואין נרחה כן דעת הפוסקים

נקטינן מיהא דלא כה"ב דגם על הבית יש לברך

שאלה קע"ח הרוחה קבר אביו אחר לי' אם יברך דיין האמת:

תשובה לא דמי לרוחה בתי ישראל בחרבן דאחר לי' חוזר ומברך וכן ערי יהודה וכו' דחרבן כל זמן מרוחה לי' דיין האמת דאפשר היה מובנה בימיו וכל מי אלא נבנה בימיו כאלו נחרב בימיו ואלו היה לנו זכות לא היה נחרב מעולם אבל המת ר"ח בלאו הכי ומאחר מברך בשעת חימום ם ב אין להתאבל עליו ע"ל בגים אתם לה' אלהיכם לא תתגודדו ומההוא דלקוט

עצמות ליכא תיובתא דהתם אוכא בערוך דמת:

שאלה קע"ט קהל שבנו או קנו בית הכנסת אם מברכין:

תשובה ועמוד ס"ב ויברך בקול רם בה"ט הטוב והמטי'ב: ואם נפתר וחזרו ובנאו הו נרחה כמו המברכין דפנים חדשות בתו לכאן ולא דמי למכר וחזר וקנה:

קפ"ב כתב הב"י ח"ת מי' **ר"שו** נבו ור"י היה מתיר בתנור שקבלו

בשותפות דחטור דיוק בלישנה לומ' ורי' היה מתיר דמשמע היה מתיר בתחילה אבל לא בסוף ואין זה ראוי דבכמה דוכתיה משכחן בהאי ליסנא ובמי' תלא הלת מרו טמבורך היה חומר ובמי' תקס"ב ליתי היה חומר דהוי קבלת תענית בהדיה בשעת מכחה והוא אל משכן כן הלה אחרבה אוכא למימר דהוה חומר לן דמרב לה בשומיה כראמרינן בהניחו היה חומר דמשבת אבות:

שאה קפא מה שכתב הלישבם דיפתל על הפתחים להדליק נר של שבת

מזה בבלל עובג שבת קשה וחרי אחרו עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות ולמה לא כתב הטעם משום שלום הבית:

תשובה אחברת דמשום עובג בעלמא לא יפתל על הפתחים (תע"ב לעיקר מעורה חפשר מיפתל כדי שלא ישתכח בשבת) אבל מוכח עליו הנר דאיכא עובג ושלום ואילו היה חומר הלישבם משום שלום היה קשיא לן דטעמא דשלום בכל לילה אחיתה לכך הניחו טעמא דשלום דיוצא ומוסיף מדלוים דאיכא כמי עובג שבת וכ"ש לי אחרינן נר ביתו עדיף על כל לילה:

קפ"ב הביא הר"מא בשם רוקח ממהגיום לכבות

הקטנים בשני הנר של שבת וכי נר קדושה יש בו ודוקא בבי נר חנוכה אבור להרבות משני משהקשה למשנתו אבל נר שבת דלשימוש עבידי ואפי' בשוכה דהוקשה לחג אחרינן דומיא דבית הום ואשתו ואין כראוי לחלק בין הנר הגדול משמשין על המולתן למאר כרות יום קשת ראוי משהוא דאין פולין לאור הנר ושקיל וטרי לי טעמא משום והרוג וכו' ולא קאמר לי טעמא משום כבוד דגש לפלות כלי חינו דרך כבוד אלא שום לראות:

שאה קפג מה שהביא בי' מי' לגז בשם ת"ח יש שאעפי שאינו נהנה

משעם הריח מברך שם יש טעם. **תשובה** טעמו בצידו שא"צ שאינו מרגיש בריח הנאה יש לו שמחזיק ראשו ובופו ע"כ: ואשכר דמודה ת"ח דאם יש לו כוללה חיש מברך שהרי מחמת החוטם אינו עולה הריח למוח ולא מיירי אלא בשי שאין לו חום הריח משבעו שזה כיוצא בהשוים כמו שמשמשים בריחים שמריעין ואין בהם כח ההולדה גם התותרן לא ניתן בו כשולת הריח ע"כ שהשומרות פתוחין ולזה ועלה הריח למוח ויחזקו לבל הדבר קשה שאם יתן אדם שלומא עליו להחזיק ת"ח בופו ויסוך בשמנים טובים שפני שמגיע לו הנאה ויברך ולא הברכה שתקנה על הנאת הריח כמו כשהחיך אוכל ויטעם לו ורחיה דאותה שיש לשמאו ואוכל שוכלין לרפואה אע"פ שמחזיקין בופו ולמ"ד אע"פ שיש בהם טעם אינו מברך: ואשכר דטעמו משום דאחרי בריח שהוא דבר שבשמים שהנית בו וכיון דאיכא הנאת בשמים מ"מ יש לברך דטעם הבשמים בא"ם בשביל שאם

קטנות

יתירה הם בחוש וא"כ חוץ ממו אין לברך: ועיין בשם פרי חדש שלי:

קפד עור הביא בשם ת"ח שאפי' מי שמבור שמברך שהנר של הנר ה"ל בא"ם

אבל במוצאי יוה"ך לא ע"כ נראה הטעם דשם שאנו מברכין על האור בא"ם הוא זכר לבריאת העולם והאור היה תחילת הבריאה ולפיכך שומה מברך שיש לו הנאה בבריאה זו שאחרים ורוחו הרוך אבל טעם הנר במוצאי יוה"כ הוא להודות לה' שהבדיל בין יום גדול ונורא שאסור בכל מלאכה כשבת לימות החול שאנו מותרים במלאכה ולקמן הנר שהוא בכתפה יותר ועוד שמוש לאור השבת והזהירו שיהא נר שבת מחלכת חיכור לרמוז שמה שהתקינו דבר זה שיהן להיותר המלאכות הוא וכיון דשומה לא היה יכול לעשות מלאכה לאור הנר אם היה רוצה א"צ להזהיר אין היכר בין כך החשוך לנר המותר:

שאלה קפה למה לא תיקנו ברכה שיקרא הרחמן ג' פסוקים וא"א

הלוי ואחזור ויקרא הב' פסוקים שקרא רחמן עם שנים אחרים כשאחרו ג' פסוקים בפרשה לישראל ועוד למה אין מתחילין משבו' שלשלה: **תשובה** בשקוש אחר כתבתי שבעניו הקרבנות לא רצו להוסיף דבר אלא לקרות בעניינו של יום דוקא דשם"ה אין מיפיחין שני כפרים בשבת לקרות ביום השבת לפי שאין בם אלא ב' פסוקים ולא רצו להוסיף אע"פ שמוייך הוא ליומו ענין התמיד • ומה שלא תיקנו שיחזור הלוי משום הכנסנין מרואין שמתחיל הלוי בתחילה ושבר רואין קורין בלא אלא שלשה ומח"ש אין קושיא שאם רואין מחזורין כמה פעמים שהפרשה קטנה: ובזה מתורץ למה לא תקנו שכהן ולוי יקראו ה' פסוקים ארבעה לכל אח"ש וישראל ויחזור ויקרא הר' פסוקים שקרא לוי והבה אוכא שאפשר שבכתפין ויוצאין:

שאלה קפו מהו שריך בשפחים כתיב ז' ימים שחור לא ימצא וכתי' וכו' וכי לא אחה דבריה אחרינן שקשת היום כשולו:

תשובה יודע היה שקרוש אחר חילק ושמעת אחין שחור חמץ עד חצי יום ט"ו והוקשה לו דשלמא גבי נדה כיון דיכולה לראות בתחילת היום או בשמעיתו או בשופו אחי שחור שאמר דקאמר שבעת ימים אחיה בכדאחה אבל הכא הו"ל שבעה ימים וחצי שחור לא ומצא ז' ימים דאבלות נמי שפשר שיעשך כל היום עד בא המנחים ולא קבע לה זמן: **אבל** המ"ח לכתוב אחי כללא דשקשת היום כשולו ום לשקור אי הוי דוקא היום ולא הלילה: עיין שרך אין עומדין בהלכות הרי"ף דף כ"ד ע"א דבשני ושם פ"ם בשות ישראל הן השמידו על עשמן וכו' ומן הדין היתה טובלת למחר ויוד שתבע החשה

ומותרת לבעלה דמקנת היום ככולו וכו' עכ"ל ומה"ל מהי דקאמר טובלת מיד מתכון החתם וכו' ולה קאמר טובלת מיד בלילה ביפורת הכוכבים ממש דדוקא מקנת יום הוא דאמרינן ככולו אבל מקנת לילה לא. ועוד הא"ל אי נלפיכן תוכה לעתר דוכתיה כפי מ"ש מעיקרא בשאלה הנ"ל כי כעת אין בידי כי אם ס' הרו"ף לבד:

שאלה קפ"ז ספרים שכ"ו כגון גמרות פוסקי' ומפרשים אי מותר להוציאם:

תשובה בירושלמי פ' ח"ד אית תניא ספרים מוכתה בהם אי אתה רשאי להוציאם לא"ל ואם כתבם ע"מ להוציא מותר ונריך לידע אם בספרים מוכתה דקאמר היינו שכתבו בתוכה או שהובאו מן החוץ אם כונת מוכתה היינו כשכתבו כל אלו הספרים על דעת הובאו מחוץ ויהי מותר ואם כונת מוכתה אל אפי' הובאו לתוכה ע"מ להשתקע יהי אסור והדעת נוטה לזה. אלא דאיכא לפפוקי אי ספרים דקאמר בי רושלמי דוקא בש"ת דבימיהם לא היה שום תורה שבע"פ כתובה כמו שבה בהקדמת עץ החיים אלא שכבר כתבו הפוקים שבזמן הזה מחמר שכתבום שמום את לעשות לה' יש להם דין ש"ת מיהו דוקא בגמרות ומדרשים שהם דברי חז"ל אבל פוסקים ומפרשי שכל ר' בונה בשה בפני עצמו קרובאני לומר שיכן בכלל זה. **אמר** המניח דבריו אל ידקו לולי שהשכמה הקדומה שבע"ק ירושלם תו' היא על כלל ופרט מהספרים הנכתבים שם אלא ידעו חוכה לה כיון שבאו ע"מ להשתקע ולעובד ותיקון לומדי התורה ג"כ כרחה מנוכחה שרויתי שכתקנה כדי שימצאו בזול ובני העניים וימצאו כליס והכנות לת"ת ולא יתרשלו מחמת חסרונס ויוקרה דלויהו. וא"ל אל תספר שתשובתו היתה כפי הנעת השה לה שהיא בשתם אי"ה.

שאלה קפ"ח זקן שחין לו שיניס וחב ב עליה מן החמצע שהוא רך מהו:

תשובה שע"ג דאמרינן בעלמא חביב עדיף הכא שהני דבעינן שקוס חביבותו דשת שקוס בונע ברך מיהו אם אי אפשר לו לאכול מן השקה יבצע מן הרך:

קפ"ט נוכחת הטור בדברי הרמ"ב אם אם הוא מכופף אם ברך המוציא אם לאו יברך שכפף אל דק"ל דק"ו דכשהוא מבע מברך כשהוא רעב לא כ"ש הוי ק"ו נמור. ה"פ לשפר דמיירי כשהתחיל לאכול ועדיין יש לפניו דכיון דבודו להשפיק ולברך ברכת המזון יברך המוציא ולשה ואכלבל השעורה בשפק ברכות דאשור ליכנס בשפק ברכות דנהנה בלא ברכה נקרא מועל ויש ללמוד מדברי הרמ"ב שם מ"ש אי' ח' דם"ל דברכת השבת דשות

מיהו לרידיה בעי תניא כגון זה דנהנה מן העולם הזה ב"ב נקרא מועל גם רשיה דנהנו כל ישראל להרבות עולין הרבה ולא חסו לברכה לבטלה עיין בי' קכ"ב:

שאלה קצ למה בפ' קפץ גבי אם נזכר בלא ברך המוציא עד שגמר בעודתו חוזו מברך ובשקנת הגמ' ובפ' קע"ב מביא ר"ח דעות הסוברים דמברך ברכה ראשונה גבי מכת והכנים מפקין לתוך פיו דבולעם.

תשובה יש לומר כשנזכר בעור שהשפקין בתוך פיו הרי גמי בלבו לברך וכאלו התחיל לברך דמי אבל אם לא נזכר בלא ברך עד אחר שבלעם יהוי דוכס כדין המוציא.

שאלה קצא מפני מה תקנו המוציא בה"ח ולא תיקנו הבורא בלא בורא פה"ח.

תשובה זה דהמוציא משום פגיעת ב' ממיס עולם מוציא ויש לברך לזה דהמוציא ליכא דקרא ובורא ליכא דקרא אבל לא אתא הבורא בה"ח.

אמר המניח עיון ריחו שכתב דבריך שכל הברכות יהוי שפעותן לשעבר כגון שהכל נהיה שהוא אומר יהוה בדברו וכן בורא פרי שפעם עותו שברא כמו יוצר הרוס ובורא רוח וכן ג"כ המוציא לש"ה עבר והבואו הרב בכ"ה כי ר"ב ע"ש.

שאלה קצב לש"ד שחין לברך דיון החתת אלא על שפוכה שהוא שפטער עליו מ"ש אשתו של לוט.

תשובה בי' הקשה עליו מן הפיל ול"ל שלשה דשוה לתרוויהו אלא מיהו הרש"ב אלא לשפוקי לגריע שבהשה עכ"ם וכן דייק התם לשון הטור ואשתו של לוט לא כתבו שעבדה עז.

קצג בהנהות הריף שכם' תומת ישרים דף י"ט על הלן דכשבת דשוכיפין כתב ר"ם ב"ב שקבל שרבותיו שלא התירו להוסיף רק בזשן השכנה שלא היו שבריכין כל הקורחין אבל השתא שכל הקורחין שבריכים לין להוסיף כדי שלא יוסיף בברכות שחינן שריכות ע"כ. ואם הקריאה בתורה שזוה וכל ר' רוצה לזכות ואם חוכו יודע רוצה שיקרא לו ס"ב למה ושנעו רבים שעשות שזוה ועשו שצות ויברכו אלף ברכות ושר דהוי שחלת להו בשפרשקי ושגדי כאשר לו שלא יאכל הרבה שזוס ברכה שחינה ברוכה. ועיין מ"ש סי' ר' ח' קפ"ט ושאשר דאוכא תיובתא שהכא לויתא דלכתחילה מיהא בעי עלילה כלדהוי.

שאלה קצד מי שחין לו שלא שכבדת לבער שחין שריך חור הבר אם יברך על בועור חבין.

תשובה אם חמוץ שכבדת לאורה נברכת שחין שריך חור הבר לא אמרינן שחין לברך דהא ילפינן שציוה שמוציא וכו' ה"א שמכתא ואפי' אם הוא במקום שחין שם כר ושריך לבער בביתו בוש יברך דשודי נר כתיב בשוריתא.

קכ"ה הבית

קצ"ה הביא הרמ"ה מתון לבטל בוסם חלה לחתר מפרק החתן
כדי לקיים מנות מריפה בחתן אלו ע"כ ולא כורע מה מבוה ים בפרופת חתנו ויחללנו חו ימברכו וחם לחתר זמן תיכורו תו לח מהני ליה ביטול ויותר נכון מיבטל מיחחילה וכמינוע חם מעות ימרפנו לקיים דברי חכמים:

שאלה קנ"ו בהלכות בפר בחלב גבי חלה הנחתן בקערה על בפר הניח הרמ"ה דיש להחמיר ולמה לח הניח כן בהל' פרח לחתן במפהו: **תשובה** מפוס דיש ללמוד מפס דעיקר דינו חומר ויותר הס בזר וכל החומרות המויכות לפס מכ"ם פיש לנהפג בחתן: **אמר** המניח הפרש גדול ים בין מדוכה לקערה על בפר מהניה ב"ד מ' כ"ה וק"ג וק"ח לחם דלפי הטעם המותר בח"ח מ' תמ"ז קעו ד' כרישה דיש במדוכה כדי להפליט כתו בקערה דהכי הכי לחת טעמח דהיתרח מפוס דהמלח חינו מפליט מה מבלוע בכלים: וחינו מפליט בפונן: הח לח חיישי דקערה חמורה ויותר בלי ספק:

שאלה קנ"ז המקדש חת החפה בבפר פתם ומצח מחיתה נבלה מי הוי מקח טעות: **תשובה** ים ללמדה מדברי התום' פ"ב דקדושין ד"ה היקדש בערלה דבין דהחפה כבורה פיש לה ליהנות דרך הכחתה וחינו כן לח במכה דעתח ע"כ ה"ב בב"ד חיכח למימר דכין דקבורים דיכולה לחכלה וכריך למברה הוי מקח טעות וים לרחות דלימנות פלח בדרך הכחתה לח מביחח חלה מחותו דבור מוקפה דהיתם לחו מפוס מקח טעות נגעו בה דמ"כ חג"ל לחרומי חלה מפוס לפנרי הכחה מקניח וחינו גלעח כמי דמכי הוח:

קצ"ח ומאותו דבור מולר לנו פפק חי פינגל מותר וטמח תופפין דמיפס מהדברי התום' חמנע דפפוטח ליה חלה תפפי והוה נרחה דתפפי כי קדם הס:

קצ"ט שם דף נ"ז דמ"ד ד"ה בקדפיס ים מוחקים הח דקחתר בפ"ד ולח פרכינן חי חה קדם וכו' וחין כריך למוחקו דהיקפ קרי לג"פ וכיון דחין חרס ג"פ מעלמו ח"כ כמקיבל ל"ל דהכי קבל ולפון חין מפיבין על ההיקפ דקחתר הוח מופפל.

שאלה ר' מ"ם הטור כי' תצ"ז בפפ הרמ"ם דזיעת חרס חינו מחתיץ חי זיעת בהמה פוה מ"ט: **תשובה** כפפ פרוק חרס וריר בהמה פוין כך היה לנו לומר מזיעת חרס תחתיץ פם חיתח מזיעת הבהמה מחתת: ל"ל מת"ה נכתפק חי זיעת בהמה מחתת וחתר דחין להקל וחי פפוטח ליה

דזיעת חרס חינה מחתת כך היה לו לפפוק בזופת בהמה דקולים הם ועיין לקמן סי' ר"ח דמי רבלים מחמיכין ולפי הרופחים הפתו והזיעה כולם חב חחד לכולם הוח הרס ופוין הס:

שאלה ר"א מ"ם בעוף פנדרם דלח חייפינן לרופוק לחבריס ומותר לפוחזו בי"ט ומ"ם בעבל פמולר דמויס הרמ"ם והטור **תשו'** מפחתי בב"ח פהרבים בזה ותילף דעוף מכדים היה לו פעת היתר בעולם דבהמה בחויה בחזקת היתר עומדת חבל מולר לח היה לו היתר מעולם. וקפה דעודנו בחיכו בחזקת היתר היה עומד חבל חתו חבל כרחה לחלק לכתרם כריך כ' דבריס מהויה ובריקה מחחר מיפח הו מהויה ים לומר דחפתכת פפור בבריקה חבל בעבל פמולר לח היה פס דבר מיופיחו מידי ספק לפיכך הכריכו פופדים ע"ג קרקע.

ר"ב ומה פפפקו להיתר בעבל פמולר ע"ג דכתב חלן דבפוף דלח חפפוטה חוכח למימר דכי הויכי דחתי עפה ודחי ל"ת ודחי ה"כ חתי פפק עפה דפתחת ט"ו ודחי פפק ל"ת דעלחבה חלח פים לרחות דבפעה דעבר לח"ת מקויפ ליה לעפה. ומיהו קפה דמנח ליה להרן דלח חופפוטה דהח דמי ר' ירמיה ההוח דרפיפ דטעמח לחו מפוס פכריך לבריקן חלח מפני פכריך לחכמים ומפמע דקבלה מיכוה ר' זירח ועוד מיותי תלמודה ההוח בריתח דח' הביח חת החוי דטעמח מפוס חבימה כדחמר דמפוס ליכון רעפיס כגעו בה מפמע דהויכו טעמח ולח דחיפינן לבריקה ח"כ מפיר פפק חרמ"פ לפ להקל דבעיח דחפפוטה הוי.

ר"ג ואפילו חת"ל דלח חופפוטה ים לפקון להקל דבחירי דרבנן הוי דחמוריתח חמרינן הוחיל דמקלעו חורחין ח"כ חוכח למימר הוחיל ויפתכח כפירים מותר מן התורה לפוחטה וח"ל בעיח בחדבריהס ובקטינן לקולה וכעין זה תמכח בב"י סי' תק"ב.

שאלה ר"ד המוחט לחולה בפבת מותר לברוח בחומכח חבל מבופל לח גזירה פמח ירבה ומה בכך חד טירחח הוח כחפיה המילחה חפה קדירה בפר בי"ט. **תשובה** חפפר בפתי קדורות ח"כ חם יצטרך להחכיל לחולה כלוי חוכח גזירה דירבה בפבילו ויבלה בפר ויחכל והתם חוכח חיוב ח פמ"ה הכל חמור.

רה"ר הרמ"א הביח דמותר ללבן פפור פבלו בפר חלה כמלח לחזור ולבלות בו בי"ט ע"כ מתיבת לחזור דקחתר ממפע דבלו בו בי"ט דח"כ הוה ליה מכפירין פהיה חפפר לעפותם מעי"ט וכן פריך להביה בפ"ע פח מותר ללבן בי"ט כלי בחול ל"ל פחמו בו בי"ט וכן הובח ב"ב ומה

מכויש פס בס"ע לפילו לתפות דו דבר הס דברי מורה

שאה ר"ן מ"ם גבי תקיעות דמע בתפע
פעות וכה וכק"ם הס פהה כרי

לגמור הת כולה יה דחזר לרחם: **תשובה**
מכתברת דק"ם דבעיה כוכה לקבל עליו עול מלכות
פמים ועול מצוות הון להפסיק בה כל כך הבל פמיעת
הקולות מפכיון לבו לפמוע וכה ותפער דה"ה הס כטל
ל' מיכן מבלולב בד' פעות ביום דוכה הלה פקפה מה
פהבית בי' כו' תלכת פהס כח בויהם כריך לפרך על
כל חו"ל בפכי עפמו דבפלמה הס היו ד' מצות כדברי
ר' ופמעל יל הכי הבל כיון פהס מצוה ג' מפברך
בתחולה והתחיל לעפותם הע"פ פהפסיק בכתיב הון
כריך לחזור ולברך כמ"ם גבי ופיבת סוכה וברכת
התורה ועוד כיצד ובריך על כטילת תתרוג וחכ"ב על
כטילת הדם ועל כטילת הערבה מה פלה תיקנו רזל:
ופה הכווכה לומר פיברך עליהם על כטילת לולב מכולם
כקרלו על פמו הדבר קפה וכ"ע:

שאה ר"ז כטל מין ג' וכחבר זה"ח כטל מין
אחר ונחבר וכן כול' מהו **תשו'**
מכתברת דכיון פהיו כולם לפטו בפעת פיברך
והתחיל לנהת בג' מהם כבר נגמרה מצוותו ותצוה
תמה תיקרית:

שאה ר"ח לח טבת פחל להיות בפבת
וצריכין לעלות הלבה לם"ת כיצד
יעפו: **תשובה** יחלק הם"ל הפרפה לפפה
ויפלימנה עם הפפה ואחר העולים יחזרו לקרות תמה
פכבר קרלו פבזה הון עולין למכון פבעה והפבעי יקרא
נם לח:

שאה ר"ט הת דפלוח מני מבטל לו הוי
הלבתל **תשובה** בי' כתב
דלפי דעתו מהני מהטעמים פכתב וכן כתב הטור ויש
לי עלוי תשובה חדת דהוה ליה דברים פבלב ואפי'
ובטרך דבור הוה ליה כהיות דאמרינן מילי לת מימטרן
למלוח ועוד לי דאמר ליה לך ובטל לת אמני הרי נמר
בדעתו לבטלו והרי הוא מבוטל ואם בבא בהרפאה
לעפות כל עפקיו מה פהוא הלוי בדבור הון בידו למטרו
למלוח דהת הון פלוחו יכול לקרות ק"ם לו להתפלל בעדו
כ"ם דבר המכור בלב:

שאה ר"י מ"ם לת חילק הטור' בין ביטל לגת
ביטל בכל הפפקות כמו פחילק
בתחולה: **תשובה** לפפר דעתו דלת אר חומרה
מהון ויכול לבטל יש חילוק אבל קודם זמן חומרו מפפק
ובטל מהרי בידו לתקנו:

שאה ר"יא אם הקום מחמיץ: **תשו'**
ממה פהבית הבי' בפס ר'
ירוחם דמי רגלים מחמיצים ודם חוכו מחמיץ יש לומר

דחע"ב דלרודים (לבי') החלב היכו מחמיץ הקום מחמיץ
לת דחטיקרת דדוכת קפה על דברי בכי' תכ"ב פהקפה
על הכלבו פחמר דחלב מחמיץ מהיות דלומו לי בחלבה
וחיך מפמע מהתם דחוכו מהמיץ דהת לחמר להו ותת
קמת לת תלומו לי בחלבה מפום מבה עפורים מפם וחולך
לומו לי בחלבה ולעולם ע"י פמורה כמו פעופין במים
מפום דמחמיץ. ורע דחותת בגמרת דהחלב בת מן
הדם פתלבן וכמו פכתבו הרופחים וכמו פהחלב
מוטיח הקום כך מרקיות ותמצות הדם העב יוצחין המי
דגלים מפת דאבוהן דכולהו דם פום בכחי החלב
והמי חלב והמי דגלים: והדם יש בו הד' חלטום ובעודו
דם כתב ר' ירוחם פחיכו מחמיץ מפום דהו' כיון
פנפל לתוכו מעט מים פמתבטל כך המי דגלים פהם
הקלק המימיי מן הדם מתבטלין במיעוטו בתוך הדם
והדם חיכו מחמיץ וכספורין המי' מתוכו מחמיצין הבל
בחלב חין לומר כן פחיכו רואין כי מיץ חלב הוא הקום
פהוא החלק הממיי הרבה יותר מן הגבוכה וחין לומר
פמתבטלין בגבוכה ה"כ מטעם זה יל פהחלב מחמיץ
מיהו לפילו לדברי הבי' הקום מחמיץ בלי ספק וחיכו
ענין לכאן מי חלב כהלב דפ' בתרת דמכטורין:

דיב האי דוכח עליו מ"ר בולרותו הס עפה
תפובה מהו: כגון היום לקום
פפב לה' בכל לבבו ובכל נפשו ורחה כל העפ לת
מעפיהו הטוב ומן הקפה הפך כופי עורו זה מפובח וטוב
והלזל במקום פבעלי תפובה עומדין הכ"גול ור"עקה
כפהייתי ע"ה הס רחיתי ת"ח לנפכנו כחתור וורד לפני
התיבה וחמר לבינו מלבנו ובעבה כהי דר"ע הוה כניע
ומעלי כפהיה ע"ה הבל בהוותו ע"ה והתי פהיה עובר
על דברי חכמים וכפחזר ונתגדל בתורה היו מתכבדין
בו תפריו ותפרי חלקו

שאה ר"יג מהו הכווכה בחמרם ומתו מכפר
היום זה בפרס הל דפעוס
תפובה נרחה דכוונת פלם פכרים פבבל חו"ח יש לו
כפר בפני עפמו פבו כותבין זכיותיו ועוונותיו כדרך
התנרים פכותבין היציחה והכנכה בפנקס ג'
וכפנקחין בר"ה נחתו על פנקנו פל כל ג' חו
רוב זכיות חו רוב עבירות חו בינוני וג' כפרים ר"ל
ג' מיני כפרים ות"ם יתהו מס' פלח ומצחו בכתרם פל
דפעים לפי פגם בתוכו יש זכיות קנת:

שאה ר"יד הת דהר' חבהו מפני מה יון
חומרים פורה בר"ה וב"הב מה
ענין פורה ליון לומ' הלל הלח ביום פנעפה בו נם דהו'
מפום מוכפין הרי מבת יש מוככין ובפורים חי לחו
דחכתי עבדי לחפורים היו חומרים הלל והכפר במה
מחמרו פיפרחל הוכלין ומחרין לפי פהן יודעין מהק"בה
עופה עתהם נם הלח מצרין לודע מהו הנכ לזה יש לומר

לפי סדרת הדין מקטרגת על העזכות כמו סהיה
ביוצאת מברים סה כשהתנו הלו מהלו והב"ה עומד
מכסה דין וופב על כסה רחמים ומחיה המתים לל
סהיו חייבים מיתה וכן ביום מתן תורה החזיקו כשיפת
כשהתנו ובסוכות ג"כ החיה את הבותיהם פלה ימותו
במדבר חם וכם ערב ושם :

שאלה רטו למה אין עומדין הקהל כשם"ל
מברך ברכות המצות דאיתא

בירושלמי רכל ברכות (המצות) מעומד ואין עמידת
ש"ס המשמיע מוכיחה לסומעים דהא לחדיון נבו מי
פרופה לפיה בתפילת ש"ס פיעמוד ויכון ויפקיע ג'
פמיעות : **תשובה** חיברה דין הדין הכי הזה
ום למיעבד הלא דהשפר מכיון פלא נזכר דבר זה
בהתלמודא דידן לא כהגו קדמוכו לעמוד . **אמר**
המכיה משעתי דשם מצות הן שברכתן מעומד ושיכשם

עלין שלם לל עומר לבנה

בחידושה **ציצית שופר לולב**

מילה והשעם שקריתי בשפרים הוא כי בכולם
כתיב לכם ומצינו בעומר שהוא מעומר
שנאמר מהחל חרמש בקמה חל תיקרי בקמים הלא
בקומה ושמעתין למדין בב"ם מלכם לכם דכתיב
בכולהו : ועם שרשה נרמוז פלשה בשבו' עב"ת ה' הוא
הקוס דהויה עומר ביצית תפילין וכל זה חוכנו שוה לי :

שאלה ריו חם ביטל עז פלו וקודש לזה
זכה ישרחל במצמעין שהו
לשפר דל"ל בזה כיון דבטל העיקר בטלה הטפילה ושם
כשך בירושלמי פ"ד דעז ה"ר זעורה כל שהלו מלילים
בטילה ישרחל וכו' מבטלה וה"ב הא דחזרינן דחם
כתכון לזכות שוב חוכה בטילה היכו בעז עצמה חבל
במצמעין לא הוי מכתת סיעורה כיון סיבטל הגוי העז
ושמילה בטילי מצמעין :

ריו אם קדח הזכרות בלבד ותקע בו
כתב הרן דלא ידא לל דהיכו
שרחזרינן בקרן דחם דלא תיבטריך למעוטי שעום דחיכו
הלול שמע דלא ידא וקדחו בזכרותו כשר דשין במיכו
היכו חוכץ וקשה דחי קרי ליה מין במיכו שחזי לה ידא
ועוד לטעמה דיוקיב דלא שיקרי סופר הלא שהוא
כשסופרת היא שרשפלוגן קרן הפרה שמע דלא
בשפופרת תליא מלתא הלא לו שיקרי סופר שי לה
שיקרי ועוד לפירושו הל"ל כשיתן סופר קשר לתוך סופר
חרוך וקל דהם קול פגימי שמע ידא והם קול חיבון לה
ידא וב"ם זכרות דשבול בשני עשיו : לבן יש לפרש
קדחו בזכרותו דשבשרין שטעם שין במיכו ל"ל דלא
שיקרי סופר בתוך סופר כיון שהוא מיכו ודבוק בו

קטנות

לשפוקי הם חיוש שנולר בתוכו אחת בשר או הוי שם
תולעים דבוקים דלא ולעולם חיושי לך דזכרות קדוש
כשר והכי שמשע לשון הירושל' סופר קדוש ר"ל שכולו
קדוש דה"ל פשיטא דכל השופרות קדושים והם לומר
שקדוש בזכרותו בגמ' דיהן הו"ל סופר קדוש
בזכרותו :

שאלה ריח הם בחשבע התקיעה שלפני
השופר והביאו אחר הם יברך

תשובה בחלוקת בשמעתא טעות בם"ת
והביאו אחר הם שברך בתחילה כך שחלוקת כהן שבל
הסם שטעמת אחריכא נגעו בם וחף הם לא יברך
בתחילה היכו שסום דהשפרים בבית הכנסת שבל
הכא שיירי שהביאו סופר שן החזן וחשפר לרשותו
להחזיר דברך על השופר ושחשם וכו' שבל שה שכתב הב"ח
נבו תוקע שחתילף שחחר תוקע ולא יברך דדוקא
כשהזיה שם התוקע בשעת הברכה וכו' כרחה דלא רשי
דהסם כשבירך על השופר ונשל והביאו אחר על שה
שהיתה כוונתו להחזיר אבר ואשרש הברכה שבל הכא
הוא שיכו שהכה ד"ת שן התוקע אלא שן השופר והכי
דייקא הברכה לשמוע קול שופר ולא קאמר לשמוע קול
תוקע שופר :

שאלה ריט חזא עדיף לומר בלי"הב
כל נדרי להבא או למעבר :

תשובה בפ"ר דנדרים חשרינן רב הונא בר
חיכנא שבר למידרש בפרקא ההיא דהרופא שלא
יתקייש ו נדריו חומר מ"ה כל נדר שחכו ע"ל ה"ה בשל
ח"ל רבא תנא שבשם ליה בתומי כדי שלא ישהגו קלות
רחש בנדרים ואת דרשת ליה בפרקא כ"ם שחין לעשות
תכאי כזה ברבים :

שאלה רכ ענף ח' של הדם שום לו
בשיפים הרבה שהוא נחשב ח'
שם נקטם החשבעי ונשאר שעוף ח' שלם שהו **תשו'**
לשפר הוא שיתקן בשה שיתוך החשבעי ושאר כמו
בית יד לשעוף העליון ולא ירחה שהוא שחוזק ונקטם
רחשו כשו בשעכשיו שרובות שעליו .

שאלה רכא חשאי לה בני בשה שיהיו
החרבעה שוכין שמיכם שלא
דבעינן שלשים בגופם . **תשובה** שסום דבתי'
הדר וה"ע דלרבכן דרשוכין הדר למילתא שחריתי ת"ש
חין שקרא יוצא שפשוטו וה"שה שע"פי שהוא שיכן
הדם שבשר כתבו השפרשים שפניך שיהיה כולו עבות שי
דובו הלא שהרי"ב בר שפל בדיעבר וקשה דשהיה דשיותי
שר' טרפון דבעי הדם בת חשש דשתת בת תלתה לא
שעכשיו ה' שיבעיא הסם לאו שסום דבעי עבות כל
הענף שלא דשכי הוא דלא שפתכח בת ה' טפחים
שהבדים הם קבים שטבעם ולטעם שכתבתי שהוא

שסום

מקום הדור אם ימצא בתפלות ומאחר רוב מה שעומד עבות יהיה כפר כמו שנבנו מרובות וכן בלובב עקוס אם ותנכו במכבם וכל שיהיה לפפר לתקן יתקן:

שאלה רכ"ב מ"ט בר"ה לחרוכן את מוספי וביום ב' של פסח אין אומרים.

תשובה קרבנות ר"ח יש להם יום מיוחד בלח"ה לבל"ט שמי של פסח יום הוא שנתחייב הקרבנות וה"ל כיום כפור וכבשבי עצרת. **אמר** המלח"ח עיין מה"ר מטרחני ח"ח סי' מ"ו בשם מהר"ב שכתב שביום השני של ר"ה אין לומר את מוספי בשני וימים ואיני מה שפ"ש לומר ביום ב' את מוסף אין להחזירו כי כדאי והגון היה מוהר"ב רבו של מרכז לכמוך עליו כי טעמו ונמוקו עמו ומתבר טעמיה ולא כמו שטעה אים חכם בעיניו והריס קולו להחזיר לפ"ש במעמד מהיום.

שאלה רכ"ג מ"ם הבא בשם מרנכי גבי כיפור אם לא ברך מאפר לאחר ול מאחיטתו אם יש פורס. **תשובה** לכאורה יש רמז לבל לברכם לא ידעתי דהא קי"ל דברכות אינן מעכבות. ברים ביפה גבי חופר גומא וחינו צריך אלא לעפרה פריך בתום' נהי דפטור חיפורה מיהא חיבה והיכי מרי ב"ש ותירץ דמשום שמחת יו"ט מותר ם וחפור ברקר ויכסה ע"כ. משמע דאם לא יתינו לכסות והא חפור לאחול וימכר משמח' יו"ט וזה יש לדחות דלאו משום חפורה אלא משום אין לו במה יכסה לא ומחוט כדי לבטל משום מ' דכיפוי ואפשר דקשם הוא דקשמוהו הגאונים למי שהזיד וכיסה ולא ברך מהוא לא ואכל מאחיטתו וקשם מועט הוא זה מהרי הוא עבדיון וחייב כיורי מעובר על דברי חז"ל.

רכ"ד בתשובת הרש"בא מהביא הב"י בי' ט"ל גבי ברכה האוכלת מאוכה לאוכה וכו' והשיב רוב הבהמות בשדות ורובא דא"י וכיון שכן כל שמתפק אם הוא כפוחה כל כך בעני הבהמה אם לאו ואפשר מהוא כן העמידנה על חזקת היתר ע"כ. קשה דא"כ יש להכשיר כל פפק טריפות משעם זה ואפשר דעת הרש"בא הוא דבשלמא בשנולד הפפק מחמת מכה אין לאסור כיון דאתרע חזקתה אבל בשמפפק הוא מדרך הבריאה והטבע שמשיבדל לקויה יש לתלות שרוב הבהמות בריאות וטובות וכיון שרוב הריאות מולדות ליחות מחמת ריורין יש לומר דריר בעלמא הוא.

שאלה רכ"ה אם דתנן טמאה עם טהורה וטהורה עם טמאה לכורין לחרום ולמשוך ולהכניס נרתה דכתן שנה ר' משנה מרוכה. **תשובה** אפשר דיותנרת אתי

לרבות את הכלאים או לפרה מולדה כמין שום שאע"פי שהוא נראה מימין השום אסור עימו מכני שהוא טהור עם טמא ועם אמו אפשר דמותר לחרום דמלתא דלא שכיחא הוא ולוכא למיגזר למראית העין דקלא אית ליה מיהו מההוא דבן פקועה לא משמע הכי.

שאלה רכ"ו דאסור ליפב נגד המתפללים היכי דוקא להפסיק בינר פניו או אפי' מן הצדדין כל שהוא רואה. **תשובה** מהוא דמצרך אצדודי משמע שאין אסור אלא בנגד פניו דוקא אבל לפסוכו או לדרומו ליבא קפידא מיהו לדעת המחמירין בנגר פניו אפי' בשלא עכיו אם לומר דמחמיר ניהו מן הצדדין כל שהוא לפניו. **אמר** המלח"ח אפשר בנגד מר"ל בפרו בגון שהוא לפרק תפלת השחר אל ותפלל תלמיד לא לפני רבו ולא לאחורי רבו ולא בנגד רבו ומייתי לה הריף דף ך' סוף ע"ח והכי נמי משמע קרא דפ' ויפלח דכתיב בבעה ובלבה ואלכה לנגדך עיין דפר"י לנגדך בשוה לך.

שאה רכ"ז חיה אוכל ופפק אם אכל כזית דגן בבדי אינ אולא מהו:

תשובה למאן דאמי בפ"ד דכריתות אתיכה מתני אחיכות כל שמתפק אם אכל או לא אכל דיל אין לו לברך וכהיא דאוכי ודע אם הלויתני והכי נמי אם אכל כזית בלבד ום' אם ברך אין לברך דמן התורה בעינן כדי שביעה כי אוכא לפפוקי אי אכל כזית דגן ומבע מאחר מאכלים או מחויב מדאוריתא והוי נראה דכיון דפת כוטר כל מידי דמינן אכל בא בבבולו וקבעי עלית אפי' אם אכל ומבע אפי' מאחר דבריס הוי דאוריתא: והיינו דהוי כאוכי ודע אם הלויתני אפשר דיש לאחק בין ממונה לאיסורא וכ"ם דהוי דא ריתא וכ"ם למ"ד אפק ברכות להקל ויבוך.

שאה רכ"ח הרופא לפתות מאחר מפקין בפעודה מבבר התחיל וברי אלא ובנם אם' ברכות מוטל פרי העץ ורופא לברך עליו אאכל או הוי כבדיעבד: **תשובה** מי הכניבו בתנר זה ויקח דבר מברכתו אאכל ואם אין לו למה ובנם בתנר זה לפפות לבתחיל' מה' מרומז בקרא תן לו מעכין ברכותיו ובודאי היה לתקן בתה פיפתה בחות מפיעור קודם פעודה אלא שגם בפיפה בחות מבפיעור יש בפק לעכין ברכה אחרונה ואם אינו יכול לבבול יפתה כדי לברך ברכת מזון על הפבע והיכי לפתות קודם פעודה אפילו יותר מרבעות אאחר מפקין ולברך תחילה ע"מ לפתות בתוך פפעודה:

שאה רכ"ט מ"ט אין הבן נשפה גוחל הדם להרוג את חבירו. **תשו'** אם התורה לא עמדה בפניו כי יחס לבבו והתירה לו

ספיבות דמים מה לי חביו או רבו או כל חרס בין בחול בין בבבת וכ"ם ל"ד מכוה בוד גוחל הרס רגברת קטילת קטל דחין כל חרס חויבין עליו מיהו מעום כבוד חביו לח הקלו ואם עבר והרגו חפבר דחין מחייבין חותו ב"ד דלאו עופה מעבה עמך ואם גוחל הרס יהרגנו חפבר דב"ד מחייבין חותו:

ר"ל ועוד נפחל חם ג' העדים תהיה בו נחתר גם ברובה חו מחת על גוחל הדם הוח ונרחה דרבר המבור לב"ד הוח וחין לגוחל הרס עליו כלום:

שאלה ר"לא מי מעבה עבמו טרפה והתרו בו חם ב' מחייבין חותו:

תשובה דרבו רב"ל וחף"ת דחכם ל"ח לרבות המחות חת עבמו ול"ד טרופה חיה לח קחיבעית כי חבעית ל"ד חוכה חיה · בחלק הרחבון הוכחתי דמחלוקת זה ה"ח על הרוב דלמ"ד רוב טרפות חיות ולמ"ד רוב מתות ומיעוטם חיות עם תמבחו בפקח סחריך וכיון דחין הולכין בכפבות חחר הרוב חפבר דהויח לה התרחת בפק דלר"ל לחו מחה התרחה ולר' יוחנן מחה התרחה **אמר** המכיל בחלק הרחבון סבתב נרחה מהוח מפקפק וכתבים בלו מעריין לח זכיתי להם ובח"ח בל ההלבות קטנות לח מבחתי בהעתקה חפ"ל רמז לזה ·

לר"ב נסתפקו הח דחב קורם חת הבן חם מעל חב חו מעל בן בלבון סבתבו לו מתנה וכן בית סמוכות לחבבו וים ללמדה מבובוד דקל מעל חב ואם חין לו ואבין פודהו מבעוית חם העמיד הבן חם יבול לתבוע ממבו וכן גבי כבוד ·

שאלה ר"לג חם ים לבמוך למלוח הטלפים עם הפער: **תשובה** הר"סבה התיר דבר זה חבל לפי דעתי בלח התיר חלח ברבלי הפור בים עליהם פער דק חבל ברבלי הכבפים סהם מלחים מפחר חרוך ב' חו"ג חפבעות חוך ועלה על הדעת סבזה דיבר הר"סבה והבי דייק ליסביה בלח חזכיר חלח פער ולח חזכיר פחר:

עוד שאלה ר"לד מחי סבח דלעבם הקדיק הקולית סהבי ועוד מ"ם הר"ח דחין לך בהסה סהוח בפים נגד לבה סבח לוה **תשובה** חיברה דחפבה מוסתברה בעבם הקדק עפוי פליבות והוח מורבב מבחה עבמות ונדבק עבם חל עבמו בבעין סוים דקים לזה מבחן ולזה מבחן כדרך התיבות ומחוברים בחבת ת הבורח ותעלם ורוח לח ובח בוסהם פחם הוח לבו ל' חפחלת סוחב ומפלוט מתוך העבם קרוב לומר סיפלוט מן הקדרים סמה סיפלוט מבבם הקולית סבולו

עבם ח' קבם כמרמרת ועבם הקדרה הוח סבובי חלח פלוח הסיב הרם"בח סמטעם קרוס חל חוח סחרובים עליו סורייקי דרמת חבל סה סהתיר בקולית קבה דהח קיל חין חלוחה להפליט מן הכלים ל"ם כלי עץ חו כלי עבם חלח דב"ל דם"ל להרם"בח דכבולהו כך פ"ט וים כח במלח להפליט סה סבלע עבם הקולית עי' הבקבים הדקים פקורין פורום סמוכרת סים לה לע"פי סחוכ ובולע סתמבית הדם דקק מן הדקק ולזה מפליט הדם סמפ"ב כלי עבם סבלוע סחוסר העב · ויותר הים לפבר לומר מבבם סחמרו חין סחזיקים דם בבני מעיים כך חין סחזיקין בקולית חל"פי סהחברים כולם קוחבים מן הדם בם ל' פקוחבים סעבות הדם חבל עבם הקולית סהוח עב וקבה כפקוחב להבריח הסוח סבתוכו סגוע חלו בזיעה בעלמח חבל לח נרחה זה בעיני הרם"בח סבקק בעבם טעם לחר חפבר מפני סנחבה בתוך חותו סוח קבת חרסומית וחים בם סקום לומר סהוח כמו הסר בבר ·

ר"לה ולשניה חין לנו להסיב דבסף גדולים דברו כן והר"ם הקבה על זה ' ומח סקבה על דולסין לחוסרי תורה בבפים סזרוע בבלה וחית דחתרו בסלה וזרוע הם ב' פרקים וחפי' סתחמר בעבמות החיבור מעלין חת ההיתר נרחה דבפר הב' פרקים גדול מן הלב הרבה וחפבר בלח חמרו חלח כדרך בהם היו נוהגים לבבל הבהמות בחכרון חבריח בנתברר להם בלח היה נפלך בפים ים להכסיר דלאו מר בר רב חפי חתיב עלה

שאלה ר"לו חת טעם קבועת סוח חין לה התרה · **תשובה** כללא דקבועת סוח כל סחיבה חלה על סוס דבר כגון על העמוד בל חבן סהוח בל זהב וכן הנבבע על דבר חחד ב' פעמים דחין קבועה חלה על קבועה הבייהם קבועת סוח וכן קבועה סחוכל ככר זה (הי קבועת ביטוי) קבועה בלח חכלנה הי קבועת סוח וחפבר פימבח היתר לקבועת סוח בחם סיתיר הרחבוכה סהוח קבועת ביטוי וזה הקבועה קביתה לסוחים לה סקום לחול וקבועת קבועת ביטוי וים לה התרה חבל כפחין סקום לחול בכל כגון חבל סהוח זהב לזה חין לו תקנה ועיין לקמן בי' ס"ב

שאלה ר"לז חם נוהג דין סבישית ביערות ובמדברות · **תשובה** בבב' דקדושין חמרינן גבי ומלח חת הבפור החיה ע"פ הדבה להפוקי יש ומדבר ומי יודע חם יש לומר גבי סבישית סדך לח תזדע להפוקי יער ומדבר ·

שאלה ר"לח חם מותר לגרש בלילה · **תשובה** מחת מבתבו בתוב' בריש מגילה גבי חיומינן בחת מד הוח

לחזיונו בשדה לבל בבית לה דח"כ לם לחר לנו ח'
מכתוב בט לחתתו בלילה משמע דפשיטה להו דמגרמין
בלילה וכעין רחוה מן הגמרא כתבתי בתקוס ח'
ומכחתי:

שאלה רל"ט מ"ם גבי חילם מחלץ
דפסולה דבעוכן רחוי לבילה
וגבי יומב לם חוכו יכול לעמוד כשירה דכבדיעבר דמי

תשובה לפשר דקבר דועמד ולחר לחו דקה
בעמידה חלה עמידה דרבכן ובדרבכן לה בעוכן רחוי
לבילה ועיין בתום' פ"מ חלוקה

רנ"מ הא דלחריכן גבי מומר לע"פ מחטח
ופרהל הוה לחומרה לחריכן הכי
לחם קדם קד"קד לבל לטובתו לה יבריח לה הוה כורם
הוה דריוס הוה לרתחפתה ולומר בתוכפות דדריוס
זה הוה בכו על לפתר וק"ל בן הוסרהלות הוה ופרהל
וי"פה לבתר דהחמיץ לה חמוב ליה חלה כחומות
העולם בלומר כלע זה לבדקה בפבול מיהוי בכי וכו'
ועיין לעיל כי' קכ"ד:

שאלה רמ"א לם לין פם עכויס לין חיוב
בלקט פ"ו מ"ט **תשו'**
מדלמר מר כפ' הזרוע לעכי ולבר תעזוב חותם ולה
לעורבוס וכו' ממע דלין ברין להכוח כלל ולפקול
לגפטיס כל התבוחה דכל מהוה מפוס בדקה לם לין פם
עכי לוכו חוב בה מיהו לם הפריטן וקרוי פם ומתרס
לעכיו טור לחרת ל"ל דמותן ועיין תו' פ"ק דלים ד"ה לקט:

שאלה רמ"ב בפ"ק דלים גבי פחם היה
הקרבן חולה ברגל לה
וקריבו לם היה רגל החחרון דעבר כמו בלה תחר
מהו: **תשובה** לע"ג דחוכח עמה ול"ת עמה
דכבוד ממוס עדיף דהקריבהו כה לפחתך והיה לו
להקריבו קודס מיחלה:

רמ"ג שם הרי עלי עולה ע"מ שחוכי חיוב
בחחרוחה כתבו בתום' לה
דמי למתנה על מ"ם בתורה ע"כ פירוש דכיון דבידו
לעשות בודו להתנות ולה דמי לע"מ שלין לך לחר כבות
ועוכה מיהו קשה לחתי לה מיוחי כלן פלוגתה לי תפוס
לבון לחלון לו רחמון לזה ל"ל דבחומר על מנת כיומת
דמלתה הוה והכל דבור ח':

שאלה רמ"ד מי שהיה כמו מתי כפוס
ונרם לת לחת מהן וח"ש
מתה הכניסה לם יכול לכנוס לת גרושתו תוך ג' רגלים
תשובה טעמת דרגלים כדי מתפתח הרחמנה
ולה יהיו ג' דעות במטה מתחה בדעתו כשיוצא עם הב'
כדחמ' ר' שזכר לה יפתה בכוס זה וכו' לבל גבי גרושה
דדם בה בחיי הרחמנה עד החודכה מלן נטריה דהה
לחריכן לה נצרכה חלה לפתי נפוי:

שאלה רמ"ה הה דתניה בפ"ק דלים מלה
עד וה"כ לה הוי עבדים
כפטרים לבתיהם ולה מפתעבדים לם הוי מותרים
בפפחה **תשובה** מפתבדת דכיון דלה כפלס
דרור עד וה"כ לפות הוי בודס לבל לין רבו מוכר לו:
וכו'

שאלה רמ"ו חי לחרינן הוחל לחומרת
תשובה פתם הוחל
לחרינן להקל כגון הוחל ומקלעי חורחין מיהו לפכתן
פ"ד דתרומות תרומה עולה בח' ומחה ולה לחרינן הוחל
ולו רמי מיתחיל עלה מפוס דלין תפוס בפלה הה לה
הכי לחרינן ולו הוה מפחיל עלה הו"ל חומרת דהוה
דבר פוס לו מתירין דחפי' בחלף ל"ב מיהו לעיל כתבתי
דלהמית לותו נדלה דלה לחרינן הוחל:

שאלה רמ"ז לח"ר תרומה בזמן הזה דרבכן
לם יש לתרוס מעכיו מחוכו
נקוב על הנקוב: **תשובה** היה נראה דהכא
כמי חוכא למימר דלה לחתו תרי דרבכן ומפיק חד דרבכן:
כההוא דקטן, במגלה חלה פוס לרחות דכיון דבטלה
קדושה ראשונה נפחר הכל פוה בין נקוב בין לוכו נקוב
חלה מ"ש לומר כן דהרמ"כם דקבר בזמן הזה דרבכן
מייתי דחין תורמין:

שאלה רמ"ח מי פחין ומן לחכול מפה בלול
בפה לם יקח חדם: **תשו'**
בירושלמי הבוחו תום' פ"ק דלים דף י"ב מפמע דמותר
חלה פיש לחחות דדוקה התם פהיו כל ומרובל ולה מפחו
חלה חדם היה מותר להם חבל לה חתי עפה דיחיד ודחי
ל"ת דרבוס וח"ע דלה דמי דהה עפה דרבוס מיקרי
מיהו ת"מ דדחי עפה ל"ת היכח דלה היה לפפר ליתקן
חבל לפפר היה פיחפה ומן דל"ל מי פחין לו לקויים
ומפחת בחנך ופתה יון ערלה הו כלאי הכרם (וכפי
חותו וירושלמי מפמע דלפבור מותר) חלה פב"ע גבי קן
בפור דתנן לה ויטול חדם לם על הבנוס חפי' לטהר בו
לת המצורע דמפמע דהוה לחי עפה דטהרת מצורע
ודחי ל"ת דפולוח והתם לוכח כמי עפה ולחחי לימטריך
למתניוית: ומצורע דחי ל"ת דבילוח ומה פהקפיתי
מיין ערלה יש לחלק דחדם מותר לחחר זמן הפרי
עפמו:

רמ"ח איבעיא להו ר' יעקב ורם הלכה
כמחן: **תשובה**
לכחורה היה נראה דהלכה כר"ם פהוח נזכר יותר
במפכה ובבריתה כדרך פלומרים המוקדם בעיכן
החמורלים דהוה מחריה דתלמורה טפי מיהו ה"ת בפוין
לבל ר' יעקב קפיש טפי דבירושלמי פ"ב דתגיגה גבי
ויטב לך לעולם פבולו טוב ולה יודע מזה הלטע לחחר
פרבר זה דרמו ר' יעקב לפכוס מתכו ור"ם תלמיד ר' ע

ור"ע בזמן אחד היה כמצח ר' יעקב קודם ר"ע וקמיפ
טפי מר"ם:

רן אחרי כתבי זה מצאתי לפ' ויחבין מבת'
מר' יעקב מתס הוא בן בתו של
אחר לויברח דהכי מסתע' בפוס חולין וקדושין
גבי חלמלה דרפיה אחר להאי קרא כר' יעקב בר
ברתיה וכו' וה"ע דכתב דעת ה"ה דקתס ר' יעקב הוא
חבוו של רח"בי מ"ת זה הדוקם לעולם מבולו ט"ה
לומר כן דבפי' הוא בנמרין מהוא בן בתו של אחר
והולי חבוו של רח"בי הוא זה נכדו של אחר וחוא רחוק
מאחר היה קודם החרבן כמכתבך וכבר היה גדול
ודאי מבנים לפרדס ורח"בי אחר החרבן היה חלה
מהקפה ס"ה מהלל ר"ח בר ר' יעקב כמו ר"ח בר ר'
מתען וחין זה כלום ממנו הרבה מחוא חומר בר רבי
כמו ר' יוסי בר יהודה והוא בן ר' יהודה בר חלפתי וכן
רמ"בג והרבה כיוצא בהלו לבל לפנין הירושלמי ק' דחמר
ולא היה יודע אחר מדרפה ר' יעקב לפניו ממנו ומפסר
מר' יעקב נכדו דרפ זה קורס מוכח לת"ר והוא לה ידע
ומסס: מ"מ מפסר דיש לפמוך דמדמזכיר ר' יעקב קודם
ר"מ (בפ"ב דקדושין דף כ"ו גבי מחטה חלה בחזוב)
דהלכה כמותו דהכי הוכח לסיקבע הלכתא בפוסקי,
וגם חפי' שיהיה חבוו של רח"בי קפוס מר"ם דר"מ
חבירו של רח"בי בנו:

שאלה רנ"א מי שמדר להתענות חרבעוס
יום רפוסים וחלס בתוכם חלוס
בשבת והוצרך להתענות בו ולוומחרת למיתב תעניתא
לתעניתיה מיבעיא חס עולים לו מן החשבון. **תשו'**
כפק זה מתפך לחרבע רוחות כפק חס עולים לו כמיהם
(דתעניות חל בשבת בכולל) או לחד מהם וחוזה הוא:
או חס לא ועיל פוס ר' חס כלמוד מחותו שבדר לילך על
קברי שדיקים או למי שקבל תעניות רפוסים וחירעו
בהם תעניות כבור שעולין לו יום לומר דשבת עולה לו
יום לרחות דהתם ימים הם שרחוים להתענות בהם
ובדעתו היה עלה ס לבל שבת לא היה דעתו עליו מ"מ
יום הסילוס היה נראה דאין עולה לו דומיא דכל דבר
שהוא בא חובה חיכו בה אלא מן החולין חיו ההוא
דקברי צדיקים פליגי:

שאלה רנ"ב חס בעלי ההפקות חס וכה
הם עומים: **תשובה**
הרבה עשו ועלה בידם לבל יום להום לזה מהרי בזמן
שהיו מקדמין ע"פ הרחים לא רצו לגזור ב' ימים וה"כ
מעני הסכנה בחזקה מחון ב"ד מתעצלין בו וביושלמי
פ"ק דר"ה אחר להו רב חכדא להכהו דהוו היושי לעומת
רבה תרין יומין למה אתם מכנוסין עצמכם לפקן זה
חבוה דר"ג בר רב ויצחק חם על בר מיה וכם תרין
יומין אפקן כרוכב ודמך פי' כרוכם אפשר מפפקן ה'

מן החברים הפמיים מחוסר לחות הפרפי מנתלכל ומת
וה"עם פלה ימותו בתוך מכתם אפשר דמתחיל ליפפד
או ליקבר חוזה מן הגוים או מן הזוריזים או פיתיבם
המוח מבעצמות וברוב הימים תמצאנו ובכל דברי
רזל לה ה חכרו הפפקות לענין תפובה כהרחה מחסור
לאדם ליכנס אפי' בחיעוטא דחיעוטא דמכתת דחין
הולכין בהפפות אחר הרוב ומה הוי הפפקות מפתפות
והא דהוסאתו פיהו מפני הפומות דבר ויום ב' ומו הוא
ואם לאחסור כרת דיה"כ לא אמו אם' נפפות כ"ם לדבר
אחר ובימינו אלה הרבה פלא הפפיקו לגמור את הדבר
עד פיכתה בפחקם:

רנ"ג מ"ש בם' תה"ד דחין חפם לפייר
בפרפה על ב' פקוק נראה
דהתום' לא ס"ל הכי בפ' הקורא עומד ד"ה חין מתחילין
בפ' פחות מג' פקוק דחין לחום במה מהלבי לא קרא
בר"ח חלא ב' פקוק מוביום הפבת מהרי הרבר ירוע
לעולם מפתע דטעמא דהדבר ירוע כמו אחר פרפיות
ידועות מכתבו למעלה מזה דחין לחום (עיין לקמן פי'
רכ"ו) הא לאו הכי אם לחום וק"ו הוא ומה הוכא דהפ
פיומא דעכויכא בלא תחילתו כמנחות ב"פ בפרפה
עמיה חוייבי היכא דהוה פרפה פלמה בב' פקוק כ"פ
אים לחום לוופים פיכברו דורחי וקראם ח' מכולו ענין
בפני עצמו מרחם ועד סוף וכ"מ בפ' ובא עמלק ובזה
חין מקום למה מהפיב הב"ח דהיכא דחיכא קומיא
חיופוכן דחי מפום קומיא חיופי' כ"פ במקום דחיכא ק"ו
דחין עליו פורכא ומה מדייק הת"ה מן הגמ' חיכו
דיוק דודע עולה בורחי מפריך בר"ח לעבור קבת על
התקנה חלא שהיה מהפך כל הפדרין עד שתתברר לו
החמת ופום פופק גם הבי לא כתב כן בנראה מהוא
פפוט כדברי התופפות:

שאלה רנ"ד מיפ שים עלהם קם או פום
דבר מנף הם מותר לנפח בו
לבלקו לצד אחד כדי פיוחתה בשבת: **תשובה**
במלאכות בע"ח תמצא דזורה ובורר ומרקד פלפתן
בפ"ק ה' הן ואם יש חפם ברירה אפור לזרות ודבר פמותר
לברור מותר לזרותו כל אחד כדינו המפורש:

שאלה רנ"ה מהבנין כאן בירושלם תוב"ב
פמקיפין בם"ת פתוח בכל
הבית הכנפת להרחות את העפ אם ואה הם עומין:
תשובה בירושלם הוברכו לעפות כן מפני
שהב' הכל' הגדול הוא לאורך וקצר חורכו פי' ג' או ארבע
ברחבו וכשהעפ רבה מפני העולים לרגלים ושארו
הרבה בעזרה ולא היכלי פיולו כולם פני הכתב במה
פיגביהו ס"ת בתיבה ולכך הוצרכו לסבבו ב"כ בעזרה
גם בק"ק ת"ת עומין כן מפני הרוחים פיזכו להזות
בנועם ה' ועוד פכולם רוחים ברחם הפרפה

רנ"ן בהכנת ס"ד התום' שכתבתי לעיל סי' רכ"ג ז"ל וגם יש להם

לתמוה מה"כ לה"ל להניח כשהגיע לפרשה שהיו בה נ"כ נרשה דה"ק מלחר שפרשת שבת קבורה עם התמידים שבת שבה נ"כ קרבנים ח"כ כשסיים פ' התמיד וכבר בא בימים השבת לה היה לו להניח לקרותה בפני עצמה היה לו להבליעה עם התמיד שהיו שניהן מה שהניח בי מה ענין שבת אצל ר"ח לעשותה קריאה בפני עצמה דבשלמא תמידין קריבין בר"ח:

שאלה רנ"ז מהו לברך שהחיינו על התרנגול

תשובה ממגויית פ"ק דר"ה מעשה דחין בו חידוש שדר ב' וג' שנים בחולן ומדינה הו"ל לידון כיוצא בכל דבר וכבר תירצו זה בתו' בר"ה ולשבעית ירק נמי וכו':

שאלה רנ"ח הסורק זקנו ונופלות לבנות מתוך שחורות אם לאסור משום

לה ולבם: **תשובה** תע"ב דשבת דבר שאינו מתכוין היכא דלא הוי פסיקרייסיה מותר אתם משום דבשינן מלאכת שבת בשאר איסורין הוה משמע דלא הוי אלא שלא שכחתי להשך בשעה דוכתי מיהו בגדון זה נראה דהוי פסיק רישיה ואיכא לתיומר דהי ניחא ליה שאלור ואי לא ניחא ליה אין בכך כלום לכ"ע ולא דמי לשבת:

שאלה רנ"ט אם וכולם חכמי העיר במעמד ז' סובי העיר אם המנהיגין

להכניע קצת משום על קצת שהקהל בלא מעמד כולם.

תשובה אם מכח הדין אם בחים שרוחין שרוחו הוא להעריכם מיתנו לערך שאר פועלי העם כופין על זה כמו שכופין על הצדקה דהא כתיב ונשמיך צדקה ואף אם לא וכיומו כי מה לנו בהשכמתם ודאי אחין משום ח' רוצה לפרוע ואפילו אם לא קבלום כ"ע שאחר שקבלום עליהם גזרה שלהם קיימת ולא שייך הכא מגע בדבר שתקנת הקהלות כך היא:

שאלה ר"ס מ"ש נביו נט דלא כנגי בשה שתטול הלשה נוטה מיד בעלה ונביו

קרוסון אע"פ שנטלתן מע"ג קרקע שפיר דמי **תשו'** בגט הקפידה תורה וכתן בורה ולא שתטול ואע"ג דהקים ויאיה להוויה לא לכל מילי הוקבו כהחיה דכוות ר"ל בברוכיה ויבלה והוחה. ויש כתך לדבר כתתי בכף הצדה קח ממני שאם כבר פשט עפרון ידו וקבל הכסף לא שייך קח הלא כלומר מוכנים הם בידי קחם בידך ונטמא תוכיח דהשתא דלרחוקה קאתי לא מקדים תוכיח מורע נותה לכשעשה ומקליה מדידיה עד דיהבי ליה אבל היכא דלקרובה קאתי לשם בכל דהו ניחא לה:

שאלה רס"א ראובן ח"ל לשמעון תן לי חפץ זה שבידך שתשתך בו בתי

שהוב שמעון בשני שנים שהוו שם והיו אלה ערוס שם תקבלנו לקדושין בעל בתך אתננו לך ואז חטף ראובן החפץ מיד שמעון ונתנו בחיקו בלא שום דבור וכל ח' הלך לדרכו מהו: **תשובה** מלבד שהלשון נרוע יש לצדד להתיר בשה שחטף החפץ וגריע משתיקה דלמ"ד כהודאה דמיא ולא בעי שיאמר הן דמלחר שהתחיל לשוחלו לשחוק בו וכשמעם הדבריס חטפו על דעת הרשעוכה חטפו שאם הוא שהודה לדבריו למה לו לחטפו ודמי לשקרוי השקיון וחולי עליה טפי:

רס"ב ויש בר אחר להחמור בשה שיוחל עדיס והלה שתק דבשלמא בלא ויחד הו"ל כאלה לי בידך ח"ל אין דאמי טעין שטחה היאיתי בך אבל בייחד עדיס אזלא לה טענת השטחה דאין אדם מניחן עדיס להשטות שיודע שלאחר ויודע עליו ב"בר ולא ישכחו הדבר שלאחר שהוזכרו לכך ולפי זה אפילו לא היו אם ידיס שיכיחות הזכרת תוכיח (ובפרט למ"ד בפק קדושין דאוריית) וא"כ הלכה רוצפת וקשה הדבר למה לא סדרו גדולי האחרונים בר זה דיוחל עליהם וצ"ע

שאלה ר"סג זביות ועוכות לפי מנין או לפי שקל **תשובה** דבר זה

תלוי במדת חל דעות וכפי הנראה היה דלפי שקל שיש עין שקול הרבה כנגד כמה שנות אין להשך ר"מ אם יפוחו חשש עוכות בכף שחזכיס וזכות גדול שכר ח' שכריע הוא אחת כולם אבל שדברי ב"ה לא שמעי הכי דקאמרי דשחשה על שחשה רב שבר שטח כלפי שבר ואי איכא שפשעי בגופן לא כגי בלא והבאתי את השלשית בשם ואי בשקל לפי חומר העבירות הרי כנגד פושעי ישראל הוא שמו בכף של זכות כ"ב שמות שהושיו ואין שם שכרע אלא נראה כפי זה דלפי שנין שמלא ואפשר דבהא פליגי אמוראי דר"ח אומר כובש ס"ל דלפי שקל נידונין שקשקל חומר הזכות כנגד קולי העונות ור' יוסי בר שניכה אומר כופה לאו בכף שחזכיס שיורי כש"ס רש"י דשגבוה כף שחזכיס אלא דרך שנין נשנה שכל ושבלוע בשבעון וזהו כופה עון ועובר על פשע שרובצ ואינו שכניעו בשבעון אלא דבר ר' ישמעאל דאחר שעבור רחמנן רחמ' וכך היא שהדה כבר דבשהדה הדין נידון וכ"ש ח' שיקל שחבירו דתנן שהוכה שלוכת והשוחד שלוכח שחכ והשוקל שלוכת שחבירו.

שאלה ר"ס אי דשמעון לעון הדיוט בזמן הזה: **תשובה** נראה

דדוקא בזמנס שהיה להס סוכרי הדיוטות ושתוקנים לעומתס בלעון קשרה והיו שלקרקין בתיבות והא דקרי לעון הדיוט שהיו הכל רגילין לכתוב כן שלתמת לדעתה דהכי שבור וקבול שלן דמוזף ושלן דוזוף אבל בזמנו

מרבו המפרשים מגורעין ומוספין ואין דורשין היך ועוין
הדיין בחותם דברים כמו ממעונין בנ"ת ומולתת דלא
צריך לו לטפוי לתת לו לפטומי מילי ולפולו והוה הכופר
הכס לה רמי לתפסיה לפלפל כמו שעושה ביסובה כ"ם
לם הוה ע"ה.לפער ע"כ זל דדוקא בדבר הניכר בבתירה
החמוכה ים מקום לדון ע"פ הפטר אבל מה שהוא חוץ
ממנו אין פותחין בגולד ובמולתת דלא מכיחת ת"ח הכל
לפי מה שהוא לדם ועיני הדיין רואות וכעין זה הביא
ב"ק ב"ח משם מיימר ם והר"שבא ע"ם:

רמ"ה מם הביא הב"י משם בעת הר"ן דבשם שלין
לדם מקנה דבר שלא בא לעולם כך חוכו
יבול למחול דבר שלא בא לעולם וקשה דהיאך מהנוש
בשטרות לבתוב שכל מין טענה וערעור שיפול
בחותו דבר עד סוף העולם הכל מחול לו מעכשיו · ועוד
קשה על דבריו דבשלמא מקנה משום דקונה צריך
שיבנגד שה שמוכן ויהול כנגדו דבר הנקנה ושם הינו
בעולם היאך יקנה אבל מוחל הוא שפקיע עצמו ושפקיד
דבדיבורה בעלמא שני ות"ן צריך קנין כמו שהוכיח בתו'
פ"ק דבהזדרין ואיך מדמה מחילה לקנין. והא דפשרה
צריכה קנין משום דלא ידע כמה מחול כת"ם שהום' ות"כ
משיר כתיבבן ההודאה מחילה על שה שלא בא לעולם
ולמאי דל"ל ידע בשה מחול קונין בשער והוא דומיא
דשפרה אבל לא"ן קשיא:

רמ"ו וכדי לבאת לדעת הלן לשפר לתקן
בשה שהביא בתום' פ' שם מחלוקן
דף ק"לה בשם ר"מ משום דשפיק בלשון וירתון ואין זה
מקנה לדבר שאין בעולם כיון שאין המתנה בזה שלא
לאחר מיתה ואז הבטוס דבר בעולם ע"כ משמע דהא
דאין מתנה למי שלא בא לעולם כשרוצה שתחול המתנה
מעכשיו אבל בחומר שלא תחול שלא לכשיבא חיובא
ה"כ לדעת הר"ן שם וכתוב לכשיבא דבר שהנה הרי הוא
מחולה לו בלא מעכשיו שהכי והתום' הקשו שם על
שרמ"ז:

שאה ורמ"ז הא דלא תהוי בעבורי
לתכשתא לו הוי בר כידוי ושם כתן לאחרים ע"ת
שבשיהו בכוי מוחבים בשורש והזיר להם שהו **תשו'**
לשפר היה לומר שלא דברת חכמים שלא בקרקעות כי
אחוזת עולם הם ושלא תמכרן בהלה תוכל לחילף דשלא
שפיר למיעבד הכי והשם משום קרקעות היו מידכין בני
ובקף והיכו דמיותו פ' שם נוחלין שכתב נכסיו ליוכתן ו'
עזיזל בקרקעות חוירי מרתני מכר שלים דהו"ל ומכל
שלים לעצמו ומהשיא דיוכי בן ועזר דשקדים עליתא
דיוכרי הוה לשפר למילף החפי' במטלטלין שמור הע"ב
דבשרת דשי לה לאו משום הוי טעמא דשי לה משמע
דבכל דבר אין רוח חכ"ם ויש בשרשים בחותם

שמרבים בגדוניות לבנותיהם דאיכא משום העגלת
לחתכתא ובתם כרזניא מטלטלין עיין מהר"שרם הה"ע
ס"ק ק"ח:

רס"ח וקשיא לן שלא דבפ' כערה
שניתפתה ח"ר הלעזר
בחומה התקינו המבזבז הל יבזבז יותר מחומש שמא
יבטרך לבריות ולא נבעו בה משום העבירי לחסכתא
ובפ' המקדש מדהו בבי הרחב"ע ושה שם לגבוה אין
לדם רשאי להחרים את כל נכסיו עשב"ו שיהא לדם
חייב להוות חם על נכסיו ומיותי עלה הא דהמבזבז
דלרחב"ע אית ליה ולר' הלועזר ליה ליה הלה כל שה
שמשייר קשת יכול לבזבז: ובפ' שניה' החש'מר עוקבא
כי קא נייחא כשפיה חייתו ליה חומבכא דבדקא לשר
זוודהו קלילי ואורחא רחיקתא קם בזבזיה לפלניה
שמוכיח והוכי עבוד הכי והא הל יבזבז יותר מחומש ה"מ
מחויים שמא ירד מנכסיו הבל לאחר שיתה לא מכל הש
שמעת דליכא לעבורי לחסכתא הלא בכותן או שקדים
כל נכסיו ולא שייר כלום והכי דייק שתניתין הכותב
כל נכסיו לאחרים והניח את בניו אין רוצה אלא שה"ם דשלא
והניח את בניו דקאמר:

רס"ט ולמאי דשיבעיא לן אי הוי בר כידוי
לא בא זה בכלל המזבלל בדבר ש' שדברי סופרי' ומיהו מאחר
דבכלל זה איכא רוב הכ"ד דברים וזה לא נזכר ל' דכיון
שלא נזכר בגמרא אין לבדותו ושם עבר החכם וכידהו
נראה דצריך להתירו ול' דשב"ם אין לחכמים נאת רוח
שמעשיו שלא אחרון לקח בורם להם שבועשין עליו דקעקר
כחלה דאורייתא:

ע"ר ולמאי דשיבעיא אי שם מותר לתת
לאחרים וכו' שלו לא הוה טעמא
שלא משום דילמא נפיק מיניה זרעא מעליא ניחא שבל
איכא טעמא דעקר כחלה דאורייתא והרוצה לעשות דבר
זה ניח דבר מועט משום ושמה והמחר ועשה מה שלבו
חפץ: מיהו משמע דאיכורא איכא בבל גווני דשם לא
ויהיה בנו לשפר בנו עד סוף כל הדורות:

רע"א הטוען שת שבועו בדבר שלא היה
חייב לו ומביא עליו עדים
שבשהייב בבניהם בקנין והלה טוען לשמתני עד שמודיעי
לו שהיתן במנו בשרעתי: **תשובה** לשפר דאין
כאן מנו דבשלמא נבי מלוה וכקדון וכיוצא בהן יש
להאמין במנו דשרשו דשם אותה דיוק כרע דאין אדם
מניח כסו בבני ב"א ואחזוקי אינשי ברשועי לא
מחזיקין ומש"ה טעכינן ליה מנו דלא בעי אחר פרעתי
דל"ל דשרשו אבל הוכא דליכא דרדה דמחוכה כבין בנדון
זה שלבו דברים שהיו חייב בלום מיניה ומשת וכל שבדקי
דמצי לשבועי משבח:

שאלה ער"ב הא דאמרינן אפס דיוקא ומיכסבא והא קאזינן

תשובה דלא דיוקא דאין בידם אלא מעמה ד"ר: בכתבים הוכחתי דתנן במקום עירו' אבל מה שהתיר לך חכמים מעלך כתבו לך רמז התורה רוב הנשבעים מתים ורוב ההולך ואין ימות לביתו וכאבד ממון מן העולם ונמתקא במזקת ממת אז שהרג הוא ומ"ם דיוקא ומיכסבא כי היא יודעת ומכרת בבעלה אם רוחתה ממתקוטי עמה ומוכחה חוכח כיפלת כל כך במהרה אם לא למום ממה הניחה והלך למקום אחר ולאחר שוב אז יודע ותאחר בחרפה) וחילוק זה ימנו בפוסקים לענין מזונות) ואם תדחהו מתכהג בהחבה ואלויה ואוהבה כנפשו ואוהב את בניו והלך ולא בא עם לומר מקרה הוא כי לא טהור מיהו מדברי המפרשים לא תמצא הכי:

רעג בפ"ק דר"ה דף יו תום' ד"ה לוים ודין קאמר דיש לאסר אם בהיתם ובוים הדין ויכו מעמע מדבריו דיוס הדין הגדול מיום אלא לאותם דבהיכס ובאם יש ה"ג כתות ואפשר למעוט מדבריהם לכולם ויהיו יום הדין וקאמר דאותם מכבר זכו לג"ע מה דין עם עליהם ולדידי חזי לי דיש מיכי לוים על דברים פרטיים מניחנין בר"ה ויש בכל אם אז בכל רגע ויש בוים המיוחד עם דברים כלליים מאין עומדין עליהם לדין עד אותו יום הגדול והנורא ואלו יאמרים בקבר לא דין ולא דוח לא חיים ולא כידונין עד עת התחיה ואז רבים מיאבי אדמת עפר ויקיצו אלה לחיי עולם וגו' וכל זה הוא לפלך האומן כי מי אסר ויאבר לדעת ה' מרוב רובי רבבות מחשבות אל דעות כי לא מחשבותי מחשבות':

שאלה רע"ד למה אמרו וכמיהו בה"ד ו' מבין לפניך והוו כרמע ס ויאמר כפדיוס

תשובה קילון אין אדם תובע אלא ח"כ יום לו וקיל אין אדם מעיז פניו בפני ב"ח אלא דלמתמוטי ואם יהו בעיניו כפדיוס ויחויב מיד ללוה ועור על מהבואו עמם לידי כך מהיה להם לתקן מתחילה בפשר ועדים אלא יבואו מעולם לידי ריב ומדון ולכך אומרים בפעת מבואה קורין את מעל ההלי הרמעים וכו': **אמר** המלי"ח כ"ק הדמיון וקושיות הלא יתכן דאיכא במתניתא דא המת הכרימוני לפרע בחופן אחר מתכלית היותם מניהם כאחד בתחלת הדין דומים לכניו כרמעים ולא רמעים ממש ולא כפדיוקים הוא לפיבת קורון בויהם דין אחת לאחתו ולא יפדיק פדיון ודל בריבו אלא יש לו לדרוש ולחקור היטב בטענת התובע והמתבע ולא יסתיק אחזקת דאין אדם מעיז ואין אדם תובע אלא יש לו לאסור ולומר דיש מעיז ויש תובע דבר כאיבו אלו ובין אמניהם בעיניו בחזקת הרמעים ודאי מיחקור היטב בטענתם עד מקום שידו מגעת ואין לדיין אלא מה שעיניו רואות ולפיכך אין לו להחזיק לרמעים אמש ולא לפדיקים ממש כי לעולם לא יגמור דין בויהם אבל על האומן האמור אחר התקירה ויפוי הדין לאמיתו ולא ירחם בדין ועין מניהם סיון בעיני ברמע ובקבלו עליהם את הדין אינו יכול להחזיק לפדיקים גמורים ועין כי סוף כל סוף הוא מהם ויבא מיוב בדין והא' לפי מנהתקף עמו והביא עמו לורי כך רצוי להחזיקו כמותו אבל מאחר שסוף כל סוף אותו מחייב בדין בבר קיבל על ו את הדין רצוי להחזיקו כפדיק בהתבלות המפורסם כי אינו אן התימה מאין לדם רוח חובה לעצמו ודוק:

שאלה העו"ד אם נתן ב' סופרות בפיו ותקע אמר: **תשו'** אם כיון לכתת בפניהם גרסה דלא ויבא דפוסר ר' אמר רחמנא ולא פנים וב' ם פרות ודומה למוטל מני לולבים אלא ביטל ר' מהסלא ויבא והכי איתא בתו' בבו נתן סופר ב"ם מהקול ויבא בחוד מבין חיכון לפניהם ובורר עוד הרי"ם מאף קול הפניהם פומע והוו ב' סופרות ע"כ מפמע דטעמא מפום דקול ר' ויבא מבין ב' סופרות ה"כ בב"ד מיהו אם נתן דעתו לא' אחם בלבר אפשר דיבא: ומתוך דבריהם אולי נפמע לדברי ר' ירוחם מהבית הב' אלא אחם אחם פי הפניהם ולא פמע אלא קול היוצא בחוץ מבין מיכון לפניהם דיבא מפום דמין במוקם הוא חיכון וה"ל כאדם בזכר ותו:

שאלה רע"ו היו יושבין במערה וקורין את התגילה ור' פומע מרחוק הבת קול וכן בסופר אם יבא ולא פמעינן קול הברה אלא בת קול ברור- **תשובה** אפשר דכיון דבעינן פמע ומפמיע ואותו בת קול מנעקר ונכטויר בחוץ ופורח אין לו עוד קשר עם המפמיע אלא יבא רמז לדבר מקום דבר אלו דבעינן פומע מן הפה ולפי זה אפשר מעידים מפמעו בת קול של מנדף אלין מעידין ואין ב"ד מקבלין בת קול ויש כעין ראיה מהריתא דלעלו דכרין כל הכפר: **אמר** המלי"ח לתועלת הקורא ולהגדיל תורה אכתוב פה מרגלית ואבן יקרה מזכרתי ממרי הרב מר זקני זלה"ה כדי מתעמוד לעד ולא תמחכח מפי זרעו איתא בדה"ב ג' מי מהיה עובד אחרי ב"ה או מהיה בותו במוך לב"ם ומפמע קול מוכר אק"ת אם כיון לבו ויבא ואם לאו לא ויבא אע"פי מזם מפמע וזה מפמע כיון לבו וזה לא כיון לבו ע"כ אבל אכם לב יתקפה במם אחר אע"פ מזה מפמע וכו' מהם דבריו מיותרים ובלתי מוסבים והוא ז"ל היה אומר לנו מרוה בבתובות הרב כמהר"ם אלשלעפיין ז"ל כהרב הגדול אבי ז"ל מתקפח בזה ולא האיב ובמה מהוא האיב לא נתיישבה דעתו לך מבהיותו הולך בעליהות מצוה בלמדו בפר כנסת

הגדולה

הגמלה שהיה מוליך עמו למבחר הספרים שהחזיר ה'
את עזיבת עם מה שהביאו עם בכוסן תקפ"ט מעם
מהרד"ב ז"ל מי שבח לבית הכנסת לפתח יח עם
הצבור אע"פי שבשעה שמע לה כיון לבו הלה שתמה
ויצה אפי' למ"ד מצות צריכות כוונה אבל מי שבח
לב"ה בשתמה לה ויצא ע"ם ואת זה היה אומר מ"ה ז"ל
שכיון במסכתנו לומר שהנה ה' כמי שהיה עובר לחורי
ב"ה או שהיה ביתו סמוך לב"ה שצריך שיכוון לבו
בפירוש ואם לא כיון לבו רק בשתמה לה יצא ואל
תשמה שם קריית ושנית שחרם הבח לב"ה לפתח יח עם
הצבור אעפ"י שבשעה שמע לה כיון לבו הלה שתמה
ויצא יח ולמה בהלוי הכ"ז במשנה שהזכרנו שצריך שיכוון
לבו בפירוש לזה ה' דע ורחם שא"ע מזה שמע וזה זה
שמע דהיינו הלו שנזכרו במשנה דהיינו מי שהיה ביתו
לחורי ב"ה או עובר לחורי ב"ה כיון הלה עמו מעשה
בעשתם צריך כוונה בפירוש משא"כ בחרם הבח לב"ה
לפתח יח שא"ע שבשעה שמע לה כיון לבו הלה שתמה
לחריכן כיון מעשה מעשה ובח לב"ה שתמו כפירושו
שכיון שמע קריאת ביה לך זה שמרי עוברו שמע קול
סופר או מי שהוא ביתו לחורי ב"ה לא עשה מעשה
ותכונת הגוף עד שכיכרים מעשיו שרוצה לכוין לכך
ע"ם שמע צריך שיכוון בפירוש משא"כ לותו שבח
לב"ה לפתח יח עם הצבור הין לך כוונה גדולה מזו:
וכן הבוא מרן בב"י בי' תק"פט בסופו משם הירושלמי ע"ש:

שאלה רע"ז מי שהוא בפקח שם מכל שיעורא
דחוריותא שם מוכח למי
שאכל כשיעור: **תשובה** למאי דק"ל דשפקא
דחוריותא לחומרא הוי דרבנן כמ"ש הרמ"בם בשמה
דוכתיה לא ידעי דרבנן ומפיק דחוריותא הלה שפילו אי
הוה דחוריותא הין בפק מוכח מידי ודאי כדאיתא בפ"ק
דפסחים:

רע"ח שאל מרן דהו בפק אכל ס' לא אכל מהו
ורצה לרמותה להיות דבפק קרא ק"ם
דחוזר וקורא ודאי הותו דהתם הוקבע זמן חיובא הכא
לא הוקבע ואפי לאוכי ידע שם הלוותבי דפטור מלפלם
וא"ע דחוכרא מתמונא לא ולפיכן היכא דמוכתבר
טעמא ילפיכן: והין פורך לזה דהתם לאו אד בפקא
הוא דהא היכא בפק אכל ס' לא אכל וא"א אל בפק ברך
ס' לא ברך דבפם בפסח האכילה דתלוי במעשה כ"ם
בפסח הברכה ולפי זה אי אתוכף בה"מ לאכילה ומורגל
בכך שאינו מתעסק בדברים אחרים אפי' בפק הין שם
וא"א אל אכל בפק אכל כשיעור דחוריותא או אפי' דרבנן
ואעפ"י שאינו מתכסף הין בכך כלום וכן הכאיתו
האחרונים

רע"ט בפר ב"ד אע"פי שזה שמע וזה שמע
זה כיון לבו וכו' הא תו למה

קטנות

לי:ל דלא חיפטריך דאת' בשוף ר"ה מתוך שם"ב מוציא
את שאינו בקי מוציא את הבקי והכא כמי ס"ד שאם היו
שנים שומעין ה' כיון לצאת וא' לא כיון לצאת אינו
מוציא את שכיון וכו' ק"ל:

שאלה רפ"ו כל דבר שהוא למצוה ולא
לעכב ולא עשהו אם עובר
משום לא תגרע: **תשובה** מהחיא דס"ח דזבחים
כשלא כתת עברת על כל תגרע משמע דעבר דאת אינו
חייב למצוה היא ולא לעכב כדתנן הניתכין על מזבח
החיצון שאם כתנו אתנה ה' כיפר וא"ה לא יצא לא בלל
והכי איתא בכמה דוכתי אם שעשה עשוי הלה שאינו
מצוה וצריך להגיה שם כן ב ע"ח:

רפ"א וצ"ע כפי זה אם לוקה הכהן שהקריב
מנחת שלה בלילה משום לא
תגרע ואי אמרינן לא תוכיף ולא תגרע לאו שבכללות
ובהא דאמרינן ניחא שפי דבעינן דאוי לבילה דאם
שבית דבר שאינו כשלל נראה כאתנה לעקור דבר מן
התורה אבל אחר דראוי לבילה הלה שעבר ולא בלל
אעפ"י שעבר הלה תגרע אם שעשה עשוי:

שאלה רפ"ב השותה שיש בי"כ אם
חייב כרת: **תשו'**
לפשר דמן התורה אינו חייב הלה אבל מידי דמיזן אבל
שיש אינן זנין כלל כמו שכ' הרמ"בם בפ"ג דעירובין
דאין מערבין בשיש שהמי' אן להוליך המזוכות למקומות
הצריכים. ואין בהם הלה הרחקת הנזק הוא הטעם
אבל תועלת הזן אין בהם כלל וברפ"הכ שאיתי בריתא
שהאבדתי הטעם עימו שום בו לבודית נפש (בתוך
חלל הגוף) ואיזה זה לבילה ואתיה ע"כ ל"ל עיכוי מדברי'
שבהעדרם יאבד הנפש מן הגוף ובקחת שהם תתקיים
הנפש בגוף וזה הוא האכילה מדברים הזנים לאפוקי
בור ומורים ודברים המרים והאתיה שיין ודבש וחלב
שאם לא יאתה הלה שהם יקיימו הנפש בגוף ולא יאבד
אבל השיש שם לא יאתה הלה שהם ובלה ויאבד כי אינן
זנים כלל

רפ"ג ואת למה תיקנו ברכה על שותה
לצמאו ולא תיקנו על הרחיצה
אין זה כלום דהא אי תנקתיה שומצה אינו מברך על
השיש ואי תנקתיה ואתי המרח מברך כמ"ש בתוס' הלה
בדין הוא הלה לברך על השיש כלל אינו בשותה לצמאו
החשיבו ההכמה הגדולה שהוא נהנה כאלו אכל כל
מעדני עולם כי כן הוא החתת שם"ה תיקנו ברכה אע"פ
שאין בהם תועלת אחר והכחת רחיצה לא חשיבה כל כך
כמו שותה לצמאו: **ויש** כעין דאיש אין שהם
דמויתי התם דף פ"ו דרש רב גידל אין הלבה כר'
דאחר השותה הוא חייב לנטה נפקי כ"ע מגו (שפ"ם
נתנו בו שיש להתיש כאו) ואתו הלה שעבר רב גידל

לקפר לחמר לחמרי דלכת לעבר לכתחילה מי
לחמרי לחמור ד"ל פורתא טובא מי לחמרי: תר"ל חי מזוג
מי לחמרי • מעתה קשה דתיפוק לי מפוס מיס ואיך לה
הרגיפו עליהם לי לחמרת בפלמא מיס דרבנן מברי
דברבנן מבטלין לחיפור לכתחילה ומיס לבד לה היו
פותין דיודע' דלמור' מדרבנן לכל חומץ טעו כדרלב"ה
מהבית הטור דדברים מלינן דלוין לאכילה מותרין
לכתחילה חלה לי לחפור מיס דלוריית' ומיבון עליהן
ברת היין חפבו כזלת למזוג במיס ועוד דלה קלמר שה
לקפר ולה קלמר רלת מפמע קפידת בעלמת דלה עברי
חלה לדרבנן מיהו מדברי המפרפים לה מפמע הכי
דכתבו דפתה חומץ מזוג חייב: ומיהו לה מלויבו מפוס
מיס פבו חלה דחומץ מזוג הו"ל כיין מזוג ומויתבת
דעתיה:

רפ"ד ובגמרא פס דף ע"ז קלמר דפתיה
בכלל לכילה דלוף פכר

פכר מכזיר וכתיב ולפלת לפני ה' חלהיך מעפר דת"ו
תירוש הוה יין וקרי ליה ולפלת והביאו לזה מפו' דפריך
הכי עבוין ה' הוו ולפן פיתת תכן ומפני פתיה בבלל
לפילה: וקפיה לן עלה מלי דמקפה בתום' דלמלי לה
לפיב כי כל הנפש לפר לה תעופה ודוחק מיש פתורץ פס'
לפר לפי לחזק לי דלוכל חמם' עיבוין לבד מלפילה
ומתית פלר מפקים דלוריית' דהויפו פתיות מיס
דלוכה פיכה נעילה ותפמים וכגבדן בלו ה"ה עיבוין
דכתיבי ולין כתוב בהם עונם והויפו דקבעי הכי חפפה
עיבוין כגבר מי לבל כי כל הנפש לפר לה תעונה מוירי
בלכילה ומתיה דלוריית' ופס נלמר ונכרתה ופריך
הכי ה' הוו ולפן פיתת תכן כלומר לי קלפיב כולפו הוו
להו פבעם הכי ה' דרבנן ולכילה ומתיה דלוריית' והיכי
תכן פיתת ותו לה ומפני פתיה בכלל לכילה ח"כ הל
דלתני "הכ לפור בלכילה ל"ל לכילה ומתיה דפלר מפקין
דהוה דלוריית' ובלר הכי לתני החפפה עיבוין פתיית
מיס דלוכה פיכה וכו' ודוק: ולין להקפות דמיס מי פס
הוה כמה הרבה ולה ופקוהו מיס ומות בכמה דזה חולי
דע הוה הל דומה לחולה פלש לה ופקוהו כס מר ומות
והפותהו ב"הכ לין חייב עליו דהרלקת הנזק הוה
ולקיחת המזון הוה הקרבת התועלת:

ר"פה אחר כתבי לעיל כ' רפ"ב מ"פ
דקדקתי בדברי פס דף ע"ז

תום' ד"ה מכון לכיכה פהיה כפתיה מכ' ותבא כמיס
תימה לי לחלי לויטריך תלמודה למיגמר פיכה מוכיך
לה פכתי הל פהלי הוה קרא כפקא וכ"ל דלפטריך דלו לה
כתיב הלא הלי הוה קרא דותבא כמיס היינו חוכרין לפ"ל
כיכה פלין תעבוב כפתיה להכי מייתי קרא דדנוחל
הל קמן דקלרי לפתיה פלין תעבוב ולעב' דמפיר הפמת
לרי כתבתי פזה הרלקת הנזק הל"ל דומה למי פכלהב

בפמם ויורד וטובל ביס פלין לך תעבוב בדול מזה לבל
לינו דבר הזן לת הנוף: **וא"ת** כי היכי דמייתי נת'
דלויה לר' עינבוים לחלי לה מייתי למיס לאו מילתא הוה
דמיתני' הוה מכין למיכה פהוה כפתיה ב"הכ פנה' ותבא
כמיס בקרבו וכ"ב דהתם לתת לתמעינן כדכתבו
התום' דלה תימה לפ"ל פיכה פל תעבוב תפתרי מקרא
דכוך לה פכתי דכמה עבוינים פל נער פהוה מעבה
ומבטער נפפו ולה בתריכן מהתם ע"כ לפיכך ה"בטריך
לחקופי פיכה למתיה דמה פתיה (דמים) לכורה
מדרבנן לף פיכה ומתילה תמעינן דפתיה לכורה ולה
ה"בטריך לחתמעינן דלין היקש למחכה:

שאלה רפון מי מפדך לפה ובא חבירו ולקחה
היינו לס יש בזה מפוס עני

פמהפך בלחרלה: **תשובה** היה כרחה דלין לו
עליו ללה תרעומת לבל רפע לה ליקרי מהזוי דהלומר
לחבירו לה וקדם לי לפה פ' והלך וקדפה לעפמו מקודפת
לפני ולויתה בבית' מה פעפה עפוי ללה פהנה בו מנהג
רפוזות מפמע הה רפע לה מיקרי תיהו לויכה למידחי
דהתם בדלה פדיך. ולמרנו מדברי התום' פס דב מפיהה
ליכה דין עני ה"ב ולפה ליקרי מפיהה ולמרינן מותר
לגרם במועד פמה ויקדימנו ח"ב ולמה התירו לקדם
ולמרו פיפדך ולחר פולוכין לגיבא לחר לגקוה פלה
ליקרה רפע ללה ודלו ליכה בהה דין עני ה"ב ועוד דמן
הפמים הוה בתפ' לפ' ונדו' מזו כתבו התום' פס דמלמד
פהפכיר עפמו לפל בעל הבית' יכול בע"הב לחר למכור
לותו ולה ולמר הרחם עון לך ומכור מלמר לחר דנימא ליה
לין רפוני הלה בזה פהרי כמדומה לי מזה ילמד בני ופה
מלחר ע"כ: **ב"ש** הכה פוחמר ליכי מוכה לפה טובה
מזו: ועוד היה לפפר לומר הלה פייך עני ה"ב פיכה
דלוכה דעת לחרת מקבה כגון הכה גבי לפה פהוה
ליכה חפבה ברחפון וחזרה בה ורוצה להקנות עצמה
לגוים הלחרון ודמי להה דמייתי פס בגמ' רבון מבידה
חזיל לקדושי לויתה לבריה וקדפה לעפמו והה נהג
מנהג רפוזות ומפני הלה רבו ליתנה לבנו "היה ליה
לגודעי: פבר הדבכי לתת לוכוים לחרוכה מקדם לה:
וכ"ע בתפובת הר"ח מיכן פ' כ"ח פדבו לבכ"ד דבריע
טפי מעני המהפך בחברה וכמדומה דפ"ל כפ"רפי פס
והפ לפו"ל דהויה לה כפגבה היופלת מלפני הפלוס כי
פר גדול הוה והוה מזמן מהרי"ו קולון והרב בת"ה ומהרי
ווייל ומהרי" מרבלות כולפ דוב דעה היו גפ הזכיר
בפהלותיו מהרי" מיכן והרי" מיכן פקיל וטרי עם הר"חפ
ל"ל תת חזי כמה בברי רבבי פהיו בימיו ז"ל וזכר כ ולפ
לברכה:

רפ"ן מיר"י עברי בדברי הרב חכ"ז ל"ל נפפטה
לי פהלה ג' קטנה והוה חפ ג'

נתחויב בודוי לפני חכם וקבל חותו ולת חבירו חו לותו

זרעו מהו: לפמ"ש מתרעם עם מהלר לוזוח לבדוק מנדה מי מיעבור על גזרתו ואת זרעו ואמר מהוה דבר פלא כפמע ואפשר היה לתרץ דברי מה"ל דבאוחזין מעפה אבותיהם קאמר ועל אותם מבחיוס דמכתמא מחזיקין בדברי קרוביהם מיהו קפה הדבר לקלל את מי מאוכו חיוב ור"ע דלרפע בן בדיק קורין רפע"ן רפע אבל מיולע לא ליוטיכן ליה אע"ג דאיפא למיתלי הברחון קבת בחבוו פלא לימדו ואפשר פלימרו ולא קיבל ולמה יקללוהו והא דאומרי' לרור פוה ילד אע"ג לפון בכו אהרם הוה לדבר כך אבל אין לדיין אלא מה פעיכו רואות כ"פ פלא לקלל זרעו דאפשר דנפיק מיניה זרעה מעליה:

רפ"ח מעשה בהאי מורבא מרבנן בוכרא ברא דכהנתא הוסמת ליפרחל ואיתילוד ליה בוכרא מיפרחלית ורופה לפטור את עכמו מדקכן הוא לפרות ובכו לפרות הוא קודם לבכו הפתא קאמר אם את אבא והיה כהן תובע ממכי ה' פלע אתיכא ליה מזרעא דאהרן קאתיכא: ומה אבא פאיכו יורם את אמו בקבר כפטר מפריוכי בפבולי אמי יורם את אמי בקבר אינו דין פאפטר מפריוכי בפבולי אמי: ועוד ק"ו אם פטרתי את עצמי מפריוכי פאכי קודם לבכו אינו דין פאפטר מפדיון בכו ע"ה: **תשו'** לכאורה היה נראה מהאי דבפטר רחם תלה רחמנא דדוקא אמו הבכרת פטרה אותו מפוס דבעיכן כל פטר רחם מיפרחל אבל הוא פהוא ויפרחל דלבית אבותם כתיב ואפתו היפרחלית אינך תפטור מן הכהוכה הא אינך כולה רחם מיפרחל: ולאו מילתא היא דההיא דבפטר רחם תלה רחמנא לא אתיא לאפוקי כה"ג אלא לומר דלא דוקא כהן פנפע יפרחלית פטור אלא אפי' כהנת פנפאת ליפרחל פטורה וזכות זה הבאה מבית אביה והוריפתו לבכה וכיון דיש אין לה הפקר וכול הוא לפטור זרעו וזרע זרעו עד עולם: דלבית אבותם לענין קרואת פם הוא דכתיב אבל לפאר דברים הוא כרוך אחריהם ואלו לא היו זכריס לבית אהרן היו אותה ואת זרעה ומוריפה לזרעה הוסר אלו ח"כ זכות זה מהביאה עמה מבית אביה לפטור ה' כלעיס וילטול מתנות הזרוע וכו' אין לו הפקר וטעמא דהכי מפוס דלא כתיב בכי אהרן כמו בתרומה ולא בכות אהרן אבל היכא דכתיב כהן דרפוכן בנת' ואפי' כהנת הוסמת ליפרחל וכן מפוכו בדוד מלך יפרחל פהנחיל הנפיאות לר' פהיה מפך הלם ובפכיקים פלי האריכתי הרבה וגם מהאי דכהן פהוא פותף אפי' בחצי דבהמה טהורה פוטר מן הבכורה כ"פ כפאכי זרעו פפותף דין הוא פיפטור מכל זכות פהביאה הבת עמה מבית אביה כל זה כתבתי לה לבה וכפבחו פעפה גורפם פלימים לבהן ולא החזירם בפם ואלבות ואתתי חפפה

לו פע"פ כן נתתים לו פהחיה דר' יוסי יודע אני בעצמי פאיכו כהן וכו' וכתבו התוס' תפוס ברכה פאוכה נרויכה: ומכאן נפו רפוה דהוה פדרבנן:

שאלה רפ"ט מי פהניח תפילין היום וכפבע פלא להניחם עוד היום אם עבר תפוס פבועת ביטוי:

תשובה בפ"נ דפבועו' דכ"ה גבי לא אכלתי היום ולא הכי' תפילין היום תפביע' אני ור' אפן חייב בפלפת לא אכל' חייבים בלא אוכל אלא לא הניחתי פי חייבים בלא אניח כתבו בתוס' ולכאורה לאוקומי בפבת ש"ד דלפאי קתני לא הניחתי אי לאו לאפפיעין אע"ג דליתיה בלא אניח"פ פפני אפי' לפ"ד פבת זפן תפילין הוא ע"כ הפתא לתירוצא קפה ליכא למיפפט בעיין דאוכא לאפיר דלעולם פטור אלא דאתא לאפפיעין היכא דליתיה בלהבא: וק"ל על האי תירוצא דלפאי דקתני הפתא דוקיא דאכלתי דאיתיה בלהבא ואפפיעין דפבת זפן תפילין ופתפה כוותיה: ומתירוצא בתרא אינא לפיפט בעיין דלא אפכח בתוס' זפן פיהא הנפבע פלא להניח תפילין בדין ביטוי ואפי' בהניחן כבר היום:

ר"ן וקשה על דבריהם דהא בפ"ק דנדרים גבי אי' אפבה פרק זה פריך והא פופבע ו"ה ואין פבועה חלה על פבועה ומפני וכו' כיון דאי בעי פטר נפפיה בק"ק וכו' ומה בין זה לתפילין דכי היכי דפפע פדבריהם דר"ע דלבפ תפילין היום אם נפבע פלא ללבפם עוד היום אין פבועת ביטוי חלה עלה כיון דאי בעי לבים ועביד פכוה ה"ל לר"ע גבי תורה: פיהו אפשר דאיהו פפרש התם כפ"ם הלן פם ולאו פידי הוא כפו פאכתוב בפי' דלקפן ולפי פר"פי והר"ם פם אפשר פגלפוד לכ"ד דבין פלבפ תפילין היום ובפטר איתיה בפבועת ביטוי כפו בחפבה פרק זה ולקוסית התוס' ואי פו כליפבה קפה פיהו יקפה להו פה פהקפותי לעיל:

רצ"א ועוד קפה לדברי התוס' דהיכי לא אפבחו זימנא פיעבור בתפילין פפוס בביטוי דלהבא דהא בפ"ק דלה גבי קרקפ זה דלא פנח תפילין (הר"ף גריפ' פעולם) פויתו התם דעופק בתורה פטור פתפלין ועוד הול' פהם דוחק פפת לא יוכל לפומרם בטהרה אין לו דין זה: ור"ל יפבח בלהבא בכ"ה ג' ולא כגי בפה פיפרפו בדברי הלן כפ"ם לעיל דה"ן ם"ל דכל פאיכו פפורפ בכתוב חייל עליה פבועת ביטוי והיכן כתוב פיכח לעולם תפילין בפעם א' אבל דלא להוי קרקפתא דלא פת פ"ם היכא דאיכא פיטורא לגמרי כדברי התוס':

רצ"ב בהאי דגדיים דף ח' קפוא לן דאפר' גודל אר' פכין פנפבעין לקיים את האפוות פכאפר כפבעתי ואקויפה דפפיפע

ומסתמא רחתיה כרי"ן בתורת פ"נ דסבועות דף כ"ז כסבע לקיים את המצות חייב דהלו לרבנן אין מס סבועת ביטוי והכי מסתמא התס בתום' ור"ל היכי מייתי הטור בשמ' ר"ג ההיא דר' גידל אסכה פ"ז דחתיה כרי"בב ובמאר נסבע לקיים המצה כרבנן דפטור : עתה אפרש :

רצ"ג הר"ן פירש בהדיא קשיתא לרב דסבעין לקיים המצות דהיכי דאין סבועת ביטוי חל על קיום המצות אבל קאי בבל תחל ע"כ : ומצה נסבע לקיים המצות מלבד סמוסבע ועומד מ"ם קאי בלה יחל לפי דבריו ור"ל היכא סבועת סוא דהה חוילה בלה יחל וק"ל על דבריו דהה גמר' פריך התס והרי המוסבע ועומד הוא והיכי נסבעים ומסני לזרוזי נפשיה ואי אין סבועה חלה ע"ם וכל סאין מקום לסבועה לחול אוכל סבועת סוא היכי מזרז נפשיה בדבר אומור ול"ל דהוא גופה קמ"ל דור דבדבר מצות חוילה לזרוזי ונקאי בלה יחל נהי דאמעיטיה מסבועת ביטוי לקרבן ליכא סבועת סוא : והיה נראה לו' דהה דאין חלה סבועת ביטוי במצוה הויגו בגוף המצוה אבל בזהירות ומהירות לעבותה חוילה והויגו דקאמר בתר הכי האומר אסכים ואסכה פ"ז כדר גדול נדר (פירש הלן סהוא סבועה) ודיוק לומר אסכים סעל ההסכמה הוא נתפס והקשה גמר' על מימרא בתרוייתא זו דר' גידל מק"מל דאפי' לזרוזי כלום דלא מיבעיא סאחפץ באסכם פ' זה אלא אפי' על הזרוז' נסבע היגו דר' גידל קמיותא ומסני כיון דאי בעי פטר נפשיה בק"ם סחרית וערבית מס"ה חיול סבועה עליה הסתא לאו מטעם זריזות נסבע בה אלא אפי' לעיקר סבועה חוילה לקרבן מטעם דאי בעי פטר נפשיה בק"ם וכו' ומ"ם אסכים לאו דוקא וכן הטור לא אמר אסכים :

רצ"ד והשתא האי מימרא מכי אתיא אפי' כרבנן דפליגי עליה

דר"בב ומ"ה נכון הטור כותה אלא דאכתי קשה עליו ול"ל האומ' אסכה פ"ז הוי נדר גמור כיון סנדר דבר מצוה ע"כ ואין זה הטעם דמביק בגמ' אלא כיון דאי בעי פטר נפשיה בק"ם : ועוד דאי מטעמא דנדר אל ע"ר מצוה נסבע בה הו"ל לאתויי דין זה בפ' רט"ו אבל הכא בפ' ר"ג לא מייך :

רצ"ה ע"כ אני אומר דלאו מדרב גידל נפקין לזה להטור האי דיכא אלא אדוידי דאוירי בפ' ר"ג דאין נדר אל ע"ד סאין בו ממש קאמר דבדבר מצוה אל"ם סאין בו ממש כמו אסכה פ"ז ופליג אאוקמה הרי"ף בפירש סס בנדרים דאין נדר כזה אל דאין מתפיס בדבר אומור וכו' ואפי' אמר קונס נבלה עליו לא חוילה וכו' עיין עליו :

ר"צ"ו מדברי התום' מבתבתי כי' רפ"ט לתדתי

כסתופס להקשות על דבדי המקשן ומתרץ דספיר מסני וכל בני ישיבה כותבין קולות בזה כ"ל דמעיקרא כוונתו להקשות למקשן למה לא עלה ברעתו תירוץ זה והתרגן למה לא דחה כך וטורח לישב דעת סניהם :

שאה ר"צו אם נסיים חייבות בתקיעת סופר על ידכל **תשובה** אסבר דכיון דאיתנהו בסולוח עבדים אינהו נמי בתקיעת סופר אע"ג דאי לא תקעו נמי עבדים יוכאום דדפיון ידכל היה אע"פ סלא תקעו מ"מ סופר כיון לאחרות הוא וכתי' וקראתם דרור בסופר ה"כ אסא נמי מחייבא אע"ג דזמן עסה סהזמן גרמא הוא : ואין להקשות דנימא נמי דאסא פטורה מסלוח מהאי טעמא לאו מילתא היא דידכל אסקשתא דמלכה היא דכתי' תסובו יום אל לאחוזתו ואמ"ת וגוזר על ישראל אלא יחזיקו בעבדיהם ה"כ אקרקפתא דנברי ודכאי מכחי :

שאה ר"צח יהודי היה מהלך עם פלוני בדרך ור"ל מכיח לפי תומו אין בזמנו נהרג פ' מהו : **תשובה** אע"ג דאיתא פ' כל הנט ממע מקומנטרין אל נויס אין פ' נהרג אל יעבור אל תעבדי לאחזוקי מקרוסו אסבר דה"מ היכא דקבועי בזוכויתהו דלהטיל אימה הס עומין כדברי הר"מבם אבל פלוני זה מעבר יומו ובטל מקומו מה לו למקר ובמה מפיי אל פורכי מעמ דיון גדול אלהם מסמע דלא מיבעיא למקר מוסו ים לדחות דהתס מוקי לה בדאתס לכולי האי לא עביד למיתס בסיקרא דכתפס כנגב אבל ע"פ אסר פירש דבר אוש : עכ"ז היה נראה דבמקומות מסבבין את הכודן בעיר וכרוז ונסה לפניו ותולין אותו בפרהסיא כדי שכל העם ישמעו וירחו הוה ליה מילתא דעבידא לגלויי וכל כי האי לא מקרי מיתו לפלפי לפירש דמידי דסויכי בה דמקרי ממתפלרים סהרגו בדין מסמע דבב"ד אין להתיר לכדי להתפאר לפי שעה מקורי מסקר כדי להתנאות בפני בני אדם שהתנהג בדין :

שאה ר"צט מי שקדם אסה ור"ל ע"מ שאם ירצע מתכו הערל אלא יהיו שם עדים שיהיו המעות מתנה מעכשיו מסו : **תשובה** אסבר ויעיל תכאי זה לקודם שכנסה אבל אם כנסה כיון דק"ל ח"ש עומד בעילתו בז' היכא למימר דבטלה להתנאה :

שאה ש' אנ"אי הדר תנא ותני בטרפות העוף נקובת הוושט לפי פירש מ"ם ואין מתיישב דכיון דק"ל כל טרפות שמנו חכמים בהסס כנגדן בעוף ואין לך בטרפות אלא מה שמנו חכמים היכי תיסק אדעתין להוכיף עוד דבר ועוד תימא אי הוה תני נבי כשרות בעוף ניקבה הגרגרת או שנכדקה כי היכי דתני נבי כשרות דבהמה היה מקום

לומר מ"ם דלמי דלמ תימא עוף דזוטר חיותיה בכל מהו מיטריף קמ"ל ומדקתני גבי טרפות חוכא למי' חיפכא דלטפויי חיפורא הוה דאתא דאמ"ג דלמ חיפכיק רובא

תשובה • טרפה • נראה דנקובת הוושט חיטטריכא ליה לרבויי הא דאמר רבה גבו מל זפק נידון כוושט כל שכמותו עמו • ופקוקת הגרגרת כמי חוכא למימר לטפויי חיפורא דזוטר הכשרו מפל בהמה דמגיע עד כנפי הריאה מפ"ק כ בעוף: בחלק רחמון כתבתי דמטעמא שכתבו בחסרה המרה טועמין בכבד דדוקא כשהכזים קיים ולא ניקב אלא שכתר וקנה רכבד כועם חיגו בולע ובן מבחתי בפקיקת ח:

שאלה שא גבו מל זפק שניקב או הוזח טרפה או נבלה:

תשובה מ"ז אמי דאמר רבה (בבי' אלעזל) שנידון כוושט הוה מקום לומר דמה ווושט אם ניקב נבילה אף גבו מל זפק נבילה ור"ל יהיה אם מקום שחיטה דהכי כתב הר"מבס פ"ג מה"מ ניקב הו ווושט בכל שהוא במקום הראוי לשחיטה הז נבילה מחיים כתב הכ"מ כלומ' דאלו אלא במקום השחיטה טריפה הוא: וכשמנה הר"מבס הטרפיות בפו"ל מנה אלא תורבץ הוושט ואם חיתך דגבו מל זפק אם ניקב טריפה הוי ולא נבילה אמאי לא חשיב ליה אלא ודאי להר"מבס מקום שחיטה הוי ואם ניקב אם נבילה דמקום שחיטה הוא דהכי משמע ליפמא דבמ' כמ"ם: ובפ"ק דחיהיב פיטור לבומנים כתב וכ"ע עד הופק דמקום השחיטה בוושט עד הזפק וגבו מל זפק בכלל דגב מל זפק אקרי זפק אתמא לא אוקמי דהוה ליה כבוסו מע"ג קרירת כמ"ש הרמ"בא זהו מה שכ"ל וע"ש חולקים כמ"ש בתחרוסים: ואין להקשות על דברי הרמ"בס פ"ו כתב וזפק דניקב גבו כמה מהוא טריפה דכיון דמוקרי בטרפות חיפתמיט חבב פיטפיה דב"ה מפני הכ"מ פ"ק גבי פחט למעלה מקום זה פסולה דלאו דוקא אלא דמקום דרוב הנזכרות בחותו הפרק נבלות נקט לפון נבלות ועיין בשמנה הע' טרפיות לא מנה ניקב גבו מזפ אלא ודאי מהוא בכלל ניקב הוושט דהוי נבילה:

שאלה שב הנשבע לפרוע לחבירו חם עובר ממוס מבועת מוא:

תשובה מהא דאמרינן פרוצת ב"ח מכוה היה נראה כל מנשבע לפרוע תחר ל' יום הי"ל כנשבע לקיים את המכוה דאין מבועת ביטוי חלה וכ"מ מי' רפ"ט ע"ם אלא בל יחל כמ"ש הלן בנדרים פ"ק דף ח' ובתמובות הרמ"ם כלל ח' מי' ב' הבית בי' ח"ת כי' ע"ג על דאובן מנשבע אלא למכור וכו' ובי' כי' הל"ח הביאה ג"כ יש לנמנם במאי דקאמר אם קדמה מבועה או קדם החוב דמה לי זה או זה אם פרוצת ב"ח מכוה כנשבע מתחולה אחם ולוה ממוס תדם אלא ומכור

כדי לפרעו הוה נשבע ומתנה לעבור על ד"ת הז דומה למ' מנשבע שכשתבא לידו הנבלה מיחלטה או לנשיבה חבירו או מתוס ל דו סיזיקנו אם לא שאמר דה"ק אלא ומכור את חפצו אבל ומתרל לפרעו מיבוע כפיו אלא דאלתי לא הנח דה"ל אם קדם החוב תחול המבועה ואם היו לו קרקעות למ"ד מעבד ודא דאורוחא לא אלא מבועה עליהם ואפי' קדמה לחוב כדאתרכן ועוד קשה אפי' אח"ל דאחולה:

שג מה גבו ולמבועתו ירדו ב"ד לנכסיו בחקל על קרקעי וכמה מהוא לא עבר דדכוותה חותא בתום' פ"ק דשבת גבי הרבוץ את בתמר מהו לדרותה קושט מיבא לידי חיוסר מקולה והקשו אם מבועה אלא יומא אם נאמר לו ויוצץ ריבא דאם לא התירו לא מיחייב מקולה כיון מחנוה מלדרות על ידי מה מחמו חוסרין לו ע"כ הכא כמי ב"ד הוא דקא מעמי ליה והביא אם דעת זה בהגהת הרא"ם ומפתמא לא פליג הרא"ם אתום' אע"ג דדברי התום' חוכא למידחי דאם הוא לא יומא יומיפוהו אחרים ומכעוהו מלדרות ואם יקלוהו ב"ד חיהו דאפקיד אנפשיה ודמי להא דהמיזקק לוקמוה רבנן ברמוחיה כי היכי דלוחייב כרת

ד שנם בא"מ ואם מתוך המלקות יתחרט ומפת פתח למבועתו דאמנה יתירוה לו ויפרע מבועה מניה ואין זה פותחין בגולר כי הדבר ידוע הנשבע מחכ ין אותו מכת מרדות ע"כ קשה דמה ענין המכות אלוקה על המבועה הנאמה מהוא מוא להתיר הרמ"ם וכה ואין לומר דה"ק אם כשנשבע בתחולה היה מלה בדעתו חדא מהיה בא לו נורך ב' אלא ומפת מי מילונו בלי מישבע לפורעו ומפיפב' ילקוסו ב' דאין כאן נולד ר' בלבר אלא ולר ולרי וולדות ולית לי כולי האי דו לפתוח לו אלו הויתיודע ממנו אדם להעני (כדאתרינן מת אחרך אומר אותער לא תומר) דעכוות מניח וכריך ללוות ולא ומפת אלא בשבועה ויש לדחוק דה"ב מכבר הוה עכו כשנשבע וכעת מל"מ:

ש"ה הגה בא"ע יד כי' רל"ח מ"ז חביוה תבועה הוע"ב הי' מי' תשב' דום להתפקן אם התיר הרמ"ם אם אלא מניוה ובעוף כ"ח אפק בהדיא דאם ה ותרה רחמונה חיולא מניוה וכן בח"מ סי' ע"ג מתם כהאי דהרמ"ם דלעיל ומ"ל דאיהו תלמוד טועה כתבה להאי דהרמ"בא: וה"מב תירץ דבריהם מתון להן מחר דמתן דפקק כרבה בכל נווכא חיולא ובח"מ כי' רל"ו ומ"ם בסוף דה"ק יקויים מבועתו מניה מטעם מחוייב לפרוע מבלי מפוס כתב כן דכשהמכות הם כדי מיפרע בלבר אלא מבועה דיוק הרמ"ם לומ' מכין אותו עד מתנה נפשו ובמתכין אותו מפוס מבועת מוא דיוק לומר מכין אותו מכת מרדות היינו הרבעוס בתקל:

שאלה שן כהנים שלח התחילו ברכת כהנים עד סקיים ס"כ המברך את עמו ויפר' בשלוש קודם סיעקור רגליו חס ים להם לברך. **תשובה** לכאורה היה נראה לכיון דהכל שלוש יבוא ימות שם דחיותא פ"ב דמגי לה ומה ראו לומר סיש שלוש אחר ברכת כהנים דכתיב ושמו ח"ם עבנ"ו ברכה דה' בם שלוש ח"כ כולה חדא מילתא הוא אבל מסתברא דחוזר לרישה ואומרה במקומה דבגמ' שם ויהיב טעמא לסדר הברכות וכי היכי דבשאר ברכות שם הקדוש ברכה לחברתה לא יבא דחפי האפעיות דאין להם סדר היינו שהוא חוזר לרישם אבל לומר משם והלך על הסדר הכי נמי הכא ושם עקר רגליו חוזר לרישם דקאל כל מקום שיחיד חוזר ה"כ חוזר וכשם שאם לא אמר היחיד ברכת השלוש חוזר כך הצבור שהתחילו בברכת כהנים זו אחר שעלו כהנים לדוכן חוזר.

שאלה שז מה שמפסיקין הש"ץ אחר תפלה קודם שיאמרו התקבל ועושה שלום מהו. **תשובה** אי לדידי הוו פוסעים אחר שהתפללו תפילתם מיד כי הדבה הפסקות עושין ואין רוח חכמים נוחה מהם כי אם שתקנו תקנו כגון קריאת התורה ואפרי ובא לציון. ונראה דמ"מ הנהוגו לומר קדיש תתקבל אחר תפילת שחרית של שבת מיד ולא המתינו עד אחר קריאת התורה ואפרי כמו בחול. וזל הרל"ב הביאו בכ"ה ואם רגיל לפסוע לפניו אחר התפילה בקול רם אין למנעו ע"כ. גם מהכיש שלא לומר קדיש אחר קריאת התורה בשבת במנחה ומפסיקין ולמה לא יקדמו תכף אחר הקריאה כמו בשאר הימים ונראה שכיונו שהקדיש קטן ועלה לבחן ולכאן על הקריאה ועל תחילת התפילה שיל קדיש זולתי בתפילת שחרית כדי שיכוין בתחילה לתפילה ומפני כך תיקנוהו קדש ויפר מה שלא תיקנו בערבית שלא היו מתחילין אלא והוא רחום וגו' וברכו ובערבית של ליל שבת לא היה צריך אלא להתחיל ברכו שהקדיש קטן על התחלת התפילה תומרו אחר השכיבנו ולהיות כי כבר נהגו כל זה שכתבתי והוה לעכין דוכא בעיר חדשה אז שם יתרצו לחזור ולתקן: **אמר** המכ"ח ומטעם זה אין אומרים קדיש ליל ו' "הך עיין בח"ח כי' כ"ד בהרב המגיה וזל כי לעולם אין אומרים קדיש בלא תהלה שלפניו ולכן לעולם מתחילין ערבית בלא קדיש עיש והמפרדים נהגו לומר בימות החול חיזה פ' ולומר קדיש לערבית ובשבת אומרים מזמור שיר ליום השבת ובמועדים כל חג וחג מפיוטי דוד המויכי לחג כגון בית הרינוני וכו' אבל בי"ה אחין מזמור קבוע מדבר בו ואין אומרים שלא בקשות וכל כיוצא בכן אין אומרים קדיש וכדי שנדע אחין אומרים קדיש אלא על מזמור לכך

תקנו שבליל יו"ט לא יאמרו מזמור ולא קדיש כדי שלחגב זה החמון ייתנו לב לדעת על מה זה ויאמרו כי אין לומר קדיש אלא בתהלה ואם כאמר אחיזה מזמור כיון שאינו מדבר בעניינו של יום נבוא לאומרם ולא נכון לעשות כן ודוק.

שאלה שח בפב כותים אחת אחיכי ן' יהודה דהוה אחיכי בן נור אחריה דהוה אחיכי בן בתליהל דהוה אחיכי בן מהללאל מה ענין לכל אלו המתות: **תשובה** בפ"ע פשחים אוכל אחת שהוא לו כל אלו המתות מוסף עליהם ויוסף יום הוסל הוא ויוסף הבבלי ומה שמו אחיכי בן עקביה שמו ואותו דפ"ב כותים היה אומרת תלמיד של רב כמו שמוכיח שם ועמה על דברי התוס' דכתב והכא לא מייתי אלא שמות דאחיכי דדמו לרב אחיכי ע"פ כי אפשר מזה האומרת לא נקרא אלא אלו. ולענין בעיון אפשר שכני העמד הוא שעניים שם אביהם כשהיו בורחין מאקוס לאקוס שלח יכיר וס:

שיט הג החם פע"פ הוא ר' יצחק ן' טבלאי הוא ר' יצחק ן' חקלאי הוא ר' יצחק ן' אלעאי הוא ר' יצחק ן' אחא דשמעתא הוא ר' יצחק ן' פנחס דאגדתא פר"מי ר' יצחק פתס האומר בשגדה ר' יצחק ן' פנחס ובשמעתא ר' יצחק ן' אחא. כפי זה היה נראה שם כל האמוראים שמות הוו שלו ר' שהיה נקרא ן' פלוני ע"פ שמו שלמד ממנו ד"מ ר' יצחק ן' טבלאי היה שמו ושם אביו הלך אצל ר' חקלאי ולמד ממנו שנקרא ר' ן' חקלאי בא אצל ר' אלעאי ושנה עמו שנקרא ן' אלעאי וכן השאר כי התלמידים קרויים בנוסי והולי שהיה יתום ור' חקלאי גדלו חיזה זמן עד שלמדו שנקרא וכן כולם כש"ם ובפי' רש"בם ל"ג הוא נבי רביוחנן דשמעתא דמלתא בחפי נשפוחה הוא:

שיי ואם היה בא ד"מ חיכי ן' יה דה לכתוב בט הפשר היה כותב כמו שב אבנמל' אחא חיכי ן' יהודה דהוה אב"ג דהוה וכו' וכי' לפי שנראה שבכל ר' שמות אלו היה כיכר בפי חיזה בני אדם ולא ידענא אמאי לא תיקנו לכתוב כן בביטין כשכותבין ב' שמות יאמרו אחא שמעון דהוה ויהודן דכוונת דהוה ר"ל שהוא כמו דהייכו ואומו כיוצא לשלא לטעות ועד שכותבין דמתקרי ותר היה רא י לכתוב דמתקריכא דכל לשון הגט נכתב כמדבר בעדו ולכי כשכתבו מלכתוב תיבת אוך ואפשר לפרש דמתקרי כמו כל הנקרא בשמו קרוי שהוא שם הנקרא בלעז לוי"מדו ולא קי לי לאומה שם וא שלא לכתוב וכבר כתבתי עז בח"ח עיש:

שאלה שיא אם יש לקרות להבי זקנו זקני: **תשובה** אחינא ליה להלחם דקרי ליה לרש"בן זקני והטור מזכיר

פתח כתב רח"ן ולטעמיה חזיל דמסמע בט"ח סי' ל"ג דמכסיר מלמי ברחמון בהבוח סברת הר"ף והר"מבם דמכסרי. ולח הבוח לחריסם חלח דעת ר"ת דפוסל מסמע דחתח למי' דכרבוס ס"ל וכיון שכן חפלב דרח וחין להקפיד חבל למחן דפוסל מלמי ברחמון ום לקורחו זקני כי עדיין הוח נוסח מסך הזרע.

שי"ב והואיל והזכרנו לרח"ן זל ום לספר בסבחו מזכה לבנים ובני בנים נדולים ביסרחל הוח היה זקנו מל הרח"ם כנודע וזקנו מל המרדכי כמ"ם כה"ב בח"ח דף קמ"ו ריש ע"ח והוח היה חתיו מל רבינו ויחל שהיה חביו מל רחב"ם כמ"ם מהלי מיכן בתמו' עמירית והוח זל כתב שם מקבלה בורו שהוח חביחלף הוח חבי העזרי זכר כולם לברכה.

שאלה שי"ג מי שנכתפק שם חכל כזית מפירות בתוך חכולת פרם שם מברך בורח נפשות רבות.

תשובה נ"ל מכבר כתבתי בעניו הקח"ו דחפשר לברך דחוכח מפיקי טובח שפק שם חלכה כהלי דחפי' על פחות מכזית מברך כיון שחוכה ברכה כ"כ חפובה מברך וח"ת חלו דחין חלכה כמותו שתח חלכה כמ"ד דפיעור שתיית כפיעור חכילה ובמידי דרבנן ס"ם כי הלי חוכו בכלל ס' ברכות להקל וכ"ם למד ס' ברכות להקל ויברך ועוד דברכה שחוכה ברכה דרבנן ס"כ בנדון דידן.

שאלה שדי שם מותר להשתמש בחותיות שד"י להפכם לרמוז למספר ש"ך.

תשובה שחר שמות שפיכו משתמשים קדם וחול להיות עיקר חלהים לח תקבל וכן שם חדנות וגם שם זה שפיכו משמשות שדי חבל שם ההויה חע"ב דחשתר שיחתם לפועל ב"ור עו"ח ה"ח שת"ח וח"ו שב"ל על משקל ובלה לח נכון לעשות כן דחין שמות דמיכה רחוים:

קטנות

מי שאמר לעולמו די יאמר לצרותינו אכ"ר

תתו להו הלכות קטנות
חלק שני

השבח והשודחה לחל חלהי יסרחל שזיכני להשלים ספר זה נקרח **זבח תודה** לזכות בו חת הרבים כן יזכני להשלים פי' הש"ע שחני מתעסק בו עם שעריס חחרים וימלח בידי לללמוד תורתיכו הקדושה וללמדה לשמור ולעשות חת כל מצוותיו חוקיותיו ותורותיו ולעבדו בלבב שלם ובשמיכי מחשבי שמו ומנעכי מחטח לפכיו ומעשות דבר כנד רצוכו תוריעכי חורח חיים ש"ם חת שכיך בעיותי בימיכו בשם כה מעתיר העבד ויסרחל מחוזל זל"ה **יעקב** בכמו"הרר מחוזל זל"ה חכ"ר וכהיום **בן שבט** שכת **הת"לב** הגיעכי היח בחשלתו **לחמשים ושתים שנים** כן יגיעכי למניס רבות לעבודו עבודתו וימלח בידי לעשות רצוכו בלבב שלם וירחכי כפלחות חת ורתו וחזכה לחזות בכחמת ציון וכמועם ה' ולבקר בהיכלו חכ"ל:

אמר המנ"ח רחיתי להעתיק ג"כ חרבעה בימכוס חחרים שמצחתי בקונטרוס חף כי זוטרי כיכחו בהשקפה רחשוכה לב' כיבות החחת לפי שהשלים המנין בכוי **ש"ח** שחפשר רשה לרמוז בו חת שמו הטוב דשלי **שלי יעקב האניז** וגם למיבה תחרת שכגמר עמהם חשבון **תר"ג**

בהסטרף יד חלק חו"ב כי הוחיל שהדבר נרמז שלח בכוון
וכך עלה ביכומם חמרתי מה' יבח הדבר וח"ל בזכותם תבן
עלינו זכות חבות בר"מ חבדינו ום"ה
בידכו ובזכה לקיים התו"ב
מצות בכוונת הבורח
ית':

שט"ו לכפירת דברים הוה דאתי עם
מפירמו סירבה ברבויס
מענינו מל גט וטעות הוה בולם אלא הכוונה דלאו
דווקא ספר כריתת אלא כל שהוא מענין כריתות כגון
גרושין פטורין תרובות הכל אחד:

שי"ן מאלת מה ענין רואין את הנשמע: תשובה
הוים לך ללכת אחר הכתובים ללקט מן
הפסקים וכתבים אבל אספר אלא ליקטוש וזה דעתי
בקיצור מניתיה כח הראיה לאזן והכי דייק מה ראתה
אזן לומן משמעה ואל תתמה אמי אחר לעין שתשמע
ואחר לאזן שתראה שהמומים מוכחש מתקוש אחר
גם אחרו רואין את הנשמע והלא שומעין את
הנראה:

שי"ן נשאל הרב"ג אם היה בא בדרך
והוצרכו ללכת בשבת חיזה
עדיף להלך ברגל או לרכוב על הבהמה: והשיב דיותר
טוב ללך ברגליו מלרכוב על הבהמה דאוכא תרי
חומרי חיקור בהמה וחיקור תחומין ע"כ ונראה שאם
היו בחלים שבבותים עשרה היום מותר אלא שהרב הגי'
הביא משם הר"ב אלא חילקו בין בהמה לבהמה מ"מ
אם מצטער בהליכה ברגליו ים להתיר לו שבמקום צער
לא גזרו: **אמר** המניח דאיתי למהר"ק שכתב
זל כתב הרב"ב בשיודע שמוכרח לצאת חוץ לתחום
לילך ברגליו ים להתיר להעירוש ולומן תוך השוה"ר
והביוש ושומה על הגמל עכ"ל ול"ע קושא גדולה היא
זו דהא מוכרח להסעון ע"ג דברי הגמל כשודע ומדברי
אחרי' ועיין בי' ש"ך בדין הקרון מ"ש בעל המפה
ואחרי' את"ל דלא שייך שמא יתוקן ואחי לא שלוט

רבנן ותו דהכא הוי כדברי שמא כש"ס ונראה דלא אחרה
הרב אלא ע"ד בתור הרע במעוטו וכוחא ליה למעבח
אוסורא זוטא ולא רבא דהויבו כשום אחרון תחומין
דהויבו ב' מיל דהוי מדאוריתא:

שי"ח שאלו לי למה כתמת דבריך בחיזה
מקום: תשובה ויתר שהיה
קהלת חכם עוד ליתר דעת את העם: **אמר** המניח
הדוחה וראה שבתשובה שתם ויתר את דבריו ואני
אפרש מה שמעתי משמו שהיה אי שיובן אחי קרא בהוא
דדבי מחיר אלא בבקו הלבה כמותו משום אלא וראו
חכמים לסוף דעתו זהו שאומר ויתר שהיה קהלת חכם
לא מפני זה שהיה חכם ביותר תעלה על דעתך אלין
הלבה כמותו מפני אלא וראו לסוף דעתו אלא עוד ליתר
דעת את העם והיה אומר מלתא בטעמא כדי שיבינו
העם ואזן ויחיקר תיקן משלש הרבה דהויבו משפה
מחזיקים לתורה ולמד ותקן ערובין וכן כל כיוצא בזה
אלו דבריו זל וראוב עמותנותו שתם כאן דבריו כי כל
חכם לב ובכל ודע דבחילת ה' עליו ובהיותו שוקד
על לימודו יומם ולילה הוו אחרין ליה מבילי דתלמודא
כמבילי דהרדעא ומעתי עליו דקרא ומכח התלמוד
בבלי שלש עשרה פעמים ולכן כל דבריו בהו במחלוקתיו
ותשוב תיו בהקדוק הלשון כח ותתוק בתכלית הקיצור
כדרך הגדולים אשר בהעמיק עליהם העיון תמצא על
קו הדין והיושר אין בהם נפתל ועקש כי דבריו כדקו
יחד אחר השקפה בעין החמלה היא ברחמיו וזכני
להיות היכולת בידי לאחז ז מעשה אבותי בידי להיות
כמוהו שקד על התורה ועל העבודה לשמו ולשמה בתלונותו

וחפצי חכיר

תושלבע

קונטרים לניטין

אמר המניח ידעתי ערבי עלי שחיני בקי לא הגון ולא כדאי להטפל עצמי אפילו בשאר דוכי אשור
והיתר וכ"ש בזיוד בטין וקדושין החמירו טובא וכן חוכך ורא היותי לכתוב ולסדר דבר
קטן או גדול דעיך בעכין זה מאחר דלאו בר סמכא הוא בבבלי דכהר דעה והחב מה רמה וכעלמה מאין תמצא
הדברים עתיקין עמוק עמוק מי ימצאם ואף לעצמי בבלי חיכי דשמי כ"ש לשרר לא חרים כי ירא אלכי כן ומלחו
בעולתה וידיהם קצת ממשכילי עמינו אשר מחזיקים עצמם למורי הוראות כאשר ירא ו את הדבר חקוק בעט ברזל
ועופרת להורות ולעשות כמוה וח"ו תבא תקלה מתחת ידי **אבן** כאשר בוננתי רב וזה לשמוש לזכות את הרבים
ברבוים אשר ים בהם זכות לא לחוש למעוטא דמעוטא דבט לי ברוב בכון הכי המה הת"ח הרשומים
אשר ירחת ה' על פניהם ולבין הם בעומקא דסלכתא ורחבא תמם וב ישו ירחו הדברים כהוויתן ולא ימכו לחזקת

הרשום

הרפוס וכדי להסיל עצמי מכל פרק רחמוני רחיתי לקרב אל הקונטרים הזה מה שמצאתי מיוך ורחה בספרי השמות מחיבר הרב המובהק כמ"ה מחה הכהן זל מכתיבת יד ח"ל זל ומ"מ מז זל בביאוריו ובמערכו וחגב קצת מהלקט אשר לקטתי וחפשתי בעומרי טופסי הגיטין והשמות שמצאתי מכתיבת כמה אפלי רבותי לזכרון בין עיני אשר על כל דבר ודבר אראנו' פס בעלון עמו ומחתי וכח כדר ולפון כתיבתו אם ויהיה הדבר אחרון אל כתוב כמכתבי אחר המכ"ח או אל פון יוכיח עליו וכדבר הקטון אראפוס שכי חפלי עבולה אחת מפה ואחת מפה כזה ( ) ובאופן הזה העיון בעיניו ירחה ויבין ויעמיק מחלה בכל הדבר והפס השוה כיד ה' הטובה עלינו להעמיד על דין תורת אמת ולא יפמוך עלי כלל ועיקר ופן אלי מודיע לרבים כי אין הכרעתי ומיקול דעת קטן כמוני כדאי להכריע ומיפלך חדש אחריהם ובפרט כי לא למעפה נתבוננתי בהעתקת שמות אלו מודע אלי בעצמי שאיני ראוי לכך ולפי הפעה מצדמכו לפני העתקתים כאשר מצאתים להיותם לפני כמפתח קטן אם בחולי תכני הפס על ידי פנאי לשמות הפרק ההוא כפי חפכמת רבותינו הפוסקים הלא בספרתם כפיר גזרתם להלכה ולמעפה הוא ברחמיו ישמור ויברך ויגמור בערי מחווי לבני בעבודתו:

א' אמר יעקב חאג'יז כמה מן המיכוויס

אלי רואה בשמות אלו בעניו אותיות יהו"א אם אותיות המשך תרחה מ"ם בפס נחמילה ובפס גלויה פפס נחמילה כותבין בחלף יפס גלויה בלא חלף וכן הרבה כיוצא בזה בכמו אלה האותיות מיכווין עד אין חקר וידוע כפי דקדוק לפונכו אותיות והנ"ל הם כמו המפוטות מחולכין את הפפינה בה' כן הם אותיות והנ"ל ובלשרם אי אפשר לקרות קריאה כפדרן ד"מ אם תמצא אמר מי הגיד לך מאין קריאתו אומר אז מי מר אמיר וא"כ כדי לקרות כתקנו היה רחוי ליכתב מאחר והיה מחכמת הבורא י"ת לקבר לפון הקודם ולתקון את הנקודות בחופן אם יש לך לומר תשמר אין פריך לנקור תיפמור אלא התיו בחיריק והמם בחולם ובזה יבא לך הדבור ולא תצריך בכתיב ולולי קבלת רבותינו בקריאת הם"ת כמה היה יוצא לנו מן הטעות והפצום ומה אלא כיתן בנקודות הוא כדי לדרום מקרא ומפורש וכמו שדרשו בחגיגה יְרֹאֶה יֵרָאֶה ובזבחים קַרְנוֹת קַרְנַיִם בכתב והדבה כיוצא בהם ולאחר כוונה אלהית וא"כ בכתבנו אין לנו נקודות כל אם אלא בא בכתובים וכפר לכל כגון אברה' ושרה יפחק ורבקה וכיוצא בהם אלו הם בפמות מקורין בני אדם יש לכתוב אותיות המשך ולדידן אחנו מכני אפפר החלף אחר האות במקום קמץ או פתח כמו נחמילה והוי"ו במקו' חיריק כמו נחמילה ריקה וכיוצא בהם או במקום קבוץ וצירי כמו פירלה אלא אים להם בקבלה כאן בירושלמ"ו ופמות המורים מקום אין כותבין החלף במקום קמץ וגם סיום הפמות בה"א כמו מעדה:

ב' פרק המגרש דמו' מניח פפלחו פני גיטין מויס וכתיבתו נותן פניהם לזו ומאן תנא אלי ירחיה דאלא כר' אלעזר דחי ר' אלעזר

כיון דאחר עדי מכוירה כריתי לא ידעי בהי מיניהו קא מיגרפא אבוי אחר אפי' תימא ר' אלעזר חימא דבעי ר' אלעזר כתיבה לפמה כתיבה לפמה מיבעי פילפי מאן תנא דקתני דאיכא תקנתא בכותן פניהם לזו ומניהם לזו • דלא כר"ח אלא כר"מ היינך כל ר' מפס מתגרפת בפלה מהרי בא לידה ועדיים חתומים בו ולית כיון דלא בעי מכירה פפיר דמי דהא כל גיטין כמי מפחתינו העדים חיכן יורעין למי וכתן: הא לא ידעי עדי מכוירה בהי מיניהו מיגרפא ואין זו כתיבה לפמה מבוררת ור' אלעזר כיון דאחתימה לפמה לא בעי על כרחך לפמה דכתי' בקרא אכתוב וכתן קאי עכ"ל: כמצא דלפי המסקנא דלפמה קאי אכתיבה לא אי הוכי דבעי ר"מ ברירה בחתימה אך בעי ר"ח ברירה בפעת כתיבה לאפוקי ב' גיטין דלא איתברר בפוס ר' מפס בהי מיניהו מיגרפא:

ג' עיין בפרק המביא תנן הרי זה גיטך והכיוצ בלי חוכה מגורפת בעי רב פפא בין פיטה לפיטה ובין תיבה לתיבה מהו תיקו ותפוק לי דכפר ר' אחר רחמנא ולא פניס לא בריבה דמעורה:

ד' סימן הגט שפ"ת פש"ת תשפ"ת

יש לרמות בזה פפ"ת לפון ערוכה וחבר וכמו ערכה בלחמה וכן מופת הקדירה לפון בקדירה מבפל בה חבירו כלומר ערכת לי בלחן ונתחברת לי אבל פפ"ת לפון ואם פפה תפפה המבפחת: לכן הפ"ף מתקויף כמו בוקע דחטמא דפף מדוכתה:

ה' מעשה: בא לידינו פפ ירושלם תו"ב בש"ק

שמו **אברהים בן סלימאן** מן המוכתערבים ואשתו **סערה** בת אהרן ונפתכקו בפס חבינו מי מניהו בכתבים כולימון

סולימאן בו"ו וח"כ כתבתי אכלנו כי בלעזן
תורמוסי"ן קורין בו"ו ומרביתן
בי"ת כאלו כתוב ב"ב יודעין סולימאן אבל בלעזן ערבי
קורין הם"ך בם"ו והלמ"ד בחירק והכאמו לכתוב כן
סלימאן כי רוב עמי התרבות האלו ערבים: אמר המכ"ח
גם כן ראיתי בהוותי בדשוד דעל נהר נילוס מותבה
בבית דינו של הרב המובהק כמה"ר דוד גרשון מר"ו
כך נכתב סלימאן חסר וא"ו: גם ראיתי

סעראן דמתקרי סעיד בן חביב המכונה **באמים: סול בת**

יחיאל הכהן העומדת וכ"ו:

ד' ובסוף התשובה המזכרת היה לנו בספק כי בין
המוריסקוס קורין לותה בערב מפורסם עשירה
ובין הספרדים הוו קורין לותה ריקה והנערה נתגדלה
בין אלו ואלו ולא היה יכולה לברר לו פורתא קרו לה
ריקה ורבה מעידים לו להפך כמעט כולם הספרדים
והמוסתערבים והוו רובין לכתוב שני ניטין:

ה' ודנתי לומר מכיון שהתשובה הזאת ובעלה הם
מוריסקוס ואלו היו להם קהל בספרד
עצמם ודאי מהרב המגדר שלהם היה כותב שערש
כי כך שמה בערבי וכדי לחוש לשם ריקה היה כותב
דמתקריא ריקה מכך רובה וכן נכתב:

ו' וגדולה מזו מהרב על התשובות
שבאלו הע"פ שהם מיעוטא
דמיעוטא כותבים ניטיהן כפי מנהגם דלדידן ודאי הוו
פסולין ולא מיחו בידם הכמים כגון פירלה שכותבין
פערלה וכיוצא בזה: **אמר** המכ"ח ראיתי להרב
המובהק כמה"ר נ"ן חביב נר"ו שחיה עושה מעשה
בניטי התשובות בפי מנהג הספרדים והיה נותן טעם
לדבריו דמלהר שלעניין הדם והטרפות התשובות נוהגים
הם להר הספרדים להיותם מיעוטים הכי נמי לעניין
ניטין הלו דבריו ויזכר לטובה ולא הקשה לך חמה מכתב
ח"ח זל כי דוק ותשכח דאלו ואלו דברי אלהים חיים
ואחני שם פירלה שהוא עיקר הגט: ועוד יש לחלק בין
כהרב המגדר לת הגט הוא בפרדי כמו הרב נ' חביב
צריך לכתוב כמנהג הספרדים דכיון שבאו לפניו
להתגרש כתבו דעתם עליו וקבלוה עליהם סיעתה להם
גט לאחר ויוצא בעיניו ומה שכתב ח"ח זל דוק בדבריו
שהמגדר היה רב תשובות כמו המתגרשים אחת הין
בכך שתכילו שלא ואחו רבי צריך סוכתוב להם כמנהגן
ובפרט שים להם קהל מיוחד ועיון בספרי הפוסקים כי
תמצא זכר ורחוק לדברי אלה:

ז' אחב בשמו לידי תקורה כי הגט היה הולך
ע"י שלוח לעזה וכשמולחין גט למקום
אחר כותבין כולם כמו שכתב מהר"ר ניטין ואנכי לא ימחה
בידכי מן יומא דנן ולעלם ואמרתו מיותר הוא היה לכתוב
נאנכי לא ימחה בידכי מן עתי מכי מטא גיטא דנא
לידכי ולעלם דבשלמא כשניתן בזמנו שייך למימר מן
יומא דנן ולעלם למהרהקים הוא לומר מתנרשת
אלא מאתנו לה השלוח ומאז לא ימחה לומר בידה לכל
עד שלא הגיע גט לידה לא שייכה הלשון לעכור על
החרם ויכול למחות: **אמר** המכ"ח עיין בהלכות
קטנות ח"ח סי' ל"ב:

ח' ורצו לומר דכיון דמכח שחרימין עליו שלא
יבטל הגט הוי כאלו מעכבין לאשה לא
ימחה בידה:

ט' והא ליתא דבעינן בפר כורתה ואין
דבר אחר כורתה והגעת הגט לידה הוא
יגרוס שמוש שלום לה ויהא מעמו ולא מחמת החרם:

י' ועוד שאם אתה אומר כן מצאת הגט מעשה
שמחמת החרם לא ימחה בידה והרי
הוא מוכרח במעשיו ואמו מתקיימין לו כל כדר ושבועה
קודם סיכתוב הגט כדי שלא יהיה בהולם:

יא' אא"א מזה לעולם קשה הולך מהרמיון עליו
שלא יבטל הגט והשלוח מצאת שבעת
נתינתו לאשה הבעל לכתוב הוא שמחמת החרם דאטו אם
יבטלו וח"כ לכשהוו ליתן מי לא הוי מבוטל שלא שים
לומר דלעולם אם לכשהוו אחר כבטלו ליתן דהוה גט
מעושה בשביל ברוך וכשר מהרי הוא עובר על תקנת
לג שתין לבטל מפני תיקון העולם ואם לכשהוו אחר
הבוט ול ליתן והוה כשר ה"כ לכולו והוה לכתם מחמת
החרם אין בכך כלום ודוק וכ"ע:

י"ב הנימל יש לה ג' הבמות במבטח יש
כמו ג' ויח: ויש כמו כרג"ח:
והשאר כממעה ובלשון חוטלגיא כותבין לעשות מבטח
גוזח גומל והר ברחם גוזח בלח רבי: וכרגח וכתבו
אחר חקוק: קובר אל כוכר: ויש מקומות בהם מקרין
היור כשהוא דבוקה וכשהוא בחמצע תיבה כמו הברית
גוזח ולכי תומרים הכוחל מהברי תחת היור כאלו כתוב

דניֵ"אל:

י"ג עיין מענין סני ניטין בשם
מהריק דף ס"ח (שם העמות) בסימן קכ"ט
מבואר בי' משם רשב"ח שם לא כתב אלא בן פלוני ובת
פלוני: ובכי קכ"ב עיין סני ניטין:

י"ד במהר"חש מכתן ארבעה ניטין מכוש
משום אנתתי וארוסתי וקשה
לי דלשמר היה לכתוב דהוות לקוחתי מקדמת דנא
והיה משמע מניהם: **עיין** בהליבם משיכו במקום
לאתנשבה

לא תתכבד בחלף להתכבד בהא ולא תתקיבו לחיפסוי ובמחילה מכבודו לחכמוי הוא סכחה: **אמר** המגיה חיתה ב' יהודאים דים מי סהורה לתת הגט במקו' סבריך נקודה בתחלה פלא בנקודה וחת"כ לעים הנקודה ולתתו פעם אחרת ומחוכן זה היה ויתר הגון מלכתוב שפי ניטין: וקשה על זה דאם חיתה דבריך נקודה הרי חתימת העדים בהא פלא בנקודה ולמ"ד עדי חתימה כדתי הא לא חתמו על הנקודה וכמעט נראה בהורחה או בהא פלא בכיוון ומעתה מעם הרב מהר"ר עזריאל דהי חתמר ה"ח סבתחלה יתכוהו בלא נקודה ובלא חתימת עדים לגיבת דמ"ד עדי מבירה כדתי וחת"כ יסימו הנקודה ויחתמו העדים ויתן פעם אחרת

ועדיין לגיבת דמ"ד עדי חתימה הם דכרתי עכ"ד: ים לבעל דין לחלוק דאם חיתה דחוכו דבריך נקודה הרי לגיבת דמ"ד ע"ח כדתי כדקיימת לן הרי חתימה העדים בהא על הנקודה: לכן נראה דהי חתמר ה"ח וכתבו סני ניטין ויתנו חלחר בלא נקודה ובלא חתימת העדים כמ"ד עדי מבירה וחת"כ יסימו בזה הנקודה ויחתמו העדים ויתן פעם אחרת כמ"ד עדי חתימה: וחת"כ הגט הסני יחתמו בו בלא נקודה ויתן דאם חיתה דחוכו דבריך נקודה הא חוכה עדי חתימה פלא בנקודה זבזה לתי ספיר מהי דחיתה במהרחם סכ וכתו הוה מיותר טוב חוכן זה סחמרנו עלו בספר עמויתם וכתיבתם מלכתוב סני ניטין ח' בנקודה וח' פלא בנקודה ולתתם יחד בבת אחת בערי חתימה כי בחוכן הזה סבידרנו חלי להו כלהו כפקי דבריהם ואם דבריך נקודה הרי חוכו כותבים בסני ערי מבירה וחתימה ואם חוכו דבריך הרי כבר נתן הסני בערי חתימה ובסני ערי מבירה הגט הר חסון ודוק כי ויטב לך:

ט"ו אמרתי בסם מורכב מסני סמות כמו **אורוליידו ואורו**

וידה עיין מ"ם סם סדרך

לפעמים סקורין ע"ם סני בתי חבות כמו בחוטלוחי סקורין דרך משל חברהם רפחל ח' ע"ם חבו חבין וח' ע"ם חבי חמו וכן הם קורין חורו ד"מ ע"ם הם חביה וסם וידה ע"ם הם חמה סים לכתוב בפירוד חבל הם סתחילה נקרחת בעריבה חורווידה נראה סים לכתוב הכל בח' וכן בויסוידה כי חומו במקרי להות ב' סמות:

אמר המגיה מה סכתב עיין מ"ם סם זהו מה סמ"ל בגיליון ספר המגו' דף ע"ב על סם חורולוידו ז"ל סמעתי בסם זה בערבי קורין **דר"ב** וין נראה כך הלא דהכוי ל"ל מוהבת:

אורו וידה הסה ח' היה ם"ם חורו וסיכו סמה סמות חולי וידה וחזרו לקרותה חורווידה ונסתקע סם רחמן לכדו לנמרי והרבה ים סמסותיקן סתחילה כך הוח:

יו"ד רחמים עליה הכהן בן אהרן בא לגרש אשתו דסתקרית לאה בת **למדתי** מורכבי ומסיהם סור מקום לכתוב עליה עיין למ"ד ב' יודין ומ"ם לבסוף מסם נלויה מהבית המחבר בסם בפר מובהן

יז ואמה חמרה מבעת הלידה קרחו חותה לאה חבל המוסתערבי והמוריסקום מסם והלאה קרחו חותה עליה ובין הספרדים קורין חותה לאה ואחריתי פזה דומה למה סכתבתי לעיל בבעיף ה' בסם כעדה ורוקח דים לעסות עיקר מחכמי מספחתם כי הם הרוב סמתגדלים ביניהם וזהו דמיון דרובא מרים ומורחת סרי דהמולח: וכיוצא בזה כתב מוהר"י קהרו ז"ל סי' קכ"ט דף קפ"ב ע"ח בבי חיים סקורין בבחנטו וכן ממחה סקורין חלוגריחה סכותבין בבבנט דסתקרי חיים כסהמיעט קורין חיים:

יח ובתשובות מהר"ח ן' חיים ז"ל כתב סי' לו' בבי בט סבח מברוסקח לקומסנטינה סכתבו סם חרובי ובקומסנטינה חין כותבין חלח ביוד ח' לבסוף חריבי כמנהג בני רומחניח וז"ל וחע"ם מחכל בני דומחניה חסר בקומסנט' חינו נקרח כן מ"מ כיון סהחסה מבנות ספרדי ונותן לה חכל הספרדים הוה ליה במקום כתיבה וכתיבה חד וכ"ו מחין הספרדים לכתוב החותות הנדבמות זח בבני ודין כל מחינו כותב בבני ודין לח תקרח החות דבומח וחיכח סוכוו לדידהן וים לחום לקריחתם ויתר כיון דהוו להו מילתח כתיבה וכתיבה יחד וחדדבח חין לכתוב חלח בבני ודין עכ"ל:

יט מדברין למרמו סים לכו להתנהג בגט בפי המתגרסים ומספחתם ובכחן בירוסלם תו' המגרש והמתגרסת הם מוריסקום ורוב בני העיר ג"כ מוריסקום וגם הם עיקר העיר קודם בח הספרדים לכחן ולסחן בפי העיד ערבי בלסון הגויים כי גם הספרדים פריכים לכך ח"כ פסוסח דסם הערבי **עריה** הוח עיקר יום להקדימו וח"כ דמתקר' לאה לחום למיעוטח:

כ ואין עומד דכיון דבעת הלידה נקרחת בסם לאה יש לחום להקדימו דהח הכחתי לעיל בסם מוהריק דלח חיישינן להכי בסם חיים מנקרח כן בתחילה וחח"כ בבחנט וכן ממחה וחח"כ חלוגריחה מכותבים סם המורגל יותר בתחילה:

כא וכן יש ללמוד מתם בה ל"ג לרב הכ"ל הרחה חותה לי מתני החכם המלם כמהרח"ן חביב נר"ו בסם סבתו סכסנעחת נסתנה ממה מפי הבעל בסם סבתיה ולח ידע הרב הכ"ל לחזהו עיקר להקדימו וחזהו טפל ומחחר מהדבר היה מקול לפנינו ולח זכר כי הוח יום הלידה והיל למכרים לכתוב

מבתו מאחר שהוא שם הלידה וכ"ש בכ"ד שכל עמה ומולידתה קורין עליה שם להקדימו לשם לאחר וחוץ לחופ לשם הלידה: ובתשובה ל"ה בשם בלי הרגול בתרפות הוסמעלום ושם מולתם שם אחר כתב ז"ל כראה ודאי מדריך לכתוב שני השמות גם יחד דבשם המילה לבדו לא כבי כיון שנקרא בפי הכל בשם בלי גם בשם בחלי לבדו לא שני כיון שום לו שם אחר שנקרא בעת המילה וכותב שם המולה עיקר ושם בלי טפל משם המילה עיקר כיון שידוע שום לו שם המילה אע"פ שנקרא בשם בחלי עכ"ל:

ב"ב מהנראה שום לחלק בזה בשם שבתו שכותב לעיל דבשם בחלי כ"ע ידעי שהנקראים כן שם להם שם אחר במילה ולכך יש להקדים שם המילה וזהו שכותב כיון שידוע שום לו שם המילה ע"כ וכראה דשם בחלי הוי כמו גוליבי לו קומפרחדו כי הכל יודעים שדריך שיהיה להם שם המילה מעושים בפרסום לבל בשמות הכשים השמוע לא שכיח לדעתיה שהיה לה שם אחר בשעת הלידה ואפי' היה לה לא חשבינן ליה כי בשלמא השם שומר שם הלידה לחתום בו ולהקרות בו לש"ת והשם שון לה שלא מקומה ושעתה ושם להן שיכן שמכין שכיח שמות שיין מכנים אותם לבני שלם ולכן בהיות דרובא מרים לא חשו לשם הלידה שלא שי רובא מרים ופורתא מרים כותבין מרים וכל שם: ושמא שרה שמה בשעת לידה: ובתשובת להתר"ן ס"ע סורס סו' שם כיוצא ממה שכתבתי בשם בחלי: **ועיין** בספר השמות בשם פערלה דכל מהמגרש והמתגרשת הוי רומלטוטים הגם דשמותם לועזים שכתבו בהא לבסוף ע"ד הרומלטוטים וכל מהמגרש והמתגרשת הוי כפרדים הגם ששמותם שמות השלוחה מ"מ שכתבו בחלף לבסוף ע"ד הכפרדים: **ועיין** במהרח"ש סי' פז דכראה דהכי ס"ל והגט שמהרי"ט כתב שום להלוך אחר טבע הלשון וכו' ע"כ וכראה דחוקה בטבע הדיבור ס"ל למהרי"ט שום להלוך אחרי דשם שמשה משמע שיוצי השם אבל להשתמש השם המורגל בין ספרדים חו מוריסקוס' מודה דאזלינן בתר המגרש והמתגרשת:

ועיין בשם כיתולה מה שהעתיק המחבר דברי מוהרי"ט על פי' פז' להרח"ש דח דמה שהולך בין הספרדים והרומלטוטים בכתיבת שטרות קאמר ולא בגט דלעולם בעי לכתוב לכ"ע כפי מדות וסורס הלשון וכו' ותימה לך כורס כזה על הרח"ש והשם: בה שורה להפך דעל עסקי גט קאמר ועוד דשם כדבריו כמה הרח"ש בשורר עמו שתשובה זו להשובה שכתבתי לעיל שפי' ל"ו בשם לרשון שהמתגרשת בספרדית ושתן בין הספרדים שריך לכתוב ב"ב וודין לבסוף אע"פי שמשכטו ביוד ו' בטבע היושי כי משם

נגזר ודברי מוהרי"ט ז"ע: (**וברוש** שם פערלה הבוח משם רמ"ל מחם שם הערוכה מרגלות וקורין לותה פורלה כותבין מרגלות דמתקרוי פורלה וחפשר דכ"ע הוו מכורין לותה בשם מרגלות והכל יודעין שפי' מרגלות פערלה לבל פורום לחה לוכו עליוה וה"ל כרובא מרוס ופורתא פרה שהם שני שמות דחזלינן בתר רובא ולא חוששין לשם ערוכה) **עיין** בשם פירמוזא שכתבו כן אע"פ שהיתה נקראת פירמוזא ע"ש הרוב לפי שמצאו בכתובה: **ובכתובת** החשה הזאת היא עליוה ולא לחה וא"ע שם שהסופר כתב בשף לא חשבינו לו לפי שלא דק בזה דחוששין לכבוד ה' שלא לכתוב ה"א לחר הו"ד וכאן ואולה מתתא:

כ"ג על גרשום גרשון עיין שנתקשיתי בעיין שני גיטין מהיות דשניהם שמלחו שני גיטין שון ונתערבו דפריך והא לא ידעה בהי מיגרשה: **עיין** לפ כל הגט דהוו לו ב' פשים ושמותיהם שון דאין ברירה והתם דשוף שוף כתברך אפ"ה אין ברירה כ"ש בשני גיטין שלעולם לא יבא לידי ברירה והוי דומיא דשבקע הכוד: **וראה** דחשה בפק שקודשת לשנים דאף כותן לה גט ואף שהן מתן לה גט לא דמי דהתם שפק לאה לאה ושפק לאה חתי שפק גט ומפקינע ב' קדושין לבל לאה אשת כלוכי ודאי הוילך חתי שפק ומוציא מידי ודאי עיין פ"ק דשבחים גט בשם גרשום שפק וגט בשם גרשון שפק אין מוציא מידי ודאי ע"כ: במעשה שהיה **ברב** מורינו הרב המופלא מר זקני המ"ן בן ר"ן בעיר ונל **בת גרשון** מזרחי היתה הולכת להתגרש ומחלתי לה כיו שה שמו גרשון בכ"ן אין ב"ש שחר לי בשון שכך קראוהו אותו: **ולפי** שכתפקתי אולי כיון שהם קרובים לשבטת לחת אולי אוב' מרגשים בין כון לשכ לבן רחיתי לומר ע"פ שה נקרא שם זה שם ע"פ זקוקי לו לחר שחשו משם נביא ראוה נשמל לת לחיו ההרה שם ואין ת"ח ודע עיקר שם זה עם"ת: והשיב ל שחבו הלך לוחרה לשכת ת"ו וגולר שם וע"פ זה קראוהו כן ע"פ גרות: **אין** נראתי לחוננו ואחרתי כמה החקורה יפה כי מדבר זה נראה בשתו מיקרי גרשום בשם כשמו של בן שפה כי גרהויתי בארץ נכריה וקריתי לת שחו וא"ל כן שע"פ הגרות היה הוגר לו לחבו שקראו גרשם כשו בן שפה וחבו כ"ע היה ת"ח ח"כ בודאי שידע שה בין גרשם לגרשון וא"כ שמצא זה כותר לת דברי וא"ל עלו לא דיוק שדבריך שותרין זה שלא שכותרין דברי הבוך ז"ל והרי שכול גמור בשמוני השם שע"פ שהוא בשם לחבי

התגרשת כיון שהוא סימן שטר הגט שהעדרן חומו
מעלה ומוריד: **ואז** הסכמתי לתת גט אחד בשם
גרשם לבר מהות התמיתי והעיקרי בשעת
המילה כשם בן שמח ולשון בני חרש בטעות שחוכם
מבחוצים והגם שבכתובה כתוב ברמון בכון ח כה רחיה
כי ע"פ בני החדש מרוכם קורחין גרמון שעל הרוב
קורחין את בניהם ברמון ומיעוטא דמיעוטא ברשם רק
כשים מקרה כזה שהולכין לעיר אחרת והולד שם קורחין
ח וזו כך וכפרט שכיון שברשם לא השיבו מעשה חוכם
קורחין חותו על שמו אלא ע"פ גרמון בן לוי שהיה
בכור וקרא כתוב כשה ת רחם בני ברמון זכה לבכורות
רחם להכי קורחין חותו ע"פ: **אבל** בשם זה החיים
מצורע שע"פ גרות נקרא חין לכתוב כי
שם גרשם לבר: וכפרט שקשה הרבה ורחוי להתרחק
כל מהי דאפשר מלתת סני ביטון כאשר נכתוב לקמן:
אן השיבו החכמ' השלמים החברים שי דיודעים
מזה גרמון זה מנים רבות גרם את אשתו ואחלו
לו בחיים שם ברשם והשיב שבשם גרמון וכך העיד
לחוי החכם ברו' וע"כד על חותו זמן לא עמו מקורה
זו ע"פ מה נקרא רק מאלוהו השאלה הא' שאלתיו לבר
והשיב להם גרמון וכתבו גט ל' בשם גרשם לבר
ועתה שם נכתוב זה בשם גרשם כחמיותן על דבריהם
למחר ויצא חותו גט זה בכון וזה בשם ומוכרח שיהיה
אחד גט בטל כדברי תה"ד לכן יותר נכון ליתן מנים
שאחי שיצא הגט הא' לא והוא שתורה רק ויאמרו
שאלתנו ב"ד החחרונים שמוש חומרא בכתבנו מנים וכך
עלתה הסכמתנו רק לעשות עיקר ולתת רחמונה בשם
גרשם בשם כי הוא העיקרי וחמיתי ות"ח לתת בשם
גרמון במן מקום לעון בני חרש ואלא לעז על
הא' או אלא ויצוייו לעז על גט אלמו למחר ברחותו חותו
בשם ולא ידעו החקורים: **הנם** אלעתי אלו
שהיתה לפנינו התגורת הזאת
גרשם זה שהגרשה בשם גרמון בכון לא שיבעוה שאם
לא היתה כשורה לא היותי שתורים להכשה ותשב
ותתענן עד שיכתבו לה גט אחר בשם אלא לפולו היתה
כשורה אם היו מכשימים עתי היותי מוכיחה כדברי
בע"ת הרחמונים שכתוב לקמן בע"ה: **אך**
לקמן שדד אלא: **והשבמנן** שבשדר
גט אחד כדרי וכתקנו בשם
ויכתן: ות"ח ושוה על השני ויכתבנו בשם כון ויכתן
כהשכמת שהגיע"כ זל בשי ס"ב ושהרם אלוי זל שי ה':
ולא שניהם כאחד או שמוש עדירה עיון ס' המגרש
לף שי כתוב שם הא לא ידעי בהי גט שגרשה
ואין זו כתיבת בגט שכורת יע"ש ושם חוירי לת"ד
רוכתב היינו ואתם וה"ה לדודן דכתיבה שמם לשמה
בעינן שם"ה כשהם זולי לא שיך למימר בחדיה

ובענין זה דגרשם
וגרמון הנה הבוח רבינו זל
דברי בעל
ת"ה ורחמית דבריו כתב שאם היה שמו גרמון או
גרשם ושניה הוי שינוי השם והגט בטל ותצא: ות"ח
שיום ואם חינו ידוע מה היה שמו וכשר ניתן בגט בשם
ג' או גרשם או גרמון אם עדיין לא נשאת לכתחילה
לא תנשא אחי' שהלך הבעל למרחקים ואין תקומה
לכתוב גט שני גם כן תשב עד שתלכון את רחשה אלא
אם ויתברר ע' ערות שמעו כמו שכתבו בגט חזו תנשא
וע"ש: והקשו בני עליה רכיון דשמך דשיבו זה
שיבוי השם הוא והגט בטל ח"כ כשהוא בשק הוא שפיקא
דחורייתא ורחוי שאחי' נשאת תצא: **ול"עד**
בדוחק דהכה בעינן שתלכות ת"ש לכ"ן
ומ"ן לא"ס רבו בתורה ואחי' בשמות כי גרמון בן לוי
כתוב בד"ה בא"ס וכאהן פעמים כתוב בכון וכעמים
כתוב בשם כשהם בשחוק ובתיבות הפעלים ושתבו
שם לבון ומבון לשם שיבוים אין שפיר בכ"ד בכרחה
שאין קפידא לכאורה ולהכי כשלא ים אלא ס' אחד
דהויבו שהיה ברור שמו בשם וכתב בכון או להשך
כיון שלא ים אלא שפיר אחד תצא וא"ה שכיון שהוא
שחמת שפק כי שמא אין קפידא בין שם לבון אם שת
הבעל קודם שיתן גט אחר חולצת ולא שתיבמת וברוכח
גט שהשני ב"ד ואמורה לזה ולזה וכל ג' דרכים בה:
והיונן שה שמוים וכל הדרכים האלו בה רוצה
לומר ה' דרכים שהוזכרו בשמב: שאם
אך כשהוא שפק אם היה שמו כאשר
כתוב בגט או לא תהי תרתי שפקי והוי
ס"ם אפי' בדאורייתא לא תצא אך אם לא נשאת לא
תנשא אפילו שתתענן לעולם. **ואתל** שמבו
דילמא אין השיבוי בין שם לבן אלו בשפק
לא שעכב כי כך היה דרכה של תורה וא"כ לשון בני
אדם שאינם שקפידין. **ואנ יל** בשק אם
השיבוי שעכב או לא וא"ת אל דשעכב
דילמא לא היה שיבוי כלל והא ס"ם שתשפק אחין שפק
בו. **ובן** יש להחריך וא"ת לכ"ד דלשעל דא"ע
דע"ם הגרות קרא שמו גרשם לא רצה לקרוא
ע"ם גרשם בן שמח כיון שלא היה שעשוי שתוקנים
ולהכי קרוא אבינו שלא לקרותו בשם גרשם ב"א
ולרמוז ענין הגרות בתחלת השם וסוף השם גרמון
בכ"ן ע"ם גרמון בן לוי שהיה צדיק וא"ת גם כי אחי'
בשם גרמון בן לוי שאמרו המפרשים שהוא ע"ם גרמון
שפשר שקראו כן ע"ם שנתגרש שמקומו וכולר לו זה
ח"כ אחי' שהיה ע"ם הגרות שפשר שקראו לכתחלה
גרמון והיינו כך ומשה דברו הא' שאמר שמו לעולם
גרמון בכון ודברו החחרונים שהעידו שאביו שיפר להם
שע"ם גרותו בשפת שקראו כן אינם שותרין זזא ואפשר

שבכל

מבכל זה עמרו הב"ד הרחמן ולהכי לא כתבו חלא
ברמן וחס הרחמנים נכחיהם וכו' : עכז"ל אהכי לן
לפלפולא ולאפוקי מ"ם לעיל דבב"ד הויתי מוכיחה
ועתה הדרי בי כי בב"ד חלא תכח חם בפחת ובדין הרב
בת"ד מכתב פתכח היינו דוקא כפנודע פהיה פתו
בעכם וברחמנה בחס ופוכה וכתב בתן לו להפך
לבל בב"ד פתרבה מה פקורחין לו הוא בכן לך מה
פכחנו להחתיר הוא מכר מה פהעידו פע"ם הגרות
קרחו לבית זה לוכו כדהי פתכח כיון פיש פ"ם פחפפר
פהמינו לוכו מעכב כרכתובה ות"ל פמעכב חולי ע"ם
פכתברמו מירושלם קרחו ברמן : ג"כ ע"ם הגרות
פיזכר ברחם הכם בר ולא רכה לכבותו ברכם בחס
חלא לכבותו ע"ם ברכם בן חפה כיון פבעוכותיכו סוף
כל סוף היה כומר לעז ורכה לפויש שמו בכן ע"ם ברמן
בן לוי הכדוק והיפר ופיזכה הנער לנפילות רחם
ומזברת הגרות רמון ברחם הכם כיון פרמז לחכם דיו
ולחכימא ברמיזה ודוק **אבל** לכתחולה כל"ע
פברוכה פכי גיטין כחפר עלתה הסכחתנו
כיון פהוה בפוכוי הכם כחס הפר המקוה רחמי פמיש
הת"נן זנן זלה"ה (**עיין** בבתרא דף קז דפי'
הר"טבא פחזר ליקלקל ועיין ירושלמי דברכות
פ"ט ופפוק פופטוס כי' ח' ויקומו להם בני דן את
הפכל דמכם רחים דברכם לא היה כומר חס לא דמרינו
הרב מז' זל פמך עכמו על המחמר ההוא התמוה לרבוים
מיוחל מאה פתכהי התנה יתרו עם משה מהבן הרחמן
פיולד לו תחלה יהיה לעז דכולם לחזו פער לוך לפפר
פנתברכה מאה בזה ות"ח זל ומבו בהויתו מדקדק תובת
חחלה יהיה לעז ע"ד עתה ידעתי כי גדול ה' מכל
החלהים :) כתוב בס פמרי הרב מז' זל ובס בת
ברכם הכז **מזל** ונפתפקנו חס היה קבור בס
והכם החמתי מזל טוב וחקרנו ורחינו בכם
מזל טוב לחור ובס מזל לחוד ומבחתי פמך ותקרח שמו
גד והיינו מזל וה"ע פלא נחמר טוב פתחו כפירושו
מזל טוב ולכן קבתם קורחין בקבור מזל ולא עוד
וקבתם מחרוכים וזכרון דחתברר דכך קורחים חותה
מלידה ומקבתה מזל ולא טוב כך כוקבים מזל לחוד :
בר נשאל חס וכתוב בבני פמות חבת רחובן
דהוה פמעון ויותר טוב היה
לכתוב כן ולא דמתקרי דהוי פלא למכת דה"ל
דמתקריכא חבל חבת פלוני דהוה פלוני חפכתן כן
בגמרא בפ' בפות כותים חבת חוסי בן יהודה דהוה
חוסי בן גמליאל וכו' ע"ש : (וכבר בא זה בה"ק
חת"ב :)

בי"ה בירושלם תו"בב ח' למ"בי בת
לפכוכו נט וכתוב בו
ותרובן בלא יוד : חברהם בן מרדכי

דוידיע ברדע : סת אל אחל

בת חברהם די ידוע **נגדור** :
מתת **תונס** : ערוס פלס בן חחרן
ער חליהו בן פמעון ער : **יעקב בן**
יוסף דוידיע ברהנץ
אל ברהנץ : נואלא בת
כליפא די ידוע **מרואני** : עיין פעיף
ל"ד לקמן :
בו גט פלחנו לכפת חבת **עובידי הכהן**
בן סעדי
והחפה **יאסמין** בת חברהם
וה"ע דכתב בס"ע דלא נהגו לכתוב כהן
ולוי מחחר דים פוסלין בדיעבד חס לא נכתב חין
להקפיד בחס פלא נהגו פחס וכתב כפר לכ"ע וחס
לא יכתב ים פוסלין פהרי כתוב בגט בכל פקום פחת
עומדת והגע עצמך פהיה בקופטנטינא ופכלו הגט חס
לא נכתב כהן : **וליבא** למיחש פלא ויבוא לעז
על הגיטין הרחמנים **חדא**
דבזמן הזה כבר פפטו כחה חומרות
וחומרות דחומרות עד פכתב מוהר"ם פהכריך
חרבעה גיטין בענין ח' וחין לך לעז גדול מזה חלא
פכיון פכתמעטו הדעות וכ"ע ידעי דלאלכן לחומרא
בכולהו מילי חין לחוש ללעז : **שניה** פחה מכתב
פלא נהגו היינו בפפת תו"בב וכ"פ בכפר
פמות בפס כהן דף מ"ח ע"ב וחפילו הכי חין לחוש
בכהן כלל פהרי החפבנזים פבכהן נוהגין כחומריהן
פכתב מוהר"ם וכיון פכן יכתבו כהן ולא יחוסו
למה פכתב מה ריקא פלא נהגו לכתבו ח"כ חין כהן
לעז : **שלישית** עוד כתחדם חלגי והוה לחת
דחין לחוש כלל בכהן מפוס דתכן
התם פניס פהיו בעיר לחת פפמותיהם יוסף בן ממעון
ופלמו והם היו מפולפוס ויכתבו כיון (לדוך לו בון)
והם היו מקומנים ויכתבו כהן כמלא פחין הפם ברוחה
גט כזה להוציח לעז ויחר פניס היו פפיותיהם
פוס ומפולפין ומקומנין וכתבו כהן וכי חיכא למיתלי
חין פס לעז וכהחוח דפרק מקוס נכהגו הרוחה חומר
מלוכה הוא דלית ליה פוק חזי כמה בטלני חיכא
בפוקץ ח"ב דהתם רואין חותו עומה מלוכה בכל יום
תולין לומר דחין לו מלוכה ובחולק זה הפפר ליומב כל
המקומות : **ומה** פכתבו עובידי הכהן בן בעדי
מפוס פחס וכתוב עובדי בן בעדי הכהן
הפפר מלבוי כהן והוה חלל לבל כפכותב עובידי הכהן
מוברח מלבוי כהן (נכתב מזה בהלכות קטנות :)

אמר המנ"ח פס לחורכו רחיתי מכתבו רבנו
קופטרוש ע"ל בכתב ר' מחז מתרעומם
על חרום מהכיח חרוסתו ומלכן יסתדלו לקחת ממנו הגט
מפוס דחיומי לקבלוסת וז"ל ס' היה מוסכל עם הנערים
ס' בת מכחס הכהן דמתקרי **קונירטי הכהן** חתרתי מפיחתן ברוכה
תלמוד וכתיבתם בלה ברקרוק והקפדה ואזהרה מוכתב
כך בגט מכי פעמים כהן : ותוחר מקובלתו וכו' וכן
נעשה מעשה :

כ"ו בירושלם כותבין בן **בליפה** בלי פוס
רפח וכן בכל דבר מרחה מתנהג מלח לכתוב פוס
רפח : כיון לקמן מציף ל"ר :

כ"ח בפרק ע"פ דף ק"ב תנח היה יוסף
חים חוכל הוה יוסף
הבבלי הה חיסי בן גור חריה הוה חיסי בן ואזדה הוה
חב"ג הוה חיסי בן מהללאל ומה מחו חיסי בן עקביה
מחו ע"ב נרחה מרין לכתוב בגט חלח ויוסף דמתקרי
חיסי בן עקביה דמתקרי מהללאל דמתקרי גחליהל
דמתקרי ואזדה דמתקרי גור חריה ואם הה כיכיון ע"ם
מעשה מלח הוה לו לכתוב וקרחו חותו עקביה והוו קורין
חותו על דרך בנן מל קרופוס כגון בן גור חריה מחוה
מתגבר בתורה בן מהללאל מהיה מהולל בפי הכל וכן
כולם וז לח היה רחוי לכתוב חלח ויוסף דמתקרי חיסי
בן עקביה וחו : וח"ת וכיון דעיקר שמו חיסי בן
עקביה למה לח וכתבו חלח חיסי דמתקרי ויוסף בן
עקביה : לחוקופוח היה רחוי לממוך חיסי לעקביה כי
כן שמו והוח נזכר בו מכך עיקר שמו חיסי ן' עקביה
ואם וכתוב חיסי דמתקרי יוסף בן עקביה מעולם לח
החזכר היותו בן עקביה חלח יוסף חיס הוכל חו ויוסף
הבבלי ולח החזכר בפס חבין כפנקרית יוסף ודוק :
(וכתב מזה ב"הקח ב)

כ"ט ראיתי כתובה מפכס וכתוב בה
בעור מכס דהיה ותבה בין
תרין טורין הר גריזים והר עיבל ושמי מעוכות מפפקת
מיבעיה לה ים לכתוב כן בגט : **בעזה** כות בין
דכנכול בבי ואזדה מותבה :

ל' בא גם לירמו מפס הלפה **חביבי**
חית קמץ בית חורק בית פרי והוו לומרים
לכתוב בהה ומלו לכופר גוו ואחר פלה וכתבו ביוד
יקריה חביבי כלומר חביב מלי ולכן כותב בהה וטעות
הוה ואין לממוך עליהם לפר פיהם וגו' כי בכתב מלהם
היור מורים על החורק בלבר והה על הפרי בלבר חבל
בכתב הקדם מהיוד ום לה הורחה על החורק ועל הפרי
כמו דברי כבי בבי חין לכתוב חלח יוד בסוף פלה
וכתבו הה ורחו חביבה והוו כפיכה פמה וה"ח כיכוים

ונכח סופר מחיר ג"כ כתב חבובי ביוד וחין לפמות :

נבתב בפרו מחורגו הרב מר זקני זלה"ה זל
ולפ"ז גם בפס לפה הנקרחת בפי הכל

נעימי ים לכתוב כן פוס כתוב **נעמה**
וכקריח ההה בכורי ים לטעות

מיקרחהו נעמה ע"ם נעמה העמונית ויש לנו יותר פפס
זה כתיסר ע"ם נעמי לפת חלימלך מהותה נעיכה
במעמיה וכיון דכנזר פס זה מפס נעמי חין לכתוב
נעמה ולפתוך מקרחהו בכורי כהן מכתורה ים פס
נעמה בפתח ורחוי לכתוב נעימי בפני יודין להסיר כל
כך פפק : **ומוזר"קש** מפתב חביבה בהה
הוה מהיו קורחין חותה כן חביבה
בפתח תחת ההה כנ"ל והמשיון יבחר : ואם נכתוב
נעימי מה כך פקפוק ים בו לכתוב בלמון מקורחים
חותה והמכטח מלה :

ל"א א"א ז"ל חתת לו מהיה מוהב לכתוב
מעשה ב"ד בגט הכיתן על ידו
ומ"ה מן זל לה היה מוהב כן ולה ב"ד מלחרין מהבו כן
וחבוכו הזקן הרב הכולל כמו"הר יהונתן גחלנטי זל
כרחה מהיה מוהב לפי מה מפחתי כתוב וחתום פתו
בהיותי במכרים בגט חחד מכיתן על ידו בפני בפת
בפתוח עפר יום לירח תמוז פנת תמפת חלפים וחרבע
מחות ופתים עפרה ליפורה הבח בעיר חלקחהרים
המתוכה לפפטחט מצרים דעל כהר נילוס מותבה חלח
ויהודה דמתקרי חלמלון בר פלחתה העיתר היום בעיר
חלקחהרה וכל פוס חחרן וחכוכח וכו' ותרוכית יתיבי
ליכו חת חכחתי בתות ברת חברהם בכל מקום פחת
עמדת וכו' וחכי המנ"ח עמדתי בו בתה מרחותי :

בשמנה עפר בבית מחחר דחוכח יום חחרון :

ל"ג ירה במקום לבריחת עולם
בלח למנין פלכו מנין בר ברת במקום
בן ובת ' דבבולהו ליכח קפידח לענין דיכח וכוליה
עלמח ידעי דחכיד עליון הוה ולהוסיף עפיו מפפקות
מנין חלח בותו כנרחה מכתב ליפורה בפתנה עפרי
יום כן כתב הבבומין זאב כי ק"ח ' בר ובת להיות
הכל בלמון תרגום · ובפס בלחמה ורחי מחופפו
חחרין מהיה כך דוקח ולח בפס פלוס כלל ומה גם
להיות חבי המגרם ובדקן כל דבריו ומעמח ז"ל כי בתחום
מכרים נהגו כפי מה פחזרו לי לכתוב בבית במנין
החמור :

ל"ב בכפר הפמות דף ח' ע"ב כתב המחבר ז"ל
ופס עור בילו גרחדו יום ב' כ' ליוח חדר
רחפון ס' התי' ליפיה בח מעפה לידי למלר גט ח' לבת
חלויהו מיכויון והוח היה מפור טיגחל ודרם וחקר בתר
חמיתת פמו והבו לו לבני חתיריתו : היה חותם בוחו
ומכך קרחוהו לפ"ת וגם חמרו לי מבחנפי פורט נ"ל לה

כמצה מי מנקרא חליה כי אם חליה בוחו וכו' עיש כתב
ח"ל זל כך הוה החמת מבלמן קאמט וליה חין אם חליה
בלא ווי חלה חליהו בוא חבל בלמן חיטחליה כולם
חליה בלה ווי ובמקומות מקורין היור דגומה כמו
הגומל מל ב' ווין ג' חמולה קורין רבי לוג"ח: (ובערבי
קורין לחליהו **בצר** ובוחבין חותו כך קף ונקודה
עליה בדי ונקודה עליה) **מנצור**:

נצאר מלעיל **נצר** מלרע

נצר אלהה

כולם הם כוכוים לשם

אלעזר ואליעזר ויהושע וחין

פומו בוכוחם זולתי חולוף הפעלים וחהו החמת חפי
בקיחים בלמוכות ובחיבחם:

ל"ג בספר המות הנז' דף כ"ב ע"ח בשם
דכיל כתב המחבר זל לכן ברחה
ודיותר טוב לכתוב גט חחד לבד **ברניאל**
ביוד חפי' בבריחה וכגט מוחלט כדי
שלח להופיח לעז על חותן שמתניס גט חחד וחמעיון
יבחר עכ"ל: כ"ב חת"ח זל וחם יכתבו **דניאל**
ב"ב וודין דהויכו יוד לחחת בין חלף ללמד
חין בכך כלום ועיין מ"ם בשם עמנואל שבח גט והיה
כתוב פלוניבן מחנואל ולח פקפקתי בו כיון דדרך
קריחתו כך וחם היו כותבין עמנואל לח היה ניכר בשם
זה ה"ן חין לבוחלך חחר הכתוב כל זמן שמורגל בפי
הכל דניחול וחין מרגיטין היוד בפרי וכיון שנקרח
בגט דניחל ח"כ זה הוה ועל מי יום לשתפק מיהו חם
הותם דניחל ביוד ח' בלבד ודחו חין לכתוב ב"ב וודין.
זהו מה שנמצח כתוב בשם עמנואל שם בדף כ"ו ע"ב.
זל ח"ח בהיותי בחיטליח בח לידי גט ח' שהיה כתוב פ'
בן מחנואל שכן קיריו בחותן מקומות והיו שם מפקפקין
ולדידי לחו מילתח היח חלח מרחיתי בחותו גט לח ימחח
בדרכי החית רחבה מחד ויתר הרבה מכ' זיוכין
ופקפקתי בו מטעם זה:

ל"ד בשם הם' הכז' דף לח' ע"ב על שם חלמון נכתב
נכדו **בליפה** הוח שם ערבי ונגזר
מן חלף ובלמון ערבי חין כותבין לשון חליפין
חלח בכף דשרש חלף הוח לשון שבועה כך שמעתי וכן
שמעתי הוח בשם מחלוף וכך קרין מחלוף ובכתבי
הר"ק בליפה פלף למד יוד פה הה וגם ידו מכירי הלשון
שמכלוף וחלפון וכליפה הכל ח' ע"ם שמת לחזו ומולד זה
תחתיו ובגט מניתן פה ירושלם ת"ו נכתב **כליפה**
בלי רפה וכן בכל דבר שרשה שמנהג שלח
לכתוב שום רפה:

לה שם בם' שמות דף מ"ב ע"ח בשם ויהורה כתב
המחבר זל וחני חומר הרי לשטיטו דחפי' בשה

שרחוי לכתוב חל"ף נעשה כתבונן ה"ח נעשה וח"עג
שחשמר לכתוב **לאנשוי** ולח נכטרך לשמות
השלה ובדרכתיבנה וכו' כתב ח"ח זל
לחכמוי לח דק דהוה לשון שכחה חלח כלומר

לאינסובי:

ל"ן שם ב"ם דף נון רים ע"ב
בשם שמל כתב המחבר בלי וור לחר השם
שכנית וכן הוה בתלמוד רבי חבחי בר שמל ע"כ כתב
ח"ח זל וחנו קורין שם רחשונה בעירי ולחרונה בפתח
והוה שם חדש ויש שם חשה שקורין **באמיל**
התיבה מלעיל ושם קמץ ולחרונה בעירי והשם ודלו"ם
לכתוב שחמיל חו שמיל ולח שם חלום יהיה כן נרחה
שים לכתבו ג"כ ביוד שלח יתחלף בשם שמיל שבתלמוד
שחנו קורין חותו שלרע שם בעירי ושם פתח החחרונה
חשר שמכיח לח ודעתי בהוש לשחי לשטריך יוד שלחר
רחובה בתלמוד שמל חשר יוד לזכר וכשו שכתב המחבר
והמעיון יבחר:

ל"ז בל שם שנחש כתב ח"ח זל בלמון חטשיכו קורין
למנחם **מנרולין** ועיין מ"ם בשם זהרה
שם כתוב זל ונרחה דחין לכתוב
שכרה בי כן דרך בערבי לקרות זהרה שלח שים שם
שרגיטין בהה ושתחלפת בעיני השומע כשלו חומרים
זכרה וחם ורחה בבט זהרה לח ינוח שלקרותו זכרה
כשנח שמשפטו זהרה ושם זכרה חין לו זכר בעשבי
והדין עם מוהר"ט זל כיבן בשם שחמן וש שרפין הלשון
וחומרים החשמן ולח שהם שני שמות ושם שנחש
הדומחנוטו קורין שנחם וחין לכתוב שמוש זה שנחש
בבט: חמר המניח רחיתי בכיוויבפיח שקורין למנחם
שלכול:

ל"ח שם על שם שמה כתוב שחתי המכיח שמעתי
חומרים שבקונטרוכה כשהוח קטן קורין
לשמה **מונסון** והוח כינוי שמשמחה בודעת ובריך
לחקור שה טעם:

ל"ט שם כ"ם דף ע"ה ע"ב בשם בחרונה שהר"ט
וגם יש שינוי בחחרונה שהרומחנוטו
כותבין בשם חף המלה הח והלועזים והשכנזים כותבין
חלף: כתב ח"ח זל ובספרי הרפוש בלעז החיש שנחש
להפך בלעז היון כותבין בכוף השמות והניבות בחלף
והכפרדי בהה:

מ' שם דף הכ"ז בשם **בלאנקא** כתב ח"ח
זל בלמון חטלויכו

ביאנקא ובלמון פורטוגל **בראנקא**
חמר המכ"ח בהיותי
שם בליוורנו בחוניטון שלשה מחזיר ז'עח שבו' דיבו של
הרב המובהק כמהר"ם הלוי זל שכודרים ביום י"ג לירח
מר חשון ש' התכ"ד בזה החופן שמבר מרדכי בן ומרחל
לוניל

לנוטל בית מסח בן ובתך פיג'וטי פלפה ניטין אחר
ז"ל להוליכם להתעו **בלאנג'ואָ** דמתקרוי
בלאנקה את מרדכי דיליפה ליתן לותם
בורה הרחמן כתוב בו מס' המתגרשת בלאנגיוה
דמתקרוי בלאנקה בוור אחר הגיטל והמני
בלאנג'ואָ דמתקר ח בלאנקה ברפח על הגיטל
והמליפי **בלאנגיואָ**
דמתקרוי בלאנקה בלי רפח על הגיטל.
ועמרתי להתבונן מה טעם לה הכריכה בט אחר
בנקורה על הגיטל ווור לאחריה דהיינו העם הרחמן
מכתב מלח יוד כך **בלאנגיואָ** אם לה
מסמכו ודחי בזה על למען חוטשוה
מבותבין לעסות מבטח גוית גיטל ווד ברחם תיבת
העם ובלח רבו כאמר כתוב בכעוף ב' לעיל ע"ם וכח
ב"ד יפה פלהות מקום כתיבת הגט בין הכפרדים
הכריכה עור הכני חבר יוד וקורה ובודחי מעמדו
בהחי חילוף מים בכם בלאנקה בין החוטשוחני
והפורטוגיזים והתברר להם מזה מדין דורהו הוח
בלאנקה ולה בואנקה ולה בוחקה. ולה פחות מס
בלאנגיוה מיהיה בוכנוחה מהוכח מס בם"ם מקרוב
הוח להתחלף חלה התבור להו מים למ"ד חחר הב"ת
ולהכי במה מהיה מקום להכתפק כדי לנחת מכל כפק
מידרו הג' גיטין לה פחות ולה יותר.

מ"א מס בם"ם דף עו' בעם **בין ונידה**
כתב ח"ח ז"ל קמיהה לי
למה לה כתבו **וינידה** ביוד אחר הוחו עיין לקמן
וינטורה: ובלעז בימונידה בין ובנוטה חטשוחני
בויכוחה בין ויכודה בהה: ומס בחות
ווו על מס וילידה ויכטורה כתב **ויאולאנטי**
חוטשוחני **ויאולאנטה**
בלמען לעז:

מ"ב מס בם"ם ע"ח ע"ב **נראציוזה**
כתב ח"ח ז"ל בלמען
חוטשוה כריך לכתוב **נראציואָ** בנדי וכן
נראציאָ: (וכולם בחלף חמבע
וכוף:)

מ"ג מס בם"ם דף פ"ד ע"ח כתב המחבר והפסר
למ"ם היכונחי טעות בוכר הוח וכ"ל חכוכה:
כתוב בבדו ולי המ"ח כרחה מחוכו ט"ם חלח טכות
הבבה כי מס היכוכחי מפעטו בחות ע"ם מהיה רחמית
ובזרתו מלמען הערבי ע"ם מחכנת על הבריות מפורם
כי חכוכיך הם חכנוים וכ"ל מפרד כתיבת בז הוח בוור
בבוף **חנוני** כמו מכתב ח"ח ומ"ה מ"ז ז"ל הם לעיל
בעוף למ"ר בעם חביבי ובעמי ע"ם ובלמען
לעז הוח דקורין הכוכה לילדה קטכה דרך ביעגוע:

מ"ד מז דף פ"ח ע"ב בעם לידוקוח ולוכח כתב

ח"ח ז"ל ים מקומות מחין קורין חלה דיליפוה וכן ים
לכתוב כי חין מכירין בעם לידוקוח ובלמען פורטוגיזים
חומרים לידוקוח ובלמען חטשוחכו לטוקוח בעכין ההח
בבבוף כרחה דמ"ל לרב דכוחל ה"כ מס ז"ל דכיון דהשף
קריחתה בקמץ מריך לכתוב הה מחריה וה"ה חיספרי
לוחה כמו רחה בחה **מְרָאָה**: ח"מחפילו והוה
חיספרילוחה בלח הה לידוקוחה מריך
הה דקריחתה **לִידִיסְיָאָה** הוח בחירק תחת
הכמך והחלף בקמץ ולכך כותב
מחריה הה מבל **אִיסְפֶּרִילְיָאָ** הלמד בסבח
והיוד היח בקמץ והרחוק
מבמקומות מחין קורין בלמד חומרים חיספרילוח:
ועל מס לוכח כתב ז"ל חפסר דמס יון ים להם מס
חלוכה חבל לדידן חין לכו חלה לוכח והוח ירח
ובערבי קחמחר וכן מס מקורין בכפרדים לוכח
קורין חותה המוכתערבים קחמחר ע"ם הלבנה והכותב
במקומות חלו חלוכה בחלף טועה הם לה מממהן כך
בבורור לקוח מן היוכוים: (ומספט כתיבת מס
קחמחר הוח בלח חלף כלל **קַמַר**:)

מ"ה מס דף ל"ט ע"ח בעם קוכפרחדה
כתבו סמחבר בנון וח"ח ז"ל כתב מספט הלעז
וחוק מכתבם הוח לכתוב **קומפראדה**
בם"ם ולה בנון כי קורם הב"ת
וה"פח יבח מס כמו **פאלומבה** חבל קורם
מחר חותיות יהוה בנון כבנון
בלאנקה ולה בלחמקה:

מ"ן מס דף ק"ב בעם **שטילא**
כתב ח"ח ז"ל הוח כוכב בעם
חוטשוה ובפורטוגיס **אישטריא** ובקחסטילית
אישטריליא (ים לעיין
לעיל בעיף מ"ד דכתב חיספרילוח
בב' וודין ובחדית מכתברית) מכלן וחילך הוח:

מ"ז מעשה בה לבכי מורכו הרב מ"ז ז"ל בחפה
חחת מהיה מחה **לִקוֹנָה**
ומחמת חולי מהיה לה קריחו מחה קמר
ובכתפקו חס זה העם היה בכף וכפי הכריח
מהתנועה מעמו מהיה בכף וחס הוח בכף בכתפקו
מחת מיתקריח הכוכה כמה דקי"ל בעם חבכיל דעיקר
העם הוח לבכיל ומעם נגזר וחלף הכח כמו חית לן
לבפוקי דעיקר העם הוח חכוכה ומעם נגזר לך כיון
דנעתקע עם חקוכה מהכי הוח היתה במערב' ומעם
קרבו מחה ובמבחת לירושלם ע"ק לה היו מכירים חותה
כי חס בעם קמר וכבר רוב הפוכקים העלו
במקכת דכתבונן מתמ ולה דמתקרי עמה
מעמה ולה כתבו בגט כי חס עם קמר ולה
דמיתקרי כך מ"ך:

מ"ח מעמה

נח מעשה כהן בחצר מסרה מורה נפל
הפקר לא הוה מורה לו
לחורה והכניסו לכתוב ב' גיטין ע"מ לדברי מוסרים
מהבית בס"ם ומסר הבעל הגט מהיה כתוב מורה
ברחמנה ולא"כ הגט בטל לחורה ומס זה על לחורה
הוא ערבי ומורם במקרא את ה' החמרת היום וכו'
והוא לרכות והתנפלות ולכן קרון וכותבין לחורה ולא
עמורה בעין ברחם המס ולחף לבתוף יען כי בממות
הערבי הם בהה לבתף:

מט מעשה היה בעבת הת"ו בחום ח'
לחכזני שמו מסה ובא לברם
את לחתו ושלחו לו ע"מ לחבו ולחר מהיה שמו בבי
דמתקרי הירם ושלחו לו עוד לא היה לחבו שם לחר לו
שום כיבוי לא לחר שבבחו לחרץ טורקיא ובשא לחשה
זה פעמים ושלחוהו ע"מ לחבו ולחר מהיה שמו הירם
והסופר כתב לת שם לחבו בכתובה נפתלי ועל נפתלי
לוחך יכתבו בגט ועלתה ההכמה לבתוב גט לחר
בשם בבי דמתקרי הור"ם וגט שמי בשם נפתלי וכל זה
היה מסוס שלא הוו עדים ע"מ לחבו שלחו הוו יודעים
ע"פ עדים לת שם לחבו לא היו מפרבים לחא גט ח'
לכתוב בשם שהיו לומרים העדים לף שהוא שיכם לת
שם לחבו והחזוק עמו בבך מהשיא מכתב לת"ם
והבאתו מרן חב"ד סי' קכ"ז:

נ מעשה בגט ח' שם המגרש ושם השר
עם לחביהם היה שם לחד כגון
דלוכן' ויצחק השר ורלוכן' ויצחק המגרש וחשמו שלא
יוכיחו לעז על הגט בלומר שהמגרש חתם בגט עם שר
לחר וכ"ת שיסרפו לותו לחר כתיבתו תשף ויוד לא בגי
שפריך שיהיה כיכר שבוף הגט היותו בשר לכן עמו
מעשה פוכתוב המגרש לו חשד שמו בשולום דהיינו
דלוכן' ויצחק' לברהם עד ובזה נכשר הגט ושם הוסף
להחמיר ישלשו שם המגרש דהיינו דלוכן בן ויצחק'
יעקב והשר דלוכן' זצחק' לברהם:

נא מעשה היה בגט שבח מ"ק פ' שלוח
שלשי עיר הרמתה ובהרמתה
היו כמה גשגושים לחר שלח היו שכויח עדים לקיום
ההרמתה ולח הגט ולזה הכבשו שחין שריך קיום כיון
שהשליח לומר שליח ב"ד לחי וכשו שהשליח הרחשק
נחמן לומר שליח בר"ש לחי ובפני נכתב ובפני נחתם כך
השליח הפני כיון שהגט בידו ונתקיים גט זה בפני ב"ד
על השליח הא' לחמר בפני נכתב ובפני נחתם וכ"ש שם
כן השליחין שריך להחריך שלא לחומר שליח ב"ד לחי
שמושלח וידעינן שכן היה שחין שריך לשטר שליחות ולא
לעדים ולא בעינן קיום שלא שדרבנן ושם לזה מזרש
בפוכקוס עיון מרן הב"י סי' קמ"ח כשמה כתב שליח ב'
לחומר שליח ב"ד לחי היה ליה לחולו מעיד שהשליח

הרחמן לחמר בס"ד ובפ"ב לפי שדברים שקוימים לת
הגט ולחן שריך קיום ההרמתה ושמושלח בגרון זה שהשליח
הג' שעיר שהשליח ה"ב לחמר שליח ב"ד לחי לחן שריך
עיתר והוא גט כן על שליחותו לומר שליח ב"ד לחי לחן
שריך עוד קיום לחר: **עוד** בשנוס לחר היה שבשטר
ההרמתה שליחות הג' היה כתוב בשקום
שם שקום כתיבת הגט טעו וכתבו שם שקום כתיבת
ההרמתה והזמן ג"כ היה זמן כתיבת ההרמתה ושקשקו
בדבר לומר שלח היו שקוימים בטוב ביטין ושקדמון ולחן
לשטות שעשה על בוחם וכשם הרבם כי' ס"ב ובשי"ן
ס"ן בשם הלן מ"ם חזרו לומר דער כחן ל"ק הרבם והלן
חלח בגרון דוקח שהיו בו כמה טעיות וטעמות לחל
שהיו קתה שסדרי הגט עשמו ובשיור הגט קרוב
הדבר לטעות דשפיסי חומריהו והלכותיו תלוות כחוש
השערה משא"כ בב"ד שהיה שטעות בשסדרי השליחות
שלין בהם כל כך חילוקי דינוס וקרוב הדבר להיותו
נעשה בב' השיוטות דעלתה לשומכי השליחות בוטח ולחומו
כ"כ חשור בגט עשמו ובחליפה ג"כ נרחה לחלן שריך
לשומכי בקיוס קו"ן בן בשו שלי"ן בשסדרי השליחות
ושלחני נדון שהרבם דשתיך דבשיהם נרחה שהוו ב'
השיוטות והרחוה פטעו ונשלו בשהשוחות שלפי דרכי
דבוי רב לא הוו טועים כשו שדקיק הר"בם והר"ן שה
שלין כן בב"ד שבענין תורה שטם הוא ושם לא דקדקו
על זה דעיקר עדותם הוא להעיד לוך השליח הב' שעשהו
שליח שלשי ונלחנים לומר עד שהשמו ועד לא שתמכו
ועוד שטעם לחר שם לשכשיר בהי"ה זלת דבשונת
שלא כתב זשכל ההרמתה לא היו"ו פושלים לותה דכל
הרמתה שכשת השליח כלשן לומר שליח ב"ד לחי כיון
שהגט בוי וכשם בניסן זשב בשי' קל עשם ועם זה
ג"כ נלשר שלפי לא היה בשוב בהרמתה שהשליח ה"ב
לחמר לג' תוך כדי הבור שליח ב"ד לחי דההרמתה א
כשורה ודל הרמתה שהכת כדכתיבנא וכן נעשה שעשה
ודוק: ושם נתקיים הגט בחותמיו והבעל לומר שלא
שלחו כיון דהגט נפיק שתחת יד השליח נלחץ כשם
שהלחמינו לקיים הגט לשליח לבדוכך הסכיום ה"ה מ"ז
ז"ל ושוב שכחתי שהיה כברת הרמ"ה ז"ל: ושם יש עדים
שהעידו לו הגט ולא תן גט זה לחשתי תו לא שהיתן לומר
שוויף היה דלון לדם שעוס עשמו שסע שהיה שכון
לקלקלה בידי שמים כן שמשע שהיר ושלמי שהבוחה
הר"ם ריש פ"ק וכן שובח בשי' קמ"ב בי"ב בדין השוחה
ע"פ ובודחי שבריך שיודעו הגט שהיה גט דחי לא לשפר
שיהיה כלשן לומר שטר היה לבל שם לומר לא הר"ם שלא
שבריתי כלום ובאו עדים ולמרו שבשניהם שכר לו ולשר
תן גט זה לחשתי תו לא שהיתן לומר שטר היה דהא
החוזק בשרן כרחשונין כדיבי שתונית וכן כתב שוהר"ק
ז"ל:

נ"ב שמעתי מהרב כמה"ר דיבוטון מהמנהג פל הלועזים בעניו
פמות התרפות ופמות בני האדם פכל מה פבא התמועת

אי ברחפה מקבריס לותה כגון **איספאנייא**

אישטמבול קורין
כפתיחת פטחמבול וחפפר:

איקשתי דפס קפתי פפורפו ומקבריס וכותבין
קפתי ו"מ לעניו נט פרחוי לכתוב

חיקפתי: **עור** ממעתי ממו דנעפה

מעשה בהכדרינופולי לכתוב ב' ניטין
על פס בניפין לחד הכר וח' מלח וממכרו
המלח תחלה לף כי בניפין ההוח היה חוקס בניפ'
חבר הפליכו הרבניס ב' ניטין מלח והכר דע"כ לח
חלוקין בתר החתימה הלח כגון פס חליה וחלוהו פהס
ב' פמות לחד חלוהו הנבוה ולחר כמובח בפ' פמות
לבל בכי הלי נוכח לח חלוקין בתר החתימה: **עור**
פ"מ כי פמות ב' ויה וב' חמולה כותבין הניחל
ברפה בפחלוכיקי: ופה בחיטחלוה דלקי פבמקוס
הרפה כותבין יור בין הניחל לחות פלחריה וכן כתב
מוהר"יבל כלל ד' תפובת פחלה מעפה פהיה ברומה
וכ"ו וכרחה לי דכפי הנפחע דבחרדינופלי פנוהגין
לכתוב טנפנה ברפה הניחל ודלקי פכותבין הפמות ג"כ
כמנהג פשוכיקי ולקי פפוס הה ליכה למידלקי פלקי תורף
מטופס:

נ"ג ראיתי כתובה לחת פמנטובה זמנה היום
מ' פנה וכרחה פמקופר היה בקי
בחלכה יען דלקיתי לותה בכל דקדוקיה ובפרט
בחברות ויתרות **מנטובה** מתת דוקבת על נהר
מינצו ועל **מי לאגו**
ומי בארת
בת הבחור וכו' וחמר למ' **בילה**

רוסה בילה בהה ככתוב במזכרת
הפמות למהר"חה ז"ל גם רוסה בהה ובזה
לא מצחתי לו במך גם כתיבת המיך מבעיה לם וכתב
כך בנט כי מהר"יקם כתב בזין וחלף וכן בפחר פמות
פפעתקתי חמר הטיון בהם בפעת מעפה יען בספר
פמות כתב רוסה במך וחלף ודעתי נוטה יותר לכוכחת
מהר"יקם ז"ל:

נ"ד כתב ח"ח ז"ל ב' מרהפון פרלקי נט ליורה
בן פמעון וע"י פליח ולחפר יוכי
יודע לם קטנה היח או לא כי חביה קבל הקדופין
בקטנותה כרלקי פחמר לפליח פיקן הנט ליד
חביה וכן כתבתי בהרפחה ופמה במכטובה ובדרו
לם היח קטנה חו בדולה ועפה חלוכה דהלכתח כלפני
כתב הר"ם פרחוי להחמיר בקטנה פדוקה חביה
לקבל ולא היח פ' התקבל: חמר המלי"ח חגב בעיף זה

רחיתי להביח עוד הפעיפים דלקמן כי לא יזיקו לקורח
המתחיל לעוררו ולמורה להזכירו:

נה אם התגרפת היח נערה בין חרוכה
בין נפוחה מתגרפת בקבלת ניטה
היח עפמה ולם חביה קבלה לם היתה חרוכה מלחר
פעדיין לא בגרה עודנה ברפות חביה וחדי היח
מגורפת בקבלת חביה לבל לם לא בגרה ח"פ פחיכה
חלא חרוכה חו לם נפחת ח"פ פהיח נערה חיכה
מתגרפת בקבלת חביה: **ואם** היח קטנה ונפחת
גם חיכה מתגרפת בקבלת חביה מכבר
זפחה מרפות חביה ולם היח קטנה וחרוכה לדברי הכל
מתגרפתי ע"י חביה ורחוי להחמיר פלא תקבלנו חלא
פל ידי חביה: והח דקטנה מתגרפת דוקא פמבחנת
בין ניטה לדבר לחר חו פהגיעה לפעוטות דהיינו כבת
פס וכבת פבע לפוס חורפה לבל פחות מכאן חיכה
מתגרפת לפילו ע"י חביה ולדעת ר"ת ע"י חביה מתגרפת
ולא ע"י עפמה: **קטנה** היתגרפת ע"י חביה ום
להחמיר לכתוב ב' ניטין זליתנס לה החד
כנוסח פלר ניטין והח' יכתוב בו בתך פלוכית דהות
לחנתי וכו': והמוכר נט לקטנה מדעת חביה חין צריך
דק נט ח' פמוסחו כפלר ניטין: **ספק קטנה**
נערה חו בוגרת נותן לה פל
דעת חביה עיין הרב המב"ט ח"ח סי' רכ"ג: **נוסח**
הגט הניתן לחב הקטנה: (ביד חביה)
ותרוכית ית ברתיך פלוכית לחת פלוני דמתתח פ' וכל
פוס וחכוכח דחית לה ולך זלחתרך די חות לחנתי:
(חו הרוסתי) מקרמית דנח וכדו וכו' תרוכית ויתה די
תהוי רפחה ופלטחה בנפפה לכל נבר די תבי ולחנם
לח ימחח בודח והדי היח מותרת לכל חדם ורן די וכוי
לה מכחי כפר תרוכין וכו': **ויכתוב** נט לחר
לנוכח ותקבלנו הבת מדעתו בפניו
כפיים לה דעת לקבל ניטה: והגט פנוהן בידו ויחמר
בפעת נתינה: **דרי** זה גט בתך פל נית והדי היח
מגורפת מכני בו ומותרת לכל חדם: והגט
פנוהן לה מדעת חביה ויחמר הדי זה ניטך וכו':

ואם חיכה יודעת לפמור נטה יתן פניפם ביד
החב: **לחיות** כי בענין סידור הנט
לבת קטנה נפל חילוק דעות וסברות
בין הגדולים הקלי לב חכמי הדורות מרחם רחיתי
להעתיק לך פה לסיפת דעות הג דולים וסברותיהם
כלפר מכחיים מועתקים בכתיבות פהגיעו לידי פהן
מיוחסות לחחד מזקני דבני נח ומי פשוכיקי יע"ח ולהיות
כי ערב לי לסיפת דברי רחיתי לזכות בהם חת הרבים
כי חין כפץ והיו למחורות להחיר הדרך ופבון חור לפני
החכם המבדי הנט לדעת חת לפר יעפה ולם ירוץ לח
וכפל ותה מחר נר לי פלח הגיעה ובחה לידי עוד עונה

קטנה בכחות וגדולה בחוכות פעמה הרב המופלא כמ"הר מוכא הכהן זלה"ה בעל ס' תורה פדק לאחות קטנה זאת אשר כפי מה פשמעתי מבן לאותו פדוק החכם המלם כמ"ר פעה הבהן כלו הוה פקיל וטרי על הרב בעל אחות קטנה ואין בפק אלא כי בעופם פלפולו ובקיאותו בפופקים אלפ וקבץ ולויקט כל פברת הראשונים גם האחרונים דפויכי לענין זה ובורחו היה בה אכול ופבוע דאיכו היה כמצאת בודי האיתי מזכה בה את הרבים ישמעו עכוים ויפתחו אשר כפי הנשמע אלא הוה כמופה בחוכרי המלכים רבכן ותלמידיהון גאוכי פלוניקי ע"ה עד ועלה לרצון לפכי ה' ויפוכו פעיכותים חוכה ומזכה לאור תורתו והן כעת הכה זה לפען הרב בעל אחות קטנה כאשר הגיע ובא לידי בלי תוספת ומגרעת כל עיקר:

להיות כי החכמה **והידיעה** תקרא בפס אחות כענין

אחות קטנה ע"פ פהם הלכות קטנה בענין

חמור לחכמה אחותי את קרחתי קונטרים זה בפס גרוסים ויען ראיתי כי גם אלה לחכמים תפכחה וכמו פרחונו להרב הגדול מוהר"ק זלה"ה פבחיבורו פגדול אופתמיטה מיכים מקפת דעות וסברות בענין דיכי גרוסי הבת הקטנה ובכלם דעת פאר הגדולים רבכי רומכוח המפריכים לקטנה גט גם בכוסח כלפי חבי הקטנה המתגרפת וכי תרכו לו היפים נפתחו לו פערי בינה בבינור אותם הדעות פנעלמו ממכו ובחיבורו הגדול וב"פע כמוך ע"ד הרם"בח זלה"ה פכתב בתשובה הבאה בב"ח ס' קמ"ח ואכי בעכיי יגעתי ומצאתי ידי בדברים אלו דבריס דפויכי בפירור מוכח הגט מדבכי רומכוח כלפי הבת הקטנה והפרים בקבלה דבר בפס אומרו ואחלקס לכתיבות פמולבות אים ז אחיו **הנתיב** הא' תחלת כל דבר יתבארו בו זמכי הבת התגרפת' פבהם נקראת קטנה אשר בו נקראת **תנוקת נערה ובוגרת** כי כפי הזמן אשר בו נתקדפה כן יהיה דין גרוסים ודיכי הבת התקדפת נתבארו בהרמב"ם זלה"ה בל' חיפות פ"ב ובטור ה"ע ס' לח' והעולה פדבריהם דזמכי הבת התקדפת כך הוא: **הבת** פיפ לתתה עד פתהיה בת י"ב פכה היא נקראת קטנה ונקראת תנוקת ואפי' הביאה כמה פערות בתוך הזמן הזה אינו אלא כפופה לבל אם הביאה פתי פערות למטה בגוף בפקופות הידועים להבחין פער והיא תבת י"ב פכה ויפ ח' ומעלה נקראת נערה עד פמה חדפים גפורים ומתחלת יפ תפלים הפמה חדפים נקרא בוגרת ואין בין כערות לבגרות אלא פמה חדפים בלבר ע"כ:

ושאר דיכים דפויכי לענין אם לא הביאה פערות בזמכן ופאר דיכים הכילוים כתבארו בהר"פבם זל פר' מה' חיפות ובטור ח"ה סי' לז"עם: **ואחרי** זאת פריכים אנו למורעי לדעת על ידי פי הם פתגרפות הקטנה והנערה רפכי לומר אימתי הם פתגרפות ע"י ואומתי ע"י הביה ואומתי ע"י ח' זה פהם ואומתי ע"י עלוח והפתלוקת פנפל בזה בין הפופקים זל פכתבו דיכים אלו בהר"פבם ה"ג פ"ג ובטור ח"ה סי' קמ"ח וברבינו ירוחם כתיב כ"ד חלק פפי יע"פ ובדרך קצרה כתבאר פם בפקומות הנ"ל כי הנערה המאורפה היא פתגרפת בקבלת גיטה בין ע"י ובין ע"י הביה ואע"פי פפהיפם פוים בקבלת הגט עכ"ז הביה יכול לעפות פלית לקבלה והיא אינה יכולה לעפות פלית לקבלה בר"ח כפים לה הב הבל אפחין לה הב אי פפאת יכולה לעפות פלית לקבלה הבל הקטנה אפ"י פחין להה הב אי פפאת אינה יכולה לעפות פלית לקבלה אלא היא בעצפה פקבלת אותו בר"ח כפחין לה הב אי פפאת הבל אם יש לה הב והיא אינה יכולה בזה אינה פלוגתא דר"פי זל פי' בתחלה דוקא הביה פקבל גיטה ולא היא ולזה הכריעו רבינו האי והלי"ף וכן דעת הרם"בם זל אם כ"כ רבינו ירוחם אם לעיקר וזל קטנה פתגרפת בקדושי הביה פי' אפי' קדפה הביה כמו אפרפתי ולעולם היא עצפה א"א פקבלת גיטה בחיי הביה לא אם רצונה לקדם עצפה לזפן אחר כגון אין לה הב אי פפאת אפשר אין לאביה דעות בה וכן דקדק רפ"ו וכן פוכח וכן עיקר עכ"ל: **וסברת** הפיפק' החולק' וקברי אף הקטנה בחיי הביה בהיותה יודעת לפמר עצפה וגיטה יכולה היא לקבל גיטה הלא הם דאפונה רפ"ו זל פחזר בו בחרונה וס"ל כי כפו פהנערה המאורפה פוים היא והביה אבל הזה פיקבל הגט היא פגורפת כן הוא דין הקטנה אף היא בחיי הביה יכולה לקבל ותתגרש בו כפ"ם הטור וקובה ברבינו ירוחם וה"בי הבוח לפומו וכתבו התום' פכן עיקר וכתבו בפ' התקבל דהיא והבוח דברי הלן להסברת הדין כן וכתב פכן דעת הרז"ה זל ודעת בעל העיטור ועוד הוכיח רבינו ירוחם פקלוים להריס כסברת רפ"ו זל פכתב בחרונה לגמ' ולהלי בר פאיר והלימה ע"פ: **דרי** לפכינו חילוק דעות בין הרבנים הללו אלו פחפירים בקטנה שהיא פתגרפת בחיי הביה כי אם דוקא ע"י הביה והללו פקלוים פתגרפת בחיי הביה ע"י עצפה: **והר"בי** זל כתב וזל ולענין הלכה כיון פהרי"ף והר"פבם לדעת ר' וכפה רבוותא הכי פ"ל נקטינן כוותייהו ואיהו כל היכא דאכטר רחוק לחום לדברי החולקים עכ"ל: **ושותיה** דפר לא ידעתי פפרבריו נראה פהוא פבן כדעת המקלוים הם הרי"ף והרפ"בם זל ונהפוך הוא פהם פכת

מחמירים וכ"כ מהי הני דמיים בדברית ומיחזו כל היכי דאפשר דהוי לחום לדברי החולקים עליהם ודון ם מזוזת היתה מבוחה מיפתה מלפני המלוט מלאך מלון ופרקליט ומוב יגעתי ומבחתי בם' ברוך הבית מהרגים ברבר ומוה למחוק מיום הלפון מבת' ומיהו ומחתי ו"כ עלה בודגו מרעת רב"ז זל לפסוק בעניו המחלוקת הנ"ל כקברית המחמ"ה הנ"ל דם מטעם המוסכם מבת' בהקדמת הב"י לפסוק כרעת מיסבומו בו ג' בעלי ההוראה תר"ף והרא"ם והרמ"ם זל בין לקולא בין לחומרא ודם מטעם מ"ם הטור בשם הרמ"ם הבו זל דכיון דאיכא פלוגתא דרבוותא בחיבור ערוה החמורה רחוי לא להחמיר פלא תקבלנו חלא ע"י חבוה ודם דברי הר"ם זל בפ' התקבל וע"ש: **ולזה** הפכיס דבוכו ורוחם הלבה למעשה בלפוכו מהבאתי לעיל מבת' ולעולם חיבה מקבלת גיטה בעשמה בחיי חבוה וקיים עליה וכן עיקר דמשמע מלהלכה פסקה חלא מדבריו קשים בעיני בחומרו כן דיקוק רמ"ז זל מבראה מבין לדברי רמ"ה מבת' במקום מהראה דעתו להחמיר מחבוה וקבל גיטה ולא הוי ומה הועיל בזה כיון שבלם יעידון ויגידון ורבוכו ירוחם עשמו כן כתב שם מרמ"ה חזר בו לבבוף ומבר כדעת המקולים מלף הקטנה בעשמה תקבל גיטה כשיודעת לעשמר עשמה וגיטה וכ"ע: **נמצינן** למדים לעניו הקטנה מיש לה חב מחוכה מתגרשת עלידם כי הם על יד חבוה

כמדובר לדעת המחמירים מהזכרנו לעיל ומכהגם חחרי מהבכיתו בכך מלפה עמודי ההוראה לעשר כל בית ישרל כמעט עלוה' הר"ף הרמ"בם הלחם זל שבלם הבכיתו בכך מהקטנה חיכה מתגרשת על ידה כי הם ע"י חבוה וכמ"ש ומי לא יחום לבבותם בעורה החמורה: **השני** מה פלמו מדיכים בזמכו

זהכי דוב הבמת הקטנות הבאות לידי גרושין חין לרם יודע מספר שנותיהן ומידת ימיהן מה היא הם קטנה או בוערה או בוגרת כדי שתתגרש כשפגמה כפי זמנה וכדי לעמוד על דין זה חבוה פה תשובת הרמ"בה זל לשאר מלחמה לוך תתגרש הבת שבתתקדו במספר שנותיה וכבר הובחה ברבי טור ח"ה סי' קמ"ח בדף קע"ב ע"ב עכ"ז שתעיקבה פה כדי שתהיה תחת עין הקונה: וזל כתוב בתשו' הרמ"בה מעשה בחד שפירך בתו קטנה וקבל קלופיה כשהיא קטנה ולא נשחת ועכשיו רוצה להתגרש מן החירוסין ולשתפקדו מי וקבל גיטה לפי שיון יודעים שם היא עדין קטנה וחבוה ולא היא שקבל גיטה או שם היא כוערה וכין היא וכין חבוה שקבלין גיטה להלכה כרבכן או גדולה ויפה שרשות חבוה והיא ולא חבוה והעולה בידינו שתעשה היא שליח לקבלה לת חבוה ויקבל גיטה על עכין זה שהם היא גדולה שהה שגורשת שתורת שליחות כרחיתא בירושלמי גבי שמעת התקבלו לי גיטו שרוצה שתו כשתי עדים הרח שתרה קרוב כעשה שליח ואם היא קטנה או כוערה שחוכם יכולות לעשות שליח שהה שגורשת שתחת שהיא שרשותו זלת ועוד שחרת שיחזר הארום לכותב שני גיטין ולעדים לתתם ויתן ח' לה וח' לאחיה ושתה נשלח שגורשת: תשובה כל מ"ם יפה שתרת שחשבר לאחיה לקבל גיטה בשליחותה ומ"ש שתגרשת או לכתוב ב' גיטין שלא היה העניו כריך לכך חבל יש לומר לשם"ם שחשו רוחה שחתם סוברים כי קטנה שחיכה וכולה לקבל גיטה היינו שיון לה יד כלל ואפי' קבלה גיטה שרשת לאחיה וזה שינו כלל ואינו כריך לפנים חלא הם קבלה גיטה שרשת לאחיה שגורשת היא בלי ספק ולא כחלקו ר"י וחבמים חלא במערה שקבלה גיטה שרשת עשמה מלא שרשת לאחיה והיינו דחרי שין שתי ידים זוכות כאחד ואלו לרשת החב שיון כאן שתי ידים זוכות חלא יד החב שמרשתו היא שקבלת ועוד דבפ' החיש יקדם כחלקו ר"י ואל הם כשחלוקת בגירושין כך שחלוקת בקידושין הם לאו דר"י שבי שחלוקת בגירושין שבל בקידושין דברי הכל לאחיה ולא היא ואילו שקבלת שרשת לאחיה לפי' בקידושין ר"ה לפי' קטנה שתקדשת ובדאיתא בהדיא בפ"ק דקידושין ועוד דרחוי דהא קא שפרש הטם טעמא דר"י שחלק בין קידושין לגירושין ואמר בירושין שמכנסת עשמה לרשות לאחיה בין היא בין לאחיה קדום דשפקעת עשמה שרשות לאחיה ולא היא כלומר שיש יכולה להפקיע עשמה שרשות לאחיה חלא שרשת לאחיה ולקידושין והרי שאמר דשפקעת עשמה שרשות לאחיה ושבוה קטנה שן החירוסין שין עושין בה שאמר חלא שרשת לאחיה והעשרה בין שרשת לאחיה בין שרשת עשמה הכה זה שבאמר כי על ידה ועל יד לאחיה היינו שרשת עשמה בלא רעת לאחיה וע לעת לאחיה חלא שרשת עשמה ושעשה שין שריכין לשם לכל כך אלא נותן גיטה על ידה שרשת לאחיה שחשם קטנה ושפיר דמי עכ"ל: **הא** קמן שהרמ"בה כתב על עניו הספק שם היא בוגרת לזה שפשר לאחיה שיקבל גיטה בשליחותה וכמו שהכיה השואל שדברי הרוש' דקרוב נעשה שליח לשום על הספק שם היא כשרה שי קטנה כתב השואל שעם היות שחושם יכולות לעשות שליח שתהא שגורשת שעם שהיא ברשותו כלומר כי בין הקטנה ובין הכשרה שן הדין שתגרשת על ידי לאחיה ולבון השואל הוא בלשי שדוקדק בחומרי לושם וכולות לעשות שליח חמלן דשמעת שדברי שהיה צריך לעשות שליחות ושתיה שמלן דכר שהיה צריך שליחות דשה שן הדין בין קטנה ובין כשרה שתגרש' ע"י לאחיה: ושתשובת הרמ"בה זו לשרשו שלרעתו יש שני דרכים לשתיישב הבת שעשל בה הספק שם היא קטנה או כשרה או בוגרת: הא הוא הדרך שהוכה לדברי השואל בחומרו כל מ"ם יפה שרשת שפשר לאחיה שקבל גיטה בשליחותה וכדברי השואל דקרוב נעשה שליח: ושתכם

על הפקר אם היה נערה או קטנה כתב מטעם
מהם ברמותו כמזובר: ה"ב מאם תקבל היה גיטה
מדעת אביה מחמת קטנה הרי היא מתגרשת בין היא
נערה או בוגרת ופשיר דמי: (ועתר מוהי היה וכו) ואם
היה הדבר בא לפני היתי מקרר הגט ליד התולה לף
כי היא קטנה לך מיהיה אביה בעמד ויאמר לה קבלי
גיטך כמו בקדושין וכו' הלא ההלכה ברורה מהלכה
כת"ק בפ' התקבל מהיה ואביה מקבלין גיטה לל היא
או אביה וה"ה בקטנה כי לף ר"מ חזר בו ולף כי הו"ל
כתב כיון דאיכא פלוגתא דרבוותא דאוי לכו מלא תקבל'
הטור מביא לשון אביו ומתוכו נראה מיפפיק אם ואמר
לה האב התקבלי גיטך ותקבל היא בעצמה וגל בפ'
קמ"ל וכתב הר"ם וכיון דאיכא פלוגתא דרבוותא ורחוי
לכו להחמיר מלא תקבלנו חלא עי' אביה עכ"ל: ותוספת
וה הלשון מלא תקבלנו חלא עי' אביה חיובם' הר"ם
עצמו ופמוטות הלשון מובן מהיא תקבלנו עי' אביה
מיאמר לה לקבל וחיה לפחות בפעמד דאם ר"ל מהאב
ויקבל לא הי"ל חלא עי' אביה וכך הי"ל חלא אביה או
לא תתגרש אא עי' אביה דאם אביה קבל גיטה: ואין אנו
צריכין לקבלתה מאן וק"ל עכ"ל דרי מדבריו אז מפשטן
מדעתו כדעת הרמב"ן מיכולה הקטן' לקבל היא בעצמה
גיטה מדעת אביה והיא מתגרשת בו וכמו מהוכיח
הענין מדברי הטור וכויס עליה וקל להבין ואני בער
ולא מבין איך הכריע הענין מאם האב יקבל הגט הי"ל
חלא אביה ואתמה מהרי בחומרו שא עי' אביה אם יד יש
מוכיחות מהם ידי האב ממש **לא** ממעט למוס ר'
מהמחמיר' הכ"ל להקל לקבל הגט מעצמה
אפי' מדעת אביה ואפי' אם הרמבה כך היה דעתו להקל
להתגרש בעצמה מדעת אביה וכמ"ש לעיל בפם
החולקים מלא להקל אפי' מדעת אביה וה"ב עלה בדיעו
בחין לממך ע"ד מוה"ר מפרווחה להקל מתקבל הקטנה
גיחה אפי' מדעת אביה ודברים מבוארי' **ומצאנו**
לל הרב' זל מבם"ע הזכיר ר' מהרבנוס
הוח הב' הנזל בפ' קמ"ח מר"ו וזל המקדם קטנה עי'
אביה וגירסה כמהיה קטנה אביה מקבל גיטה ולא היא
מלא מדעתו ו"ל מהיה יכולה לקבל גיטה עכ"ל הרי
מהמכוים לדברי הר"מבה מברמות אביה ויכולה היא
לקבל גיטה אפי' מהיה קטנה דהרי כתב אביה
מקבל גיטה ולא היא מלא מדעתו מממע הא מדעתו
תקבלנו:

אבל כד חזינא בבדק הבית מצאתו מהר"י
חזר בו ולא כן דעתו כדעת הר"מבה
מיכולה קטנה לקבל גיטה ברמות אביה מכ"כ אם בלף
מ"ד ע"ג וזל עוד אם תמו' וכו' ער ושפיר דמי ע"כל:
הא"כ מצאתי למהר"ן ח מהביא על תמו' זו וזל ראיתי
להודיע למעיין בתמו' זו מלא ימצוך עליה לעמות מעצמה

אבי הבת ותרוכית ית בתך וכו׳: **והנה** עיין מוצא דבר המבטריכו׳ למותנו כלפי אבי הקטנה ויש להם מדברי הרן ז״ל סבת בפ״ק דקדושין דהא דאר״ח אר״ן כתב לו על הכייר או על החדם בתך מקודשת לי ולפי זה לף בקטנה המתגרשת ע״י אביה צריך לכתוב בגט בתך פ׳ זהו מה שלפי מוכך להחמיר עכ״ל ומזה ויש להם לרבני רומניוש וברשם הגאון הר״ש ז״ל שהם מפרושים לכתוב לקטנה שני גיטין הא׳ כנוסח שאר הגיטין שלנוסו כלפי אבי הבת המתגרש׳ והב׳ כלפי אביה בתך פ׳ ומטעם חשש ערוה החמורה נימצאו בכתה מקומות לכתוב ב׳ גיטין כסדר החמור: **ויש** מן הגדולים שלח חשבו לכך משלשה הר״ם ז״ל כתו שהרשתי לדעת מתוך התשו׳ דלעיל שלח הזכיר בה רק נוסח הגט הפשוט ולזה הסכימו הרב בת״ה בפ׳ וכתבו בכי מז׳ ע״ש: **והרבי** ז״ל מקשיתו דבריו ב״ש שלח הזכיר בו כשר׳ המפרשים לכתו כלפי אבי הקטנה בר״שהיה דעתו בתחלה כדעת הר״ם שבח אבל לאחרי כן נפתחו לו עור שערי בינה ורחה דברי ה״ן והחושבים לסברתו ונטה דעתו לדעתם ובשני מקומו הורה דעתו בזה הא׳ בפ׳ הגט שבת׳ בפ״ע בכי׳ ב׳ וז״ל קטנה המתגרשת ע״י אביה יש להחמיר לכתו׳ לה ב׳ גיטין ולוחנם לה הא׳ כנוסח שאר גיטין והב׳ וכתו׳ בו בתך פ׳ דהות לכתתי וכו׳ ע״כ: הרי שחשש לדעת הר״ן והמחשבים לסברתו וצריך להגיה בלשון ולוחנם לאביה והדבר מבואר מעצמו: והב׳ בפ׳ בדק הבית דף מ״ד ע״ב וז״ל כתב הר״ן פ״ק דקדושין אהא דאר״ח אר״ן כתב לועל הכייר או על החרם בתך מקודש׳ לי וכו׳ ולפי זה לף בקטנה המתגרש׳ ע״י אביה צריך לכתוב בגט בתך פ׳ זהו מ״ש חוכך בזה להחמיר ע״כ: ומשמעתי כי בשני הר״ם ז״ל כתבשה קטנה ע״י אביה ומה להכתיב ב׳ גיטין ח׳ כנוסח הפשוט וח׳ כנוסח שהנוסח שלו מדבר עם האב ותרוכית ית בריתך פ׳ דהות תרוסתי מקדמת דנה וכדו פטרית ומבקית ותרוכית ויתה דתהוית רמאה ומלטאה בנפשה למיהך להתנשבה לכל גבר דיתבעוי וכן כל שאר לשונות הגט בלשון נסתר לשאה ובלשון נוכח לאב וכ״כ הרל״ח ז״ל שמע בשם הרב הנזל וכו׳ וכל זה לכתחלה אבל בדיעבד אם לא כתב אלא נוסח הגט הפשוט פריש וכ״כ תוהר״י חוקרלן בבת׳ כי׳ ח׳ וכ״כ הרלב״ח בתשובה עכ״ל **והנה** בתשו׳ מוהר״ם ז״ל ח״ג סי׳ ה׳ נסתל על דברי הר״ן הלו דאתמן וכתוב בדברי המחלה מהר״ר יפרחל בכתבו ופסקיו מו״ס שהקטנה המתגרשת ע״י אביה מטעם מליחות הוח וצריך לכתוב הגט כדרך כלפי האשה כמו שאר הגיטין המיתנין ע״י שליח לקבלה והתריך הדבר בחותה תשובה וכת׳ בסוף התשו׳ הנזל וז״ל מכל חולין נראה דשפיר עבידו מהר״ם וחבירו שבת׳ גט בלשון נוכח כלפי

והרי הוא מותרת לכל אדם ודן די יהוי לה מכאי וכו׳ ובפעת כתיבה אמר לתת ב׳ גיטין יחד בין החב ופוס לומר בזה הלשון הרי גיטין אלו לבתך פ׳ תרוכתי ובכל אחד ואחד מהן כתוב פלוני מגורשת ממני מעכשו ומותרת לכל אדם ולא הפריך מתהיה המתגרשת בחותו מעמד על חביה: **וביך** סופרי מתא מפאתי לשון זה ותרוכית ית ברתך פ׳ בת פ׳ וכל שום אחרן וחניכא דחית לה ולאבהתה דהות תרוכתי מן קדמת דכא וכדו פטרית ופבקית ותרוכית יתה לה די תיהוי רמאה ושלטאה בנפשה למיהך להתנשבה לכל גבר די תצבא וחפם לא יתחא בידיה מן יומא דכא ולעלם והרי היא מותרת לכל אדם ודן די יהוי לה מכאי וכו׳ ואמרו קבלוה מרבני הרומאנוית ומכללם מוהר״ר הלחם זל עכ״ל: **ולימים** עוד על הארץ בהיותו החכם השלם כמ״ה שיעזר בכמ״ה הדריא ן׳ בחמים זל חים מי כרב אחאי ממוכי גיטי בעיר וחם ביפרש פרתי במדיכות קפטאנדיכם יע״ח כי על ידו בבית דינו היו נותנין כל הגיטין כי הוא היה מכדרס עם כדי לברר ולבון הדברים דרשתי ית פיו במכתב לאחר פיכתוב לי כוכח השלום הנכתב כלפי החב הנהוג עם כשלמו וכלח לי זה בוכחו:

בשרישי בשבת בשלשה ועשרים יום לירח הב בשנת חמשת אלפים ושלש מאות וחמשים וארבע לבריאת עולם למנין אתינו כאן קפטי דעל כיף ימא הבא מותבא חכא פ׳ בן פ׳ העומד הוס כאן בחתא קפטא׳ הבי וכל שום אחרן וחניכא דחית לי ולאבהתי ולאחרין דאבהתי בביתי ברעות נפשי ברלח חפיבא ופבקית ופטרית ותרוכית ית תרוכתי פ׳ ברתא דיך חנת פ׳ העומדת היום כאן בחתא קפטי הנ׳ וכל שום אחרן וחניכא דחית לה ולאבהתה דהות תרוכתי מן קדמת דכא וכדו פטרית ופבקית ותרוכית יתא לה די תהוא רמאה ושלטאה בנפשה למיך להתנשבה לכל גבר די תצבא וחפם לא יתחא בידה מן יומא דכן ולעלם והרי הוא מותרת לכל אדם ודן די יהוה לה מכאי כפר תרוכין וחגרת שבוקין וגט פטורין כדת משה ויפרש: **זהן** הנוכח מהגו כאן לקטנה אתגרשת עי חביה כפי מה שמידר בחכם השלם הרב כמ״ה שמוא כבע זל ומעתה ראים חכם להיושיב הדברים כפי מה שירחה בעיני מע״כ ועמו הכלותה שחיני יכ ול להאריך כפי הרחוי לחים כמוך עם היות שאיני לא רחיתיך לשמע אזן ממעתיך מרוב חלשתי זה לי ח׳ חדשים שחלי על ערש דוי והוא דורש שלומך מרחקה ועד כפרא שיעזר שבמו״ה הרר הדריאל ן׳ בחמים זל: **והנשאר** שכתב רבינו טוב ויפר וכפר בעיני כל רוחו רבני הזמן מיחו ובדוחו רבותינו הקדמונים כ״ע ואחרון אחרון חביב מורינו

הרב כמו״ה שמוא כבע זל הן כל רחתה עיני עפר הן החדמה אכום רמה חיים בכמ״ה חליה זל: **וגם** הנוכח הזה בעצמו שלחהו אל המכס דאיל חטאין כת״ה מרדכי בבת״ה בריך מטיוולי זל והכבון נעשים זמירות יפרש ה״ם בונג׳ והה ן׳ יעקב זל בשם כופרי העיר עיר קופט׳ ורחיתי להעתיקה זל **ידוע** למעלתכם חיך נוהגים פה קיסטאח׳ בגט על קטנה שמתקדשה ע׳ חביה כותבין ב׳ גיטין הגט הא׳ כבר ידוע למעלתכם נוכח החשה והגט הב׳ שמוהנין פה זהו נוסחו כותבין בכך בשבת עד ושבקית ופטרית ותרוכית ית תרוכתי פ׳ ברתא דיך חנת פ׳ העומדת היום כאן בחתא פ׳ הנ׳ וכל שום אחרן וחניכא דחית לה ולאבהתה דהות תרוכתי מן קדמת דכא וכדו פטרית ושבקית ותרוכית ית תרוכתי פ׳ ברתא דיך חנת פ׳ העומדת היום כאן בחתא פ׳ הנ׳ וכל שום אחרן וחניכא דחית לה ולאבהתה דהות תרוכתי מן קדמת דכא וכדו פטרית ושבקית ותרוכית יתא לה די תהוא רמאה ושלטאה בנפשה למיך להתנשבה לכל גבר די תצבא וחפם לא יתחא בידה מן יומא דכן ולעלם והרי הוא מותרת לכל אדם ודן די יהוה לה מכאי כפר תרוכין וחגרת שבוקין וגט פטורין כדת משה ויפרש: **זהן** הנוכח מהגו כאן לקטנה אתגרשת עי חביה כפי מה שמידר בחכם השלם הרב כמ״ה שמוא כבע זל ומעתה ראים חכם להיושיב הדברים כפי מה שירחה בעיני מע״כ ועמו הכלותה שחיני יכ ול להאריך כפי הרחוי לחים כמוך עם היות שאיני לא רחיתיך לשמע אזן ממעתיך מרוב חלשתי זה לי ח׳ חדשים שחלי על ערש דוי והוא דורש שלומך מרחקה ועד כפרא שיעזר שבמו״ה הרר הדריאל ן׳ בחמים זל: **והנשאר** שכתב רבינו טוב ויפר וכפר בעיני כל רוחו רבני הזמן מיחו ובדוחו רבותינו הקדמונים כ״ע ואחרון אחרון חביב מורינו **ומעתה** אחבר מה שפריך ביחור ואחלק הביחור לשני חלקים: החלק הראשון בעיון נוכח הגט שהוא כלפי חבי הקטנה ולעורר בפקות שים להתקפק בלשונו ולברר הכולת מתוך הפכולת ואחזו היא הנוסחת הנחותה: החלק השני בביאור קצר כתוכת השני גיטין והדברים המוכיחים והכלוים:

החלק הא׳ שהוא בביאור הנוסח הנכון ראשונה תעורר בשיווים הנמצאים בנוסחאות שהבאתי לעיל ורחשובה לחקור במה שתקבו בעיר קופט׳ בלשון חנת פ׳ העומדת שנר׳ שהיו מתיושב ובזה ח׳ אחד מהם׳ שתיבת העומדת הוזר למעלה תרוכתי פ׳ והסופר המוכהק הר׳ חיים זל אמר שיותר

טוב לכתוב העומד וחכם אחר אמר מצריך לומר את
תרומתי פלונית בראש הדף העומדת היום כאן במתת
פ' הנ"ל אבל ולעניין זה תומר כי מה שנתקשה
הפוסק בתומרו אבל פ' העומדת שבראש
בעיונו מחיומד מתיומד והשיב לו הח' מחוור למעלה
תרומתי פ' נפלאתי על הפוסק ממנו דבר זה
כי לית דבר חדש הוא לדבות כלה מצאנו בתקרוות
ולנורך ביאור ופשוט הכתובים הוצרכו בעלי הטעמים
ולהעמיד טעמים בתקרוות וסם בחכמה דרכים בדבור
פירור והעמדה במאמר והפסק ופולוק כמו שבארתם
הגאון כה"ר אברהם מכלמני ז"ל בם' מקנה אברהם
בביאור הטעמים בפוף הם' וחכמת ביאור הדבור הוא
כאשר תהיובה במאמר ב' תיבות ואו תהיובה מפרדות
ויוליכו הבנה רעה בדברי המדבר ובדבוקם ויטיב
הדבור והמקף הוא המדבר כמבואר במקומו וחכמת
הפירור הוא כשיהיה במאמר חלקים דבוקים מוכחי
החלת וזה בתיבה אחת או רבות או במאמרים
מתחלפים אשר בהיותם דבקים ויוליכו בפקח בהבנת
כוונת המדבר ולכן יפרידם הח' מחבורו להבין אל
המשמעים רעת המדבר והוא הנקרא בלשון רז"ל פירוש
כאומרם פרקהו ודרשהו אל תריך לעקור הפסוק ולשים
פופו בראשו להבין משמעותו דא"כ ויתקשה לשון
הפסוק ובתקרוות כמצאנו רבים כמו שה שם אחרתי
לאפרים מחול וירבון ולפעמים ומצאנו ב"ב תיבות כעניין
קחו עמכם דברים ושובו אל ה' אמרו כל חמא עון
דקשה היאך להקדים תיבת עון לתיבת חמא ועליו כתבו
המפרשים כל עון חמא והוא הפוך כמו מקום שם קבר
שהוא כמו מקום קבר שם כמבואר במקומו: ועם פירוש
תיבות רבות ובחריכות לשון כמו בפ' פופטים
ושוטרים תלב"ם אשר ה' אלהיך כ"ל ופר"מ לפבטיך
מוכב תתן לך פופטים ושוטרים כלומר מוכב למעלה
ולא לפמוך וכן אמרו בפ' ובר שהוים טרם וכבה ושמואל
מוכב בהוכל ה' כי שמו החתנח בתיבת מוכב להפריד
אלא תדבק בתיבת בהוכל ה' עם תיבת מוכב אלא
ידאה ח"ו שהיה מוכב בהוכל ה' וכת"ם ויוכתן ושמואל
מביב בעזרת לויתו רק תיבת בהוכל ה' עם הפירוש
לפניו שב אל תיבת וכבה והוא טרם וכבה בהוכל ה'
שמוש מוכב וכן בפ' בת שו העבר העבדו אשר הבחת
לכו לפחק בי כי בתיבת בת שו פזר נדול להפריד
להשיב שו לפחק בי אלא ידאה הבחתו לתכלית לפחק
בי שהיה דבר זר ורבים כמו שה וא"כ מה זה נתפלח
החכם הנו' לדבר המשוב שיו מחוור למעלה לתרוכתי
פ' שהוא הפירוש היותר נקל וכבון: אלא
שהכברת הרחשונה הוא בעיני רחוקה
משעם אחר והוא דכיון דע"כי הדין שני הניטין שם
כתובים לאר לוד אבי הקטנה אין נאוך שתהיה הקט:ה

בחותו מעמד וא"כ אין כורך שכתב בלשון הנט העומדת
היום כאן במתת פ' כי מי ואמר לנו שהוא כאן כיון
שהוכה לפנינו וכן דקדקתי בכוסחאות לל עיל שהועתקו
מספרו של מוהר"ם ופה ז"ל שאין כתוב בהם העומדת
היום בשום ר' משתי הנוסחאות והיכו ודאי שהטעם
האחר וכמ"ש כן בפי' מוה"ם ופה ז"ל שלא הבריך
מוה"ם שכבע שתעמוד הקטנה בחותו מעמד וא"כ מזה
הטעם חותם הנוסחא חוכנה נכונה והוא מבואר מעצמו:
ותמהני ממוהר"ן ן' בחידושים ז"ל שלפי נכחתו שכת'
בה העומדת היום כאן במתת פ' היה מורך לה שהוא
שתהיה הקטנה כשבאת בחותו מעמד שהם לא תשבח
שם הו"ל דובר שקרים ולא יכון לנבר ירחי ה' וחופבי
שמו: ועוד אכי אומר שלפי שתשבח שם הקטנה כיון
שעל פי הדין אין כורך שתשבח שם לא נכון לכתוב
העומדת שם בנט: ועוד שתפלח לומא' שכתוב בהם
העומדת היום כאן במתת פ' למה השרו תיבת ולאחריה
שהיה רחוי ליכתב אחרי תיבת ולשבהתה וזה אכי אומר
למוכחתם שכותבים העומדת וכו' אבל כבר כת' שאין
כותבין העומדת ומיכה דאין כותבין לשתריה והוא פשוט:
ואשם השברה הנ' היא דחוקה שם משעם האמור
שכתוב בה העומדת היום כאן ואין לכותבו ושם משעם
דשמוך לבראשה דאיך היה אריך להזכיר שם אביה
דאיכו אבל פ' וכמו שכתוב לקמן במקומו: ואשם
בשברת השופר המובהק הר' חיים ז"ל דכתב שיותר טוב
לו' העומד וכו' נראה להשבר דבריו כי נראים שחורים
שהעד שלא שביכו בהזכירו רז"ל בכתיבת הנט ליר אבי
הקטנה שיבתרך להכתיב שקום אבי הקטנה מ"ש נראין
הדברים שאם יכתוב שם שקום אביה הקטנה שעלי
טפי והטעם דהשתכוכן בדברי רז"ל הטעם שהצריכו
לכתוב שם שקום השגרם ושקום השתגרת הוא משעם
תרי שמעון ן' ויוסף כשבואר במקומו ומדבריהם ז"ל
שמעכו שאע"פ שלעכין עכובא אין כורך לכתוב שמות
השקומו' והכתרות מ"מ כל השרבה בשימוש הרי זה
שבובח וזה יובן כשאר יפול שפק בדבר אשם שם
יפול שפק בעכין השולח גט לשקום אחר שאין אכו
יודעים אם ואשת שם השתגרת אין דרכיכו לכתוב שם
השקום שהיא עומדת שם שמא לא תשבח שם ובשטר
ההרשאה אנו וכותבים בכל שקום שיושבת וא"כ עלה
בידיכו דנראין הדברים דבשקו' שאשער להרבות בשני'
שעלי טפי וא"כ היכא שהנט הוא ניתן ליר אבי הקטנה
כאין לכתוב שם שקום אבי הקטנה שם משעם שאם תרי
שמעון: ואם משעם דאבי הקטנה בשקום הבת עומד
ובאם שאריך לכתוב שקום הבת כן נריך לכתוב שם
שקום אביה העומד דהתויה ושכיר דמי שלתת ושהוחן
שטרוה וא"כ שברת הל חיים ז"ל נראית בעיני שברים
נכונה הן שבשתוב כשבאת שה"ם ופה ז"ל שבת' בשם

מוהרם מבע זל סלח הזכור העומ' הוסם כאן במתח וכו' וזכרני מפני פעמים נעשה מעשה בבית דיכו לפני הרב כהן כדק בעת הסב"ה כסברת הסופר המובהק הר"ח זל הכי אמת לאברהם העומד היום כאן במתח מחלוניקי ודעתו: **ומעתה** אמת אל מאר הפסק הכופלות בניכחות לעון הגט הכתן בלעון מכלפי אבי הקטנה ואזכרם ח' לח' במספרם:

א בחומרו ית תרפתי פ' ברתח דידך אמת פ' דים להפתפק דהו"ל פ' ברתך אמת פ' מאי ברתח דידך וכ"ל דלא סיוך למי' ברתך לבר רק היכא מכבר הוזכר בסיפור שם האב והוא בעניו הסיפור מהזווג של יעקב עם רחל בת לבן מכח' שם ויאמר יעבדך זל ברחל בתך הקטנה לאמת בנוסח גט זה דעד הנה לא הוזכר בלעון הגט שם אב הקטנה אלא אח"כ הוזכר ממו על כן היכו מתיישב הלעון בלתי אם ויקוסר בתיבת דידך אמת פ' דהיו כאילו אמר בת פלך אמת פ' ודידך הוא תרגום פלך כדברי המתורגמן בפורם ד' דים הרבה בירושלמי דידי דידך במקו' פלו פלך ע"כ והוא מבואר מעצמו: **ב** בתיבת ולאבהתה כתוב בנוסחאות הרחמנות ולאבהתה בהא הכיכוי לבסוף אמנם בנוסחאות האחרונות כתוב ולאבהתהא עם אלף לבסוף וכראה מסדרקו הנוסחאות האחרונות בזה והטעם משום דזהו הסיכוי סום מלעון אתרג"ם ללעון הקדם דבלעון הקדם הזה לבסוף יורה על הכיכוי אמנם התרגום מוסיפים אלף לאחר הא הכיכוי והרחיה לזאת בתיבת אבות מתורגם לאבהתה עון אבות אבהתה אבות לכלו בוסר לאבהתה חתן כלם עם אלף לבסוף והא הכיכוי בין התיו והאלף כי סם מקומו וכן כל תיבת אבותיכו לאבהתה כי אות עון המדבר בעדם במקום הא הכיכוי קיימת ועלה ח"כ דהנוסחת הכנוסה והמתורגת הוא ולאבהתה: **וביוצא** בזה מצאתי סיכוי בין הנוסח' הא' והאתרו' בתיבת בידה כאומרו וחכם לא ימחה בידה כי בסם' הב' מהמתים הא' הוא הנם' ממצא הח' הח' מהאלם יפה זל בוד סופר מתח כתוב בידהה ובאחר 'הנום' כלם כתוב בידה ולכאורה היה כר' דמהטעם עצמו מכתבו לעיל בתיבת ולאבהתהה דכאן לכתוב אלף לאחרי הא הכיכוי מתיבת בידה דמאי מצא: **ועל** זה תקרתי ודרשתי לדע' מה' והיה מעפט הכתיבה תיבת בידה אם כאן לכתוב אלף לאחרי הא הכיכוי אם לאו ומצאתי בפ' כי תצא בעניו הגט מכתוב וכתן בידה יתורגם ויהב בידה והוקשה לי דהוחל והתא הוא הא הכיכוי למה לא הטילו אלף לאחריה כמו ולאבהתהה דמאי מצא ונגעתי ומצאתי בדפום האופאר בפ' בפלת בפ' ותקח את התוף בידה מתורגם ית תופה בידהה עם אלף לאחרי הא הכיכוי הן אמת כי בפאר הדפוסים לא מצאתי

מתורגם כן ריק ית תופה בידה אלא מהכיכוי ממצאתי בין לעון הקדם ללעון תרגום הוא כי בלעון הקדם נקוד **בירה** מהיור היא נעה קמוצה ובלעון תרגום **בידה** חיור כחה והבות בחירק והדלת קמוצה וכן הרבתי לחקור בדבר ונטיתי לבי לומר ממה מתרגם בדפום האופאר בידהה הוא טעות מכפל והנוכח הנכון בידה כי מה מהתרגומים הטילו אלף לאחרי הא הכיכוי מהוא דהא הכיכוי מהוא כיכוי לרבים בתיבת ולאבהה' מהוא כיכוי לרבים אבל בידה מהוא כיכוי ליחידה לא הטילו אלף לאחריה והכרעתי ענין זה מפ' בפ' ויקהל עשה את המנורה וירכה וקנה גביעיה כפתוריה ופרחיה ממנה היו מתורגם פודה וקנה חזורהה וכלידהה ומשכהה מיכה הוו: הה קמן דבגביעיה כפתוריה ופרחיה מהה הוי כיכוי לרבים הטילו אלף לאחר הא הכיכוי אבל בפודה וקנה דהוי כיכוי ליחידה לא הטילו אלף לבסוף לומר פודהה וקנהה וא"כ מעתה כן הנכתב הככונה הוי בידה:

ג הנה בנוסח' גט הקטנה לרבני רומניות זל מצאתי חילוק כי בנוסח' מכתבתי בסם מהרם יפה זל בנוסחת הח' ותרוכית ויה לה די תהוי רמלה וכו' על לכל גבר די תיבבי ובנסח ממצא כי סופרי מתח מצא די תיהוי ב"ב ודין עד די תבבי בחד יוד לבסוף ובנוסחות הח' הר"ח זל כתוב די תהוי די תבבה בלי סום יוד: והחילוק הנ"ל נמצך מהמחלוקת שבין הקדמונים בענין הגט הפשוט בתיבות די תיהוין דיתיבביין דלרעת הקדמונים כל ר' מהם פריכי חמשה יודין מהח' מהם היו מבין היו להה ובין תיו לבדי ולעדת אחרים גורעים היוד מבין תיו להה ובין תיו לבדי והרח"ם מסכים לכברת וכ"כ במרדכי פ' המגרש בשם רוש"ה זל מבדק בכתה תרגומים ולא היה יוד בין תיו להה כתב עוד ומה מאין יוד בין תיו לבדי גם בזה אין לחוש כי היכה דאויה להיות כלל כמו מאינה דאויה בעברי מלכו עכ"ל וכתב בעיטור מאחר זל דאי כתב ביה דתהוי אית רמאה למיכך וכו' טפי עדיף מלימכת די תהויין בג' וודין עכ"ל הבי' כימן קכ"ו ומהמחלוקת הנ"ל נימצך גם המחלוקת הזה בגט הקטנה דהנוסח הכ"ל סיוד בין תיו להה ובין תיו לבדי ס"ל כדעת הכותבין חמשה ודין בדיתיהויין ובדותי כביין והבלתי כותבין יוד בין תיו להה ובין תיו לבדי ס"ל כדעת האחרים הנ"ל: ואם תאמר תאמר מאחי התם בדיתיהויין מהוא מדבר לגוף אבל בלעון גט זה אם הקטנה מהוא בוכח האב והוי נפתר לנקבה ונאמר פשם ובטרך היוד לאחר התיו הא ליתא דלעניו גרישות היוד במקום היא סום אם המרבים הנ"ל והרחיה לזה דכמאמרבים נגד נקבה הנכתבת כתוב ברחמי המטות ואם תיו תהוה לגוף ומדויק עליה תרגם ואם

מהוא תמוי וכו' בגירסין יוד בין תת להת והוא ברור:

אך הדבר קשה מאד בעיני למחיות שכותבין בהם די תצבי בי וד לבסוף ובפרט להרב בי' שכתב בס' ברק הבית די תצבי בב' יודין לבסוף מהוא לשון המדבר לנוכח למשקל דיתצבין ולשון זה לא כאמר רק כלפי הנקבה הנסתרת ומטעם זה כתוב בנקחת לחברת שבת לי הח' כתה"ר ן' נחמיהם ז"ל די תהוא די תצבא שהם לשונות הנאמרים לנקבה הנסתרת וכן מצאתי בנוסחא שעלה לי מה"ר טוביה ז"ל ודעמיה ז"ל די תהוא די תצבא כי הוא היא תיו הנקבה והשלם לבסוף כשין דשיל כי' ב' די להוא ובפי' ג' היא להוא ולשונות הללו כיון שהם רבבי עירובין בגיטין על הקטנה אפר בסוף קונטרוסי זה העתיק שהם להותם לעדות ולרחיה ויען נפובותי וכדכתי עד מאד בשורין לעת כזאת לא עצרתי כח להאריך בפרטים כאשר עם לבבי ובאמר יחכמה' ימים ושנים כרגנו תשובה ידי על כל הפרטים בס"ד פי המדבר עבר כל יודעי דת ודין הפעור מולדי העבריים תברחם יבחקי:

בשלישי בשבת מבעד יום לירח כסלו שנת חמשת אלפים ושלש מאות וחמשים וחמשה לבריאת עולם למנין פאנו מנין כאן בחתא פלוניקי דעל כיף ימא תוקבא וחמימי מעיונת ובחרות מקתפקא אמא לברחם בר יצחק העומד היום כאן בחתא פלוניקי הנזכרת וכל פום תחזן ויחכא דחית לי ולאחבתי ולאתרי כבויתי ברעות נפשי בלא לחטכא ופבקית ופטרית ותחוכית ית תרוסתי **בינבנו א** ברתא דידך חנת לברחם העומר היום כאן בחתא פלוניקי המכרית וכל פום תחזן ויחכא דחית לה ולאחבתה להות תרוסתי מן קדמת דכא וכדו פטרית ופבקית ותחוכית ית (כה' לה) די תהוא רפאה ופלוחה בפפשה (כ"ה למהך) להתנסבא לכל גבר די תצבא ויהכם לה ויחא ביהה מן פתי מן ימא דכן ולעלם והרי היא מותרת לכל אדם וכן הו יהוי לה מכתי ספר תירוכין מברחת פבוקין כדת משה ויפראל:

אא הנה כי היה לכאורה פני דרכים אם לתתם פני הגיטין הפפוט והכתוב לעיל ויחד ליר ס ב כתו פתפורש בספרו של מהרם' ופה אל פיאמר לה הרי גיטין אלו לבתך פ' תרוסתי ובכל ח' מפני גיטין אלו בתך פ' מגורשת מעכשיו ומותרת לכל אדם: ואם לתתם זה אחר זה כמפורש בדברי מהר"ם מטוביל דלעיל מ"ש הט ב והיפר לתתם בזה אחר זה משעם ההיא תשובה פאבות הב"ח בח"מ סי' קכ"ט דף ק"כב מהר"ו כמנותנין ב' גיטין לאשה ח' פריך ליתן זה אחר זה ויתן לה פניהם בבת אחת דילמא דעתיה להחזיר דלמו גיטה הוא וכדאתיכן התם

במקדם במלוה ופרוטה דחוכה מקודשת משום דדעתיה אמלוה ואע"ג דהלכה כרב והוא הנפוץ דפליג עליה דלמא הכא מודה ר' הנפוץ דהתם הויגו טעמא משום דאדם יודע דאין קידושי מלוה כלום ודעתיה לפרוטה אבל הכא אין יודע אינה מועיל עכ"ל: ופרוין כמשום להחוא הנעלה החכם כמה ורם הן בגבורת כח' הר רבי מאחי לפר זיכה אותי במקח ופה זו קיימת ומרוחק מועקת תשובת יד הרב הכולל ר"ת ור"ת כמוהר"ר בנימין עמא ז"ל הב"ד מאם המדינות רבתי בדעות כי ממנה ובאה ואבאה ותבא אור תורה בעולם פלוניקי ע"ה היא יאיר אותה לקדמותה בבנין אפרין:

נו סדר ביאון הקטנה

בשקדשן את הקטנה אחה או אחיה או האיחה בעודה קטנה אחר שם פנים והיא ממאנת בקדושין אלה הם צריך פתבא היא לפני ב"ד פל נ' בעודה קטנה קודם פתגדל ותאמר בפניהם אין הטעות אחה או אחיה וקדשוה לפ"ם ואין היתה קטנה אחר ולא הכירה ופעתה היא לוקחה בו ופלא תכמת לו בפוש כד: וב"ד בדקו אם היא קטנה עדיין ובדיקתה היא אם הביאה שתי שערות תי' ב פנים וחילך כי פחות פכאן אם הביאה שתי שערות היא קטנה וכן כל זמן שהיא את שתי שערות שהם הביאה ב' שערות במקום בית הערוה אף הפובה קטנה אם לא ילדה פאם ילדה הרי היא בדלה טור פי' קכ"ו וכתבו לה בט מיחון וחוכ כתב כשפכי הגט פלא ירחה בט בחור וזה נוכחו:

בבך בשבת כך ויום לירח פ"ם כך לברחת עולם למנין פאנו מנין וכו' לחתת קדמת לבי דינא פבת פ' ואחרה לא דעין רבותי אין לפ' בך ואת וכוקותא היותי בההיא פעתא ולא הות ידעינא בוה וכעין לא ניחא לי דאמרי לאחתי להוי בברת ולא בעוכת בוה ולא פבוכת בוה ולית אנת צבית להתנסבא ליה ובדקנו בתר פלוניות ועדיין הוא קטנה וכיון דאחזוכי דאחתית פ' דת כדין אחכא בוה דינא דתדקדקנא למילתה ופקידנא לאוכתך לא בעטה ילאחתך לה ואפר זה למיך להתנסבא לכל גבר דיתיבבויין ואחם לא יחא בידהא מן ימא דכן ולעלם והרי היא מותרת לכל אדם כדת מ"ו ומפאתי עור כדר אחר למחאת והוא בקיפור כמעשה ב"ד וזה נוסחו: **דמיאון** היא פתאחר בפני פנים או חפפי בפלוני בעלי זה או חי חפפי בקדושין פקדפתני אחי ולאי: וזה נוסח פה פיכתבו בבך וכך לירח פ' פנת כך למנין פאנו מנין לברחת עולם פאחה פלוניות בת פ' בפניהם ואחרה אחי או להי התעוני וקדפוני) אם היא תקודפת) (או תכוחוני אם היא כמוחה) ואני קטנה לכלוני ן' פ' והפתה גליתי דעתי

הקדמכן דלא כבינה בוה ולא קיומנה ממוה והמתה
ברקנו פלוני ואתברר לנה דעדיין קטנה היה וכתבנה
והתמנה ויהיהנה לה לזכות ולרחוה בודים והכל סרור
וברור וקיום פלוני עד ופ"ע: והרשמן ב"ל עיקר:

נ"ז נוסף נט חרם מגרש לאתו והוא ב"כ
חלם דחוינו מדבר ואם כשכשה היה
פקח ונתחרש חוינו מוכיח ברמיזה טור מ' קכ"ח:

בכך בשבת בך ימים לירח פ' כך ל"ע למנין
וכו' לנחנה ב"ד דחתמין לתתה במיתב
תלתה בחדא הוינה כך אתה הקדמנה פב"פ ורמזנה ליה
ורמז להוכיח פלוני ב"פ החכמיבה ליה ומהרמז לנה
כתבנה לה ביטה דכה למהוי מגורשת גמורה ותהה
רשאה ומלטאה בנשמהה למיך להתנשבה לכל גבר די
תיצבוין (כ"ל דכריך לכתוב דיתיבבי) והשם לה ותתה
בידהה מן יומה דנן ולעלם ודה דיהוי לה נט פטורין
והגרת מבוקין וכ' תהוכין כתקנתה דרבנן והרי היא
מותרת לכל אדם כדת מו"ה:

נ"ח רחיתי לסדר לך בדר נתינת הגט לכל אדם
בקיצור מפורש בכעיניים קטניים כדי להקל מעליך:

קודם כל דבר ישאל המסדר לבעל אם יש לו
סוס אם אחר זולת אם העשה כגון
קומפרארו לו מירקאדו וכיוצא וכן ישאל ע"מ אביו וכן
יפשפש לאשה ואם אביה אחיה אם לו אחד מאמות
הכיוונין כגון סנקרא דאובן והעולם קוראים אותו
קומפרארו או מירקאדו או מורינו הוא כוקבין בגט
ראובן הכהונה קומפרארו ואם אין לו כינוי
זה אלא לאביו כוקבין ראובן בן יעקב הכהנה
קומפרארו העומד היום כאן במתה פלוני וכל פוס אחרן
וכו': בכינוי שמזכירין בהם חיית במו כ"אף רפויה
דאוי לכתוב בכ"אף לא בחיית מפני שים מקומות
מקוריו לחיית כמו ה"ל: וכן בין טי"ת לתי"ו במקום תי"
כותבין טי"ת ועין עז מ"ם הב"ה מי' ר"ל וכשכותבין
שני אמות בגט ובניהם לשון הרם כותבין לזכר דאובן
דמתקרי שמעון לנקבה לאה דמתקרית רחל בחלף
לבכוף כן בכתוב בם גיטין מהרי"ם מפרוסלה מי' ב"ב
ור' היתי מהגיס עכשיו לכתוב לנקבה דמתקרית בתיו
לבכוף כמ"ש מהרי"ם מי' ור' ע"ם ולשון אם נמתקע
בם הרשמן הו בם הבני לו בקורין אותו בשני אמות
כגון שבינו שמו מהמת חולי במקום היו קורין אותו לבר'
וה"ל קרהוהו יצחק לו והובע ופיוסף הנה בפרטי
הדיוסים הללו אחמוך ידי בשבט הסופר לקמן והבחרם אם
יגזר ה בכעיף העשרה דקדוקים הנכרכים לכתיבת הגט:

א' תחלה להזהיר העדים שיהרהרו תשובה
בלבם וכ"ל גם החכם המסדר:

ב' שלא יהיו העדים קרובים זה לזה ולא לבעל ולא
לאשה ולא לחכם המסדר וחין סופר נעשה עד בגיטין:

ג' שיהיו העדים שזה הוא פ' המגרש וזאת היא פ'
לאשתו המתגרשת:

ד' בתחילה ועשו לו התרה אם נשבע לגרשה או אם
נשבע שלא לגרש:

ה' ויבטל המוהעות וכל דבר שקיומו נודע ביטול
הגט מהדבר ההוא ויהיה בטל מעכשיו ומעשה
הגט ויהיה קיום וכן וכסול כל עד או עדים שיעידו על
מודעתו ביוצא כל דבר שגורם קיומו ביטול הגט הן
ועדיהן ועדי עדיהן:

ו' ישבע שלא מכר מודעה ושלא ימכורו ועיד על
עצמו שלא מכר:

ז' יתן הסופר לבעל הקסת והעיור במתנה ויבדיהם
הבעל לקנותם:

ח' ויאמר הבעל לסופר בפני העדים אתה הסופר
כב"פ כתוב בט לי לאשתי הני פב"פ (והשים לו
שם אחר ואמר דשתקרי פ') לגרש בו את אשתי פב"פ
לאשתי ולשמה לשם גירושין גמורין שתהה מגורשת ממני
בו ומותרת לכל אדם והריני נותן לך רשות לכתוב עד
מאה גיטין עד שירהה לעיני החכם המסדר שהוא כשר
והגון:

ט' ויאמר לעדים אתם פב"פ וכב"פ אתתו בגט
שיכתוב כב"פ לגרש בו את אשתי כב"פ לאשתי
ולשמה לשם גירושין גמורין שתהה מגורשת ממני בו
ומותרת לכל אדם והריני נותן לכם רשות שתתתמו עד
מאה גיטין עד שירהה בעיני החכם המסדר שהוא כשר
והגון:

י' ויאמר הסופר גט זה לני כותב באמר פב"פ
לגרש בו את אשתו כב"פ לאשתו ולשמה לשם
גירושין גמורין שתהה מגורשת ממנו בו ומותרת לכל
אדם:

י"א ויכתוב שטה אחת לפחות לפני העדים והם
יראו לפחות ושיעורה בכיוון מוסכם לאחר
שיכתוב לפחות השטה הא':

י"ב ויכתוב כתיבה תמה בלי דבוקים ובלי ריחוק
האותיות ויזהר שלא ינח חוץ לשטה בין ליתין
בין לשמאל לפולו אות אחת ויבשהו קודם שיחתמו
העדים וירחה החכם המסדר אם רחוי לחתימה בדיקוק
על כל אות ואות ועל כל תיבה ותיבה:

י"ג אח"כ יאמר הסר הא' גט זה לני הותם באמר
פב"פ לגרש בו את אשתו פב"פ לאשתו ולשמה
לשם גירושין גמורין שתהה מגורשת ממנו בו ומותרת
לכל אדם ויחתום: **וכן** ויאמר העד האני ויחתום:

י"ד ירחה החכם המסדר חתימות העדים
בדיקדוק כגט עצמו:

ט"ו יתירו לו לבעל פעם אחת כפעם לגרש או מלא לגרש או אם אמר מורעה או חוזה דבר מכמיבתו יתבטל הגט ויחזר ויבטל כאמור וכנזכר:

י"ן יפתל החכם המסדר לסופר אם כתב הגט לשמו ולשמה כהלכתו לפס גירושין בשורין ויאמר הסופר כן: וכן יפתל לעדים אם חתמוהו לשמו ולשמה לנ"ב כהלכתו ויאמרו כן:

י"ז ויפתל לעדים אם בעניהם כתב הסופר לשמו ולשמה הגט והם היה בכוונו הבעל וברצונו

י"ח ויקרא החכם המסדר הגט בדקדוק כולו עם תחומת העדים בפניהם הדיק הטוב: (ומ"כ מכ"ז הרמ"ס וזל אמתי על לבו ותקומתה בע"ה מאחר שיגמור הסופר מלכתוב הגט לחזור ולדקדק בו עמו בדרך מלה ותמובה תיבה זו היא מלאה או חסרה עכ"ל:)

י"ט יבוה החכם להקיר החפה הטבעות מידה ומאזן תכמוטים פב זרועים:

כ' יאמר לה מתפתח ידיה ותגביהם למעלה והמה פתוחות:

כ"א יתן הגט ביד הבעל ויפוס הבעל הגט בחוור פתי ויהיה קרוב ומיוך לה כל כך ויאמר המגרש בלשון הזה הרי זה גיטיך וחרי את מנורשת ממני בו מעכשיו ומותרת לכל אדם: ותכף ירפה הגט על ידיה והיא תקפוץ ידיה תלויה עם הגט בידה ותלך עמו ד"ח תחת כעיפה:

כ"ב וח"כ יחזור החכם ויקח הגט מיד החפה ויחזור ויקראהו היטב הדיק ויקרענו קרע ב"ד (ומי שנוהג ויכתוב לה מעכה ב"ד) ויאמרו החכם אלה להוכיח לעז על גט זה ויהיה כתיכת הגט בפני עשרה אם לפחות לפחות שיהיו קרובים:

כ"ג ויגזור החכם על החפה אלה תקבל קדושין מעוס אדם מהיום הזה עד כ"ב ימים:

כ"ד וח"כ חוזר הבעל ונותן לאחר הקלף ואדיו וכלי הכתיבה במתנה לסופר כדי שיוכל לכתוב בו גיטין אחרים:

נ"ט סדר הגט ע"י אלו לחפה מסודר בפעיפוס כנ"ל כדי להקל:

א' אם רוצה הבעל לשלוח הגט לאשתו על ידי אלו יפתל שיהיו לו לארבעה עדים לרווחא דמילתא פטור לחתום הגט וכ' והיו עדי מסירה מידו שיאמר הבעל הגט לזה השלוח ואותת מו בהרשאה ויעידו גם הם על הגט ועדיו ושם מקומות אחין עוסין כן אלא הסגי שיהיו החותמי' בגט הם העדים על ההרשאה וכותבין בהרשאה והעדים החתומים בגט הם אחכו החותמים למטה ועוין לקמן בס"ו מסח ההרשאה זה:

ב' כשימנה את השלוח טוב הוא שיאמר החכם לשלוח מודע כי אמור הוא לו ליפע המגורשת הזאת כרי אלה ויכל אחר כך לומר אולו הייתי יודע שאני לשלוח בה לא הייתי שלוח:

ג' קודם לכל כריך הבעל לגיחר השלוח ולכתחילה לא יהיה השלוח קרוב לא לאיש ולא לאשה כיון שעדות בשני נכתב ובשני נחתם תלוי בו ואין הסופר והעדים יכולים להות ע' שהם שלוח שהרי אינם יכולים לומר ב"כ ובשני נחתם שהרי הוא הכותב או החותם ואין לשנות ממטבע שטבעו חכמים בשיאמר אני כתבתיו או אני חתמתיו:

ד' ועדי הגט ועדי ההרשאה לא יהיו קרובים זה לזה ולא לאיש ולא לאשה:

ה' וכך יאמר הבעל לשלוח בשני העדים שיחתמו על ההרשאה הכני שב"ש ממנה אותך שב"ש להיות שלוחי שלוחי להוליך גט לאשתי שב"ש אתה או שלוחך שלוחי ושלוח אחר שלוח אשלוח עד מאה שלוחים ואין הגט נידה בכל מקום שתמצאהו אתה או שלוחך ושלוח שלוחך ושלוח אחר שלוח אשלוח עד מאה שלוחים ותהא ידך כידי ופיך כפי ועשייתך כעשייתי ודבורך כדבורי וכו תהא מגורשת ממני ומותרת לכל אדם:

ו' וכשתמנה הבעל השלוח טוב שהחכם ישביע את הבעל בשבועת התורה שלא למסור מודעת ושלא יבטל השלוחות והגט והם הוא מומר ישביע אותו על חלקו לע"ה וכותבין כך בהרשאה:

ז' כריך להזהר שיהיו השלוח והשלוח ברולים ושלא יהיה השלוח חש"ו או עבר וכרי וכומא וכשאר עבירה:

ח' מיאחר החכם ה"ב עדים והסופר והשלוח שיהיו אצל כל דבר בשעה שהבעל מבוה להם לכתוב ולחתום לשמו ולשמה ושיאמע וירואה מה שיאל הסופר לכתוב לשמו ולשמה וכריך לעמוד בשעת התימת העדים על ידם ומירואה מחותם' לשמו ולשמה:

ט' יאמר החכם המסדר לשלוח מיקח כיון שהגט חולי יוכיחו מידו וא"א יזהר שלא להוציאו מידו כלל כל מה דאפשר:

י' יפתל החכם אל הבעל אם רצונו ליתן גם וכשיאמר הן יאמר לו שיבטל המזרעות אכל כשאל בסדר הגט ויפתל אם נדר או כפבע על הגט ויתירו לו אפשר שיאמר שלא נפבע ושלא נדר אכל כשאל:

יא יתן הסופר הכתב והדיו והקולמוס לבעל
בתוכה כג' סם וגבייהם הבעל ויאמר לסופר
כתוב גט לאשתי כנ"ל וכן יאמר לעדים סיאתמו כנ"ל
בקדר הגט:

יב והסופר יאמר הריני כותב גט זה במאמר
פב"פ לפלוני וכו' כנ"ל וכן יאמרו העדים בעת
חתימתם כנ"ל:

יג כדין סיהיה הסליח לבעל בתיבת התורף כלי
סיוכל לומר בפני נכתב ונפ"ס: ויקח ביתן
וכו':

יד ומסל החכם לעדים שם עידי מסירה ועידי
ההרמה ממעתם מפי סב"פ לבעל ממיכה את
פב"פ להיות סלוחו להוליך גט זה לאשתו פב"פ ויאמרו
כן:

טו ומסל עוד ממעתם שם פב"פ נתרצה לבעל פלוני
להיות סלוחו וכו' ויאמרו כן:

יז וז החכם סמקדר עם עידי החתימה והבעל
והסליח כולם כאחד עומדים וחוזר ומוסל החכם
לבעל לאתה סב"פ נתרצה לתת גט זה לאשתך פב"פ ברצון
נפשך ויאמר כן: וגב' יאמר לסופר כתבת גט זה כנ"ל
ויאמר כן סוא לך הבעל לכתוב הגט לאשתו ולשמה לשם
גירושין נשורין וכל המלות בנ"ג לעדים ואכל כל
דבר ועמדו הסליח ועידי המסירה שם עידי ההרמאה
סורחו ועידיו על הבעל ועל הסליח:

יז ויאמר החכם לסליח סיפתח ידיו וגבייהם לסעלם
ב"ם הכ"ל:

יח יתן החכם הגט ליד הבעל ויסיימהו כבעל
בלוור פתי ידיו על סליח ויאמר לו המברם
בלשון הזה:

אתה פ"בפ הולך גט זה
לאשתי פב"פ ותן אותו לידה
בכל מקום שתמצאנה
והוא ידך בידי ופיך בפי
ודבורך כדבורי ועשיתך
בעשיתי ונותן אנילך רשות
מעכשיו לעשות שליח
ושליח שליח ושליח אחר
שליח אפילו עד מאה

שלוחים ואפילו בלא אונס
עד שיניע גט זה ליד אשתי
פב"פ מידך או מיד שלוחך
או מיד שליח שלוחך עד
מאה שלוחים תהא מנורשת
בו ממני ומותרת לכל אדם:

ותקף ירפה הגט על ידי הסליח ויוכיח בו הסליח:

ולהיות כי רציתי לפני דעתי מוכיח יחדיונית
בתם סיאמר הבעל בשעת כתיבת הגט
לסליח והוא ידמה בעיני להיותה ועתר מכוון לעיקר
סה והמעיין יבחר אתה פב"פ חולך גט זה לאשתי
פב"פ וכן אותו לידה בכל מקום שתמצאנה
ותהא ידך כידי ופיך כפי ודבורך כדבורי ופשיתך
בשמיתי וכתיבתך גט זה לאשתי פב"פ כתיבתי ונתן
אני לך רשות מעכשיו לעשות סליח וסלוחך סליח וסליח
אחר סליח אפילו עד מאה סלוחים ואפילו בלא אונס
עד שיניע ליד גט זה ותכף סיגיע גט זה לד לאשתי
פב"פ סיבך או מיד סלוחך או מיד סליח סלוחך עד מאה
סלו חים תהא מנורשת ממני בו ומותרת לכל אדם

יט וא"כ יקח החכם הגט מיד הסליח ויקרא אותו
בדקדוק עם עידי ההרמאה ויפול לסופר ולעדים
אם זה הוא הגט שכתב ונתתי ויחזירו החכם לסליח
בפני עידי המסירה

כ יקבל הבעל עליו חרם ושבועה שלא לבטל לא את
הגט ולא את הסלוחות:

כא וא"כ יבוא לבתי הרמאה הויזהר שלא לבתוב
את כי אם תיבות ואות ואת סלוחות: עיין לקמן בסוף:

סב ועיין בהרב בעל משפה סי' קמ"ח דין ב"ד מעם
רבינו פרץ ופעם ר' אפל הרמאה אחת בשבוע מהיה כתוב
בה את כגון ח"מ שלא חתומי מטה ובו וכה יש להזהר בה
מאוד שלא סיתקיימו לבסוף והדבר פשוט כי כל
חומרות אלו הם לכתחלה אך בשעתנו יודעים מסדרי הגט
אינן בקיאין בטוב בטין דאתי יש לחוש וכ"מ הלן להרי"ם בב"י בן
דמחכמין נדיעה) בא להם וכ"מם הלן להרי"ם בב"י בן
אבל בדיעבד לא יפסול בשער אפרים סי' קט'

כב ויחתמו עידי המסירה בהרמאה והב"ד מניחן הגט
ע' ויקיימו החתימות ויזהרו בשלוח שלא לעשות מודעה
על הסלוחות לבטלו ושלא יוציא הגט מידו ורשותו ושם
בהכרח ויוציאנו ויקח סי' מובסק בכלי מתוך הגט בו
וכן ויהרהו על כי' המובהק שיש לו בגט וחז ויחזיר את
הגט בידו ויזהרו שלא להוציא לשם בגט זה ולא בשלוחות:

ס' ואם הבעל נותן הגט מיד ליד התנאי על תנאי
והוא הנק' גט זמן זה כדרכו בקיצור:

א יצוה לכתוב הגט כמפסטו כאמר בתבנו סעי' כ"ח
ולא יזכור תנאי כלל ובשעת נתינת הגט יאמר לה הרי
זה גיטך והרי את מגורשת בו ממני ומותרת לכל אדם
על מנת שאם לא בתוך שלשים יום זמן פ' יהא גט מעכשיו
ואם תבא בתוך הזמן הנזכר ותרצה בשני ב' עדים לא
יהא גט ותהא נתונת עלי אלא בתוך שלשים

ואם הבעל נותנו לשליח על תנאי: **יבתוב**
הגט כמפסטו חוץ מן הקידושין

מיעצו לו לו הב"ד כמדע וכאמר בתבנו לעיל
ויפקדו כל השלוחים בשני השליח: וח"כ בשעת
כתיבת הגט בית השליח קודם שימסרנו בידו והידים על
השליח בתוספות יאמר לו הבעל: **אתה** פ' בם הולך
גט זה לשלחני פ' בם ותהא יד כיד
ופיך
כפי דבורך כדבורי ועצותיך כעצותי וזכני ותן לך
דמות לעצות שליח ושליח שלחני חפי' עד מאה שלוחים
חפי' בלא חוכם ותן גט זה לידם בכל מקום שתמצאהם
ובהגיע גט זה לידם מיד או מיד שלוחך או שליח שלוחך
חפי' עד מאה שלוחים תהא מגורשת ממני בו ומותרת
לכל אדם: על מנת שאם לא תתרצה בעיר פ' בשני מני
עדים ביום פ' יהיה גט ואם תתרצה בותן זמן בשני
מני עדים לא יהיה גט וכל זמן שלא ישרו ב' עדים
שתתרצתי בעיר פ' בשניהם בזמן ההוא תהיה נתונת
על לומר שלא בתי ויהיה גט ותהיה נתונת עלי שלא
פיפקתי: ומוסר הגט ביד השליח: וכל שאחר שעשה
החכם השמדר כאמור לעיל ולפון אמר יאמר הבעל
לשליח בהולך גט זה לכפי חכמתו יבחר מהשתי נוסחות
שכתבתי לעיל בעי' כ"ט: **ובהגיעו** השליח למקום
החפה בתתו הגט לידה בתנאי אחר כל
החקירות שיעשו לו הב"ד כמדע יאמר השליח לאשה
בשני ב"ד: **הרי** זה גיטך שלחך לך בעלך פ' בם והרי
את מגורשת בו ומותרת לכל אדם על
מנת שאם לא תתרצה בה במקום פ' בשני עדים
יהיה גט ואם יתרצה במקום פ' בשני פ' עדים
לא יהיה גט ותהיי נתונת עלי שלא בת כל זמן פלוני
עדים שכתבים לוכך ותהיי נתונת עלי שלא פיום וגט
זה בפני שכתב ובפני נחתם ותקף ויסור הגט ליד
החפה: והוא הזכה בו כמדע והב"ד יקחהו מידה
ויקרא לו אותו בשמו ושם אביו וישאלהו עדיתם
אלו: קדמנא ב"ד דאתרין לתתא כמכר בגט
הנזכר
יד שלוחו השליח הנ"ל ופ' התנאי הנ"ל מע"ל ביום
פ' מנת פ' לבריאת עולם והכל נעשה כדת וכהלכה
ולרצות החתמו ממוקבו ביום הנ"ל והכל שרור
ברור וקיים: ויחתמו הב"ד: **ובשהגט** הוא על

תנאי יזהרו שלא לחותכו ולדרבה יהיה שמור בידם
עד זמן קיום התנאי כדין פ"ח אפי' מיאמר מעכשיו:
וכל"ע אם אמר הבעל בשעת התנאי אם לא אבא בזמן
פ' תהי מגורשת ממני מעכשיו וכו' ואם אבא וכו'
מכיון שהזכיר מעכשיו כמה בשלא בא מגורשת
למפרע משעה שאמר לה הגט וכמה שאם לא בא בריך
שיהיה קיים: ועיין קי"ו ס"ב ומ"ם שם בשלא אמר
מעכשיו אבל אם אמר מעכשיו אינו יכול להוסיף בתנאי
וכיוצא לא לבטלו וכו': (ועיין לקמן שם ד"ה בו' מ"ם)

סא הא לך כדר הגט הנכתב ביב שורות
בפירוטו: (כמנין ב"ט) מלבר הפתי
חפאי שורות מבפס שותיהן העדים זה לשמה שמה אחר
שיטה אחרונה שהיא דוקא שלא תיבות אלו **ברת**
משה וישראל וכבר נזדע מפפט
צורת האותיות ותיבות
שבריך שיהיו כמפפט הס"ת ובלי דבוק בלל וכן על
דרך זה בכל דקדוקי הכתיבה שלא תבא חון לשורה
חפי' אות וחצים שאינו מתארך בשירום כל אות ותיבה
יען כל דברי בקונטרים הזה לא נעשו בלל למתחילים
לעיון כי אם דוקא למי שכבר קדמוהו ימי הטוב ושלא
את כרמו בשר ויין וכל פרי עץ הדר מהודר מדברי
הפוסקים ראשונים גם אחרונים אזי למזכרת בשלמא
אפשר שיועיל לו המעט קט מכל הלקטים הללו שלקטתי
פה מאחר שיהיה מומחה לרבים ויודע בטוב ביטין
וקדושין אבל בלאו הכי קדימה ידע נאמנה כי בפפ
הוא חובל אם ישמוך על פוס דבר קטן חובדל ממה
שבא בקונטרים הלז ואני אתי בפפי הללתי יען בבר
אני מגלה לו את אמיתות כוונתי בזה אשר לא ידעתו
ליקוטים הללו כי אם לאחר מעולם כאזור ודברי בזה
כמאמר חבי המוסיף הרמ"בם לו בספר המוסר
בפתיחתו ל"ם כוף דבר אני האוסף אשר כשהניקו א
העגון וכו' ים כי על זה אמרו אחד מעיר מזכה כל
העיר: **באחד** בשבת אחרבעה עשר יום לירח
כסלו
שנת חמשת אלפים וארבע מאות
ושפים ושתים לבריאת עולם למנין שאנו מנין הכא
(שם העיר ושם הנהר לו נהדית לו יש לו בארת
ומעי כות דמכתפקא) הכא (שם המגרש ואם ובטוך
גם דמתקרי לו המכונה ושם אבותיו ג"כ כאמור) העומד
היום בחתא (שם העיר המזכרת) וכל שום אחרן ואכוכא
דאית לי ולאבהתי ולאתרי נביתי ברשות נפשי ברלא
אנוכא ומבקות ופטרות ותרוכות יתיכי ליכי אנת
אחתי (שם האשה ושם אביה כאמור) הע מדת היום
בחתא (שם העיר בנזכר) (ואם הוכח במקום כתיבת
הגט וכתוב בכל מקום אחת עומדת ולא וכתבו
לאתרויכו ויש מי שאינו כותב בכל מקום אחת עומדת
רק כאשר וכל שום אחרן ואכוכא דאית ליכי ולאבהתיכי
ולאתרויכי

אלחתריכי דהוות לחתתי מן קדמת דכח וכדו פטרית ומבקית יתיכי ליכי דו תיהוויון (בפוטה לחת ומלח יהוה כ"כ דבוך ולח כ"כ מפורד) רשאה ומלטאה בנפשיכי למהך להתכפדה לכל גבר דו תיבבויון) (בפוטה לחת וכמ"ל) ואכם לח יתחד בידיכי מן קמי מן ויתח דכן ולעלם והרי לת מותרת לכל לרם (חמשה תיבות חלו והרי לת מותרת לכל לרם ויכתבם דוקח בפוטה לחת סדריכה להיות בגט פיטה עברית ופוסת ה"ח יכתוב בה) ורן דו והוו ליכי מכלי ספר תרוכין וחגרת סבוקין וגט פיטורין: (פוטה לחרונה) כרת

משה ויסראל: במילוי הפוטה

פלוני בן פלוני עד

פלוני בן פלוני עד

ולהיות סקדמה לחיכרתי בפעיף כ"ח לבאר העברה דקדוקים הנרכים בגט חבה חלוך למלחת לת דברי גם בזה כפי מה סמפלחתי כתוב חפלי לף כי חין כורך בו ליודעי ספר:

א' פלוני יהה בומס מחק ולח טפטוס ולח נפל טיפת דיו לתוך החות עד סיהיו נוכר לונו וכול להעביר הדיו מתוכו לתקן החות דה"ל חק תוכו ודיו כדין הפ"ת וכן הדין לם היה לו לכתוב מס פתוחה וכתב פתוחה ולהפך לונו וכול לגרר הדביקות לפתוחה דהו"ל חק תוכו:

ב' פלוני תהה סוס חות דבוקה לחברת' פלוני כריך סכולם יהיו מוקפות בויל מכל הנדדים (ולח יש בו חותות דבוקות וכול לגרר הדיו מבויניהם להבדילם ויזה פלוני ונקב הגט וזה בפעת הדחק הקל):

ג' כריך סיהיה הגט סוה בכתיבה לחת והחותות סוות פלוני ועמה מקבת חותות דקות ומקבתן עבות פלוני תהיוה סוות בעובי ומילוי לחד:

ד' פלוני יהיה חות ה' חון לפוטה לת מבד ויתן ולת מבד סמלל:

ה' כריך פלוני היה הגט מוקדם יום ולח הקדים פכול:

ו' לח יום הכתיבה ל"ח וכתוב כך וכך בפבת יום ה' לירח פ': ולח ב' ויום ל"ח בויום ה' וכתוב בכך וכך בפבת יום פלפוס לירח פ' סהוה ל"ח ג' וביום ה"ב יכתוב כך וכך בפבת יום ה' לירח פ' ויש חומרים פתין ליתן גט בפוס ר"ח כדי פלא להכניס רלתו בפוס קפק ונדנוד כ"כ הרב המגיה בפי' קכו' ולמו בפעת הדחק כגון פוס עיבון בדבר כותבין בכל הפני ויום:

ז' אם הפנה מעוברת בחדר רחתון וכתוב לירח חדר רחתון ובחדר פני וכתוב בחדר פני בפירוש והרב המגיה כתב פלח בחדר רחתון וכתב חדר כתם כפר (כ"ל דרחוי לפיוך עליו בפעת הדחק ועיבון דוקח:) וכתב עוד חבל לם כתב בפני פתם הגט פכול: (ומלת רחתון יכתוב מלח ו'ו:) (והרב בעל כחלת נבי כתב וז"ל בפ"ב חבל ח"ו ז"ל פכך לחומרח לף בחדרחתון לם כתב פתם חדר פיש לפוסלו חפי' בפעת הדחק עכ"ל:) ויזהר בתיבות הנריכות להיות מלחות וחסרות בגון **שלישי רביעי חמישי** מלחים **שני ששי** חסרים: טוב ליזהר פלח לנדר וליתן גט בערב פבת לם לח בפעת הדחק: יום רחתון יכתוב בלחר בפבת:

ח' יזהר פבתינו הפופים יכתוב בלפון נקבה כגון פבת חמפת חלפים וחרבע מחות וחרבעי' ותפע: וחמפים וחתת: וחמפים ופתים: תיבת חמפים חסר יוד בין מם לפון: וביומים בלפון זכר פגי יומים פלפה יומים חרבע חמפה יומים פר פפרה יכתוב בלפון זכר לבסוף ומפה וחילך פר העפרים יכתוב לחד פפר פניס פפר פר פפרים ומעפרים וחילך לחד ועפויס פניס ועפרים פלפה ועפרים פר פלפים: כתב בעל ההגה ויכתוב יתיס וכו' בפלפה יומים בחרבעה יומים וכו' ומכלן וחילך יכתוב לחד פפר יום וכו' לם כתב יומים לח מיפפל ברועבד לם כבר ניתן וכ"ש בפעת הדחק: כתב פלפה חו פמנה מלח ו'ו חו פלח כתב בפני רק פני חו פכתב רלתי תיבות בגון פהיה לו לכתוב פניס פפר וכתב י' כפר ע"כ (ומו פוקלים חותו): **ט'** כריך ליזהר בפס התגרם ובפ"ה הפגורפת לם הס פלחים חו הכריס והכלל בפמות לם הרבר ברור חיך נקרח כן יש לבותבו כתו פבח כתוב בפפר דרך מפל **בנימין** ויכתבנו חפר יוד בין מס לנין **חזקיה** וכעת רוב **שמריה** בלח ו'ו קהלות לבסוף:

ישראל מתכהנים עפי' כדר הפמות פהיבר הרב הגדול כמוהר"ר פמחה הכהן ז"ל כי עונו רלה מכל טוב והביט וחקר בפברות והנסתחות פפר היו פלכמין ופס כתוב בדף ט' דכיון פהדין פלה בחלוקתי לפרת ידו חוכת כולס יש לכותבו פלח יוד בין מס לנין **בנימין**: הכלל הזה יהיה בידך פלס הפס יש חמנו בכתובים בפני פניס בגון **שארי** פוס ממנו חפר יש ממנו פלח והנוב הוח פלח לעולם תלך לחר הרפוס והמעולה יותר: **יונתן** ולח **יהונתן**: **דוד** חפר יוד פפני פהרוב הוח חפר: **גרשום** רחוי לכתוב פני ביטון לחד בגון ולחד **גרשון** ויש חת פכתבתי לעיל בפיף כ"ר בקונטריס זה: כל זה בפלין יודעין לית המברם רגיל להותם פמו חו רגילים לקרותו לם"ת לם יודעים זה לין לכתוב הלח כמו פרגילין לקרותו בם"ת

בס"ת תוכיחו מרגיל לכתוב: **עוד** יש ליזהר כשאתה
יכתוב שם **ירדיה** או **פרהצור**
מלא ויכתוב תחלה השם בפשוטה אחת והחכי
בפשוטה אחרת ולכל בפשוטה עצמה אין עיכוב אם יפסיק
אותו ועיין בס' תפארת הגיטין הכ"ו ולענין שם **סימן**
טוב ושם טוב ויום טוב רגיל כמו כן פשוטה
בכתובים בפשוטה ר' וברחון ולא ברחין כתיבה
ר' ועיין בס"ה הכ"ו: **ולענין** השמות הנקראים
בלעז לעז פרובים לכתוב כחלף לבסוף
כגון **דיקא קלארא** חלף לבסוף וכן כל כיוצא
בהם וכו' רב **אראי** הוא לבסוף: כל שם לעז
הוא בחלף לבסוף וכן כל כתיבת בהם
תפסי מהגי תרגום וכל שם לעז הקדם בהם כגון רב
חדא בר **אהבה** סבת' וכו' תרתי בס' השמות
דלעמיתים שים שמות מפרכים חלף לבסוף
והשמות בהם ה"ל רחל תרתי שם המחבר הכ"ו כתב
עליהם הני זה דבר והעלה מכן פרוך ליכתב בה"ת
לבסוף ועל פיו תתנהג ותכתוב בגט ושם לא כתב כלום
פרוך להתנהג על הכלל שכתבנו רב חדא בר אהבה
וכו':

נאמילא גויא ספירא לגואר

בונא וכן כל שם כיוצא בהלז שהם שמות לעז
שמותיותיהם מקבלות רבים בגומל או
בשם פרוך לכתוב בכי גיטין לחד ברבה ור' בלתי ר"פ
והוא מכתב עיר ושם ביפרחל שלח ונקי ורוב קהלות ת"ל
ובע"ק ירושלם תו' ין כתבים לכתוב סוס רבה עיון
עם"ל ס"ר שמם תדוכי חבי"ל ולו ויפר חילי היותי
כותבו כנכר ואין בזה משום ת"ל על גיטין דשמוסים
מאחר שכבר הנהיגו האחרונים כמה שכתבו חומו את
לכתת תידי כפף: **באותיות** הגט פרוך לאחר
מיהו בתיקון הרשום לבוף כל אות
ואות ומיהו גוף האות אחד כשפשפו מרוחו ולא תחלק
כגון רגלי הפין והעין והכרי והחוט והשם פתוחה והתיו
מיהו נוגעת בגוף כנהוג ולא תפורד כזה

ש ש ש ש ג נ ע חלה מדובק כהלכתו
זולתי ההה והקוף
מהרב"ל השמאלי שלהם ויהיה תלוי ולא ידבק בגוף כל
עיקר ואם נדבקה ורובה לחלקה הרי ה נקרא חק תוכו
ובס"ת מכול (והרב בעל הלבושים כתב כי' קכו' מ"ב
דאם תיכוך דלא חכוש ולא סופם קורח חותם ואם יש
להכשיר בחקו' עיבון ועי"ש דמפרוך הכרזה קודם כתיבה
ואיהך תהיה ההכרזה: ועור כתב שם שאם נתפשטו
האותיות מכח לחות הדיו עד שנראין כדבוקין וכשעיינו
בחור היטב נראין מחוכם דבוקות כאר: וכל זה תלוי

ביד ומחד מסדר הגט שם בעל כתם חוש וירא לנפשו
למרחה עיניו ופשוט ואם ירחה לו להכתיב אחד יכתבם
דהרי הבעל מה כן לכתוב מח' ועד"ר עד מיכאר בעיני
המכרר ואם ירחה לו לפעמים דחוקים מלכי ליהו יפתוך
על לחיות את הדבר מחוכם כוונתו: **בתיבות**
הגט"ר יהרר מלה ועמה המלה אחר או
החבר מלה ' ותפרש לך קצת **אגרת** חבר יוד בין
חלף לבתיל: **ודין** חבר יוד דחק יכתו' יוד
כזה ודין ויהא שמשותא מדין היה לגרשה עיין
בלבושם סי' קכו' סכ"ט

דיתיהוויין: דיתיצביין בחתם יודין
ובריך להיות
בפשוטה ר' כרחה' ולא ברחה כתיבה ר'. **תרוכין**
חבר יוד בין תיו לרים. וכן **שבוקין** **פיטורין**
חבר בין סין לבית:
מלא יוד בין פה לטית ועוד בין ריש לנו:
מנאי חבר יוד בין מם לנון **דהתנסבא**
הה בין למד לתיו חלף
בחתימה בן ברחוק וברחה לא תכתבה. **יתהא** חלף
לבסוף כן המכתב כדי שלא יהיה כרחה מלעזון
תחתה הזי"ן (שם הגרושין מחתת סימנין ויכתוב תנתתי.
ואין החרוכין ויכתוב תרוסתי. וכשהסופר חומר הרי לכו
כותב גט זה לשם פב"פ ויאמר לגרש בו את תרוסתו
בקדושין פב"פ לשמו וכמה וכו' וכן רגילין כהגיס
להזכיר קדושין כשהוא תרוסה אבל אין לכתוב בגט שלח
תרוסתי פתם.) **דן דיהוי ליבי מנאי**
הכל בפשוטה תחתי
ודן חבר יוד כך יתמע בס' המגרש שם ויכתוב ביוד
ליפתתע דין הוה פתברסך ולא תתבפני והוה היפך
הכוונה ליכי בפני יודין מכלי בלא יוד בין סם לנון.
ואגרת בלא יוד שכן כתוב בתגלת תסתר
אין לכתוב בפשוטה תחרוכה אלא פלס
תיבות אלו והם כנים יפת ויפרחל ויכתוב אות ס
בתוחיות תרובות ולא עבות מפחר התוחיות כי המכוון
הוא אלא יפיום בתחבע הפשוטה עמה ותחתיו העריס שם
בתחבע. עד יש לדקדק שהם העיר חבר נכתב הגט
שם שומרת בפוף היס יכתוב בתחת פ' דעל כיף ותא
תותבה תיבת תותבה כתחת כדי שלא יהיה נרחה תות
בה ונריכה להיות בהה ולא בחלף ואם בתוכה לתהר
ויכתוב בתחת פ' דיתבה על נהר פ' ואם יש בה תתי
כהדות תו' נ"ט ב לכתוב כל' אם לאו יכתובו שם הנהר
העיקרי והדמוס יותר. **צריך** לכתוב בכך לורח פ'
ולא יכתוב לחדם אלא בכתובה דכתיבה
כי יקח הוא אשה חדשה כלומר! גבי ליקוחין יכתוב
חד מחבל גבי גירושין יכתוב בידח ותכתבה הקרוי
דכתיב גרם וירחם. **מנין** יכתוב חבר ואו. רחיתי
כהגיס

כותבים לכתוב תהא פ' בר פלוני ולא בן פ' ולבבי תהא
תהא פ' בת פ' ולא ברת וזה רחיתי בגיטו מפלוניקי:

ליבי ב' יודן: **יתיבי** נ' יודין בכפפיכי רחיתי
גיטו קופט' מכותבין מלאה ב' יודין
וגיטו מלוניקי הסר ה"ד בין פין לכלף ובימיך ובפמנו
ובמה וכן כתב הרב מפפטי ממוחל: גם רחיתי
גיטו קופט' מכותבין ולאתרי ולאתריהן דלכתי בגיטו
מלוני אין כתוב כי אם ולאתרי לבר: **למהך**
חכר יוד בין למד למס ואחר מאר ברגל
ההה התלוי מלא וגע ויהא רחוק מן הגג בחופן מלא
יהיה נראה כחוט ואז יקרא למחך ויסתכה המשמעות
לחוכא ואטלולא ומחוק:

ואנש חכר יוד בין חלף לנון ובמין לבסוף ולא
בסמך מלא והיה נראה לעין חוכם

לא יכתוב חלף למד מל ישראל וכוכא בחות ה'
כזה לא חלא יכתוב חלף לבדה ולמד לבדה (ובמקום
עיגון ובריעבד כשר) והכי איתא בתשו' הרשם' עיון
שם ומכלל דבריו רחיתי פשק דין מכתב ולא כן לעכין
ספר תורה: ומוכח משם דיכול לתקנו ולא קרי שם
דכיון שכתוב כן נקרא כמו נוטריקון וכיוצא: **צריך**
להזכיר בגט מקום דירת הבעל והאשה ושם
כותבין גט לפלוני לאשה במקום פלוני אין כותבין מקום
האשה כלל: **אין** כותבין שם גיות בגט כלל: על כן
מומר שבא לגרש כריך לגרש בשמו של ויהודית
המפורסם ומכירים אותו בן היהודים ולא שם הגוים
שודאי אין להזכיר שם גיות בדת משה ויסראל
ורחיתי בטושם הרבה גיטין שכותבו ב"ד דיומ של
מוהר"ש ז"ל פה ויכניאה שבכל גיטי המומרים היה כתוב
נוכח זה אנא פ' וכל שום ומכיכא רחות לי בן פ' וערב'
לי נוסחתו עיון בטור ח"מ סי' קמ"ו:

סב נוסח ההרשאה מן הבעל לשליח **בפנינו**
עדים חתומי מטה: (ושם מי שהיה
מתחיל כי אם מכאן) בשחר בשבת כך וכך יום לירח
פלוני שנת כך וכך לבריאת עולם למנין שאנו מנין כאן
בשתא פלונית דיתבא וכו' אמר פלוני בן פלוני המכונה
פ' גט כריתות בוד שב"ש להוליכו לאשתו שב"ש ליתן
אותו (או בידה בבית) לידה וכך אמר בפנינו שב"ש הבעל
לשלוחו ש"בש קודם שימר הגט לידו אתה שב"ש הולך גט
זה לאשתי פ"בש ותן אותו לידה בכל מקום שתמצאנה
ותהא ידך כידי ופיך כפי ודבורך כדבורי ועשיתך
כעשייתי ותוכיחך גט זה לאשתי שב"ש כתיבתי וחתן
הכי לך רשות מעכשיו לעשות שליח ושלוח שליח ושלוח
אחר שליח) ויש כוקכין לעשות שליח ושליח שליח ושלוח
אחר שליח (ולבסוף תכתוב תוספתא שנראה לשב"ד
בכוכח' הלזו) תפילו עד שאה שלוחים ותפילו בלא חוכם
עד שיגיע לידה גט זה ותכף שיגיע גט זה ליד אשתי

שב"ש שידך או שיד שלוחך או שיד שלוח עד שאה
שלוחים תהא מגורשת בו ממני ומותרת לכל אדם ותכף
ושיד שמרו ביד השליח והגט שכשאה עליו שב"ש שליח
להוליכו ככל הכתוב למעלה ככתב וכחתם בשני השליח
הנזכר כאן בשתא פ' בכך וכך בשבת כך וכך לירח פ'
פ' כך וכך לבריאת עולם ועדיו החתומי' בו שב"ש ושב"ש
וכיומי הגט הם כך וכך ובשניהו בטל ש"בש המגרש
הנזכר כל מודעות שם שמר על גט זה ושכל עדיהן גם
בשניהו קבל עליו בחרם ובשבועה חמורה שלא לבטל את
הגט ולא את השליח ושלא לגרום שום דבר עיכוב
לא את הגט ולא לשליח ושה שרשוהו ונעשה בשניהו כתבנו
וחתמנו שמותינו והכל ברור וברור וקיים שב"ש ער
שב"ש עד: קיום ב"ד בשותב תלתא כחדא הוינא כחנא
בי דינא דחתימין לתתא כך חתמו בהדיא חילן בשטר
השליחות דנא ושמרנוהו וקיימנוהו כדחזי ושתקיים

פסק הש"ע כי' קמ"ח סמ"ב אל שם את שליח שכי
יכול שליח רשאין לבטלו מיורשיו של שכי
ויוליכו או ישלחנו בוד אחר עכ"ד **והוה**
שם את הב' השני חוזר ולוקחה ויוליכו או ישעשה
שליח אחר **את** זה נראה הטעם שאומר בנוסח
השליחות הולך גט זה שתה או שלוחך או שליח
שלוחך ושליח אחר שליח דקשה מה כוונתו בשומרו ושליח
אחר שליח משאר דכבר אמר שליח שלוחך דו במה שאת'
שפולו עד שאה שלוחים אלא הכוונה בזה שאע"פ שכבר
עשה ר' שליח שם ימות אותו השליח השני או הב' או הר'
ויכול אותו הקודם לשלוח אחר וימות לעשות שליח אחר
כשאה שכשליח אחר עושה שני שלוחים זה אחר זה בשופן
האומר שמת השליח השני יכול השליח הראשון שמינה אותו
שלא שת השליח השני יכול השליח הראשון שמינה אותו
הבעל לבטלו ולשלוח שליח אחר שיקח הגט מידו והיוצא
שליח אחר שליח ודוק והבן ויהי כמי שאתה לשתעיכן
דשפולו שם עשה שליח והשליח עשה שליח אחר עד כמה
וחזר ר' שהשתעים ועשה שליח למי שפלחו או לשחל
מהשלוחים הקודמים שהכי: ומשני זה אחר ושליח אחר
שליח דהו לא אשכר דלא שהכי וזו היא אחת מן השלות
שמוחלים לו בדיני השליחות אם שינה שליח וחזר השליח
ושלחו לו או לו לקודמים וזה תלוי השומחות שכתבתי
לעיל כי בשאת שהן שבואר ויתר כוונת דין זה
ודקדק בהן.

סג נוסח ההרשאה מן השליח הראשון כשמתנה
שליח שכי בשני ב"ד: **כבך** וכך בשבת כך
וכך ימים לירח פ' שנת כך וכך לבריאת עולם
למנין שאנו מנין כאן שתא פ' דיתבא וכו' בשותב תלתא
בי דינא כחדא הוינא כך שתא קדמאה שב"ש המכונה
פ' ובידו גט שכשלח שב"ש לגרש בו את אשתו שב"ש והרשה
לשו הרשאה מקוימת מתוקנת כתיקנה כתיקון חכמים

שכתמנה

שכתבתי שליח בפני עדים מעצמו הבעל פב"פ הנ"ל שליח בעדים להוליך גט זה לאשתו פב"פ ונתן לו רשות לעשות שליח במקומו אפי' בלא חזרה ושליח שליח לפלוני עד מאה שלוחים והבה על פי אותה הרשאה מכה על פיו ובבגדיו את פב"פ להיות שליח במקומו ובפניהו מסר הגט לפ"פ הנ"ל ובתוך כדי דיבור אמר גט זה בפני נכתב ובפני נחתם לשם פ"פ הנ"ל לגרש בו את אשתו פב"פ לשמו ולשמה לשם גירושין גמורים וכך אמר בפניהו פב"פ הנ"ל לפב"פ הנ"ל הולך גט זה לפב"פ אשת פב"פ הנ"ל ותהא ידך כידי ויכך כפי והבורך כרבוני ובמוניתך כעמוניתי ונותן לה לך רשות לעשות שליח ושלוח שליח אפילו בלא חזרה ואפילו עד מאה שלוחים אשלו בלא חזרה להוליך גט זה לפב"פ אשת פב"פ בכל מקום שתמצאנה אתה או שליח שלוחך עד פ"ט שלוחים ואתה כשיגיע גט זה לידך פב"פ אשת פב"פ תהא מגורשת הוא מבעלה פב"פ הנ"ל ומותרת לכל אדם וגט זה בפני נכתב ובפני נחתם ובפניהו פ"ר ת"ת קבל פב"פ הנ"ל הגט וכעמוד שליח להולכה כפ"ל וחגט מכעמוד עליו פב"פ שליח בעדים להולכה כפל הכתוב לעיל נכתב ונחתם בחתימ' דיתבה ובו' בבך לשמת כך וכך לירח פ' שמת כך וכך לבריאת העולם ועדיו החתומי' מו פב"פ ופב"פ ובפניהו קבל פב"פ השליח בעדים הכ"ל בחתם וכפב"פ ובסבועת אתורה שלח לבטל את השליח הפ"ל ואת שרשיהו ומיעצו ומעמד על פיהו ובפניהו כתבהו וחתמו והכל מדיר וכדיר וקיים:

ס"ך אם הבעל נחפז ללכת ואינו יכול להמתין עד מיכתוב הגט ויחתם

א' ילך הבעל לכל החכם המכדר ויאמר לסופר אחר מיעמו לו ההתרות כמוש אתה הסופר פב"פ כתוב גט לאשתי פב"פ לשמי ולשמה לשם גירושין גמורין ואני נותן לך רשות לכתוב חגט אחד עד מאה גיטין עד שיהיה להל כפר לדעת החכם המכדר בלי סוס פקפוק בין בכתיבה בין בחתימה

ב' אח"כ יאמר לעדים אתם פב"פ הוו עדים וחתמו בגט הנזכר מוכתוב הסופר פב"פ לשמי פב"פ לגרש את אשתי פב"פ לשמו ולשמה לשם גירושין גמורין ואני נותן לכם רשות לחתום חגט אחד עד מאה גיטין עד שיהיה ל' מהם כפר לדעת החכם המכדר בלי סוס פקפוק בין בכתיבה בין בחתימה:

ג' אח"כ יאמר בפני עדי ההרשאה (או עדי הגט) הריני ממנה את פב"פ שליח להולך הגט הנזכר לאשתי פב"פ בכל מקום שימצאנה ותהא ידו כידי וכו' כפי וכבורו כרבוני ובמוניתי כעמוניתי ונתתי כתיבתי ונותן אני לו רשות לעשות שליח ושליח שליח עד מאה שלוחים ואפילו בלי חזרה עד שיגיע הגט לידה מיד פב"פ שלוחי או שליח שלוחו כאמור ותכף בהגיע הגט לידה מידו או מיד שלוחו או ע"פ שלוחו עד שתהא שלוחתו תהא יגרשנה ממנו ומותרת לכל אדם:

ד' ואח"כ אם המשליח עומד בפני המגרש מה שיכול פרוך לפי הדין וחזור לומר להנוכח פה לפה אל השליח עכשו אתה עב"פ הריני ממנך שלוח אחר שליח להוליך הגט הזה לאשתי פב"פ ואחתמו בו פב"פ ופב"פ לשמה (ומותרת לכל אדם):

ד' וכל מי שיכול בעין זה יכול לגרש על תנאי מאין להזכיר סוס תנאי קודם כתיבת הגט ואם היכו רוצה הבעל לגרש חלה לזמן והוא נחפז ללכת וא"א לכתוב הגט קודם שילך ואמר לשליח שיתן הגט לאשתי ולא תתגרש בו אלא לאחר זמן פלוני

ה' ובגט זה שהוא נחפז ללכת ואינו יכול להמתין עד שיכתב הגט לא יכתבו בו העומד היום ולא העומדת היום וכו': ואחרי גומר אחד מגט כזה שלגבי תיבת היום לבד ויכתבו העומד בחתימ' פ' וכו' וכן בעמד מעמד.

ו' כשיכתבו חגט יכתוב יום החתיבה כמזכר בס"ע מי' קבל מו' ולא יכתבו חיום שכוה

ז' בהא דכתבתי לעיל מעיף ד' שיאמר לשליח שיתן הגט לאשתי ולא תתגרש בו אלא לאחר זמן פ' עיין הרב המבי"ט ח"ג סוף סי' מו' דקדק עכשיו במקום ובא ומצי תקנתיה ועוד עכשיו לחריש והעלה תקנים טובים גם הביאם בחי"מ סי' יוד והוא לך דעת מוהריבל שכתב וזל ויאמר לסופר מוכתוב ולעדים שיחתמו גט לאשתו ולא יזכר להם סוס תנאי אלא בתוך ושיתנו הגט בוד פב"פ שהוא ממנהו לשליח ליתן הגט לאשתו ויאמר לשליח בפני שני עדים לאחרי הני שתרתי לסופר מוכתוב ולעדים שיחתמו גט ויתנו בוד ליתנו עומד וממנה חוזך שליח ליתן הגט הנ"ל לאשתי עמ"ש לא אבה על זמן פ' שיהא גט מעת כתיבה וחם יבוה בוקר למעמד שסוס המחזי כתני מוקעת ואין דעתי נוחה כלל בזה אם לא במקום שנהגו ברול ודאי:

ס"ך כדר גט שכיב מרע:

ראשון לכל דבר צריך לזקק שיהיה הש"ת שפוי בדעתו בשעת כתיבה מתחילה ועד סוף וכ"ם בשעת נתינה ואם התחילו לכותבו בשעה שהיה שפוי ונתבלבל והמשיכו מלכתוב עד שנשתפה וא"א נאמרו הכתיבה בשעה שהיה שפוי בפר.

א' ושעה החכם כל כדי הגט קודם כל דבר כשאר גיטין דעלמא ואח"כ השופר יכתוב הגט

ב' יזהר שלא יטול סוס תנאי ואם יטול לא יזכירנו אלא בשעת הנתינה דוקא אם הוא בהכרח מחמת שלא ירצה המגרש לגרש את אשתו בלתי תנאי ומתדל החכם בכל מחשבי כחו לתת הגט בלי סוס תנאי

ולהבטיח

ולהבטיח לפ"מ המגרש תמצא תמתו לחזור חלוי אם יבריח ואם מתחתל לו הכתובה דרך קנס אם לא תמוב חלוי וכל זה ועשה לכתי מיכתן הגט בלי סוס תנאי ואם ס"ל דיעבד כאחור מלא להזכיר התנאי כי אם דוקא בשעת כתיבה.

ד' הם"מ יאחר לה בזה הלשון בשעת מסירת הגט לידה: (הרי זה גיטך וכתי את מגורשת ממני מעכשו ומותרת לכל אדם על תנאי זה אם לא אתי לך מכאן ועד ל' יום הרי גט מעכשו ואם לא אתי לאחר ל' יום הרי גט) ועוד לך כ"ח בקיצור אתן דעתי לו יותר וכתי דאיתי בהגהות: הרי זה גיטך וכתי את מגורשת בו ממני ומותרת לכל אדם על מנת שאם לא אתי עד יום פ' והוא בכלל לא אתי ואם אתי קודם יום פ' והא גט מעכשיו ואם לא אתי עד יום פ' והוא בכלל לא אתי הא גט:

ה' תקנו לומר בזה הלשון שמי שמעיום אם לא אתי וכו' אע"ג דבתנאי כסוף כגי ועוד דבכל התנאים פריך סיהוי ההן קודם ללאו ובגבי גט התחילו בלאו דהויגו אם לא אתי לך והא גט ולא אמ' אם אתי והיה גט ממוסף דאתחולי בפורענותא לא מתחליגן דלעולם אל יפתח אדם פיו לשטן ולפי שבכל תנאי כסוף הגן קודם ללאו כמו תנאי ב"ג וב"ר כאן הגריכו מיחזור ויאמר אחרי כן אם אתי והא גט ואם לא אתי לא יהא גט דהו"ל תנאי בסוף והן קודם ללאו ואם לא אתי רחמנן חיכו אלא מטעמא דכתיבנא כל זה כתב בעל הלבוש כי' קמ"ל ס"ה והפריך מפני רבו מיאמר כן בזה הלשון אם אתי אם לא אתי וכו ולא יאמר אם אמות אם לא אמות:

כמ"ש מוהר"מדם נמ' הגט כ"ק"ת:

ו' יזהר התכ"לאמה מיהיה הגט אלא קיום ברמותה מלא עד מיתת הבעל אם ניתן לה על תנאי.

ז' אבל אם לא היה תנאי אלא גט פשוט כברית מחיגו מתנה וקרעגו המסדר דלא הפריגו מיהא הגט כמתה אלא בשעת מיתת הבעל אלא במניתן לה בתנאי בהמור:

ח' דין זה שגגו במחלוקת בין הפוסקים אם נתנה אלא בשעת מיתה או הויא מג ורמת או לא דיגם מתירין ויש חולקין: עיין בהגהות רמיוסי' לם' בשם בתשו' כי' למר תשו' מהר"ם ולל מלפי כי' לת וכו' שגי פי' לכל האומר מיהיה אם אתי מעכשיו אם אתי וכו' כאחת מעת פה גי בעולם ואין דעתו ביאול הגט מיד משעה גט משעה ח' קודם מיתתו מגורשת וכו' ועיין מוהרלבח כי' כ"ב ות הרי"ב ח"ח דף כו' ובתוהרי"ק ד"ק קמ"ד ובמהרשד"ם ח"ה כי' מ"ח וכו' ע"ג בתוהרלב"ח ח"ח בי' ב"ב ובתומ"רי לוי בי' ז'.

ט' ולעגין אם באחר הגט של פ"מ בזר התכ"ם המסדר בשעה שמת עיון מוהר"ם כי' כ"ב מפסק מגריכה להתחלץ מן היבם.

י' הפר על כן יהיו עיגי התכ"ם המסדר מיקוחות על

כל חלה למעבר כל טפדקי וטפדקי דטפדקי דאפשר ליה למעבד לתת הגט בלי סוס תנאי.

יא ואחר מיתן הגט תזהר שלא תתיחד עם הפ"מ חלא ח"כ יום ח' לפומרם חוץ מם בחתה ובגה קטגן דלבו גם' בהם ולפי חוגם בגי מיגרה:

יב אחר מיתגרשה ממגו אפי' על תנאי אם מת בעלה המגרש חוכה מרובה לתת חצי עלת מהרי חוכה לאמתו:

יג ואין חוכור בדבר אם תרצה להחמיר על עצמה לכבות עלגו ולאחת אחר מיטתו ורחיתי לבעל כחלת כבי אפי' אמרן לומר אם תתאבל דהגי כחילו בתבטל הגט דאין זה ביטול דמה לגו ולביטול אלא הרי אפי' ביטלה הגט בפ' אינו מבוטל האין ביטול אלא בחום והאמה מתגרשת אלא מדעתה ואכן מצא כתוב כי' והביאו בפוף כי' ק"ד ע"ם. ועיין לעיל ס"ם

סן לצאת

כדר גט מומר אפולח בי' אלוח. ורגי כל התאמות רהסופה ואחר לו

החכם מיעצה אליח קבלה מזבות הוא לה ולא מיוך לאמ' אין חבין לו לאדם אלא בפגגו וכאחסור הגט לגד האליח ואחר לו זכה בגט זה לאחתי כב"ם והרי הוא מגורשת ממגי בו ומותרת לכל אדם. וחכ"ב ואחר לו החכם כדי להטעותו לע"ם מכבר אסתרך מגורשת מעכשיו ומותרת לכל אדם עם כל זה לרווחא דמלתא תקח הגט מיד האליח ותאמר לו מיהא אליח להולכה מיולך הגט לידה כי יודע הוא מיגיע הגט לידה ותקבלא בו ואזי יאמר המומר לאליח ההוא הולך גטיזה להאתי כב"ם ותהא ידך בידי ופיך בפי ועצוייתך בעצוייתי ותהא מגורשת ממגי בו ומותרת לכל אדם. ומצוייגו הקודם לכן בחלקו אל עה"ב אלא ובטל הגט והפלוחות ובוטל כל המורעות בכלל. ולמען תהיה נוסח הרשאה לפניך הריגי בותבה לך כה בפיגיו עדים ח"מ בכך וכך בשבת כך וכך יום לורח פ' בשנת כך וכך לבריאת עולם למגין פלגגו ובו' מכר כב"ם גט ברויתו כאחר בלי סוס תנאי ליד פלוגי כב"ם (וכיוצא) ויען שהמגרש כב"ם הגז היה מומר ועם לחום כן ובטל הגט על כן הוכאר בעיגי בית דין הג' המגרים את הגט מיעצמו המגרש כב"ם הגז לפלוגי כב"ם הגז בתחילה אליח קבלה וחכ"ב ויעצמו ב"ב אליח הולכה על בר היותר טוב וכאחר בתב וכיוצר הרב בת"ה ז"ל בגט מומר. וכן עשה המגרש כב"ם הגז ואחר לפלוגי כב"ם הגז בשעת מסירת הגט לידו זכה בגט זה לאחתי כב"ם והרי הוא מגורשת ממגי בו ומותרת לכל אדם). ואחר מאכר הגט הגז המגרש כב"ם הגז לאליח כב"ם הגז על האופן הגז חזר ואכר המגרש כב"ם הגז הגט כעט אחרת לפלוגי כב"ם הגז ועשאו אליח הולכה. וכך אחר לו המגרש כב"ם בשעת מסירת הגט הולך בט זה לאחתי כב"ם ותהא ידך בידי ופיך בפי ועצוייתך בעצוייתי

ותהא מגורשת ממני בו ומותרת לכל אדם · והגט הכ"ף
מתקיים המגרש פב"פ הכ"ף למלוחו פב"פ הכ"ף בכתב ובחתם
פה מתח"פ הכ"ף ביום הכ"ף והעדים החתומים בו הם
לחתמו חותמי מטה וכיומני הגט הם ז' ריום פויטה פליטית
(וכך) וכופה (וכך) וריום פויטה פסית (וכך) וסופה (וכך)
וריום פויטה תפיעית (וכך) וסופה (וכך) ונקודם ממכר הגט
המגרש פב"פ הכ"ף למלוחו פב"פ הכ"ף על כך היותר טוב
ביטל כל מיני מודעות וכל דבר הגורם פוס ביטול וסיכול
לגט הכ"ף ועוד קבל עליו אדם וצבועה חמורה פלח טוב
לה את הגט ולה את המליח למלוחו (ולה למליח פלוחו עד מלה
פלוחים) וגרליה מתה פעשה בפניהו כתבנו וחתמנו
פמותנו והכל פריד וברייר וקיים פב"פ עד: פב"פ עד:
ומקויימין לותו הדיוט' **וראיתי** בחופן לחר פתומר
אתה פלוחי פב"פ זכה בגט זה
בעד לפתתי פב"פ וקבל לותו בערה ותהיה
מגורשת ממני לפתתי פב"פ הכ"ף בקבלתך גט זה מעכשיו
ומותרת לכל אדם: עור לך להולכה כ"ח:
אתה פלוחי פב"פ הולך גט זה לפתתי פב"פ ותנהו בכל
מקום פתמלחה ותהא ידך כידי ופיך כפי ודבורך כדבורי
ועפויתך כעפויתי וכתיכתך גט זה מידך ליד לפתתי פב"פ
הכ"ף כתיכתיי ונותן לכי לך רפות לעפות פליח ופלוחך
פליח ער מלה פלוחים ולפולו בלה לוכם כלל ומעת פיניע
גט זה פידך לו פיד פלוחך לו פיד פליח פלוחך ער מלה
פלוחים ליד לפתתי פב"פ הכ"ף תהי מגורשת בו ממני
ומותרת לכל אדם פלותה פעה פיניע גט זה ליד
וכפי מה פיחמר וכתוב בהרפתה **והנה** הרב הלבוש
בפי' קס' פ"ק כתב על זה פומר המעלחגט
לפתתי יש לחוש להרבה בפקות היולך יש לנהוג בו הם
יעשה פליח להולכה יש לחוש פתח יבטל המליחות ולפולו
פנפוענו מה לכו ולפבועתו פלחר פכפר בעיקר הרת
והם יעשו פליח לקבלה וחכה לה הגט שתתגרש בקבלתו
ונחמר ודאי גט זה כך הוא לה וזכין לאדם פלא בפני
יש לחוש פתח לפי' זה לוכו זכות לה פפני שהיא מכשה
היום או למחר בן יפוב בתשובה ואפ"ה הוא מזיד לולי
ותחרט ותלך עמו לפ"ז פעבר ליום או פתח ניחא לה
להתעגן וכה"ג פלוכה חפצה בגט ואע"פי שתאמר לח"כ
פתקבלו פרצון טוב פתח לה היה דעתה כן בשעת קבלת
המליח הגט פיד הבעל ואפ"ה שתהיה פפתדלת יקודם
להרבה בני בנו אדם פיפתדלו לה בער ניטה: לפיכך
אמרו חכמים האחרונים פיעשו תקנה לתקן כתיבת הגט
זה בשני חופנים לבחת ידי כל ההשפות (וכמו שכתבתי
בתחילה בעיף זה ס"ט) וגם יפבועתו מקודם ולכן פלח
יבטל הגט והפליחו' כמ"ש פרייך לכל עושה פליח להולכה
ואעפ"י שהכה ודאי לה יחול פבועתו מ"מ כיון פיעשו כל
הדרכים הללו וכוח דעתו ממנו פלבטלו ולח יעלה על
דעתו לבטלו ואפ"ה היה פלומד ויודע ואמר בעצמו כיון
פעשיתיו גם פליח לקבלה ודאי וכמכו הב"ד על הקבלה

לאחר בשעת הדחק ומתוך כך לה יבטלנו וחכ"ל מפיניע
הגט לזרה תהא מגורשת ממה כספך · ומיהו למעבד
לופכח פיפמרנו להולכה תהילה וחכ"ל לקבלה ודאי לה
ספיר דמי פלם יהזור ויטלנו מן המליח אחר שעשאו פליח
להולכה הרי הוא מבטל פליחות ההולכה ולם אין הקבלה
פחכ"ל כלום מטעם החפצות שכת למעלה גם ההולכה
לה תהיה כלום פהרי בטלה בפניהו במפירת הקבלה
לכך ועשה הקבלה תחילה וחכ"ל ההולכה כמ"ש
וחזיפנו ודי כל החפצות עכ"ד וכרחוש דבריו יפר הולך
מכפיש עז' והם דברי הבית"ם פ' רלז' ובכתבנו פי' מ"ב
וכן כתב הרב בחלת בבי בקיצור פ"ק פ"ח פפדרך זה
מתוקנים כמעט כל הפקות יעש וכתב עוד בסוף הפ"
הנ"ל עיש ותמצא פמוכח דכל זה לוכו חלח בהוכח דלח
גלתה דעתה דכיוחה לה לבל הם ידוע פניחה לה לח זוכין
זבקבלת הגט מהמומר לחור פני עכ"ד והרב המגיה בפ"
קמ"ח פעיף כ"ט כתב חחר פכתב דמומר לעכ"ם לוכו
יכול לעשות פליח כתב וז"ל ויש דהמומר לעכום עשה
המליח תחילה פליח לקבלה ולומר לו זכה בגט זה
לפתתי פב"פ וכו' עד וכן מהגיון חבל לה יעשה לותו
פליח להולכה תחילה וחכ"ל פליח לקבלה וכו' עכ"ד
הרי פכתב פכן מהגיון וכפי מה פלמדתי ורחיתי הכי
פהוב והכי נקטינן להלכה ולמעשה:

ס"ן הגר והגרה לה יכתבו חלח פמותיהם:
לו יכתבו בן חברהם לובת חברהם (חבינו)
דחי לה מחזי כפקרה וספול לפי פברת יש: ומ"ה מ"
ז"ל כתב פלינו פכול: ודין הוא נוכים פמותיהם עם
הכינוי עיון בב"ת מרכת מוהרי"ק: ורחיתי מכ"
מהלם הלוי ז"ל וז"ל החכוכים פמתו חבותם פם לה יכתוב
כלל פם חבינו רק פם המגרש לבד ודי: עכ"ד

סח נוסח פטר לפם חשה המתכה פליח לקבל
לת גיטה מיד הבעל דהרי וכולה היוה החפץ
לעשות פליח לקבל גיטה מיד בעלה: **בפניכן**
עתת בחוד בשבת בשפה עשר יום לירח
חייר בשבת חמשת חלפים וחרבע מחות וחרבע עשרה
לבריות עולם למנין פלפ ממן כאן בחתך קוסטנדינה
דעל כיף ימת רבה מ ותבה בהה לפנינו פרה בת פלמה
ומכתה לת היופם רבי מרדכי תמר בן ויכח להיות
פל וחה לקבל גיטה מבעלה יהודה בן יעקב וכך חמרה
בפניהו פרה בת פלמה לרבי מרדכי תמר בן ויכח
חתה תהיה פלוחי לקבל גיטי מבעלי יהודה בן יעקב
הב"ח בכל פקום פתמצח' ותהיה ידך כידי ופיך כפי וקבל
גיטי מבעלי יהודה בן יעקב הב"ח כקבלתי ותזכה לי בו
ותקבלהו לי ומעת פיניע הגט לידך מבעלי יהודה בן
יעקב הב"ח תהיה מגורשת ממני בחותו גט ומותרת לכל
אדם וחתירה לפי פרה בת פלמה הב"ח קנו ממני על

מנוי שליחות קבלת גט וקנסה מידה ק"נ כרחוי במר"ב על מנוי שליחות קבלת גיטה בכל מכתוב ומפורש לעיל והכל פריר וקיים פ' עד: פ' עד: וב"ד מקיימים החתימות: ברוך ן' חיים: ועקב הכהן: מפה ברורו:

ובין פחים והמפה מיעפה חיזה מהם שליח דריך הדיין לרחות מיהיה השליח והמשלח גדול בשכים או גדולה לפי פחין שליחות לקטן וחין קטן עומה שליח כי חין במעמיו כלום ואם לחים זקן או מערות מיכופו רחמן לעיקרן ומדיים נכוכו לחמה חין דריך יותר דריך שלח יהה השליח חש"ו או עבד ונכריו או קומה או פכול ומחמת עבידה מן התורה: **דהמירן** בשטר השליחות החמה מיהיו חתימות העדים מיכרות לב"ד העומדים במקום מהבעל נותן הגט לשליח ולח יהיו כרשים לקיומן ממקום לחר כגון ע' חתימות מבמטרות לחרות: עוד דריך שלח יטול שום תכחי הבעל בגט הניתן לשליח קבלה ולפי' בנתינה: והטעם שמח ירחו עדים וילכו ויחמרו לחמה לכו רחינו שלוחך מקבל הגט מיד בעליך ולח יזכרו התכחי: לחר שיקבל הגט השליח כותבין הב"ד שטר זה נוסחו **במותב** תלתח כחדל היינח לכחנח בי דינח דחתימין לתתח כשבח בפניהו פב"פ וגרם לת לשתו פב"פ שנתן גט פיד שלוחם פב"פ מעשתו לשתו פב"פ שליח קבלה בערים לקבל גיטה מיד בעלה פב"פ הבי ואמר לו התקבל גט זה לשתי פב"פ והרי היח מגורשת ממני מעכשיו ומותרת לכל חדם: וקודם שנתנו לו הבעל פב"פ ביטל לפניהו כל מודעי וכו' וכל דבר הגורם ביטול שלא הגט ולא הטיל בגט הנ"ש שום תכחי בעולם שלא גרשה גירושין גמורין כדת וכהלכה וקדלנו לת הגט ורחינו מעשה כרחוי וכהלכה ולא נמלח בו פיסול בעולם ולהיות מעשה הכל בפנינו כרחוי כתבנו וחתמנו לה שטר רחיה להיות בידה לזכות לחביה והיה זה פה עיר פ' ביום כך לח' פ' פ' לסיירה והכל פריר ובריר וקיים והותמין הב"ד:

הלא ממעת ודעת' כמה חומרות נכתבו בדין שליח קבלה חפר עליו נכתבקו המוכיים וכמ"ם הרב' הלבוש ולכן כתבו העט' מפריך ליזהר ולעשות כל החיפפר שלא לעשות גט ע"י שליח קבלה שם לא יהיה הכרח גדול: לכן רחוי להמחדל שלא ליתן גט על תנאי לך שם המעה פריכה לכך על כל פנים הוא בהכרח: ובריך ליזהר שלא יזכיר התנאי קודם נתינת הגט לל קודם הכתבה שלא בשעת הנתינה: פריך ליזהר פיהיה התנאי כשול: ופיהיה הן קודם ללאו ותנאי קודם למעשה: ופיהיה תנאי בדבר ה' ומעשה בדבר ה': ופיהיה התנאי לפשר לקיומו: ופיהיה התנאי בגט קבוע: והרי לך דרך מעל לומר לה בשעת נתינת הגט הרי זה גיטך על תנאי זה שם לא תבשאי לפלוני בתוך שלו החשבים מנה והא גט ושם תבשאי לא יהא גט: ושם לא היה קובב זמן חיכו גט כריתות: ועתה לבחר מה ר"ל חין קודם ללאו ותנאי קודם למעשה: הרי זה גיטך: **דרי הן** קודם ללאו מחומר לה שם לא תבשאי לפ' שם לא בחתי מהבוש עד כך זמן יהא גט ושם לא יהא גט: וכשול ותנאי קודם למעשה מהרי תחילה לחמר התנאי שם לא תבשאי וכו' ואח"כ המעשה דהויכו הרי זה גט והתנאי כשואי החים פ' והמעשה הוא הגט שהם מני דבריס ולפשר לקיומו וזה ברור לחכם כי יחכם עוד ובהא פלקינן ובהא כחתיכן שתי שחיכו בקי בטיב גיטין וקדושין לא יהיה לו עסק בהם כי הם דבריס התלויים בחוט השערה וקרובים הם להפסד והזיק למתעסק בהם פלא בידיעה לפי' מגורמין ת"ו עירוב מיזריס ביוחם הטהור והקדוש עם ה' וברוכי' לכן השומע ישמע והחדל יחדל:

סט לחחי ורחם כמ"ר משה בכמ"הר גרשון זל טילקי כלו: **על** מעשה שהיה וכו' בח' מטבלה לשם גרות ולא היה לה גט שחרור וכשמודע לאי הדבר נתרעמתי עמו על הדבר שמעשה פלא כשדרו ולכן שמתי עין עיוני עליו ובוף דבר בשדן ההוח הפרכתיו עוד טבילה וגט שחרור לרחיה בורה ונתן ביד הגברת פלא כדי לתתו לשפחתה בשני עדיס ובשעת מכירה כה חמרה לה הרי זה גיטך והרי את מסורכת ממני בו מעכשיו ומותרת לכל חדס כשל הכתוב בגט זה: ועיין מ"ש הרב בש"ך ה' כו' רכ"ז ס"ק י"ט בשם הריף והרמ"בם ומ"מ ודעת הרשב"ח בתשובה שהביח הב"י בסוף דף פ"ח: ואחר שמר דין שמחתי ס"ר במה שנזדמן לפני פדי חדש הוא כפר דבר שמועל להרב החכיר מוהר"ם שבוהב זל מי' שם"ט ורחיתי שכך עלתה הככמתו והככמת חבריו רבני ויכוחה במעשה כיוצא בזה ואותו הרחתיו לכמהר"ם הנ"ל והודה ולא בוש לשער לט"ב ולהיות כי ללמוד חני פריך ואין לי חפץ בהודחת בעל דין כזה הרבתי הדבריס והגדתי דעתי בפכמת הרב הנ"ל ליחיר ברורו הרב הכולל בחכמות ובדעות מוהר"ר הנניח קדוש מפיוורוכוח נרו והמיב לי וזל לפניך כי לחיבת דבריו רחיתי להעל ותם על הם' ובריו העומר: **על** מה שכדרתי ממע"כת בשכחה ומעחלות שהטבילוה ב"ד בשני רבה ומדעתו לשם גרות נרחה לע"ד שהיח בורת גמורה ואינה פריכה גט שחרור שפרי לה היותה מעולם בתורת עבדות מלא טבלה לשם עבדות וח"כ לא נכנסה בכלל יהדות מקחי הכי שתהח זקוקה לגט: הגע עצמך חלו לא טבלה לגרות ולא לעבדות והחרון שלחה לשפחה שתהח בת חורין ואדעתא שתחזור חל עמה וחל חלוקיה לכשתרצה ורחי

פהיה כבכורית דעלמא ואם תתרפה ח"כ להתגייר
תהא גיורת בומרת והכא כמי דכוותה דבמעיה מטבלה
לפסח גרות מדעת רבה בעצת גיורת בומרת מכבריות
בומרת דסות מקדמת דנה: ואפי' כיומא פהיה מלותן
מכאבו במלחמה דבופן קבוי לדעת קבת מדינה דמלכותה
היינו דוקא לומר מלה תהא בת חורין אם טבלה לפסח
כך מלה לדעת רבה אבל אם טבלה לפסח גרות מדעת
רבה ויפת לחירות וה"ג גט מחרור כיון דבר עבדות
דכויף לדת ישראל לא חיול עליה מעולם: וכן ממש
מלמון הניתוק בפ" החולץ זל ולפי זה עבדים ומעלים
מלבו אינם יכולים להתגייר מלה לדעת רבם ואם נתגייר
מלה לדעת רבם אין טבילתו טבילה וצריך לגברר כי
מדעת רבו הוא וזה לא מפקא חזי עכ"ל דממש מוכיח
דבכיור [פהיה] מדעת רבו בטבילתו לפסח גרות כני
ומהלמך גב" בתשובה ח"ב סי' ב' כתב להדיא דבפוס
גווכא אין העבד כנעני גופו קנוי לפי' הלקוח במלחמה
עד מיטבילוהו לפסח עבדות ע"כ ודעתו לומר דלא אמרו
בלקוח במלחמה פיהא גופו קנוי אלא מלה יוכל לטבול
לפסח חירות מלה מדעת רבו וכרמוכח מדברי הנמוק"
דלעיל אבל אם טבל לפסח גרות מדעת רבו הרי הוא
ככנס בתורת גר נמור מיד ומעבודה דגופיה נמי פקע
מיניה בחותה מעה כיון דלא חיול עליה כד עבדות
מעולם דהיינו עבדות בהדות ולא היה בר גט מחרור
מעולם: זה הנלע"ד נכון לפי דקדוק הממועות דאתמרו
בהאי מלתא ואם ירצה בעיני האדון עם מאר המוריס
לעפות מיתכו לה גט מחרור לסופרת דמלתא קרינא בהו
מהיות טוב וכו' כדי לחלוק כבוד למר ולמה מהורו כבר
בזה מלמוס בעיר ונוכרוה לעכוס חלפו למו כמו מהובה
בתשובת הרב התמים מ"ר אבוהב מוכת רוריגו זל בחם
וכו' ע"כ. **ורא** לך דין מפחה מטבלה קודם לפסח
עבדות וקבלה עליה ברמנה להכנס לכלל
עבדי ישראל חזי במה מתטבול בפני מלמה לפסח מחרור
כותבין לה מטר מחרור זה בחזרת המתה דברי מתוס
מחרורי עבדים לגיטי נשים ומוקרת לבה בקהל ואם
עבריה וטבלה לפסח גרות מבלי קדימת הטבילה הנ"ח אם
היה ברשות האונה וכפניו מלה מיהא הרי היא מתוחרר
וכתב הרמבם בהל עבדים בפתה דברים מוין מחרורי
עבדים לגיטי נשים ובפחר דברים הרי הן כפחר כל
העטרות ואלו הן הן דברים שבולין בו עם"נ וכפרין בער
כותי וכריכין כתיבה לפסח המחרר עפמו וחין ככתבין
במחובר וחין מותמום עדיפה מלה זה בכני זה ואחר
מחרורי עבדים ה"ג גיטי נשים מוין למולוך ולמכיה וכו'
ע"ש כי הוא זל כמנהגו בחרש ה' לא' למכות דין וחשבון
וכתב בעל העיטור דף כ"ח חת"ר דבעי ביטול מודעי וקנין
וכתיבה בחנפי נפשה פדפת' בגט נשים דחר טכנים
ביונן והן פעת רחוקי למהר"ם הלוי זל בפ"י מ"ב מהכות

לפון זה וכתב ע"כ לריך קודם מיתחיל הסופר לכתוב
מיאמר הרי אתי כותב גט מחרור זה לפסח פ"פ לשחרר
בו אח פ' (או) פ' עבדו (או שפחתו) בת ח"ח לשמו ולשמה
לפסח גט מחרור והעדים ג"כ כשיחתמו יאמר כל א' הרי
אני חותם גט מחרור זה לפסח וכו' כנ"ל וחותמים כדרך
שחותמים בגיטי נשים זה בפני זה וה"ת יקח רבו הגט
ויתננו ליד העבד או השפחה ויאמר לה הרי זה גט
שחרורך והרי את משוחררת בו ממני מעכשיו והרי את
לעפמך והרי את בת חורין ומל"ה עוד כתב הרב הנ"ל
שפחה אחת שמחררה רבה וכתב להגט אע"פי שלא
טבלה הוא משוחררת לענין שאין לאדון עוד בעבוד עליה
אבל עדיין הויא מוקרת לבה בקהל ולהנשא לישראל בן
חורין עד שתטבול בפני שלשה וכן נראה מש"ם הילמכם
פ"ג מה"ב ואני במעשה זה שהיה הזהרתי לשפחה
שתתתין שלשה חדשים מיום קבלת הגט כדרך השפה
המתגרשת לפי שפריך הבחנת זרע ומבררת רחמי דניתי
כן והכי משתבר לכל מי שיש לו מיח בקדקדו אף כי לא
כמצה כתוב בספר. נוכח גט מחרור. בחחד בשבת ט"ו
יום לחדש סיון שנת כך וכך לבריאת עולם למנין [פחנו]
מנין כאן במתה וגושלם דיתבא על מי שלח ועל מי בוראת
לכל אסתר בת שמואל הכהן העומדת היום בירושלם
הנזכרת וכל שום לחדן וחניכה דחית לי ולאחבתי ולאתתי
כביתי ברעות נפשי בשלה חנוכה ופטורית ושחרירית
ויתיכי ליכי לכל מי שיש לו מיח בקדקדו אף כי לא
שום לחדן וחניכה דחית ליכי ולאתריכי דהוית שפחתי
מן קדמת דנה וכדו שחרירית ופטורת וחדרית ויתיכי ליכי
דיתיהוויין רשאה ושלטאה בנפשיכי למהך להתנשבה לכל
גבר ישראל דיתיבבי ין ושחין בניכי למולף חולפן
חוריותה וחנם לא ומהה בידיכי ולא בזרעיכי מן שמי מן
יומא דנן ולעלם והרי את לנפשיכי את לעמיכי את
לגרמיכי והרי את בת חורין ודן דו יהוי ליכי ויגאי כשר
חרורין וחגרית שחרורין וגט פטורין כדת משה וישראל
וחנחנה בהדי דהתיחין לתתה קנינא מיד לשהר הנזכרת
קנין גמור מעכשיו בחנה דכשר למקנינא בית על כל מאי
דכתיב ומפרש לעיל והכל ברור וברור וקיום.

ע' כדר החלופה בקיפור: **מצות** חלוצה בשלשה
דיוטים יודעים לקדות ויהיו
מחב ואם ולא יהיו קרובים זה לזה ולא לוכב ולוכמה ולא
יהיה בהם פוס פיסול ולא כומים:

ב' ויהרהו תשובה הדיוטים מכל חטח שפוסל אותם
לדון:

ג' יוסיפו עליהם שני דיוטים כראשונים
לכתחילה:

ד' לחר שנועדו החשפה דיוטים הנזכר' קובעים מקו'
לחליצה בגובה של עיר ומקום מפורסם והולכים
שם

אם בערב יום טוב החליפה ואמרו המוכס היכנס לב׳ הנוכסים למחר נשב במקום הזה לחלוץ. (עיין תוספת יבמות פ׳ קב׳ דף ח׳ ן ע״ב אם קבעו הדיוטים מקום לחליצה מבערב ובבקר הלך לו החולץ ובראה חותו אם וחל״כ בה להלוץ מחמת מנהרפה אם פריך לקבוע מקום פעם שנית או די בהזמנה ראשונה ורחיתי כתוב אם לאחר דאפ״ה אם קבעו בערב יום טוב שלפנות ונתארח בחותו ערב היובם ועוד בבקר כתפיים חיכו עולה להם חותה הזמנה וחכי ריחיתי מבמקום עיגון הקלו ומחכו ההזמנה ראשונה:)

ה בום מקובעים מקום יפלאו להזהיר ליבמה שלא תחלל ותפתח למחר עד שתחלוץ:

ו יחקרו בום ההוא אם היבם והיבמה גדולו ורחויים לחלוץ וילמדו היבם והיבמה להקרותם הפסוקים כהלכתם:

ז׳ ילמדו ליבמה חליצת המנעל:

ח׳ שלא תדבר הרבה קודם חליצה ושלא תרוק קודם חליצה ושלא תנקר פניה קודם חליצה:

ט׳ יברקו הדיוטים אם המנעל עמוי כהלכה.

י׳ בום החליצה לאחר התפלה יפנו הדיוטים במקום שקבעו מאתמול כשפטרן דיוטו הג׳ דיוטים בשפעל ג׳ והשני דיוטים המוכסים בשפעל לאחר מן הנד: והיבם והיבמה עומדים באמצע: ויתעטפו היבם והיבמה כאבלים: ושנים עדים עומדים ושוללים הדיוטים לעדות: ועד ג׳ נאתן ואפילו קרוב או אשה או מכאה או קטן קטן בנן דגילוי מלתא בעלמא הוא:

י״א שוללים הדיוטים לעדים: אם היבמה הזאת היא אשת אחיו על זה היבם ואומרים הן. אם הניח המת זרע ואומרים לו מאיזה חולי מת הבעל שלא יהיה מן הנטבעים: אם היבם אחיו של מת מאב ונדול האחים ואומרים הן: אם היו יחד בעולם ואומרים הן. אם הוא בר אם היתה הורתה ולידתה בקדושה ואומרים על הן הן. אם היבם והיבמה נדולים: ואם הבאו סתי סערות ואומרים הן. אם יש בנים ותעניס יום סמת הבעל ואומרים הן:

י״ב חקירות שלא יהיו היבם והיבמה חרש ס״ו וחלמים: שלא יהיה היבם ס ומח: שלא יהיה רגל היב׳ עקומה או הפוכה שלא יהיה יהלך על הצבעות רגליו: אם היבם אטר רגל. אם היבמה אטרת יד ויוכה: ויהרוס שלא תרוק עד שתחלוץ ושלא תדבר הרבה קודם חליצה.

י״ג שאות ושאלו הדיוטים ליבמה אם חפלה ופתח׳ היום שום דבר ותאמר לא: ישאלו להם אם רוצים לחלוץ או ליבם ויאמרו שאין רצונם שלא לחלוץ: ברוך שלא והיה היבם חכום:

י״ד מעשים מתוירים לו אם נשבע לחלוץ והוא חכום: או שלא לחלוץ זהוא עבריין: ובטל המודעות ואחר הדיוט מבטל לפניכם כל מודעי ומודעי דמודעי ומודעי דנפקי מגו מודעי דמודעי עד עולם מפקירתי על חליצה זו וכל דברים מפקירתי שבפיותקויימו גורמים לבטל חליצה זו הרי הם בטלי מעכשיו וכן אכו מעיד על עצמו שלא מפקירתי שום דבר שמבטל חליצה זו שם בתו והדיוטי פוסקל כל עד או עדים שיעידו שמפקירתי או שמפקירתי שום דבר שיבטל חליצה זו או יורע כאה מחמתו.

ירחץ רגלו הימני יפה יפה ונשבמו היטב ויברוך בגד סביבו ולך בו: ויקשור היבם כנף המכנסים למעלה מעוקו:

וירחו הדיוטים אם רגלו נקי מכל טנוף:

ויבדקו הדיוטים המנעל אם הוא עשוי כהלכתו ומכוון לרגל היבם ושלא יהיה שום טיט דבוק מבפנים.

יתן בעל המנעל ליבם המנעל במתנה ויקנהו היבם בהנבה.

ינעול המנעל היבם ברגלו הימין ויחף ויהיה כמדת רגלו.

וכשם הקרסים בלולאות כסדרן ממטה למעלה.

וכרוך הרצועות סביב סוקו בנקבים שבחוץ המנעל ויקשור שני קצוות הרצועות על גבי הסוק למעלה מחזני המנעל שלפניו שני קשרים זה על גב זה ועניבה עליהם ולך היבם במנעל ברגלו הרבע לחות לפני הדיוטים שירחו אם הוא חטר.

יזהרו ב״ד ליבם וליבמה שבשעת חליצה זו תהא מותרת ליבמה לשוק.

ושכוון היבם דברי היבמה שיבין היבם דברי היבמה כשאומרת מאן ובאי להקוס וכו׳ אומרים לו הבנת מה שאמרה. וכן לה דברי היבם.

ט״ו ועמדו היבם והיבמה והדיוטים ושפעים ונדול מה״ב דיוטים מקרא ליבמה בלשון הקדש

מֵאֵן יְבָמִי לְהָקִים לְאָחִיו שֵׁם בְּיִשְׂרָאֵל לֹא אָבָה יַבְּמִי

אם טעה בתי׳ זו תיבה וחזור לראש הפסוק. ואת אומר לה חבה בנעימה אחת.

ואח״כ מקרא ליבם בלשון הקדש לֹא חָפֵצְתִּי לְקַחְתָּהּ

ואחר לה חפצתי בנעימה ג׳ ותיבת לקחתה הלמד בפתח ולקחתה משוך בח״ח.

ט״ן ישמע היבם לכותל או לעמוד שלחרון וירחוק רגלו בקרקע.

יהרו ליבם שלא ומיע ליבמה בחליצה.

י"ז ונגשה יבמתו חלוץ מעומד ותכוף עצמה ויתיר קפירת המנעל וחת"כ תתיר הקרסים מתוך הלולאות תחתון תחתון תחלה וחת"כ תפריד לחזי המנעל מעל כפר הפוק וכל זה כמהרב"ל מל היבם בקרקע חת"כ תתפוס רגל היבם בידה המחלוצת ותגביהו מן הארץ וחת"כ בידה הימנית תחלוץ השקב וחת"כ תחזור בידה הימנית בחודו של מנעל ממד התחתית ותחלוץ חותו מכל וכל ומשלכת המנעל בארץ לתחתון:

י"ח חת"כ יחתר לה גדול הדיוטים מתחלקת רוק נדול בפיה לא פיהוק ולא עיטום ולא תרוק תוס לו תוך מתוך פניה דס רק רוק לבן.

ותעמוד היבמה נגד היבם וירקה בארץ נגד פניו רוק נדול וברוכות החמה דיוטים לרחות הרוק בפיוכה תפיה עד שיגיע לפני היבם לארץ וחת"כ מקירין ליבמה כלשון הקדם:

כָּכָה יֵעָשֶׂה לָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִבְנֶה אֶת בֵּית אָחִיו וְנִקְרָא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל בֵּית חֲלוּץ הַנָּעַל:

בית חלון הנעל: בית חלון הנעל. בית חלון הנעל. וכל העומדים שם עוכים חלון הנעל. חלון הנעל. חלון הנעל:

י"ט יחזור חלון המנעל לבעלת. מתרי טעמי חדא כדי שיוכלו ליתנו במתנה לאחר כשחולץ. ועוד כדי שיזכה בו במתנה שכתבו לו ע"מ להחזיר אם תיבם מחזיר כשלו, אלא זכה בו וחלץ במנעל שיוסו שלו.

כ' אומרים הדיוטים יהי רצון שלא תבאהבנות ישראל לא לידי חליצה ולא לידי ייבום כשעמדו ויאמר הדיין ברוך תקב"ו במצות וחקים של אברהם אבינו: וברוחם חרם על המוכיח לעז על החליצה. וחת"כ כותבין לה ב"ד בט חליצה וזה נוסחו:

ביום פ' בשבת כך ביום לירח פ' ס' כך לב"ע למנין שלו מנין הכח שלח פ' לאחכת דיוכי דאחיכון שלח במוקב תלתא כאחד הוכח ויתבין בבי דינא ובלקיט קדמיכ שב"ש אחרמלת שב"ש וכך אמרה לנו שב"ש דכח לאחוה דבעלי פ' שלחה הוה להוכח בשביל ליה ושביב וחיי לרבנן ולכל ישראל שבק ובר וברת ואחבון ושקום שמיה בישראל לא שבק והדין שב"ש לאחוהי הזי ליבמי יתי וכען רבנן דיוכי אחר ליה אי שב ליבמי יתי ויבם ואי לא לימלע לי קדמיהון דגליה דיומיכ ואשתי סניה יעל דגליה ואריק בחנפוהי ואשתמודעכח לפ' דח דחוה אחכתיה דפ' שלחה ואשתמודעכוהי דפ' דנח אחוהי דפ' שיחכח דאחבוי הוה ואחוכח ליה אי שביב ליבמי יתה ויבם ואי לא לימלע לה קדמיכ דגלך ימיכ ואשתי סיכך מעל דגלך ואריק בחנפך ואכי ואחר לכח ליה אחה שבי ליבמי יתה ויוד אקריכה לפסוק דח אחן ויבמי להקים לאחוי שם בישראל לא אבה יבמי ואף להאי פלוכית אקריכה לה לא אפצתי לקאחה ולימלע לה דגלה דיומיכ ואשתי סיניה מעל דגליה ואריק בחנפוהי דוקא דאחאחי לכח שפוחה על ארעא ואוב אקריכה לפ' ככה ועשה לאיש אשר לא יבנה את בית אחיו ואקרא שמו בישראל בית חלוץ הנעל ואנשא דויכי וכל דהוו אחן יתבון עכוכי בארח חלוץ הנעל חלוץ הנעל חלתא זמכי ואשתאעבד שובדא דכח קדמיכ סריכה לפלוכית דח למהך להאנשבה לבל נבר דיאובבון ואנם לא יאחר בובדא אן יומא דכן ולעלם ודא גיטה דחלוצתא דכח דכאנשבה ואחנשא לה לזכות ולרחה כדת משה ויסראל:

ב'א נוסח כאובה **יבמין** מהובה נוסחא בהלמנם **בשני** בש"ע

כך ליום פ' פ' ס' למנין שלו מנין פה שלח ע"ש לאיך שלח קדמיכ פ"בש ואחר לכח לחי דמן לאבה שכיב וחיי לרבנן שבק ובר וברת ואורית ואחבון ושקום שמה בישראל לא שבק ושב"ש הדה לאיתה דשמא שב"ש וחזי לי מן חור ואיתה ליבמי יתה כדאיב בשבר חוריאתא דשמא יבמה יבא עליה ובאילת פלוכית דח ואחיבמת לשב"ש ויבמה לאוקומי שמה בישראל כדאיב והיה הבכור אשר תלד יקום על שם אחיו שמת וכו' וכתב לה פלוני יבמה לפלוכית ויבמיה בקוף זוזי שלחן דחזו לה דחוו כתבין בכאובתה דכתב לה ב' בעלה קדמאה והוקוף לה שדולים כך כך וכך ודא כזוכיא דהנעלת ליה וכו' הכל כשאר הכתובות

כוסח בט חדש וכתובתו לא רחוקי להעתיקו כי כבד הוכח בחוקן היותר לשפרי בשהדורה בתרת על בעל כחלת שבעה ומבחת כי תדרשנו:

ע"א נוסח מה שכותבין להתיר לאשכנזי מרובה ליפה לאשה על אשתו כפי מש"ך מ"ש מ"ז זל:

נשאה שלה על תורת פ' לאשר הוא מעדת ק"ק אשכנזים וחוץ ומשב היום בשלח פ' ולא זכה להבנות שלחתו רחשונה ורבה ליפה לאשה על אשתו לשם שמים לקיים מצות פריה ורביה אלא דחומם שלא ליפה לאשה על אשתו מפוש שרש דרנ"ש זל שלחריש שלא ליפה לאשה על אשתו ושמע דיום לו היותר בזה ע' חתימת שלה חכמים שלשם קהלות ובקש שלחתו לתת לו רשות

ברחשונה

ברחמונה וחכ"ל ויתנוס שאר החכמים מפני קהלות
ונדרשנו לבקשתו להתיר לחים הכף סומך חמס על חסתו
דבמקום מצוה לית החריס רב"מ ז"ל כאשר הורה נבר
הגאון הלחם ז"ל בתשובותיו והגם שהגאון מוהרי"ו מוכן
ז"ל בתשובותיו חלק על הלחם ז"ל הכם בהו לחדיו פני
המחורות הגדולים מרן הרב הגדול והקדוש מוהרי"ו קהרו
ז"ל בתשובות ומוהר"ם ז"ל בתש"ו ודחו כל דברי מוהרי"ו
מוכן ז"ל והורו היתר הלכה למעשה לפי"ו בלי היתר מחה
רבנים מג' קהלות: ומ"מ יון הכו מתירין לחים הכף עד
סוכימו ויחתמו בהתר הכף מחה חכמים מג' קהלות
כמ"ש הבית חדש בח"מ סי' ח' ובמרוקש ב' טענות הכף
דבמקום מצוה לית גזר ר"גמה והסכית ברמנת מחה
חכמים מג"ק ום להתיר בלי מקפוק (כאשר כתוב
חלבוכו בחריכות בפקק סוסדו הגחוכים מדורות מלפכוכו
על זה זה ומוס ומכוס) ולרחות החמת ביד החום הכף
חכחו קמכו וכתשורד לעזרה ה' בגבורים להתיר חמורים
בקוסר קסר תקנת דרג"מ ז"ל ולהוות חמת הדבר מחת
החלהים וממהר החום לעשותו כתבנו וחתמנו פה מתח

פ' חס פ' לם' פ' ליכורה וקיים:

ע"ב אמר המכ"ח רחיתי להעתיק פה מערכת
הממות מכמקחו חלקי מכתיבת יד
חסר מחם הועתקו חלקי מקונטרים אחד כתוב מכ"ח על
הרב המובהק כמ"הר יהרן נ' חיים חסר בו מעוד
מנעתקו ובחו לידי מפוסר מובהק ומעתיק החמת במה
מהוה לפי סברת מר זקנו הרב המופלח כמ"הר יהרן נ'
חיים ז"ל ובית דינו לף מרובם בחו בפפר הממות
מעתיקים לפניך כאשר מצאתים חגב חידושיהו
ואחריהם יבאו ממות מצאתי בקונטרים מוהר"קם
ז"ל וכל הממות והבאורייהו ז"ל כל הלמוכות הכתובים
עליהם חוץ מהיכא דרשומא אחי עיגול הלבנה כזה
מהוא לקט שלי והמאר הכל הוא מקונטריפוס הנזכרים
ובמעט מעשה המעיון יעיון בהם ובממותיהם הכל כפי
הדין ולפי רוחב דעתו ובקיאותו:

[מערכת אות החלף ·

אורו · אפינדא · אנשטה · פולוזיטה כן
היה כתוב פולו לאוד זיטה לאוד בריזוק קצת עוד מסופקני אין כתב
זה הסם שמתקיל בפה בתוך אות החלף ושאת טעה הסופר בחדא מתרתי
או דילג החלף מהסם או טעה ובתבו כאן שלא במקומו ·

אורדואיניוא · אורא · אפרזופולא אמאדא ·

אליגרא · אישטרונא · ארכונדו ·

אישפיראנסא · להקמת הרב מוסר"ל חיסיריחנסא היה
הוסם בהא לכסוף ורחיתי נמ בעשב בניית
דינו על מוה"ם מבוהב ז"ל כתוב כן **אישפיראנשה** כת שתוב
סלוס בסין לחר הנון והא לכסוף לחריס ·

אלג'וחר · אישטרוליוא אונשה · אליא
דמתקרי **אליחו · אלפינדי · אומורפיה** היה בתוב
בריזוק קצת כאילו **אן** לאוד מורפים לאוד להקמ"ח סחלתי וח"ל
סבלסון יון ד"ל חירמוזה וסס כן חון בריך ריזוק · **אנשטי:**
אומנושטו ה"סס בריזוק קצת לוא לאוד בוסטו
לאוד · **אישטוק · אישטרוק** בריך
להיות **אשתרוק**
כן בחצח בסלוכם (ויעבעת דסלי ליסבח דכתב
לחסתרוק כן בחצח בסלוכם ונס העברת הקולחום על חיסטרוק חיכח
מסיעתק הרחסון חלח כתיבה לסס וקדסה וסחח ים לדון על הנה א ·
אלויה סס חסס · **אנגיל · אזובואינה** כה"כ חזי
לאוד בוחיכה לאוד בריזוק קצת · **אפונדא** כה"כ בריזוק קצת
חפי לאוד כדא לאוד · **אליער** דמתקרי **לזו:**
אשר המכוכה חבעשיל סכך היה כתוב כפשר
הכא מחקום החסס · **אלטה · דונה** סס חסס וזוח שתי
תיבות · **אברהם** המכוכה **דרהם**
וזוח כיבוי סס עדב · **ארבודופולה ·**
אסתר דמתרגיח **שאלוא ·**
אישמוראלדה · נוסחח חחריכח כיון · **אבשלום:**

ממוהר"קש ז"ל **אליגריאה · אורו ווידה:**

אלגופאר · אורז בואינה וכדאה לי סחם סבריך
לכתוב הח ולח חלף
לבסוף כחבכ הלעז הוח מסוס דחייסיכן שחח הסופר יפריר מעט כיון
בואי לנה ויפרם הקוראי כוחי עתה לבן חחזו סיכתוב כחח
דבסכי ליכח למעבי ליכח קפידח כלעז סיכתוב כחח לבתוב חו
נחלף כרוך בניחין (כם"ח כתוב כך **אורא בואינא** וכוסחח
חחרת ה"כ תיבות כחח לבסוף חורס כוחיכה ·
איסתארלפולא · איסתייתה · אם סעדא

אמבארכה אבו סעד · אירוני:

מערכת אות **הבית ·**

בילויא · בילה · בנימן חסר יוד סנית · **בוין**
וינדא כן ה"ס כתוב כחלף
וכן פסוטה כתיבת בוין לאוד ויבידה לאוד **בבאני**
חסר חלף כין הכ' כיתים · **באלו** כחלף העבירות דף ל"ת ·
ביורס · בואינה · בולאדה · בולו

בלאנקא (עיין לעיל בקונטרים סעיף ת') **בוהדנא:**
ב'ננ'ו · בינו · ברוונה:

בשויצו · בוליצה · בולה בבוק סס פרסי

בוננואה דמתקרי כחלף · **בבנאני** · מסוסרוקס ז"ל **בוין**

בינודא · בילוא בילא · בלאנגוא:

ועיין מס"ל ט"ת · **באסו** כת פסח סכהן כן רחיתי כנט סכיתן כ"כ
סל חוה"ם חמיכב ז"ל ונ"כ רחיתי **בילא** כחלף כת שתוב:

קונטרים

מערכת אות הנ"ל.

נרא · נאמולא כשם זה מצאתי בכתבי, ואולי ט"ס הוא כתוב
הא כפוף וכך עשיתי ועשה · לשון כשם זה
מצאתי וכו' לומר מכתיבת הסופר ולחלוטין סדיו קיומית וכ"ע ירושלם
תו' שחלקתי ואחרו שהוא לשון ערבי וגזרתו תלשון חילוי פניס ובלשון
עזרקי חילוס · **נראסיא · גולדה** שם תשבצות · **נורי**
לא יכולתי להכחין שם בקונטרים
לי הוא הא כתיבתו או לי הוא רים ויוד כת"ש לפי שהיו דכוקים זן
הי"ר · **נליופה · חליפא · נזלה** שם
תלמון דמקדי.

נ'מאנה ככתב נכח ג' לשולחן עד שלית מעדיות לי להוליכו
לשולחנלום לשם ג' אחד נחלוכ את עסף שבשלה
לה בעלה תומר יוסף ן' יהודה כי כך תכיה השליח שהי שליח קבלה
משם · **נוויא נראסווזה** · מוהלוקם נ'חמילה בנקודים על
הנ"ל והא לכפוף · **נ'ודוכא**
לחיתי שחלה ג' שבשלה תפיזה לרבני וכשיעה
ותשבוכה על נט שבכתב כשם **וחודית** את ישראל וכל שוס
לחתן ותכיכה וכו' שחלה תשלחים עניעד עליו שהיה
פרוך לכתוב **וודישא** ולחרים חלקו עליו כחומרם שכיון שכשם
העיקרי הוא יהודית ומה שכשתון קורים **נ'ודישה**
שוס שנשתמטו כשיכוב ומה נט כי ככר בכלל כשם
שכתוב וכל שוס לחתן וכו', והרבנים הכי כולם כחלה השכיתו שלין
לעזעד עליו משוס דחלילין כתי עיקר השם ומקורו דכתיב בתורה
לשלה מאתו יצא ללועזות כשים והיהודות עתיקי שהם וכבדי לשון לכתוב
לוחו כשפתים בקבת שיכוי שחכתוב שחותיות הן חבית הן יתיר הן חלוק
כדרכן לעשות כדוב שמות השלה וכולם כוונתם לרמוז על השם
העיקרי שתוכן לה כשחשבוב כמו שכתב' השור ש"ם ס"ג קכ"ט וכשהוא
מדר"ת שם סע"ן ול"ן כשם היוכא שהשם שחלה בגון שהגליות מרבלוקת
לין פרוך לכותבו ושיכו שתם יהודית ויקוטת וכזה ים תילוק כין הספרדי'
לאשכנזיכי שחשכנזיבי לין קורים כלל ליהודית יהודית אלא כפרשת
קורים לותה כשם יהודית שכל כני ספרד לוחיהם ולקרית שתה יהודית
ומה שכת כה כותבין כך שתה ואלו שחכיכו כנגן יהודית וכלוחות
עיקרן כלו לין שכלדים לשיות שכע"ם בשתקעכו כיניהם שהנו לקריות
כשן ודוק ושפת זכריני לכלות שכתב כשום ס' סיה שתתים מופת ·
לזוכיכו כתוב"ם שכוכח סי' **נאליה נ'והרה · נזאלה ·**
נוסנה שם זה של נוסבה תישתעלים
שם כותבין לותו **נצנה** ונקודה על
הנ"ל. **נינטול** · כתב התכלל שבכל שם שהוא לקוס
שתם יהיו כותבין כשוס שכשם שה שכך רגילין לכתוב
היוכים ע"ם כלולן · גס כתב כי שם שכולה רבקולה שהולה שתולה
כחלף לכפוף ויבתבו שתם דמקדית שבולה וכן כל כיוצא כזה ·

גוטלה תשבצות ·

מערכת אות הדלת.

דולסא · דברה שמי וחו · **דיאמנטו** לקיית עיין
עוד שתי כוסחאות שם דשתות **דיואמנטי** כשבי יודין לחתר הדלת
דיאמנטי כחלף לחתר שתם **דישואדא** ·
כ"ש כשא לכפוף כשקום ש זלף ·
וכ"ש בזין כשקום שעין והא כשקום שחלף לחתוכה · **דראזיל**
דמקדית **רוזא · דונה · דונא** כן ריחית
כיוצא שתר שלית קבלה שכח שקום

ניטין

לויבעות מ"ם שת"כם חוכח כחלף דמקדית **פאוונא** וכתבו כניטין
ת' כשם דומה לבד וח' כשם פחוזנת · ככלי שם שבו
דולקאדא כ"ש כיוד לחתר הלחד והא כשקום שחלף לחתוכה ·
דניאל ים לשבשך היתך כוחכין לוחו כנגם שת"ש
שבכלל ם' דכיתל כתוב כיוד כין שמן וחחלף ודיוד כקודש
ת"ת כשתון נ' כתוכים כלפ יוד ושיתכם כשתר כיתקבל הלחד ושכיקוד כחלף
וכיון שכל העולם קורין דכיתל ואין חיוד כרגש' כשכתוב שבשם הוא
השם שכתוב כלפ יוד ועל"כ צריך לכתוב כ' ניטין את' דניאל חיוד והא'
דנגלל שפר יוד וכן היה שעשה כשבי שדרלם שם וכתב כ' ניטין ושתשם
זה לשון זה · שלשתי ב"ש שחלה כל שכתוב כתוב עוד נם שלשתי שם'
שלניין' כתיבת יד על החלף רפ"ו וכין מון לחלף הדגש וזהו שחזיק
חיוד כן' חלה שכיתקבל לכן כרחה שתין לפקפק חלה לכתוב דכיתל
כיוד כשפשטו · ועיין שם' שחת הניטין · ומזה לקח כחלף
דיתחתבי שכ"ש לעניל · **דוראנתא · דיסיאדא**
דהבי · ש"ש ל' כתב
דר' ל' תזהכת כלשון שרבי · **דולציטא**.

מערכת אות הה"ש.

הינדיל לפי שקולת כיעדיפה כשם היכדיל כשקום לשיתף
ובשבית ושפתח כשביר לחתת וקלוות קלוחיות ושתתקע שם היכדיל וכתב
לשתנרם לפני חרוגו שרב שוקיף ושתב הנה קלוחיות שתתקעית
היכדיל. **הירמוזא** וים קורין לוחה פירוחות · עיין בפשנ ·
הדסה · הנא · כ"ש כשוחרקים
הנה לפי שכן כוחכין כשרבי · **הלל**
כלפ יוד · **הילאל**.

מערכת אות הו"ו.

וולוודא ב"ש כה"ש **וונטורא** כ"ש כהא ועיין בשם"ם ·
וידאל · וונוטה ·
מוהלוקם ל' כתב וילוחת כוין ולא ככיית
רפוים · וכן פרוש לי שכשנו כירושלם תו' ועיין כשם"ם שכתב שכשנו
שכשיתי שלל"ת כתוב ככיית **בילוודה** שעומדת כשתו פשם ·
וידא וארדה וכשתב ישתעל מפשר כתיבת פ' הוא
שפר חלף **ורדה · וורטאוזה**.

מערכת אות הזיין.

זוי כיוד שקולי וכ"ש **זלוי** ב"ש יודין · **זוסמן · זהבירת** ·
זהרא וכ"ש **זהרה** כשה לכפוף וכן שפשטה **זעליקמן** ·
זכרו שם שכם חשכין
כנשתל זכרי שזוח שם שכם · **זושטא** שם חשה וכן כל זכ
כשבי תוריכו הרב · **זאפירה** כ"ש **סאפירת** ·

לשולוקם **זמוריזה** וכערבי נכתב **זמרדה · זהרה**

כשה לכפוף וכ"ש **זאהרה · זיונה** וכערבי נכתב כשה יוד ·
רחיתי טוטם נם תשלוכיקי כתבו **זונבול**
כמן קודם שבית וכפי כלל הלועזים לעולם קודם שבית
כוחכין תם **זישטאמבול** לח תישתחכול וכעזה כחתר כתב
לעיל תעיף ת"ת ת"ש זל עזים ·

מערכת

מערכת אות חמת

חמודה חנולא כ"ג בהמ"ל ויבחר כהמ"ל ויבחר כמ"ש
חנובה חלפון שמות שנטי
חכו למהדוקס עוץ
חוסנה וכערבי תמר ומן חביבא
חצירה וכערבי נכתב בהמ"ל
חמאמה חיוא ים למסתפק תם הוא ביוד
אחת ורואין היאך הוחם

מערכת אות הטות

טרנו טרינונה שאוום שם ערבי וכן בכתב למהדוקס
טרנונא מאנטה טוביה מן הסתם ורואין אם בקיא
טוביה ולמהדוקס בחקירה ראיתי נט כתוב טובה למתקרי בונה
בת פנחס טודרוס

אות י"ד

יוטלא כ"ג בהמ"ל יבנש יוסף למתקרי שבני
ישמעאל למתקרי מליקו ידידיה ונתן
אחיכה ויהונתן ים לכיתות ב' בית חוסם ולו עולם לקרות בתורת הכתוב
שהוא מחזיק לעצמו ים למתן בכל בפיקות הסמוכות
יום טוב ושם טוב וסימן טוב בפישה אחת ובלא
הפסק כיוצא בהלא אות ועיין שם בהמ"ל ויטלא יבוט
שם בהמ"ל יקוטא ולמהדוקס רחיתי
יקותה יש והא לכתוב וכערבי נכתב יאקותה בחלם אחר
היוד יחויה וכתב ערבי יחידה
בחי"ת יחיאל יהודה
וכיוצ"ב מיין בשם בהמ"ל וכמו כן יצחק
וביוצ"ב ירמיה ואיכה ירמיהו ישעיה
למתקרי פארגון וכ"ה פרגון חסר הלף ישעיה
יששכר

מערכת אות כ"ף

כרישוידי נכ"ה הבי יודין לכתוב אחר הדלת ובלא יוד אחר
הוא"ו כרישודיו בוגדי בודי

כורשנה כ"ה כמקום הה הלף ובנוסח התשובה כ"ל עיקר
למהדוקס באסכיוה ובכתב ערבי נכתב יוד
וקודם על הכף התשובה כדי שתקרא רפוי
כאטביה באוינדה וכתב הרעני נכתב בונדה
בי"ת כערבי נכתב באץ בחלף ונקודה על הכף באמלת
אלחסן כליפה בלפ אלה נכתב כמופה מחתיו ונראה כי
הלא"ף הסופי למחר

בוף תיבה מיבן תולין לומר שהם שבי שמות כל שיכולין לומר שהוא שם
לאחם ה' שנקרא כן וכו' עוד וידעתי כי ים לחלק מזה לזה ועל
כהחתק תחרתי כך לכל לדעתי ברוך בשם זה הפ"ה בשוטה כדי
שיודיע על בוף תיבה ויהרבוי יען משמע שם זה בערבי דכוונו לומר
החזיר השם וקורין כך לפי שנהלך אחר מיעוט לחזיר שהחזיר השם להם
זה קשה החחר שמות וה"כ מוכרח שיהיה שבי תיבות וכמו שכתבנו לעיל
השם ה"ה זל בשם בליעה בסיף ל"ל ברושפא שמכונת אורא
כך רחיתי נט ה'

מערכת אות למ"ד

לידיסויא למ"ד יוד ללף יוד סתם שבי יודין חלף כך נכתב בפני
יוהרעו הרב בל' יודין ועיין בשם הפ"ה וה"ל בסיף ת"ל
ליתרו לונא לעאל מהדוקס לידיסוא
בל' יודין לבד לומברו לטיפה מחזרם בשמות חישלויני
לאיורה שם חשם

מערכת אות השם

מינקלין מיבלי פאיור שם חשם ונכתב נט בפני
הרב דמ"ר כחשן כך שמעתי
מכלוף משה שם חאבכזי הלקט הק"ת לא ידעתי
מה ר"ל מיקה לא הוה מיכר בזיה
בקונטרים הת' כשוף לי הזה אות אחת דהיינו ה"ה כת"ש
אלו לי הוה בתי אותיות הלת ויו"ל מושקה יסבר יוד נם בשם זה
לא הוה מיכר שם בסוף התיבה אי אות ת' דהיינו ה"ה
כחבר בתקבי אלו לי הוה ריש ויו לפי שרגיל ההא היה בוטה לבד מון
בגורת יוד מרחבה ובשל הרב מורינו פירוש השם וה"ל שהוא
לשון ערבי וכ"ל מכחר הבנות מנרה חסר ונו'
מדללה שם ערבי חסר יוד בל עיקר
מלכונה מירה מסעודה מירא
שם חשכנז מלבה מהדוקס מזל טוב מיקנה
מבעודם מדיללה ובערבי נכתב חסר יוד בל עיקר מליחה
מכלוף מתתיה ושם כתב בחלף בשר מהדוכל מי'
כ"ה דף כ"ה

מערכת אות הנון

נוחה נצר שם ערבי נוגמה שם ערבי כיוצי לכוכב
מקורין הספרדים חים
נהמה עיין בשם ה"ה ולע"ל בוף דבר נראה לשמוע
מודי בשם טריליית אנת דמתקריא
הכתוב שם יכתוב
נהמה וכשר ורחיתי לה"ה זל בכתב
שם על שם זה לכרים עתיקין ולולי שעל כוב זמן הוגרך
הספר לבקרים ועניבה והחומן לה בזמר בכל תפחית סרבדים והמובן
מתם שבחבת כרבי חיללין הוא זה ללבן שיש מתנגם בחם שרוצין
בלחוך מהרכיבו"ל ומתרגומים לענין נישין כי לה נבלה חלינו מדבריהם
כמ"ם הלת' בחזל בדים פרושות עוכרין שהרבן ורם והזכל רומים
ולה קורחין וכן בכלשים חוסך יעבך סוכל לחסוך יהבוך וכתב שהם היו
בעלי הלשון והיו יודעין עבייהם ומה כתבו לחתות הרי חבינו בכתובים
בון בחקום למד לשכח בשכח בחיסון בחותיות בכם בשל שלמה
והרבה כיוצא בזה ומי יחבר ערוך לבו לעשות כיוצא בזה בספרים שהביא
שם מהדיוט לל שהשלימו דים בלחן ויחדרן ויסעדבו ישערבו והרי לחתרן
בחקום לחר שם חקח חחליף לבל ברים שקח חתרים חת העולם ה"ב

קודסויא כ' יורין וחלף במקום ס"ת. **קונדיסא** לשחלוק **קוריד'א** · **קומפראדא** וגם בקונטרים כתוב לה תתכרר לי אם תחר הדלת היה הוא לו חלף כאן שכתבתי: **קאלומירא** · **קמר** · **קורטיזא** · **קאמה** · **קמרה** · **קונסולא** ורחיתי נט מקוסטנכה להמסר כמכתבה מסמך

תל"ט בתוב כו בחתם דמתקרית קונסולא ונכון.

מערכת חות הרים.

רוינה · **רוזא ריקח** · **רושא רוינולא** · **רוזולא** · **חסא** ככל ג' שמות חלו עיין גם ס"ג ותמצתם תוהלקים **דוקא** נחלף **רוינא** ג"כ ·

מערכת חות פסין.

שולטנד נחת לבסוף חלוכה דכ"ע · **שבתו** · **שטרוגילה** רחיתי למוהרוט חדש כתב **סטרוגילה** על בתסוכית זחכת בסוף כריסה והה בסופה וזחכת תקרת כתב סטרוגיל בסין כריסה ולמד בסופה עיין ס"ה מסחלתיו מ' זת · **שטשו** · **שתרו** · **שול** עיין גם ס"ג · **שאהי** · **שטמטה** רחיתי למוסלוט ס"ה מ' זת דכת' סכות **סטמטה** בסמך נסמס זה קריחתו תסטמטה ותע"ם כן כותבין סטמטה · **שטרופולה** ומוסלוט מ' הכן כתב סתרופולה בסמך ובקריחתו · תסטרופולה ותע"ם כן כותבין סטרופולה · **שראפולה** כמקום שחיכם מורגלים בלעון רומחיה וחין כאלי הלעון מצויים שם ונסתכת שם תסטרופולה וקורין לה ם תחפולה בותבין שרחפולה מוסלוט שם · **שטמו** ומוסלוט מ' הכן כתב שקריחתו תסטמו ותע"ם כן כותבין **סטמו** · בסמך · **שטנו שרה** למתקרית **סרלן שענדלן שקלוונה** · **שטשולה** · **שבתיד'** · **שאלוה** · **שאזונא** כן נכתב נפני סרכיט סיהב לל וכ"ל דהחי עדות זכך נכתב דקחתר חיכן מסעתק סרחטון · **שקרא** · **שבאתיא** תלח חלף וחלף לבסוף **שניורולה** ·

שאקרה נחלף תחר סמן והח לבסוף וכחרני נכתב סקריה ס"ן קוף רים הח מלעון נהוכח · **שג'ויה** וכחרני נכתב שג'ה כחר יוד ונקודים פל הנייחל · **שלום** תלח ותם כתב תסר פסול · כ"ח שלם תסר ותם כתב תלח כסר ופעם ה' נתקבלו תכתי בכנו ירושלם הן' לתת נפ ועלתה הסכמת כולם יחד לכתוב שלום תלח ותחרו שכן הסכימו תכתי קוסטנדיכה ונקפת תחכתי מצרים · **שחאדה** מחודש וכחרני נכתב **שחאתה** כתיו בתקום תלית ·

מערכת חות תיין ·

תיופבטי למתקריח **פפטו** כ"ח פעם תסר ותן **תמר** למוהלוקא **תרכיוד'** · וכחרני נכתב תרכיה כתב יוד · ותם כתב **טרביוה** נסיות כסר וכן כל כיוצי סחוח תחוכח תחר חין להקפיד · כן כתב מהרם ס"ם ח"ם מ' קע"ג ·

מערכת שמות החדשים · **תשרי** · **מרחשון** · **כסלו** · **טבת** · **שבט** · **אדר** · **ניסן** · **אייר** · **סיון** · **תמוז** · **אב** · **אלול** · כסם הירלנ' **ירושלם** כיך היה לענין סכיות סכתים · **בצפת** כותבין פה תעירה נפת סכנליל העליון דעל נהר **דולבאי** יחכת · **קויטנדיגה** דעל בוך יחת רכס תוחכת · **שלוניקי** נלח חלף בין סין ללמד כי כך מקובל מהקדמונים דעל כיף יתך מוחכת ותחיתי מעיכות ובחרות מסתפקת · **וינזיד'** מתח דיחכת כיחת · **מוראן** גם כן · **אמשטרדם** למתקריח חמיסטילדום דעל כוף יחת ונהר חמסטיל ונהר טיח מוחכת · כוללחק כתנו לכתוב בכוללחק חל קחדים הסמוכה לפסטט · מפרים דעל נהר בילום מוחכת · כח חחון דעל כיף יחת רבח מוחכת · ויסיד דעל נהר בילום מוחכת וכן ממ"ח ותיבות **אלקאהרה** כולם בתיבה חחת · כל שם חלקות מסס יכי כותבין בסופו הח בחו בלעון הקדם וס' יפת חלהים לנפת וכו' וכל שם הקדם כה"ח לבסוף ובי' מעלין בקדם ולח חורידין · וכל שם לעז חו תרגום בחלף לבסוף וכך בשם חשבכי בחלף לבסוף ובי' וח' תרגום שם ערבי נהח לבסוף · ועיין בשם מיכה וכבר הקדמתי שבשעת מעשה בריך לעיין בל לבר ודבר בהקדוק קל ובחחר לי זכות הסתפת והזכרת חברים בשת בפני עורי הסזלחות תחר לבם פתוח בתפלתו שלחולם לבריך חוכל מתוך פחולת ותת חחר ובתחנו בן יוח הקדוש

תמו ונשלמו השאלות והתשובות בולם
שבח לאל בורא עולם

מפתחות משותפות פתוחי חותם במלותם על ארבעה טורים תכלי זכרון לבני ומרחל והוא כל מבקש ימצא:

אורח חיים

הלכות ציצית

מחא

ב״ב כשמעטפין החתן והכלה בטלית אם יברך:
קס״ח אם זה לברך על טלית של פשתן:

מחל״ק שני

ס״ג ע״ע עיטוף הכיסוי כיצד: ומ״ש
קי״ו למען הב״ה ק״ט נבי טלית של פשתן:
קי״ז עוד אם נבי הטיל ציצית על ציצית
קי״ח מי שנפסקו זעמה לו חוטי הגדיל ואין לו לחזיר כיצד:
קנ״ג מי שנשל טלית ע״מ להניחה וברך וקודם שכיוס הברכה נתבר מה תקנה יש לו

הלכות תפלין

מחא

נ״ב שבח ולבסוף תפלין של ראש קודם של יד אי ערוף טפי להחזירם ולובשם כסדר: ואם על כלל ראשון מעבירין על המצות להקמיח:
נ״ד אם יברך פתוח על התפילין: ולק״מ אם בהניח דכת׳ הב״ב דכיכית ותפלין כיכית קדמית.
נ״ז רומז בעיניו וכ״ש הני הפסק בין תפלה דיד לראש:
רנ״ח למתפלל ערבית בטלית ותפילין:
דנ״ט בש״ס הב״ד דפ׳ קדש וכי יביאך עושין בקלף דק:
רע״ג בני מעוט דקים יבשים כיתן חוטין מהו לתפור בה׳תפילין:

מחב

ב״כ הניח תפלה של יד ובשבח להניח ת״ש קור׳ שתניע הקכיכה בשפר הפסיק ברוכר:
ב״ט תפלין שנמצא בהם קדור והוא חוור בין תובה לתיבה טיעור פשה חותיות:
קי״ט מי שהניח תפ״ל ולא ברך ובא בתוס.
קכ״ד מי שהניח תפ״ל ובשבח להניח תפ״ר נפסקה הרצועה והבית לאחרת אם יברך
קס״ו המוכח תפלין מוכחן בבניכה.
נ״א אי מותר להפך רצועה של יד מלמטה לע.עלה.

הלכות קש

מחא

ס״ד כהן הקורח ק״ם אם יגע את כפיו: ולקמ״ל על ר׳ שהיה מתפלל ורוח תיכוך מהפיל תפלין לדרכה והפסיק בדבור כיצד ועשה:

הלכות תפלה

מחא

י״ז מה שא״ץ בקדיש ואמרו אמן מה עניינו ולמה אינו אומר כן בתפלה:
כ״א אותן שהיה בבה״כ ובשעה שהגיעו לומר תחנונים ונ״ל יכול אי שלטון בת דרך חלה.
נ״ח ש״ץ שפיים מנן אחריהם והתחיל מיד ח״ג אם ים לעשות עור אחן.
ע״ב מי שלא שהל מטר בלול ז׳ בחשון אם מחזירין אותו:
ע״ד בני ח״ל הבאים לא״י כיצד יתנהגו לענין שאלת מטר: ולהקמ״ח בבני חו״ל לח״ל:
פ״ד אם מותר לעבור כנגד המתפלל כשיש מקום גבוה ט״ו ורחב ד״ט לפניו:
פ״ה מי שנזדמן לו לעשות אחן על ב׳ דברים אי בני בחדר:
צ״ד אם מותר להפלל בבריכה.
קי״ז מה שכת׳ בש״ע בי מו״ שאם קדם זקף כשופיס למתיר לאוריס שלא יברכנה אם מהב עכשיו
קפ״ג שכור שמכיר בעצמו שיוכל לדבר לפני המלך מהו שיתפלל
קפ״ד מהו לברך הנותן ליועץ כח.
קפ״ה אם אל בח״ו והוליכוהו קומטיות בחרבנו בב״ת.
ר״ס בהא דכת׳ הב״ד דכל הטועה ומזכיר מחורע מאחר ואי בתפלה שלא בזמנה לא הוי הפסקה.
דס״ב לדעת הי״א דכשהזכיר של ומטר אין צריך לחזור אי הוי דוקא בהזכרה.
ו״ס אם סדרוהו ההוא דהזכרה כ״ש לקריב בנשתכח

עיי הח דיפתן עולה למנין :

מה׳ב

ג כונת עז כחמר וקל כנשר וכו׳.
ד כיצד ותנהג לדם במערתיו המפריחים לוחו בבקר. מפוש במה נחשב הוא
מ״ח כיצד ועכשו לחברי רבים אפי׳ קדים וא מקדיש לחבירו:
ע״ש הנכרך לקטנים אם מותר להתפלל :
פ אם מותר ליסב כפ״ת חוזר התפלה :
צ״א מי שכשכך בתפלת שבת והתחיל לחתה חוכ ומיום בברכת המנים ואז נזכר שהיה שבת וכתן דעתו שהיה ימות החמה ושלל בשמים מהו :
קכ״ב מה שמתפללין על הטו״פה אם יש חפש :
קכ״ג ש״ץ שטעה במקום שמחזירין אותו ולא נזכרו עד שכתפזרו : ואם עברה זמנה אם יש תשלומין לשבור :
קכ״נ לילו נוספה היא היסרה ברבדי הרמ״בם בענין חזרת ש״ץ בלחש:
קס״ז א׳ עכשו קק״ק ועדיין ש״ץ היה אז״ו וקרא זא״ו :
רב״ד הא דאמור ליסב נגד המתפלל אי הוי מן הנדדים כל שהוא רואה ולקמ״ח :
ש״ז מה שמפסיקין הש״ץ לאחר תפלה קודם שיאמרו תתקבל וכו׳ : ולקמ״ח :

הלכות נשיאות כפים
מח״א

ס״ד כהן הקורא ק״ם אם ושא את כפיו :

מח.ב

קכ״ה כהן שעתה יין בתוך השעורה אם נוטל כפיו :
ש״ו כהנים שלא התחילו כ״ב עד שעמיים ש״ץ המברך אע״ב קודם שיסיקורר גלוי אם וברכו

הלכות קריאת התורה
מח״ב

קע״ב מנהג טוב שקורא א׳ בש׳ שני: ואחר כך המפטיר:
קצ״נ הוספת העולין בשבת וכו׳ :
ר״ח ר״ח שבת שחל בשבת ושריכין הרבה לעלות לש״ת:
רנ״ג הא דאין חשש לשייר בש׳ של ב״פ :
רנ״ה הקפת ס״ת פתוח בכל שביבות בהכ :
רנ״ז השיב ידו שכוית לעול שי׳ רנ״ב :

הלכות נפילת אפים
מח״א

כ״א חתן שהיה בבה״כ ובשעה שהגיעו לשיר תחנונים ונפלת אפיס ושא אי אזלינן בתר התת חלה :

מח״ב

קס״ח תיכוף שכולר שהגיל אם יש לבטל נפילת אפיס כשמטיפין :

הלכות בהכנסת
מח״א

רפ״ד שהק״ש אם מותר לשעות עין הפרוכת כשעו לבימה :

הלכות נטילת ידים
מח״א

כ׳ שוהל שכתוב בש המילה בידו כיצד ושל ידיו לאכילה .
כו״ א׳ שלא היה לו פנאי ליטול ידיו ולקח שמוקים וברך עליהם וא״ש שעשה הפת שפלהם: ודין מי שהיו לפניו שבבים ולחמניות ושבב לאכול שבבים עיקר וסיים בברכתו בש״ש ותכף כשלך לשעות שלחמניות עיקר שה דיבו : ושהק״ש בכללה דבטלה דעתו אכ״ש : ועיין כשלך אם ובטרך לברך : והיוא דשלשן שי׳ ב בפת הבא בבקשן שהיה בדעתו לאכול שעט וכ׳ :

מח״ב

קכ״ו הנוטל ידיו ולא כיון לשעורה : וקיבו :
קכ״ח העוסק בידיו אם צריך נטילה :
קכ״ט הספקות שטהרו חכמים שיש אם יש לברך עליהן :
ק״ל בש״ש הטור כי ק״ש שפק נטל ידיו טהור :
קל״א א׳ היה לו שכה על שבבעו וכרך עליה שמרטוט ונטל כדיבו ובתוך השעורה כפל השמרטוט : וקלב וקלג :
קנ״ח כלי שיש לו ב׳ פיות א׳ גבוה שחבידו אם שיתר לשטל שם העליון :

הלכות

הלכות ברכות

מח׳א

ש׳ על הקלוי מה מברכים לפעמים ולאחרונה: ואם יש בו מפוס בעולי בויס:

ר׳ הלי״ה תרדיונטי מה דינו: גם לעכין קידוש. ולקמ״ח ברין גוי מבג״ע בפתן מעל פי׳ כלוחית היין: ואם עולה לאותם ר׳: ומבג גוי בת״ש: ואופן עשיית האוזה מל הלכלה.

ל״ח זיקין וזוועות כמה יהא באיסם וניחזר ויברך:

ל״ט חורז מבוסל מלא כתעכך כיצד מברכין תחלה וסוף.

מ׳ מי שברך המוציא ונזכר מלא ברוך ע״כ:

נ״ח לאחר לא התקינו לומר הטוב והמטיב במקום שהחזיקו ברגלים.

ס״ג לבטיח שחוקקין בתוכו והיה למים כיצד מברכים עליו: ועל חותם שבמערים.

ס״ו עיין לעיל בהל׳ מ׳ שבכתב.

פ״ו חולה שלקח שם המפלבל אם יברך ע״כ פעם: ולקמ״ח גם בברוח: והחיוח דחטיל מוס והמיח רעתו.

צ״נ המוכן לי מוכיח ונרחב׳ לם. ולקמ״ח.

ק״א הטב׳לקו פיח בו פם טוב אם יברך עלה חריח. ולקמ״ח תשובה מהריף שחותר לשפוף בשבת:

קכ״ב הבחים לא׳ לחר שברכו דיין לאת אם וברכו שהחזיקו.

קכ״ד מי שאכל על השר״ז אם יברך עוד שהחזיקו על השלר ג׳ופ״ה.

קל״ו למה לא תקנו ברכה לעשה ברכיו. ולקמ״ח למה ל״ת קודם ברכיו.

ק״מ מי שברך על הפרי ואחר שאכלו תוך כדי דבור חשב לפטור כל מה שיאכל.

קמ״ב שתירת הב׳ בפי׳ קע״ח. ולקמ״ח בפו׳ קפ״ב עיין בפנים.

קמ״ג שפק אם ברוך שלא שהו לחזור. ולק״מח

קמ״ח כיצד יודע שיעור עיכול הפירות. ולקמ״ח.

קמ״ז בהא דיחזור למקומו ויברך.

רכ״ד שהו לברך ברכה שלא הוכירה בגמרא.

רכ״ח אם ברוך על הבושר שהחזיקו אם יברך על העבבים.

רל״ח מי שברוך על הגבוכה בפ״ח.

ר״מ הא דרושה כשני שברך שהו

רנ״ו מי שנשתפק בברכה כיצד יעשה.

רנ״ח מי שאמר בדוך אינו שלא הזכיר מלכות.

רע״א אם השברך עולה לשבעה העשרה דבעי לאודויי בשפויהו.

רפ״ח שהקמ״ח ברכת הגומ׳אר היוצא בשילני התמרים.

מח׳ב

כ״ח מלין דשפיק בידיה טשב אי שריך לשחזי פני או כין לבריך.

ב״ד ברוך על עבי בשמים עשבי.

ל״נ מי שברך ואין חוכלין לפיו קודם שיטעום החוך שהו שידבר בעניו שהיו שהשעודה.

נ״ה שה שמשחיושים ב״שי ב״שי על הארץ ועל המחיותיה וכן על הארץ ועל פרי׳ גפנה אי שפיר עבדי.

נ״ו מ״ש חון שברכין על הבשמים ש״ט שחל אחר השבת.

נ״ש החוכל מלוח בתחילה ופת עמו אם אכל חין הפת כדי שביעה שהו.

קש״י ירקות שיש בהם ריח ונאכלים כיצד שברכין על הריח.

קמ״ו שי שיש ברוו ש׳ברכה יש לו להרהר בלבו:

קמ״ז שי שאכל חבי זית וחזר ואכל ח״ג תוך כדי אכילת פרס דלא היה בדעתו כשברך על הא׳.

קמ״ח ה״בוש׳י קצ״ה שאם רשות הרבים שפסיק ביניהם דיין שפטרפין.

קמ״ט אם ברך על היין בפה״ע שהו.

ק״ן ב״בי סי׳ ר״ב בפי׳ שובלות שהוא שין פרי ולא נשמר ביאולו וכו׳.

קנ״א מ״ש הר״אם דשיש שפבעלין לאולה שברך עליהם שהכל.

קנ״ב שוכל דבר לשפר שפני הפבנה אם שברך.

קנ״ד למה ברכת שלש שיכה פוטרת שעין ג׳. ולמה לא התקינו לפועלים שעין ג׳. ועור שם בהחיוח דהוחרה בפית בבלחום. והוחרה שבת.

קנ״ה בהא דחביב קודם לו שוקדם בשפוך כשיעבם לפניו.

קנ״ו מ״ש ה״בי סי׳ ר״ש ריב דברי הכלבו בהא דעיקר פוטר הטפלה לו הוי שברכה שלאחריה.

קנ״ז ההוא דר״ש הנוחה דירושלמי רב אחר שריך לומר אתה ושמוע ש׳ון שריך.

קע״ז במ״ש הב״ח דשברך שבתן ש״ח לעוברי דרכו

הויכו ברוחה ע"ז עמה ·

קע"ח הרוחה קבר אבוי אחר ג' אם ובדך ד"ה :

קע"ט קהל מבכו וקכו בה"כ אם מברכין :

קפ"ד מ"ט קומה מברך על הבר בש"ע ולא במוצאי יוה"ך :

קפ"ג אם יש טעם לזה מש"פ מחיינו נהנה מטעם הריח דמברך :

קצ"ב למה אין מברכין דיין אמת על אמת לוט :

רכ"ז מפק אם אכל כזית דגן בבדי ח"פ :

רב"ח הרוכה לאחות ממחר מסקין בפעורה :

שי"ג מי שנסתפק אם אכל כזית פירות תוך אכילת פ' אם מברך בכ"ר :

קס"ה ההוא דאמיתי מברכין על הריח ממעלה תמרתו :

הלכות שהחיינו והגומל

ועור מאד ברכות

מח"א

ה' הקונה כובע או אבנט אם יברך :

נ"ח אמאי לא התקינו לומר הסוב והמטיב במקום מחיינו ברגלים :

פ' מי שברך מחיינו על ב' מיני פירות אם יברך עוד על פרי מורכב מב' :

ר' אי בעינן מיומא דבר חמוד כדי לברך :

ר"א אם ממע חוץ לעיד ממלך לו בן ובירך הטוב כמירחה הולך אי מברך מחיינו :

ר"ב מתה לחתו ורחתה הולך מעה ר' מחו לברך:

ר"ג הוכח דאוכח אחי ממעטין בחלקו למה יברך הטוב :

ר"ד אם היה בעיר אחרת כמת אבוי אם יברך :

ר"ה חוזו מברך תחילה הטוב או דיין :

ר"ו קנה וחזר וקנה : ומחליף כלים מהו ד"ז :

ר"ח קנה כלים חדשים ולא נהנתם בהם ומכרם וחזר וקנאם :

ר"ט אמאי אין מברכין נותן טרף לחפים על חמה ולבנה :

ר"י אם וש לברך חכם הרואים על ר' ·

רי"א למה ביפרש אומר חלק ·

רי"ב על כמה קברים מיפרש מברך · ולמה אין מברכין על קברי הצדיקים ·

רי"ג אם בא לו כתב מחבירו החביב מאמת ברחיתו מהו לברך ·

ר"ך חבירו מהלך מן העיר ובתוך ג' קבל ממנו כתב אם יאמר מחיינו ומ"מ כמובא :

ר"ל מי שלא בירך מחיינו אם יברך בהכילה

מנוה :

רל"א אם בירך על הגינדאם מחיינו אם יחזור לברך על הפרי מאם:

רל"כ אם יברך מחיינו על יין חדש :

רל"ג פרי המתחדש מעכה לעכה :

רל"ו ברכת הפרי ומחיינו חוזה מהם קודם :

רס"ה הרוחה פרחה כהה אם יברך ש"לב :

רע"א עיין לעיל בהלכות ברכות עם יתר מהם דמייכי להלכות שו :

מח"ב

א' מי שברך הגומל וחזר והלך לבה"כ אחד מהו שיחזור ויברך :

קס"א אם אמה תברך הגומל: ולקמ"ח :

קע"ו מ"ם הב"י דכלים חדשים אלא בפתחם בהם אם חזר וקנאם וכו' :

רנ"ז מהו לברך מחיינו על התרוג :

הלכות המוציא ובה"מ

מח"א

פ"ז הו עדיף טפי לומר ברכו או נברך :

מח"ב

קפ"ח זקן אחין לו מכוס וחביב לו תמצעות הפת מהו :

קפ"ט כוסחת הטור בהיות דאם מקופח אם ברך המוציא וכו' והיות דברכת המזון רשות :

ק"ץ הוה דנזכר אלא ברך המוציא עד שגמר מעודתו :

קצ"א מפני מה תקנו המוציא בה"ח: ולקמ"ח :

ס"ו הא ר"ח דבתר תחלת מעודה אזלינן עד מתי : ו'מז :

רע"ו מפק אכל כמיעור אם מוציא למי שאכל ורוצי מיעור :

רע"ח מפק אכל מפק לא אכל :

כברכת הנשמים

ק"ץ מי ומי יברכו על הנשמים :

קצ"א מהו מורד חתן לקרות כלה :

קצ"ב כיצד יתנהגו בברכת ההודאה :

קצ"ג מ"ם הש"ע מי' רכ"ח לעפ"י אלא ורדו עדיין כדי רביעה :

עצ"ד למה תקנו ר"ב ההודאות :

קצ"ה היכי דמי פורתא ההוא דההודאה :

קצ"ו דלח מבי במותפות אסת ובניו נבי במיתה:
קצ"ז הה דאין לו מותף בעדיהו מבדך מהחיונו:
קצ"ח הרמב"ם בפיטת הרוחה שח לודי ואודי דאחד מיחזק:
קצ"ט לאתי נקט ממעות ובפורות טובות לעין רבים:

הלכות שבת

מחא

מ"ה אם מותר לטלטל בהמת חיה ועוף לתיומך למחוק בו בשבת:
ס"כ מי מבדך על החזן מאומר בשבת אם יש לחום מקום מאין להתפלל בו:
פ"א מהו לנאת בכום של מעות ע"מ ע"ח:
פ"ח הה דתכן האומר מע"מ מה שאבי פתיד להפרים למחר אם ושאל תבאי זה מתחלת השנה:
צ"א אם מותר להתעטות מעות בשבת ויש:
צ"ב על הנוהגים להשהות בבה"כ אחר חצות בשבת:
ק"ף חולה שבריך לתרופלת ח' וביטל כ':
רמ"ז כמה מיטר מתן כר שבת: ואם כבה תוך שנו בהכלה מהו:
רס"ו מ"ם מבטל ואומה דבשוכן כמיטר בשבת ובזורע מפיטליך ע"ג קרקע:
ער"ב הרוכה לערב ח' שפיט מבר ח':
רפ"ג מהק"מ בעכן טלטול המולחן מעלת הכר בשבת:
ק"א מהק"מ תשובת הליוף מיותר לנפוף בחוטמו העשב מקורין טאבקו:
רצ"ה מהק"מ אם בחזקות סיהודים בבתי הגזים מותר לבכות בשבת:
ג"ב בוחו בלה מחותרים ע"מ אי הוזק קבלה:

מחב

ש"ם חיכור רחוקת פניו ידיו וזקנו במי הוורד:
ב"ו מהו לפרום מדין בפני הבד לפתם מטתו:
ב"ו בית שיש בו אור ה' אם ובמקום אחד יש כר מהו לקרות לאורו:
ל"ז ישוב ידו מכות עמ"ם לעיל בח"ל פרע"ו למה חילקו בין זורע למבטל:
ל"ח אם מחללין את השבת על חרם פוטה!
מ"א עבד מכתב בידו נט כתובת קעקע מהו מיכח לר"ה:
קע"א מי מחין לו יין לקדום ליל שבת ומתתון

מיהות לו למחר:
קפ"ף מע הב"י בפי' רמ"ה בבור ולי הוה מתיר בתמי מקבלו בשותפות וכו':
קפ"א מ"ם הרמב"ם דיעל על הפתחים לנר שבת:
קפ"ב מ"ם הדוקח שנוהגים לכבות הקטנים בפני הגר בשבת:
קצ"ג הוספת העולין בשבת: ור"ח:
ר"ד החיוב דשוחט לחולה מותר לבדיקה בחומרא דוקא מ"ט:
רנ"ך מיש שים עליהם קפ אם מותר לנשוא בהם כדי לפלקס ולשתות בשבת:

הלכות רח

מחא

ע"ח מי שנזכר בתוך התפלה מחוך ר"ח ובשהפלגים נשתפק אם הזכיר: ולקמ"ח:
רל"ז אם זל סיר של חול בלח:

מחב

קפ"ה למה לא תיקנו סדר לחר בקדיחת ס"ת בלח:

הלכות פסח וימי הספירה

מחא

י"א חשיש שטוחכין ברחיים של יד ח"כ להתיון יוסי לגום המבה:
נ"א הלשמבה וכשחר מחיומץ ולח"כ חשב לעשותם לבו:
צ"ז אם כדיך להלבן מי בשם שלקט מהחויר: ולקמ"ח בשעת הדחק לא עדיף יין לו מי מעיון:
ק"ב פירוש דקיוס עד מאד מה רוכס בשבח: והמקדש בהם:
ק"ג דמ"ד רחמץ חוזר וטעור אם קדש ומילק את החיטור קודם פסח לו לחריכן דטעמו חוזר וטעור: ולקמ"ח במהב אכילת המזוד: והיכא דהוה מהב אכותיו: ועכין כלים של טהב היתר לתי שמהב חיטור: ודין אכשניו ובעה"ב: ובבית החשוד על החיטורין:
ק"א הנזהר מחורת אם מותר לבשלו י"ג של פסח בן ל' בחיטרו חג וכול לעשות פת בריבוי כדי להאכיל בערב לבני ח"ל:
קי"ב מהו לאכול דולה בשבח:

קי"ר מי שקרה בפ"ע בלו"ח למב"י בו' תפ"ט פ"ת:
ל"ג יש מותר בעל הברית להתגלח מע"פ כשמילת בנו הוא ביום ח' אחל בו לג' לעומר:
קס"ג יש מותר לבדוק בלול י"ג: ולקמ"ה:

מח"ב

קפ"ו בגמרא פריך בתיב זו אחור לי' וכתיב וכל חיך לא רחה דמקנת היום ככולו:
קצ"ר בהכסדרה שחין פהוך חור בר יש וברך על ביעור חמץ:
קצ"ה מ"ם הרמ"ה מבטל היום פריך מריפת חמץ:
ר' לו זיעת בהמה כזיעת אדם להחמיץ:
ר"מ הה דפליג מני מבטל לו הוי הלבתא ור"י:
ר"א יש הקום מחמיץ:

הלכות יום טוב אוב

מח"א

ד" בחור שבא מח"ל לגא"י לילמוד תורה ויש לו בניס יש יעמה בי"ט פ"ב: ולקמ"ח שם מודיע מנהג ע"ק ירושלים ותסובה ח' מהרי"ב על נרון זה: ועוד שם יש הבן לו' יפלוים למנין הקדושים בפ"ת בי"ט פ"ג ותסובת הרב כתב רב חיים פירחנבח:
רפ"ה לקמ"ח במי שהיה בתת בנו וחב"ב חתו בתוך החבלות שלחו ל"ג של חתו ביום ח' של חג ונערו בו ענך הרגל מהו שיגלח בחה"מ:

מח"ב

ר"א ר"ב ר"ג מ"ם בעוף שנדרם דלח חיישינן לריפוק חברים ובעגל שנולד חיים הרח"פ:
ר"ת דקדוק בהיות דרמ"ה שבת מותר לגבן שפור בי"ט וכו':

הלכות ט"ב

מח"ב

קלד בשר שתובלת שעברו עליה בי"ט יש מותר עט"ב:
קלה וק"ו יש לו חיתה שמוש לתת דמעה לחבול בעודה שפסקת עט"ב: ושם שבח בברכת המזון עד שחשבה יש יחתר נחם:
קלו פי' הרמ"ם שם חיישינן לה שלבו חפילו תבשיל

של עדשים בט"ב:
קלח נוסחת השע שי תקנט יש חל ט"ב בשבת יאין חומרים כדקתך:
קלט מ"ט על חיזה קיצות שחו בט"ב: ולקמ"ה טעם חמורת ותתה קדום: ושחו חומרים ויהי כועם: וחיסור לשמשים בהמרת הכפפלות שבה"כ בשבת שחר שמחה: ולביעת התפילין: וחינוך בשב"ים שרשים:
קמ לשון הטור כי' תק"ן דקחמר והחורבה ריבו ונהגו להתענות:

הלכות תענית

מח"א

ה' שי שחתר בשבה קושם על כל שחכל חו מבועה שלה חוכל למחר חי הוי קבלת תעניות:
ו' שי שחתר הריבי שקבל עלי תעניות לכפרת עונותי עד כמה שתענה ואזיל:
ב"ה יחיד שהתענה שהתפלל עניבו ובה ליעלה שם יתירו לו:
ג' שם יפלבוב בזמן הזה כדר תעניות:
ג"א שם מותר להתענות פעות בשבתות וי"ט:

מח"ב

ג"ד שי שחיה בה בקורן זחפבה לו והוה בתעניות וחינו יכול להתפלל מעומד ורובה לאכול כיבד ישבה:
ג"ז שם מותר ליקח תרופה שרה בתעניות:
ק החוכל בה' שהכומות בשה וחכל כדי ם ולקה.
קמ"א חופן קבלת התעמות:
קמ"ב בהה דאכור להתרחות לרבים שחתענה:
קע"ג בחיזה חדר ותענה יום שחת שרע"ה:
רנ"א שי שבדר להתעמות שי רפואים וחל בהם תעניות חלום בשבת וי"ם שם עולים לו:

הלכות ר"ה

מח"א

ע' תופר שבלרו דק ושמו לו חשוקים של ברזל:
ע"ט התוקע בשופרו ס"ח ונשרק בתקיעה:
רכ"ו כשחן שפלוגת החורמה זה היום ת"ת: וכן חשריעי וקבירי:

מח"ב

מ"ה חרם שמדבר ושומע ע"י חבוברות שי חייב בשופר:

רל מה טעם גבי תקיעות דממע בט"ס ויבח:
רלד מפני מה אין אומרים סירה בר"ה:
רלז בהיות רחם קלח הזכרות בלבר ותקע בו:
רלח אם בחמצע התקיעה נחבר השופר והביאו לאחר:
רכב טעם אומרים בר"ה את מוסגי: ולק"מ:
העד אם כתן ב' סופרות בפיו ותקע:
רעו השומע את קול סופר ומגילה: ולקמ"ח:
רעט הא דתניא מצא ממע וזה ממע:

הלכות יום כפור

מ"חא

עה חולה שבאו להחכילו ביה"כ מעט ולא נמצא מאכל מספיק לו אם לא ע"י מחיטת תרנגולת גדולה:
בו מי שטעבע מלא לאכול בפר ויין בעי"הכ:

מח"ב

פא מה מכורעים ביה"כ כשאומ' והכהנים
דיט כיצד יאמרו כל כדרי:
רפב רפ"ג ורפ"ד השותה מים ביה"כ אם חייב כרת:

הלכות סוכה ולולב

מח"א

עז הגידם אם יטול לולב בשמיני:

מח"ב

ג סוכה שדפנותיה מסדינין דקין שהרוח מזיזתן והיא בחצר מוקף מחיצות גבוהות:
גא אם מותר ליקח מן הכבד למלאות בדופן ואי מותר להפך רבועה על יד מלמטה למעלה:
דך ענף של הדס שיש לו שניים אם נקטם השלישי:
רבא אמתי צריך שהג' מינים והיו שלשתם בגופם:

הלכות חנוכה

מח"א

ב העושה נר חנוכה ממקומה או הוי כמו שבבתה
נ אם הלילך נרו' ולא בדק אם יברך ואם בבתה הא מהו:
קח נדות חנוכה שאורם רב והשמש בטל לגבן:
רפ נר חנוכה שהניחה בדלת ופרוצעת:

הלכות מגילה

מח"א

יד הא דאמרינן במגילה שחבר רובה או הוי בלותיות תיבות או פסוקים:
קעה השומע מגילה בב"ה בלותו בלבול אם יצא:
דסד מקום שלא נהגו לומר הרב אתריבנו ר"מ:
רפו שהקל"ח מי שלא קרא את המגילה וקראה בשעלה עמוד השחר אם יצא י"ח:
רפז שהקל"ח מי שחלונותיו פתוחות לב"הכ שהו מניח את המגילה בביתו והוא משגיח:

מח"ב

לט המותן בפורים לענין ר' פיעור ב' מתנות אם יוצא:
קסג המולח חעות כשות וכלים בשביל שמות אם יוצא י"ח:

יורה דעה

הלכות שחיטה

מח"א

ל אם השב יכול להשמיך בגו בשחיטה:
קטו מי שהיו לפניו עופות הרבה לשחוט וברך ובתוך כך בא ר' ונקח מהם וברך אם יש חשש ברכה:
רצב שהקל"ח במי שחבר תרנגולו שחוטות וא"ב שפשם במבוי השותף:

הלכות טרפיות

ומאר דיני חזקה והיתר שתולעים ושא"א

מח"א

לד בזמה שאמרי רואים בדין או חלין בלוב תרנגולים שהו:
קיט שמא שהתליע אם שותר ליתן שים שותפים עליו או לקלותה בתנור:
קעט שבי שנקבה שרה שלו:
רץ שהקל"ח שהיתר שתית חלב החתן לחולי החזק"ה: ואם חורע ט"ב בתוך שפסר ימי השתיה אם יתענה:

רצ"א טחול מכשלה בלח ניקור • מה"ק מ"ח

רצ"ג מהק"מ דין כשבר עצם מחיצה • ומה דוחב לכאב דמעריכן בזה • וכלל מרכותיו הלכה למעשה בטור זה

רצ"ד מהק"מ בועה בסיפולי ונחברים קודם מתברק • ועור מס מניח ג"ל בטרפיות •

מח"ב

ו' מה מסכנים המים בקדר מיוחד •

רכ"ד בהיות דהרמב"ן נבוי ברכת הוצאת מחוסה לחוסה וכו' •

רל"נ אם יש למחוך למלוח המלפיים עם המער •

רל"ד מ"ם דלעצם הקדקד לח מהני מליחה ולעצם הקולית מהני

רל"ה הח רחין לך בהמה מחין לה ס' כנגד לבה מ"ל

ש' תחתי הדד תכח ותכי בטרפיות העוף נקובת הוושט •

ש"א נגעו על זפק מניקב לחי הוית טרפה לו נבלה •

הלכות בשר בחלב

מח"א

א אם מותר לאכול קלויתיהן ס"ג • ולק"מ •

ג כיצד יש להזהר בשיורי החלב •

נ"ו אם מותר לגוף בקונ"ם בחלב •

קנ"ו בניס מסטמקין בחמין אם מותר לאוכלן בכותח •

מח"ב

קצ"ו ההיא דמלח חכתון בקערה על בשר: ולק"ת:

הלכות תערובות

מח"א

ב"ז מעורי חלל כגון מסים וז' ומיחה לו מעריכן במרה לו במקל • ולק"ח •

קע"ו מתי חתיכות מבהמטרפה יחד רחוין להתבטל

הלכות מאכלות אסורות

מח"א

ל"ה המוקף רבר לוכור דרך בחרון אם חוינ •

מח"ב

פ"ג פת של ישרל מלפה גוי אם יש תיקון ע"י מיבשלו

הלכות הבשר בחלב

מח"א

ע"א מר זו ממופיחין החזה ויטה אם בריך טבילה •

הלכות רבית

מח"א

קס"א אם קנה ראובן קרקע מלוי וחזר והמכירו לו בפך מעמים גרוע ומכירותו חוכו עוה כי אם ה' •

קס"ב בהא דמלוה חרס לחבירו מכה ע"מ שיתעסק בו להיות המלוה וכו' • ולקמ"ח בדין לחבן רבית ; וספק רבית : והרוחת זמן להיסור והעדמת רבית

מח"ב

צ"ו הלומר לחבירו להלוות לו חלף זוז ע"מ שכל כעם שיחזירם יתן לו כך וכך ואפי' יחזור לו בלותו רגע מהו לעכין רבית •

הלכות כיסוף

מח"א

קמ"א אם מותר לשמוע דברי הפרקלט"ם למיני החולחים •

הלכות נידה

מח"ב

ב"ב מלי הוא הא דכתות ומרחל החמורו על עצמן מלפי' רוחות טיפת דם בחדל וכו'

הלכות נדרים ושבועות

מח"א

ו' מי מחכר כפרו על חבירו אם מותר ללמוד בו ע"י הרחור :

ב"ו מי שנשבע שלא לאכול בשר וכו' ערב ווה"ך •

ב"ט אל מ"ר אם יש שלה לחכם בקרוסין :

מ"א חולה שהיה נדור ב"מ וכשבור מצריך התרת חכם ונשל ואח"כ ה"ל שחוטם היה ולא ה"כ התרה והשיב ה"כ הייתי יודע לו הייתי נשל •

ס"ט מי שקבל לקרות כ"כ פעו' אל תחלוש אם יעלה לו למנכח מ"ל וכיוצא

ע"ב מי שיש הדיו עליו לקבל ב' תעניות וה' הריני בתענית למחר ב"פ.

ק"ד החומר על כפתו לעשות זה.

ק"ה חכם שאומר מחול לך בלבד או אין כאן כדי.

ק"ח הנשבע על דבר ה' שני פעמים וה"ל החכם מותרים לך.

ק"י מי שאומר הריני בתענית מחר אם לא שמעה פ"ז ושוכח שלא במתכוון דשמעה חותם מבכתחא.

קכ"א החומר לכן אי הוי שבועה.

קס"ו על כמה פנים יתכן להתיר הנ"מ. ולקמ"ח בסוף החלק הזה הלכות מהריק"ש ועוד לו כ"ט שעושים פעולים ומורים כל פרטי דיניס אלו.

קפ"א המודר בשבור לחוי הקהל או מיקרי ע"ד.

מח"ב

דל"ו ע"ט שבועת סוף אין לה התרה.

רע"ח הא דכתיב מן הבשר אותר ברוטב.

רפ"ט ולן ור"ה אי מי שנשבע שלא להניח תפלין עד הלילה אם עבר ושנה שבועת ביטוי:

רצ"ב ורכ"ג ולפר ורכ"ה ורכ"ו בהחיות דנשבעים לקיים את המצוות: ודין כלל בתוספות:

ש"ב וס"ג וס"ד וס"ה הנשבע לפרוע לחבירו אם עובר משום שבועת שוא:

הלכות ביבוד או"א

מח"א

ב"ח מהו לכבד חמת החב במקום דאיכא קפידא דאם:

קב"ג הא דאמרו את לרבות אחיך הגדול אזהב גדול:

הלכות עכ"ם
מח"ה

ל"ז הלוחם על המכה מהו מיאמר מתי תיבות מהפסוק:

ק"ט אם אותר לבנן בבית אם אוהב חבם.

ר"ו אם ביטל ע"ז שלו וקורס זכה ישראל במשמעון:

הלכות ת"ת

מח"א

קנ"ד אי בעי למיקם קמי מכתח. ואי בעיכח למיקם קמי מבח ע"ב דאיהו לא חזי. והיכן מבעור ומבח זקן ויושב כנגדו.

קנ"ה מנו ת"ח דפליגי בתוריתא אם מותרים.

הלכות מרקה
מח"ב

צ"ב אם מותר לקבל מדקה מבעוי אינבי לטורם. ומחותם אסם בתרבות העמר.

הלכות מילה

מח"א

מ"ט המל את בנו אינה עדיף לברך.

מח"ב

ס"ב אם כתעכלה העטרה או האבר ונשתיר העדלה אם חייב למול. ומי שלא ברך על המילה ואחך ערלה ושטרה אם יברך.

פ"ה גדול המיומל מה מברך.

קס"ט בתר המילה מבעי"ק ירושלם תו' מהוא טוב.

הלבוד גרים
מח"ו

קכ"ו הכותים בזמן הזה מבאו להתגייר אם מקבלים אותם.

קל"ב הא דאמרו התום בקרומין קטין גרים ליתרב מעוט ערבות: והא אמרינן דלא קבלו יפת ערבות נ"ע.

הלכות ס"ת

מח"א

ס"ד יש שמות בתורה שאם כפק אם קדם אם חול כיצד יכתוב הסופר תרוני אם נא מח"כ. ואקיש לא תקלל. ואם לא קדשו. ואם התעב בו ומחק. ומי מחיכו זוכר לקדם עד שכותב היור. ומי שמבח לקדם קבת שמות הקדם ולקמ"ח בשלום ורחום.

צ"ט אם נשלם טיפת שעוה על הס"ת ונרחון החותיות. ואם מותר לקרות בס"ת בבתי עיכוס.

ק' אם כתבו לתימן ח' להכיר חותיות בס' וזה אומר בבה וזה חו' בבה מי אזלינן בתר רובא

קס"ז ס"ת שיש בו נקוב פ"ה אותיות מעכב אלהים אחרים מהו להגיהו בעבית •

קע"ח סופר שכ' הרומי כותב פ' בראשית לעמיתו •

ר"ו מהו קלף דוכסוסטוס וגוזל •

רע"ז סופר שכח לחטור גגה של ה"ה ושאר אותיות •

הלכות מזוזה
מח"ב

שי"ד אם מותר להשתמש באותיות של ד"י לרשום מספר מ"ד •

צ"ה הנכנס לבית ב"ל ורוצה ליתן מזוזה תוך ל' מהו שיברך •

הלכות ערלה
מח"ג

פ"ג וורדיס מה דינם לערלה • מעשר • וברכה ולקמ"ח •

הלכות כלאים

מ"חא

לי"ו מי שהלבים לחבירו כלאים ולא הפשיט אם לוקה • ומה בין עומד למהלך • ולקמ"ח: מח"ב כ"ח מה שמורין זרעוני הלועים עם פומין •

ל"ד אם מותר לערב ניר עם שלו •

ס"ח יבחר ק"ו מעשה הירושלמי לאסור רכיבת הפרה •

ס"ד בגד שארג בו כלאים דאסור בכמה •

פ"ז המרבק כלאים בדבק אם אסור •

רכ"ה בהא דתנן טמאה עם טהורה וכו' אסורה לחרוש וכו •

הלכות פריון הבן

מח"ב

רפ"ח בין פרעון הבן אם מצד אם לאביו כהנת •

הלכות חלה
מח"ו

מ"ח מי שברך והפריש חלה והוברך ליפול עליה מה דינה על ברכה שברך •

קמ"ד חלה שבאה לידי כהן אי שלו לשולי עלה •

הלכות תרומות ומעשרות

ומכשרין

מח"א

צ"ה הלוקח ממשומין מן הגבוי בחזקת ושמה שמן •

קל"ו המשתפין בשכר ג' או ד' ובאו לעשר ב' מעשרות משפיק כיצד יברך:

קל"ט מי שנשבע על מ"ח שם הותר כמי שמעשר כ' • ואם נמצא עובר בכל תשחד •

מח"ב

קמ"ג כיצד ינהגו בדין תרו' ומע' בירושלם תו' וכשאר כל קמר וקמ"ה •

רל"ז אם נוהג דין שביעית בזיערת ומדבר •

רמ"א מ"ט אם חין שם עכו"ם חין חוב בלקט ס' ו•

הלכות נדרי

מח"א

נ"ט המופיע חברת פתוחה ועליה כל"ן שמו לקרותה: ואם יחזירנה •

קע"ג המולח כתב חתום בפנ"ן והלה חותם שהוא ככתב דוד לאוריה •

רע"ו מש"כ בהלכות ופנ"ן אם וכו ממש•

הלכות קריעה ואבלות וטומאת בהן

מח"א

קי"ג אם מריך נעריה בשפרונים ומי מחין לו מי מיגער בו כיצד יעשה •

קי"ו אם מקרעין לגדול • ואם קרע לו אחר אם חייב למלם •

קנ"ז חבל עכו"ם לו כלים שחוכם ניכרים אם מותר להחזיר להשכירם בלי ידיעתו •

ר"ן מי שבאה לו שמועה וכתב חבלות דרך חזירה ואח"כ נודע שהיה קרובה •

רפ"ט שהק"מ אח חבל שהוה בעל ברית לעכין נעילת הסנדל וכו' •

קע"ז מהו ליכנס כהן בבית קברי הגדיקים •

מח"ב

י"כ מהו הגבול שרבלו לחבלות •

נ"ח הא דתנן לא יעורר אדם ע"מ לא קודם הרגל אם נכנס בזה מה שנהגים הנשים בכל שנה לעורר ביום שמת להם מת •

קע"ה אם יש לברך הטוב בשמועו יין בבית האבל •

אבן

אבן העזר

הלכות אישות ודיני ענונא

מח״א

רפ״ב הנטבע בים מכמרת לחבריו גט בפיסול דרבנן

רכ״א בקבלת עדות עד מפי עד • ולקמן סס קכת פרטי דיכים מדין עיבוכא דאתתא •

ק״ז אסה מכמאת לב׳ זקנים או חוי קטלנית :

קנ״ב אסה מתת בעלה ר׳ ונפאת לאחר מהיה לו אסה אחרת ומת או חוי קטלנית •

קנ״ג פתי נכוס כרות מכימאו לב׳ אכוסי מהו •

מח״ב

רצ״ח פרות כלול מפיח לפי תומו אוך בזמנו כהרב פלוני •

הלכות קדושין וכתובות

מח״א

ב״ג מי מקנו מידו מלוי יקח אסה על אסתו ולקמ״ח דבור המתחיל דקנין דברים וכו׳ וענין דבר מלוי בה לעולם • ומעבור נופף •

מ״ד האומר לאסה הרי את מקודסת לי וכתן לה הכסף ולא אמר כזה •

צ״ו האומרת תן אמנך לגוי בפסח ואתקדש אני לך •

קל במקום מחופמין לפבלונות אם יש לברך על הטבעת בשעת החופה •

ס״א אם יש לפיוך בית״ם אם״ע כו׳ כ׳ בפטר אמו זכר •

מח״ב

לה אם מותרות האפכוזות להנשא אתים לפפרדי •

ס״ה קטנה אין לה אב אם מותרת לכהן גדול אם קדשה בדיעבד • ום״ו ום״ז על ק״ו מהבית הר״ם בם׳ כריתות •

קצ״ז וקכ״ח וקכ״ט דין המקדש אשה בבשר אתים ונמצאת כבלה או חוי יקח טעות •

רס״א נר אחטף אחץ מלוי ואתו בחיקו אחר מלוי ג״ל אם תקבל אותו לקדושין לבאך אתנכו לך • ורם״ב •

ער״ב הי דאמריכן אשה לויקח ומוכשבת

רצ״ט מי מקדש אשה ואמר לה ע״מ שאין עלי הערך פיהו המעות אתנה מעכשו •

רמ״ד אם יכול לכנום גרושתו אוך ג׳ ר׳ •

הלכות גיטין

מח״א

ל״ב גטין שמולאין אתקוס לאקוס או שפיר לכאוב ואכשו לו יאמר וכו׳ אבי אשו גיטך דכו לירך ולעלם וכו׳ •

ק״ו כלבן׳ יפונה כיצד היו כותבין בגט •

קכ״ו אחשה שכאי כלל בגט מיכאן לכל או״א והיו עדים אתומים מהם כשרים לאחר ופסולים לא׳ אם יש ברירה •

קכ״ח מ״ט אשכחן דאקון כיצה מילי בגיטין ולא אשו להזקיק לעז עג״ר :

קכ״ט אמר לסופר לכאוב ולעדים לאחום בט והם כאבו שאם :

קס״ד האומר נט זה בטל : או ג׳ כאדם :

קע״ע כיצד הוא מסח בט קטנה אשתברשת לדעת אחיה : ועיין בקונטרים הגיטין אשר בא בשוף הם׳ דשם האריך בכו אמכי״ח :

רמ״א אבא בר מריאה דהוה אבא בר מניומי כיצד יכאוב בגט •

רמ״ב מה ענין דכות׳ בגט אבא פ׳ ראשקדי וכו׳ :

רפ״ב הנטבע בים מכמרת לחבריו גט בפיסול דרבנן :

מח״ב

כ״ג אשה נשאנה בגט שאשחיל שבקות וכו׳ :

רל״ח אם שאר לגרש בלולה :

רמ״ד אם יכול לכנום גרושתו אוך ג״ר :

ר״ס מ״ם גט שקדשין דאע״פי שבטלאן שע״ג קרקע שפיר דמי

ש״ח אבא אומן ר׳ יהודה דהוה וכו׳ ענין כל השמות ההם : ומשם ש״ט ום״ו :

שט״ו ההיא דלשפירת דבריה הוא דאתא •

הלכות יבום וחליצה

מח״א

פ״ב יבם שגילה דעתו שהיה רוצה ליבם לשם שמין ואח״כ אמר שם״ו ושחץ לש״ם

מח״ב

רל״ט מ״ם גבי חולם שחלץ דשפולה וגבי יושב דכשורה •

הנה הכי נח שוך בפ"ב המון לעיון במפתחות קונטרים לגיטין וכו ע"ב פעיפים והח לך פרטן וילמד פתוס מן המפורש תוך הקונטרים.

א׳ טעם למבח הנותן פגם בפיכוי העמות בתותיות **יהו"א** כמו תמירה שם בפוף בה"ח תו בח"לף וכדומה:

ב׳ ב׳ גיטין סבתו מב׳ בני חרס פעמותיהס פויס וכתערבו הוילך ויכתבו:

ג׳ דין האומר ה"ז גיטך והכויר פלו:

ד׳ רמז למי הגט פפ"ת תם"ף:

ה׳ כפתפקו בפס חבי המגרש פהיה פליפלן ובפס החפה פעדה: ופמית המחולקס בין חפפרדים ובין האפכנזים ונמצך בזה בפעיפים תחריס:

ח׳ בעיון מה פתחרימין על הבעל פלח לבטל הגט תו מקרי גט מעופה ונמצך בזה ער פ"ב:

י"ב הגיתל יש לה פלם חברות:

י"ג מעיין ב׳ גיטין בפס פמריה. וכעין רחיה ממה פמוהר"ח כתן ד׳ גיטין מפוס תרופתי וחכתתי ועיין פס בחודך: פעיף י"ד:

ט"ו יפח ויתן בפס מורכב מב׳ פמות כגון חורי וליודו וחורי ורדם וטעם בזה:

י"ו בפס עליה דמתקריח לחה ונמצך בזה פעי׳ י"ז. ניח מ"פ מהרי"ח בחולוק העמות פיש בין הקהלות כמו בפס חרימי פבבדופה כותבין בפני יודין לבפוף ובקופטנדינה ביור ר׳. וכמצך בזה פעי׳ י"ט וכ׳ וכ"ה פיש ללמוד למי פנפתנה פמו פהיה נקרת בו בילדותו ועוד פחר פמות נפיש כמו ספירנח וספירמוזח וכדומה בפילפול פוסקים לחרכים ע"פ גם פעיף כ"ב:

כ"ג בפס גרפוס שם יכתב בפס חו בגון ובחור רב מהרב הגדול המג"ן בחעבה ופפק רין עמו וכן בפס מזל טי"פ.

כ"ד שם יכתוב בפני פמות חכח רחוק דהוה פמצון:

כ"ה מעבה בגט פנכתב תיבת ותרוכית בלי ו"ה: ובו מזכיר עוד פרטי פמות ועיין כתיבת פס כהן בגט ע"פ בחורך פעיף כ"ו דמבואר פיש לכתוב כהן חע"ג דבפ"ע כתב דלח כהגו:

כ"ז פבע"ז קירופלם תו' ון כותבין פוס רפ"ח בגט:

ב"ח ופח ויתן שם יש לחים פמות הרבה כמו ויפף חיש הוכל דהוה חיפי בן גור חריה וכו' וכו' היולך כותבין בגט!

כ"ט שם יש לכתוב בגיטי פנס כמ"פ בכתובות פנס דהויי יתבא בין תירין טורין וכו':

ל׳ בפס תביבי וכן כעיפי פצריך לכתוב בכוף יוד ולח הח:

ל"א שם ימלכתוב מעפה ב"ד לחפה להיר ניתנת הגט וקפת דקדוקים בנופח הגט.

ל"ב שם יש לכתוב בגט חלוה או חלויו והכיוויס על הערבי בפס זה ושעור וחלועזר ויהופע. בפס דניאל שם יכתב בחר ויוד. ופס יבחר דין תית פנכתבה רחבה ויתר מפני זיוין. חוך כותבין פס כליפה.

ל"ד מ"פ בפס"ה הג לחכמוי הלח דק וכ"ל לחונמבי.

ל"ה בפס"ה הג כתב פס ממל בויחר הרב המחבר מוכח הפס וחוך כותבין.

ל"ו בפס מכחס פקורין מנדולין ובפס זהרה פקורין זכרה עי"פ.

ל"ח פס מפה פקורין חותו בקטנותו מוכמן עיפ.

ל"ט מ"פ בפס"ה הג בפס בחרומה וחס יכתב לבפוף בהח חו בלף.

מ׳ חולוק בפדר כתיבת פס בלחנקת מלמון חויטליח לפורטוגז. ופס בלחנגוח כחפר בח מחזיור בפלפה גיטין.

מ"א חילוק בין להפפרדים והחויטליפי בפס בין ויכידה ויכטורה ויחולבטו וכו'.

וכן בפס גרפיוזה.

מ"ב מ"פ בפס"ה הג בפס הוכוכלי. פיש לכתוב

הנוני.

מ"ג מ"פ בפס"ה הג בפס לריפויח ולפח וכיוצח עיפ.

מ"ד בפס קומפלרדה חופן כתיבתו בפס ולח בגון.

מ"ה בפס חופטילה.

מ"ו מעפה פהיה בחפה פעפה חכוקה ומחמת חולי קרחו לה קמר ופדר כתיבתו.

מ"ז פפק בפס מירה שם הוח לחמירה.

מ"ח חיש הפכנזי פחמר פפס חבין כבי דמתקרי הירם ופעם לחרת בטורקיות עלוהו וחמר פעמו הירם והפופר כתב בכתובם נפתלי חוך יכתבו בגט.

מ"ט פולום העמות פל החבות כפחבי המגרש וחבין פל לחד מן העדים פיש בפמותיהס. גימנזיום ובילור רחב בהרפלה מגט פהובחה ע"י פליח פלימי.

נ׳ בפמות החרבות פבבי חרס מקברין תמעת

אי כמו חופפניח וכו': וכן פס בניפין פס מלח חו חמר עיפ:

נ"ג אפס בילה רוצח אם בא"ך או בזיון וכן אם בהמ או בחלף:

נ"ד כשתפקן בגט ע"י שליח אם היה קטנה או לא אחר שגדלה קבל הקידושין בקטנותה עיש:

נ"ה הובא בשערי זה הרבה דינים אם התגרשת היא בוגרת וכערה וקטנה ושפקן קטנה וחובר לו קונטרים ר' מרבני קאנוניקי ונחלק זה המאמר ל' כתובות משפט עבון תרוך כשולחן ערוך בהוסף הגיטין להלכ ולקטנה עיש:

נ"ו קדר מיאון הקטנה:

נ"ז נוסח גט מדע המגרש לאשתו:

נ"ח קיצור קדר קידוד כתיבת הגט לכל לדם מפורד בכ"ד פעיפים קטנים מבוארים על כבון הדין ואמיתתו:

נ"ט הוסף כתיבת הגט ע"י שליח וכו כ"ב פעיפים:

ס' אם הבעל נותן הגט לד' החצה על תנאי והוא הנקרא גט זמן וכן אם נותנו ע"י שליח:

ס"א קדר הגט הנכתב ב"ב שורות וכו עשרה פעיפים המבוארים ביותרים רבים ועשרה דקדוקים הכרוכים בגט וכמה מן החידושים בפרטים רבים דשויכי בשמות החכשים והנשים ותיבות הגט בחסרות ויתרות עיש כי ואורו עיכך:

ס"ב נוסח ההרשאה מן הבעל לשליח: ואם את השליח וכו' עיש כי טוב:

ס"ג נוסח ההרשאה משליח ה' לשבי וכו':

ס"ד בו ז' פעיפים בחוסן שים לעשות כשהבעל נותן לגבת וחוזו וכול להתיחן עד שיכתב ויחתם הגט:

ס"ה קדר גט שכיב מרע וביחוד חוסכו ב"ב פעיפים:

ס"ו קדר גט מומר כדי לבחת מכל התשבות:

ס"ז הגר והגיורת והחכוסים שיכתבו שמותיהם לבד:

ס"ח נוסח שטר לשם אשה הממנה שליח לקבל גיטה ובאיזור דיכוי עיש:

ס"ט בדין שפחה שטבלה לשם גרות ולא היה לה גט שחרור ונוסח הגט וכו' עיש:

ע' קדר החליפה בקיצור מפורד בכ"ף פעיפים ושעי כ"ו נוסח כתובת יבחון

ע"א נוסח מ"ם להתיר לאשבנזי שרוצה ליסע לאשה על אשתו:

ע"ב **שמות אנשים ונשים בסדר ואופן כתיבתן** ונוסח אחות רבות עיש על קדר הגט כיתה:

חושן המשפט

הלכות דינים

מח"א

פ"ט אם יש להעמיד דיין שלוקח לו בכיס ומקו:

ק"ל אם יכול הב"ד להיות שקול וכו':

ק"ך אם דנו בדיעבד ב"ד שקול אם דיכהם דין:

ק"ש דיין שהוא מומחה והכריזו שכבדי היחיד אם יכול לטעון קים לי:

ק"ב אם דיין ברומבלם קים לי:

ר"ז דיין שהתחיל חבירו וחתם פ' הדיין חלל:

ר"ל אם מותר לכתוב תשובה קודם שיעיין בה:

הלכות עדות

מח"א

מ"ב עדים שהעידו והזמו והעידו לי שמכלי שכלן ולהבא: ומהק"מ על החיוב דעד ר' אומר תכלי ועד ר"ח חיכו תכלי:

ק"ך מי שקבל עליו קרוב או פסול והלה חומר שחיכו רוצה להעיד אם כובר בואם לא ויביד:

קמ"ט הא דאליח ב"ד כאחן בכי תרי אי הוי קבוע:

מח"ב

פ"ב עדים שראו עבירה בתוך מי שנשטיר בחרחה על זכוכית לבכה והכירו הכל בפירוש:

פ"ו שנים שהתומים בשטר ה' פה והא' חיכו אם שבועו שבועה דאורייתא:

צ"ט אם נתרפה שהתבע שיקבלו עדות אלא בפניו שהו:

הלכות הלואות

מח"א

ו"ב הא דאת' שתוך שחוכו וכול לוסבע שמלם אי הוי דרבבן או דאורייתא:

י"ג שבועת היסת אי לא טעון אי טעבינן ליה:

ט"ו מי שבתן ודו עלי נשרע שבדפסה עיב ואחר בזאת התורה עבך אחת:

י"ט כשהוקקו ב"ד ע"פ שטוה פרוטה אם נשבע עליה:

קע"ב הטוען את חבירו שעותיו וחו' ס"ל והלה טוען שהוא רואה שהכוחס בכופו:

מח"ב

ס' ישרל וגוי שבאו לפניך לדין ושתחייב הגוי שבועה בין כין שהו:

רס"ד רס"ה ורס"ו אי דרמיון לפון הדיוט בזמן הזה:
רע"א הטוען את חבירו בעדים והלה טוען לכבתני
אי מהימן במגו דפרעתי:

הלכות שלוחין
מח"א

רמ"ג מי שמלה מעותיו ביד שליח ושלם לב"ח ולא
לקח ממנו וכתחייב השליח לשלם וכו' אם
יגבע המשלח מלוכו חויב לב"ח כדי ליטול
מן השליח:

הלכות מקח וממכר
מח"א

קס"ט אם מותר למוכר להשתמש במעות של לוקח
הוכח דעדיין לא מסך הלוקח החפץ:

הלכות אונאה
מח"א

רס"ז חיטין הנושנין מלא המריבו אי כמוכחין
בכדא דמו אי בטילי לגבי קרקע לענין
חוכלה או ליגבע עליהן:

הלכות נזיקין
מח"א

ס"א הגונב מן הגנב כלי לכטוחתו:
קע"א קנב שלוקח מן הגזי הגבר ומשמכרה נמצאת
טריפה ברחם אי חויב לשלם.

מח"ב

רנ"ט אם יכולים חכמי העיר במעמד טובים להקיע
קנת מכוים על הקהל בלא מעמד בולס:

הלכות מתנה
מח"א

ף הנותן מתנה ע"מ להחזיר חוזרת יחזור.

הלכות נהלות
מח"א

רמ"ו למי שבא לו ירושה מי' שפוים כדי שיזכה בהם
אחר ע"מ ואם ירצה למכרם עבשו ויתנו לו
ה' שפוים ובעלי המם חכוים לותו מיכור
וזוח הו' מעני הוא.

מח"ב

ל אי חוכל במי מעשה הבבור לפעמו מעוס
לעבורי אחקנתא.

רס"ז רס"ח ורס"ט הא דלא תהוי בהעבורי אחקנתא
אי הוי בקרקע דוקא. ואי הוי בר נידוי.
ואם ע"מ שאם ויהא בבוו כפרים מיחזר מהני.

הלכות אפטרופוס
מח"א

רמ"ד ב"ד שבתנו מעות ויתומים קרוב לשבר
והנדולו היתומים ועדיין המעות וכו' ואם
ביטל המתעסק כיוסם מה לימו.

הלכות אומנין שוכר שבירות ופועלין
מח"א

ק"ז האומר לחומן אם תלמדני אתן לך כו"כ.
אח"כ א"ל האומן תן לי שכרי שכבר למדתך
והלה טוען קיום לי אחיכי יודע.
צ"ח המשכיר בית בד' בניכן בחזקת אחיכו
ברוך אי הוי אחת טענות.
קכ"ה המלמד שמכה לתלמיד א"ל חומר ואם עובר
משום בן תומוף.
קמ"ח אם מותר הסופר המשכיר לעשות אותיות
גדולות.
רנ"ד האומר לפועל לך והבה לי מיס או עפר יש לו
דין מוכר או פועל.

מח"ב

ל"א ל"ב פועל שמלא שלוחו לתבוע שכרו מבעה"ב
אי עובר עליו. ואם זכהו ע"י אחר אי עבר:

מפתחות מענייבים בשרשים דשויכי ג"כ לר'
טוריס ולהיות דיש מהם דשויכי לשני הלכות כל
אחת מטור ע' כדי להטיל שלום ביניהם
וכדי שלא לערבב המחבם יחדיו
להם מפתח בפני עצמו.

שאלת יח כהן שיש בו נגע צרעת והרופאו
להחבם יטהרהו וטהר מהו שיוכל לומר
הכהן עצמו טהור:
כ"ד מ"ם אין דנין ד"ת מדברי סופרים ולא ד"ת
מד"ת:
ל"א המקשה לילך וקרעו בטהרה ולא הוכיח או העובר
אי חשוב כילוך לענין ורופא הבלות וכיוצא.
ל"ח תוקע שתים ובכתם אחד וכשגדל בהו רבה
לירש זכות הבוו: גם שוחט שהיה מושכר
לרבים ובא אחר ונתן מעות כדי לוכות
למקומו: ולקמ"ח:

כ״ו מי שנשבע על לשתות שנבבה מקצת כיסו והוא חומרת שנבבים בתוך לה:

ה״ה מי שהוא לו מעות מחבירו אם מותר לשמות בהם בדקה חולת״ת:

ע׳ חוזה הפסק שכתוב בו׳ הרבורת הוא הכתוב לענין תלתא שבועי׳ ומה ענין שני בקמץ ויתר מיכוש ויסב ע״פי הדקדוק:

ק״ל מה בין רובא לחזקה דק״ל רובא עדיף:

ק״ה במה יתכפרו הלוים ביה״כ לע״ר

ק״ח אם תחית המתים הוא מעשה נסים׳

ק״ו אם מחלוקת הפוסקים חשיב טפק: ואי בעינן מתהפך׳

ק״א כיצד יפטר מן המיתה ע״י רבור׳

ק״ה המלוה את חבירו בכר והחזירו לו בשעה חמשית מהו׳

ק״ו אם בבית שני היו מעכוש מן הכוסח:

ק״ח למה סיר הסירים היו תריס ע״ג לבנה׳

ק״ט האם שיובא בין ההרים מה טיבו׳

ק״ז מפני מה יד שמאל הוא תמיד כה׳

ר״ד מהו מושך עצמו ואחר עמו:

ר״ו מהו שאר״י בבתרא דין הוא שנגזור על עכמיו שלא ליתן שאה לית דיכא וכ״ד:

ר״ח אם מותר למלוח הקרבן בשוק אחר׳

ר״ט המהלך ע״ג זרעים שמוכשם מלכלוח:

ר״י מה טיבה שלברכה שפטרני מעזכרו ס״ז׳

ר״א מה הן המצוות שאדם עם בעקבין׳

ר״ה דיכא דשמיע ליה אחד מידן בכל יום ויום מאריך ברעתו: ולא״מ:

ר״ט שני שהובים שנגזר על ר׳ מיתה ובא חבירו וכפר תחתיו ליתה מהם עדיף׳

ר״ך אם מותר לחתוס הדברים שטועים בהם בני אדם׳

ר״ל למה לא הרגוהו לרחובן מדין ן׳ שם שבא על כלבת חבירו׳

ר״ה שני שלומים שנולדו דבוקים חזה כנגד חזה: ההורגו מהו׳ ואם תלין לזקנו: ומהיכן מתקיים׳

ר״ח שתי תיבוקות העוקדים לימול אם יש להם דין קדימה׳

ר״ט ב׳ שפרוחים דבוקים כבדיו בשני רחמים ור׳ רבליס כדר שחוטתם׳

ר״א העומדים בירושלם אם יחת׳ והבאיתו לשון עירך׳

ר״ג דכ״ה שקיל וטרי בדג שקדרין שקיבקור׳

ר״ז שכות שדוקים בזמן שנהגו לילכת בדרכי הים׳

ר״א בחג דמרבה בשבחו ס״ת דנעקר מ״ם׳

ר״ך שרוחה שני זקן בשמעתין׳

ע״ה אם גזרו טומאה על ידיו שלו תיכוף׳

ר״ח הבכת התום׳ בקדושין ד״ח אמה העבריה׳

דף א׳ מהו ענין הזה ואיך היה כבלע׳ תימה מפתחות שלוות ה״ג מהח״ל׳

ח״ב

שאלת ב׳ למה חלקי הסומכה מתחיין ולא יתפללו׳

ה׳ יש שוב ידו מנוחת על ההוא רח״ל פי׳ רכ״ג ברב הנקרא שקרייקון׳

ז׳ המלעיב על דברי רז״ל מה דומה׳

ח׳ הנופל למעכב מהו שיברך׳

ט׳ פיוס דבריו שם״ח׳

י׳ מכח שלו חלל שלחזל לפי הוי דוקא מכח׳

י״א הא דקשרי דכהנת לה תנשא לישראל אם יש בו מזרע כהן מהו׳

י״ב האדבן עזאי תלמיד חבר לרע״ק הוה מ״ל׳

י״ך ט״ו למה ליחר הכתוב משעה מזבח שקטורת לאחר כל המעשים׳

י״ז הכותב לחבירו ולא כתב לו יפ״ו׳

י״ח לפי שהו שברכים ע״ד רז״ל שלא בו׳

י״ט לפי ולמה הוה סוכה לבן ליובלי ורבו׳

כ״ה בחג דבודקין לבשות וכו׳ עני הבא בקרם בלילה מהו׳

כ״ט כוונת שאומרו אם נאחר בכל לבבך וכו׳.

ל״ז ההורג חרש וסומא׳

מ׳ ת״ח מיודע בדבר פהוא מותר מהו שיקל לעצמו ויחמיר לאחרים׳

מ״א כיצד ע״י פלגת חכם ופטר מחלקות ומיתה׳

מ״ך אם מועיל פלגת חכם בקדושין ועיין לעיל י״ך ח״ח שי׳ כ״ט׳

נ״ב שלי שבא שרשו דומין לו דמי כלו שמשלו׳

נ״ג מ״ם דזמנין שאר רובו על ר׳ כמוהו׳

נ״ך הא דבן יב׳ ויום א׳ וכו׳ אם שקצת היום ככולו׳

ס״א מהו שאר הכיל ליתרו ב״פ׳

ס״ט יבאר בעוה״פ דנזיר שדרה ובולבולת׳

ע״א מ״ט רבינו הקדם פהוא תנא ולפעמים שמיב ליה לשורת ודרך כלל כמשך שי׳ ע״ב ע״ג ע״ך ע״ה וע״ו׳

ע״ז וע״ח כלל לישתוק ולכתוב׳

פ״ח שאמה שמתרכה לה׳ ופלח לם שמשלך בנרים לבנים ולבשתם אם יש לה עוד דין שאמה לענין לה שחבול׳

פ״ט שרשל שעורין שבדיקים שיקרהו בשמו של הק״בה וכו׳ שהן פיהה שוער לשוחקי

צ׳ מנהג טוב בירושלם מכל מבת עם מדליק מחורות כבה״כ׳
צ״ג לת דקול בלמה ערוה במלו מפוקיקו׳
צ״ח ההורג נפש ע״י עם לו כיפוף מהו׳
ק״א כלל דהרמ״ם דיוק מדה״ולל לפי בלה ני״ל ובקמר בוי״ו ולקמח עוד דרך כלל בין לף לפילו ונע״פ׳ ומהו ק״ל מלל פעיטה: ומ״ט כלל מה ל״ל׳ והלבתה דדיבה הוכח דפיגו בפני מפלים ועוד עם ברפרחות׳
ק״ב רב ולו הלכה במלן׳ וכמשך כו׳ ק״ג ק״ד ק״ה ק״ו ק״ז׳
ק״ח לם ים לעמות ם״ם יוכתות הפום׳ ולקמ״ח בהלו כללה ועוד רבים דמיוכי לפפקה דדיבה׳
ק״ט מ״ם רפ״י הוא במקום פ׳׳ וכמשך בכללים כו׳ ק״י ק״ח ק״ב קי״ג קי״ד׳
קנ״ט המומע ד״ת לם פרוך לברך׳
ק״ם למה לא תקנו ברכה על מיעת קול מיר׳
קס״ב בהא דמת חבין ויורעו דמברך במי הטוב׳
קס״ד ההוא דמכיעה דף פ״ח ממור לי היום וכו׳׳
ק״ע לם ים להום למה מבח בתרגום ב׳ בפי׳ לחיים׳ ולקמ״ח חילוק בתרגומים׳
קע״ד לפה מילדה ב׳ תלומים ה׳ פטר דחם בכ״ט לאדר ה׳ ברח׳ חדר ב׳ לענין יבום מהו׳
רי״ב מי מיכח עליו פ״ר ועפה תמובה׳
רכ״ט מ״ט לון׳ הבן כעפה נוהל הדם להרוג לת חבין׳
ר״ל לם יד העדים כלמר גם ברוכח׳
רל״א מי מעפה עכמו טריפה והתרו בו׳
רל״ב הה דלמ קודם לבן לם מפל או מפל בן׳
ד״ם הה דלמ׳ מומר לע״פ פחמה יפר׳ הוה׳
רכ״ב ההוא דלם היה הקרבן חולה ברגל לא יקריבנו וכו׳׳
רמ״ג ההוא דהרי עלי עולה ע״מ לחזיר חיוב בלחריותה׳
רמ״ה בו׳ ימי תשובה לם הוו העבדים מותרים בפפחה׳
רמ״ו לו לחמרינן הוחיל לחומרה׳
רמ״ח מי לחון ומן למכה לם יקח חדם׳
רמ״ז לם ים לתרום מעכין לחינו נקוב על הנקוב׳
רמ״ט ר׳ יעקב ור״ם הלכה כמלן וכו׳ ר״ן׳
רנ״ב בעלי החפקות לם יפה עומן׳
רנ״ח המורק זקנו ומפלים לבנות ומחורות לם לכור׳
רס״ג זכיות ועוכות לפי מכין לו מפקל׳
רע״ג תום׳ בר״ה לי״ג ד״ה ליום הדין קלמר וכו׳׳
רע״ד למה לחמרו כפיהין בעלי דינין יעכבין לפכוך והוו כרפעים ולקמ״ח פם׳
רפ״ד דבר פסול מכוה ולה לעכב ולה עפהו לם עובר על לה תגרע וכמשך פו׳ הפ״ח׳
רפ״ו מי פפרך לפה ולקחה חבירו לם ים מפום עכי המהפך בחררה וכמשך פו׳ רפ׳ בפלה ה׳ לם לחר כתחויב בידו וקללו הח׳ לותו ולת זרעו׳
רצ״ז לם נפים חייבות בפופר פל יובל׳
שי״א לם ים לקדות לחבי זקנו זקני׳ ומו״ב׳
שי״ו מה עניו רואין לת הנפמע׳
שי״ח פלו להרב בפל הלכות קטנות למה פתם דבריו בלוה מקום מתפובותיו׳ ותפובת חכם כמו פהוה המוב׳ ולקמ״ם פירום דבריו מפפ הרב חבין זלה״ה׳ תמי להו מפתמות התלוג מו״ת פבלו בח״ל וח״ב מהלכות קטנות חלו ע״פ הפר היותר לפפרי כדי פלה להרבות בהוכלה והמעיין מתוכם יבין הדבר על מתכוכתו הי׳ת ברחמיו יזכנו להבנה פל בית הדפום פתר בתבי׳ הרבנים ונבותם ינן עלינו לכם״ו׳

והא לך לוח הרמזי תיבות • גלגולי יחועות לכוכבות על סדר התנועות •

אות אלף

אא תרומי תכי • לי תכסר • תין תמו •
אד תיכת דתמרי • תיכו דומה •
או תרן ישרתל • תהל מועד תיכו יכול •
אם תלת מכתן • אהם תחר התכתם •
אש נ תתי סביר כתי •
אק תתר קרח • אמה תכר תן המי •

אות בית

בח נעל עץ קיים • בכה נ כעל כנסת הגדולה • ככי סלי גוזנת •
בי כית יוסף • כן יהוי • בח כעלי חיים • כית תדם • כת כ כחלק שכי •
בם כר תכוח • כעלת תום • בר כית דין כעל הלילה • בנ ד כנהון דיקן
בד כדיבור התקיבל • בקם כקיימם קרויים תקים • ב נ כן נח •
גמע כתלי עסקינן • בחם כתוכן תספט • כתומרי תקום • בשד ע כתי שעקר • ללקות עזה • בש ם כשיתת סדר •
בשכ כשיירי כנסת הגדולה •
בסם כעל פני תשם • בנ ש כגזירות שתכון • כעל כחלת שבעה •
בה כין השמשות • בכך כתיב תוכתי •

אות גימל

ג ש נזרים שוה • ג נס זה •

אות דלת

דבר כיבות • דהול דהוה ליה •
דל דעתו לחזור • דס ס דסוף סוף • דשפך שפקת • דרב דרכן •
דפ דבר פשוט • דהפ דהכי פרושו •
דא דיבי תלם • דכר תחר •
דש דיבי שתים • דכר שתש •

אות הא

השע הסולמן ערוך • הב י הבית יוסף •
התד התרות סדהן • הי ל היה לן •
המש שתים שרופים •
הרמא הרב תסה תיסרלם •
הב ה הבית הבכנסת • הבית התדרש • מ ל ל ה לו לומר • הפא הפעם רחשוכה •
הנש הריבי נזיר שמשון • הפ הכי פירושו •
הלם הלכה למשה מסיני • הרב לחם תשכה •

אות וי ו

וצא ל ונריך תכי לעיין • ונריכים תכו לומר • ונא ונוסחת תחריבת •
ומל א ומוקרת לכל חלם •
ואה ופוטר את הטפלה •

אות זין

זא ז זוהק זו •
זואצ לז זו ואין צריך לומר זו •

אות חית

חז ז תולוק זה • תני זכר •
חמ תומרי תקום • תוסן תספט •

אות טית

טע טוב עלם • טס טעו תמומר •

אות יוד

יחצ יהושלם תכרון צפת •
ימו יונצח תתקת ילם • יח ידי חוכתו •
סתכם עשרים • יהב יום הכפורים •

אות כף

כפשא כפתחו של חולם • כ כ כל כך • כן כתב •

אות למד

לל לתם לי • לכבוש לכבי כיסן •
לנח להלליק כך תמוכה • לכע לכולי עלמא • לר לעון רשי •
לה לעון התקיבל •

אות מם

מה מן התורה • מרי תרב • מקום שבי •
מב מהדורת בתרא • מתי כניהן • מחת כנימין • מלם מתקום למקום • מאכ מה שהין כן •
מאב מהלכות תיסורי כיתה •
משש מתה שכתב שם • מחל מקונה לתרן • מז תר זקני •
מש מה שכתב • מתי שנת • תלכות שתים •
מודרא מוהרבי יצחק תדרבי •
מק מנוער קטן • תקרא קדם •

אות נון

נש נזירות שמשון • כחלת שבעה • כ ע כוהנין עלין • בוהו עין •

אות סמך

סי ספר יוחסין • ס פ סוף פרק • סע ק סוף פרקא קמא • סשנ ספר שתות הגיטין •

אות עין

עש עיין שם • וכן עי ש • ע ה עם השרון • ע ק עם תשכה •

אות פה

פה פיסקא שתתחלת •

אות צדי

צל צריך לומר • צריך לעיין •
צצ צתת נקד •

אות קוף

קול קיימת לן • ק ל קל להבין • קשיח ליה •
קוק קדוש וקדושה •

אות ריש

רי רבינו יהושע • ר ש רבינו שמשון •
רפ רבינו פרץ • ריש פרק •

אות שין

שח שם תכינו • שתר תוכ • שר שם רבי •
שד שפיכות דמים • שביר דמי •
שצ שליח צבור • שג שלוחו של נחום • שה שבועת התורה • שבועת היסת •
שות שאלות ותשובות • שכ נא תעשה •

אות תיו

תה תקומת הדשן •
תס תיקון סופרים •

לוח הטעיות

דף	עמוד	פרוש	מעות	תיקון
א	ח	יח	והחורי	והאוירי
	ט	יט	להחכור	להחמיר
ב	כו	כבור	כבור חכ וחס	
ג	י	מס עמח	סתי תיכות	
	לב		סכסתכ	סכסתכ
	יג	יב	טיכול	חסר יוד ל"ל
ד	כ	חתים	כ"ל חוקס	
ה	כב	סלם	סלמ	
	מח	כומר	כחמר	
	טו	מבתיר	מסהיד	
	מן	כעטע'	כתטעטע	
ו	כ'	כפ	כ"ע כתי עסקינן	
	י"ג		כביסנין	
	כ"ח	חעשב	נפעש	
	מ"ב	חיכח	חיכח	
	כב		כתקתרך	
ז	ב	ה'	החסלם	
	ל'	ס'	מומכן	
	כ'	ס'	הס"מ	
ח	מ'	כ"ב	דיתין זככיס	צריך לי עיון להגה
	כ'	ס'	כנגיס	
	ל'	מ'	מספק	
	ל"כ	הל'	קלי	
ט	ח'	ז"ח	תי"ג	
י"א	ח'	ט"ו	לנהון	
	כ"ח	הכבור	הכבול	
יא	נ'	כ"ו	וכיו הס	
יב	נ'	מ"ב	מתכו	
	ל'	כ"ח	עסר	
יג	ח'	ז"ב	חסר הסטר	
			חסר סכיס	
יד			חסר לתוך פיו	
		כ"ה	סיקנע	
טו	ל'	כ"כ	טריפה	
	נ'	כ"כ	מכין	
		ל"ח	מחר	
טז	כ'	כ"ו	חיכח	
	ר'	ח'	חעל	
יז	כ'	י'	סעת	צריך למחוק
			וכתקות' סכוסר	
		יז	יסוריל	וצוריל
יח	נ'	ל"ב	קוכם	
	ל'	מ"ר	סכוועה	
	ס'	כ"ט	תחרת	
	כ'	ט"ו	כיל	
	כ"ט		ולקולח	
יט	כ"ו	י'		להקה
	כ'	ס'	וטעתח	
	נ'	כ"ח	סלם	
	ל'	מ"ה	מסוס	
	ל'	ז"כ	כסה	
כ	ח'	ז"נ	נסומע	
	נ'	ו'	יהוח	תכר יוד הוח ל"ל
כא	ל'	כ'	היח	החי

דף	עמוד	פרוש	מעות	תיקון
כא	ל"ז	ל	מ'	חיכח
	ל"ח	ח	יב	סיכין
			לל	כבטן
		נ	כז	לעשותן
	ל"ט	ח	לז	לח הכבתי מ"ל
	מ'	ל	כל	דכסכורים
		כ	כה	תכר לסוטה וקטן לסוטה תכעיח תרם
			לט	חומרוס
			ל'	יותר
		נ	לן	המקטן
	מ"ב	ל	יב	לית
	מ"ד	נ	יד	לכתלמודח
		ל	ט	כתחלוקת
			יט	לח ידעתי פי'
	מ"ה	ל	לה	סחיתה
	מ"ו	כ	כנ	תסר לן
	מ"ז	ח	מז	ככרוכיח
		נ	כב	כסטר
	מ"ח	כ	כט	סכעולם
	מ"ט	נ	כט	כרוך
			לן	ולישנל
	נ"א	ח	ח	להחלים
		נ		הקרוסה
		יב	ונס	ונס
	נ"ב	כ	טו	מחלם
		ל	יח	חוכתב
	נ"ג	ח	י'	המכוונה
			כח	חיח
		כ	כב	מחרימין
			לח	הכרות
			לו	הכרת
		נ	ח	לחתכסח
		ל	כט	כפי
	נ"ד	נ	מו	לריך למחוק
	נ"ה	נ	מו	ח"פ
	נ"ז	ח	כ	מצריכים
		כ	מב	סיחתר
		נ	מד	ויעבד
		ל	חס לח	סיכת לן לריך למחק
			יב	מתנרסתי
			כח	דיתיכי
	נ"ח	כ	כנ	לחלח
			לז	מקלים
		נ	מח מו	כדלעיל:
			כל	עליה
		ל	ז	כסליחותח
	נ"ט	ח	יט	וחלו
		כ	לב	ניקח
		ל	כתב	זכתב
		נ	לנ	היח
		ח	כתך	נריך
		ל	לחכתיב	לכתוב

דף	עמוד	שורה	מאמרות	תיקון
	ד	כה	כעכין	נעיכך
ס	ה	ת"ל	תנריך	סנריך
		י"ל	קנלוה	כ"ל סכך קכולה
		ל"כ	יתה	יתה (לה)
		כ"ט ל"ט	לחיישיב	לחיישיב
	ב	י"ח	תכאתבי	תכאתבי
		י"ר	וכרכוקם	וכדיכוקם
		י"ן ל"ו ל"ט	הפירור	הכל כדלת הפירור
		מ"ו	ליד	כתקק
	ד	ל"ו	לה	לם
סא	ה	כ"ח	התון	התין
		ל"ח	ולח כתקח	ולאחכתקח
		ל"ד	ס"ת	הסלם
	ב	ג'	בידה ריחמון	בידה כסוף
		כ"ח	כתיבת יד	כתיבת יד
		מ'	למח	לנוכח
	ד	מ"ב	סקדסתכי	סקדסתכי
		מ"ס	תצ'חוכי	תצ'חוכי
סב	ה	ג	ויסיחכם	ויסיבכם
	כ	י"כ	ימסורן	ימסור
	מ	מ'	ועוד	ועיד
	ד	ל"ב	והסופר	כתקק
		י"ט	סלוך	סלוך
סד	כ	ס'	כנון	כנון
		י"ד	לפון	לסין
		ט"ו	תרכעם	תרכעם
	ג	ל"כ	כנכר	כמכר
		מ"ד	וחיסן	וסיחן

דף	עמוד	שורה	מאמרות	תיקון
	ד	ד'	לוחו	להו
		ל"כ	שלם	שלם
		ל"ג	כרש	כדש
		ל"ז	כיף	כיף
		מ"ח	יכתובי	יכתוב
סה	ה	ק'	למחך	למהך
		כ"ה	כן	כין
		מ"ג	כוקבין	כותבין
	ג	ד'	וכפ"ם	וכפ"ם
סו	ו	ט'	טוכ	לסטל
סז	ח	ל"ג	ליכניס	טעות נחנו
	ד	כ"ו	ובערמת	ובטרית
		כ"ז	לחתנכחת	לחתנסכת
סח	ט	ל'	כסר	כסר
		ע"ט	מקרין	מקרין
		י'	ככח	הכף ה' כחב
		י"ח	חזיר	חלף קדן
		י"ט	מת	הכית הדגש
	ד	ה'	חלח	חכח
		ו'	תלכית	פלוכי
		פ"ם	לא	ליח
		מ'	לחקן	רוקח
		כ"כ	סוחה	סחיה
		כ"ל	כחתיב	כדכתיב
		כ"ו	סוחה	סחיה
		כ"ח	הנכוח	הנכוי
		ל"ד	כסף	כסף

ע' ה' ושעה ומקרי ושועה

התנצלות הרב הישיש המגיה

קורא כעיס מצל סקדמוני כסם סח"ל לבר כלח תכן וכו' וכפרט כי סחפעיסים חדסיס מקרוב כתו סלחתכני עתימו וסעלתכם כעפיסם משלח ח' מפסיס מתרחית עיכון של חדם וכל מי סלח כתעסק כם לח יחתין כי לח תכי לחשבד כלתו בי ושגיחות מי יכין כי חס כורח עולם חבר לון כפתר תכבד עיכין יקכרך שתו לעד וכתם יגיעות יגע לחם סרחתון כחעלם התכם סמלם סרכ **המגיה** נכ"ו וחכי תחרין תלקם כתר לקוטי ערכתי לבכיך לוח סחפתחות וסטעיות כפי סיכולת סחפגדי וכמקום סים טעות כין סים לחלת חו כין כחף לכיח וכך נכ"ו לעעמים לח תפגתי להגיהן וסיכתב על סחעיין סיכין סם סרחוי להגיה כלי עיון כלל וחת כל חלה יהי עפתם לתקן חת חסר וגותו הזרים על כל זה תכרכתי נפשך כרכות סחנגיעה וסחכיחה חורים זו לשולם כ"ל הזקן וללו קנה חכמה

משלם זלמן בלו"ח כמה"ר **אברהם ברך** זצ"ל פינקרלי:

Con Licenza de' Superiori.

VETTA EPRAIMSCHE LEHRANSTALT * BETH-HA-MIDRASCH HEBRÄ